

Penyata Rasmi

**PERSIDANGAN DEWAN
NEGERI JOHOR**

**MESYUARAT KEEMPAT (BELANJAWAN 2023)
BAGI PENGKAL PERSIDANGAN PERTAMA
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-15**

Mulai Pada
**1 DISEMBER 2022
HINGGA
11 DISEMBER 2022**

Disediakan oleh
**PEJABAT DEWAN NEGERI
JOHOR DARUL TA'ZIM**

SENARAI KANDUNGAN

BIL.	PERKARA	MUKA SURAT
HARI PERTAMA, KHAMIS, 1 DISEMBER 2022		
1.	Kehadiran.	1
2.	Doa.	5
3.	Pemasyhuran Daripada Yang Berhormat Speaker.	5
4.	Pembentangan Kertas-Kertas Mesyuarat.	5
5.	Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.	7
6.	Penangguhan.	43
HARI KEDUA, AHAD, 4 DISEMBER 2022		
1.	Kehadiran.	44
2.	Doa.	48
3.	Pemasyhuran Daripada Yang Berhormat Speaker.	48
4.	Soalan-Soalan Lisan dan Jawapan.	48
5.	Perbahasan Atas Rundingan Bacaan Kali Yang Kedua Bagi Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.	68
6.	Penangguhan.	113
HARI KETIGA, ISNIN, 5 DISEMBER 2022		
1.	Kehadiran.	114
2.	Doa.	118
3.	Pemasyhuran Daripada Yang Berhormat Speaker.	118
4.	Soalan-Soalan Lisan dan Jawapan.	118
5.	Sambungan Perbahasan Atas Rundingan Bacaan Kali Yang Kedua Bagi Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.	136
6.	Penangguhan.	175

SENARAI KANDUNGAN

BIL.	PERKARA	MUKA SURAT
HARI KEEMPAT, SELASA, 6 DISEMBER 2022		
1.	Kehadiran.	176
2.	Doa.	180
3.	Pemasyhuran Daripada Yang Berhormat Speaker.	180
4.	Soalan-Soalan Lisan dan Jawapan.	180
5.	Sambungan Perbahasan Atas Rundingan Bacaan Kali Yang Kedua Bagi Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.	199
6.	Penangguhan.	243
HARI KELIMA, RABU, 7 DISEMBER 2022		
1.	Kehadiran.	244
2.	Doa.	248
3.	Pemasyhuran Daripada Yang Berhormat Speaker.	248
4.	Soalan-Soalan Lisan dan Jawapan.	248
5.	Sambungan Perbahasan Atas Rundingan Bacaan Kali Yang Kedua Bagi Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.	266
6.	Penangguhan.	299
HARI KEENAM, KHAMIS, 8 DISEMBER 2022		
1.	Kehadiran.	300
2.	Doa.	304
3.	Pemasyhuran Daripada Yang Berhormat Speaker.	304
4.	Soalan-Soalan Lisan dan Jawapan.	304
5.	Sambungan Perbahasan Atas Rundingan Bacaan Kali Yang Kedua Bagi Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.	325
6.	Penangguhan.	376

SENARAI KANDUNGAN

BIL.	PERKARA	MUKA SURAT
HARI KETUJUH, AHAD, 11 DISEMBER 2022		
1.	Kehadiran.	377
2.	Doa.	381
3.	Pemasyhuran Daripada Yang Berhormat Speaker.	381
4.	Soalan-Soalan Lisan dan Jawapan.	381
5.	Soalan-Soalan Bertulis dan Jawapan.	395
6.	Sambungan Perbahasan Atas Rundingan Bacaan Kali Yang Kedua Bagi Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.	395
7.	Anggaran Perbelanjaan Pembangunan Negeri Johor Tahun 2023.	413
8.	Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan Tambahan (No.3) Tahun 2022.	416
9.	Rang Undang-Undang Enakmen Setiausaha Kerajaan Johor (Pemerbadanan)(Pindaan) 2022.	422
10.	Rang Undang-Undang Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja (Pindaan) 2022.	424
11.	Rang Undang-Undang Majlis Perbandaran Pontian 2022.	425
12.	Penangguhan.	429
13.	Pegawai-Pegawai Bertugas.	430

~~~~~ *Dewan Negeri Johor* ~~~~~

**PENYATA RASMI
MESYUARAT KEEMPAT (BELANJAWAN 2023)
BAGI PENGGAL PERSIDANGAN PERTAMA
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-15**

HARI PERTAMA	KHAMIS, 1 DISEMBER 2022	BIL. 4 TAHUN 15

HADIR

YB Speaker,

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, PJN., DSAP., PIS.

YAB Menteri Besar

**(Pengerusi Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan
Pembangunan Ekonomi)**

Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, PMW.

(Machap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar

Dato' Zahari bin Sarip, DIMP.

(Buloh Kasap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Dato' Haji Mohd Jafni bin Md Shukor, DIMP.

(Bukit Permai)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya

Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy, KMN.

(Tenggaroh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Puan Hajah Khairin-Nisa binti Ismail @ Md On

(Serom)

**YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan
Sumber Manusia**

Tuan Mohd Hairi bin Mad Shah

(Larkin)

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam

Tuan Mohd Fared bin Mohd Khalid

(Semerah)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan

Tuan Ling Tian Soon

(Yong Peng)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna

Tuan Lee Ting Han

(Paloh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur

Tuan Ir. Ts. Mohamad Fazli bin Mohamad Salleh

(Bukit Pasir)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi

Cik Norlizah binti Noh
(Johor Lama)

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad, SPMJ., SUMW. PGDK., KMN., PIS., AMN., PSI.
(Benut)

YB Datuk Haji Samsolbari bin Jamali, DMSM., KMN., PIS.
(Semarang)

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan, DIMP., PJK., PSI.
(Sri Medan)

YB Tuan Haji Abd Mutalip bin Abd Rahim, PSI, PIS.
(Layang-Layang)

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, DIMP., AMN., KMN., PIS., JP.
(Mahkota)

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli
(Parit Raja)

YB Tuan Hahasrin bin Hashim
(Panti)

YB Puan Rashidah binti Ismail
(Pasir Raja)

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan, DIMP.
(Kukup)

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, DSAP., PJN.
(Rengit)

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap
(Pemanis)

YB Puan Haslinda binti Salleh, AMN., BCM.
(Tenang)

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin, PMW., BCM.
(Bukit Naning)

YB Tuan Sahrihan bin Jani
(Gambir)

YB Tuan Tan Chong
(Bekok)

YB Tuan Muszaide bin Makmor
(Sedili)

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby, PPN.
(Kemelah)

YB Tuan Tan Eng Meng, PPN.
(Pekan Nanas)

YB Puan Fauziah binti Misri
(Penawar)

YB Puan Hajah Hasrunizah binti Hassan, PPN.
(Pulai Sebatang)

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri, DPSM.
(Parit Yaani)

YB Tuan Haji Selamat bin Takim
(Sungai Balang)

YB Tuan Aznan bin Tamin
(Tanjung Surat)

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib
(Permas)

YB Datuk Haji Ramlee bin Bohani, DPSM., JMN., AMN.
(Kempas)

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail
(Senggarang)

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad, DPSM., PPN.
(Kota Iskandar)

YB Tuan Azizul bin Bachok
(Tiram)

YB Tuan Liew Chin Tong
(Perling)

YB Dato' Seri Haji Salahuddin bin Ayub, DSPN., DGSM.
(Simpang Jeram)

YB Tuan Chen Kah Eng
(Stulang)

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz
(Puteri Wangsa)

YB Cik Liow Cai Tung
(Johor Jaya)

YB Puan Gan Peck Cheng
(Penggaram)

YB Tuan Chiong Sen Sern
(Bukit Batu)

YB Tuan Ng Yak Howe
(Bentayan)

YB Tuan Ee Chin Li
(Tangkak)

YB Tuan Chew Chong Sin
(Mengkibol)

YB Puan Marina binti Ibrahim
(Skudai)

YB Puan Ng Kor Sim
(Jementah)

YB Tuan Wong Bor Yang
(Senai)

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal, DMIJ.
(Bukit Kepong)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib, JSM., PIS.
(Endau)

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib
(Maharani)

TURUT HADIR

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Setiausaha Kerajaan Johor.
Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, PSM., SPMJ., DMIJ., PIS.

YB Penasihat Undang-Undang Negeri Johor.
Dato' Amir bin Nasruddin, DMIJ.

YB Pegawai Kewangan Negeri Johor.
Dato' Haji Salehuddin bin Haji Hassan, DMIJ., SIJ., PIS.

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan, AMN., PSI.
(Kahang)

Persidangan bermula jam 9.30 pagi.

YB Speaker mengetuai Persidangan.

DOA.

(Jurutulis membaca doa).

Jurutulis : PEMASYHURAN DARIPADA YANG BERHORMAT SPEAKER.

YB Speaker : Bismillahirrahmanirrahim. Allahuakbar. Allahuakbar. Allahuakbar. (Bacaan selawat). Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan salam maju Johor.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, pagi ini kita memulakan Mesyuarat Keempat (Belanjawan 2023) Bagi Penggal Persidangan Pertama Dewan Negeri Johor Ke-15. Persidangan ini akan mengambil masa selama 7 hari sehingga 11 Disember 2022.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, pada pagi ini juga, kita akan mendengar Pembentangan Belanjawan 2023 oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor Ke-19. Ini adalah ucapan bajet sulung oleh Yang Amat Berhormat. Sudah tentu semua pihak khususnya rakyat Johor amat teruja menantikannya.

Bajet adalah nadi dan tulang utama yang menghidupkan fungsi Dewan Negeri. Ia perlu dibahas, dirunding dan diluluskan. Semoga Ahli-Ahli Yang Berhormat berbahas dengan penuh teliti, bertanggungjawab dan bijaksana demi maju Johor.

Sebelum itu, Dewan yang mulia ini ingin merakamkan setinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim di atas pelantikannya sebagai Perdana Menteri Malaysia Ke-10. (Dewan bertepuk).

Tahniah juga kepada Ahli Yang Berhormat Benut, Yang Berhormat Perling dan Yang Berhormat Simpang Jeram kerana menang kerusi Parlimen di PRU Ke-15 baru-baru ini.

Dan paling istimewa setinggi tahniah kepada pasukan JDT kerana menjuarai Piala Malaysia. (Dewan bertepuk). JDT adalah lambang kualiti, kepimpinan, profesionalisme, konsistensi, daya juang, *team work* dan gelora menjuarai. Luaskan kuasamu. Terima kasih.

Jurutulis : PEMBENTANGAN KERTAS-KERTAS MESYUARAT.

YAB Menteri Besar : Bismillahirrahmanirrahim. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membentangkan Kertas-Kertas Mesyuarat Bilangan 32 hingga 46 Tahun 2022.

Bilangan 32 Tahun 2022	-	Anggaran Perbelanjaan Tambahan Ketiga Tahun 2022.
Bilangan 33 Tahun 2022	-	Laporan Jawatankuasa Belanjawan Negeri Mengenai Perangaran Negeri Johor Tahun 2023.
Bilangan 34 Tahun 2022	-	Anggaran Perbelanjaan Pembangunan Negeri Johor Tahun 2023.
Bilangan 35 Tahun 2022	-	Penyata Kewangan Negeri Tahun 2021.
Bilangan 36 Tahun 2022	-	Laporan Ketua Audit Negara Johor Tahun 2021 dan Penyata Memorandum mengenai :

- Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Agensi Negeri.

Bilangan 37 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Mersing.
Bilangan 38 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Tangkak.
Bilangan 39 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Pontian.
Bilangan 40 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Johor Bahru.
Bilangan 41 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Batu Pahat.
Bilangan 42 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Kluang.
Bilangan 43 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Kota Tinggi.
Bilangan 44 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Kulai.
Bilangan 45 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Segamat.
Bilangan 46 Tahun 2022	-	Resolusi Untuk Menubuhkan Akaun Amanah di Bawah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 (Akta 61) Bagi Tujuan Tabung Bantuan Bencana Di Daerah Muar.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membentangkan Kertas Mesyuarat Bilangan 47 Tahun 2022.

Bilangan 47 Tahun 2022	-	Penyata Kewangan Yayasan Warisan Johor Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2020

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membentangkan Kertas Mesyuarat Bilangan 48 Tahun 2022.

Bilangan 48 Tahun 2022 - Penyata Kewangan Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2021.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Dengan izin Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membentangkan Kertas Mesyuarat Bilangan 49 Tahun 2022.

Bilangan 49 Tahun 2022 - Penyata Kewangan Perbadanan Islam Johor Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2020.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membentangkan Kertas Mesyuarat Bilangan 50 Tahun 2022.

Bilangan 50 Tahun 2022 - Penyata Kewangan Perbadanan Perpustakaan Awam Johor Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2020.

Jurutulis : RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2023) TAHUN 2022.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan menurut Peraturan Tetap 15(3) supaya Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022 dikemukakan sekarang tanpa mengikut Susunan Perkara-Perkara Mesyuarat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022 dikemukakan sekarang.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju, Rundingan itu dipersetujukan.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang yang dinamakan Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022 dibaca kali yang pertama.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang pertama.

Jurutulis : Suatu Enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan untuk perkhidmatan tahun 2023 dan bagi memperuntukkan wang itu untuk perkhidmatan bagi tahun itu.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan Salam Maju Johor. Johor Lama tulisan hikayat, susuri zaman bangsa terbilang; sederhana makmur bersama rakyat, teguh bersama negeri gemilang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, alhamdulillah marilah kita bersama-sama memanjatkan setinggi-tinggi kesyukuran ke hadrat Allah SWT kerana dengan limpah kurnia dan rahmat-Nya jua, dapat kita bersama-sama hadir dalam Pembentangan Belanjawan Johor 2023.

Marilah kita juga memperbanyakkan selawat dan salam buat junjungan besar Nabi Muhammad SAW, yang sentiasa menjadi pedoman buat kita sehingga ke akhir zaman. Sebelum meneruskan ucapan pembentangan belanjawan ini, izinkan saya untuk merakamkan ucapan Selamat Hari Ulang Tahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu.

Patik berdoa ke hadrat Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta seluruh kerabat diraja dilanjutkan usia serta sentiasa berada dalam keadaan sihat walafiat agar dapat terus menaungi patik-patik semua dan Bangsa Johor sekaliannya. Patik menjunjung kasih di atas segala nasihat, bimbingan dan panduan yang diberikan oleh Duli Yang Maha Mulia Tuanku yang bertali arus bak sungai yang mengalir, demi memastikan pentadbiran Negeri Johor terus diperkasa dengan memacu Agenda Maju Johor 2030.

Patik juga ingin merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tuanku Mahkota Johor, atas kejayaan pasukan bola sepak JDT menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu. Kejayaan JDT menjadi pasukan pertama menjulang 4 piala dalam satu musim (Dewan bertepuk) iaitu Piala Sumbangsih, Piala FA, Juara Liga Super dan terbaru Piala Malaysia sememangnya merupakan satu lakaran sejarah luar biasa dan gemilang yang cukup membanggakan.

Saya juga berasa amat gembira apabila Kontinjen Johor mencipta sejarah yang cukup bermakna apabila buat pertama kalinya menjuarai Sukan Malaysia (SUKMA) 2022 (Dewan bertepuk) yang diadakan di Kuala Lumpur pada September lalu.

Ledakan kejayaan luar biasa JDT dan Kontinjen SUKMA Johor ini bukan sahaja akan terpahat utuh dalam minda dan sanubari setiap Bangsa Johor tetapi lebih daripada itu, adalah inspirasi yang meniupkan api semangat untuk kami semua mengikut jejak langkah yang sama untuk terus memberi komitmen dan dedikasi yang tidak berbelah bahagi dari segi cetus idea, pemikiran dan kudrat bagi memastikan Agenda Maju Johor 2030 bukan hanya satu pahatan mimpi tetapi agenda untuk masa depan yang akan direalisasikan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi pihak Kerajaan Negeri Johor, patik turut menjunjung setinggi-tinggi kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang DiPertuan Agong, Al-Sultan Abdullah Ibni Almarhum Sultan Ahmad Shah berserta Majlis Raja-Raja yang telah dengan hemah dan bijaksana, menyelesaikan kemelut pemilihan kepimpinan negara selepas Pilihan raya Umum Yang Ke-15.

Patik berdoa agar keputusan dan langkah berhikmah ini bukan sahaja dapat mewujudkan kestabilan politik tetapi lebih penting lagi, ia berupaya memastikan usaha untuk memulihkan ekonomi negara dan memperkasa kesejahteraan Bangsa Johor.

Saya turut mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri Malaysia Yang Ke-10. Selamat maju jaya saya ucapkan.

Kepada Bangsa Johor yang saya kasihi sekalian, saya memohon dan merayu, sama-samalah kita berganding bahu dan menggembeleng tenaga untuk mencorakkan masa depan Johor yang lebih gemilang. Marilah kita memupuk semangat kebersamaan atau *spirit of togetherness* di kalangan rakyat Johor yang mempunyai pelbagai agama, bangsa dan budaya. Sesungguhnya muafakat itu berkat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum saya melangkah lebih jauh dalam membentangkan Belanjawan Negeri Johor 2023 ini, izinkan saya untuk terlebih dahulu mengulas sedikit berkenaan senario dan prospek ekonomi hari ini.

Ekonomi semasa dunia berada dalam keadaan yang mencabar dan tidak menentu. Pertumbuhan ekonomi pasca pandemik secara relatifnya masih berada pada paras yang rendah. Situasi ini adalah impak daripada peperangan antara Russia dengan Ukraine, perubahan iklim dunia, pengukuhan nilai mata wang Dollar Amerika dan kadar kenaikan inflasi global. Implikasinya, pertumbuhan ekonomi global dijangka menyederhana iaitu pada kadar 2.7% pada tahun 2023 – pertumbuhan global paling lemah sejak tahun 2001.

Ekonomi Malaysia pastinya tidak terkecuali daripada berhadapan dengan impak yang sama. Walaupun kita berada dalam fasa pemulihan, ketidaktentuan ekonomi global ini tentunya memberi kesan kepada pertumbuhan ekonomi negara termasuk negeri Johor yang berekonomi terbuka. Lantaran itu, Kerajaan Persekutuan meramalkan kadar pertumbuhan ekonomi negara pada kadar sederhana iaitu 4 hingga 5% sahaja pada tahun 2023.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi Negeri Johor pula, syukur alhamdulillah suka saya kongsi bahawa keadaan ekonomi Johor kembali rancak dalam era pemulihan ini. Meskipun dihipit oleh ketidaktentuan ekonomi, Johor terus menunjukkan prestasi yang memberangsangkan.

Pada hemat saya, kerancangan kemajuan ekonomi Johor ini di sumbang oleh empat faktor utama:

1. Kedudukan politik Johor yang masih lagi stabil.
2. Polisi-polisi mesra pelabur yang digagaskan bagi memastikan Johor kekal menjadi destinasi utama pilihan pelabur.
3. Pembukaan semula sempadan antara Johor – Singapura mulai 1 April tahun ini dan,
4. Penambahbaikan sistem penyampaian awam dan pembangunan modal insan.

Hasilnya, prestasi ekonomi yang memberangsangkan sebagaimana dibuktikan oleh data dan statistik berikut:

1. Johor mencatatkan penerimaan pelaburan tertinggi di Malaysia iaitu sebanyak RM60.9 bilion.
2. Jumlah eksport Johor sehingga September tahun ini berjumlah RM246 bilion, peningkatan 42% berbanding tahun 2021 iaitu sebanyak RM173 bilion.
3. Jumlah import pula telah meningkat kepada RM209 bilion iaitu peningkatan sebanyak 49% daripada RM140 bilion pada tahun sebelumnya.
4. Sektor pembinaan mencatatkan tanda-tanda pemulihan bagi separuh tahun ini dengan nilai berjumlah RM5.68 bilion berbanding RM5.15 bilion pada tempoh sama tahun lalu.
5. Kadar pengangguran kini telah mencatatkan penurunan daripada 4% pada suku ketiga tahun 2021 kepada hanya 2.5% pada tahun ini. Kadar ini juga merupakan yang terendah berbanding negeri-negeri yang lain.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebagai kerajaan negeri yang prihatin saya akan memperincikan pelbagai inisiatif dalam Belanjawan Johor 2023 ini yang bertujuan untuk

mengurangkan impak ekonomi global dan memastikan sasaran pertumbuhan dapat dipacu dan insya-Allah akan mempertingkatkan kesejahteraan Bangsa Johor.

Sebagai seorang yang beragama Islam kita dituntut untuk sentiasa berpandu pada Al-Quran dan Sunah dalam segenap aspek kehidupan. Aspek ekonomi juga turut tidak terkecuali. Dalam hal ekonomi misalnya, Allah SWT berfirman dalam surah Yusuf ayat ke- 46 hingga ayat ke-49 yang berbunyi, (bacaan ayat al-Quran). Yang bermaksud : “Yusuf, wahai orang-orang yang sangat dipercayai. Terangkanlah kepada kami (takwil mimpi) tentang 7 ekor lembu betina yang gemuk yang dimakan oleh 7 ekor lembu betina yang kurus. 7 tangkai gandum yang hijau dan 7 tangkai lainnya kering agar aku kembali kepada orang-orang itu, agar mereka mengetahui”. “Dia (Yusuf) berkata agar kamu bercucuk tanam 7 tahun berturut-turut sebagaimana biasa, kemudian apa yang kamu tuai hendaklah membiarkan di tangkainya kecuali sedikit untuk kamu makan. Kemudian setelah itu akan datang 7 tahun yang sangat sulit yang menghabiskan apa yang kamu simpan untuk menghadapinya (yakni tahun sukar) kecuali sedikit daripada apa (gandum), yang kamu simpan. Setelah itu akan datang tahun di mana manusia diberi ujian (dengan cukup) dan pada masa itu mereka memerah hasil”.

Yang Berhormat Datuk Speaker, secara ringkasnya ayat ini mengisahkan kepada kita akan kitaran ekonomi yang turun naik. Ada masanya kitaran ekonomi negara berada dalam keadaan yang baik. Namun ada kalanya kita berada dalam keadaan ekonomi yang mencabar. Apa yang penting ialah kita perlu menyediakan perancangan ekonomi yang mampan dan berdaya tahan serta rizab simpanan yang mencukupi bagi menghadapi pelbagai cabaran yang mendatang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, negeri Johor sememangnya amat unik dan istimewa dalam pensejarahan Malaysia. Malah tidak keterlaluan jika saya katakan bahawa Johor merupakan pengasas sebuah negara bangsa. Segalanya bermula di hujung tanah ini. Perkara ini saya bangkitkan dalam ucapan belanjawan ini kerana ia mendasari kemakmuran ekonomi negeri dan kesejahteraan Bangsa Johor.

Garis masa sejarah menjadi saksi bahawa kombinasi berintegriti dan berwawasan Kesultanan Johor Moden, Kerajaan Negeri Johor dan Perkhidmatan Tadbir Negeri Johor mampu menjayakan agenda Maju Johor bertunjangkan pemikiran maju, moden dan berbudaya. Sehubungan itu kerajaan negeri Johor memilih tema Belanjawan 2023 iaitu “Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat” sebagai satu kesinambungan perjuangan memartabatkan pertumbuhan ekonomi Johor yang gemilang sejak zaman pemerintahan Almarhum Sultan Abu Bakar.

Sebagaimana tema yang dipilih dan didukung Belanjawan Johor 2023 ini dirangka dengan 3.8 juta rakyat Johor sentiasa berada di hati dan benak fikiran kerajaan negeri Johor. Suara hati, jiwa dan minda mereka, kita selami bersama keadaan dan situasi semasa, maka lahirlah Belanjawan Johor 2023 ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker pada 14 Jun yang lalu saya telah menyampaikan amanat pertama saya kepada seluruh Bangsa Johor selaku Menteri Besar Johor yang baharu. Dalam amanat tersebut saya telah memperkenalkan Agenda Maju Johor yang menggariskan 6 teras sebagai tunjang utama dalam memastikan visi menjadikan Johor sebuah negeri maju bakal menjadi realiti, insya-Allah.

Belanjawan Johor 2023 ini juga merupakan belanjawan pertama saya sebagai Menteri Besar Johor. Belanjawan ini bukan saja berkesinambungan pada agenda Maju Johor yang digagaskan tetapi yang lebih penting lagi ia akan memanifestasikan bagaimana agenda ini akan difokus dan dilaksanakan untuk 2023 nanti. Selari dengan agenda Maju Johor juga Belanjawan Johor akan ditunjangi oleh 6 teras dengan setiap teras didukung oleh beberapa strategi dan setiap strategi disokong ampuh oleh beberapa inisiatif.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pada tahun 2023 unjuran hasil negeri Johor adalah sebanyak RM1,734.18 juta. Unjuran perbelanjaan pada tahun 2023 pula adalah sebanyak RM1,731.74 juta. Angka-angka ini menunjukkan belanjawan 2023 merupakan belanjawan lebihan atau pun surplus bajet iaitu sebanyak RM2.44 juta. Sejumlah RM1,126.74 juta diperuntukkan bagi tujuan belanja mengurus. Pecahan belanja mengurus meliputi perkara-perkara berikut:-

1. Emolumen sebanyak RM559.54 juta.
2. Perkhidmatan dan Bekalan sebanyak RM316.73 juta.
3. Aset sebanyak RM27.86 juta.
4. Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap RM209.37 juta.
5. Perbelanjaan lain sebanyak RM13.24 juta

Anggaran perbelanjaan pembangunan pula secara keseluruhan pada tahun 2023 adalah sebanyak RM600 juta yang akan ditampung melalui Kumpulan Wang Pembangunan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pada tahun 2023 kerajaan negeri mensasarkan pungutan hasil sebanyak RM1,734.18 juta iaitu peningkatan sebanyak RM62.6 juta atau 3.7% berbanding tahun 2021. Berdasarkan anggaran tersebut, sebanyak RM836.48 juta disumbangkan melalui cukai langsung, manakala RM24.53 juta melalui cukai tidak langsung. 90% hasil cukai yang dikutip adalah bersumberkan cukai tanah.

Selain itu pendapatan hasil bagi Pihak Berkuasa Tempatan juga memainkan peranan penting dalam pembangunan negeri Johor. Secara keseluruhan pada tahun 2023, anggaran hasil yang dijangka dikutip oleh semua 16 PBT adalah sebanyak RM1,697.09 juta. Pendapatan ini akan menampung perbelanjaan mengurus dan pembangunan berjumlah RM1,693 juta.

Menyedari akan situasi di mana perbelanjaan negeri semakin meningkat saban tahun terdapat keperluan untuk kerajaan negeri meneroka kaedah baharu bagi meningkatkan hasil. Langkah berstruktur dan mampan untuk menggembeleng segala sumber yang ada agar hasil kerajaan negeri dapat ditingkat perlu dilaksanakan. Bagi mencapai matlamat ini, kerajaan negeri memerlukan sokongan, kerjasama dan komitmen semua pihak untuk bersama menyatukan segala sumber dan usaha demi kesejahteraan dan kemaslahatan rakyat negeri ini.

Antara langkah strategik yang akan dilaksanakan bagi meningkatkan hasil termasuklah.

1. Melaksanakan pendigitalan sistem pentadbiran kerajaan bagi urusan pembayaran secara atas talian yang dikenali sebagai JOHORPAY.
2. Memperluaskan pembayaran secara atas talian bagi bayaran bukan cukai tanah, bayaran lesen halal, bayaran cukai harta di bawah Pihak Berkuasa Tempatan serta pelbagai agensi kerajaan yang lain.
3. Melaksanakan kajian bagi cadangan pelupusan tanah secara tender terbuka bagi tanah-tanah kerajaan yang berpotensi dan mempunyai nilai komersial yang memberi impak kepada kawasan sekitar sekiranya tanah tersebut dibangunkan.
4. Melaksanakan kajian berkenaan pajakan tanah rizab bagi memperkasa hasil negeri serta membantu menyelesaikan isu penyelenggaraan rizab.
5. Meneroka hasil baru bagi kerajaan negeri terhadap pengenaan cukai karbon yang selaras dengan Kerajaan Persekutuan.

TERAS PERTAMA : TADBIR URUS KERAJAAN.

Yang Berhormat Datuk Speaker, teras pertama dalam agenda Maju Johor ialah tadbir urus kerajaan. Bagi menjayakan agenda tersebut, perkara paling penting ialah mentransformasi tadbir urus kerajaan bagi menghasilkan sistem penyampaian awam yang berintegriti, berprestasi tinggi, cekap dan berkesan. Johor gemilang jadi tumpuan, bangsanya luhur tidak terperi, perkasa tadbir urus kerajaan, demi ketulusan memakmurkan negeri.

Sehubungan itu, di bawah tadbir urus kerajaan terdapat 4 strategi dan 13 inisiatif yang dirancang.

STRATEGI 1 : MENINGKATKAN KOMPETENSI PERKHIDMATAN AWAM DAN MODAL INSAN.

Strategi pertama ialah Meningkatkan Kompetensi Perkhidmatan Awam dan Modal Insan. Penubuhan Akademi Perkhidmatan Tadbir Negeri Johor, Akademi JCS akan terus memacu ekonomi transformasi dalam perkhidmatan awam di Johor. Sehubungan itu, terdapat 3 inisiatif di bawah strategi ini.

Inisiatif 1 : Memperkasa Kepakaran Penjawat Awam.

Yang Berhormat Datuk Speaker, inisiatif pertama dalam strategi ini ialah Memperkasa Kepakaran Penjawat Awam. Sepanjang tahun 2022, lebih 30 program berjaya dilaksanakan bersama sembilan rakan kerjasama strategik Akademi JCS. Antara pencapaian yang paling membanggakan, adalah penganugerahan Ijazah Doktor Falsafah (PhD) dalam bidang Pentadbiran dan Pembangunan Tanah daripada (UTM), Universiti Teknologi Malaysia kepada Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, Setiausaha Kerajaan Negeri Johor. (Dewan bertepuk). Beliau juga adalah Setiausaha Kerajaan yang pertama memperolehi Ijazah Doktor Falsafah semasa menjawat jawatan ini. Pasti kejayaan yang dicapai oleh Yang Berhormat Tan Sri selaku Ketua Perkhidmatan Awam Negeri akan menjadi tauladan dan inspirasi kepada seluruh penjawat awam di Negeri Johor. Ini terbukti apabila pencapaian ini diteruskan oleh tiga orang Pegawai JCS yang turut berjaya menamatkan pengajian Ijazah Doktor Falsafah. Mereka ialah Yang Berhormat Datin Paduka Dr. Suhailizan binti Suliman, Dr. Haji Amirul Haffiz bin Ariff dan Dr. Mohd Shahrizan bin Sahid.

Saya juga mengucapkan penghargaan dan tahniah kepada 25 graduan Sarjana Sains Kaunseling Universiti Utara Malaysia (UUM), yang terdiri daripada Pegawai JCS serta Pegawai Pengurusan dan Profesional Pejabat SUK. Selain itu, dua orang Pegawai JCS iaitu Encik Fayzul bin Dato' Haji Omar dan Tuan Syed Aminuddin bin Syed Salleh juga sedang melanjutkan pengajian ke peringkat Sarjana di Nanyang Technology University (NTU) dan National University of Singapura (NUS) di bawah tajaan kerajaan Singapura.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dengan izin, saya ingin mempersilakan Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani bersama para pegawai ini untuk bangun berdiri dan marilah kita semua memberikan tepukan yang paling gemuruh kepada mereka. (Dewan bertepuk)

Berdasarkan rantaian kejayaan tersebut, maka program pengajian di peringkat PhD dan Sarjana serta pelbagai program yang melahirkan *subject matter experts* akan diteruskan pada tahun 2023 dan sejumlah RM6 juta diperuntukkan bagi tujuan tersebut. Kerajaan Negeri juga akan memperluaskan jaringan kolaborasi di peringkat global bagi memperkayakan pengetahuan, kompetensi, kemahiran dan pengalaman dalam kalangan penjawat awam.

Inisiatif 2 : Kemahiran Teknologi Digital Data Raya.

Inisiatif kedua di bawah strategi ini, ialah Kemahiran Teknologi Digital Data Raya. Kerajaan Negeri memperuntukkan RM150,000.00 bagi melaksanakan Program Kursus Microsoft Power BI kepada Kumpulan Pengurusan dan Profesional.

Inisiatif 3 : Meningkatkan Profesionalisme Institusi Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat.

Inisiatif ketiga pula ialah Meningkatkan Profesionalisme Institusi Ketua Kampung Dan Ketua Masyarakat. Sesuai dengan keperluan semasa, institusi Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat perlu ditransformasi agar dapat melahirkan kepimpinan yang profesional dan berkemahiran. Justeru, sebanyak RM500,000.00 diperuntukkan bagi melaksanakan inisiatif sepertimana berikut :

1. Menawarkan kursus jangka pendek yang akan memberi pendedahan berkaitan protokol, komunikasi dan pentadbiran kepada semua Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat;
2. Insentif secara *one-off* kepada Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat yang berjaya melanjutkan pelajaran ke peringkat Diploma Eksekutif;

STRATEGI 2 : PENYAMPAIAN PERKHIDMATAN YANG RESPONSIF

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi kedua di bawah Teras Tadbir Urus ialah Penyampaian Perkhidmatan Yang Responsif. Sejak Mac 2022, saya memberi tumpuan kepada usaha-usaha menambah baik sistem penyampaian awam berprestasi tinggi, khususnya yang melibatkan urusan rakyat secara langsung. Untuk tujuan tersebut, pelbagai inisiatif akan terus dilaksanakan.

Inisiatif 1 : Sumbangan Kepada Pegawai Daerah.

Inisiatif pertama ialah Sumbangan Kepada Pegawai-Pegawai Daerah. Kerajaan Negeri memahami akan beban tugas seorang Pegawai Daerah. Mereka terpaksa menjalankan tugas berkhidmat kepada rakyat tidak kira siang mahupun malam. Merekalah yang pertama menyingsing lengan dan turun padang jika berlaku bencana. Mereka jugalah yang menyelaraskan segala program rakyat di peringkat daerah bersama ADUN-ADUN.

Dalam menghargai komitmen dan kesungguhan para Pegawai Daerah, kerajaan negeri bersetuju untuk meneruskan sumbangan kerajaan untuk meringankan beban kewangan pejabat-pejabat daerah dengan peruntukan sebanyak RM2 juta. (Dewan bertepuk).

Inisiatif 2 : Rejuvenasi Perumahan Johor.

Inisiatif kedua iaitu Rejuvenasi Perumahan Johor. Melalui *Planning, Design and Review Committee* yang ditubuhkan oleh pelaksanaan *Fast Lane Approval*, tempoh kelulusan cadangan perumahan rakyat di peringkat Pihak Berkuasa Tempatan akan dipendekkan daripada 99 hari kepada 45 hari sahaja. Kerajaan Negeri akan melaksanakan program galakan pembinaan Rumah Mampu Milik Johor (RMMJ) melalui penyelarasan harga rumah, caj gantian dan pindaan komposisi RMMJ di atas tanah kurang 5 ekar.

Sebagai respon kepada maklum balas rakyat dan pihak berkepentingan, Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor (PKPJ) telah melaksanakan perubahan drastik bagi menambahbaik dan memudahkan urusan mereka. Antaranya termasuklah:

1. Semua maklumat berkaitan pembangunan Rumah Mampu Milik Johor akan dapat diakses oleh orang awam melalui *dashboard* pengkalan data yang dikenali sebagai *Johor Real Estate Information Centre* (JREIC).
2. Pelaksanaan *One Stop Centre* (OSC) bagi membolehkan urusan penyerahan Sijil Layak Memiliki Rumah (SLMR), penyempurnaan perjanjian jual beli serta permohonan pembiayaan dilaksanakan secara serentak dan;
3. Pembelian hartanah bumiputera dipermudahkan apabila urusan tersebut boleh dilaksanakan sepenuhnya secara atas talian melalui portal hartanah di bawah sistem e-Rumah Johor.

Inisiatif 3 : Kurniaan Tanah Kepada Generasi Ke-2 FELDA.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Inisiatif ketiga ialah Kurniaan Tanah Kepada Generasi Ke-2 FELDA. Sejak tahun 2020 hingga tahun 2022, Pentadbiran Tanah Johor telah menyelesaikan 3,561 permohonan berkaitan tanah FELDA. Untuk tahun 2023, Pentadbiran Tanah Negeri Johor mensasarkan 4.000 permohonan kurniaan tanah bagi Generasi Kedua FELDA melibatkan 15 buah Rancangan FELDA di Johor diselesaikan.

Inisiatif 4 : *Fast Track Nil 3.0*.

Inisiatif keempat pula ialah *Fast Track Nil 3.0*. Pada masa kini terdapat 22,487 pegangan hak milik tanah yang tiada syarat nyata tanah. Sehubungan itu, Kerajaan Negeri akan melanjutkan inisiatif bagi membolehkan permohonan pengenaan syarat nyata tanah diluluskan dalam tempoh 7 hari bekerja sahaja berbanding tempoh 3 hingga 6 bulan bagi permohonan ubah syarat biasa.

Inisiatif 5 : Kebenaran Pindahmilik Rumah Kos Rendah.

Inisiatif kelima di bawah strategi ini ialah Kebenaran Pindahmilik Rumah Kos Rendah. Kerajaan Negeri juga prihatin terhadap proses permohonan kebenaran pindahmilik bagi Rumah Kos Rendah yang melibatkan dua agensi iaitu Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor (PKPJ) dan Pentadbiran Tanah Johor. Bagi mengurangkan kerenah birokrasi, Kerajaan Negeri bersetuju agar kebenaran pindahmilik tersebut hanya perlu diperolehi daripada PKPJ sahaja. Surat kelulusan daripada PKPJ tersebut akan turut digunakan dalam proses pindahmilik di Pentadbiran Tanah Johor.

Inisiatif 6 : Pengecualian Fi Bagi Mendaftarkan Pindahmilik Melalui Perintah Hibah Sesama Ahli Keluarga.

Inisiatif keenam ialah Pengecualian Fi Bagi Mendaftarkan Pindahmilik Melalui Perintah Hibah Sesama Ahli Keluarga. Bagi melaksanakan inisiatif tersebut mengikut hukum syarak dan peruntukan Undang-Undang Tanah maka ia perlu disempurnakan menerusi Borang 14A Kanun Tanah Negara. Bagi menyokong inisiatif ini, sukacita saya umumkan Kerajaan Negeri bersetuju memberikan pengecualian penuh bayaran pendaftaran Borang 14A bagi transaksi pindahmilik tersebut. (Dewan Bertepuk).

STRATEGI 3 : MEMPERHEBAT JOHOR BARU (GREATER JB).

Yang Berhormat Datuk Speaker, Strategi ketiga di bawah teras ini ialah Memperhebat Johor Bahru ataupun *Greater JB*. Bagi merealisasikan agenda Memperhebat Johor Bahru, 4 buah PBT iaitu Majlis Bandaraya Johor Bahru, Majlis Bandaraya Iskandar Puteri, Majlis Bandaraya Pasir Gudang dan Majlis Perbandaran Kulai akan meningkatkan penyelarasan dan kerjasama strategik ke arah pemantapan sistem tadbir urus yang cekap dan berkesan.

Bagi menterjemahkan aspirasi ini, sebanyak 148 pelan tindakan telah dirangka untuk dilaksanakan secara berfasa dalam tempoh 5 tahun bermula tahun depan. Butiran inisiatif akan diperincikan di dalam teras-teras Agenda Maju Johor yang berikut.

STRATEGI 4 : MEMPERKUKUH INTEGRITI DAN MENAIKTARAF SISTEM PENYAMPAIAN PERKHIDMATAN KERAJAAN

Yang Berhormat Datuk Speaker, Strategi keempat di bawah Teras Tadbir Urus ialah Memperkukuh Integriti Dan Menaik taraf Sistem Penyampaian Perkhidmatan Kerajaan. Kerajaan Negeri akan terus memberi penekanan kepada pengukuhan elemen integriti di dalam tadbir urus kerajaan. Strategi ini juga akan diselarikan dengan teknologi digital dalam usaha mewujudkan masyarakat Johor yang terhubung dan berbudaya digital. Untuk tujuan tersebut 4 inisiatif akan dilaksanakan:

Inisiatif 1 : Media Digital Johor.

Inisiatif pertama ialah Media Digital Johor. Penubuhan Jabatan Media Digital Johor (MDJ) adalah cetusan idea Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor sebagai pusat setempat bagi menyampaikan berita sahih dan dipercayai kepada rakyat. Ini termasuk hal berkaitan dasar dan bantuan yang diberikan oleh Kerajaan dan Institusi DiRaja. Sebanyak RM7.6 juta diperuntukkan bagi pengoperasian Media Digital Johor pada tahun 2023.

Inisiatif 2 : Pendigitalan Sekolah Agama Kerajaan Johor.

Inisiatif kedua di bawah strategi ini, ialah Pendigitalan Sekolah Agama Kerajaan Johor. Jaringan internet kini merupakan salah satu keperluan asas dalam menyokong pembangunan modal insan. Oleh itu, Majlis Agama Islam Negeri Johor (MAIJ) memperuntukkan sebanyak RM400,000.00 bagi pemasangan Wi-Fi di 140 buah sekolah agama kerajaan Johor. Seramai 190,000 orang pelajar akan menikmati manfaat daripada kemudahan ini.

Inisiatif 3 : Masyarakat Johor Berinformasi Dan Berbudaya Digital.

Inisiatif ketiga di bawah teras ini adalah Masyarakat Johor Berinformasi Dan Berbudaya Digital. Menerusi ICT@Johor, Kerajaan Negeri menyediakan peruntukan sebanyak RM7.2 juta bagi membiayai pembangunan sistem baharu dan menyelenggara sistem sedia ada supaya dapat digunakan secara lebih komprehensif. Antaranya, seperti penggunaan sistem *JohorPay* diperluaskan bagi pembayaran secara atas talian. Berkaitan perumahan negeri seperti pembayaran sewa bulanan, Projek Perumahan Rakyat (PPR), bayaran kelulusan pindah milik, bayaran Sijil Bumiputera dan lain-lain.

Inisiatif 4 : Pensijilan Sistem Pengurusan Anti Rasuah.

Inisiatif keempat, ialah Pensijilan Sistem Pengurusan Anti Rasuah. Kerajaan negeri akan melaksanakan Pensijilan *MS ISO Anti Bribery Management System* (ABMS) atau Sistem Pengurusan Anti Rasuah di jabatan serta agensi kerajaan negeri Johor dengan peruntukan sebanyak RM100,000.00.

TERAS KEDUA : PEMBANGUNAN EKONOMI.

Yang Berhormat Datuk Speaker, benang Johor ragam serasi, khazanah berzaman hiasan lama, pembangunan ekonomi tunggak aspirasi, nadi kemajuan kemakmuran sama. Teras kedua ialah pembangunan ekonomi. Untuk menjadikan Johor negeri maju, dasar-dasar dan pendekatan baharu yang sesuai diperlukan bagi pembangunan ekonomi yang mampan. Justeru, bagi tujuan memperkasa sektor ekonomi, kerajaan negeri akan melaksanakan 6 strategi dan 29 inisiatif.

STRATEGI 1 : MEMPERKASA MISI PELABURAN.

Strategi pertama ialah memperkasa misi pelaburan. Walaupun negeri Johor telah menerima nilai pelaburan tertinggi di Malaysia pada tahun ini, namun, usaha yang berterusan perlu dipergiat bagi memastikan Agenda Maju Johor dapat direalisasikan. Oleh itu, kerajaan negeri akan terus melaksanakan inisiatif seperti berikut:

Inisiatif 1 : Pemerkasaan Dan Pengkorporatan *Invest Johor*.

Inisiatif pertama ialah pemerkasaan dan pengkorporatan *Invest Johor*. Peranan *Invest Johor* akan diperluas melalui penaiktarafan kepada sebuah badan korporat yang berfungsi sebagai *focal point* sektor pelaburan yang tidak terhad kepada sektor pengilangan dan acara perniagaan sahaja malah mencakupi sektor-sektor yang lain juga.

Inisiatif 2 : Misi Galakan Pelaburan Pameran Perdagangan Dan Penyertaan Ekspo Antarabangsa.

Inisiatif kedua dalam strategi ini, ialah misi galakan pelaburan pameran perdagangan dan penyertaan ekspo antarabangsa. Misi galakan pelaburan keluar negara yang berpotensi berdasarkan sektor-sektor yang telah dikenal pasti seperti pusat data, petrokimia, farmaseutikal dan sektor-sektor utama yang lain. Selain itu, kerjasama negeri Johor terus, kerajaan negeri Johor terus memberi sokongan terhadap penyertaan dalam ekspo antarabangsa. Inisiatif ini melibatkan kerjasama pintar dengan jabatan serta agensi pelaburan lain yang berkaitan seperti *Invest Johor*, JETCO, MIDA, MITI, MDEC, IRDA, ECERDC, IIB, JPDC dan lain-lain. Bagi menjayakan inisiatif ini, kerajaan negeri menyediakan peruntukan sebanyak RM1 juta.

Inisiatif 3 : *Friendly Johor 2.0*.

Inisiatif ketiga, ialah *Friendly Johor 2.0* yang merupakan sesi libat urus bersama rakan organisasi pelabur, pemain industri dan lawatan ke agensi promosi domestik dalam meningkatkan keyakinan pelabur berpotensi untuk memilih Johor sebagai destinasi pilihan pelaburan utama yang strategik, menarik, mesra dan selamat. Bagi pelaksanaan inisiatif ini, sebanyak RM300,000.00 diperuntukkan.

Inisiatif 4 : *Johor Go Global 2.0*.

Manakala inisiatif keempat pula, ialah *Johor Go Global 2.0*. Sebanyak RM300,000.00 diperuntukkan bagi inisiatif ini untuk mempromosi negeri Johor sebagai satu jenama lokasi pelaburan yang strategik melalui platform digital.

Inisiatif 5 : penganjuran *Johor International Business Summit*.

Inisiatif kelima pula, ialah penganjuran *Johor International Business Summit*. Melalui inisiatif ini, sebanyak RM300,000.00 diperuntukkan bagi pelaksanaan program bertaraf antarabangsa yang melibatkan para pelabur dan pemain utama industri dari dalam dan luar negara.

STRATEGI 2 : MENYEDIAKAN PELUANG LATIHAN KEMAHIRAN DAN PEMADANAN PEKERJAAN.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi kedua ialah menyediakan peluang latihan kemahiran dan pepadanan pekerjaan. Menyedari kesan pandemik COVID-19, kerajaan negeri Johor memberi reaksi pantas dengan mewujudkan inisiatif bagi memulih dan meningkatkan pasaran tenaga kerja di Johor dengan menawarkan program-program *reskilling* dan *upskilling* serta latihan kemahiran pendidikan teknikal dan latihan vokasional (KVAT) dan inisiatif lain sebagaimana berikut:

Inisiatif 1 : Hub Skill Johor.

Inisiatif pertama ialah *Hub Skill Johor*. Kerajaan negeri melalui YPJ Holdings akan terus berusaha bagi memastikan Johor dilengkapi dengan infrastruktur terbaik terutamanya daripada segi pembangunan kemahiran yang akan beroperasi pada tahun 2023. Kampus latihan seluas 35 ekar ini akan menjadi kampus termoden di Johor yang mampu menampung sehingga 6,000 pelatih dengan kos pembinaan sebanyak RM107 juta. Kampus ini akan menumpukan kepada bidang perniagaan, kesihatan, minyak dan gas, perkhidmatan dan peruncitan, hospitaliti dan pelancongan serta bioteknologi dan logistik.

Inisiatif 2 : Program Latihan Kemahiran Johor.

Inisiatif kedua ialah Program Latihan Kemahiran Johor. Di bawah inisiatif ini, kerajaan negeri melalui agensi-agensi berkaitan memperuntukkan sebanyak RM3.65 juta bagi melaksanakan program-program berikut:

1. RM3 juta diperuntukkan bagi melaksanakan Program Latihan Kemahiran Johor (Pro Mahir) untuk latihan kemahiran *upskilling* dan *reskilling* dalam bidang-bidang yang mendapat permintaan tinggi di pasaran seperti bidang automotif, minyak dan gas, aero angkasa, kesihatan, elektronik dan robotik.
2. RM150,000.00 diperuntukkan bagi pelaksanaan *Programme Skill Enhancement* untuk latihan jangka masa pendek atau latihan secara *One-Off* oleh Institut Dato' Onn.
3. RM500,000.00 diperuntukkan kepada Tabung Latihan Kemahiran Johor yang akan digunakan untuk menampung sebahagian daripada bayaran pinjaman 250 orang pelajar Kolej Kemahiran YPJ yang kurang berkemampuan.

Inisiatif 3 : Gerak Kerja Johor 2023.

Inisiatif ketiga pula ialah Gerak Kerja Johor 2023. Inisiatif ini diteruskan dengan peruntukan sebanyak RM500,000.00 yang melibatkan kerjasama strategik agensi kerajaan dan penyertaan pemain industri daripada pelbagai sektor yang bertujuan untuk pepadanan pekerjaan.

Inisiatif 4 : Karnival TVAT SMI 2023.

Inisiatif keempat pula ialah Karnival TVAT SMI 2023. Bagi tujuan mempromosikan pendidikan teknikal dan latihan vokasional, kerajaan negeri memperuntukkan sebanyak RM300,000.00 bagi pelaksanaan Karnival TVAT SMI 2023.

STRATEGI 3 : MEMPERKASA INDUSTRI PELANCONGAN.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi ketiga di bawah teras ini ialah memperkasakan industri pelancongan. Pembukaan semula sempadan antarabangsa pada April tahun ini telah memberi impak kepada peningkatan bilangan pelancong. Perkembangan ini berjaya merancakkan pertumbuhan sektor pelancongan dan kegiatan ekonomi tempatan. Justeru, beberapa inisiatif berikut dirangka bagi terus merangsang industri pelancongan.

Inisiatif 1 : Kerja-Kerja *Softscape* Dan *Hardscape* Di Pintu Masuk Utama Negeri Johor.

Inisiatif pertama ialah kerja-kerja *softscape* dan *hardscape* di pintu masuk utama negeri Johor. Berjiran dengan Singapura dan sebagai pintu masuk utama negara di selatan tanah air. Ia dapat memberi kesan limpahan ekonomi kepada Johor. Justeru itu, melalui empat PBT di daerah Johor Bahru dan Kulai sebanyak RM14.3 juta diperuntukkan bagi mempergiat pelaksanaan kerja-kerja *softscape* dan *hardscape* di pintu masuk utama negeri Johor sebagai sebahagian daripada Agenda *Retreat JB*.

Inisiatif 2 : Penambahbaikan Infrastruktur Pelancongan.

Inisiatif kedua ialah penambahbaikan infrastruktur pelancongan. Pelbagai kemudahan infrastruktur pelancongan juga akan ditambah baik dan diselenggara secara berterusan. Kerajaan negeri akan menyalurkan sejumlah RM8.3 juta bagi tujuan seperti berikut:

1. RM600,000.00 diperuntukkan bagi membaik pulih persediaan membuka Muzium Sultan Abu Bakar DiRaja Johor.
2. RM2 juta diperuntukkan untuk kerja-kerja menaik taraf Zoo Johor.
3. RM1.1 juta diperuntukkan bagi menambah baik pelbagai infrastruktur dalam sektor pelancongan iaitu pintu-pintu masuk jeti, menaik taraf kemudahan awam di Pulau Besar Mersing serta kawasan Air Terjun Kota Tinggi.
4. RM1.8 juta diperuntukkan bagi Taman Negara Johor Gunung Ledang untuk membina kemudahan awam, pintu gerbang, surau berserta landskap, kompleks pelawat, pembinaan medan selera, pusat kraf tangan IKS dan hentian rehat di pintu masuk Air Terjun Gunung Ledang, Tangkak.
5. RM600,000.00 bagi membina surau, landskap serta *wall guard* dan jambatan di tali air serta tandas awam di Taman Negara Johor Tanjung Piai, Pontian.
6. RM530,000.00 bagi penyediaan pelan reka bentuk pembangunan di enam Taman Negara di bawah penyelenggaraan Perbadanan Taman Negara Johor.
7. RM620,000.00 untuk pengurusan sampah yang efektif dan berkala di Taman-taman Negara Johor.
8. RM500,000.00 bagi kerja-kerja menaik taraf Taman Eko Rimba Gunung Belumut, Kluang.
9. RM300,000.00 bertujuan menaik taraf fasiliti trek pendakian Gunung Lambak, Kluang.
10. RM250,000.00 diperuntukkan bagi menaik taraf infrastruktur dan fasiliti di muzium dan galeri terpilih yang diuruskan oleh Yayasan Warisan Johor.

Inisiatif 3 : Penganjuran Acara-Acara Pelancongan Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, inisiatif ketiga, ialah penganjuran acara-acara pelancongan Johor. Kejayaan kerajaan negeri dalam penganjuran beberapa acara pelancongan seperti *Festival Majestic Johor*, Kejohanan Sukan Pelancongan *Le' tape* dan *Ironman* telah menjadi pemangkin kepada kehadiran pelancong ke negeri Johor. *Festival Majestic Johor* contohnya, telah menerima penghormatan daripada industri pelancongan Malaysia apabila menerima anugerah *Gold Award Attractive State Tourism Event*. Justeru itu, kerajaan negeri memperuntukkan RM3 juta bagi menganjurkan *signature events* di peringkat antarabangsa dan domestik. Inisiatif ini dijangka menarik lebih 1 juta pelancong ke acara-

acara pelancongan seterusnya turut memberi limpahan kepada pemain industri pelancongan seperti perhotelan, peruncitan, *food & beverage* dan juga peniaga-peniaga kecil.

Inisiatif 4 : Pemasaran Dan Promosi *Majestic Johor*.

Inisiatif keempat ialah pemasaran dan promosi *Majestic Johor*. Johor perlu memanfaatkan pembukaan semula sempadan dengan melaksanakan strategi pemasaran dan promosi *Majestic Johor*. Peruntukan sebanyak RM2.45 juta disediakan bagi tujuan promosi segmen-segmen pelancongan meliputi pelancongan kesihatan, pelancongan pendidikan serta pelancongan budaya dan warisan.

Inisiatif 5 : Piawaian Pelancongan *Majestic Johor*.

Inisiatif kelima pula ialah piawaian pelancongan *Majestic Johor*. Bagi mengekalkan kualiti perkhidmatan, kebersihan, keselamatan dan kesihatan di pusat-pusat pelancongan negeri Johor. RM620,000.00 diperuntukkan bagi menyediakan satu piawaian khusus yang dapat mengukur tahap kualiti perkhidmatan tersebut. Antaranya, ialah penganjuran *Majestic Johor Tourism Award* yang akan menjadi tanda aras bagi pemain-pemain industri pelancongan.

Inisiatif 6 : Pemerkasaan Sumber Manusia Sektor Pelancongan.

Inisiatif terakhir ataupun keenam di bawah strategi ini ialah pemerkasaan sumber manusia sektor pelancongan. Barisan hadapan sektor pelancongan iaitu pemandu-pemandu pelancong sangat penting dalam merencanakan sektor pelancongan di negeri Johor. Menyedari keperluan ini sebanyak RM500,000.00 disediakan bagi menyediakan program latihan dan pembangunan kepada 1,000 orang pemandu pelancong sekali gus meningkatkan kapasiti tenaga kerja di sektor ini.

STRATEGI 4 : PEMBANGUNAN USAHAWAN.

Yang Berhormat Dato' Speaker, strategi keempat ialah pembangunan usahawan. Bagi mewujudkan ekosistem keusahawanan yang mampan dan berdaya saing. Kerajaan negeri terus menyokong Agenda Dasar Keusahawanan Nasional yang memfokuskan kepada komuniti keusahawanan yang inklusif dan kompetitif, khususnya sektor perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS). Inisiatif-inisiatif yang dilaksanakan adalah sebagaimana berikut :-

Inisiatif 1 : Galakan Melahirkan Usahawan Baharu.

Inisiatif pertama ialah galakan melahirkan usahawan baru dalam usaha membudayakan keusahawanan dalam kalangan Bangsa Johor. Kerajaan negeri memperuntukkan RM1.5 juta bagi pelaksanaan program-program tersebut.

RM1 juta untuk program *Road to Entrepreneurship* bagi menggalakkan 1,000 usahawan baru mendaftar perniagaan. Membuka akaun syarikat dan ke arah *cashless society*. RM500,000.00 untuk melaksanakan program keusahawanan kepada seramai 6,500 usahawan yang baru. Sebagai tambahan RM400,000.00 diperuntukkan oleh Majlis Agama Islam Johor bagi pelaksanaan Program Pembangunan Usahawan Asnaf melalui kerjasama MAINJ dan Perbadanan Usahawan Johor Berhad (PUJB).

Inisiatif 2 : Pengembangan Usahawan Sedia Ada.

Inisiatif kedua ialah pengembangan usahawan sedia ada. Selain galakan dalam melahirkan usahawan baru, usahawan sedia ada yang aktif juga menjadi fokus kerajaan negeri.

Justeru, peruntukan berjumlah RM4.3 juta disediakan untuk melaksanakan program-program berikut:-

1. Geran Usahawan Bangsa Johor dengan peruntukan berjumlah RM1.5 juta untuk meningkatkan purata pendapatan 240 usahawan mikro melalui pemberian barangan dan peralatan.
2. Promosi produk usahawan Johor dengan peruntukan berjumlah RM800,000.00 bagi mengetengahkan produk tempatan sehinggalah menembusi ke peringkat global yang akan memanfaatkan 400 usahawan di seluruh negeri Johor.
3. RM1 juta diperuntukkan bagi jelajah usahawan johor untuk mempromosikan video produk dan perkhidmatan di stesen TV terpilih. Inisiatif akan memberi manfaat kepada 100 usahawan.
4. RM1 juta diperuntukkan bagi program Pengkormesialan Harta Intelekt yang merupakan antara PUJB dan Malaysia Technology Development Corporation (MTDC) bagi membantu syarikat-syarikat *start-up* dan PMKS untuk menjalankan usaha pengkomersialan hasil penyelidikan dan pembangunan universiti-universiti tempatan.
5. Sebagai tambahan, Johor Corporation akan memperuntukkan RM330,000.00 bagi program Dana Niaga dan Waqafpreneur yang memberi manfaat kepada 136 usahawan PMKS.

Inisiatif 3 : Program Pembangunan Ekonomi Setempat.

Inisiatif ketiga di bawah Teras Kedua ini ialah Program Pembangunan Ekonomi Setempat. Masyarakat berdikari dapat dilahirkan menerusi ekonomi setempat melalui projek keusahawanan komuniti yang berdaya maju. Bagi merealisasikan matlamat ini RM1 juta diperuntukkan yang memberi manfaat kepada sekurang-kurangnya 40 persatuan serta pertubuhan dalam komuniti. Inisiatif ini ialah Festival Usahawan Bangsa Johor, mohon maaf.

Inisiatif 4 : Festival Usahawan Bangsa Johor.

Inisiatif seterusnya ialah Festival Usahawan Bangsa Johor. RM1 juta disediakan bagi penganjuran Festival Usahawan Bangsa Johor yang memberi manfaat sekurang-kurangnya 500 usahawan dengan capaian 40,000 pengunjung.

STRATEGI 5 : MEMPERKASA INDUSTRI MAKANAN.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi kelima di bawah Teras Kedua ialah Memperkasa Industri Makanan. Dengan mengambil kira negeri Johor sebagai pengeluar utama hasil negara, kerajaan negeri mengambil peluang untuk berperanan sebagai *food basket* kepada Malaysia dan *food bank* kepada negara-negara serantau dengan mengeratkan kerjasama bersama Pihak Berkuasa Wilayah Pembangunan Iskandar (IRDA), Majlis Pembangunan Wilayah Ekonomi Pantai Timur (ECERDC) serta kerjasama dengan Singapura melalui perbincangan dalam Joint Ministerial Committee (JMC) bagi memastikan strategi ini dapat direalisasikan, 7 inisiatif berikut juga akan dilaksanakan.

Inisiatif 1 : Program Kolaborasi Strategik Pemodenan dan Pembangunan Lestari.

Inisiatif pertama, ialah Program Kolaborasi Strategik Pemodenan dan Pembangunan Lestari. RM1.9 juta diperuntukkan untuk program ini yang melibatkan 370 usahawan tani dalam mentransformasi bidang pertanian dan industri makanan menerusi sistem mekanisme dan

teknologi tinggi bagi meningkatkan kualiti, kuantiti dan nilai harga produk pertanian berdasarkan amalan pertanian lestari.

Inisiatif 2 : Pembangunan Industri Tanaman Makanan Utama dan Komoditi Berpotensi.

Inisiatif kedua ialah Pembangunan Industri Tanaman Makanan Utama dan Komoditi Berpotensi. RM3.3 juta diperuntukkan bagi industri tanaman makanan utama ini yang akan meningkatkan 6.5% pengeluaran buah-buahan. Inisiatif ini akan memberi manfaat kepada 1,000 usahawan tani meliputi pelbagai projek tanaman seperti buah-buahan, sayur-sayuran dan sawah padi yang melibatkan keluasan tanah 2,300 hektar. Selain daripada tanaman makanan utama, kerajaan negeri juga akan meningkatkan jumlah jualan komoditi berpotensi seperti tanaman herba, rempah ratus, cendawan, madu dan kopi dengan peruntukan sebanyak RM700,000.00

Inisiatif 3 : Program Pembangunan Industri Asas Tani (IAT).

Inisiatif ketiga ialah Program Pembangunan Industri Asas Tani (IAT). Bagi memperkasakan usahawan IAT, kerajaan negeri memperuntukkan RM2 juta untuk pemberian bantuan peralatan yang mensasarkan peningkatan pengusaha mesti memiliki pensijilan MESTI dan HALAL. Peningkatan produktiviti dan kualiti produk yang melibatkan sekurang-kurangnya 135 usahawan IAT.

Inisiatif : Program Pertanian Komuniti.

Inisiatif yang keempat ialah Program Pertanian Komuniti. Kerajaan negeri akui program pertanian amat signifikan sebagai salah satu strategi untuk menggalakkan interaksi sosial sesama komuniti. Maka, peruntukan sebanyak RM800,000.00 akan disediakan bagi program ini untuk meningkatkan pendapatan dan meringankan kos sara hidup dalam komuniti setempat. Selain itu, kerajaan negeri juga akan melaksanakan program pembangunan Taman Komuniti Pihak Berkuasa Tempatan dengan peruntukan sebanyak RM400,000.00 untuk membangunkan dua Taman Komuniti yang berskala besar antara 1 hingga 2 ekar oleh Jabatan Landskap Johor.

Inisiatif 5 : Pembangunan Industri Ternakan.

Inisiatif kelima ialah Pembangunan Industri Ternakan. Industri ternakan ruminan juga akan dapat manfaat melalui inisiatif ini dengan peruntukan sebanyak RM1.2 juta bagi tujuan kawalan penyakit dan kesihatan ternakan. Inisiatif ini akan memanfaatkan 3,317 penternak di Johor.

Inisiatif 6 : Pembangunan Industri Perikanan.

Inisiatif keenam ialah Pembangunan Industri Perikanan. Pembangunan industri Akuakultur dan Pemuliharaan Sumber Perikanan juga akan terus diperkasakan dengan peruntukan berjumlah RM600,000.00 yang bertujuan meningkatkan hasil perikanan sebanyak 10% menerusi pelbagai aktiviti perikanan akuakultur. Melalui Program Pengurusan Bersepadu dan Pembangunan Aktiviti Komuniti Perikanan pula, peruntukan sebanyak RM400,000.00 yang akan memberi manfaat kepada golongan nelayan darat, komuniti perikanan dengan menyediakan kursus-kursus bagi memantapkan pengurusan projek sosial perikanan kepada golongan nelayan.

Inisiatif 7 : Pembangunan Estet Kerang-Kerangan Negeri Johor.

Inisiatif ketujuh ialah Pembangunan Estet Kerang-Kerangan Negeri Johor. Estet kerang-kerangan merupakan nadi kepada sumber perikanan negeri Johor. Sehingga tahun 2022,

pengeluaran hasil kerang-kerangan adalah berjumlah 1,500 metrik tan (M/T). Manakala pada tahun 2023 pula, kerajaan negeri mensasarkan peningkatan pengeluaran kepada 1,691 metrik tan (M/T). Sebanyak RM200,000.00 diperuntukkan bagi menyokong inisiatif ini.

STRATEGI 6 : PEMBANGUNAN KOPERASI

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi keenam pula, ialah Pembangunan Koperasi. Kerajaan negeri amat menggalakkan aktiviti ekonomi komuniti menerusi pembangunan koperasi. Koperasi terbukti mampu menjana pendapatan dan mengukuhkan ikatan sosial dalam komuniti. Justeru, kerajaan negeri memberi perhatian serius untuk pembangunan koperasi dengan peruntukan RM1.8 juta bagi menjayakan 3 inisiatif berikut:-

Inisiatif 1 :COOP Maju Johor.

Inisiatif pertama ialah COOP Maju Johor. Bagi penubuhan koperasi pelbagai usaha dijalankan untuk memulakan dan mengembangkan perniagaan. Berikutan itu, geran khas sejumlah RM1.5 juta diberikan bagi memastikan koperasi di Johor mempunyai tadbir urus yang baik dan mematuhi perundangan koperasi.

Inisiatif 2 : *Groom Big* Produk Koperasi.

Inisiatif kedua ialah *Groom Big* Produk Koperasi. Peruntukan RM200,000.00 disediakan bagi membantu membangunkan produk koperasi melalui penjenamaan pembungkusan, pelabelan dan pensijilan status halal sehingga berjaya menembusi pasaran global.

Inisiatif 3 : Anugerah Koperasi Terbaik.

Inisiatif ketiga pula, ialah Anugerah Koperasi Terbaik. Peningkatan kepada koperasi mampu meningkatkan imej dan keyakinan masyarakat untuk melibatkan diri secara aktif dalam perniagaan koperasi. Sehubungan itu, RM100,000.00 diperuntukkan bagi penganjuran Anugerah Koperasi Terbaik yang akan mengiktiraf 60 koperasi terbaik Johor.

TERAS KETIGA : JARINGAN KESELAMATAN SOSIAL.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum saya ke Teras Ketiga, izinkan saya minum seteguk air. Yang Berhormat Datuk Speaker, masyhur nama permata selatan, penuh kenangan kekal berseri, teras ketiga jaringan keselamatan, perkukuh kebajikan rakyat lestari.

Teras Ketiga ialah jaringan keselamatan sosial. Kerajaan negeri bertanggungjawab untuk terus menjaga dan membela golongan rentan dan semua yang memerlukan. Maka, pelbagai strategi dan inisiatif diwujudkan untuk menghakupayakan golongan yang terjejas dari segi ekonomi, kesihatan dan keperluan sosial, justeru bagi tujuan teras ini kerajaan negeri akan melaksanakan 4 strategi dan 19 inisiatif.

STRATEGI PERTAMA : PEMBANGUNAN PERUMAHAN RAKYAT.

Strategi pertama, ialah Pembangunan Perumahan Rakyat. Memiliki sebuah rumah kediaman menjadi impian setiap Bangsa Johor. Sebagai kerajaan yang sentiasa mendengar denyut nadi serta suara hati rakyat, pastinya penyediaan rumah kepada golongan B40 dan M40 menjadi tumpuan dan agenda utama kerajaan negeri pada hari ini. Justeru, pelbagai inisiatif telah dirangka bagi mencapai strategi ini. Strategi pertama ialah penyediaan Rumah Mampu Milik Johor. Kerajaan negeri melalui Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor akan memastikan koordinasi yang lebih efisien dalam pembangunan perumahan mampu milik sebagaimana berikut :-

1. PKPJ melalui kerjasama strategik dengan pemaju-pemaju hartanah telah mensasarkan pembinaan 21,139 unit Rumah Mampu Milik Johor di seluruh negeri Johor dalam tempoh 5 tahun ini. (Dewan bertepuk). Untuk tahun 2023 sahaja sejumlah 1,967 unit dijangka siap yang melibatkan daerah Johor Bahru, Batu Pahat, Kota Tinggi, Kluang, Mersing, Kulai dan Tangkak.
2. RM30 juta diperuntukkan bagi pembangunan 216 Rumah Impian Bangsa Johor (RIBJ) di daerah Mersing melalui kerjasama PKPJ, Perbadanan Setiausaha Kerajaan Johor (SSI) dan Yayasan Sultan Ibrahim.
3. RM5 juta diperuntukkan bagi pembinaan 50 unit Rumah Kasih Johor untuk golongan miskin dan miskin tegar.
4. RM14 juta diperuntukkan bagi pembelian 2 projek perumahan secara *en bloc* melibatkan 216 unit rumah di bandar Kulai, di Bandar Putra Kulai dan 100 unit rumah di Taman Laman Indah Iskandar Puteri untuk Program Rumah Transit Bangsa Johor.
5. RM1.58 juta diperuntukkan bagi pembelian 30 unit rumah pangsapuri Aman Larkin 1 untuk ditawarkan secara *Rent to Own* kepada rakyat yang mempunyai masalah kewangan untuk memiliki rumah.
6. YPJ Holdings akan menyempurnakan pembangunan 300 unit Rumah Mampu Milik di bawah projek Perumahan Penjawat Awam Malaysia (PPAM) di Taman YPJ Punggai, Pengerang.

Di samping memastikan sasaran bilangan rumah ini tercapai kerajaan negeri juga memberi penekanan kepada penempatan kualiti rumah dengan menetapkan syarat *standard QClassic* sebagai garis panduan dan spesifikasi pembinaan rumah RMMJ. Penetapan *QClassic* ini adalah kaedah untuk mengukur dan menilai kualiti berdasarkan *Construction Industry Standard*, dengan izin.

Inisiatif 2 : Pemberian Baucer RM1,000.00 RMMJ.

Inisiatif kedua ialah pemberian baucar RM1,000.00 RMMJ. Kerajaan negeri PKPJ memperuntukkan RM2 juta bagi meneruskan inisiatif pemberian baucar kepada pembeli Rumah Mampu Milik Johor. Baucar ini akan diberikan semasa pembeli mengambil kunci rumah yang sedia ada untuk diduduki.

Inisiatif 3 : Pengurusan Dan Penyelenggaraan Program Perumahan Rakyat (PPR) Dan Flat Awam.

Inisiatif ketiga dalam teras ini ialah Pengurusan Dan Penyelenggaraan Program Perumahan Rakyat (PPR) dan flat awam.

Kesejahteraan hidup golongan berpendapatan rendah yang menghuni PPR dan flat awam akan terus mendapat pembelaan kerajaan negeri. Justeru, kerajaan negeri melalui PKPJ dan PBT akan memperuntukkan RM96.92 juta bagi pelaksanaan inisiatif berikut :

1. RM49.42 juta bagi membaik pulih pangsapuri dan flat awam melibatkan pangsapuri EDL, Seri Stulang, Bukit Saujana di Johor Bahru, Pangsapuri Kenari dan Jentayu di Kangkar Pulai serta Rumah Pangsa Pulai dan Pontian.
2. RM28.9 juta bagi melaksanakan kerja-kerja penyelenggaraan serta pembaikan kecemasan di 13 PPR dan 7 RSK yang akan memberi manfaat kepada 67,400 orang penduduk.

3. RM10 juta bagi membaik pulih rumah PPR, RSK dan flat awam yang rosak dan terkesan akibat bencana.
4. RM8.6 juta diperuntukkan bagi membiayai kos pengurusan fasiliti di PPR Seri Iskandar, PPR Seri Stulang, PPR Desa Mutiara, PPR Kempas, PPR Melana 1 dan PPR Melana 2.

Inisiatif 4 : Program Bantuan Rumah (PBR).

Inisiatif seterusnya ialah Program Bantuan Rumah (PBR). Sejumlah RM2.5 juta diperuntukkan bagi PBR untuk pelaksanaan kerja baik pulih 160 unit rumah usang dan rosak yang didiami oleh golongan miskin dan tegar.

Inisiatif 5 : Sistem Perumahan Negeri Johor.

Inisiatif kelima ialah inisiatif Sistem Perumahan Negeri Johor. Inisiatif ini dilaksanakan selari dengan visi mentransformasi perkhidmatan perumahan yang cekap, berkesan dan berkualiti. Sebagai permulaan, kerajaan negeri melalui PKPJ akan memperuntukkan RM3 juta bagi pembangunan sistem tersebut secara berfasa.

Inisiatif 6 : Ekspo Hartanah Johor.

Inisiatif keenam dalam strategi ini ialah Ekspo Hartanah Johor. PKPJ dengan peruntukan berjumlah RM2 juta akan menganjurkan beberapa siri Ekspo Hartanah Johor bagi memberi peluang kepada mereka yang berkecukupan untuk membeli Rumah Mampu Milik Johor dan hartanah lot bumiputera secara langsung daripada pemaju.

STRATEGI 2 : KEBAJIKAN RAKYAT.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi kedua dalam teras ini ialah Kebajikan Rakyat. Selaras dengan Agenda Maju Johor, kerajaan negeri sentiasa prihatin dan mengambil berat nasib yang di alami oleh golongan miskin, anak-anak yatim, orang kurang upaya, ibu tunggal dan semua golongan yang memerlukan dalam memenuhi agenda ini.

Semasa pandemik COVID-19, kerajaan negeri yang telah dipimpin oleh Datuk Seri Hasni pada masa ketika itu telah membelanjakan RM494.51 juta bagi Pakej Rangsangan Ekonomi 1.0, 2.0 dan 3.0. Selain itu, kerajaan negeri melalui Pakej Bantuan Kasih Bangsa Johor telah menyalurkan RM149.07 juta yang telah memberi manfaat kepada 3.69 juta orang penerima. (Dewan bertepuk). Malahan, keluarga DiRaja Johor juga turut menyumbang bagi meringankan beban rakyat Johor.

Untuk makluman semua sepanjang tempoh pandemik COVID-19, keluarga DiRaja Johor telah menyumbang sebanyak RM123 juta merangkumi pelbagai jenis bantuan yang telah membantu kehidupan seramai 1.6 juta Bangsa Johor. (Dewan bertepuk.) Patik mewakili bangsa Johor merafak sembah, menjunjung setinggi-tinggi kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Johor bersama Duli Yang Maha Mulia Permaisuri Johor, Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor dan keluarga DiRaja Johor di atas segala kurniaan yang diberikan. Patik amat yakin segala kurniaan ini pastinya dapat meringankan beban Johor, golongan yang memerlukan. Sesungguhnya, Raja, pemimpin dan rakyat berpisah tiada.

Yang Berhormat Datuk Speaker, justeru bagi melaksanakan strategi Kebajikan Rakyat ini empat inisiatif akan dilaksanakan untuk mencapai matlamat Bangsa Johor yang bahagia, sejahtera dan mampan.

Inisiatif 1 : Membasmi Kemiskinan.

Inisiatif pertama ialah membasmi kemiskinan. Agenda pembasmian kemiskinan sentiasa menjadi keutamaan kerajaan negeri. Kerajaan negeri beriltizam untuk mencapai sasaran sifar miskin tegar menjelang tahun 2025 melalui inisiatif-inisiatif berikut:

1. RM278 juta diperuntukkan kepada Jabatan Kebajikan Masyarakat bagi membantu 66,000 orang penerima bantuan yang meliputi bantuan am negeri dan bantuan kerajaan persekutuan. (Dewan bertepuk.)
2. RM6 juta diperuntukkan oleh IRDA bagi program pembasmian kemiskinan tegar yang dilaksanakan melalui pemberian peralatan perniagaan dan latihan dengan tujuan untuk menambah pendapatan ketua isi rumah sehingga berjaya keluar dari kelompok miskin tegar.
3. RM7.8 juta diperuntukkan oleh Majlis Agama Islam Johor bagi menampung perbelanjaan barangan keperluan harian kepada 6,000 orang asnaf dan menyediakan bantuan pendidikan kepada 1,200 orang anak-anak asnaf.
4. RM1.2 juta diperuntukkan kepada Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Takzim, YPKDT bagi pelaksanaan Projek Komuniti Di Hati yang memanfaatkan 48,000 penerima.
5. RM2 juta diperuntukkan oleh Majlis Bandaraya Johor Bahru bagi membina sebuah Pusat Sivik Larkin di Taman Larkin Perdana yang akan digunakan sebagai penempatan sementara golongan gelandangan.

Inisiatif 2 : Pengukuhan Institusi Keluarga Dan Pemerksaan Wanita.

Inisiatif kedua pula ialah Pengukuhan Institusi Keluarga Dan Pemerksaan Wanita. Pada masa kini, keluarga dan komuniti menghadapi pelbagai cabaran psikososial. Kerajaan negeri sentiasa mengambil peduli akan kesejahteraan keluarga dengan menawarkan pelbagai program dan aktiviti intervensi yang melibatkan wanita dan keluarga dengan memperuntukkan sebanyak RM4.94 juta sebagaimana berikut:

1. Kasih Suri Aspirasi Keluarga Johor. Kerajaan prihatin terhadap isu keselamatan sosial terutama yang melibatkan simpanan masa hadapan. Justeru, kerajaan negeri bersetuju mencarum RM60.00 setahun ke dalam akaun KWSP suri rumah yang berdaftar dalam sistem eKasih sebagai galakan simpanan, manakala kerajaan persekutuan menambah sebanyak RM480.00 setahun bagi setiap pencarum. Keseluruhan bantuan yang diterima ialah RM540.00. sebanyak RM771,000 diperuntukkan yang akan memberi manfaat kepada 12,864 penerima daripada golongan suri rumah eKasih.

YB Speaker : Isteri pertama ke kedua ni?

YAB Menteri Besar : Tak salah saya hanya seorang. Datuk Speaker ada lebih dari satu ke?

YB Speaker : *It's never in my agenda, but always in my mind.* (Dewan ketawa.)

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya dah hilang dekat mana ni?

2. Yang Berhormat Datuk Speaker, RM1 juta diperuntukkan bagi kerja-kerja awalan untuk Pembangunan Rumah Pesona Wanita sebagai pusat perlindungan wanita yang menjadi mangsa keganasan rumah tangga.

3. RM1.5 juta bagi pelaksanaan Program Inisiatif Bantu Keluarga dan Masyarakat (I-BERKAT) yang merupakan bantuan khusus berkaitan kesihatan dan barangan keperluan khas bagi memastikan Keluarga Bangsa Johor terus disantuni dan kekal sihat.
4. RM900,000 diperuntukkan bagi Program Pemberdayaan Wanita dan Golongan Sasar melibatkan 1,500 wanita dan keluarga dari golongan B40.
5. RM565,000 diperuntukkan untuk Program Galakan dan Pengiktirafan Pesona Johor bagi memperkasa pembangunan wanita agar lebih menarik, proaktif dan progresif.
6. RM200,000 bagi pelaksanaan Program Intervensi Keluarga dan Komuniti Mind-X untuk meningkatkan kesejahteraan psikologi dan mental yang memberi manfaat kepada 5,000 orang di pelbagai peringkat usia.

Yang Berhormat Datuk Speaker, inisiatif seterusnya ialah ialah Potensi Anak Jauhar. Kanak-kanak adalah masa depan kelestarian Bangsa Johor. Pada peringkat awal kanak-kanak ini, perhatian dan didikan yang sempurna perlu diberikan kepada mereka agar dapat membesar sebagai Bangsa Johor yang progresif dan dinamik. Seiring dengan aspirasi Yang Amat Mulia Che Puan Besar Khaleeda binti Bustamam supaya setiap agensi, organisasi dan anggota masyarakat memberi keutamaan kepada perlindungan kanak-kanak sebagai tanggungjawab bersama, kerajaan negeri akan melaksanakan program-program berikut dengan peruntukan sebanyak RM4.18 juta. (Dewan bertepuk).

1. *Child Support Team Johor* dengan peruntukan sebanyak RM210,000.00 bagi mengadakan latihan kepada 300 orang yang mewakili pelbagai aktivis sosial.
2. Penubuhan *Jauhar Childcare Centre* (JCC) selepas projek rintis JCC Kota skandar kerajaan negeri akan menubuhkan sebuah lagi JCC di Segamat dengan peruntukan sebanyak RM535,000.00.
3. Kursus Asuhan dan Didikan Awal Kanak-kanak Permata (KAP) dengan peruntukan sebanyak RM180,000.00 yang mensasarkan 200 pengasuh untuk diiktiraf sebagai pengasuh berdaftar oleh JKM.
4. Program Penafaran Bintang Pusat Jagaan Kanak-kanak dengan peruntukan sebanyak RM250,000.00.
5. Program Anak Angkat Makmur Johor. Kesan pandemik COVID-19 menyebabkan ramai anak-anak Johor yang kehilangan ibu bapa. Kerajaan negeri amat prihatin dengan masa depan anak-anak ini dan akan terus memperuntukkan sebanyak RM3 juta bagi menyantuni 1,825 kanak-kanak, anak yatim piatu sehingga mereka mencapai usia 18 tahun.

Inisiatif 4 : Membela Orang Kurang Upaya (OKU).

Inisiatif keempat dalam strategi ini ialah Membela Orang Kurang Upaya (OKU). Kerajaan negeri sentiasa mengambil tanggungjawab menghakupayakan OKU agar kehidupan mereka lebih sejahtera. Sejumlah RM860,000.00 diperuntukkan bagi inisiatif ini. Justeru, antara inisiatif yang diambil adalah sebagaimana berikut:-

1. *Disability Empowerment and Enhancement Programme* dengan peruntukan sebanyak RM300,000.00 untuk memberi peluang pekerjaan kepada 300 OKU dalam pelbagai sektor.

2. Kerja-kerja pembaikan pembaikan, penyelenggaraan dan naik taraf premis JKM termasuk Pusat Pemulihan Dan Komuniti (PDK) dengan peruntukan sebanyak RM560,000.00.

STRATEGI 3 : KESEJAHTERAAN ORANG ASLI.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi ketiga dalam teras ini ialah kesejahteraan Orang Asli. Orang Asli adalah sebahagian daripada bangsa Johor. Kerajaan negeri tidak pernah mengabaikan kebajikan mereka dan sentiasa memberi seluruh komitmen dalam mempertahankan dan memelihara lingkungan semula jadi Orang Asli agar mereka dapat hidup dengan sejahtera dan makmur. Antara inisiatif yang diberi tumpuan pada tahun 2023 adalah seperti berikut :

Inisiatif 1 : Pembangunan Modal Insan Orang Asli.

Inisiatif pertama, Pembangunan Modal Insan Orang Asli. Kerajaan negeri memperuntukkan RM152,00.00 bagi pelaksanaan program yang dapat meningkatkan keupayaan Orang Asli untuk bersama membangunkan sosioekonomi negeri Johor.

Inisiatif 2 : Pembangunan Kampung Orang Asli Sejahtera.

Inisiatif kedua, Pembangunan Kampung Orang Asli Sejahtera. Inisiatif ini akan memperkasakan institusi kampung Orang Asli dengan cekap dan berkesan bagi memacu pembangunan mampan dan menjadi contoh kepada kampung Orang Asli yang lain. Sebanyak RM300,000.00 diperuntukkan bagi pelaksanaan projek rintis di Kampung Orang Asli Puting, Segamat.

STRATEGI 4 : MENGERATKAN PERPADUAN BANGSA JOHOR.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi keempat ialah Mengeratkan Perpaduan Bangsa Johor. Kerajaan negeri telah merencana 7 inisiatif di bawah strategi ini:

Inisiatif 1 : Duta Perpaduan Johor.

Inisiatif pertama, Duta Perpaduan Johor. Kerajaan negeri percaya Duta Perpaduan Johor adalah antara inisiatif perpaduan yang penting dan mampu mengukuhkan nilai perpaduan sesama masyarakat pelbagai kaum. Peruntukan sebanyak RM500,000.00 akan disediakan agar program ini dapat memupuk dan menerapkan nilai perpaduan terhadap perbezaan agama, bangsa dan budaya di kalangan generasi muda.

Inisiatif 2 : Karnival Bangsa Johor.

Inisiatif kedua, Karnival Bangsa Johor. Kerajaan negeri juga optimis untuk menganjurkan Karnival Bangsa Johor yang bermatlamat untuk meningkatkan lagi ukhuwah dalam kalangan bangsa Johor. Oleh itu kerajaan negeri memperuntukkan RM200,000.00 bagi penganjuran tersebut.

Inisiatif 3 : Penubuhan Jawatankuasa Keharmonian Antara Penganut Pelbagai Agama.

Inisiatif ketiga, Penubuhan Jawatankuasa Keharmonian Antara Penganut Pelbagai Agama. Menyedari kepentingan untuk mengekalkan perpaduan di Johor, maka kerajaan negeri telah mempertimbangkan untuk mewujudkan Jawatankuasa Keharmonian Antara Pelbagai Agama di negeri Johor dengan peruntukan sebanyak RM50,000.00. Jawatankuasa ini akan menjadi platform perbincangan dan melaksanakan program yang bertujuan untuk mengharmonikan lagi perpaduan bangsa Johor.

Inisiatif 4 : Membekalkan Peralatan Baharu Kepada Skim Rondaan Sukarela (SRS Active).

Inisiatif keempat, Membekalkan peralatan baharu kepada Skim Rondaan Sukarela (SRS) Aktif. Kerajaan negeri memperuntukkan RM180,000.00 bagi pembekalan peralatan baharu kepada 90 SRS yang bertujuan meningkatkan operasi secara bersepadu dalam komuniti di *hot spot* yang kerap berlaku jenayah. Sebagai tambahan RM50,000.00 diperuntukkan bagi meningkatkan kebolehpayaan ahli SRS dalam menangani jenayah dan bencana dalam kawasan kejiranan.

Inisiatif 5 : Program-Program Silang Budaya Bangsa Johor.

Inisiatif kelima pula ialah Program-program Silang Budaya Bangsa Johor. Negeri Johor dengan kaya dengan pelbagai tradisi yang perlu ditonjolkan. Sehubungan itu, Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional dengan kerjasama Yayasan Warisan Johor serta Majlis Kebudayaan Negeri Johor akan diperuntukkan RM350,000.00 untuk penganjuran aktiviti pertandingan Silang Budaya dan pertandingan video pendek perpaduan bangsa Johor.

Inisiatif 6 : Projek Aquaagro Rukun Tetangga.

Inisiatif keenam adalah Projek Aquaagro Rukun Tetangga. Usaha mengeratkan perpaduan dalam kalangan komuniti diteruskan dengan mengenal pasti Rukun Tetangga yang berpotensi untuk melaksanakan projek Aquaagro. Sebagai permulaan kerajaan negeri memperuntukkan RM230,000.00 bagi tujuan tersebut.

Inisiatif 7 : Kerohanian Dan Kebajikan Masyarakat Tionghoa, India dan lain-lain.

Yang terakhir, inisiatif ketujuh ialah Kerohanian Dan Kebajikan Masyarakat Tionghoa, India dan lain-lain. Demi kesejahteraan dan permuafakatan bangsa Johor, kerajaan negeri bersetuju untuk memperuntukkan RM12 juta untuk tujuan pembangunan kerohanian serta kebajikan masyarakat Tionghoa, India dan lain-lain. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Speaker, jika kehendak menyusun tujuan, bahawa hasrat jadi penyeri, titik sentuhan kemudahan dan keperluan, teguhkan aspirasi bangunkan negeri.

TERAS 4 : KEMUDAHAN DAN KEPERLUAN ASAS.

Teras keempat ialah Kemudahan Dan Keperluan Asas. Kerajaan negeri akan terus memberi fokus kepada pembangunan infrastruktur dan akses kemudahan asas seperti jalan, pengangkutan, komunikasi, bekalan air bersih serta bekalan elektrik. Justeru, bagi tujuan memperkasa kemudahan dan keperluan asas, kerajaan negeri akan melaksanakan empat strategi dan 13 inisiatif:

STRATEGI 1 : PENYELENGGARAAN DAN NAIK TARAF INFRASTRUKTUR AWAM.

Strategi pertama dalam teras kemudahan dan keperluan asas ialah penyelenggaraan dan naik taraf infrastruktur awam. Kerajaan negeri dan PBT akan melaksanakan pelbagai inisiatif untuk menambah baik infrastruktur awam meliputi jalan raya, lampu jalan serta dewan serba guna.

Inisiatif 1 : Membina, Menaik taraf Dan Menyelenggara Kemudahan Jalan Dan Jambatan.

Inisiatif pertama dalam strategi ini ialah membina, menaik taraf dan menyelenggara kemudahan jalan dan jambatan. Oleh itu projek yang akan dilaksanakan adalah sebagaimana berikut :

1. RM87.6 juta untuk membina dan menaik taraf jalan negeri, jalan kampung dan jambatan di seluruh negeri. (Dewan bertepuk). Antaranya termasuklah menaik taraf jalan dan Jambatan Sungai Mati ke Sawah Ring di Tangkak dan membina jalan pintas dari Jorak ke Paya Panjang di daerah Muar.
2. RM691.45 juta diperuntukkan melalui MARRIS dan peruntukan langsung daripada Pihak Berkuasa Tempatan akan digunakan bagi menyelenggara jalan, sistem perparitan, lampu dan juga perabot jalan.

INISIATIF 2 : MENAIK TARAF KEMUDAHAN LAMPU JALAN.

Inisiatif kedua ialah menaik taraf kemudahan lampu jalan. Kerajaan negeri juga terus komited dalam melaksanakan kerja-kerja menaik taraf kemudahan lampu jalan dengan peruntukan sebanyak RM19.9 juta bagi mengurangkan risiko kemalangan melalui projek-projek tersebut:

1. Menaik taraf lampu jalan di Jalan Tampoi, Jalan Tebrau, Pandan, Lebuhraya Persisiran Pantai Permas Jaya dengan peruntukan sebanyak RM12 juta oleh MBJB.
2. Pemasangan dan penyelenggaraan lampu jalan di pentadbiran MBIP dengan peruntukan sebanyak RM4.4 juta.
3. Pemasangan lampu-lampu jalan, lampu persimpangan dan lampu *amber* dengan penggunaan teknologi hijau yang merangkumi 21 km jalan-jalan negeri dengan kos sebanyak RM3.5 juta oleh JKR.

Inisiatif 3 : Membina Infrastruktur Awam Dan Kompleks Gerai Perniagaan.

Inisiatif ketiga ialah membina infrastruktur awam dan kompleks gerai perniagaan. Kerajaan negeri sentiasa memastikan infrastruktur awam seperti dewan serba guna, perpustakaan awam, kompleks gerai perniagaan dan kemudahan awam lain berada dalam keadaan baik dan memenuhi keperluan masyarakat setempat. Justeru itu, sejumlah RM29.8 juta diperuntukkan bagi projek-projek tersebut:

1. Membaik pulih bangunan anjung selera, kompleks gerai perniagaan dan dewan masyarakat di kawasan pentadbiran MBJB dengan peruntukan sebanyak RM11.4 juta.
2. Menyelenggara dan membaik pulih Kompleks Penghulu, balai raya, dewan raya dan infrastruktur luar bandar dengan peruntukan RM9.2 juta oleh Pejabat-pejabat Daerah.
3. Menaik taraf Stadium Perbandaran Pasir Gudang dan membina Dataran Mahkota Pasir Gudang dengan kos berjumlah RM6 juta.
4. Membina Dewan serba guna Taman Tan Sri Yaacob dan gerai baharu di Jalan Pekaka, Taman Perling dengan kos RM2.9 juta.
5. Menaik taraf Perpustakaan Daerah Kota Tinggi serta menjalankan program-program bagi menarik minat orang ramai untuk menggunakan fasiliti tersebut dengan peruntukan sebanyak RM300,000.00.

Inisiatif 4 : Penyelenggaraan Sekolah Agama, Masjid Dan Surau Serta Tanah Perkuburan Islam.

Yang Berhormat Datuk Speaker, inisiatif keempat pula ialah penyelenggaraan sekolah agama, masjid dan surau serta tanah perkuburan Islam. Sekolah Agama Kerajaan Johor merupakan sistem pendidikan agama yang unggul di Malaysia. Kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Agama Islam Negeri dan Majlis Agama Islam Negeri memperuntukkan sejumlah RM9.4 juta bagi penyelenggaraan dan baik pulih bangunan serta peralatan dan perabot sekolah-sekolah agama di seluruh negeri Johor.

Seterusnya, bagi memastikan umat Islam di negeri ini dapat mengimarahkan masjid dan surau dalam keadaan yang selesa dan kondusif, sejumlah RM2.7 juta diperuntukkan bagi tujuan baik pulih dan penyelenggaraan masjid serta surau.

Di samping itu, kerajaan negeri turut memperuntukkan sebanyak RM2.3 juta bagi pembangunan dan penyelenggaraan tanah perkuburan Islam di negeri Johor.

STRATEGI : PENGANGKUTAN AWAM JOHOR.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi kedua ialah Pengangkutan Awam Johor. Pengangkutan adalah nadi perhubungan bagi masyarakat di negeri ini. Sistem pengangkutan awam yang cekap dan sistematik amat penting bagi memudahkan pergerakan serta akses dan kelancaran logistik kepada rakyat dan juga pelabur.

Inisiatif 1 : Melancarkan Pergerakan Laluan Sempadan Johor Bahru – Singapura.

Inisiatif pertama ialah melancarkan pergerakan laluan sempadan Johor Bahru – Singapura. Tambak Johor merupakan antara laluan sempadan antarabangsa yang paling sibuk di dunia. Sejak pembukaan sempadan Johor Bahru – Singapura, purata harian keluar masuk di CIQ Bangunan Sultan Iskandar (BSI) adalah sebanyak 211,000 orang sehari.

Antara usaha yang telah dijalankan ialah penggabungan kaunter Jabatan Imigresen Malaysia (JIM), PLUS, JPJ di laluan kereta masuk di Bangunan Sultan Iskandar serta membuat reka bentuk semula laluan motosikal, laluan kereta dan laluan pintu keluar masuk BSI. Penambahan bilangan *e-gate* (pejalan kaki) untuk warganegara Malaysia daripada 14 kepada 32 unit bagi laluan masuk serta daripada 14 kepada 26 unit bagi laluan keluar. JIM juga akan memperluas penggunaan *e-gate* kepada warga asing. Usaha ini mampu mengurangkan kesesakan yang berlaku di BSI. Selain itu, kerajaan sedang mengkaji kesesuaian untuk membenarkan kenderaan ringan menggunakan laluan lori sebagai laluan alternatif semasa waktu kemuncak. Ini akan melibatkan pengubahsuaian kaunter untuk kemudahan pemandu kereta.

Inisiatif 2 : Penambahbaikan Perkhidmatan Bas Muafakat Johor Dan Naik Taraf Terminal Larkin Sental.

Inisiatif kedua, penambahbaikan perkhidmatan bas Muafakat Johor dan naik taraf Terminal Larkin Sental. Kerajaan negeri prihatin dengan keadaan parkir yang terhad di Hospital Sultan Ismail dan Hospital Sultanah Aminah. Oleh yang demikian, kerajaan negeri memperuntukkan RM550,000.00 bagi perkhidmatan *shuttle bus* secara percuma kepada pesakit, kakitangan dan pelawat HSA dan HSI. Pengguna bas yang ingin ke HSA boleh menaiki bas dari Terminal Larkin manakala pengguna bas yang ingin ke HSI boleh menaiki bas dari Lotus Supermarket Tebrau.

Perkhidmatan bas Muafakat Johor juga akan diteruskan bagi mengurangkan kesesakan jalan raya dan kebergantungan kepada kenderaan persendirian. Bagi tahun 2023, RM28.7 juta diperuntukkan bagi pelaksanaan BMJ di 72 laluan. Kerajaan negeri juga akan membuat penilaian semula laluan sedia ada dan mencadangkan laluan yang berkapasiti tinggi agar kemudahan ini digunakan oleh rakyat secara maksimum.

Selanjutnya, perkhidmatan bas Muafakat Johor juga akan dipanjangkan kepada pelancong asing. Oleh itu, sejumlah RM50,000.00 diperuntukkan bagi menaik taraf sistem sedia ada di laluan Bandaraya Johor Bahru, Pengerang, Muar dan juga Pontian.

Selain itu, Johor Corporation akan menaik taraf Terminal Larkin Sentral meliputi kemudahan parkir bertingkat dan ruang menunggu bas henti-henti dengan kos RM8.0 juta.

Inisiatif 3 : Penyuraian Trafik RTS Link.

Inisiatif ketiga pula ialah Penyuraian Trafik RTS Link. Projek *Rapid Transit System* (RTS Link) antara Johor Bahru dan Singapura dijangka siap pada tahun 2026. Dengan anggaran kapasiti pengguna RTS berjumlah 150,000 orang sehari. Pergerakan kenderaan keluar masuk ke kawasan stesen RTS akan menjadi kritikal. Oleh itu, Pihak Berkuasa Wilayah Iskandar (IRDA) akan melaksanakan projek penambahbaikan persimpangan bertingkat Lebuhraya EDL, Jalan Lingkaran Dalam dan Jalan Tebrau dengan peruntukan sebanyak RM371 juta. (Dewan bertepuk.)

Seterusnya, bagi memastikan projek *Rapid Transit System*, Landasan Berkembar Elektrik Gemas-Johor Bahru dan *Iskandar Rapid Transit* siap mengikut jadual, Jawatankuasa *Task Force* Pengangkutan Awam Berimpak Tinggi Negeri Johor telah dibentuk. Jawatankuasa ini akan menyelaraskan isu-isu berbangkit untuk diselesaikan dengan kadar segera.

STRATEGI 3 : INFRASTRUKTUR BEKALAN AIR, ELEKTRIK DAN JUGA TELEKOMUNIKASI.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi ketiga dalam Teras Kemudahan Dan Keperluan Asas ialah Infrastruktur Bekalan Air, Elektrik dan juga Telekomunikasi. Akses dan ketersambungan rakyat dan pelabur kepada sistem bekalan utiliti ini adalah menjadi keutamaan kerajaan negeri. Antara inisiatif yang akan dilaksanakan adalah :

Inisiatif Pertama, Pemeliharaan Sumber Air Dan Bekalan Air.

Inisiatif pertama, pemeliharaan sumber air dan bekalan air. Pengurusan air di negeri Johor melibatkan sinergi, beberapa agensi berkepentingan seperti Badan Kawalselia Air Johor (BAKAJ) dalam pembangunan sumber air mentah dan Ranhill SAJ Sdn. Bhd. sebagai operator bekalan air negeri serta penglibatan Syarikat Air Johor Sdn. Bhd. dan Johor Special Water, anak syarikat Permodalan Darul Takzim dalam mengurus aset-aset milik kerajaan negeri serta bekalan air industri sedia ada.

Bagi menjamin bekalan air yang berterusan kepada rakyat, sejumlah RM1.3 juta diperuntukkan kepada BAKAJ bagi memastikan sumber air mencukupi dan kualiti air mentah terpelihara. Kerja-kerja pemantauan kualiti air secara berkala, menggunakan teknologi *geospatial* dan pemantauan atas talian akan diteruskan di Stesen Telemetry di sungai-sungai seperti Sungai Sayong, Sungai Semangar, Sungai Johor, Sungai Skudai, Sungai Benut dan Sungai Muar.

Seterusnya, bagi mengurangkan kadar kehilangan air akibat kebocoran dan kerosakan paip agihan atau *Non-Revenue Water*, Pengurusan Aset Air Berhad memperuntukkan sebanyak RM280 juta kepada Ranhill SAJ bagi menggantikan paip sepanjang 234 kilometer pada tahun 2023. Penggantian paip lama ini akan mengurangkan bilangan kebocoran air di samping dapat mempertingkatkan tekanan air dalam sistem paip pengagihan tersebut.

Inisiatif 2 : Jaminan Bekalan Elektrik Yang Stabil.

Yang Berhormat Datuk Speaker, inisiatif kedua Jaminan Bekalan Elektrik Yang Stabil. Bagi mengurangkan masalah gangguan dan mempercepat tempoh pemulihan gangguan bekalan elektrik, TNB Johor memperuntukkan sebanyak RM58 juta bagi projek Rehabilitasi Sistem Bekalan Elektrik di Tampoi, Kulai, Mersing dan Pasir Gudang. Di samping itu, TNB bertanggungjawab melalui Program Sosial Korporat, menyediakan peruntukan berjumlah RM550,000.00 bagi memberikan rebat bil elektrik RM40.00 sebulan kepada 1,040 miskin tegar. TNB juga turut melaksanakan Program Pencahayaan Luar Bandar yang melibatkan 8 lokaliti luar bandar termasuk Felda Ulu Tebrau di Johor Bahru, Kampung Sungai Lurus Darat di Batu Pahat dan Parit Amal di Pontian.

Inisiatif 3: Jaringan Internet Dan Telekomunikasi.

Inisiatif ketiga dalam strategi ini, ialah Jaringan Internet Dan Telekomunikasi. Untuk meningkatkan liputan jalur mudah alih (4G) di kawasan berpenduduk, kerajaan negeri mengalu-alukan komitmen Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia (SKMM) bagi meneruskan pelaksanaan Fasa 2 Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA). Ini meliputi kerja-kerja seperti pembinaan menara telekomunikasi, menaik taraf stesen pemancar 4G sedia ada, penyediaan sambungan gentian optik dan kemudahan jalur lebar tanpa wayar.

STRATEGI 4 : MENINGKATKAN TAHAP KESIHATAN.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi keempat ialah Meningkatkan Tahap Kesihatan. Akses dan kemudahan fasiliti kesihatan antara agenda penting yang diberi keutamaan dalam Pelan Strategik Kementerian Kesihatan Malaysia 2021-2025. Kerajaan berusaha untuk menyampaikan perkhidmatan penjagaan yang berkualiti, terutamanya dalam situasi pasca pandemik COVID-19. Oleh yang demikian, kerajaan negeri akan terus memperkasa sistem kesihatan di Johor.

Inisiatif 1 : Penubuhan Jawatankuasa Pembangunan Kesihatan Negeri Johor.

Inisiatif pertama, dalam strategi ini adalah penubuhan Jawatankuasa Pembangunan Kesihatan Negeri Johor. Kerajaan negeri telah menubuhkan jawatankuasa yang berperanan untuk memantau semua fasiliti kesihatan sedia ada agar kemudahan-kemudahan kesihatan dalam negeri ini berada dalam keadaan yang baik dan kondusif. Jawatankuasa ini juga akan merancang dan melaksanakan pelbagai aktiviti dan program kesihatan dengan menggalakkan kerjasama daripada pihak swasta melalui "*Public-Private Partnership Program*".

Inisiatif 2 : Program Johor Bebas Denggi.

Inisiatif kedua, Program Johor Bebas Denggi. Peningkatan kes denggi dapat dihindari jika kawasan persekitaran rapi dan bersih. Persekitaran yang kotor dengan air bertakung serta sikap tidak peduli komuniti setempat terhadap kebersihan sekitar menjadi faktor utama pembiakan nyamuk aedes meningkat. Justeru, kerajaan negeri memperuntukkan sebanyak RM200,000.00 bagi melaksanakan Program Johor Bebas Denggi.

Inisiatif 3 : Bangsa Johor Bebas Dadah.

Inisiatif ketiga pula ialah Bangsa Johor Bebas Dadah. Kerajaan negeri menyediakan peruntukan sebanyak RM100,000.00 untuk pelaksanaan pelbagai program seperti Program Intelek Asuhan Rohani, Sayangi Hidup Elak Derita Selamanya (SHEILD), Program *Tomorrow Leader* dan Program Bebas Asap Rokok. Program ini mampu mendidik golongan anak muda untuk menjauhi wabak dadah dan tabiat merokok.

Selain itu RM100,000.00 juga akan diperuntukkan untuk menggerakkan gelombang sukarelawan skuad AADK dengan kerjasama komuniti bagi memberikan pendidikan pencegahan dan kesedaran awam mengenai bahaya dadah.

Teras Kelima : Keselamatan, Kebersihan Dan Kelestarian Alam Sekitar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, cerdik bangsa penuh santunan, suri teladan dalang gantian, teras kelima jadikan cerminan, demi keselamatan dan kelestarian.

Teras kelima ialah Keselamatan, Kebersihan Dan Kelestarian Alam Sekitar. Menerusi teras kelima ini, kerajaan negeri akan melaksanakan pelbagai inisiatif untuk memastikan keselamatan, kebersihan dan kelestarian alam sekitar di negeri ini sentiasa terpelihara demi keselesaan dan kesejahteraan hidup Bangsa Johor. Tiga strategi dan lapan inisiatif telah dirancang bagi memastikan matlamat tersebut dilaksanakan.

STRATEGI 1 : MEWUJUDKAN PERSEKITARAN YANG SELAMAT, BERSIH, INDAH DAN CERIA.

Strategi pertama ialah Mewujudkan Persekitaran Yang Selamat, Bersih, Indah Dan Ceria. Persekitaran yang lestari adalah sebahagian daripada ciri masyarakat yang maju dan bertamadun. Maka, beberapa inisiatif dirancang bagi mencapai hasrat tersebut sebagaimana berikut:

Inisiatif 1 : Pemasangan Kamera Litar Tertutup (CCTV).

Inisiatif pertama, Pemasangan Kamera Litar Tertutup (CCTV). Negeri Johor komited untuk menjadi destinasi pelancongan utama di negeri ini. Sehubungan itu, beberapa lokasi pelancongan yang selamat akan dipantau menerusi Projek Pemasangan Kamera Litar Tertutup dan penambahbaikan sistem pengcahayaan bagi memperkasa Agenda Greater JB. Justeru itu, Pihak Berkuasa Tempatan akan menyediakan peruntukan sebanyak RM5.25 juta bagi projek pemasangan CCTV berteknologi *Artificial Intelligence* di kawasan *hotspot* jenayah dan kawasan tumpuan pelancongan.

Inisiatif 2 : Pengindahan Bandar.

Inisiatif kedua pula ialah Pengindahan Bandar. Kebersihan dan kelestarian alam sekitar adalah sebahagian daripada Agenda Maju Johor. Justeru, kerja-kerja pengindahan landskap bagi menceriakan bandar dan tempat pelancongan amat diperlukan. Sebanyak RM35 juta diperuntukkan bagi inisiatif ini. Sehubungan dengan itu, antara inisiatif yang akan dilaksanakan adalah seperti berikut:

1. RM2.5 juta diperuntukkan untuk kerja-kerja landskap dan pembinaan seni arca di Iskandar Puteri.
2. RM2.5 juta diperuntukkan bagi kerja-kerja pengindahan di Kampung Sungai Melayu.
3. RM 3.5 juta bagi pengindahan Persimpangan Bertingkat Lebuhraya Pesisir Pantai, Johor Baru.
4. RM11 juta bagi melaksanakan kerja-kerja menaik taraf, penyelenggaraan, pembersihan dan penjagaan landskap bagi taman-taman kanak-kanak dan rekreasi di kawasan pentadbiran MBBJ.
5. RM6.5 juta untuk menaik taraf kemudahan asas menaik taraf kemudahan asas di sekitar kawasan Johor Bahru. Ia meliputi kerja-kerja naik taraf tapak perkhemahan

hutan bandar, kemudahan di Dataran Danga Bay, alatan permainan, alatan senaman, laluan basikal dan pejalan kaki.

6. RM9 juta bagi tujuan kerja-kerja penyelenggaraan landskap di sekitar persisiran jalan di kawasan pentadbiran MBB.

Inisiatif 3 : Kesejahteraan Luar Bandar.

Inisiatif ketiga ialah Kesejahteraan Luar Bandar. Bagi kawasan luar bandar yang berada di luar kawasan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT), kerajaan negeri memperuntukkan RM1 juta bagi pengurusan sisa pepejal bertujuan mengurangkan risiko pencemaran alam sekitar sekali gus meningkatkan kualiti dan kesejahteraan hidup penduduk di luar bandar termasuk Kampung Orang Asli.

Inisiatif 4 : Program Sambutan Hari Landskap Negeri Johor.

Inisiatif terakhir dalam strategi ini, adalah Program Sambutan Hari Landskap Negeri Johor. Bagi meningkatkan kesedaran rakyat terhadap amalan kebersihan dan memupuk minat terhadap landskap, kerajaan negeri memperuntukkan sebanyak RM400,000.00 bagi Program Sambutan Hari Landskap Negeri Johor. Program tahun ini akan menggalakkan pertukaran idea bagi seni reka bentuk terkini pembangunan landskap serta meningkatkan pengetahuan dan kesedaran awam tentang pentingnya mewujudkan persekitaran hidup yang bersih, indah, selesa dan selamat.

STRATEGI 2 : PEMELIHARAAN DAN PEMULIHARAAN SUNGAI.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi kedua dalam Teras Keselamatan, Kebersihan dan Alam Sekitar ialah Pemeliharaan dan Pemuliharaan Sungai. Justeru itu, beberapa inisiatif dijalankan oleh kerajaan negeri dalam usaha melestarikan sungai-sungai di negeri Johor.

Inisiatif 1 : Pembangunan Pemuliharaan Sungai.

Inisiatif pertama Pembangunan Pemuliharaan Sungai. Kerajaan negeri prihatin dalam memelihara dan memulihara sungai-sungai agar berada dalam keadaan yang bersih. Untuk tujuan tersebut sebanyak RM1.8 juta diperuntukkan bagi kerja-kerja pemuliharaan Sungai Skudai dan Sungai Tebrau, projek Denai Sungai dan pelaksanaan Program Satu Daerah Satu Sungai.

Pada tahun 2019, Sungai Kim-Kim telah mengalami pencemaran yang kritikal, justeru itu peruntukan sebanyak RM300,000.00 disediakan bagi meneruskan usaha-usaha pemuliharaan Sungai Kim-Kim agar ianya terus lestari dan mengelakkan insiden pencemaran ini berulang kembali.

Inisiatif 2 : Penyelenggaraan Sungai Dan Saliran.

Inisiatif kedua, penyelenggaraan sungai dan saluran. Saban tahun banjir telah menyebabkan kerosakan harta benda dan mengancam keselamatan orang awam. Berdasarkan semakan dan data terkini daripada Jabatan Pengairan dan Saliran terdapat 432 *hot spot* banjir yang telah dikenal pasti di seluruh negeri Johor.

Sehubungan dengan itu, sebanyak RM71 juta peruntukan melalui Jabatan Pengairan dan Saliran serta Pihak Berkuasa Tempatan disediakan bagi tujuan pengurusan banjir dan saluran yang meliputi kerja-kerja penggalian dan mendalamkan sungai, membina rumah pam air, kebersihan kolam takungan banjir dan sistem amaran awalan banjir.

Seterusnya sebanyak RM42 juta diperuntukkan kepada Jabatan Pengairan dan Saliran bagi kerja-kerja penyelenggaraan parit dan saliran. Di samping itu, RM700,000.00 akan diperuntukkan bagi membeli pam bergerak untuk memudahkan operasi mengepam air banjir terutama di beberapa kawasan rendah yang sering dilanda banjir. Saya rasa kawasan Yang Berhormat Datuk Speaker pun selalu dilanda banjir.

YB Speaker : Betul Yang Berhormat.

STRATEGI 3: MEMPERKASA JOHOR LESTARI.

Strategi ketiga dalam teras ini, adalah Memperkasa Johor Lestari. Usaha memperkasa kelestarian alam sekitar akan terus ditingkatkan bagi merealisasikan wawasan pembangunan yang seimbang. Justeru itu, strategi pembangunan Lestari Johor dijalankan melalui dua inisiatif.

Inisiatif 1 : Pemeliharaan Kawasan dan Sumber Hutan.

Inisiatif pertama ialah Pemeliharaan Kawasan dan Sumber Hutan. Pengurusan dan pemeliharaan sumber hutan akan terus diperkasakan melalui kerja-kerja penandaan dan penyelenggaraan sempadan hutan dengan peruntukan sebanyak RM1.15 juta.

Seterusnya, kerajaan negeri juga komited dalam memastikan perlindungan hidupan liar serta memastikan kawasan biodiversiti dipelihara. Untuk tujuan tersebut sebanyak RM300,000.00 diperuntukkan bagi kerja-kerja menaik taraf kawasan *Panti Conservation Area* untuk tujuan konservasi, penyelidikan, pendidikan, ekopelancongan dan penglibatan komuniti.

Bagi menunjukkan komitmen kerajaan negeri, RM600,000.00 diperuntukkan bagi tahun 2023 untuk meneruskan Kempen Penanaman 100 Juta Pokok dalam tempoh 5 tahun bermula tahun 2021 hingga 2025 di bawah Program Penghijauan Malaysia.

Inisiatif 2 : Agenda Rendah Karbon.

Inisiatif Kedua ialah Agenda Rendah Karbon. Dalam mendepani krisis perubahan iklim, Pelan Tindakan Masyarakat Rendah Karbon telah dihasilkan oleh Pihak Berkuasa Wilayah Pembangunan Iskandar (IRDA). Pelan ini mensasarkan pengurangan 70 peratus pelepasan intensiti karbon menjelang 2030 di kawasan Iskandar Malaysia.

Kerajaan negeri percaya agenda ini sememangnya memerlukan penglibatan dan sokongan penuh khususnya masyarakat setempat. Melalui Program Geran Komuniti Iskandar Puteri Rendah Karbon yang telah dilaksanakan sejak tahun 2021, ianya telah memanfaatkan 45 projek setempat. Justeru Majlis Bandaraya Iskandar Puteri akan meneruskan program ini dengan peruntukan sebanyak RM500,000.00 pada tahun 2023.

Bagi menyokong inisiatif ini lagi, penggunaan kenderaan *electric vehicle* dalam bandar raya akan digalakkan dengan memperbanyakkan fasiliti stesyen pengecas bagi kenderaan elektrik khususnya di kawasan Greater Johor Bahru.

Melalui Kajian Pelan Induk Pembangunan Hijau Negeri Johor di bawah Program *United Kingdom Partnering For Accelerated Climate Transitions*, kerajaan negeri juga akan mengkaji dan memperhalusi potensi Johor di dalam industri pasaran karbon.

Yang Berhormat Datuk Speaker, keris lama bersadur gangsa, hulu berukir kayu campuran, Orang Muda Johor tunjang bangsa, bingkis bertekad demi kemakmuran. (Dewan bertepuk).

TERAS 6 : ORANG MUDA JOHOR.

Teras keenam dan terakhir ialah Orang Muda Johor. Di bawah Agenda Maju Johor perhatian serius sentiasa diberikan kepada pembangunan belia atau Orang Muda Johor yang dinaungi oleh Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor. Dalam memastikan masa depan generasi muda ini terus gemilang, 5 strategi dan 28 inisiatif telah dirangka agar pembangunan generasi ini dapat sentiasa memberi nilai tambah kepada kemajuan dan kejayaan negeri Johor.

STRATEGI 1 : KEPIMPINAN BELIA JOHOR.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi pertama ialah Kepimpinan Belia Johor. Sebagai usaha untuk melahirkan pemimpin muda yang karakternya dalam acuan cara Johor, beberapa inisiatif akan dilaksanakan.

Inisiatif 1 : *Medini Leadership*

Pertama, *Medini Leadership* iaitu Institut Dato' Onn (IDO) akan diberikan peranan baharu dan berfungsi dalam melaksanakan dan menjalankan sekolah kepimpinan untuk Orang Muda Johor iaitu tempat latihan yang secukupnya bagi melahirkan pemimpin bertaraf global dengan cara Johor. Tidak cukup dengan pelaksanaan sekolah kepimpinan sahaja, ianya harus selari dengan Modul Kepimpinan ataupun *Medini Leadership* yang bakal IDO keluarkan tidak lama lagi. Pengisian modul kepimpinan terdiri daripada modul polisi, komunikasi berkesan dan *sosialisme*. Kerajaan akan melaksanakan modul kepimpinan khas melalui kursus ini dengan peruntukan sebanyak RM1 juta untuk menggilap bakat kepimpinan Orang Muda Johor selama 5 ke 6 bulan. Seterusnya 10 hingga 20 orang akan dipilih untuk menerima tajaan kursus jangka pendek di universiti terkemuka luar negara selama satu hingga dua minggu.

Inisiatif 2 : Hikmah Johor - *International Youth Conference*.

Inisiatif kedua Hikmah Johor : *International Youth Conference*. Bagi menggalakkan perkongsian aspirasi kepimpinan dalam pelbagai bidang dan sektor kepakaran, kerajaan negeri akan memperuntukkan RM350,000.00 untuk melaksanakan Inisiatif Hikmah Johor : *International Youth Conference* untuk menyertai persidangan-persidangan di peringkat antarabangsa yang menghimpunkan pemimpin-pemimpin dari dalam dan juga luar negara.

Inisiatif 3 : Ruang Narasi.

Inisiatif ketiga Ruang Narasi. Dalam menggilap bakat Orang Muda Johor yang mampu mencetuskan idea dan buah fikiran kepada negeri, sebanyak RM100,000.00 akan diperuntukkan untuk inisiatif Ruang Narasi yang menjadi platform bagi membangunkan pemikiran kritis, meraikan idea yang kompetitif dan menjadi medan perdebatan untuk mengumpulkan usul daripada orang awam khususnya belia tentang isu semasa negeri Johor.

Inisiatif 4 : Program Duta Mahasiswa Johor.

Inisiatif keempat pula ialah Program Duta Mahasiswa Johor. Kerajaan negeri menyedari bahawa mahasiswa Johor bukan sahaja perlu cemerlang dari segi akademik malah mereka juga amat digalakkan untuk menyumbang bakti kepada masyarakat melalui keusahawanan sosial. Sehubungan itu, inisiatif ini akan diteruskan dengan peruntukan sebanyak RM400,000.00 daripada Yayasan Pelajaran Johor.

Inisiatif 5 : Persatuan Mahasiswa IPT Anak Johor.

Inisiatif kelima dalam strategi ini ialah Persatuan Mahasiswa IPT Anak Johor. Sebagai usaha menyokong kegiatan mahasiswa berpersatuan untuk melahirkan mahasiswa yang berketerampilan dan berkepimpinan tinggi, kerajaan negeri akan meneruskan pemberian bantuan berbentuk insentif kepada Persatuan Mahasiswa IPT Anak Johor dengan peruntukan sejumlah RM700,000.00 yang memanfaatkan 27 buah Persatuan Mahasiswa Anak Johor di IPT seluruh tanah air, Mesir dan juga Jordan.

Inisiatif 6 : Dewan Muda Johor (DMJ).

Inisiatif keenam Strategik Kepimpinan Belia Johor ialah Dewan Muda Johor (DMJ). Bagi memperkasa peranan Orang Muda Johor sebagai pasukan pemikir anak-anak muda, menyediakan medium demokratik yang bersifat tersusun dalam menyalurkan kritikan, saranan serta ikhtiar semak dan imbang dalam pentadbiran negeri Johor dan Malaysia, kerajaan negeri bersetuju memperuntukkan RM200,000.00 untuk meneruskan inisiatif kepimpinan Dewan Muda Johor (DMJ) oleh Institut Dato' Onn.

Inisiatif 7 : Johor Young CEO Talent.

Inisiatif ketujuh, Johor *Young CEO Talent*. Orang Muda Johor digalakkan membina jaringan (*networking*) yang boleh memperkukuhkan peranan mereka dalam bidang kepakaran masing-masing. Justeru, RM100,000.00 akan diperuntukkan bagi Program Johor *Young CEO Talent* untuk profesional muda Johor. Inisiatif ini mendedahkan para peserta tentang kepentingan menguasai pemikiran kritis dan pelbagai kemahiran lain untuk menghasilkan CEO muda di kalangan Orang Muda Johor.

STRATEGI 2 : SUKAN DAN REKREASI.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi kedua dalam Teras Orang Muda Johor ialah Sukan dan Rekreasi. Kerajaan negeri mahu memastikan agenda untuk menghasilkan atlet-atlet bertaraf antarabangsa dari kalangan Orang Muda Johor diteruskan. Oleh yang demikian, pelbagai inisiatif akan dilaksanakan bagi mengekalkan penanda aras baharu di dalam memperkasakan atlet-atlet tempatan.

Inisiatif 1 : Strategi Sukan Dan Rekreasi ialah Pembangunan Tunku Mahkota Ismail Youth Centre (TMIYC) Iskandar Puteri.

Inisiatif pertama dalam Strategi Sukan dan Rekreasi ialah Pembangunan Tunku Mahkota Ismail *Youth Centre* (TMIYC) Iskandar Puteri. TMIYC Iskandar Puteri dengan keluasan tapak 27 ekar yang akan dibangunkan oleh IRDA dengan kos RM37 juta ini akan menjadi hab aktiviti belia terutamanya dalam aspek seni dan budaya, kesukarelawanan, sukan dan keusahawanan. Kerja-kerja pembinaan dijangka akan bermula pada Januari 2023 dan akan siap sepenuhnya pada pertengahan tahun 2024.

Inisiatif 2 : Program GRIT 2030.

Inisiatif kedua dalam strategi ini ialah Program GRIT 2030. Ia adalah program yang menjadikan negeri Johor sebuah *Sport Powerhouse* menjelang tahun tersebut. Pelaksanaan program GRIT meliputi pelan pembangunan jangka panjang kemenjadian atlet yang digubal bagi empat sukan teras melibatkan *Long Term Coaching Development* dan *Long Term Athletic Development* yang mempunyai banyak penawaran acara di peringkat tertinggi. Sehubungan itu, kerajaan negeri memperuntukkan RM5 juta kepada Majlis Sukan Negeri Johor untuk meneruskan inisiatif ini.

Inisiatif 3 : Pemeraksanaan Persatuan Sukan.

Inisiatif ketiga ialah Pemeraksanaan Persatuan Sukan. Kerajaan negeri akan memperuntukkan RM1 juta kepada MSNJ bagi melaksanakan penggredan persatuan-persatuan sukan di Johor untuk memperkasa persatuan sukan dari aspek pentadbiran, pembangunan atlet, keaktifan dan penyertaan dalam temasya di peringkat tertinggi.

Inisiatif 4 : Program Gold Johor.

Inisiatif keempat Program Gold Johor. Inisiatif keempat ialah Program Gold Johor. Kerajaan negeri juga memberi penekanan kepada usaha melahirkan atlet pelapis negeri Johor yang kompetitif dan bersedia untuk membawa cabaran sukan di peringkat tertinggi. Sehubungan itu, peruntukan sebanyak RM2.3 juta disalurkan kepada MSNJ bagi pelaksanaan inisiatif ini.

Inisiatif 5 : Menaik taraf Infrastruktur dan Fasiliti Sukan.

Inisiatif kelima ialah Menaik taraf Infrastruktur dan Fasiliti Sukan. Bagi menjadikan Johor sebagai satu *hotspot* penggunaan fasiliti sukan kepada atlet dan orang awam, kerajaan negeri memperuntukkan RM1 juta bagi menaik taraf dan membaik pulih fasiliti-fasiliti sukan di bawah seliaan Perbadanan Stadium Johor.

STRATEGI 3 : PENDIDIKAN ANAK MUDA JOHOR.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi ketiga ialah Pendidikan Anak Muda Johor. Bagi membantu Orang Muda Johor melanjutkan pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi, menambah baik ekosistem dan platform pendidikan serta memperkasa warga pendidik, beberapa inisiatif akan dilaksanakan oleh pelbagai agensi.

Inisiatif 1 : Bantuan Pendidikan.

Inisiatif pertama dalam strategi ini ialah Bantuan Pendidikan. Kerajaan negeri akan memastikan bantuan-bantuan daripada pelbagai saluran bantuan pendidikan dapat dinikmati oleh semua pelajar melalui Jawatankuasa Khas Biasiswa dan Bantuan Pendidikan. Sebanyak RM16.5 juta diperuntukkan bagi inisiatif ini (Dewan bertepuk). Antara inisiatif bantuan pendidikan yang akan diberikan;

1. Melaksanakan Kelas Bestari (*smart classroom*) yang akan menggalakkan penggunaan teknologi pendidikan terkini di 30 buah sekolah di negeri Johor dengan peruntukan RM750 000.00 oleh Yayasan Raja Zarith Sofiah Negeri Johor.
2. Meneruskan pemberian Biasiswa Kenangan Dato' Onn kepada 1,000 orang pelajar sekolah menengah yang cemerlang dalam kalangan B40 dengan peruntukan sebanyak RM650,000.00.
3. Menyediakan Skim Pinjaman Pelajaran kepada pelajar daripada keluarga yang berpendapatan RM8,000.00 ke bawah melibatkan sejumlah RM13 juta untuk 1,600 orang pelajar.
4. Skim Bantuan Pendaftaran juga akan disediakan oleh YPJ kepada 2,000 pelajar baharu dengan peruntukan sebanyak RM1.5 juta. Inisiatif ini membantu pelajar agar tidak tercicir untuk mendaftar dan meneruskan pengajian di IPT bagi keluarga berpendapatan RM4,000.00 ke bawah.

5. Permodalan Darul Ta'zim juga akan meneruskan inisiatif Tabung Pendidikan Sarjana PDT dengan peruntukan RM150,000.00 bagi membantu 50 orang pelajar B40 yang kurang berkemampuan dengan insentif sebanyak RM3,000.00 seorang.
6. Yayasan Pelajaran Johor akan meneruskan Dana Didik Johor dengan peruntukan RM100,000.00. Inisiatif ini merupakan pemberian caruman RM100.00 bagi setiap kelahiran bayi di negeri Johor ke dalam akaun SSPN Prime bagi mereka yang berpendapatan RM7,000.00 ke bawah. Inisiatif ini akan memberi manfaat kepada seramai 1,000 orang bayi yang lahir pada tahun 2023.

Inisiatif 2 : Pembangunan Murid.

Inisiatif kedua ialah Pembangunan Murid. Bagi membentuk modal insan, jati diri dan keperibadian murid, sebanyak RM2.64 juta akan diperuntukkan (Dewan bertepuk). Antara inisiatif yang akan diperkenalkan adalah seperti berikut:

1. Sebanyak RM450,000.00 diperuntukkan bagi *Johor Next Generation* yang bertujuan memberi peluang kedua untuk mendapatkan sijil SPM dan peluang pekerjaan melalui program latihan yang akan diberikan.
2. Sebanyak RM300,000.00 diperuntukkan oleh kerajaan negeri untuk membantu meningkatkan kecemerlangan calon-calon SPM melalui bengkel-bengkel di bawah Program SPM STAR.
3. Sebanyak RM648,000.00 diperuntukkan bagi membiayai penyertaan murid daripada kalangan B40 dalam Program Tuisyen SPM YPJ.
4. Sebanyak RM500,000.00 diperuntukkan bagi Program Sekolah Aspirasi. Sekolah ini bertujuan mewujudkan sekolah yang menerapkan identiti negeri Johor berdasarkan 4 aspek, kepimpinan, kualiti murid, kualiti guru dan persekitaran pembelajaran.
5. Sebanyak RM50,000.00 akan disalurkan bagi menghargai murid-murid yang cemerlang melalui Insentif Tokoh Murid di seluruh negeri Johor.
6. Sebanyak RM200,000.00 diperuntukkan untuk melaksanakan inisiatif Rubrik Naratif Johor yang menjadi platform pendedahan kepada murid-murid sekolah tingkatan lima dan enam di Johor tentang sejarah dan pencapaian negeri Johor melalui Institut Dato' Onn dan Jabatan Pelajaran Negeri Johor.
7. Ketujuh, sebanyak RM500,000.00 diperuntukkan bagi Kem Pembangunan Murid dan Karnival Hal Ehwal Murid yang melibatkan 3,200 orang murid.

Inisiatif 3 : Program Bacaan Lab (Literasi Alaf Baru).

Inisiatif ketiga ialah Program Bacaan Lab (Literasi Alaf Baru). Kerajaan negeri memperuntukkan RM345,000.00 bagi Program Bacaan LAB. Program intensif oleh Yayasan Pelajaran Johor (YPJ) dengan kerjasama *Educity* dan Jabatan Pelajaran Negeri Johor ini akan dijalankan bagi membantu murid-murid pasca pandemik yang banyak ketinggalan khususnya dalam kemahiran membaca yang semestinya akan diperlukan apabila sudah memasuki alam persekolahan.

Inisiatif 4 : Pembangunan Guru.

Inisiatif keempat ialah Pembangunan Guru. Dalam meningkatkan tahap kompetensi dan pembangunan guru-guru di Johor, Program *English Teacher Proficiency* akan dilaksanakan

dengan pembiayaan sebanyak RM200,000.00 kepada guru-guru Bahasa Inggeris dengan kerjasama antara YPJ, Jabatan Pelajaran Negeri Johor dan *Educity*.

Inisiatif 5 : Program *Youngsters Coding*.

Inisiatif seterusnya ialah Program *Youngsters Coding*. Bagi terus menyuburkan minat para pelajar terhadap Sains, Teknologi, Kejuruteraan dan Matematik (STEM), kerajaan negeri akan menyediakan peruntukan sebanyak RM400,000.00 untuk menjalankan Program *Youngsters Coding*. Program ini secara tidak langsung dapat mencungkil bakat pelajar dalam bidang pengaturcaraan dan robotik dengan penyediaan platform di sekolah-sekolah terpilih.

Inisiatif 6 : Program *Young Dronengineers*.

Inisiatif keenam dalam Strategi Pendidikan Orang Muda ialah Program *Young Dronengineers*. Melihat kepada *emerging industry* yang memerlukan keupayaan mengawal dron, kerajaan negeri akan menyediakan peruntukan sebanyak RM400,000.00 bagi memberikan pendedahan kepada pelajar sekolah menengah untuk mempelajari asas dron.

Inisiatif 7 : Kolej Pendidikan Yayasan Pelajaran Johor.

Inisiatif ketujuh dalam strategi ini ialah menaik taraf Kolej Pendidikan Yayasan Pelajaran Johor. Kerajaan negeri meletakkan sasaran untuk menaik taraf Kolej Pendidikan Yayasan Pelajaran Johor kepada status Kolej Universiti menjelang tahun 2027. Justeru itu, kerajaan negeri memperuntukkan sebanyak RM2 juta kepada KPYPJ bagi menjalankan usaha ke arah tersebut melalui dua pendekatan.

1. RM1 juta diperuntukkan untuk aktiviti pembangunan pelajar dan Program *Upskilling* Pensyarah.
2. RM1 juta untuk Biasiswa Bangsa Johor yang akan memberi manfaat kepada 40 mahasiswa KPYPJ yang layak.

STRATEGI 4 : MEMPERKASA SEMANGAT KESUKARELAWANAN.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi keempat dalam Teras Orang Muda Johor ialah Memperkasa Semangat Kesukarelawanan. Dalam memupuk permuafakatan dan khidmat bakti, semangat kesukarelawanan perlu diterapkan ke dalam jiwa generasi Orang Muda Johor. Oleh itu, pelbagai inisiatif dilaksanakan untuk meningkatkan peranan dan penyertaan mereka dari semasa ke semasa dengan sasaran 200,000 sukarelawan menjelang tahun 2027.

Inisiatif 1 : *Youth Engagement*.

Inisiatif pertama, *Youth Engagement*. Bagi merapatkan jurang antara kerajaan negeri dengan masyarakat setempat, inisiatif *Youth Engagement* akan dilaksanakan untuk meningkatkan jalinan kerjasama antara Institut Dato' Onn dan Orang Muda Johor melalui aktiviti khidmat masyarakat, jalinan komuniti, kesukarelawanan, rekreasi dan sukan dengan peruntukan sebanyak RM300,000.00.

Inisiatif 2 : *Southern Volunteers Prihatin*.

Inisiatif kedua ialah *Southern Volunteers Prihatin*. Sebagai usaha melibatkan SV di dalam program bersama ADUN, kerajaan negeri akan melaksanakan inisiatif *Southern Volunteers Prihatin* untuk membantu membaiki atau dekorasi rumah asnaf di setiap 56 kawasan DUN Johor dengan peruntukan RM500,000.00.

Inisiatif 3 : Skuad Muda *Southern Volunteers*.

Inisiatif ketiga pula ialah Skuad Muda *Southern Volunteers*. Bagi memperluas aktiviti kesukarelawan di peringkat sekolah, inisiatif Skuad Muda *Southern Volunteers* akan dilaksanakan oleh Pusat Pembangunan Belia Johor (JOYDEC) dengan peruntukan sebanyak RM200,000.00 dimulakan dengan sebuah sekolah di setiap 56 kawasan DUN di Johor.

Inisiatif 4 : *Disaster Response Training*.

Inisiatif keempat dalam strategi Memperkasa Semangat Kesukarelawanan ialah *Disaster Response Training*. Dalam meningkatkan kemahiran dan kompetensi sukarelawan SV agar sentiasa bersiap siaga untuk berkhidmat terutamanya menghadapi bencana alam, kerajaan negeri memperuntukkan sebanyak RM200,000.00 bagi inisiatif *Disaster Response Training* dengan kerjasama Angkatan Pertahanan Awam Malaysia.

STRATEGI 5 : PEMERKASAAN PENDIDIKAN DAN SYIAR ISLAM.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi kelima ialah Pemerkasaan Pendidikan dan Syiar Islam. Pemerkasaan syiar Islam melalui peranan orang muda akan diperhebat oleh kerajaan negeri berdasarkan beberapa inisiatif.

Inisiatif 1 : Pemodenan Pengimarahen Masjid.

Inisiatif pertama di bawah strategi ini ialah Pemodenan Pengimarahen Masjid. Seiring dengan perkembangan teknologi, MAIJ akan menyediakan kemudahan jaringan internet di 800 buah masjid dan surau bagi tempoh 5 tahun (Dewan bertepuk). Sebagai permulaan RM460,000.00 diperuntukkan oleh MAIJ bagi pemasangan Wi-Fi di 160 buah masjid dan surau. Inisiatif ini dapat memberikan manfaat kepada para jemaah termasuklah Orang Muda Johor untuk mendapat akses internet bagi tujuan pembelajaran, celik maklumat dan pelbagai aktiviti pengimarahen. Aktiviti mereka semua ini akan dipantau.

Inisiatif 2 : Khatam Al-Quran.

Inisiatif kedua ialah Khatam al-Quran. Kerajaan negeri ingin menggalakkan lebih ramai anak Johor khatam Al-Quran pada peringkat umur sekolah rendah. Bagi mengiktiraf peranan guru Al-Quran, MAIJ akan menaikkan elaun bulanan Guru al-Quran Khas sebanyak RM50.00 daripada RM500.00 ke RM550.00 (Dewan bertepuk), manakala Guru Al-Quran Am daripada RM300.00 kepada RM350.00 (Dewan bertepuk). Inisiatif ini melibatkan peruntukan sebanyak RM1.039 juta yang memanfaatkan 1,733 Guru al-Quran.

Inisiatif 3 : Program Pentauihan Imam Muda.

Inisiatif ketiga pula ialah Program Pentauihan Imam Muda. Program ini akan dilaksanakan dengan sasaran untuk melahirkan 500 Imam Muda pada tahun 2023 yang berkualiti dan profesional melalui peruntukan berjumlah RM250,000.00 daripada Kolej Pengajian Islam Johor (MARSAH).

Inisiatif 4 : Huffaz Bangsa Johor.

Inisiatif keempat di bawah strategi ini, ialah Huffaz Bangsa Johor. Negeri Johor akan melahirkan lebih ramai huffaz dari pelbagai peringkat umur yang terdiri daripada golongan profesional. Pada tahun 2023, kerajaan negeri mensasarkan 1,200 huffaz yang dihasilkan daripada MARSAH dan madrasah swasta. Untuk tujuan tersebut, MAINJ memperuntukkan RM1.3 juta bagi menampung kos pengajian 200 orang bakal huffaz di MARSAH.

Inisiatif 5 : Program Intervensi Tahfiz.

Inisiatif kelima di bawah strategi ini ialah Program Intervensi Tahfiz. Sebagai tambahan kepada dana daripada Kementerian Pendidikan Malaysia, kerajaan negeri melalui Perbadanan Islam Johor memperuntukkan RM75,000.00 yang mensasarkan 45 orang pelajar tahfiz untuk menduduki Sijil Pelajaran Malaysia pada tahun 2023.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum saya meneruskan izinkan saya minum seteguk air lagi. Yang Berhormat Datuk Speaker, tadi para yang terakhir saya sebut bukan 45 tetapi 450 orang pelajar tahfiz. Saya tidak pernah berucap panjang macam ini Yang Berhormat Datuk Speaker.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri amat prihatin dengan kebajikan penjawat awam di dalam memastikan mereka dapat memberi perkhidmatan terbaik kepada rakyat. Ini termasuklah menyediakan kemudahan pinjaman perumahan yang lebih fleksibel dan tidak membebankan. Sehubungan dengan itu, dalam meneruskan kesinambungan kemudahan pinjaman perumahan kepada penjawat awam negeri Johor, kerajaan negeri telah mengambil langkah proaktif dengan menambah baik struktur pengurusan pinjaman perumahan. Kerajaan negeri akan melaksanakan penyerahan permohonan baharu di bawah Skim Pinjaman Perumahan Kerajaan Negeri Johor kepada Lembaga Pembiayaan Perumahan Sektor Awam (LPPSA) berkuat kuasa pada Januari 2023. Selain dapat meringankan beban kewangan kerajaan negeri, ia juga akan memberi lebih ramai peminjam dengan had kelayakan pinjaman yang lebih tinggi dan tempoh maksimum pinjaman sehingga 35 tahun. Selain itu, kerajaan negeri akan mengekalkan pinjaman tanpa faedah sebagaimana yang telah dilaksanakan sejak 1 Mac 2014. (Dewan Bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri amat menghargai sumbangan penjawat awam dalam menjayakan dasar-dasar kerajaan. Mereka bekerja dengan bersungguh-sungguh bagi memastikan rakyat mendapat manfaat yang maksimum daripada dasar-dasar kerajaan. Sehubungan dengan itu, sebagai tanda penghargaan dan terima kasih, saya dengan sukacitanya ingin mengumumkan pemberian Bantuan Khas Kewangan Tahun 2022 kepada kakitangan kerajaan negeri Johor dan kakitangan awam persekutuan yang dibayar gaji oleh kerajaan negeri Johor sebanyak satu bulan gaji atau minimum RM1,000.00 yang akan dibayar sebanyak dua kali iaitu pada akhir bulan ini dan sebelum menjelang Hari Raya Aidilfitri tahun 2023. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara ini boleh kita timbal balik Insya-Allah, kalau pendapatan negeri bertambah dan sama-samalah kita berusaha untuk meningkatkan hasil kerajaan negeri Johor. Bantuan Khas Kewangan ini juga akan dipanjangkan kepada semua guru KAFA, petugas Pusat Pemulihan Dalam Komuniti (PDK) dan guru Tadika Islam Johor (TAJ). Mudah-mudahan, sumbangan ini dapat memberi motivasi dalam kalangan penjawat awam untuk terus memberikan perkhidmatan yang cemerlang kepada rakyat. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Speaker, akhir kalam, negeri Johor semakin tersohor, rakyat hidup rukun bermuafakat, enam teras Maju Johor, moga Makmur Bersama Rakyat. Demikianlah pembentangan Belanjawan Negeri Johor bagi tahun 2023 yang bertemakan "Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat".

Saya mengambil kesempatan ini untuk merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang telah bertungkus lumus dalam memberikan yang terbaik untuk negeri Johor. Kakitangan kerajaan negeri, swasta, para profesional, ahli agama, pakar ekonomi, warga pendidik, golongan wanita, pengamal media, Orang Muda Johor, mereka yang berada di bandar mahupun di desa, serta seluruh Bangsa Johor, terima kasih saya ucapkan. (Dewan Bertepuk). Saya menyeru kepada semua, marilah kita bersama-sama menanam

tekad untuk terus memberikan yang terbaik bagi menjayakan segala agenda dan perancangan ini. Insya-Allah, dengan kesungguhan ini akan membuahkan hasil yang baik untuk negeri Johor yang kita semua cintai ini. Sekian, wabillahi taufiq wal hidayah, wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon mencadang.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon juga membawa rundingan supaya Peraturan Tetap 112(2) dan (4) ditangguhkan sementara agar pertimbangan Rang Undang-Undang pada peringkat-peringkat yang lain dapat diselesaikan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju, jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Peraturan Tetap 112(2) dan (4) ditangguhkan sementara.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, Alhamdulillah selesai sudah ucapan Belanjawan Negeri Johor 2023 oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar dengan tema, “Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat”. Tahniah Yang Amat Berhormat Datuk. Ahli-Ahli Yang Berhormat mari kita bangkit bersama memajukan Johor. Mari kita melakukan *quantum leap* dengan izin ataupun lompatan kijang. Lompatan kijang lebih jauh, lariannya lebih laju dan *landing* dengan tepat. Jangan lakukan lompatan katak, sudahlah perlahan, lompatannya pendek dan *landing* tidak tentu arah.

Ahli-Ahli Yang Berhormat sebelum itu, saya dan Dewan ini ingin mengalukan kehadiran empat orang daripada ADUN Pemanis, dan satu orang daripada ADUN Sungai Balang, diucapkan selamat datang. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan sehingga hari Ahad, 4 Disember 2022, jam 9:30 pagi, di mana Perbahasan Atas Rundingan Bagi Bacaan Kali Kedua, Enakmen Perbekalan 2023 Tahun 2022 akan dimulakan.

Persidangan ditangguhkan pada jam 12.15 tengah hari.

**PENYATA RASMI
MESYUARAT KEEMPAT (BELANJAWAN 2023)
BAGI PENGAL PERSIDANGAN PERTAMA
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-15**

HARI KEDUA	AHAD, 4 DISEMBER 2022	BIL. 4 TAHUN 15

HADIR

YB Speaker,

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, PJN., DSAP., PIS.

YAB Menteri Besar

**(Pengerusi Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan
Pembangunan Ekonomi)**

Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, PMW.

(Machap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar

Dato' Zahari bin Sarip, DIMP.

(Buloh Kasap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Dato' Haji Mohd Jafni bin Md Shukor, DIMP.

(Bukit Permai)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya

Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy, KMN.

(Tenggaroh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Puan Hajah Khairin-Nisa binti Ismail @ Md On

(Serom)

**YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan
Sumber Manusia**

Tuan Mohd Hairi bin Mad Shah

(Larkin)

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam

Tuan Mohd Fared bin Mohd Khalid

(Semerah)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan

Tuan Ling Tian Soon

(Yong Peng)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna

Tuan Lee Ting Han

(Paloh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur

Tuan Ir. Ts. Mohamad Fazli bin Mohamad Salleh

(Bukit Pasir)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi

Cik Norlizah binti Noh
(Johor Lama)

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad, SPMJ., SUMW., PGDK., KMN., PIS., AMN., PSI.
(Benut)

YB Datuk Haji Samsolbari bin Jamali, DMSM., KMN., PIS.
(Semarang)

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan, DIMP., PJK., PSI.
(Sri Medan)

YB Tuan Haji Abd Mutalip bin Abd Rahim, PSI, PIS.
(Layang-Layang)

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, DIMP., AMN., KMN., PIS., JP.
(Mahkota)

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli
(Parit Raja)

YB Tuan Hahasrin bin Hashim
(Panti)

YB Puan Rashidah binti Ismail
(Pasir Raja)

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan, DIMP.
(Kukup)

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, DSAP., PJN.
(Rengit)

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap
(Pemanis)

YB Puan Haslinda binti Salleh, AMN., BCM.
(Tenang)

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin, PMW., BCM.
(Bukit Naning)

YB Tuan Sahrihan bin Jani
(Gambir)

YB Tuan Tan Chong
(Bekok)

YB Tuan Muszaide bin Makmor
(Sedili)

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby, PPN.
(Kemelah)

YB Tuan Tan Eng Meng, PPN.
(Pekan Nanas)

YB Puan Fauziah binti Misri
(Penawar)

YB Puan Hajah Hasrunizah binti Hassan, PPN.
(Pulai Sebatang)

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri, DPSM.
(Parit Yaani)

YB Tuan Haji Selamat bin Takim
(Sungai Balang)

YB Tuan Aznan bin Tamin
(Tanjung Surat)

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib
(Permas)

YB Datuk Haji Ramlee bin Bohani, DPSM., JMN., AMN.
(Kempas)

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail
(Senggarang)

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad, DPSM., PPN.
(Kota Iskandar)

YB Tuan Azizul bin Bachok
(Tiram)

YB Tuan Liew Chin Tong
(Perling)

YB Tuan Chen Kah Eng
(Stulang)

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz
(Puteri Wangsa)

YB Cik Liow Cai Tung
(Johor Jaya)

YB Puan Gan Peck Cheng
(Penggaram)

YB Tuan Chiong Sen Sern
(Bukit Batu)

YB Tuan Ng Yak Howe
(Bentayan)

YB Tuan Ee Chin Li
(Tangkak)

YB Tuan Chew Chong Sin
(Mengkibol)

YB Puan Marina binti Ibrahim
(Skudai)

YB Puan Ng Kor Sim
(Jementah)

YB Tuan Wong Bor Yang
(Senai)

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal, DMIJ.
(Bukit Kepong)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib, JSM., PIS.
(Endau)

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib
(Maharani)

TURUT HADIR

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Setiausaha Kerajaan Johor.
Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, PSM., SPMJ., DMIJ., PIS.

YB Penasihat Undang-Undang Negeri Johor.
Dato' Amir bin Nasruddin, DMIJ.

YB Pegawai Kewangan Negeri Johor.
Dato' Haji Salehuddin bin Haji Hassan, DMIJ., SIJ., PIS.

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan, AMN., PSI.
(Kahang)

YB Dato' Seri Haji Salahuddin bin Ayub, DSPN., DGSM.
(Simpang Jeram)

Persidangan bermula jam 9.30 pagi.

YB Speaker mengetuai Persidangan.

DOA.

(Jurutulis membaca doa).

Jurutulis : PEMASYHURAN DARIPADA YANG BERHORMAT SPEAKER.

YB Speaker : Bismillahirrahmanirrahim. Allahuakbar. Allahuakbar. Allahuakbar. (Bacaan selawat). Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan salam maju Johor.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, dukacita dimaklumkan Yang Berbahagia Datuk Haji Mohd Ismail bin Mohd Shah, bekas Ahli Dewan Negeri kawasan Parit Bakar mulai 29 November 1999 hingga 4 Mac 2004 dan kawasan Maharani 21 Mac 2004 hingga 13 Februari 2008, telah kembali ke rahmatullah pada 25 Oktober 2022. Dewan ini merakamkan ucapan takziah kepada seluruh ahli keluarga Allahyarham Datuk Haji Mohd Ismail bin Mohd Shah. Marilah kita sama-sama mendoakan semoga roh Allahyarham ditempatkan dalam kalangan orang-orang yang beriman dan bagi orang-orang Islam membaca Al-Fatihah dan bukan Islam berdiri bertafakur selama 1 minit. Al-Fatihah (dibaca). Terima kasih.

Jurutulis : SOALAN-SOALAN LISAN.

YB Speaker : Yang Berbahagian, Yang Berhormat Sungai Balang, dijemput.

YB Tuan Haji Selamat bin Takim (Sungai Balang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 1. Terima kasih.

Terdapat bangunan TABIKA KEMAS yang telah uzur tetapi masih memiliki status tanah yang tidak jelas, usaha baikpulih bangunan adalah kritikal terutamanya demi keselamatan anak-anak penuntut di pusat ini. Sehubungan itu, apakah langkah-langkah yang telah diambil untuk menangani isu tersebut?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, selamat pagi dan salam maju Johor.

Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada ADUN Sungai Balang. Jabatan Kemajuan Masyarakat (KEMAS) Negeri Johor mempunyai 848 buah bangunan atau institusi TABIKA yang terdiri daripada 1,153 kelas TABIKA dan 58 kelas TASKA. Daripada jumlah 1,153 tersebut, 374 kelas beroperasi di bangunan sendiri, 72 buah kelas menyewa manakala 200 kelas beroperasi di bangunan milik agensi kerajaan. Selebihnya sebanyak 507 buah menumpang di pelbagai jenis premis seperti balai raya, surau milik persendirian dan lain-lain. TABIKA dan TASKA Jabatan Kebajikan Masyarakat (KEMAS) beroperasi atas dasar memenuhi permintaan masyarakat sebagai agensi kerajaan, KEMAS tidak mempunyai kepentingan untuk menjana ekonomi daripada usaha tersebut. Melainkan memberi kemudahan pendidikan kepada masyarakat khususnya bagi yang kurang berkemampuan.

Berkenaan status tanah yang tidak jelas kebanyakan kelas tersebut merupakan kelas yang menumpang di pelbagai jenis premis yang telah dinyatakan. Permintaan yang sangat tinggi untuk, permintaan yang sangat tinggi untuk membuka kelas TABIKA ini menyebabkan pihak kerajaan melalui KEMAS telah berusaha memenuhi keperluan tersebut termasuk menyewa premis-premis yang bersesuaian.

Pihak KEMAS amat mengambil berat soal keselamatan premis terutama yang melibatkan kanak-kanak TASKA dan TABIKA. Sepanjang tahun 2022, KEMAS Negeri Johor telah melaksanakan baik pulih sebanyak 50 buah TABIKA dengan nilai peruntukan baik pulih berjumlah RM1,411,841.00 dan bina baru 2 buah TABIKA dengan nilai RM660,283.00. Walau bagaimanapun, jumlah peruntukan tersebut belum mampu menampung keperluan baik pulih dan bina baru TABIKA dan TASKA di seluruh negeri Johor, kerana setiap tahun akan ada bangunan-bangunan atau kelas-kelas ini yang perlukan penambahbaikan. Justeru pada tahun 2023, pihak kerajaan melalui Jabatan Kebajikan, pihak kerajaan melalui Jabatan Kemajuan Masyarakat (KEMAS) Negeri Johor telah bercadang untuk melaksanakan baik pulih sebanyak 93 buah lagi premis TABIKA dengan nilai anggaran peruntukan sebanyak RM5.3 juta.

Antara cadangannya ialah seperti berikut: Segamat, 4 buah premis; 3 di Tangkak, 17 di Muar, 18 di Batu Pahat, 10 di Kluang, 4 di Mersing, 8 daerah Kota Tinggi, 14 di Johor Bahru, 9 daerah Kulai dan 6 di Pontian dengan jumlah 93 buah melibatkan RM5.3 juta. Permohonan tersebut telah diangkat ke Ibu Pejabat KEMAS pada Oktober 2022 dan kami berharap usaha ini mampu menambah baik bangunan-bangunan TABIKA KEMAS sedia ada. Terima kasih.

YB Speaker : Ada soalan tambahan? Kemelah, sila Kemelah.

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby (Kemelah) : Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk soalan tambahan saya, apakah status dan tindakan KEMAS berkaitan Sekolah TABIKA Bandar Putra, DUN Kemelah yang terbakar beberapa bulan yang lalu, terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Yang Berhormat Kemelah. Untuk makluman Yang Berhormat Kemelah, Sekolah TABIKA Bandar Putra di kawasan Kemelah yang terbakar beberapa bulan lalu adalah TABIKA yang menumpang di tanah milik UMNO Bahagian Kemelah.

Untuk makluman Ahli Dewan, bangunan TABIKA yang terbakar itu ialah kelas TABIKA A dan TABIKA B, melibatkan 48 orang pelajar. Dan status terkini proses baik pulih dan bina baru tidak dapat dijalankan atas faktor tanah milik persendirian. Justeru, kerajaan melalui KEMAS telah cuba untuk mendapatkan hak milik tanah KEMAS persendirian dan status yang diperolehi daripada Pejabat Tanah Segamat ialah status tersebut selesai pada tahun 2025, insya-Allah selepas tanah ini selesai, binaan baru TABIKA A dan B akan kita perhalusi.

Dan, untuk makluman Yang Berhormat Speaker dan Ahli Dewan, sebelum ini TABIKA ini menduduki tanah milik persendirian secara percuma tetapi selepas terbakar maka bangunan atau TABIKA ini telah menyewa di Balai Islam berdekatan dengan kawasan tersebut dengan nilai RM200.00 sebulan. Terima kasih.

YB Speaker : Sungai Balang, sila.

YB Tuan Haji Selamat bin Takim (Sungai Balang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan tambahan. Apakah perancangan kerajaan bagi menaik taraf bangunan-bangunan TABIKA KEMAS pada tahun hadapan dan salah satu program dalam konteks pembangunan awal kanak-kanak KEMAS sebelum ini ialah pelaksanaan IQRA' dan Fardu Ain, apakah program ini akan diteruskan pada tahun hadapan? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, seperti jawapan awal saya tadi bahawa perancangan kerajaan dan TABIKA KEMAS untuk tahun hadapan ialah kita telah pun

menghantar sejumlah 93 buah premis TABIKA KEMAS dengan anggaran RM5.3 juta untuk penambahbaikan di tahun hadapan dan untuk menjawab soalan Sungai Balang berkenaan dengan Iqra', Iqfa.

Untuk makluman Ahli Dewan, Iqfa ialah satu program yang dijalankan oleh KEMAS, oleh kerajaan negeri melalui KEMAS gabungan daripada Program Iqra' dan Fardu Ain, ia dijalankan untuk kanak-kanak berumur 5 hingga 6 tahun berkaitan dengan ilmu asas Fardu Ain dan asas al-Quran.

Dan untuk makluman Ahli Dewan juga, program ini akan diteruskan untuk tahun akan datang. Untuk makluman Ahli Dewan, program ini adalah telah dijalankan oleh KEMAS sejak sekian lama cuma terberhenti pada tahun 2019 dan 2020 tetapi telah dijalankan semula oleh kerajaan negeri di bawah Datuk Hasni Mohamad yang dijalankan semula pada tahun 2021 dan 2022. Dan insya-Allah, kerajaan akan terus menjalankan program ini pada tahun 2023. Dan untuk makluman juga, program ini melibatkan 300 buah kelas, yang melibatkan lebih 6,000 orang pelajar dan 300 buah kelas ini adalah meliputi 25% daripada 1,191 buah kelas TABIKA seluruh negeri Johor dan TABIKA mensasarkan jumlah 22.63% atau 6,000 orang daripada 24,300 pelajar seluruh negeri Johor. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Kukup.

YB Dato' Jefridin bin Atan (Kukup) : Yang Berhormat Datuk Speaker, burung kelicap, burung tempua, soalan Kukup nombor 2.

Apakah perancangan kerajaan negeri untuk menambah dan membina rumah mampu milik di Johor khususnya di DUN Kukup untuk generasi kedua?

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 3.

Minta nyatakan bilakah kerajaan negeri akan memulakan projek Rumah Mampu Milik Johor (RMMJ) di DUN Parit Yaani?

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Jementah.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 4.

Bilakah projek pembinaan rumah mampu milik dapat dilaksanakan di kawasan Jementah dan Segamat?

YB Speaker : Silakan Yang Berhormat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh dan salam maju Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon untuk jawab bersekali soalan A97, ADUN Kukup; A13, ADUN Parit Yaani dan A51, ADUN Jementah kerana soalan YB-YB adalah berkaitan dan berkenaan dengan pembinaan Rumah Mampu Milik Johor di kawasan masing-masing.

Memiliki sebuah rumah kediaman menjadi impian setiap bangsa Johor. Sebagai kerajaan yang sentiasa mendengar denyut nadi rakyat dan suara hati rakyat pastinya menyediakan rumah kepada golongan B40 dan M40 menjadi agenda utama kerajaan pada hari ini.

Untuk maklumat Yang Berhormat-Yang Berhormat, berdasarkan rekod *Task Force* Perumahan Johor pada tahun 2014 hingga 2021, yakni tahun lepas selama 8 tahun sebanyak 28,241 unit rumah mampu milik telah siap dibina manakala sehingga September 2022, tahun ini sebanyak 2,578 unit telah siap dibina melebihi KPI yang ditetapkan sebelum ini iaitu 2,459. Dan dijangka 635 unit lagi akan siap sehingga hujung tahun ini dan awal tahun hadapan.

Berikut adalah pecahan bagi rumah mampu milik di daerah Pontian, daerah Batu Pahat dan daerah Segamat. Untuk daerah Pontian dalam perancangan tahun 2022 sehingga 2025, mengikut daerah Pontian, 345 unit, ada di pertama di Taman Rimba Indah, 86, kedua Taman Pontian Perdana dan lain-lain taman. Keseluruhan 345 unit. Dan di dalam DUN Kukup sahaja ada 204 unit iaitu Taman Rimba Indah 86, Taman Pontian Perdana 88 dan lain-lain 30 unit.

Dan untuk daerah Batu Pahat pula, dalam perancangan 2022 dan 2025, 967 unit dan dalam DUN Parit Yaani sahaja daripada 967 unit itu ada 120 unit iaitu di Taman Putra Indah. Dan untuk daerah Segamat, dalam perancangan tahun 2022 dan 2025, 310 unit. Dan untuk di dalam DUN Jementah setakat ini tiada. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Kukup.

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan (Kukup) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Soalan tambahan saya selain daripada rumah mampu milik yang dicadangkan oleh kerajaan negeri untuk dibina, adakah kerajaan negeri bercadang untuk mengambil alih bagi membina semula bagi projek-projek perumahan yang gagal disiapkan sebagai usaha untuk memastikan setiap keluarga di Johor memiliki rumah. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih YB Kukup.

Untuk makluman Datuk Speaker, mengikut rekod yang ada ketika ini di laman web KPKT, lebih kurang ada 17 projek sakit di Johor ini, 17. Dan ada 7 projek terbengkalai di dalam Johor. Projek sakit ini dikategorikan sakit bila selama 3 bulan tidak ada pergerakan atau tidak ada pembangunan di kawasan tersebut. Dan dikategorikan projek terbengkalai ini ialah selepas 6 bulan maksudnya tidak ada aktiviti pembangunan.

Isu projek sakit dan projek terbengkalai ini untuk makluman Yang Berhormat Datuk, bukan di dalam bidang kuasa kerajaan negeri fasal yang memutuskan projek itu sakit dan terbengkalai ialah di peringkat kerajaan, di peringkat Pusat. Walau bagaimanapun, kerajaan negeri insya-Allah akan jadi *mediator* untuk membantu projek-projek sakit ini. Dan ada beberapa projek sakit yang kita sedang selesaikan contohnya di Residency Kota Tinggi di bawah projek Prima. Terima kasih.

YB Speaker : Ya saya jemput Yang Berhormat Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Tangkak nombor 5.

Sila nyatakan keadaan terkini kawasan Air Terjun Gunung Ledang selepas pengambilalihan sejak Jun 2022.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya :
Terima kasih Yang Berhormat Tangkak. Salam sejahtera dan Salam Maju Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Air Terjun Gunung Ledang merupakan kawasan ekopelancongan yang terletak di Pekan Sagil, Tangkak dan ianya mempunyai tarikan alam semula jadi yang sangat terkenal di seluruh Malaysia. Kawasan yang berkeluasan 10 hektar ini menjadi kawasan rekreasi orang ramai untuk bermandi-manda selain menyediakan kawasan untuk aktiviti riadah bersama keluarga.

Melalui penetapan Majlis Mesyuarat Kerajaan Johor bertarikh 19 Ogos 2015, telah bersetuju bahawa kawasan Air Terjun Gunung Ledang diambil oleh Perbadanan Taman Negara Johor sebagai menyokong Pelan Induk Negeri Johor 2014-2023. Lanjutan daripada itu, melalui MMK Johor bertarikh 11 September 2019 juga telah bersetuju di mana penyerahan kawasan Air Terjun Gunung Ledang adalah melalui kaedah pajakan dan perizaban bagi memastikan Perbadanan Taman Negara Johor dapat mengambil alih dan menguruskan dengan baik.

Dengan berkuat kuasanya notis milikan kosong pada 1 April 2022, pihak operator telah bersetuju untuk menyerahkan keseluruhan kawasan Air Terjun Gunung Ledang dan kepada Perbadanan Taman Negara Johor. Tempoh lanjutan pengosongan premis telah diberikan kepada pihak operator bagi memastikan prosedur pengambilalihan dan pengosongan premis berjalan dengan lancar.

Susulan daripada pengambilalihan itu, kawasan rekreasi Air Terjun Gunung Ledang telah ditutup kepada pengunjung mulai 1 Jun 2022 bagi memberi laluan kepada kerja-kerja penyelenggaraan kawasan air terjun termasuk pembaikan kemudahan infrastruktur, pengosongan premis berjaya dilaksanakan.

Tambahan lagi Perbadanan Taman Negara Johor juga telah memajukan permohonan untuk mendapat peruntukan daripada kerajaan negeri melalui rancangan Johor 5 Tahun sebanyak RM5.5 juta bagi tujuan pembangunan kawasan Air Terjun Gunung Ledang untuk tempoh 5 tahun yang akan datang.

Pihak Perbadanan Taman Negara Johor akan berusaha untuk membuka semula kawasan Air Terjun Gunung Ledang pada masa yang terdekat tetapi setelah kerja-kerja penyelenggaraan dapat dilaksanakan dengan jayanya. Terima kasih.

YB Speaker : Sila Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih Yang Berhormat EXCO atas jawapan yang diberi.

Sebab Air Terjun Gunung Ledang ini merupakan satu tempat tarikan pelancongan yang paling hebat dan paling terkenal di daerah Ledang dan juga untuk apa tu, aktiviti-aktiviti susulan pelancongan di bandar Tangkak juga. Jadi, selepas ditutup pada 1 Jun 2022, bukan sahaja pengusaha *resort* di Taman Gunung Ledang dihentikan, dikosongkan, air terjun ditutup tapi juga terdapat banyak peniaga, gerai-gerai di sekitar pintu masuk Gunung Ledang tersebut juga terjejas kerana pengunjung tidak dibenarkan masuk. Jadi, adakah Kerajaan Negeri ataupun Perbadanan Taman Negara Johor ada pampasan atau apa tindakan/bantuan yang akan diberi kepada pengusaha-pengusaha gerai-gerai terutama gerai-gerai kecil tersebut dan adakah Perbadanan Taman Negara Johor ada satu tarikh bilakah kerja-kerja naik taraf dan apa tu, penaiktarafan infrastruktur akan di siap dan bilakah akan dibuka semula. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Tangkak pernah jumpa Puteri Gunung Ledang?

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Belum sempat lagi Yang Berhormat Speaker.

YB Speaker : Saya dah pernah jumpa Yang Berhormat sebab nama dia memang Puteri Gunung Ledang (ketawa), Orang Asli. Sila Yang Berhormat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, Terima kasih YB Tangkak.

Kita maklum pasal kesusahan yang dihadapi oleh peniaga-peniaga di sekitar tapi apa pun kemudahan apabila kita ambil alih, kita dapati banyak kawasan, barang-barang yang berada di kawasan Air Terjun Gunung Ledang dah rosak. So kita kena terpaksa tutup untuk buat kerja-kerja penyelenggaraan.

Dan kerajaan negeri telah pun, Perbadanan Taman Negara Johor telah pun memulakan kerja-kerja penyelenggaraan dengan kos sebanyak RM490,000.00 dan dijangka siap baik akhir tahun bulan ini. Dan kita percaya *by* awal atau pertengahan bulan satu, kita akan buka balik operasi Air Terjun Gunung Ledang. Dan untuk jangka masa panjang untuk pembangunan, kita telah pun memohon RM5.5 juta dan baru-baru ini Yang Amat Berhormat pun telah pun setujukan RM1.8 juta dalam bajet dia untuk pembangunan Air Terjun Gunung Ledang. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Layang-Layang.

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd. Rahim (Layang-Layang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 6.

Apa *progress* penambahbaikan fasiliti di klinik-klinik kesihatan di dalam kawasan DUN Layang-Layang ?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Salam Perpaduan, Salam Bangsa Johor, Salam Maju Johor seisi Dewan sekalian.

Untuk maklumat Yang Berhormat Layang-Layang, kerajaan negeri Johor bersama Jabatan Kesihatan Negeri Johor sentiasa berusaha untuk menambah baik tahap kualiti perkhidmatan kesihatan dan kemudahan infrastruktur fasiliti kesihatan dalam di negeri Johor. Sebagai maklumat terdapat 2 buah klinik kesihatan di dalam DUN Layang-Layang iaitu Klinik Kesihatan Layang-Layang dan Klinik Kesihatan Renggam.

Bagi meningkatkan lagi penyampaian perkhidmatan di 2 klinik kesihatan tersebut, pihak Jabatan Kesihatan Negeri telah melaksanakan beberapa kerja menaik taraf dan pembaikan infrastruktur seperti berikut:

Yang bagi Klinik Kesihatan Layang-Layang – kerja pendawaian semula elektrik 3 fasa dan lain-lain kerja berkaitan berjumlah RM200,000.00 pada tahun 2019. Kerja pembaikan pendawaian akibat insiden kebakaran berjumlah RM36,000.00 pada tahun 2020. Kerja pembaikan kecil di bangunan farmasi, ruang pesakit luar dan bangunan ibu dan anak berjumlah RM20,000.00 pada tahun 2022.

Bagi Klinik Kesihatan Renggam pula – kerja pembaikan bumbung, pendawaian elektrik, lain-lain kerja berkaitan di bangunan pergigian berjumlah RM200,000.00 pada tahun 2021. Kerja pembaikan ruang klinik demam dan lain-lain kerja berjumlah RM15,000.00 pada tahun 2022.

Kerajaan negeri Johor dengan kerjasama Jabatan Kesihatan Negeri Johor akan terus berusaha untuk merancang pembinaan baru dan menaik taraf semula fasiliti klinik kesihatan mengikut keperluan setempat berdasarkan kemampuan kewangan Kerajaan Persekutuan

dan memenuhi keutamaan Unit Perancang Ekonomi pada masa hadapan. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Oleh kerana ini soalan khusus tentang Klinik Kesihatan Layang-Layang, saya benarkan satu soalan tambahan. Ada Yang Berhormat?

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd. Rahim (Tangkak) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soal kesihatan ini adalah satu soal, perkara yang sangat utama selain daripada pendidikan, kesihatan ini sangat penting. Dan bila kita melalui fasa endemik ini, kita sendiri tahu bahawa kesan daripada COVID ini akan kita lalui satu pengalaman baru iaitu yang dikatakan krisis kesihatan. Krisis kesihatan ini banyak yang kalau kita lihat hari ini makin...

YB Speaker : Soalan Yang Berhormat?

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd. Rahim (Tangkak) : Ya Datuk. Penyakit-penyakit yang kita tak jangka. Dan kedua-dua klinik ini merupakan tumpuan selain daripada kemudahan-kemudahan yang disebutkan tadi yang telah pun dibaik pulih dan sebagainya, begitu juga kenderaan, ambulans itu penting sebenarnya. Maksud saya kemudahan yang lain untuk menyediakan ambulans kerana daripada Layang-Layang dan juga Simpang Renggam ini agak jauh, begitu juga daripada Kluang sekiranya berlaku kemalangan jalan raya, kenderaan ambulans itu sendiri pun tak mencukupi untuk di Simpang Renggam ini untuk membantu sekiranya ada kes-kes yang berlaku di Layang-Layang.

Selain daripada yang berkaitan dengan daripada segi sudut pembaikan bangunan, pendawaian dan sebagainya, itu kita sedia maklum. Tapi ada lagi yang lain dari segi kemudahan-kemudahan seperti tembok, pagar dan sebagainya. Sebab ini merupakan bangunan kerajaan yang...

YB Speaker : Soalan Yang Berhormat, soalan?

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd. Rahim (Tangkak) : Saya minta kepada Yang Berhormat EXCO supaya dapat melihat segala bentuk kesihatan ini, bukan di Layang-Layang sahaja supaya ditingkatkan kerana kita akan melalui apa nama, masa yang dikatakan...

YB Speaker : Ok Yang Berhormat, sila duduk Yang Berhormat.

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd. Rahim (Tangkak) : Terima kasih.

YB Speaker : Sila.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker dan juga terima kasih daripada YB Layang-Layang. Saya faham apa maksud yang cuba dibawa oleh YB Layang-Layang dan juga beberapa YB yang telah menanya soalan mengenai tentang *facilities* kesihatan dalam negeri Johor, khususnya tentang penambahan ambulans, perkhidmatan ambulans.

Dan untuk maklumat Dewan sekalian, pada tahun ini saya telah berbincang dengan mantan Menteri Kesihatan Malaysia telah membawa permohonan dari negeri Johor supaya *facilities* ataupun ambulans dalam negeri Johor ini dapat ditambahkan. Dan saya juga dimaklumkan kerja-kerja perolehan sedang dilakukan di peringkat Kementerian, mudah-mudahan pada tahun hadapan kita akan menerima satu jumlah ambulans yang boleh kita agihkan kepada setiap hospital ataupun KK di kawasan. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Jemput Yang Berhormat Mahkota.

YB Dato' Hajah Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain (Mahkota) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Teruna desa merenung jauh, soalan hamba nombor 7.

Berapakah jumlah peserta yang layak mencarum dalam Skim Kasih Suri Keluarga Malaysia dan berapakah jumlah peserta yang telah mencarum dalam skim tersebut di negeri Johor?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih juga Yang Berhormat Mahkota.

Kerajaan negeri Johor mengambil inisiatif memperluas faedah dan manfaat program Kasih Suri Keluarga Malaysia (KSKM) dengan kerjasama Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) yang dulunya merupakan program i-Suri bertujuan memastikan kesejahteraan golongan suri rumah serta mengiktiraf sumbangan mereka kepada ahli keluarga dan pembangunan negara.

Seperti ahli lain yang bekerja, dengan insentif KWSP ini, suri rumah juga boleh menikmati dividen tahunan, layak untuk bantuan hilang upaya, bantuan kematian, pengeluaran simpanan dan pelepasan cukai yang tertakluk kepada syarat-syarat yang telah ditetapkan.

Melihat kepada kepentingan dan faedah yang dapat diperolehi, justeru kerajaan negeri Johor melaksanakan program Kasih Suri Keluarga Malaysia (KSKM) Negeri Johor tahun 2022 bagi memastikan suri rumah di negeri Johor mempunyai simpanan di hari tua.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di negeri Johor seramai 12,931 orang suri rumah diperolehi melalui data, pangkalan data kemiskinan nasional e-Kasih. Daripada jumlah tersebut, seramai 12,773 telah mendaftar di bawah Insentif i-Suri ini, manakala 91 suri rumah di bawah e-Kasih masih belum mendaftar sebagai ahli KWSP dan seramai 67 orang di kalangan mereka telah meninggal dunia. Bagi tahun 2022, kerajaan negeri Johor mensasarkan pemberian kepada dua fasa bagi tahun 2022, program ini mensasarkan seramai 12,864 orang suri rumah di kalangan senarai pangkalan data kemiskinan nasional e-Kasih yang layak mencarum dalam skim ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yayasan Pembangunan Keluarga telah membuat pembayaran caruman kepada KWSP bagi fasa pertama 2022, jumlah RM776,380.00 bagi caruman kepada 12,773 ahli i-Suri yang menerima manfaat caruman RM60.00 setahun daripada kerajaan negeri Johor. Manakala caruman bagi baki 91 orang peserta yang layak mencarum dan belum berdaftar akan dibuat pada fasa kedua 2022. Justeru, keseluruhan jumlah sumbangan kerajaan negeri Johor adalah berjumlah RM771,840.00. Terima kasih.

YB Speaker : Sila Mahkota.

YB Dato' Hajah Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain (Mahkota) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat EXCO. Izinkan saya bertanya sedikit lagi. Boleh Yang Berhormat EXCO nyatakan berapa peserta yang layak dalam daerah Kluang khususnya dalam kawasan DUN Mahkota dan apakah tindakan atau pendekatan daripada pihak Yang Berhormat dan jabatan untuk bantu mereka yang hendak dan memerlukan skim ini tetapi tak pandai nak mendaftar? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Terima kasih Yang Berhormat Mahkota. Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk menjawab bagi Skim Kasih Suri Keluarga Malaysia bagi daerah Kluang. Seramai 265 orang suri rumah diperolehi melalui senarai pangkalan data kemiskinan nasional e-Kasih bagi daerah Kluang. Dari jumlah tersebut Yang Berhormat Datuk Speaker, 16 orang telah mendaftar di bawah insentif i-Suri, manakala seramai 249 orang suri rumah di kalangan e-Kasih masih belum daftar di bawah ahli KWSP. Jadi kesemua 249 orang peserta yang belum berdaftar akan

didaftarkan pada fasa kedua tahun 2022. Menjawab kepada soalan tindakan yang akan dilakukan adalah Yang Berhormat Mahkota bahawa kerajaan negeri melalui KWSP dan Yayasan Pembangunan Keluarga akan membantu mendaftarkan jumlah bilangan yang belum mendaftar tersebut. Kerajaan negeri Johor amat prihatin Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih.

YB Speaker : Ok saya jemput Yang Berhormat Endau.

YB Puan Hajah Alwiyah Binti Talib (Endau) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Endau nombor 8.

Apakah justifikasi pemilihan satu-satu jalan itu di selenggara semula kerana didapati di kawasan Jalan Endau – Mersing, jalan yang masih sempurna di selenggara tetapi jalan yang rosak tidak di selenggara.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Endau. Soalan Yang Berhormat Endau menanyakan mengenai kaedah pembaikan jalan raya merupakan antara soalan yang sering juga ditanyakan oleh ramai pengguna jalan raya serta masyarakat khususnya di media sosial.

Untuk makluman Yang Berhormat, Jalan Endau – Mersing merupakan Jalan Persekutuan FT003. Seperti yang saya pernah maklumkan sebelum ini, FT001, FT003 dan FT005 tidak di selenggara secara penuh selama empat tahun sejak 2018 disebabkan perubahan kontrak daripada *Federal Roads Maintenance* (FRM) kepada *Performance Based Contract* (PBC). Alhamdulillah kontrak baharu ini telah ditandatangani pada 16 Jun 2022 dan kawasan Yang Berhormat Endau merupakan lokasi pertama kerja-kerja pembaikan ini dimulakan iaitu di kawasan Jambatan Endau.

Untuk makluman Ahli Dewan, kualiti setiap jalan diukur dengan menggunakan unit IRI iaitu *International Roughness Index*. Unit ini menilai keadaan serta kerosakan dengan mengkategorikan setiap peringkat kerosakan. Kategori satu, baik (0.00 – 2.49), sederhana (2.50 – 3.49), kategori rosak (3.5 – 4.49) dan kategori sangat rosak (4.5 dan ke atas). Unit IRI ini berbeza antara lorong-lorong laluan kenderaan, jika ada dua lorong maka ada dua nilai yang berbeza bagi lorong kiri dan lorong kanan. Begitu juga bagi jalan yang memiliki tiga dan empat lorong. Purata nilai IRI ini adalah bagi setiap 100 meter jalan. Selain mengambil kira nilai IRI, pihak JKR juga menggunakan sistem HDM-4, *Highway Development and Management Forth Edition* iaitu satu sistem yang akan membantu kami dalam mencadangkan kaedah-kaedah pembaikan jalan tersebut. Sistem HDM-4 ini mengambil kira banyak faktor seperti nilai IRI, kos serta ketahanan sesuatu kerosakan itu. Kemudian HDM-4 ini akan memberi cadangan jenis dan kaedah pembaikan serta tempoh masa bila jalan tersebut perlu dibaiki. Nilai IRI yang berbeza antara setiap lorong, laluan serta berbeza sepanjang jalan memberi indikasi bahawa setiap jalan yang rosak perlu diperbaiki menggunakan kaedah yang berbeza serta ada kerosakan yang boleh ditanggihkan pembaikannya.

Pada pandangan mata kasar mungkin kita lihat jalan rosak tidak teruk, tetapi berdasarkan data cerapan oleh sistem kami kerosakannya melibatkan struktur tanah di bawah jalan tersebut. Sebagai contoh Yang Berhormat, lorong kanan rosak dan lorong kiri sangat rosak. Lorong yang rosak biasanya boleh dibuat dahulu kerana kaedah pembaikannya lebih mudah dan jalan yang sangat teruk akan dibuat kemudian kerana memerlukan *design* khas, kepakaran khas serta jentera khas dan ini mengambil sedikit masa.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Endau serta Ahli Dewan, kami sentiasa memantau keadaan jalan raya di seluruh negeri Johor kerana kami yakin *infrastructure*

jaringan jalan raya yang baik merupakan faktor utama kehadiran pelabur dan pelancong khususnya ke daerah Mersing. Insya-Allah dalam tempoh sehingga 2026, saya yakin Jalan Endau – Mersing akan berubah wajah sepenuhnya. Terima kasih.

YB Speaker : Ya sila Sri Medan.

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Kamisan (Sri Medan) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Tadi sebenarnya saya tak ingin untuk soalan tambahan tapi bila dah sentuh dia kata EXCO menyatakan penyelenggaraan untuk seluruh negeri Johor. Jadi saya ingin memberi pandangan dan juga soalan tambahan, adakah pihak Jabatan Kerja Raya telah mengkaji semula spesifikasi yang digunakan sebelum ini? Contohnya, soal ketebalan, ketebalan *premix* yang digunakan kerana kalau sebelum ini mungkin dengan keadaan jentera mungkin tak banyak, kenderaan-kenderaan yang menggunakan jalan tetapi hari ini kenderaan berat pun dah semakin banyak, adakah pihak JKR akan mengkaji semula ketebalan setiap bahan material yang digunakan contoh *crusher run* dan juga *premix*. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat, terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Untuk makluman Yang Berhormat serta Ahli Dewan, memang JKR ada dalam kajian merangka strategi ketahanan setiap jalan dan selalunya tempoh ketahanan setiap jalan ini boleh bertahan sehingga 10 tahun tapi seperti Yang Berhormat sebutkan tadi ada jalan yang dulu mungkin jalan kampung kemudian dah berubah menjadi jalan utama sebagai contoh dan insya-Allah jalan-jalan ini kita sentiasa *update* kategori-kategori jalan dan pihak JKR ada *database* nya. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput... sebelum saya jemput soalan seterusnya, Dewan ingin mengalu-alukan kehadiran pemerhati dua orang dari Pejabat ADUN Pemanis, dua orang dari Pejabat ADUN Layang-Layang, empat orang dari Pejabat ADUN Johor Lama dan seorang dari Pejabat ADUN Sungai Balang. Terima kasih. Dijemput Yang Berhormat Sedili.

YB Tuan Muszaide bin Makmor (Sedili) : Terima kasih Datuk Speaker, Yang Berhormat Datuk Speaker soalan saya nombor 9.

Mohon untuk memperjelaskan dan perkongsian. Apakah bantuan dan dana yang telah dan akan disalurkan kepada Usahawan Kecil Sederhana terutamanya penjaja, peniaga kecil, pengusaha warung, pengusaha produk hiliran dan peniaga luar bandar? Sekiranya ada, mohon untuk memaklumkan bagi penyelarasan agihan permohonan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih. Bismillahirrahmanirrahim. Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada YB Sedili dengan bertanyakan soalan dan perkongsian apakah bantuan dan dana yang telah disalurkan kepada usahawan kecil sederhana terutamanya penjaja, peniaga kecil dan pengusaha warung.

Yang Berhormat Datuk Speaker, alhamdulillah di bawah kendalian Yang Amat Berhormat Menteri Besar, mengambil prihatin terhadap pembangunan usahawan negeri Johor. Di bawah khususnya, di bawah Perbadanan Usahawan Negeri Johor juga telah banyak merancang, yang telah dijalankan dan bakal dijalankan pada tahun 2023, insya-Allah. Dan di bawah Perbadanan Usahawan Johor (PUJB) banyak inisiatif-inisiatif telah dirancang. Saya mengambil contoh apa yang telah dilaksanakan sebelum-sebelum ini, telah mewujudkan satu mesyuarat dipanggil Mesyuarat Jawatankuasa Pembangunan Usahawan Negeri Johor (MPUNJ) yang menganggotai 49 agensi di bawah agensi kerajaan mahupun di bawah agensi persekutuan yang mana berkongsi apa sahaja bentuk dana dan saluran kepada usahawan-usahawan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Yang Berhormat Sedili menerusi agensi kerajaan iaitu Perbadanan Usahawan Johor Sdn. Bhd. juga telah melaksanakan 11 inisiatif pemerkasaan usahawan yang merangkumi Geran PKS Makmur Johor, promosi produk PKS Johor, Program Alternatif Pembiayaan, Program Latihan Usahawan Johor, Simposium Usahawan Nusantara, Hari Bertemu Pelanggan Sesi Libat Urus ke Premis Usahawan, Penyelarasan Data Usahawan menerusi Pusat Data Usahawan atau lebih dikenali dengan PADU yang mempunyai sekarang keahlian seramai 12,000 dan saya mengharapkan ada satu keselarian antara jabatan kerajaan, agensi-agensi di bawah Majlis Perbandaran mahupun Majlis Bandaraya yang mana, mana-mana usahawan yang mendaftar mempunyai lesen perniagaan haruslah mengingatkan kepada usahawan-usahawan atau peniaga-peniaga untuk melayari laman sesawang PUJB agar mendaftar sistem PADU ini untuk mendapatkan akses dengan izin apa segala bentuk bantuan mahupun pembiayaan melalui sistem ini.

Selain daripada itu juga, Inisiatif Pembukaan Akaun yang telah dijalankan, Program Pembangunan Ekonomi Setempat 2.0. Selain daripada itu Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Sedili menerusi Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim juga telah menjalankan satu inisiatif yang telah dilaksanakan iaitu Kursus Asas Kemahiran dan Bantuan Peralatan. Selain daripada itu, banyak agensi yang telah bersama-sama memastikan usahawan-usahawan yang baharu walaupun kita sedar banyak usahawan-usahawan seperti cendawan tumbuh hari ini, apabila cendawan tumbuh ini banyak bantuan-bantuan yang dimohon dan dipinta tetapi kita harus akur dengan peruntukan semasa yang diberi oleh kerajaan negeri kepada PUJB. Tetapi alhamdulillah, agensi-agensi seramai 49 agensi itu telah membantu bersama-sama untuk memastikan kelancaran usahawan-usahawan contohnya seperti SME Corp Malaysia telah membantu dalam bisnes *eco-system exclusive* PKS, pembiayaan pengukuhan PKS, program peningkatan *entrepreneur* bisnes bumiputera. Selain daripada itu juga, TEKUN, TEKUN mempunyai, memberi pinjaman pembiayaan TEKUN Niaga, Skim Pembiayaan Teman TEKUN dan seterusnya SME Bank yang turut memainkan peranan menganjurkan bisnes-bisnes *Accelerator Program* dengan izin, *small business financing* dan seterusnya Amanah Ikhtiar Malaysia juga melaksanakan beberapa lagi insentif iaitu Skim i-Mesra, Skim i-Srikandi, Skim i-Wibawa, Skim i-Sejahtera. PUNB pembiayaan prospek profesional dan stesen minyak dan yang terakhir sekali adalah daripada PERNAS yang melaksanakan satu inisiatif seperti Skim Pembiayaan *Franchise*, Skim Pembiayaan BIT dan *Be Your Own Boss*, dengan izin. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Ya Sedili, silakan.

YB Tuan Muszaide bin Makmor (Sedili) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih atas jawapan dan penjelasan daripada Yang Berhormat EXCO. Soalan tambahan saya, mohon Yang Berhormat EXCO nyatakan bantuan kepada usahawan terutamanya dalam mendidik dan menyediakan dokumentasi lengkap khususnya dalam proses membuat permohonan dana atau peruntukan yang disediakan oleh agensi-agensi tersebut. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Yang Berhormat Sedili atas soalan tambahan yang diberikan. Yang Berhormat Datuk Speaker, secara amnya dalam membantu usahawan untuk mendapatkan bantuan agensi-agensi keusahawanan menumpukan usaha-usaha dalam mendidik, dia mendidik PMKS ini Perusahaan Mikro Kecil Sederhana dalam menyediakan dokumentasi yang lebih teratur sebagai contoh rekod kewangan syarikat, ini dilakukan melalui *pocket talk* dengan izin, secara maya mahupun fizikal, penglibatan kaunter informasi dan hebahan melalui laman sesawang rasmi serta media sosial agensi berkaitan di samping menyampaikan maklumat-maklumat dan penerangan mengenai program yang ditawarkan oleh agensi-agensi.

PUJB juga telah mewujudkan seperti saya cakap tadi, Sistem Pusat Data Johor iaitu PADU yang akan diwajibkan dan diselaraskan kepada semua usahawan di Johor bagi memastikan semua maklumat dapat diakses, dianalisa dan dijadikan sumber untuk memperbaiki mutu perkhidmatan kepada usahawan dan rakyat umumnya yang berfungsi untuk mendapatkan maklumat yang tepat berkaitan perkhidmatan yang ditawarkan termasuk latihan, bantuan kepakaran dan lain-lain yang berkaitan dalam bidang keusahawanan. Menjadi rujukan bagi maklumat bantuan yang telah diterima oleh usahawan di Johor serta memudahkan permohonan penyewa premis perniagaan.

Kerajaan negeri juga yakin bahawa sektor keusahawanan menjadi tunjang utama di negeri ini. Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan bagi terus memastikan aspirasi ini dicapai melalui bajet ataupun Belanjawan Johor 2023 dengan kerajaan negeri akan terus komited dengan memberi fokus meliputi inisiatif-inisiatif berbentuk bantuan dan latihan keusahawanan bagi dimanfaatkan oleh PMKS Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Pemanis, sila.

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap (Pemanis) : Terima kasih Datuk Speaker, saya mendengar dengan teliti jawapan daripada YB EXCO tadi berkaitan dengan pelbagai bantuan yang telah kita berikan kepada usahawan-usahawan kita. Saya dimaklumkan juga ada satu sistem pemantauan yang dipanggil PADU yang akan memantau pergerakan usahawan-usahawan ini, soalan saya ialah sejauh mana sistem ini mampu memantau usahawan-usahawan yang gagal, yang berjaya, kalau berjaya mungkin mereka boleh diberikan tambahan peruntukan ataupun tambahan bantuan maksudnya untuk membesarkan lagi perniagaan mereka dan bagaimana sistem PADU ini boleh mengenal pasti usahawan ini, boleh kita terus bantu jika mereka ini gagal boleh tak mereka ini diberikan bantuan dalam keadaan yang lain. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih YB Pemanis, soalan berkaitan dengan sistem PADU ini, sistem PADU ini cukup menarik kalau YB melayari sesawang ini kerana kami memberi peluang kepada usahawan-usahawan yang baru *especially* dengan izin untuk membantu mereka dari segi segala aspek contohnya mereka mahu tahu pembiayaan, mahukan bantuan-bantuan peralatan, sebab itu saya meminta YB-YB di dalam Dewan ini agar membantu pihak PUJB menyalurkan sistem sesawang ini kerana ramai usahawan-usahawan di luar ini menyatakan tidak tahu bagaimana untuk mendapatkan bantuan-bantuan so sebab itulah seperti saya katakan tadi peruntukan dari PUJB tidaklah sebesar yang mana tetapi daripada agensi-agensi kerajaan yang lain melalui sistem ini *integrate* di antara agensi-agensi lain dapat melihat sama ada sebelum ini dia dah dapat contohnya daripada TEKUN, tidaklah dia dapat daripada PERNAS mahupun daripada SME so hanya sekali sahaja kita membantu untuk memastikan tidak berkali-kali mereka masuk dan mendapat bantuan daripada kerajaan so banyak lagi usahawan-usahawan di luar untuk kita bantu. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Kukup.

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan (Kukup) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, pacak bendera guna buluh, soalan Kukup nombor 10.

Apakah perancangan kerajaan negeri untuk menarik pelabur datang dan pembangunan yang akan dibina di DUN Kukup setelah jambatan Sungai Pulai yang menghubungkan Kukup ke Gelang Patah siap?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Salam sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih Datuk Speaker, merujuk kepada Pelan Pembangunan Mampan Johor 2030 Daerah Pontian di mana terletaknya DUN Kukup telah

pun dizonkan bagi pembangunan ekopelancongan, aktiviti perikanan dan maritim, pembuatan ringan yang melibatkan pemprosesan makanan dan bahan pembinaan. Justeru, pelbagai usaha telah dan akan dilaksanakan mengikut pelan perancangan kerajaan negeri bagi meningkatkan pelaburan baru di semua wilayah di negeri Johor dan ianya termasuklah di DUN Kukup.

Projek pembinaan jambatan Sungai Pulai yang menghubungkan Gelang Patah dengan Tanjung Bin di Pontian dijangka siap tahun ini adalah antara salah satu usaha dan komitmen kerajaan dalam memangkinkan pembangunan sosioekonomi di daerah Pontian. Jambatan sepanjang 7.5 kilometer itu akan memendekkan tempoh masa perjalanan dari Johor Bahru ke Pontian dari kira-kira satu jam sekarang ke 15 minit sahaja dan ini secara langsung akan menggalakkan lagi aktiviti sosioekonomi dan seterusnya dapat meningkatkan lagi pendapatan serta taraf hidup warga setempat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri menerusi Invest Johor sentiasa menggembleng usaha bagi menarik pelaburan baharu sama ada dari mahupun dalam mahupun luar negara untuk dimanfaatkan oleh seluruh, seluruh warga dan wilayah di negeri ini termasuk DUN Kukup di daerah Pontian. Invest Johor juga giat menjalinkan kerjasama strategik bersama jabatan atau agensi yang berkaitan seperti Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (MIDA), IRDA dan lain-lain bagi tujuan penyaluran serta perkongsian maklumat untuk hebahan dan promosi kepada prospek pelabur mengenai potensi pelaburan di setiap wilayah dan daerah di negeri Johor.

Invest Johor juga giat mengadakan sesi libat urus bagi menyantuni para pelabur sedia ada dan pemain industri di negeri ini menerusi pelaksanaan inisiatif *friendly* Johor. Sesi libat urus ini diadakan bagi mendapatkan gambaran sebenar industri-industri yang tersedia di setiap daerah di negeri Johor. Segala input mahupun permasalahan yang dibangkitkan oleh para pelabur, pemain industri mahu pun pemaju kawasan perindustrian akan ditangani dengan cara yang lebih berhemah, *characteristic* dan holistik.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Program *friendly* Johor edisi daerah Pontian yang telah pun diadakan pada 20 September 2022, yang lepas di mana Yang Berhormat Kukup telah pun bersama mengunjungi beberapa syarikat yang berada di daerah Pontian termasuk ATT Tanjung Bin yang menempatkan Terminal Produk Minyak Gas dan Tenaga, turut dilawati termasuk Stesyen Janakuasa Malakoff yang juga terletak di Tanjung Bin. Projek-projek ini merupakan satu tanda dan yang positif bagi daerah Pontian terutamanya dalam menerima pelaburan baharu yang lebih banyak pada masa tahun hadapan.

Selain itu, pembukaan Taman Perindustrian Tropicana yang dijangka pada masa terdekat di daerah Pontian juga dapat menawarkan alternatif yang lebih menarik kepada prospek pelabur luar untuk melabur di daerah Pontian. Dalam hal ini beberapa siri perbincangan serta sesi libat urus dengan prospek asing dan tempatan yang menunjukkan minat untuk melabur di daerah ini telah pun dilaksanakan. Jika ianya dapat direalisasikan nescaya ia akan dapat memangkinkan pembangunan ekonomi di negeri Johor secara amnya dan di daerah Pontian secara khususnya. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Kukup.

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan (Kukup) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Yang Berhormat EXCO atas jawapan. Soalan tambahan saya, negeri Johor telah dinobatkan sebagai negeri yang memperolehi nilai pelaburan tertinggi di Malaysia pada suku kedua tahun ini dengan nilai pelaburan berjumlah RM60.9 bilion, apakah pelan rancangan kerajaan negeri dalam meletakkan negeri Johor sebagai destinasi utama pelaburan ke Malaysia yang mempunyai nilai tambah serta daya penarik yang membezakan negeri Johor dari negeri-negeri lain di Malaysia terutamanya dari sudut penawaran inisiatif pelaburan? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna :

Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, ya negeri Johor kita sangat unik antaranya adalah lokasi strategik negeri Johor ni yang kita berhampiran dengan negara Singapura dan juga negeri Johor kita mempunyai modal insan yang baik, kemudahan asas yang baik dan itulah sebab-sebab kenapa negeri Johor telah pun menjadi pelabur yang terbanyak bagi suku kedua tahun 2022. Maka di peringkat kerajaan negeri kita sedang giat membuat perancangan dari segi pelan induk pelaburan bagi negeri Johor dan kita kerjasama dengan agensi-agensi persekutuan seperti MIDA, IRDA, JPDC dan lain-lain untuk membuat promosi negeri Johor kepada pelabur-pelabur di luar negara dan di peringkat kerajaan negeri seperti mana yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, *Kulai Fast Lane* yang telah pun dilaksanakan di daerah Kulai akan dipergiatkan, akan dilaksanakan di setiap PBT dan di negeri Johor supaya kita dapat memberi keyakinan kepada para pelabur bahawa negeri Johor ini adalah negeri yang mesra pelabur bahawa kerajaan negeri Johor sentiasa sudi untuk membantu, untuk kita membantu pelabur untuk mencapai matlamat mereka di negeri Johor. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Layang-Layang.

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd. Rahim (Layang-Layang) : Soalan saya nombor 11.

Apakah status kajian silibus dan kurikulum SAKJ yang telah diluluskan semasa saya menjadi Pengerusi Hal Ehwal Agama Islam Negeri Johor?

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Bismillahirrahmanirrahim. Terima kasih Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Layang-Layang. (Bacaan selawat).

Yang Berhormat Layang-Layang bertanya kepada saya, apakah status kajian silibus dan kurikulum SAKJ yang telah diluluskan ketika beliau menjadi Pengerusi Hal Ehwal Agama Islam. Yang Berhormat Tuan Speaker, Yang Berhormat Layang-Layang, Alhamdulillah secara tuntas saya katakan, silibus ketika mana Yang Berhormat Layang-Layang menjadi EXCO Kerajaan Johor, Pengerusi Hal Ehwal Agama Islam Negeri Johor adalah merupakan silibus yang sekarang ini sedang digunakan dalam sekolah agama kerajaan Johor dan juga syabas kepada Yang Berhormat Layang-Layang atas usaha beliau sebelum ini.

Untuk makluman Yang Berhormat serta Ahli Dewan, kurikulum Sekolah Agama Kerajaan Johor tahun 2008 telah pun diguna pakai untuk tempoh 10 tahun mulai 2008 sehingga tahun 2017. Pada tahun 2015, iaitu ketika Yang Berhormat Layang-Layang menjadi EXCO Hal Ehwal Agama Islam, Bahagian Pendidikan Islam, Jabatan Agama Islam Negeri Johor telah mengadakan kajian dalaman bertajuk Kajian Keperluan dan Keberkesanan Kurikulum Sekolah Agama Kerajaan Johor.

Hasil kajian tersebut telah diambil kira sebagai asas kepada kertas kerja cadangan permohonan perubahan kurikulum dan pertukaran kitab sekolah agama kerajaan Johor tahun 2018. Kertas tersebut telah dibentang dan telah diluluskan oleh Jawatankuasa Pendidikan Majlis Agama Islam Negeri Johor dan Jawatankuasa Majlis Agama Islam Negeri Johor serta telah disembah maklum dan mendapat perkenan Duli Yang Maha Mulia Sultan Johor. Kemudian dimajukan kepada Pengerusi Jawatankuasa Agama Islam Negeri Johor dan Pegawai Kewangan Negeri untuk persetujuan dan seterusnya kelulusan daripada Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri Johor.

Kurikulum baharu itu ketika Yang Berhormat Layang-Layang menjadi EXCO dinamakan sebagai Kurikulum Standard Sekolah Agama tahun 2018 singkatannya KSSA 2018. Ianya bagi kegunaan sekolah-sekolah agama kerajaan Johor (SAKJ) dan sekolah-sekolah agama swasta yang berdaftar dengan Jabatan Agama Islam Negeri Johor. Bahkan bagi tujuan menanam rasa cinta dan kasih sayang, rasa jati diri rakyat Johor kepada negerinya dan

Kesultanan Johor, Majlis Agama Islam telah bersetuju menambah mata pelajaran Kesultanan Islam Johor (KIJ) dalam kurikulum standard sekolah agama tahun 2018.

Penggunaannya bermula pada tahun 2020 pada tahap 1, tahun 2021 bagi tahap 2, manakala bagi darjah khas pada tahun ini 2022. Penerbitan dan penggunaan kitab baharu ini adalah berdasarkan KSSA tahun 2018 dan dilaksanakan secara berperingkat bermula tahun 2018 hingga 2022, sebagaimana butiran berikut:–

Pada tahun 2018, kitab ibadat bagi darjah 4, darjah 5, darjah 6 juga darjah khas; pada tahun 2019, kitab buku tadika agama Johor dan kitab darjah 4; bagi tahun 2020, kitab darjah 1 dan darjah 5 serta buku Kesultanan Islam Johor tahap 1; bagi tahun 2021, kitab darjah 2, kitab darjah 6 serta buku Kesultanan Islam Johor tahap 2; manakala pada tahun ini kitab darjah 3, kitab Darjah Khas serta buku Kesultanan Islam Johor bagi Darjah Khas.

Semua kitab bagi kurikulum standard sekolah agama tahun 2018 yakni TAJ (Tadika Agama Islam Johor) tahap 1, tahap 2 dan juga darjah khas yang diterbitkan secara berperingkat telah pun siap sepenuhnya pada tahun 2022 dan telah pun digunakan dalam pengajaran dan pembelajaran di sekolah-sekolah agama kerajaan Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Panti.

YB Tuan Hahasrin Bin Hashim (Panti) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 12.

Mohon nyatakan langkah yang diambil kerajaan negeri dalam menangani isu projek perumahan sakit khususnya projek-projek yang berada di bawah kerajaan persekutuan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh dan salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, walaupun projek perumahan sakit dan projek terbengkalai ini di bawah bidang kuasa Menteri Kesatuan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan, selaras dengan Seksyen 11(1)(a) Akta 188, kerajaan negeri sentiasa bekerjasama bagi membantu memulihkan projek perumahan sakit serta bertindak sebagai pemudah cara atau moderator bagi syarikat dan kontraktor penyelamat untuk berhubung dengan pihak berkuasa PBT, agensi teknikal serta pihak yang berkepentingan.

Pihak KPKT sentiasa bekerjasama dengan Perbadanan Kemajuan Perumahan, Pihak Berkuasa Tempatan, Pejabat Tanah dan Galian atau Pejabat Daerah Tanah Daerah serta mana-mana agensi seperti SAJ, TNB, JKR yang berkaitan sama ada ianya di peringkat negeri mahupun persekutuan bagi mengenal pasti kaedah pemulihan atau penyelesaian projek berdasarkan kepada undang-undang dan peraturan yang berkuat kuasa serta memenuhi keperluan perjanjian jual beli.

Hal ini dapat dilihat Kerajaan Negeri memberi komitmen dalam membantu memudah cara, dalam memantau serta memberikan kelulusan sehingga ke peringkat CCC atau penyerahan kunci seperti projek sakit:-

1. Di Taman Setia Indah, 639 unit yang telah diselesaikan oleh pihak Kumpulan Prasarana Johor atau KPRJ sehingga ke peringkat penyerahan kunci.
2. Projek Taman Kota Jaya, 87 unit dapat diselesaikan sehingga penyerahan kunci.
3. Projek sakit insya-Allah bakal diselesaikan pada awal tahun hadapan iaitu Taman Residency Kota Tinggi berjumlah 625 unit yang dimajukan oleh pihak Prima.

Hal ini menunjukkan komitmen kerajaan negeri sangat penting dalam memastikan agensi-agensi di bawah kerajaan negeri dapat membantu dalam menyelesaikan isu-isu projek sakit.

Untuk makluman, pihak KPKT juga turut mengambil tindakan menyenaraikan pemaju-pemaju projek yang menyebabkan projek perumahan terbengkalai, projek-projek yang terlibat dengan projek sakit, pemaju-pemaju yang gagal membayar kompaun, pemaju-pemaju ingkar award tribunal tuntutan pembeli rumah dan pemaju-pemaju rumah tanpa lesen, apabila di senarai hitam pemaju dan lembaga pengarah terbabit tidak boleh memohon lesen dan permit iklan dan jualan. Senarai projek senarai hitam turut dipaparkan di laman sesawang KPKT untuk rujukan pembeli dan *stakeholder* yang lain. Terima kasih.

YB Speaker : Sila Panti.

YB Tuan Hahasrin Bin Hashim (Panti) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih Yang Berhormat EXCO atas jawapan yang telah diberikan. Soalan tambahan saya yang berkaitan dengan perumahan sakit ini sama ada peringkat persekutuan ataupun negeri, bagaimana kerajaan negeri melihat kebajikan pembeli yang akan menanggung kerugian dengan terpaksa membayar pinjaman setiap bulan tapi rumahnya belum diduduki, kadang-kadang sampai bertahun-tahun, mungkin adakah kerajaan bersetuju jika ada syarat-syarat tambahan kepada pemaju contohnya bila ada perumahan baru, kita beri syarat jika ada sakit apa... satu jumlah amaun perlu dibayar oleh pemaju untuk menanggung mungkin kita beri pampasan atau rebat kepada pembeli yang menanggung kerugian ini. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih YB Panti.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingat bila sebut tentang isu perumahan sakit dan terbengkalai ini, sudah tentulah yang mendapat penganiayaan ialah pembeli-pembeli atau rakyat Johor itu sendiri.

Saya ingat saya telah turun beberapa projek rumah sakit dan terbengkalai ini contohnya Residency Kota Tinggi, saya nak kongsilah. Projek itu dah 3 tahun sakit, maksudnya sepatutnya disiapkanlah. Tetapi apa yang berlaku ialah kontraktor yang pertama tidak ada modal untuk menyiapkan projek itu, apa yang dibuat ialah melambat-lambatkan untuk menyiapkan projek itu, akhirnya Prima membuat keputusan di peringkat *board director* untuk *terminate*, *terminate* atau memecat kontraktor itu mengikut perjanjian S&P lah. Tetapi selepas itu, proses untuk melantik kontraktor baru pun memanggil masa yang terlalu lama.

Saya ingat kadang-kadang sampai satu tahun disebabkan *documentation* iklan dan sebagainya, ini birokrasi yang ada di peringkat KPKT itu sendiri. Jadi apa yang nak kongsi pengalaman saya contoh di Taman Molek. Taman Molek *under* SPNB. Pemaju yang pertama Cosmic Master, pemaju yang pertama. Dia buat projek itu tak berjaya, lepas tu akhirnya di *terminate* oleh SPNB. SPNB lantik pemaju penyelamat yang kedua yakni Hock Sing. Jadi Hock Sing ini pula pemaju yang kedua dia dah siapkanlah fasa 1 dan fasa 2. Kita di peringkat kerajaan negeri jadi *mediator* atau orang tengah jumpa kan pemaju dengan SPNB ini, saya sebagai orang tengah kerajaan negeri, bila kita bincang bersama di peringkat pemaju dan SPNB dah bersetuju nak bawa isu ini dalam bentuk rundingan peguam dan peguam. Tetapi akhirnya apa yang berlaku, *board* di peringkat SPNB memecat kontraktor yang kedua pula. Jadi bila memecat, tadi kontraktor yang pertama dah pecat, ni dah 4 tahun lepas punya, lepas tu pecat lagi kontraktor kedua, lantik lagi kontraktor yang ketiga. Jadi proses ini memakan masa bertahun-tahun. Sebab tu bila sebut tentang isu sakit, contoh sama juga dengan YB Amira (Puteri Wangsa) Taman Mount Austin. Ini projek berapa tahun? Bolehlah kita turun buat demonstrasi dan sebagainya, tapi akhirnya yang pegang untuk selesaikan masalah tu ialah kontraktor juga pemaju itu sendiri. Jadi akhirnya kita, pihak KPKT sepatutnya kena ada satu dasar macam YB Panti tadi beritahu, macam

mana supaya pembeli-pembeli ini dilindungi? Saya, ikut pengalaman saya sebagai YB EXCO 8 bulan ini, saya rasa amat sedih juga pasal bila berhadapan dengan pembeli-pembeli ini, kita sedia maklum dia dah dijanjikan tahun ini nak duduki rumah, rumah tu siap oleh pemaju, tetapi dalam masa yang sama dia pun sewa rumah yang lain. Jadi dia kena bayar 2, rumah pertama bayar RM1,000.00 sewa, rumah kedua bayar RM1,500.00, jadi RM2,500.00 bayar setiap bulan. Tapi pemaju yang tak bertanggungjawab ini janji tinggal janjilah. Jadi akhirnya benda tu *drag* tahun pertama, tahun kedua, tahun ketiga.

Residensi Kota Tinggi *under* Prima ini, Prima ini adalah satu agensi di bawah kerajaan yang ternama tetapi dia orang pun berhadapan dengan masalah bila kontraktor yang mereka lantik tidak dapat siapkan kerja.

YB Speaker : Tu tender terbuka ke *direct nego* Yang Berhormat?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Yang mula-mula tu tender terbuka, yang baru punya kontraktor ni di peringkat *board* sendiri buat keputusanlah. Jadi apa yang nak saya cuba sampaikan di sini ialah saya nak ucapkan terima kasih kepada khasnya kepada agensi-agensi kerajaan contoh baru-baru ini kita sedang selesaikan ni Residensi Kota Tinggi 625 unit rumah, projek ini dah 4 tahun sakit. Macam mana kita buat tuan-tuan? Saya selalu nak ingatkan pada agensi-agensi terlibat, Ketua-ketua Jabatan baik di peringkat PBT tu sendiri, bila sebut projek sakit atau projek terbengkalai baik agensi SPNB, JKR, hendak selesaikan projek sakit dan terbengkalai ini kita mesti selesaikan di luar kotak. Kalau ikut kaedah biasa, proses SOP biasa memang tak boleh selesai, tak boleh selesai. Sebab tu bila ada *task force* untuk selesaikan projek sakit atau terbengkalai ini, apa yang saya buat? Apa yang kerajaan buat? Ialah kita minta yang datang tu agensi yang boleh buat keputusan dan keputusan yang dibuat ialah di luar kotak, barulah isu ini boleh diselesaikan.

Jadi saya ingat itu saja YB Panti, saya ingat di peringkat kerajaan negeri dah tentulah saya harapkan sangat pada kerajaan persekutuan untuk mengetatkan lagi syarat-syarat yang dikenakan kepada pemaju-pemaju. Kadang-kadang di peringkat kuasa kerajaan negeri ini kita duduk sebagai orang perantaraan atau orang tengah untuk jumpa kan pemaju dengan agensi kat tengah. Tapi bidang kuasa tu peringkat kerajaan persekutuan. Tapi kalau ada agensi persekutuan macam Prima datang kepada kita, SPNB datang kepada kita untuk minta kerajaan bantu, insya-Allah kita akan bantu. Terima kasih Yang Berhormat.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Stulang.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 13.

Adakah kerajaan Johor mempunyai inisiatif membangunkan sektor pelancongan "*convention, exhibition, seminar dan trade fair*" ?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Kerajaan negeri sentiasa komited menggiatkan usaha dalam meneroka dan seterusnya membangunkan sektor-sektor yang dilihat dapat memberi peluang serta manfaat yang maksima kepada pembangunan ekonomi negeri Johor. Antara sektor yang turut disasarkan adalah sektor *convention, exhibition, seminar dan trade fair* sepertimana yang diutarakan oleh Yang Berhormat Stulang atau nama lainnya sektor MICE (*meeting, incentives, conferences, and exhibitions*) dengan izin.

Sepertimana Ahli-Ahli Yang Berhormat sedia maklum, kerajaan negeri melalui Invest Johor telah menubuhkan sebuah Jawatankuasa Pelaburan Johor bagi menyelaraskan perkara-perkara berkaitan sektor pelaburan di negeri Johor.

lanya terdiri daripada 3 mesyuarat jawatankuasa kecil iaitu jawatankuasa promosi pelaburan yang melibatkan pra-pelaburan dan pasca pelaburan serta jawatankuasa acara perniagaan Johor (JBECB) *Johor Business and Exhibition Convention Bureau*. Jawatankuasa JBECB ini memberi fokus kepada pembangunan sektor MICE yang dilihat sebagai sumber alternatif baru bagi meningkatkan daya tumbuh ekonomi negeri Johor. Bagi merealisasikan visi tersebut, *Johor Convention Exhibition Bureau* telah pun diwujudkan di bawah Invest Johor. Tujuan utama penubuhan Unit JCEB adalah sebagai satu badan yang mewakili kerajaan negeri Johor dan berperanan mempromosikan, menyelaras dan memudah cara penganjuran acara-acara pelaburan atau perniagaan di negeri Johor. JCEB juga bertanggungjawab bagi mengenal pasti potensi serta peluang penganjuran acara perniagaan yang berteraskan kepada empat tunjang utama dalam sektor MyIS iaitu *corporate meeting, business incentive travelers, conferences, and convention* dan *trade exhibition*. JCEB juga telah menjalin kerjasama dengan pihak MyCEB iaitu sebuah badan di bawah Kementerian Pelancongan bagi meningkatkan lagi potensi hak penganjuran acara-acara yang bersesuaian dengan kapasiti kemudahan yang ada di negeri ini.

Bagi menggalakkan lagi pembangunan sektor ini, terdapat enam pemberian insentif oleh empat agensi persekutuan iaitu di bawah Kementerian Pelancongan, Geran Sepadan Sektor Pelancongan Tahun 2022, di bawah *Tourism* Malaysia, Geran Sepadan Sektor Kebudayaan Tahun 2022, Galakan Pelancong Malaysia, di bawah MyCEB *Let's Meet Locally Let's Meet Tomorrow*, di bawah MIDA iaitu *Incentive Tourism and Travel Related Services*.

Bagi makluman Ahli-Ahli Dewan yang mulia ini, terdapat juga beberapa buah negeri lain yang turut memberi insentif, apa tu, fokus kepada sektor ini iaitu negeri Sarawak, Pulau Pinang, Sabah dan Kedah. Di mana negeri Johor kita sedang berusaha untuk melihat apakah pengalaman-pengalaman di negeri tersebut dan juga di peringkat persekutuan supaya kita dapat membangunkan sektor ini.

Bagi kerajaan negeri Johor, Invest Johor telah pun akan teruskan inisiatif *Johor Go Global* untuk mempromosi negeri Johor melalui platform digital dan juga menghasilkan video korporat bagi sektor ini untuk mempromosikan sektor MyIS ini. Dan di bawah Belanjawan 2023 telah pun diumumkan bahawa *Johor International Business Summit* akan dianjurkan oleh kerajaan negeri Johor bagi menarik lebih banyak pelabur di sektor ini dan juga di sektor-sektor lain. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Stulang.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Terima kasih Datuk Speaker dan juga Yang Berhormat EXCO. Sebagaimana yang kita sedia maklum sektor *convention, exhibition, seminar, trade fair*, majlis ulang tahun persatuan dan juga *trip incentive* syarikat ini akan membawa masuk rombongan mega pelancongan dan rombongan mega peniaga mega ke Malaysia dan Johor. Kesan ekonomi langsung dan tidak langsungnya adalah sangat besar. Jadi apakah bentuk insentif-insentif selain daripada tunai, maksudnya bantuan dari segi pengangkutan ke, pemandu pelancongan ke, F&B dan sebagainya yang akan diberikan kepada penganjur bagi menggalakkan persatuan-persatuan untuk membida, membida hak penganjuran bagi acara berbentuk kebangsaan ataupun antarabangsa dan selepas ini kesinambungannya adalah selepas mereka datang ke Malaysia atau Johor, apakah bentuk kerjasama dengan para pengusaha pelancongan dan peniaga tempatan agar mereka yang datang ke Johor akan mempunyai *itinerary* yang lebih padat dan berbelanja lebih bagi merencanakan ekonomi tempatan. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih Yang Berhormat Stulang. Dari segi insentif-insentif kewangan adalah disediakan oleh kerajaan persekutuan, di peringkat kerajaan negeri kita memberi fasilitet untuk membantu penganjur-penganjur sebagai contoh kita memberi kerjasama dari segi *clear, immigration clearance*, kita juga membantu dari segi menyelaraskan fi-fi di peringkat

PBT dan juga berkaitan dengan bantuan-bantuan dari segi kerajaan negeri, kita ada kerjasama dengan pihak Warisan Johor supaya kita menawarkan tarikan untuk menarik, membantu penganjur-penganjur dan ia juga berusaha untuk mempromosikan Johor dari segi pelancongan juga. Dan akhir sekali pihak Invest Johor juga mengambil kesempatan apabila adanya satu acara besar-besaran di negeri Johor, kita tawarkan, kita membawa apa tu para *business traveler* itu untuk melawat ke tapak-tapak perindustrian, kita membawa mereka untuk memperkenalkan pemain-pemain industri tempatan supaya ia boleh menjalinkan hubungan kerjasama dan harap-harap ia dapat mewujudkan satu limpahan ekonomi kepada negeri Johor ini. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Yang Berhormat Speaker, soalan Tangkak nombor 14.

Sila nyatakan sejauh manakah pencapaian Geran PKS Makmur Johor 2022 (GOL 4.0).

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Yang Berhormat Tangkak. Yang Berhormat Datuk Speaker. Soalan daripada Yang Berhormat Tangkak, sejauh manakah pencapaian Geran PKS Makmur Johor bagi Tahun 2022 dengan nama singkatan (GOL 4.0). Yang Berhormat Tangkak, Yang Berhormat Datuk Speaker. Bagi program Geran PKS Makmur Johor 2022 menerusi Perbadanan Usahawan Johor Sdn. Bhd. (PUJB) ini merupakan tahun keempat, tahun keempat bagi pelaksanaannya dan bagi tahun ini program ini memberi bantuan geran berbentuk mesin dan peralatan kepada lima jenis kluster perniagaan iaitu guntingan rambut, kimpalan, pertukangan kayu, percetakan dan pemprosesan makanan dan minuman. Untuk makluman Yang Berhormat Tangkak, setakat ini program tersebut telah selesai pelaksanaan dengan memberi manfaat kepada seramai 419 usahawan dengan nilai keseluruhan peruntukan berjumlah RM3.5 juta dan penerima-penerima tersebut menerima mesin peralatan dengan nilai kelulusan maksimum RM10,000.00. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Ya, sila.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Terima kasih Yang Berhormat Speaker, terima kasih atas jawapan yang diberi oleh Yang Berhormat EXCO. Ok, selama ini sejak Geran PKS Makmur Johor yang dulu dinamakan Geran Orang Lokal ini dilaksanakan, lima-lima kluster yang disebut oleh YB EXCO tadi adalah sejak permulaan pelaksanaan ini, tetapi selain daripada itu dalam senarai yang tidak layak, kluster yang tidak layak terdapat dua yang telah menarik perhatian saya iaitu kluster elektrik dan *plumbing* dan juga sukan dan hobi adalah tidak termasuk dalam kluster layak. Jadi, adakah pihak PUJB akan menimbang untuk menambah kluster-kluster yang saya sebut tadi dan kalau tidak, apakah alasan dan sebab-sebabnya? Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Yang Berhormat Tangkak, insya-Allah Yang Berhormat Datuk Speaker akan dipertimbangkan perkara-perkara yang dibangkitkan itu tadi, terima kasih.

YB Speaker : Tutup, tutup. Saya nak jemput orang kuat saya YB Senggarang.

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail (Senggarang) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 15.

Mohon pihak kerajaan negeri menambah peruntukan untuk membaiki benteng bagi menghadapi angin monsun timur laut dari benteng Parit Hailam ke Parit Botak, Sri Pantai,

Segenting, Sungai Ayam dan Benteng Sungai Suloh ke Tanjung Labuh (benteng luar / orang kampung).

Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Senggarang, terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Yang Berhormat Datuk Speaker, di dalam DUN Senggarang, benteng Parit Hailam ke Segenting dengan jumlah panjang 36.5 kilometer merupakan benteng di bawah seliaan Jabatan Pengairan dan Saliran, manakala benteng Sungai Suloh sehingga ke Tanjung Labuh merupakan benteng luar atau orang kampung dengan jumlah panjang 4 kilometer. Kerja pembaikan benteng bagi lokasi yang telah dikenal pasti kritikal sahaja akan melibatkan anggaran kos sebanyak RM1 juta. Walau bagaimanapun, dalam Projek Fenomena Air Pasang Besar di dalam projek RMK-12 untuk menaik taraf benteng pantai dari Tanjung Piai, Pontian hingga Minyak Beku, Batu Pahat, kerajaan pusat telah meluluskan untuk daerah Pontian sebanyak RM19 juta dan Batu Pahat sebanyak RM26 juta. Kerja-kerja ukur, penyiasatan tanah dan reka bentuk sedang dijalankan ketika ini dan tender dan kerja fizikal dijangkakan dalam pertengahan tahun 2023. Terima kasih.

YB Speaker : Sila.

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail (Senggarang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat EXCO, soalan tambahan saya. Sekarang ni kawasan yang menanti untuk pecah ni insya-Allah Kampung Orang Asli Seri Pantai, jadi apakah cara dan kaedah lain bagi membolehkan benteng tersebut dibaik pulih dalam masa yang singkat? Terima kasih.

Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Senggarang. Dia bila kita nak tahu Yang Berhormat Datuk Speaker, bila dah ada peruntukan kerajaan pusat dan kerja-kerja penambahbaikan akan dijalankan pertengahan dan sekarang kerajaan negeri di dalam suatu ketika adakah kita nak keluarkan duit untuk satu projek yang akan dijalankan dalam pertengahan bulan, tahun depan. Walau bagaimanapun untuk YB Senggarang, kerajaan negeri memang akan tengok kan situasi tempat tersebut kalau betul-betul dia memerlukan kita akan tolong. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Endau.

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib (Endau) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Endau nombor 16.

Apakah tindakan pihak kerajaan bagi mengawal berkaitan haiwan ternakan yang dilepaskan merayau di kawasan jalan raya sehingga kadangkala menyebabkan berlakunya kemalangan dan bahaya kepada pengguna jalan raya?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Yang Berhormat Endau. Isu berkaitan haiwan ternakan yang dilepaskan merayau di kawasan jalan raya seperti dibangkitkan oleh Yang Berhormat Endau, sehingga kadang kala berlaku kemalangan kepada pengguna jalan raya adalah di bawah bidang kuasa atau tindakan Pihak Berkuasa Tempatan.

Untuk makluman Ahli Dewan, pihak Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Johor telah merujuk kepada Pejabat Penasihat Undang-Undang Negeri berkenaan bidang kuasa pengurusan kes berkaitan kacau ganggu dan haiwan berkeliaran. Pandangan dan nasihat daripada pihak Penasihat Undang-Undang adalah seperti berikut, bidang kuasa pengurusan kes berkaitan kacau ganggu dan haiwan berkeliaran terletak di bawah tanggungjawab Pihak Berkuasa Tempatan. Sekiranya haiwan berkenaan mula menjadi kacau ganggu kepada penduduk tidak kira di kawasan atau luar kawasan PBT, berdasarkan Seksyen 80, 81(b), 84 Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171) selaras dengan peruntukan Seksyen 2 Akta

tersebut. Merujuk kepada soalan Endau berkenaan tindakan pihak kerajaan, Pihak Berkuasa Tempatan selepas mendapat aduan boleh mendapat haiwan-haiwan berkeliaran tersebut dan mengeluarkan notis kepada pemilik haiwan yang berkenaan. Jika tiada pihak yang menuntut, maka pihak berkuasa tempatan boleh dan akan membuat hapus kira haiwan-haiwan berkenaan.

Walau bagaimanapun, Jabatan Perkhidmatan Veterinar bersedia bekerjasama dengan Pihak Berkuasa Tempatan bagi membendung isu ini terutama dari segi khidmat nasihat teknikal dan penyelarasan dengan penternak-penternak tersebut. Terima kasih.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya ada soalan yang disenaraikan belum dijawab secara lisan, ianya akan dijawab secara bertulis dalam Persidangan yang sama. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Dewan berehat 20 minit dan disambung jam 11.20 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 11.00 pagi.

Persidangan bersambung semula pada jam 11.20 pagi.

Jurutulis : PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KEDUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN 2023 TAHUN 2022.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, suka saya mengingatkan bahawa menurut Peraturan Tetap 112(2), maka Perbahasan Atas Rundingan itu hendaklah dihadkan kepada lunas-lunas am berkenaan dengan dasar dan pentadbiran kerajaan sebagaimana tersebut dalam Rang Undang-Undang ini. Dimaklumkan bahawa tempoh Perbahasan Ahli-Ahli Yang Berhormat adalah selama 4 hari iaitu bermula hari ini 4 Disember hingga 7 Disember 2022. Ahli-Ahli Yang Berhormat saya akan menyeru nama kawasan Ahli-Ahli Yang Berhormat berdasarkan senarai giliran yang saya perolehi. Untuk pembahas pertama dan ketua pembangkang diberikan masa selama 40 minit, manakala Ahli-Ahli Dewan yang lain diberikan masa 15 hingga 20 minit. Bagi membolehkan semua Ahli Yang Berhormat dapat berucap saya memohon kerjasama semua agar mematuhi masa yang diberikan.

Perbahasan Atas Rundingan Bagi Bacaan Kali Yang Kedua Enakmen Perbekalan 2023 Tahun 2022 dimulakan Sekarang.

YB Speaker : Yang Berhormat Kukup dijemput.

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan (Kukup) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. (Doa). Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Salam sejahtera, salam maju Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kerana telah memberi saya ruang dan kesempatan untuk memulakan perbahasan Belanjawan Johor 2023 pada pagi ini. Saya juga ingin merakamkan ucapan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz Ghazi, Menteri Besar Johor di atas kejayaan beliau membentangkan Belanjawan Johor 2023 lebih dari 2 jam pembentangan yang bersiaran langsung bersama rakyat Johor yang bertemakan, 'Maju Johor: Makmur Bersama Rakyat'.

Belanjawan yang dibentangkan ini adalah menggambarkan kerajaan negeri yang diterajui oleh Barisan Nasional yang sentiasa cakna kepada rakyat Bangsa Johor yang telah memilih sebuah kerajaan negeri yang stabil dan makmur. Bak kata bidalan Melayu, 'orang berbudi kita berbahasa, orang memberi kita merasa'. Setiap pemberian orang atau rakyat kepada pemimpin hendaklah dibalas dengan pemberian di mana sebagai tanda terima kasih kepada rakyat khususnya rakyat Bangsa Johor.

Belanjawan ini adalah kesungguhan kerajaan untuk membalas jasa rakyat yang telah memberi kepercayaan kepada kerajaan Barisan Nasional menerajui negeri Johor Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan barisan kepimpinan negeri telah menggarap dan menyusun atur perancangan Belanjawan dengan penuh ketelitian dan menyeluruh agar tiada Bangsa Johor yang tertinggal atau untuk sama-sama bangkit menikmati kemajuan dan kemakmuran di negeri ini. Alhamdulillah dan syabas kepada Yang Amat Berhormat dan barisan kepimpinan telah berjaya menyediakan Belanjawan Johor 2023 berdasarkan 6 Tema, 26 Strategi dan menawarkan sebanyak 110 Inisiatif bagi mengerak dan memacu pertumbuhan ekonomi negeri agar dinikmati bersama kemakmuran yang ingin kita capai.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kita juga kena lihat bahawa pembangunan ekonomi negeri Johor ini juga perlu dilihat dengan pembangun ekonomi global yang akan mendatang ini kerana ekonomi global dijangkakan dalam keadaan kritikal untuk menghampiri kemelesetan selepas data inflasi menunjukkan peningkatan. Kadar faedah juga terus meningkat dan beban hutang terus melonjak di negara yang sedang membangun, ini petikan daripada Presiden Bank Dunia.

Kelembapan ekonomi dunia benar-benar menjejaskan negara-negara yang sedang membangun terutamanya golongan miskin di negara terbabit sekali gus memberi impak yang negatif. Isu inflasi, kenaikan kadar faedah dan penurunan aliran modal ke negara yang sedang membangun juga dijangka terjejas teruk. Inflasi yang tinggi menjejaskan kuasa beli dan simpanan rakyat. Inflasi di Malaysia secara keseluruhan dijangka berada antara 2.8% dan 3.3% pada tahun hadapan.

Perang Rusia – Ukraine yang mengancam rantai bekalan makanan dunia termasuklah kepada kekurangan sumber penawaran tenaga khususnya di Eropah yang akan menjejaskan negara membangun khususnya. 3 isu utama global ini tidak boleh kita pandang sepi kerana isu global ini setidaknya-tidaknya akan menjejaskan prestasi ekonomi di negeri kita. Impak inilah yang kita harus berhati-hati ketika mengurus belanjawan bagi memastikan pertumbuhan ekonomi negeri pada tahun hadapan.

3 isu utama ini seperti ketidakpastian harga sumber tenaga khususnya petroleum dan gas asli. Pertumbuhan ekonomi yang rendah dan inflasi yang tinggi. Bagaimana ekonomi Johor 2023 ini kita bawa, ingin kita terajui bersama untuk mencapai status negara maju ataupun negeri maju. Pertumbuhan ekonomi perlu pada kadar 7% setahun seperti yang dinyatakan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor baru-baru ini.

Pertumbuhan ekonomi Malaysia dijangka pada kadar 4% ke 5%. Namun, dengan kelembapan ekonomi dunia yang dijangka berkembang pada kadar pertumbuhan 1.9% ke 3% mengikut unjuran Bank Dunia. Langkah proaktif perlu dibuat dengan memberi penekanan kepada aspek bukan ekonomi iaitu pembangunan modal manusia ataupun modal insan. Penyediaan infrastruktur berkualiti dunia dan tadbir urus yang baik agar dapat menyokong pertumbuhan ekonomi negeri Johor. Inilah yang telah dibentangkan secara teliti dan *detail* di dalam Belanjawan 2023 oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor baru-baru ini.

Indikator negara maju di mana kesemua indikator ini perlu diberi perhatian seperti modal insan, ekonomi, tadbir urus dan infrastruktur. Itulah 6 tema yang dijelaskan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar bagaimana ekonomi di negeri Johor akan diurus pada tahun hadapan. Kalau kita lihat berhubung dengan fokus kepada sektor desa khususnya industri makanan dengan menggembelkan sumber daya kewangan, modal manusia dan infrastruktur yang ada di agensi seperti FELDA, memberi fokus kepada pembangunan generasi kedua agar terlibat dalam sektor yang dapat memberi nilai tambah kepada ekonomi negeri dan membuka peluang pekerjaan kepada generasi baru.

Kalau kita lihat 6 teras ini di dalam tadbir urus kerajaan. Saya ingin memberi ucapan tahniah dan syabas kepada pentadbiran kerajaan negeri Johor yang telah diurus dengan baik dan Yang Amat Berhormat telah meletak beberapa strategi penting di dalam mengurus negeri dan juga meningkatkan kompetensi di kalangan para penjawat awam di negeri Johor. Banyak perkara yang kita lihat dan perlu juga ada beberapa inisiatif yang perlu diambil kira. Isu pertama yang ingin saya bawa ialah meningkatkan institusi Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat. Pada hari ini, kita perlukan pelantikan Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat yang masih belum dilantik ini perlu disegerakan. Kerana ini adalah penting apabila pelantikan ini telah dibuat secepat mungkin, ini sudah tentu akan memantapkan lagi pengurusan ekonomi dan pentadbiran di negeri Johor.

Saya juga ingin menjelaskan tentang berhubung dengan memperkasakan penjawat awam kerana setiap isu ekonomi yang ingin kita laksanakan mestilah ada orang yang mengerakkannya. Sebab itulah penjawat awam ini perlu diperkasakan supaya mereka lebih yakin dan boleh mengurus apa yang telah dijelaskan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar di dalam Belanjawan. Tanpa kecekapan dari segi digital dan juga pengetahuan setiap penjawat awam itu, sudah tentu apa yang kita gariskan, apa yang telah dijelaskan di dalam 6 Tema ini sudah tentu sukar dicapai sekiranya penjawat awam tidak mengambil berat tentang perkara-perkara ini. Sebab itulah untuk memperkasakan penjawat awam dengan meningkatkan ilmu pengetahuan dengan memperkasakan pendigitalan inilah yang kita perlukan. Dan banyak perkara dan usaha yang menarik perhatian kita apabila negeri Johor telah mula melaksanakan *JohorPay* dan juga perkara-perkara *fast track* untuk memastikan tidak ada ketirisan berlaku di dalam perkhidmatan. Dan juga Pegawai Daerah diperkasakan dengan memberi peruntukan yang sesuai dengan kedudukan mereka bagi membantu dan juga menyelesaikan masalah rakyat.

Di sini juga selain daripada memperkasakan penjawat awam, Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor juga jangan terlepas pandang untuk memperkasakan Ahli-Ahli Dewan Rakyat pada hari ini. (Dewan bertepuk). Mungkin Yang Berhormat Datuk Speaker juga bersetuju kalau saya menyatakan bahawa kita mintalah supaya elaun Wakil Rakyat ini dikaji semula. (Dewan bertepuk) kerana setelah 7 tahun kedudukan elaun Wakil Rakyat ini tidak dilihat. Kalau penjawat-penjawat awam diperkasakan dengan penambahan peruntukan dan bajet, janganlah tertinggal Wakil Rakyat. (Dewan bertepuk).

Saya harap rakan-rakan Yang Berhormat di hadapan ini semenjak saya berada di dalam Dewan ini tidak pernah menyatakan tanda setuju. Tapi dengan isu hari ini saya berharap buat pertama kalinya rakan-rakan di blok hadapan ini boleh mengangkat tangan tanda bersetuju. Boleh? Oh, tak nak. Tak nak, tertinggal nanti.

YB Speaker : Gaji Menteri dikurangkan Yang Berhormat.

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan (Kukup) : Ya.

YB Speaker : Gaji Perdana Menteri dan Menteri dikurangkan.

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan (Kukup) : Itu hanya *statement* sahaja Yang Berhormat Datuk Speaker. Belum lagi dilaksanakan. Jadi kita berharap di Dewan yang mulia ini bagi memperkasakan kedudukan penjawat awam dan juga jangan ditinggalkan juga dengan kedudukan Wakil Rakyat kerana kita memainkan peranan yang sama untuk memastikan Belanjawan dan ekonomi negeri Johor ini terus bergerak ke depan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kepelbagaian geografi dan demografi Johor merupakan satu kelebihan yang perlu diberi perhatian. Menurut Banci 2020, generasi muda berumur dari 15 ke 40 tahun merangkumi 45.1% dari jumlah keseluruhan populasi 4.01 juta ini merupakan perkara penting dalam merangka strategi sumber tenaga manusia dan pembangunan ekonomi Johor. Di dalam kita memperkasakan sektor pelancongan, saya

amat bersetuju apabila sektor pelancongan ini diberi perhatian. Perkara yang perlu dinyatakan di dalam strategi ketiga iaitu memperkasakan industri pelancongan dengan membuat kerja-kerja *softscape* dan juga *hardscape* bagi pintu masuk utama negeri Johor.

Perlu juga saya ingin membawa perhatian kepada Dewan yang mulia ini jangan terlupa kepada mana-mana kawasan pelancongan yang berpotensi tinggi seperti, Tanjung Piai, Tanah Penghujung Benua Asia ini merupakan satu *trademark* ataupun tanda, mercu tanda bagi ekopelancongan di negeri Johor. Kawasan ini perlulah dimajukan dan perlu ada satu pintu gerbang yang sesuai kerana untuk jolokan Tanah Penghujung Benua Asia ini bukan mudah untuk kita peroleh.

Kita kena mengambil kesempatan ini supaya ianya terus dipertingkatkan. Di negeri Johor khususnya di daerah Pontian, banyak kluster-kluster ekonomi di dalam daerah Pontian ini perlu dipertingkatkan seperti ekopelancongan, aktiviti perikanan dan maritim, pembuatan ringan, pemprosesan makanan dan bahan binaan. Inilah antara salah satu daerah yang boleh menyumbang kepada pembangunan ekonomi negeri Johor.

Saya juga ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana memperuntukkan RM600,000.00 untuk membina surau, landskap dan juga tandas awam di Taman Negara Tanjung Piai, Pontian. Inilah yang kita perlukan untuk memastikan pusat pelancongan ini terus berkembang dengan baik dan juga menarik perhatian ramai.

Satu isu yang ingin saya nyatakan di sini iaitu berhubung dengan Pulau Kukup. Ia juga merupakan salah satu ekopelancongan yang perlu diberi perhatian. Pulau Kukup lama ditutup sementara kerana urusan pembuatan jambatan dan sebagainya. Bagi saya masa yang diperuntukkan untuk menutup Pulau Kukup ini terlalu lama. Inilah yang kita nyatakan dari segi kecekapan kakitangan kita. Kita tidak mahu semenjak sempadan negara dibuka Pulau Kukup terus ditutup dan akhirnya kita bimbang para pelancong ini tidak dapat menikmati keindahan ekopelancongan.

Saya berharap pihak-pihak yang berwajib yang menguruskan pelancongan khususnya di Pulau Kukup ini ambil tindakan segera kerana kita ingin ke depan, kita ingin memajukan sektor pelancongan ini dan kita tidak mahu masyarakat lupa di mana letaknya Pulau Kukup dan apakah kelebihan-kelebihan yang ada di situ. Dan inilah penggemblengan tenaga antara kakitangan kita dan juga usaha-usaha yang dibuat oleh kerajaan untuk memastikan usaha memajukan dan menaikkan lagi ekopelancongan di negeri Johor ini bertambah baik.

Saya juga difahamkan sebenarnya di Tanjung Piai juga mempunyai kemudahan tandas awam dan juga satu gerai untuk anak-anak tempatan menggunakan kawasan untuk menjual barang-barang kraf tangan dan sebagainya. Tetapi hasil daripada lawatan saya tiba-tiba dia menyatakan bahawa bangunan ini tidak lagi di selenggara oleh Taman Negara. Mereka mengeluarkan bangunan itu daripada tanggungjawab yang sepatutnya diselia oleh Taman Negara. Tandas awam sudah lama ditutup sehingga tumbuh pokok yang besar di dalam tandas dan tidak lagi digunakan.

Pembaziran seperti inilah yang perlu kita elakkan pada masa-masa yang akan datang, kerana setidak-tidaknya perkara ini juga menyumbang kepada pembangunan dan juga cara kita mengurus kewangan negeri dan inilah yang perlu kita elakkan. Bagi memastikan ekonomi kita terus berkembang maju dan bergerak ke depan kita perlu *synergy* dalam pembangunan ekonomi negeri Johor. Kita kena memperkasakan pusat sehenti *One Stop Centre* yang berteraskan kepada pemodenan teknologi pendigitalan dan kepakaran sumber manusia yang berkeupayaan tinggi.

Integrasi dalam mengabungkan dalam setiap agensi dalam pembangunan ekonomi khususnya di peringkat PBT amat penting, agar dapat memberi keyakinan kepada pemain

ekonomi untuk terus membuat pelaburan. Misalnya tempoh Kebenaran Merancang kerja bangunan perlu diuruskan secara efisien dan efektif. Dan kita berharap apakah model yang ditunjukkan di Kulai dan juga di Majlis Perbandaran Johor Bahru dapat diperluaskan pada setiap daerah kerana inilah sudah sampai masanya untuk kita berubah dan juga bersiap sedia untuk menghadapi ledakan ekonomi dan memastikan negeri Johor terus tercapai dan juga menikmati sebagai negeri maju pada 2030.

Yang Berhormat Datuk Speaker, peningkatan pelaburan yang berkualiti akan dapat dibuat sekiranya Johor mempunyai sistem pengurusan yang efisien dan *synergy* di peringkat daerah, negeri dan persekutuan. Apa juga pembangunan yang kita buat di negeri Johor berkaitan dengan perancangan dan pelaksanaan kita tidak boleh dipisahkan dengan kuasa kerajaan pusat. Sudah tentu di bawah kementerian-kementerian yang tertentu akan memastikan projek yang kita rancang boleh dilaksanakan di negeri Johor. Sebab itulah *One Stop Centre* ini perlu kita perkasakan kerana kita tidak mahu disebabkan kelambatan pihak PBT dan juga kelambatan pihak pusat untuk memberi kelulusan bagi kita merancang dan melaksanakan, kita akan tertinggal jauh ke belakang.

Sebab itulah saya berharap *One Stop Centre* ini perlu diperkasakan kerana inilah masalah utama yang kita hadapi selama ini apabila Kebenaran Merancang, kelulusan yang berkaitan dengan PBT negeri dan juga pusat tidak selari. Oleh itu bagi mencapai status Johor sebagai negeri maju pembangunan ekonomi mestilah selari dengan pembangunan sumber manusia, tadbir urus atau *governance* yang kukuh serta penyediaan infrastruktur yang bermutu tinggi perlu diberi penekanan dalam menjayakan bajet negeri Johor 2030.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga ingin menyarankan supaya apa juga yang kita rancang, apa juga perkara-perkara yang boleh kita bagi kepada rakyat ianya perlulah sampai ke akar umbi kerana rakyat kita menunggu dan menanti, kita jangan terberhenti hanya di Pejabat-pejabat Daerah, di tempat-tempat tertentu sahaja. Ianya perlu disebarluaskan sehingga ke kampung-kampung dan sehingga kepada akar umbi kita. Inilah yang kita dapati di dalam antara strategi-strategi dan inisiatif di dalam kita meningkatkan *digitalize* untuk memastikan negara kita ini terus, negeri kita terus maju dengan pendigitalan.

Di dalam usaha kita untuk meningkatkan sumber Internet kita juga jangan lupa tentang luar bandar, kawasan-kawasan luar bandar terutamanya di kawasan-kawasan sekolah masih lagi tidak dapat menikmati perkembangan Internet yang sempurna. Banyak sesi pembelajaran tidak dapat dilaksanakan dengan baik. Kita mengharap apa yang disarankan oleh Jabatan Agama Islam untuk meningkatkan kualiti Internet di masjid-masjid, di sekolah-sekolah agama harus dimanfaatkan sepenuhnya. Kita tidak mahu perkara yang telah diberi oleh pihak kerajaan yang telah diperuntukkan oleh pihak kerajaan tidak dapat dinikmati oleh masyarakat pada hari ini.

Pendigitalan ini penting sebab itulah di dalam teras yang diletakkan semua teras bahawa jaringan perlulah ada kerana kita telah berubah daripada tradisional kepada *online*. Sebab itu kerajaan telah menggalakkan supaya kita mengurus perbelanjaan menerusi *online*. Pembayaran cukai secara *online* tetapi bagaimana kawasan-kawasan luar bandar, kawasan-kawasan kampung yang masih lagi belum mendapat perkhidmatan Internet yang secukupnya. Sebab itulah di dalam kita merancang untuk memastikan bahawa apa juga untuk membangunkan ekonomi negeri Johor pastikan ianya tidak ketinggalan orang-orang luar bandar dan juga penduduk kampung.

Di dalam teras yang keenam, saya juga ingin menyentuh isu Orang Muda Johor. Banyak usaha-usaha yang diberi perhatian untuk memajukan anak muda negeri Johor. Sebab itulah kita harus memastikan anak muda ini sebagai pemimpin masa hadapan. Bagaimana perlunya kita bentuk mereka ini. Mereka perlulah menjadi orang yang berkaliber. orang yang mempunyai jati diri yang kuat untuk menghadapi cabaran akan datang. Bukan saja dari segi

kemajuan tetapi pembangunan anak muda ini perlulah di seiring dengan pembangunan jiwa dan raga mereka.

Agama adalah merupakan faktor penting untuk memastikan anak muda Johor terus terpelihara. Kita tidak mahu orang muda yang bijak, orang muda yang pelbagai gaya dan juga kemajuan tetapi hanyalah melahirkan anak muda yang tidak ada pegangan, anak muda yang bebas dan anak muda yang meninggalkan agama. Inilah perkara-perkara yang kita risaukan, perkara yang kita bimbangkan untuk memajukan anak muda di negeri Johor ini. Dan saya mengharapkan supaya ada juga elemen-elemen dan juga inisiatif-inisiatif yang dibuat oleh kerajaan negeri untuk memastikan anak muda ini dibangunkan dengan juga kekuatan dalaman mereka.

Dan hari ini kita cukup bangga apabila anak muda yang boleh membaca Al-Quran, menghafal berzanji dan juga boleh mengatur langkah mencari kehidupan dengan berpegang kepada asas-asas keagamaan. Inilah anak muda yang ingin kita lahirkan. Mereka seorang yang benar-benar untuk menghadapi cabaran masa hadapan. Dunia telah berubah, sebab itu hari ini penyediaan kita untuk memastikan orang muda boleh diterima di dalam pelbagai peringkat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum saya mengakhiri ucapan dan juga perbahasan saya berkaitan dengan Belanjawan 2023 ini saya berharap apa yang telah diatur berdasarkan kepada 6 tema yang telah digerakkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor dengan berbagai-bagai strategi dan inisiatif yang paling penting ialah bagaimana perkara ini nak dilaksanakan. Kita mengharapkan supaya pegawai-pegawai kerajaan yang telah diberi pelbagai inisiatif dan galakan untuk memastikan kerja-kerja ini dapat dilaksanakan dengan jaya tanpa ada sekatan dan juga memastikan apa yang hendak diperolehi untuk memajukan negeri Johor terus terlaksana.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon menyokong. Terima kasih, Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. (Dewan bertepuk).

YB Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Kukup. Saya jemput Yang Berhormat Bekok.

Tuan Tan Chong (Bekok) : Terima kasih Datuk Speaker, selamat pagi, salam sejahtera dan salam maju Johor kepada Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli-Ahli yang dihormati sekalian. Terlebih dahulu saya merakamkan ucapan terima kasih kepada Dewan yang mulia ini kerana memberikan kesempatan kepada saya untuk berucap dalam Mesyuarat Keempat Belanjawan 2023 Bagi Penggal Persidangan Pertama, Belanjawan Tahun 2023 Dewan Negeri Johor Ke-15 pada pagi yang mulia ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan Sidang Dewan yang mulia, sebelum saya meneruskan ucapan ini terlebih dahulu saya merakamkan ucapan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor yang sudi melakukan lawatan kerja rasmi ke kawasan saya pada 23 hari bulan 2022 dan juga 16 November 2022 yang lalu. Saya amat berterima kasih atas lawatan kerja tersebut, banyak permasalahan rakyat dapat diselesaikan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor. Saya sekali lagi mewakili rakyat di DUN Bekok khususnya dan Parlimen Labis amnya, kami rakyat di Parlimen Labis dan DUN Bekok berasa amat bangga dan berterima kasih kepada Yang Amat Berhormat Datuk.

Kami rakyat di Parlimen Labis sentiasa mengharapkan agar Yang Amat Berhormat Datuk dikurniakan kesihatan yang terbaik untuk menerajui kerajaan negeri Johor agar terus gemilang dan terbilang di masa hadapan. Di sini saya ingin membawa beberapa perkara melibatkan kawasan DUN saya. Perkara pertama berkaitan dengan pusat pendidikan atau pengajian tinggi di kawasan DUN Bekok atau Parlimen Labis. Sebagaimana yang kita maklumkan bahawa sekiranya sesebuah kawasan itu terdapat pusat-pusat pengajian tinggi atau pusat-pusat latihan bertaraf kolej atau universiti ianya sedikit sebanyak akan

mempengaruhi landskap pembangunan atau ekonomi dalam sesebuah kawasan. Oleh itu, saya selaku Ahli Dewan Negeri Johor kawasan Bekok memohon perhatian dan pertimbangan kerajaan negeri Johor melalui Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi Negeri Johor agar dapat memberi perhatian dan ruang kepada DUN Bekok atau Parlimen Labis supaya dapat didirikan pusat pengajian tinggi atau pusat-pusat latihan bertaraf kolej atau yang setaraf dengannya di kawasan kami.

Sebagaimana Yang Berhormat Datuk Speaker sedia dimaklumkan, bahawa di kawasan saya setakat hari ini masih belum mempunyai pusat-pusat pengajian tinggi kerajaan atau swasta mahupun yang bertaraf kolej yang di kawasan saya. Sekurang-kurangnya, dengan adanya pusat pengajian tinggi atau pusat pengajian bertaraf kolej di kawasan saya, dapat juga memberi kesan kepada pembangunan ekonomi di kawasan saya, di mana sekarang ini pembangunan di kawasan saya sangat perlahan kerana hanya mengharapkan sektor pertanian sahaja. Dengan adanya pusat-pusat pendidikan tinggi di kawasan saya akan berlaku bertambah penduduk dan aktiviti ekonomi setidak-tidak dapat memberikan harapan dan semangat baru kepada peniaga-peniaga dan pengusaha-pengusaha serta penduduk tempatan untuk menjadikan apa juga aktiviti ekonomi di Parlimen Labis. Dengan itu, saya mengharapkan kerajaan negeri Johor dapat mempertimbangkan hasrat saya mewakili rakyat di dalam Dewan Negeri Johor kawasan Bekok khususnya dalam Parlimen Labis amnya.

Perkara kedua, berkaitan tapak pelupusan sampah yang terletak di Jalan Maokil di dalam kawasan Majlis Daerah Labis. Sebagaimana sedia maklum, bahawa sekarang ini telah timbul masalah yang melibatkan pekebun-pekebun kecil yang telah sekian lama mengusahakan kebun masing-masing sebelum tapak pelupusan sampah tersebut diwujudkan. Dalam hal ini, saya lebih memfokuskan agar pihak kerajaan negeri Johor melalui Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan Negeri Johor supaya dapat mempertimbangkan semoga kelulusan atau kebenaran yang telah diberikan kepada Pihak Berkuasa Tempatan luar dari Majlis Daerah Labis untuk membuang sampah di kawasan tersebut. Perkara ini telah saya bangkitkan atau bertanya dalam Dewan yang mulia ini mengenai bilakah kerajaan negeri Johor akan menarik balik kebenaran yang telah dikeluarkan oleh PBT luar dari kawasan Labis untuk membuang sampah di pusat pelupusan sampah di Jalan Maokil, Labis.

Saya mengharapkan agar pihak kerajaan negeri Johor dapat bertindak dengan segera kerana pekebun-pekebun kecil telah menampakkan rasa tidak puas hati kerana kesulitan yang mereka alami dengan wujudnya pusat pelupusan sampah di kawasan tersebut. Dan, saya mengharapkan kepada kerajaan negeri Johor dapat berbincang dengan syarikat konsesi tersebut bagi membaik pulih jalan yang semakin rosak teruk sehingga pekebun-pekebun kecil susah untuk mengeluarkan hasil pertanian untuk dipasarkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan sidang Dewan yang mulia, seperkara lagi yang perlu saya bangkitkan dalam mesyuarat Dewan yang mulia ini adalah masalah liputan internet 4G yang sangat rendah di kawasan saya. Untuk makluman Yang Berhormat Datuk Speaker bahawa ada beberapa kawasan penempatan yang berada di dalam kawasan bandar di Labis, Chaah dan Bekok mempunyai liputan 4G yang sangat rendah dan apa yang paling penting adalah masalah yang dihadapi oleh masyarakat Orang Asli yang tinggal di Kampung Kurung, Kampung Tembayan, Kampung Kemelah dan Kampung Selai, Bekok di mana saya mengharapkan kerajaan negeri melalui Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi Negeri Johor dan SKMM Negeri Johor agar dapat memberikan keutamaan agar masalah pencawang telekomunikasi yang terletak di Sekolah Kebangsaan Kurung diberikan utama.

Saya membawa perkara ini dalam mesyuarat Dewan yang mulia pada kali ini memandangkan perkara ini adalah masalah utama yang perlu diselesaikan dengan kadar yang segera kerana perkara ini telah berlarutan sekian lama dan masyarakat Orang Asli

menampakkan rasa kurang senang kerana masalah mereka diabaikan. Selalunya sekarang liputan internet amat penting dalam kehidupan masyarakat. Sebagai contoh, setelah saya membuat tinjauan di kampung Orang Asli Bekok, semasa saya menghadiri program bersama mereka, saya terus menghubungi SKMM Johor bagi membangkitkan masalah liputan 4G di kawasan Bekok. Masyarakat di Kampung Kurung mengatakan bahawa perkhidmatan *Nu Mix* di Kampung Orang Asli Kurung tidak berfungsi dengan sempurna sedangkan mengikut laporan daripada SKMM Johor melalui rujukan surat bertarikh 6 November 2022, mengatakan bahawa *Nu Mix* Kurung 1 dan Kurung 2 beroperasi baik seperti biasa. Dan saya dimaklumkan bahawa projek JENDELA 10262 di Kampung Tembayan akan melibatkan *coverage* sejauh 1.5km radius dalam proses pembinaan.

Oleh yang demikian, saya mengharapkan supaya kerajaan negeri Johor melalui Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi Negeri Johor, SKMM dapat mengambil maklum dan tindakan segera bagi menyelesaikan masalah masyarakat Orang Asli di kawasan saya. Perkara ini amat penting untuk diselesaikan kerana mereka telah mula lantang bersuara agar masalah mereka dapat diselesaikan dengan kadar yang segera kerana penggunaan internet juga amat penting bagi masyarakat Orang Asli di kawasan saya.

Untuk makluman Yang Berhormat Speaker dan sidang Dewan yang mulia ini, bahawa semasa lawatan kerja Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor bahawa Tok Batin Kampung Kurung telah memaklumkan perkara ini kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor agar masalah utama masyarakat Orang Asli di Bekok ini dapat prihatin daripada kerajaan negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan sidang Dewan yang mulia, perkara keempat adalah masalah tekanan air, Ranhill SAJ di dalam kawasan DUN Bekok yang sangat rendah dan sering berlaku paip utama pecah disebabkan oleh usia paip yang telah lama dan mudah pecah bila menampung tekanan air yang tinggi bagi sesetengah kawasan di dalam DUN Bekok khususnya dan Parlimen Labis amnya. Perkara ini saya perlu bangkitkan di dalam Dewan yang mulia ini akan masalah yang dihadapi oleh rakyat di dalam kawasan saya. Perkara ini sering berlaku di kawasan DUN Bekok terutamanya di kawasan Labis dan Chaah. Terima kasih kepada pihak Ranhill SAJ yang telah memaklumkan bahawa projek menaik taraf tangki air yang terletak berhampiran Sekolah Menengah Munsyi Ibrahim Labis akan dapat disiapkan dan berfungsi sepenuhnya pada bulan Mac tahun 2023 dan dikhuatiri pula akan berlaku banyak paip-paip lama akan pecah di sebab oleh tekanan air yang agak kuat dari tangki air tersebut. Oleh yang demikian, saya mengharapkan Kerajaan Negeri Johor melalui Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infra dapat menimbangkan agar paip-paip lama diganti dengan paip-paip baru supaya ianya dapat menampung tekanan air yang tinggi setelah tangki-tangki yang menampung simpanan bersih siap sepenuh di kawasan Labis.

Untuk makluman Yang Berhormat Datuk Speaker dan sidang Dewan yang mulia, paip juga sering pecah di kawasan saya disebabkan akibat kerja-kerja yang dilakukan oleh kontraktor TM (Telekom Malaysia) yang menjalankan kerja-kerja menaik taraf *Unifi* di kawasan saya. Saya juga mengharapkan kerajaan negeri Johor melalui Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infra dapat memantau projek-projek yang dilakukan supaya akhirnya projek yang dilakukan tidak menjejaskan keselesaan penduduk dengan berlaku kesilapan kecil yang berlaku akibat tiada perbincangan di antara jabatan atau agensi yang mengurus infra penduduk dalam sesebuah kawasan. Sekian, terima kasih. (Dewan bertepuk).

YB Speaker : Terima kasih Bekok. Tadi Kukup cakap 29 minit, Bekok saya tengok 12 minit. So, mungkin Perling cakap 11 minit jelah. Tapi apa pun, Perling, 40 minit. Silakan.

YB Tuan Liew Chin Tong (Perling) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Selaku Ketua Pembangkang merangkap ADUN Perling, saya mengucapkan terima kasih kerana diberi kesempatan untuk membahas Belanjawan 2023 yang baru dibentang oleh Yang Amat Berhormat Dato' Menteri Besar.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Dato' Menteri Besar dan juga tahniah kepada beliau kerana telah menyampaikan ucapan belanjawan buat julung kalinya. Namun, saya berpendapat bahawa ucapan belanjawan ini kurang menyentuh keadaan politik baru yang sebenarnya boleh menjayakan belanjawan ini dan membuka lembaran baru demi pembangunan Johor. Juga, walaupun banyak inisiatif telah diumumkan, kerajaan negeri boleh melakukan yang lebih baik lagi dalam dengan memberikan tumpuan melalui iltizam politik yang tinggi terhadap isu-isu berikut:

1. Perubahan iklim dan banjir.
2. Perumahan.
3. Pelaburan dan Pekerjaan.
4. Pengangkutan awam
5. *Greater Johor Bahru.*

Saya memulakan dengan keadaan politik pasca Pilihan Raya Umum Ke-15. Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada rakan saya Yang Berhormat Ahli Simping Jeram yang telah menang di kawasan Parlimen Pulai dan dilantik sebagai Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup. Saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Ahli Benut yang telah menang di kawasan Parlimen Simping Renggam.

Pakatan Harapan yang turut merangkumi Parti Muda merakamkan penghargaan kepada rakyat Johor yang memberi sokongan padu bagi mengekalkan kemenangan Pakatan Harapan di 15 kerusi daripada keseluruhan 26 kerusi Parlimen di Johor. Seramai 825,182 orang pengundi Johor memberi sokongan kepada Pakatan Harapan pada PRU yang ke-15 berbanding dengan hanya 367,525 orang pengundi yang memberi sokongan kepada Pakatan Harapan semasa Pilihan Raya Negeri. Terima kasih kepada semua pengundi Pakatan Harapan. PRU Ke-15 juga telah membuka lembaran baru di peringkat persekutuan. Pakatan Harapan bersama Barisan Nasional telah bersama menubuh kerajaan Perpaduan yang diterajui oleh Perdana Menteri Ke-10, Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim. Kerajaan Perpaduan ini dibentuk berasaskan persefahaman dan kerjasama di antara parti-parti yang bersaing dalam Pilihan raya Umum yang lalu. Ini memberi peluang unik kepada negara kita yang akan membolehkan kita kembali kepada landasan wasatiah dan masbok.

Persefahaman dalam Kerajaan Perpaduan ini mampu bawa Malaysia menuju ke arah era baharu. Sehubungan dengan ini, Pakatan Harapan yang komited serta bersikap terbuka mencadangkan kerjasama dengan kerajaan negeri Johor dan kerajaan persekutuan dalam usaha memastikan rakyat mendapat manfaat sepenuhnya terutamanya dalam usaha meningkatkan kualiti kehidupan rakyat. Pada masa yang sama, Pakatan Harapan Johor menerima keputusan Pilihan raya Negeri pada bulan Mac lalu yang memberikan Barisan Nasional kekuatan majoriti 2/3 di dalam Dewan Negeri. Dengan itu, Pakatan Harapan tidak akan mencadang apa-apa perubahan dalam komposisi eksekutif kerajaan negeri.

Dengan mengambil kira keputusan PRU Ke-15 dan persefahaman yang membolehkan wujudnya Kerajaan Perpaduan di peringkat persekutuan, Pakatan Harapan dengan rendah diri mencadangkan kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar dan kerajaan negeri agar memperkukuhkan kerjasama dwipartisan di antara kerajaan negeri dan pembangkang melalui sistem demokrasi Dewan Negeri demi kesejahteraan Bangsa Johor.

Yang Berhormat Ahli Benut dalam ucapan beliau selaku Menteri Besar pada tahun 2020 menggariskan peranan pembangkang sebagai rakan strategik kerajaan negeri. Saya setuju dan dengan saranan beliau dan saya harap semangat menerima pihak pembangkang sebagai rakan strategik boleh direalisasikan di semua peringkat di Johor.

Kerjasama di antara kerajaan negeri Johor dan pihak pembangkang boleh dilakukan melalui sistem dan mekanisme demokrasi di dalam Dewan terutamanya dalam Jawatankuasa-Jawatankuasa Dewan di mana penyokong atau *backbenchers* kerajaan dan Ahli-Ahli Pembangkang duduk semeja untuk mencari penyelesaian kepada masalah rakyat. Semasa sidang DUN pada bulan Jun, saya telah mencadangkan supaya Jawatankuasa-Jawatankuasa berikut dipertimbangkan oleh Datuk Menteri Besar dan kerajaan negeri iaitu:

1. Jawatankuasa Pilihan Masalah Iklim Perancangan Bandar dan Luar Bandar.
2. Jawatankuasa Pilihan Kerjasama Johor – Singapura.
3. Jawatankuasa Pilihan Pemerkasaan *Federalism* dan Kuasa Negeri.
4. Jawatankuasa Pilihan Ekonomi dan Kesejahteraan Bangsa Johor.

Saya difahamkan bahawa ada Jawatankuasa-Jawatankuasa yang telah ditubuh oleh Dewan yang mulia ini pada sesi bulan Jun belum lagi memulakan persidangan masing-masing. Saya harap Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan Yang Berhormat Datuk Speaker menegur bagi memastikan Jawatankuasa-Jawatankuasa Dewan bersidang dan memainkan fungsi yang ditetapkan sepenuhnya. Sebagai contoh, Jawatankuasa Pilihan Impak Pertambahan Pengundi harus dijadikan keutamaan dwipartisan di Dewan ini. Kawasan Perling mempunyai 101,263 pengundi manakala, kawasan Kota Iskandar sebuah kawasan yang diwakili Barisan Nasional mempunyai 116,415 pengundi.

Untuk memberikan perwakilan yang lebih berkesan kepada pengundi di *Greater Johor Bahru*, Jawatankuasa Pilihan yang telah diwujudkan harus bersidang dan memberi laporan kepada Dewan yang mulia ini pada sidang yang akan datang supaya tindakan boleh diambil secepat mungkin dan secara dwipartisan.

Persefahaman di antara Barisan Nasional dan Pakatan Harapan juga boleh diwujudkan di peringkat Parlimen. Saya mencadang kepada Ahli Benut selaku Pengerusi Barisan Nasional Johor bahawa satu kaukus Ahli-Ahli Parlimen Johor ditubuhkan dengan penglibatan 24 Ahli-Ahli Parlimen Barisan Nasional dan Pakatan Harapan. Kaukus ini boleh dibantu oleh kerajaan negeri melalui taklimat dan maklumat supaya semua Ahli-Ahli Parlimen dimaklumkan secara terperinci keperluan dan permintaan kerajaan negeri Johor kepada kerajaan persekutuan.

Mekanisme ini akan membantu dan membolehkan Johor diberikan tumpuan dan keutamaan oleh kerajaan persekutuan demi pembangunan dan kemajuan Bangsa Johor dan demi menjayakan belanjawan ini. Adalah diharapkan bahawa kerjasama dan persefahaman ini boleh merealisasikan Titah Ke Bawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor, Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar pada sidang bulan Jun agar keseimbangan baharu di antara kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri diwujudkan dan pemusatan kuasa di peringkat pusat dikurangkan.

Saya harap ini boleh dilaksanakan supaya kita mewujudkan budaya baharu politik dalam suasana politik Pasca Pilihan raya Umum Ke-15. Saya juga ingin respons kepada cadangan Yang Berhormat Kukup berkenaan dengan kenaikan gaji. Biasanya kalau kenaikan gaji dicadangkan lebih baik dua-dua pihak, kerajaan dan pembangkang duduk semeja untuk mencari penyelesaian dan titik persamaan dan akhirnya dibentang sebagai cadangan bersama. Saya tidak ada pendirian buat setakat ini tapi pandangan saya ialah

sekurang-kurangnya kita boleh mulai dengan memberikan peruntukan yang lebih tinggi kepada Ahli-Ahli Dewan supaya mereka boleh melantik Pegawai Penyelidik dan juga melantik pegawai-pegawai yang membantu Ahli-Ahli Dewan supaya mereka menguruskan kerja-kerja di Dewan dan juga kerja-kerja di kawasan.

Kita kurang menekankan peranan Ahli Dewan di peringkat Dewan kerana biasanya tumpuan hanya kepada kawasan tetapi peranan Ahli Dewan sebenarnya juga di Dewan bukan sahaja di Dewan tetapi juga di dalam Jawatankuasa-Jawatankuasa Dewan. Dan saya harap kita boleh mula dengan perbincangan bagaimana kita tetapkan peruntukan untuk Pegawai Penyelidik kepada semua Ahli Dewan dan juga peruntukan untuk mengupah pegawai-pegawai di pejabat kawasan.

Saya juga ingin sentuh seperti yang saya cadang tadi 5 isu yang melibatkan pembentangan Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar. Pertamanya, isu perubahan iklim dan banjir. Semasa sidang DUN bulan Jun, saya duduk mendengar semua ucapan semua Ahli Dewan Negeri. Seramai 40 Ahli Dewan Negeri berucap dan di antara 40 Dewan Negeri yang berucap saya masih ingat, 39 Ahli sentuh tentang isu banjir. Bermakna isu banjir tak kira banjir besar, banjir kilat sebenarnya ada kesan di hampir semua kawasan kita. Dan ini adalah *common issue* yang kita menghadapi bukan sahaja di Johor tetapi di seluruh negara dan kita perlu penyelesaian baharu. Dalam Belanjawan 2023, diperuntukkan bahawa RM71 juta diberikan melalui JPS dan juga PBT bagi tujuan pengurusan banjir bagi kerja penggalan, mendalamkan sungai, membina rumah pam air, pembersihan kolam takungan banjir dan sistem amaran banjir. Sebanyak RM42 juta diperuntukkan kepada JPS bagi kerja-kerja penyelenggaraan parit dan saluran. Sebanyak RM700.000.00 diperuntukkan bagi membeli pam bergerak untuk memudahkan operasi mengepam air banjir terutama di beberapa kawasan rendah yang sering dilandai banjir.

Saya ucapkan tahniah kepada kerajaan dan Datuk Menteri Besar bahawa memang ada peruntukan dan memang isu ini diambil berat. Tetapi pandangan kami ialah *more has to be done*. Kita perlukan lebih banyak usaha dan kita perlukan tumpuan dan iltizam politik kerajaan negeri supaya isu banjir diberikan keutamaan. Isu banjir bukan sahaja isu infrastruktur, memang kita cuba selesaikan dengan infrastruktur dengan pembinaan dan penggalan dan juga pembersihan kolam tetapi isu banjir melibatkan juga perubahan iklim. Satu isu yang kita belum ada penyelesaian secara holistik dan kita belum lagi ambil kira perubahan iklim di semua peringkat kerajaan kita. Isu ini juga melibatkan kebersihan. Saya masih ingat pada 2 Julai, Datuk Menteri Besar melancarkan program 100 hari untuk membersihkan Johor. Pendekatan ini betul dan saya ucap tahniah tetapi telah melebihi 100 hari. Nampaknya longkang atau parit ataupun tempat yang tidak bersih masih kekal tidak bersih. Saya harap Menteri Besar boleh mengkali gandakan usaha, hala tuju betul, tetapi usaha di peringkat PBT, usaha di semua peringkat nampaknya belum lagi bawa kesan yang diinginkan oleh Datuk Menteri Besar.

So, saya harap dalam 100 hari yang akan datang Datuk Menteri Besar boleh mengarah semua peringkat supaya longkang ataupun semua tempat yang tidak bersih dibersihkan dan menjayakan Johor yang lebih bersih dan ini juga akan bawa kesan positif untuk usaha kita mencegah banjir.

Kedua, isu perumahan. Memang ada banyak inisiatif yang telah diumumkan oleh Datuk Menteri Besar. Inisiatif yang diumumkan oleh Datuk Menteri Besar kebanyakan menjurus terhadap pemilikan rumah. Tapi soalan yang saya harap boleh dipertimbangkan oleh kerajaan negeri ialah adakah semua rakyat perlu memilik rumah? Soalan ini penting, *are we asking the right questions?* Adakah kita cuba menyediakan rumah untuk pemilikan atau matlamat kita ialah untuk mewujudkan perumahan, perumahan ini boleh disewa. Memang ada program *rent to own* tetapi kebanyakan inisiatif yang telah diumumkan menjurus terhadap pemilikan.

So soalan ialah, di mana kita menghadapi masalah kadar faedah yang meningkat secara mendadak. Keadaan di mana pendapatan secara umum pendapatan rakyat rendah juga *household debt* yang sangat tinggi, *household debt* di antara rakyat Malaysia ialah melebihi 90% GTP atau KDNK. Dalam keadaan ini betapa banyak kita membina rumah untuk pemilikan tidak semestinya rakyat mampu memilik rumah. Dan ia akhirnya akan menghasil keadaan di mana kita ada *guard* dan *guard* di Johor memang serius. Ada banyak rumah yang tidak didiami walau pun ada yang telah dimiliki tetapi ada yang juga tidak dimiliki masih di tangan pemaju, tetapi ramai tidak ada rumah.

So something has to be done, something has to be done to match the two. Dan saya harap soalan ini, soalan adakah kita cuba menyelesaikan masalah dengan soalan yang betul. Atau pun mungkin soalan kita tidak begitu tepat dan kita memberi penyelesaian yang tidak semestinya tepat dan akan bawa kesan yang baik.

Ketiga, saya ingin sentuh isu tentang pelaburan dan secara amnya ketahanan ekonomi atau *economic resilience*. Seperti apa yang disebut oleh Yang Berhormat Kukup, ekonomi dunia dalam keadaan dilema atau pun cabaran yang besar, cabaran perang di Ukraine, cabaran inflasi di seluruh dunia, cabaran kadar faedah yang sangat tinggi, *the era of low interest rate is over*. Dan cabaran *economic slow down* di negara-negara maju.

Ini membawa kesan yang serius terhadap rakyat kita. Tapi juga ada keadaan yang boleh membantu kita, pelaburan masuk ke Johor dan masuk ke negara kita sangat tinggi pada tahun ini kerana sebab utama ialah *shift* atau pun perubahan pelaburan yang dulu yang memasuki negeri China sekarang ni mengelak atau pun *divert* dari negeri China ke Asia Tenggara.

Ini adalah kesempatan yang paling baik untuk kita semua dan saya harap kerajaan negeri boleh fikir dan ada strategi yang secara keseluruhan untuk meletakkan pekerjaan sebagai matlamat kita menarik pelaburan. Saya pernah sebut di Dewan ni dan saya harap ini boleh jadikan idea yang penting untuk kita. Kita bukan semata-matanya ingin menarik pelaburan. *We are not try to get investment for investment sake*. Tujuan atau matlamat kita dapat pelaburan asing atau pun pelaburan tempatan, ialah untuk mewujudkan pekerjaan untuk rakyat Malaysia.

Saya rasa ini penting kerana dalam minda kita tak kira pusat atau persekutuan atau di negeri kita sudah sampai satu tahap di mana *we are getting investment for investment sake*. *We are not thinking about creating jobs*. Kita wujudkan pelaburan dan akhirnya pelabur kata saya perlukan pekerja asing dan kita beri kebenaran untuk dapat pekerja asing. Rakyat kita jadi pekerja asing di Singapura, rakyat kita jadi pekerja asing di Australia, rakyat kita jadi pekerja asing di *Cambodia*. Ini adalah tidak keseimbangan yang kita perlu betulkan.

Asas atau matlamat kita mewujudkan pelaburan ialah untuk cipta atau wujudkan pekerjaan untuk orang tempatan. Bagaimana kita wujudkan pekerjaan untuk orang tempatan dan bukan mereka pergi kerja di Singapura ialah kita wujudkan pekerjaan yang akan memberi gaji dan upah 2/3 untuk berbanding dengan pekerjaan di Singapura. Tapi ini tidak boleh berlaku secara *arbitrary*. Dia perlukan *shift* atau perubahan model ekonomi kita. Model ekonomi kita masih bergantung kepada buruh. Kita perlu berubah dari kebergantungan terhadap buruh kebergantungan terhadap kemahiran.

We need to move from a labor-intensive economy to at least a skill base economy, a skill intensive economy. *Shift* atau perubahan ini sangat penting bukan mudah dan saya harap ini dijadikan asas pemikiran kerajaan negeri apabila kita fikirkan penerimaan pelaburan asing dan juga pewujudan pelaburan tempatan.

Keempat, isu pengangkutan awam. Di dalam belanjawan di bawah teras 4 Kemudahan Dan Keperluan Asas Strategi 2 Pengangkutan Awam Johor. Penambahbaikan Perkhidmatan Bas Muafakat Johor. Saya ucapkan tahniah kepada kerajaan kerana bersedia untuk memperuntukkan RM28.7 juta untuk Bas Muafakat Johor bagi 72 laluan. Ini memang inisiatif yang baik dan saya harap kerajaan negeri boleh beri tumpuan terhadap pengangkutan awam dengan lebih banyak tumpuan dan mungkin lebih banyak peruntukan. Tapi kita bukan sekadar inginkan peruntukan yang lebih banyak. Yang penting ialah visi, visi kita dalam perancangan pengangkutan awam.

Saya minta Datuk Menteri Besar apabila menjawab kalau boleh memberikan pencerahan berkenaan dengan projek *bus rapid* di bawah IRDA projek LRT dan juga tahap projek RTS, tahap pelaksanaan projek RTS. Saya pernah berbincang dengan IRDA dan saya dimaklumkan idea BRT akhirnya ialah untuk mengalih *model shift* secara dengan kadar 15% iaitu 15% pengguna kereta dia akan *shift* atau berubah kepada menggunakan pengangkutan awam, itu sasaran projek BRT IRDA dan diuruskan oleh IRDA. Dan jawapan atau pun *respons* saya semasa tu saya rasa *this is too little*. Kalau dalam 10 tahun lagi di sekitar Johor Bahru, Greater Johor Bahru kita masih hanya beralih 15% pengguna kereta atau motosikal kepada pengangkutan awam. *That is very little*.

Saya harap kerajaan negeri dan Datuk Menteri Besar boleh memikirkan bagaimana kita boleh sasarkan *Greater Johor Bahru* dalam 10 tahun, *model shift* kita sekurang-kurangnya 50% bermakna dalam 10 tahun *Greater Johor Bahru* 50% rakyat tidak lagi memerlukan pembelian kereta, tidak memerlukan lagi membeli motosikal. Mereka boleh guna pengangkutan awam dan mereka rela guna pengangkutan awam kerana pengangkutan awam akan jadi pilihan yang lebih baik. Ini nampaknya macam terlalu *idealistic*. Tetapi kita menyeberang ke Singapura, 70% rakyat guna pengangkutan awam dan saya harap ini boleh dijadikan visi Datuk Menteri Besar supaya dalam 10 tahun *Greater Johor Bahru* kita ada 50% *model shift*.

Tetapi pengangkutan awam bukan sahaja untuk Johor Bahru. Di kawasan-kawasan lain, di bandar-bandar lain, di Muar, di Kluang, di Segamat sebenarnya pengangkutan awam juga penting dan saya harap kerajaan negeri boleh jadikan ini satu tumpuan dan bukan sahaja *tick the boxes*. Jadi saya harap ini adalah tumpuan yang boleh diusahakan di antara kerajaan negeri dan kerajaan pusat dan bagi kerajaan persekutuan sebenarnya bil subsidi terlalu tinggi. Bil subsidi minyak terlalu tinggi, untuk jangka panjang lebih baik kita beri subsidi kepada pengangkutan awam daripada memberi subsidi minyak tetapi kita tidak boleh potong subsidi secara serta merta.

Kita perlu *transition*, kita perlu mengujudkan pengangkutan awam yang mencukupi supaya *the bottom 50%* boleh guna pengangkutan awam dan tidak perlu menggunakan kereta peribadi pada masa itu pada ketika itu kita boleh kurangkan subsidi minyak. So ini saya rasa usaha yang saya harap kerajaan negeri boleh mengambil kira dan memberikan tumpuan.

Akhirnya *Greater Johor Bahru*, konsep *Greater Johor Bahru* ini sangat baik dan saya ucapkan tahniah kepada Datuk Menteri Besar dan saya harap ini boleh dijadikan dengan kadar yang lebih cepat. Penyelarasan di antara PBT-PBT di bawah *Greater Johor Bahru* ini sangat penting. Inisiatif *Johor Pay* memang inisiatif yang bagus tapi saya tidak pasti adakah inisiatif *Johor Pay* juga merangkumi sistem *parking* kerana di Johor Bahru di bawah MBIP ada satu cara sistem *parking*, kupon *parking* atau pun *e-Pay*.

Di MBBJ lain, kalau kita nak wujudkan *Metropolitan Greater Johor Bahru* sekurang-kurangnya *parking has to be the same*, kita perlu penyelarasan dari *parking*, bayaran *parking* sampai ke pengangkutan awam, perancangan bandar, perumahan, infrastruktur 5G, landskap, *softscape* memang kebersihan, budaya bandar, karakter bandar.

Kita perlu semua ni supaya menjayakan *Greater Johor Bahru* dan saya harap kerajaan negeri bersedia untuk melibatkan Wakil-Wakil Rakyat di *Greater Johor Bahru* supaya ini boleh jadi inisiatif yang membantu *Greater Johor Bahru* menjadi *Greater Johor Bahru* sebagai metropolitan kedua negara ini. Dan ini juga boleh dimaklumkan kepada mereka di kerajaan pusat di mana saya rasa pemikiran kerajaan pusat, apa ni tidak memberi tumpuan kepada Johor Bahru sebagai metropolitan dan kita perlukan pemikiran baru supaya menunjuk kepada kerajaan pusat dan kepada semua bahawa kejayaan *Greater Johor Bahru* akan membantu semua membantu ekonomi negara kita dan menjana pertumbuhan ekonomi yang lebih pesat untuk rakyat di Johor dan juga untuk rakyat di seluruh negara.

Dengan kata-kata tu saya ucapkan terima kasih dan saya harap kerjasama di antara kerajaan dan pembangkang boleh masuk ke era baru dan dalam suasana politik baru dan kita boleh wujudkan sistem Dewan yang lebih demokratik yang lebih tidak begitu *adversarial* tetapi lebih bersifat kerjasama. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Perling. Dijemput Yang Berhormat Skudai.

YB Puan Marina binti Ibrahim (Skudai) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan juga salam sejahtera. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya memulakan perbahasan kedua saya sebagai Ahli Dewan yang mulia ini dengan ucapan sekalung tahniah kepada rakan-rakan Ahli Dewan Negeri di dalam ini yang telah memenangi PRU Ke-15 dalam pertarungan demokrasi yang berlaku baru-baru ini. Dan diharapkan dengan kemenangan ini dapatlah sama-sama kita membantu mengangkat isu-isu yang melibatkan kepentingan rakyat pada peringkat *federal* agar manfaatnya dapat diterima serata Bangsa Johor.

Terbentuknya kerajaan perpaduan di peringkat persekutuan diharapkan kita di Johor dapat bersama-sama mengambil kesempatan ini menolak tepi politik kepartian dan terus bersama-sama kerja dan berusaha untuk meningkatkan kualiti kehidupan masyarakat. Ini kerana rakyat di bawah masih ramai lagi yang sebenarnya bertatih untuk dia bangkit, untuk dia bangun daripada impak COVID yang melanda negara kita sebelum ini. Jadi, saya juga ingin mengambil kesempatan ini mengucapkan ribuan terima kasih kepada barisan EXCO yang bersikap profesional yang mana bekerjasama tanpa mengira parti untuk kepentingan rakyat. Dan, diharap juga sikap profesional ini dapat menjadi ikutan setiap jabatan dan juga agensi kerajaan yang lain supaya kita dapat bekerjasama memberikan perkhidmatan yang terbaik untuk Bangsa Johor.

Pada kali ini, saya dengan penuh rendah diri mengambil bahagian dalam sesi perbahasan dalam Dewan yang mulia pada hari ini dengan membawa suara rakyat kepada 3 titik tumpu:

1. Skudai Sejahtera.
2. Pemerkasaan Wanita dan juga Kesihatan Mental
3. Kebajikan dan Kesejahteraan Orang Asli.

Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian, terlebih dahulu izinkan saya menyentuh dua isu kawasan Skudai yang mana menjadi rungutan di kawasan Skudai. Isu yang pertama adalah berkenaan dengan rungutan peniaga di kawasan Skudai berkenaan dengan *parking* yang mana kebanyakan, yang mana peniaga di kawasan Tunku Aminah di mana kereta-kereta pekerja yang bekerja di Singapura, *parking* di petak-petak *parking* berhadapan dengan kedai mereka dan dimaklumkan juga oleh peniaga di kawasan Skudai bahawa jualan ataupun perniagaan mereka sendiri makin merosot. Ini kerana pelanggan mencari alternatif untuk membeli barangan di kawasan lain. Ini disebabkan mereka yang bekerja ke Singapura menaiki bas akan *parking* di kawasan-kawasan ruang perniagaan dan ada kalanya melebihi tempoh 3 hari. Jadi, satu penguatkuasaan harus diambil untuk memastikan perkara ini tidak berlaku dan kawasan tapak *parking* di hadapan kedai juga dijadikan tempat meletak *parking* kenderaan mereka.

Dan, isu seterusnya bagi kawasan Skudai yang saya ingin sentuh adalah isu yang menjadi *viral* di dalam *Facebook*, bukan sahaja sekali malah berkali-kali. Ianya adalah isu berkenaan dengan *flyover* Impian Emas. Kalau masih ingat lagi pada sebelum ini sidang DUN yang lepas, saya juga telah menyentuh berkenaan isu tersebut. Dan, banyak aduan yang pejabat kami telah terima berkenaan dengan kemalangan yang berlaku di kawasan *flyover* Impian Emas tersebut sehingga menimbulkan kemarahan awam. Malang sekali sebenarnya pada bulan, awal bulan November yang lalu, suami kepada kakitangan di pusat khidmat saya ditimpa kemalangan di mana digilis di kawasan *flyover* tersebut ketika ingin pergi ke kerja menaiki motosikal dan beliau baru sahaja mendapat kerja akibat ketiadaan kerja ketika pandemik, diberhentikan kerja ketika pandemik, baru sahaja mendapat kerja, baru sempat bekerja selama seminggu tetapi kemalangan telah timpa kepada beliau. Dan, kini beliau tak dapat bekerja lagi untuk menyara keluarga. Saya sendiri telah menaiki motosikal, telah menaiki kereta Viva pergi lalu di kawasan *flyover* Impian Emas tersebut, jalannya tidak sekata dan seperti naik *roller coaster*. Jadi, adakah kita sebenarnya nak tunggu lebih ramai lagi isteri dan anak-anak kehilangan yang sumber pendapatan keluarga atau isteri kehilangan suami baru satu tindakan baik pulih kita nak ambil ataupun kita nak lakukan. Dan, bila kita sentuh berkenaan dengan tindakan baik pulih ni, bermaksud bukannya hanya menampal sementara, hanya menampal hingganya timbulkan satu jalan yang tidak rata, bukan yang itu yang kita nak. Tapi, kita nak satu pembaikpulihan yang apa ni, yang betul-betul dapat memastikan jalan tersebut dapat bertahan untuk satu tempoh masa yang lama dan tidak akan menimbulkan masalah pada pengguna jalan raya. Dan, itu yang penting.

Dan, seterusnya berkenaan dengan pemerkasaan wanita dan juga kesihatan mental. Dalam inisiatif kedua yang dibentangkan oleh Datuk Menteri Besar, saya sangat tertarik sebenarnya melihat peruntukan bagi kerja-kerja awalan untuk pembangunan Rumah Pesona Wanita sebagai pusat perlindungan untuk wanita yang menjadi mangsa keganasan rumah tangga. Dan, sebagai seorang yang banyak menerima kes keganasan rumah tangga dan membantu ramai mangsa wanita yang berada dalam kesulitan sejak dahulu, saya berharap Rumah Perlindungan Wanita ini dapat ditempatkan 3 zon di kawasan Johor iaitu Zon Utara, Zon Selatan dan juga Zon Tengah di Johor. Ini sebagai apa, sebagai akses untuk memudahkan wanita yang memerlukan bagi mendapat bantuan sebab contohnya takkanlah wanita daripada Mersing, daripada Kota Tinggi dia nak pergi ke kawasan Kluang, apa ni, kawasan yang lebih jauh daripada tu. Jadi, kalau akses tempat ini mudah, jadi mereka mudah untuk mendapatkan bantuan. Di mana saya sebenarnya pernah mendapat ataupun pernah berhadapan membantu wanita yang mencari tempat berlindung akibat dipukul suami sendiri dan ketika itu wanita tersebut bersama 3 orang anak. Setelah membantu membuat laporan Polis, beliau tak ada tempat untuk dituju.

Dan, proses untuk bawa wanita yang mengalami penderaan rumah tangga ini, masuk ke rumah kebajikan yang berdaftar bukan semudah ABC. Contohnya hari ini kita ada terima kes wanita apa ni, menjadi mangsa penderaan, kita bantu dia buat *report*, bukannya kita *simply* boleh bawa wanita tersebut untuk masuk ke mana-mana rumah kebajikan. Dari siang ke malam yang mana akhirnya saya terpaksa tempatkan wanita tersebut ke rumah saya sendiri dan 3 hari kemudian saya mendapat ihsan daripada satu rumah kebajikan yang mana rumah kebajikan bukan Melayu dia benarkan saya untuk tempatkan anak-anak wanita tersebut tetapi terpaksa dipisahkan anaknya buat sementara waktu kerana ibu tidak boleh duduk bersama anak-anak dan wanita tersebut mendapatkan pekerjaan, setelah sebulan baru dia boleh bawa apa ni, tinggal bersama anak beliau.

Dan, saya percaya ramai sebenarnya wanita dekat luar sana yang berhadapan masalah sebegini dan mereka perlukan bantuan rumah berteduh tetapi tiada tempat untuk mereka tuju. Dan, saya juga berpandangan bahawa rumah perlindungan juga harus berfungsi sebagai pusat yang menyediakan latihan kemahiran kepada mangsa yang berlindung supaya mereka berkemahiran dan boleh berdiri teguh berdikari untuk membina kehidupan

yang lebih baik kelak tanpa berharap ataupun bergantung kepada orang lain selain diri mereka sendiri. Jadi, pusat-pusat perlindungan sebegini seharusnya bergabung dan menjalankan kerjasama dan mendapatkan bantuan daripada agensi-agensi kerajaan yang lain bagi memperkasakan wanita yang menjadi mangsa keganasan rumah tangga.

Yang seterusnya adalah kesihatan mental pemangkin kesejahteraan hidup. Bila kita bicara soal kesihatan mental ini, ramai pandangan yang akan berlegar dalam pemikiran sesetengah orang ini adalah orang yang menghadapi masalah kesihatan mental ini mesti orang yang kusut masai pakaiannya, orang yang tidak teratur kehidupannya tetapi sebenarnya bukan. Kesihatan mental juga sebenarnya sama pentingnya dengan kesihatan fizikal kita. Dan, mental yang sihat membuat fikiran menjadi positif sehingga tubuh akan berfungsi dengan baik secara emosional, psikologi, sosial dan akan mempengaruhi kehidupan kita sebagai manusia. Dan, kesihatan mental yang terganggu akan mempengaruhi kondisi fizikal dan kualiti kehidupan seseorang. Dalam isu kesihatan mental, saya ingin menyebut berkenaan dengan inisiatif Datuk Menteri Besar berkenaan RM200,000.00 bagi pelaksanaan Program Intervensi Keluarga dan Komuniti *Mind-X* untuk meningkatkan kesejahteraan psikologi dan juga mental. Kalau kita lihat sebelum ini ketika pandemik menular, Menteri Besar Johor yang lepas Datuk Hasni telah memperuntukkan RM1 juta bagi Program *Mind-X* ini, jadi saya mohon sekiranya boleh peruntukan terhadap kesihatan mental ini dinaikkan daripada RM200,000.00 ataupun sama dengan nilai, dikekalkan dengan nilai yang lepas. Kerana apa, situasi sebenarnya selepas pandemik ini lebih teruk. Yang mana mereka yang terjejas ketika pandemik bergelut dengan masalah kesihatan mental. Ramai yang tak mampu nak lari, nak keluar daripada masalah kesihatan mental tersebut.

Dan, untuk pengetahuan Dewan juga bukan orang dewasa sahaja ya yang bergelut yang berhadapan dengan masalah kesihatan mental malah kanak-kanak juga bergelut dan menghadapi masalah kesihatan mental ini. Peningkatan berlaku disebabkan oleh ketika pandemik bukan sahaja orang dewasa malah kanak-kanak ini menjadi mangsa. Ada antara kanak-kanak ini menjadi mangsa amarah ataupun tekanan ibu bapa di rumah. Ada kanak-kanak juga tertekan kerana tidak mampu menerima untuk dia belajar secara *online* dan saya juga ceritakan sedikit pengalaman di mana saya membantu bawa mangsa yang alami masalah kesihatan mental untuk ke hospital ketika di HSA, di wad psikologi, saya sendiri jumpa kanak-kanak berusia 15 tahun, sangat kecil dan beliau menghadapi masalah kesihatan mental.

Sidang Dewan sekalian, apa yang saya cakap ini bukannya cerita berdasarkan keratan akhbar tapi apa yang saya hadap setiap hari. Dahulu saya hanya di hidang, saya membaca data-data yang disediakan oleh Kementerian Kesihatan Malaysia tetapi melalui pemerhatian saya di Pusat Komuniti Skudai, ramai yang datang ke pejabat saya untuk mendapatkan bantuan adalah mereka yang mempunyai masalah kesihatan mental. Dan, ini adalah melalui pengesahan doktor itu sendiri dan perkara ini sangat serius dan kita tak boleh pandang remeh. Sebab, jika kita ingin mewujudkan persekitaran dan masyarakat yang sihat, yang sejahtera. penekanan aspek dan bantuan bagi kesihatan mental harus kita pertingkatkan.

Dan, atas inisiatif saya sendiri sebenarnya saya juga mengambil kursus ataupun bengkel tambahan bagi memahami isu kesihatan mental ini agar menjadi rakan sokongan bagi mereka yang datang ke pejabat saya. Mereka meraung, mereka menangis, mereka meluahkan apa yang terbuku dalam kehidupan mereka. Mereka yang mengalami masalah mental ini sebenarnya sihat, rajin malahan rajin daripada orang yang sihat daripada kita. Mereka mampu bekerja, mereka mampu membuat dua, tiga kerja untuk menampung masalah untuk menampung kehidupan mereka. Jadi, mereka ini hanya perlukan bantuan sokongan dan saya juga mencadangkan pada agar EXCO Wanita yang baik hati dan sentiasa terbuka menerima pandangan dapat mewujudkan sukarelawan-sukarelawan sokongan di setiap kawasan dengan cara menjalin kerjasama dengan pihak UTM, yang

mana UTM itu sendiri sebenarnya mempunyai Sekolah Pembangunan Manusia Dan Psikologi dan sering kali mengadakan bengkel. Jadi, bagi membantu mereka yang hadapi masalah kesihatan mental ini, pertama sekali apa yang harus dilakukan adalah kita harus buang jauh stigma masyarakat. Masyarakat di luar sana ada stigma yang negatif terhadap mereka yang menghadapi masalah kesihatan mental. Jadi, nak buang stigma negatif ini, kumpulan sokongan harus diwujudkan di setiap kawasan dan isu kesihatan mental ini kita pandang remeh sebab apa kita tak nampak, kita kalau macam kencing manis kan, kalau dia sakit potong kaki, tetapi isu kesihatan mental ini adalah isu dalaman yang kita tak nampak, tak mestinya dia mental dia akan ada isu kesihatan mental dia akan menjerit, kadang-kadang dia diam, dia *depressed*, dia ada *anxiety*, dia ada kesihatan mental daripada segi tak boleh mengawal kemarahan mereka sendiri. Jadi mereka ini berperang dengan diri sendiri dan kita sebagai masyarakat yang sihat, harus bantu mereka.

Dan, isu yang terakhir adalah berkenaan dengan kebajikan dan kesejahteraan Orang Asli. Walau saya di kawasan Skudai, tetapi saya banyak meluangkan masa di beberapa kawasan Orang Asli di Johor. Saya sering kali bergaul dan meluangkan masa bersama komuniti orang asli di beberapa kawasan. Duduk bersama mereka, mendalami dan memahami kehendak mereka. Komuniti Orang Asli ini adalah rasa mereka ini seperti dipinggirkan oleh arus pemodenan. Adalah salah dan tidak tepat untuk kita nyatakan bahawa Orang Asli dia tak nak ubah nasib mereka sendiri. Mereka mahu tetapi sebenarnya apa pilihan yang kita sediakan kepada mereka.

Dan, kerajaan negeri sebenarnya tak boleh hanya bergantung kepada JAKOA semata untuk menjaga kebajikan Orang Asli. Kerana apa, ramai anak Orang Asli yang saya lihat, yang saya berjumpa mereka sambung pelajaran sehingga ke menara gading. Dan, di Malaysia sendiri kalau kita lihat orang asli tidak dibenarkan untuk memungut hasil hutan seperti rotan, buluh, damar. Jadi hasil hutan yang dibenarkan untuk kegunaan hanyalah untuk kegunaan domestik bukan untuk dikomersialkan. Jadi, dengan hanya kerana mereka ambil rotan, seperti rotan dan damak untuk membuat hasil kraf untuk jual bagi kelangsungan hidup, mereka dikatakan musnahkan alam sekitar sedangkan tangan yang sebenarnya lebih teruk daripada itu membuat kemusnahan alam sekitar, membuat pembalakan hanya di pejam sebelah mata. Jadi, bila duduk di kampung Orang Asli terutamanya di kawasan Kampung Peta bagi memahami kehidupan dan budaya mereka, mengajar saya banyak perkara.

Antaranya adalah kesukaran untuk mereka mendapatkan liputan Internet di mana kalau kita lihat, saya difahamkan di bawah projek JENDELA, berkali-kali mereka datang ke kawasan tersebut, mereka dah ada satu kawasan yang di mana untuk membina menara TELCO di kawasan tersebut. Tetapi sehingga kini masih tidak lagi terbina dan difahamkan mempunyai masalah dengan Pejabat Tanah, urusan tanah. Jadi, di mana saya sendiri perlu tunggu 2 hari untuk *receive message* masuk. Kalau tak saya perlu pergi ke kawasan sungai yang mana dekat kawasan sungai itu ada satu pondok yang dibina, di situlah anak-anak Orang Asli duduk untuk belajar secara *online* ataupun yang paling susah saya kena pergi ke gerbang hadapan untuk mendapatkan *line*. Jadi, kita lihat, kita dalam keadaan dekat sini hidup senang, hidup selesa, bagai mana kita boleh pejam mata melihat mereka yang juga bangsa Johor itu sendiri terpaksa hidup dalam keadaan sedemikian? Dan *eco-tourism*, pelancongan budaya dan warisan sebenarnya sangat popular. Saya berkongsi di media sosial saya aktiviti saya di kampung Orang Asli untuk memahami budaya, melakukan aktiviti, memahami masakan mereka dan lain-lain. Ramai sebenarnya dekat luar sana sebenarnya sangat berminat dan mereka tanya sendiri kepada saya, mereka nak rasai pengalaman seperti tersebut.

Jadi, sebenarnya industri ini harus diketengahkan oleh kerajaan negeri, sedangkan ianya bukan sahaja boleh menambahkan sumber pendapatan ataupun tarikan negeri Johor tetapi juga ianya boleh menyediakan peluang pekerjaan untuk Orang Asli itu sendiri dan mereka ini sebenarnya berminat tetapi mereka ini harus dibantu untuk menghidupkan aktiviti pelancongan warisan yang mati ketika COVID, yang mana saya difahamkan, saya sendiri

melihat di kawasan Kampung Peta ini, maksudnya *eco-tourism* yang dibangunkan sangat cantik, sangat menarik, *even* pelancong luar negara pun nak ke situ tetapi semuanya mati akibat pandemik COVID dan bahagian pelancongan, kerajaan negeri harus untuk menghidupkan kembali industri ini.

Dan saya juga sebagai seorang yang masih belajar lagi dalam bidang pelancongan, saya sendiri dengan rendah hati sebenarnya menawarkan kerjasama secara percuma untuk kita sama-sama membantu mempertingkatkan pelancongan, budaya dan warisan di perkampungan Orang Asli sebagai langkah membantu mereka ini mendapatkan ataupun mencari sumber pendapatan. Dan kita kerap kali bertanya Orang Asli, Orang Asli tak nak berubah ke? Orang Asli tak nak berubah? Tetapi kita ini, kita sendiri yang kena memberi peluang membantu mereka untuk ubah. Walaupun susah, kalau kita lihatlah kenapa mereka tak boleh nak lebih ke depan? Sebab apa? Sebab, walaupun mereka susah, mereka tak layak untuk mendapat wang kebajikan disebabkan jumlah pendapatan isi rumah yang melebihi sepatutnya, walaupun mereka duduk berlainan keluarga. Dan kalau kita nak masuk ke Kampung Peta atau Punan itu juga mengambil masa yang sangat jauh, jadi sebagai contoh sumber pendapatan mereka yang menoreh getah RM2.30 sahaja per kilo.

Jadi, macam mana mereka nak membantu menguruskan keluarga dan elaun perjalanan anak-anak mereka hanyalah RM18.90 sebulan dan kalau saya percaya ada mungkin dekat sinilah, mungkin ada antara Ahli-Ahli Dewan sekalian yang tidak pernah sampai masuk ke Kampung Peta, masuk ke Kampung Punan melihat keadaan dan kesukaran mereka ini. Jadi, saya rasa kita sebagai mereka yang diberikan tanggungjawab untuk membela rakyat, kena harus bersama-sama ke depan membantu menawarkan satu insentif bagi mengeluarkan masyarakat Orang Asli ini yang juga Bangsa Johor sendiri agar mereka boleh terus hidup macam kita juga, seperti orang yang biasa ini. Dan kesimpulan saya, saya menggulung perbahasan pada hari ini dengan serangkap pantun, pergi ke sungai bersama Saleha, sungai keruh airnya tohor marilah kita menggembeleng usaha, untuk manfaat Bangsa Johor. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih Skudai. Saya tengok YB Larkin khusyuk mendengar, banyak kali dia mengangguk, (Dewan ketawa).

Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan ke jam 2.30 petang ini.

Persidangan ditangguhkan pada jam 1.00 petang.

Persidangan disambung semula pada 2.30 petang.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan disambung semula. Saya jemput Yang Berhormat Sri Medan.

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan (Sri Medan) : Bismillahirrahmanirrahim, Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera, (Doa). Alhamdulillah, bersyukur saya ke hadrat Allah SWT di atas kesempatan yang diberi kepada Sri Medan untuk bersama-sama dalam sesi perbahasan pada Sidang Dewan kali ini. Terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker yang telah memberi peluang kepada Sri Medan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum Sri Medan meneruskan ucapan ini, terlebih dahulu Sri Medan ingin merakamkan ucapan Selamat Hari Ulang Tahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 hari bulan November yang lalu. Patik berdoa ke hadrat Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta kerabat Diraja dilanjutkan usia serta sentiasa berada di dalam keadaan sihat walafiat agar dapat menaungi patik-patik semua dan juga Bangsa Johor sekaliannya. Patik juga ingin merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor di

atas kejayaan pasukan JDT menjuarai Piala Malaysia yang lalu. (Dewan bertepuk). Kejayaan JDT sebagai pasukan pertama menjulang 4 piala dalam semusim merupakan lakaran sejarah yang cukup luar biasa dan cukup gemilang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, tidak lupa juga kejayaan berjaya dilakar oleh Kontinjen SUKMA Johor. Saya juga ingin mengucapkan tahniah dan selamat maju jaya kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Malaysia, Datuk Seri Anwar bin Ibrahim dan juga kepada barisan kabinet yang baru sahaja diumumkan Jumaat yang lalu. Bila saya nak menyebut Yang Berhormat Datuk Speaker, Datuk Seri Anwar Ibrahim ini, saya kadang-kadang senyum sendiri, saya tak pernah menyokong beliau pun, ingat peristiwa 24 tahun yang lalu. Bila kejadian yang menimpa Datuk Seri Anwar Ibrahim, Allah Taala menguji beliau dengan sebesar-besar ujian, Alhamdulillah hari ini telah dinobatkan sebagai Perdana Menteri Yang Ke-10, (Dewan bertepuk). Kun fayakun, jadilah, maka jadilah. Sebab itu, dalam keadaan hari ini, kita semua kena reda apa yang telah berlaku dalam kemelut politik kita sebelum ini, Insha-Allah. Tidak lupa juga kepada 4 orang ahli kabinet. Sebelum itu terlupa saya Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Dr. Ahmad Zahid bin Hamidi yang telah dilantik sebagai Timbalan Perdana Menteri Malaysia dan juga kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Fadzillah Jusoh yang telah dilantik sebagai Timbalan Perdana Menteri yang kedua. Bila sebut Datuk Seri Ahmad Zahid Hamidi ini Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga ada kadang membaca satu peribahasa, mungkin pelantikan beliau ini sebelum ini, mungkin penuh dengan cabaran dan dugaan. Kadang-kadang kita sebagai manusia ini kita kena reda, seperti saya katakan sebelum ini bahawa apa yang berlaku ini sudah ketentuan Allah SWT. Segemuk-gemuk ikan pasti ada tulangnya, sekurus-kurus ikan pasti ada dagingnya, sebaik-baik orang pasti ada buruknya, seburuk-buruk orang pasti ada baiknya. Carilah yang baik dalam buruk orang, itulah akhlak kita. Carilah buruk dalam diri sendiri dan perbaikilah, itulah ikhlas namanya, (Dewan bertepuk). Tidak lupa juga kepada 4 orang ahli kabinet yang telah mewakili kawasan Parlimen dalam negeri Johor, saya kena sebut satu-persatu Yang Berhormat Datuk Speaker.

Yang pertama sekali, mantan Menteri Besar kita, Yang Berhormat Datuk Seri Mohamed Khaled bin Nordin, (Dewan bertepuk). Yang kedua, Yang Berhormat Datuk Seri Azalina Othman Said, (Dewan bertepuk). Yang ketiga, Yang Berhormat Datuk Seri Salahuddin Ayub, (Dewan bertepuk). Saya tak pernah sehaluan dengan Salahuddin Ayub tetapi hari ini saya merakamkan ucapan tahniah daripada Sri Medan, (Dewan bertepuk). Dan yang keempat, Yang Berhormat Dr. Zaleha Mustafa. (Dewan bertepuk). Nama yang agak asing, tadi pun saya sempat bertanya dengan rakan-rakan saya daripada Mahkota, Datuk Samsol pun saya tanya, Parlimen apa? Dia kata Sekijang, tahniahlah. Jadi, 4 orang wakil Parlimen dalam kawasan negeri Johor telah dipilih menganggotai Kabinet Malaysia.

Yang Berhormat Datuk Speaker, berdasarkan keputusan PRU yang lalu, beberapa perubahan landskap politik telah berlaku. Suka untuk saya tekankan di sini, di negeri Johor kita harus menggarap perubahan yang ada ini dengan cara kita sendiri iaitu cara Johor. Kita tidak perlu dipengaruhi dengan keputusan PRU sehingga kita dengan sewenang-wenangnya mengubah mandat yang telah diberi oleh rakyat negeri Johor kepada Barisan Nasional dalam PRN yang Ke-15 tempoh hari, (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Speaker, kenapa saya membangkitkan perkara ini? Kerana di dalam beberapa hari yang lalu, telah mula wujud cakap-cakap di luar sana yang menyuarakan bagaimana di negeri Johor dapat menterjemahkan kebersamaan Barisan Nasional dengan Pakatan Harapan sama yang dilakukan di peringkat persekutuan. Tadi rakan saya daripada Skudai pun ada membangkitkan perkara yang sama. Sebagai contoh Yang Berhormat Datuk Speaker, ada permintaan Pakatan Harapan Johor untuk menjadi Ahli Jawatankuasa Tindakan Pembangunan Daerah (JPTD).

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin mengajak rakan-rakan Pakatan Harapan sama-sama melihat perbezaan kerajaan di negeri dan juga kerajaan di peringkat persekutuan. Bagaimana caranya ia ditubuh dan bila ianya diwujudkan?

Yang Berhormat Datuk Speaker, tidak adil jika kita samakan situasi kerajaan negeri Johor dengan kerajaan-kerajaan negeri seperti negeri Perak atau negeri Pahang yang wujud selepas PRU yang ke-15. Sedangkan kerajaan negeri Johor telah wujud melalui mandat rakyat melalui Pilihan raya Negeri yang lalu dan kerajaan telah tertubuh sebelum PRU yang ke-15 yang lalu. Oleh itu Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin mencadangkan kepada kepimpinan negeri, jika pun perubahan ingin dilakukan di negeri Johor, ianya haruslah bergantung kepada keputusan pilihan raya yang akan datang, bukan mandat yang ada hari ini. Kita perlu sama-sama menghormati keputusan Pilihan raya Negeri yang lalu, mandat untuk Barisan Nasional menubuhkan kerajaan negeri. Jalankan sahaja tanggungjawab yang diberikan dan teruskanlah amanah rakyat ini tanpa rasa ragu-ragu.

Yang Berhormat Datuk Speaker, lagi pun apa yang saya lihat rakan-rakan Pakatan Harapan cukup selesa di sebelah sana. Sebelum ini mereka telah pun berjaya menjadi rakan strategik yang seperti diulang oleh Yang Berhormat Skudai sebentar tadi. Kepada kerajaan penggal yang lalu, mereka boleh bercakap, mereka boleh berhujah, mereka boleh berbahas di dalam Dewan yang mulia ini, tiada siapa pun yang menghalang. Kita boleh jadi rakan yang baik, kita boleh sama-sama membangunkan negeri Johor dan inilah sebenarnya Pembangkang yang telah kita ada di penggal yang lalu dan akhirnya Yang Berhormat Datuk Speaker, bila rakan-rakan YB Pakatan Harapan kekal berada di sebelah sana, secara tidak langsung demokrasi di negeri Johor akan dapat berfungsi dengan lebih baik dengan wujudnya Pembangkang yang lebih konstruktif. Sudah tentu percambahan idea dan pembentukan dasar akan menjadi lebih bermakna jika Pembangkang dapat mainkan peranan konstruktif mereka di dalam mahu pun di luar Dewan Negeri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, walau bagaimanapun, saya sebagai ahli parti dan juga orang parti, saya akur, saya akan sentiasa menghormati apa sahaja keputusan yang dibuat pucuk pimpinan parti asalkan ianya dapat memperkukuhkan lagi parti Barisan Nasional dan yang paling penting Yang Berhormat Datuk Speaker, keputusan yang akan dibuat tidak akan mengkhianati kepercayaan rakyat dan mandat rakyat kepada kita semua. Sebagai ADUN kawasan Sri Medan, saya amat-amat berharap Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan juga rakan-rakan daripada Pakatan Harapan perlulah akur dan menghormati keputusan Pilihan raya Negeri yang lalu dan jangan sesekali kita cuba untuk menafikannya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya yakin, rakan-rakan Ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini pun maklum rakyat Johor telah memberi sokongan lebih 2/3 kepada Barisan Nasional, ianya bukan majoriti mudah ataupun perlu penggabungan dengan mana-mana parti. Berilah sokongan kepada Barisan Nasional untuk menjalankan amanah yang telah diberikan sehingga tamat penggal PRN yang ke-15 ini. Tak lama pun, saya rasa tak sampai 1,800 hari, kalau nak kira minggu, saya rasa tak sampai pun 200 minggu, saya rasa rakan-rakan di sebelah sana boleh sabar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, berbalik kepada soal Bajet 2023, saya ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang telah membentangkan Bajet 2023 pada hari Khamis yang lalu. Secara keseluruhan, saya melihat Belanjawan Johor 2023 adalah belanjawan yang cukup berhemah. Selepas 2 tahun mencatatkan perbelanjaan defisit, kerajaan negeri berupaya merangka strategi untuk menjadikan belanjawan tahun hadapan pada kadar *surplus* tanpa meninggalkan program dan juga inisiatif penting untuk pembangunan negeri Johor.

Ada beberapa inisiatif dan program yang menarik perhatian saya dan suka untuk saya beri cadangan bagi tujuan penambahbaikan. Seperti contoh Yang Berhormat Datuk Speaker, RM2 juta yang diperuntukkan untuk meningkatkan kepakaran penjawat awam Johor. Kita

semua percaya, bahawa penjawat awam merupakan tulang belakang kepada keberkesanan pentadbiran di negeri Johor. Jika mereka cekap dan jika mereka menjadi pakar dalam pelbagai bidang, maka dasar yang dilaksanakan juga akan menjadi lebih berkesan. Elok untuk saya sarankan di dalam Dewan yang mulia ini Yang Berhormat Datuk Speaker, jika RM6 juta ini dapat dikekalkan setiap tahun, atau dinaikkan jumlahnya mengikut keperluan semasa, berkat kepakaran dan pengkhususan penjawat awam perlulah dipelbagaikan. Bukan sahaja ditumpukan kepada hal ehwal tanah sahaja, atau pengurusan sahaja, tetapi kepada soal ekonomi, *urban planning* dan juga sebagainya.

Selain itu Yang Berhormat Datuk Speaker, pada hemat saya, Pengangkutan Awam Johor yang turut diberi perhatian khusus dalam Belanjawan Johor 2023 merupakan satu perkara yang cukup mustahak seperti yang dimaklumkan oleh rakan saya daripada Skudai sebentar tadi. Perling, minta maaf. Minta maaf Yang Berhormat Datuk Speaker, Perling. Dengan kadar kependudukan yang tinggi di sekitar Bandaraya Johor Bahru, dan bandar raya-bandar raya sekitarnya, keperluan untuk mewujudkan satu sistem pengangkutan awam yang komprehensif perlulah diwujudkan dengan segera. Ini membolehkan rakyat Johor mengurangkan kebergantungan kepada kenderaan bermotor dan menjadikan pengangkutan awam sebagai pilihan utama mereka. Jika tidak, kesesakan lalu lintas di kawasan bandar raya Johor Bahru, Pasir Gudang dan kawasan-kawasan yang berkependudukan tinggi yang lain akan berlarutan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kawasan-kawasan luar bandar Johor juga memerlukan satu sistem pengangkutan alternatif yang membolehkan mereka bergerak ke kawasan-kawasan pekan dan bandar yang jauh antara satu sama lain. Saya fikir, dengan kepesatan Johor pada masa akan datang, pengangkutan awam adalah antara agenda terpenting bagi kerajaan negeri Johor. Kita akui Yang Berhormat Datuk Speaker, kos untuk membina dan menyelenggara satu sistem pengangkutan awam tidaklah murah. Maka satu mekanisme kewangan perlu dibentuk dengan kerjasama di antara kerajaan negeri, sektor swasta dan juga institusi perbankan perlu dirintis mulai sekarang.

Perkara seterusnya Yang Berhormat Datuk Speaker, saya suka untuk menyentuh Orang Muda Johor ini, berkaitan tentang Orang Muda Johor, EXCO ada? Pada saya golongan belia di Johor perlu dididik dan didedahkan kepada proses demokrasi melalui kelas-kelas politik dan demokrasi. Pilihan Raya Umum yang Ke-15 merupakan pilihan raya umum pertama di mana anak-anak muda undi 18 telah mula mengundi. Yang Berhormat Datuk Speaker, walau apa pun pola pengundian anak muda yang lebih penting adalah bagaimana mereka memahami bahawa setiap keputusan mereka itu dapat menyumbang pada jatuh naik sebuah negara atau negeri. Pergi mengundi bukanlah satu perkara yang suka-suka, dan banyak pertimbangan yang perlu diambil sebelum mereka membuang undi.

Yang Berhormat Datuk Speaker, suka ingin saya mencadangkan melalui kepimpinan belia Johor yang mengandungi 7 inisiatif, elok jika di selit satu dua program untuk mendidik belia-belia Johor tentang erti demokrasi. Lebih-lebih lagi keperluan mereka untuk memahami apakah demokrasi dan impak pilihan mereka dalam peti undi kepada masa depan negara dan juga negeri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum saya mengakhiri perbahasan saya kali ini, saya berpendapat jika negeri Johor ingin mencapai status negeri maju, perbelanjaan pembangunan perlulah bersasar dengan program-program yang berimpak tinggi. Saya percaya perbelanjaan pembangunan akan ditingkatkan pada tahun-tahun akan datang dan berupaya untuk membawa Johor ke tahap yang lebih tinggi.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya bersama rakan-rakan Ahli Yang Berhormat, kita fikirkan dalam tempoh minggu perbahasan ini. Adakah belanjawan ini cukup untuk memberi sentuhan kepada mereka yang memerlukan? Mereka yang menjadi usahawan, mereka sebagai orang muda, mereka yang bertani dan termasuk mereka yang tinggal di luar bandar

dan juga di kawasan bandar. Apakah cukup bantuan untuk 2 hingga 500 orang dalam satu-satu bidang? Sedangkan rakyat negeri Johor adalah 3.8 juta yang mungkin jumlahnya sepatutnya lebih besar dari apa yang diumumkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, akhir sekali saya ingin memetik 4 faktor utama kepada ekonomi Johor, 4 faktor utama kenapa ekonomi Johor ini maju. Seperti yang diterangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, pertama adalah kedudukan politik yang stabil. Kedua, polisi mesra pelabur. Ketiga, pembukaan semula sempadan Johor – Singapura dan yang keempat sistem penyampaian awam Johor yang baik dan modal insan yang cekap.

Adalah harapan saya agar kita Ahli-Ahli Dewan Negeri dalam kapasiti politik ataupun kapasiti Wakil Rakyat dapat mempertahankan keempat-empat faktor ini dalam setiap tindakan kita. Saya percaya Yang Berhormat Datuk Speaker, muafakat membawa berkat. Itu mestilah bertujuan menjaga faktor-faktor ini, barulah negeri Johor boleh terus maju di masa hadapan. Di bawah pentadbiran Barisan Nasional ke, di bawah Pakatan Harapan ke atau apa-apa juga parti yang akan menerajui kerajaan dalam negeri Johor.

Terima kasih pada Yang Berhormat Datuk Speaker, saya rasa masa masih ada. Saya beri masa lebih saya ini untuk rakan-rakan yang lain. Terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker, kerana memberi peluang kepada Sri Medan untuk bersama-sama dalam sesi perbahasan kali ini. Kalau untuk kawasan saya ada 2 saja perkara, Sri Medan dikenali dengan kawasan banjir. Yang kedua, kawasan yang kadang-kadang selalu tak ada air. Jadi dua jabatan yang mesti membantu kawasan Sri Medan adalah SAJ dan juga JPS. Jadi, semua pun maklum saya tak perlu nak ulang berulang-ulang kali cakap perkara yang sama. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon menyokong. Sekian wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. (Dewan bertepuk.)

YB Speaker : Terima kasih Sri Medan. Lain kali jangan *confuse* ya, Perling dengan Skudai. Ini Skudai, Skudai, Skudai saya pun jadi *confuse*.

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan (Sri Medan) : Minta maaf Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Benut. Silakan.

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad (Benut) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera. Pertamanya saya mohon izin daripada rakan saya Yang Berhormat Sri Medan, bahawa mukadimah beliau menjadi sebahagian daripada perbahasan saya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor atas pembentangan Belanjawan 2023 yang bertemakan, "Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat". Walaupun kita hari ini ada kerajaan yang dinamakan kerajaan perpaduan, kerajaan campuran, tetapi saya percaya bahawa bajet perlulah dilihat dan dibuat bertujuan untuk membantu rakyat. Dan, hanya boleh dilakukan bila kerajaan dapat merasakan denyut nadi rakyat di bawah. Memahami keperluan rakyat, menyedari akan kepayahan yang dihadapi oleh rakyat, maka hari ini terbentuklah satu bajet yang begitu prihatin dengan apa yang dihadapi oleh rakyat yang ada di bawah. Jadi atas dasar itu, tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan pegawai-pegawai kerajaan yang telah bertungkus lumus menyediakan bajet bagi tahun 2023.

Sebelum saya pergi jauh, ada beberapa teras yang disentuh oleh Yang Amat Berhormat khususnya berkaitan dengan tadbir urus kerajaan. Satu daripada enam teras. Ada pepatah Cina yang mengatakan bahawa dengan izin Datuk Speaker, *there are three kinds of person that you must not challenge, civil servant, customer, and widow*. Tiga ni jangan kita kacau Yang Berhormat. Jadi, apa yang nak dibuat oleh kerajaan pada hari ini dengan

memperkukuhkan tadbir urus kerajaan ini adalah satu pendekatan yang amat tepat dan bersesuaian. Kompetensi pegawai kerajaan, pegawai perkhidmatan awam seperti mana yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat yang ada mendapat sijil kedoktoran, ada yang dihantar ke Singapura oleh kerajaan Singapura untuk mendapatkan sijil sarjana adalah merupakan usaha-usaha yang perlu terus kita sokong sebagai satu kaedah untuk meningkatkan kompetensi perkhidmatan awam. Dan, strategi tersebut amat sesuai kerana ini Johor, Johor ramai daripada kita yang berucap di Dewan ini merasakan bahawa Johor ini begitu strategik negerinya.

Johor ini begitu hebat negerinya. Kenapa tidak Yang Berhormat Datuk Speaker? Kalau kita lihat daripada segi sudut pentadbiran ini, kita dapat melihat bahawa negeri Johor ini tak cukup dengan hanya ada satu sahaja pembangunan wilayah. Kita ada IRDA, tak cukup satu kita ada ECER. Walhal ECER itu sepatutnya hanya melibatkan Kelantan, Terengganu, Pahang mungkin, tetapi Mersing juga dilibatkan sama, kerana strategiknya negeri Johor, berpotensi negeri Johor untuk menyumbang kepada kejayaan rancangan Pembangunan Wilayah Ekonomi Pantai Timur. Selain daripada itu, tak cukup Segamat dan dimasukkan juga Segamat, tak cukup, Mersing, dimasukkan juga Segamat sebagai menguatkan lagi potensi dan juga kemampuan dan keupayaan untuk membangunkan program secara pembangunan wilayah. Tak cukup itu, bukan hanya kita ada IRDA, bukan hanya kita ECER, pembangunan segi tiga Indonesia, Malaysia, Thailand padahal di sebelah utara. Tetapi juga dimasukkan pantai barat Johor termasuklah daripada Muar, kawasan Yang Berhormat Datuk Speaker Batu Pahat dan kawasan saya di Pontian juga dimasukkan di dalam pembangunan segi tiga Indonesia, Malaysia, Thailand.

Saya masih ingat ada satu mesyuarat yang saya hadiri, sewaktu menjawat jawatan Menteri Besar, yang memperkatakan tentang potensi yang ada kepada Pantai Barat Johor, memandangkan pembangunan di Kepulauan Sumatera itu begitu rancak membangun. Kita tak mahu hanya negeri seperti Sarawak sahaja yang meraih faedah daripada pembangunan yang berlaku di Kepulauan Riau ataupun di Kepulauan Sumatera. Pantai Barat Johor juga perlulah menikmati faedah.

Jadi daripada apa yang saya perkatkan ini, ianya memperlihatkan kita betapa perlunya kompetensi perkhidmatan awam itu diperkukuhkan. Jadi saya amat yakin dan percaya bahawa apabila kita menyentuh tentang soal mendedahkan pegawai kerajaan, *our civil service JCS* ini untuk meningkatkan keupayaan diri, ianya harus diperluaskan lagi. Tetapi dengan hanya kita hanya menumpukan kepada ketua-ketua jabatan sahaja, saya kira tidak mencukupi Yang Berhormat Datuk Speaker. Kenapa tidak kita juga melihat bahawa ketua kampung dan kita panggil lagi ketua kampung kenapa tak kita panggil dia Pegawai Kampung? Tetapi dengan hanya elaun RM500.00 kerajaan negeri bagi RM400.00 kerajaan pusat, RM900.00 sahaja elaun, Pegawai Kampung ini dia nak buat apa Yang Berhormat. Apa yang boleh dibuat dengan RM900.00 hari ini? Gaji minima paras kemiskinan pun RM1,500.00. Jadi saya kira, kalau kita boleh sanggup berbelanja begitu besar, kenapa tidak kita beri tumpuan agar kenaikan gaji ataupun elaun untuk ketua-ketua kampung, penghulu kita panggil dia Eksekutif Kawasan katakan. Jangan panggil penghulu, penghulu itu zaman dah berlalu, kita hendak kan pegawai-pegawai kerajaan ini dilihat menarik kepada masyarakat di luar sana, menarik kepada orang muda yang ada di luar sana. (Dewan bertepuk.) Kenapa tidak mereka ini menjadi eksekutif bagi satu-satu kawasan. Tetapi itulah dia, *you pay peanut, you get monkey*.

Yang Berhormat kita perlu setimpal kan elaun-elaun yang kita bagikan pada petugas-petugas awam ini. Jadi kalau ada lebih setelah kita naikkan elaun Ketua Kampung, setelah kita naikkan elaun penghulu-penghulu ini, bolehlah saya sokong cadangan Datuk apa nama Yang Berhormat Kukup ini supaya ADUN-ADUN ini naik elaun, dan lebih-lebih itu mungkin boleh timbangkanlah untuk elaun-elaun ADUN. Sebelum itu, saya kira ada lagi mereka yang saya kira seolah-olah seperti tertinggal dalam hal kita menjaga kebaikan pegawai-pegawai ataupun mereka-mereka yang bertugas. Jadi Yang Berhormat Datuk Speaker, kalau kita

dapat lihat perkara ini barulah betul, Johor ini sesungguhnya negeri yang dikatakan strategik, negeri yang dikatakan maju, penyumbang besar kepada pertumbuhan KDNK negara kita. Jadi setimpal dengan apa yang berlaku di negeri kita.

Selain daripada itu Yang Berhormat Datuk Speaker, kita juga menyambut baik usaha yang dibuat oleh kerajaan dalam menyediakan satu jumlah peruntukan pembangunan yang besar sebanyak RM600 juta. Kita juga amat menghargai akan sumbangan besar pihak-pihak berkuasa tempatan, kita dapat melihat sebanyak RM550 juta disediakan untuk membangunkan program-program pembangunan di kawasan-kawasan PBT. Cuma saya mengharapkan agar kita tidak hanya menyusun, merangka program-program pembangunan tetapi juga yang pentingnya projek-projek tersebut kalau boleh siap mengikut jadual. Apa yang dah dirancang dapat disiapkan. Kalau projek-projek PBT ini tergendala, amat malang kerana ianya akan memberi kesan yang langsung kepada pemegang taruh, kepada masyarakat setempat. Maka RM550 juta ini yang dirancang untuk pembangunan melalui Pihak Berkuasa Tempatan adalah sesuatu yang amat diharapkan dan ditunggu-tunggu oleh rakyat di bawah kerana saya percaya ianya akan mencakupi bukan hanya menaik taraf jalan-jalan PBT ataupun infrastruktur-infrastruktur di kawasan PBT tetapi juga, ianya juga dapat menyediakan banyak peluang-peluang perniagaan, dapat membuka ruang-ruang baru untuk memperindahkan kawasan-kawasan di negeri Johor ini yang amat-amat memerlukan. Jadi, itu adalah satu perkara yang saya percaya menjadi satu titik tolak dalam usaha kita untuk meningkatkan kompetensi perkhidmatan awam termasuklah tadi, bila projek perlu disiapkan bagi, bahawa penyampaian kepada perkhidmatan yang responsif sebagai salah satu strategi yang diperkenalkan oleh Yang Amat Berhormat itu, tentulah insya-Allah akan menjadi kenyataan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, teras yang kedua yang disentuh oleh Yang Amat Berhormat ialah tentang pembangunan ekonomi. Bila kita ada IRDA, kita ada ECER, kita ada segi tiga IMT, seperkara lagi saya bersetuju dengan pandangan Ketua Pembangkang tadi bahawa elok kita ada satu fokus yang dapat dibentuk di peringkat Dewan Negeri ini sama ada dalam bentuk kerjasama antara semua Ahli-Ahli Dewan Negeri supaya kita dapat meraih sebanyak mungkin dengan adanya Ahli-Ahli Parlimen kita yang berada dalam Kabinet seperti yang disebut oleh Yang Berhormat Sri Medan sebentar tadi. Jadi, kita bukan hanya dapat memantau, tetapi juga kita dapat memberi tumpuan. Saya memberi contoh satu perkara. RM510 juta dalam bajet yang belum diluluskan tahun itu adalah bertujuan untuk pelebaran Senai Utara pergi ke Pandan sepanjang 19 kilometer. Kemudian, lorong memotong di Lebuhraya Senai – Desaru sepanjang 10 kilometer sahaja di jajaran satu lorong itu dilebarkan dan kedua-dua projek ini menelan belanja RM510 juta.

Tetapi kalau kita di Johor ini melihat dengan hanya kita membuat pelebaran di Senai Utara di tol itu, nak pergi ke Pandan sahaja, saya rasa lebih baik kalau boleh dipanjangkan sedikit tak boleh ke Yang Berhormat sampai ke kawasan Yang Amat Berhormat Menteri Besar ke apa, bolehlah saya sebagai Ahli Parlimen Simpang Renggam tumpang tui sikit, ha lanjutkan sikit kita lebarkan lebuhraya yang ada. Nak sampai Sri Medan jauh sikitlah, apatah lagi nak sampai ke Semarang, jauh tapi sampai, sampai Simpang Renggam tu cukuplah. Simpang Renggam sampai ke Pandan ha, Kluang jauh lagi, atas lagi Yang Berhormat.

Ini peluang, masih ada lagi kita belum pun lagi membahaskan bajet. Saya percaya kerajaan yang ada pada hari ini akan melihat semula kepada perancangan belanjawan untuk 2023 dan kita harus merebut peluang. Saya percaya agensi-agensi yang terlibat bolehlah berbincang cara mana dan bagaimana kita dapat *angle* kan semula, hujahkan semula agar peruntukan RM510 juta itu tak sewajarnya untuk Johor, mungkin RM1 bilion, sesualah sangat untuk Johor dengan sumbangan besar kita kepada KDNK negara kita. Jadi untuk itu saya percaya dengan ruang yang ada ni, perlu kita ambil peluang.

Selain daripada itu, bila kita bercakap soal negeri Johor yang strategik, kita ada contoh Yang Berhormat Datuk Speaker apabila pintu masuk yang sibuk di dunia, di Tambak Johor Yang

Amat Berhormat telah umumkan beberapa inisiatif untuk menambah baik ke negeri Johor ini, ke negara kita dengan pengenalan apa nama *e-Gate* dan sebagainya, penyantunan kolaborasi oleh agensi-agensi yang ada di Tambak Johor dapat ditambah baik bertujuan untuk memastikan kelancaran perjalanan pengangkutan yang ada menggunakan perkhidmatan Tambak Johor.

Selain daripada itu Yang Berhormat, kita ada Tambak Johor yang begitu menarik dari segi kemudahan yang disediakan. Kita juga ada Terminal Feri Desaru sebagai contoh, juga bertaraf antarabangsa. Kita perlu lebih banyak lagi pintu-pintu masuk yang bertaraf antarabangsa. Di sinilah cadangan Yang Berhormat Ketua Pembangkang itu tadi amat sesuai kerana perlunya ada kolaborasi dengan kementerian, dengan Kementerian Pengangkutan, kementerian yang berkaitan untuk mengambil kira keperluan pintu-pintu masuk kita ini. Dari Terminal Feri Kukup sebagai contoh Yang Berhormat daripada Kukup tentu boleh sependapat dengan saya seolah-olah pintu masuk untuk mereka-mereka yang berpendapatan rendah sahaja, sedangkan ianya salah satu daripada pintu masuk yang strategik, yang kita boleh menarik pelancong-pelancong yang datang ke negeri kita ini kalau boleh pelancong-pelancong yang berpendapatan *middle to upper income*, bukan *middle to lower income*. Di Johor sekarang betul kita berdepan dengan keadaan di mana peniaga-peniaga semua dapat kembali berniaga, tetapi hakikatnya tetap negara jiran kita yang datang, Singapura yang datang ke Johor ini adalah mereka ramainya terdiri daripada *middle to lower income*, kita nak *middle to upper income*. Ini yang perlu kita mempunyai infrastruktur, kita perlu mempunyai produk-produk yang dapat menarik pelancong yang kuasa membeli mereka jauh lebih baik, jauh lebih tinggi daripada apa yang ada pada hari ini kerana itu akan memberi satu kesan langsung kepada usaha untuk meningkatkan ekonomi negeri Johor.

Jadi Yang Berhormat Datuk Speaker, kalau kita dah sentuh Terminal Feri Kukup, terminal feri di Pasir Gudang dan di sebelah Pengerang, di sebelah Kota Tinggi, saya percaya ini semua akan menjadi satu nilai tambah kepada kekuatan negeri Johor untuk menarik lebih banyak pelaburan ke negeri kita.

Yang keduanya Yang Berhormat Datuk Speaker, secara khususnya di dalam usaha untuk pembangunan ekonomi yang digariskan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar tadi, antara strategi yang disentuh adalah berkenaan dengan latihan kemahiran, pelancongan untuk memperkasakan industri makanan sebagai contoh. Saya tak dapat melihat secara holistik tetapi melihat kepada potensi di Johor ini sebagai pengeluar makanan utama negara kita, kita bercita-cita dalam Bajet Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk Johor menjadi *food basket* untuk negeri Johor dan juga kita menyumbang kepada jaminan bekalan makanan untuk negara.

Jadi untuk itu, perlulah ada usaha-usaha sokongan bagi menjayakan harapan tersebut. Antaranya Yang Berhormat, kalau boleh kita perhebatkan lagi usaha-usaha secara PPP, *Private Public Partnership* ini. Sebenarnya Simpang Renggam ni sebagai contoh adalah jauh lebih baik daripada Pagoh dari segi pembangunan yang dirancang di sana kerana ianya melibatkan *private sector*, Sime Darby, *public sector* nya kerajaan yang luluskan permohonan-permohonan pembangunan yang menarik lebih banyak. Bukanlah maknanya tak bagus Pagoh tu, tetapi di Simpang Renggam ini potensinya, Sime Darby juga ada kawasan-kawasan perladangan yang cukup menarik. Kenapa tidak dengan lokasi Kluang, ha, ni boleh masuk Kluang sekalilah, Kluang yang sentral dari segi kedudukannya juga kenapa tidak kita bangunkan *attracting city*.

Yang Berhormat Datuk Speaker, salah satu penyumbang kepada kesesakan lebuh raya di utara selatan adalah sebagai contoh ialah apabila kenderaan lori-lori besar ini bila mereka menggunakan R&R untuk berehat, apabila penuh mereka meletakkan kenderaan-kenderaan besar ini, lori dan sebagainya di tepi-tepi lebuh raya. Itu sebenarnya penyumbang kepada kesesakan lebuh raya malah mengancam keselamatan kepada pengguna lebuh raya. Jadi

apabila sentral Johor di Kluang, di Simpang Renggam itu dapat dibangunkan *attracting city* ianya merupakan salah satu perkhidmatan untuk menyokong usaha kerajaan negeri dalam nak menjadikan Johor ini sebagai hab pengeluaran makanan, sebagai tarikan kepada usaha untuk menjayakan agropelancongan sebagai contoh kerana ianya perlu digandingkan sekali, saya kira, saya berpendapat dengan adanya sistem pengangkutan yang akan dapat menyokong pembangunan untuk menjadi Johor sebagai hab pengeluaran makanan dan juga sebagai usaha untuk menjayakan agropelancongan di sebelah sentral Johor ini.

Jadi Yang Berhormat Datuk Speaker, kalau perkara-perkara yang ini seumpama itu dapat kita jayakan, saya amat yakin bahawa Johor akan berada jauh di hadapan berbanding dengan negeri-negeri lain. Saya tidak ingin sama-sama seperti rakan saya dari Sri Gading dengan kerajaan yang ada, saya pun keliru sama ada kerajaan yang ada ini kerajaan perpaduan ke, kerajaan campuran ke, saya pun tak pasti tetapi biarlah perkara itu diuruskan oleh pucuk pimpinan tetapi untuk kita di Johor ini, Yang Berhormat Datuk Speaker kita ada kelebihan kita.

Salah satu, akhir sekali Yang Berhormat ya, salah satu daripada hasrat saya ialah untuk melihat kerajaan melalui bajet yang dibentang pada kali ini, satu peruntukan pemudah cara perlu dikekalkan, perlu diteruskan. Kita ada dulu dalam Bajet 2022, *facilitation fund* kerana saya amat, amat menunggu-nunggu sebenarnya bagaimana, cara mana Yang Amat Berhormat Menteri Besar ingin menstrukturkan semua Invest Johor kerana itu amat penting. Kita dah ada JETCO di Singapura, usaha untuk menstrukturkan semula, mengkorporatkan Invest Johor ini adalah satu langkah yang tepat tetapi peranannya setelah ianya distrukturkan semula, diperkukuhkan ianya harus seiring dengan peranan yang perlu mereka mainkan. Jadi untuk itu, sebagai peringkat permulaan *facilitation fund* perlu diadakan secukupnya. Saya mencadangkan dahulu sekurang-kurangnya RM10 juta disediakan untuk membolehkan penggerak-penggerak ekonomi negeri kita ini bukan hanya bergantung kepada MITI, dengan MATRADE, dengan MIDA semata-mata tetapi kekuatan kerajaan negeri itu sendiri untuk menarik pelaburan juga perlu ada. Jadi, untuk tujuan itu, *facilitation fund* inilah yang akan membantu pegawai kerajaan kita, membantu negeri kita untuk, sebab kita tak boleh *opportunity don't knock twice on your door*, Yang Berhormat Datuk Speaker. Bila dia menawarkan kepada kita, kita harus sambut pada waktu dan ketika itulah apabila tawaran dibuat. Itulah peluang yang sepatutnya kita rebut dan untuk itu perlu ada satu peruntukan yang membolehkan kita untuk bergerak pada bila-bila masa tanpa membawa semula ke Dewan untuk diluluskan, tanpa memerlukan kelulusan yang terlalu tinggi dari segi keperluannya tetapi cukup sekadar kelulusan di peringkat EXCO kerajaan negeri.

Jadi Yang Berhormat Datuk Speaker, pada akhirnya saya ingin menyeru Ahli-Ahli Dewan semua untuk kita kekal fokus dalam memenuhi amanah dan kepercayaan rakyat yang diberikan kepada kita. Kita akan terus berikan sokongan dan dokongan kepada kerajaan negeri, kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan barisan EXCO untuk menerajui negeri Johor. Belanjawan Johor 2023 sudah pun dibentang dan kini sedang dibahasakan oleh semua Ahli-Ahli Dewan. Semoga perbahasan dan lontaran idea kita ini dilakukan dengan konstruktif, demi kebaikan rakyat dan negeri ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih di atas peluang yang diberikan. Saya dengan ini turut menyokong Belanjawan 2023. (Dewan bertepuk). Sekian. terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Benut. Ahli-Ahli Yang Berhormat, saya tangguhkan Persidangan ini sehingga jam 3.25 petang.

Persidangan ditangguhkan pada jam 3.00 petang.

Persidangan disambung semula pada 3.25 petang.

Yang Berhormat Timbalan Speaker mengetuai Persidangan.

YB Timbalan Speaker : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam Maju Johor. Perbahasan diteruskan, dijemput Sungai Balang.

YB Tuan Haji Selamat bin Takim (Sungai Balang) : Bismillahirrahmanirrahim, Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh dan salam sejahtera. Salam Maju Johor. Jajaran mengkudu berbias kesuma, di celah angana di tanah Jawa, ucapan aluan pembuka bicara, di Dewan mulia kita bersua.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih di atas ruang dan peluang untuk sesi perbahasan di dalam Dewan yang mulia pada petang ini.

Yang Berhormat Timbalan Speaker, terlebih dahulu izinkan saya merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim di atas pelantikan sebagai Perdana Menteri Malaysia yang ke-10 pada 24 November 2022 yang lalu. Selepas negara menyaksikan Parlimen tergantung, yang mana tiada satu parti ataupun pakatan politik yang berjaya memperolehi majoriti mudah untuk membentuk sebuah kerajaan persekutuan. Tidak lupa juga ucapan tahniah dan syabas senada dan seirama daripada sama dengan Yang Berhormat Sri Medan ingin mengucapkan merangkap terima kasih kepada Presiden UMNO Malaysia merangkap Pengerusi Badan Barisan Nasional, Yang Berhormat Datuk Seri Ahmad Zahid Hamidi yang telah dilantik menjadi Timbalan Perdana Menteri Malaysia 1 serta barisan Kabinet Kerajaan Perpaduan Malaysia dan dengan berakhirnya pelantikan jemaah menteri ini, diharapkan mereka dapat bekerja bersungguh-sungguh demi kemakmuran negara dan rakyat Malaysia secara keseluruhannya.

Yang Berhormat Timbalan Speaker, sebagai anak jati negeri Johor yang cintakan tanah Johor ini, mengharap kerajaan perpaduan yang telah terbentuk ini dapat meneruskan usaha-usaha untuk memperjuangkan dan jangan lupa tentang tuntutan Malaysia terhadap Pulau Batu Puteh demi kedaulatan Bangsa Johor. Saya ulang, perjuangan tuntutan Malaysia terhadap Batu Puteh perlu diteruskan demi kedaulatan bangsa Malaysia dan juga Bangsa Johor. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Timbalan Speaker, patik juga menjunjung kasih Ke Bawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang DiPertuan Agong di atas kebijaksanaan Baginda Tuanku dapat menyelesaikan kemelut politik ini bersama dengan Tuanku Raja-Raja Melayu melalui mesyuarah dan pertimbangan tertentu demi kemaslahatan ummah dan rakyat Malaysia dalam konteks kemajmukan negara bangsa.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, berdasarkan kejadian ini, jelaslah bahawa kestabilan dan kemakmuran politik negeri menjamin keutuhan dan kekuatan ekonomi sebuah negeri atau negara. Perkara ini diabsahkan dengan negeri Johor telah berjaya memperolehi nilai pelaburan tertinggi dalam negara iaitu sebanyak RM60.9 bilion pada separuh pertama tahun 2022. Dengan kadar pertumbuhan KDNK negara yang dijangka sederhana iaitu sekitar 4% hingga 5% pada tahun 2023, saya yakin Johor di bawah pentadbiran Yang Amat Berhormat Dato' Onn Hafiz bin Ghazi dapat mencapai peratus kadar pertumbuhan ekonomi negeri yang lebih tinggi dan kadar pertumbuhan KDNK negara dengan tema, "Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat", insya-Allah.

Saya berpandangan demikian adalah kerana faktor tersebut disumbangkan oleh beberapa aspek negeri Johor seperti mana yang disebut oleh Yang Berhormat Sri Medan tadi iaitu pertamanya ialah keadaan politik negara, negeri Johor yang sendiri yang stabil, polisi kerajaan negeri yang mesra pelabur, pembukaan semula sempadan antara Johor – Singapura dan penambahbaikan sistem penyampaian awam. Dengan suntikan dana sebanyak RM1,734.18 juta dan perbelanjaan sebanyak RM1,731.74 juta dan lebih

sebanyak RM2.44 juta ternyata ekonomi negeri ini berada dalam keadaan stabil dan sihat. Kadar pengangguran yang dapat diturunkan kepada 2.5% dan pada suku ketiga tahun 2022 berbanding tahun 2021 iaitu 4% mencerminkan Johor sedang berada di dalam landasan yang betul, fasa pemulihan COVID-19.

Patik dan sekalian warga DUN Sungai Balang juga ingin merakamkan setinggi-tinggi ucapan menjunjung kasih di atas keprihatinan Ke Bawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ismail Ibni Almarhum Sultan Iskandar dan Duli Yang Maha Mulia Permaisuri Johor Raja Zarith Sofia binti Almarhum Sultan Idris Shah, Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor serta kerabat Diraja di atas kurniaan sumbangan keluarga Diraja sebanyak RM123 juta kepada Bangsa Johor yang sudah tentunya menjadi penyuntik pertumbuhan ekonomi negeri dan memberi manfaat kepada 1.6 juta kepada rakyat Bangsa Johor.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, secara keseluruhannya belanjawan ini saya lihat sebagai belanjawan yang meliputi aspek dan lapisan masyarakat Bangsa Johor yang terdiri daripada 3.8 juta penduduk. Berdasarkan 6 teras utama segmen Belanjawan 2023 ini, adalah bukti bahawa kerajaan Johor sedia menjadi *the economic power house*, dengan izin, dalam negara dan dengan penyediaan pelan ekonomi yang mampan dan berdaya tahan dalam menghadapi situasi ekonomi yang mencabar pada tahun 2023. Berbekalkan urus tadbir kerajaan yang cekap, Johor bakal sebuah negeri maju berdasarkan acuan Bangsa Johor. Bukan sahaja mempunyai sebuah kerajaan yang mantap dan stabil tetapi juga mempunyai seorang Menteri Besar yang mempunyai sahsiah diri yang baik dan mengamalkan ajaran agama. Saya mengucapkan syabas kepada Yang Berhormat Datuk Menteri Besar kerana memperdengarkan bacaan ayat-ayat suci al-Quran tempoh hari iaitu Surah Yusuf yang mempunyai pengajaran dan kitaran ekonomi yang ada kalanya di atas dan ada kalanya di bawah.

Yang Berhormat Timbalan Speaker, saya sebagai Ahli Dewan Undangan Negeri kawasan Sungai Balang yang terletak di kawasan luar bandar, sememangnya menyambut baik usaha kerajaan Johor untuk menyediakan perbelanjaan berjumlah RM500,000.00 bagi tujuan mengadakan kursus jangka pendek kepada ketua-ketua kampung dan ketua-ketua masyarakat tentang hal ehwal tadbir urus, kewangan, tanggungjawab serta protokol Majlis Raja dan komunikasi yang berkesan. Hal ini perlu didedahkan kepada mereka kerana mereka adalah merupakan duta kecil kerajaan yang menjalankan tugas-tugas penyampaian maklumat dan dasar kerajaan kepada rakyat di peringkat awam. Justeru, dengan peningkatan *skill* dan kemahiran, pengetahuan pentadbiran yang ditimba oleh ketua kampung dan ketua masyarakat ini kelak, bayaran elaun mereka perlu dipertimbangkan seperti mana yang disebut juga oleh Yang Berhormat Benut tentang untuk menaikkan tangga gaji minimum yang berjumlah RM1,500.00. Tidak lupa juga saya mencadangkan untuk gred tangga gaji Penghulu Mukim dikaji semula, yang mana kini ia hanya mencapai kadar tertinggi, Gred NP40. Bagi sesetengah mukim yang mempunyai ijazah sarjana muda dan juga sarjana mungkin tidak dapat menikmati tangga gaji yang lebih baik berbanding dengan kelulusan yang mereka punyai.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya juga tertarik dengan usaha Rejuvenasi Perumahan Johor seperti yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor pada Disember 2022 yang lalu, yang mana pihak kerajaan bertekad untuk mengurangkan karenah birokrasi pentadbiran berkenaan untuk tempoh permohonan perumahan iaitu daripada 99 hari kepada hanya 45 hari. Perkara ini sememangnya menjadi rungutan para pemohon dan juga rakyat di luar sana kerana terpaksa menunggu jawapan yang terlalu lama akan permohonan mereka. Justeru itu, dengan langkah memendekkan tempoh kelulusan ini, ia akan dapat memberikan kelegaan kepada pemohon perumahan yang menunggu dengan penuh harapan. Bercakap mengenai hal ehwal perumahan rakyat, saya konsisten dan mengharapkan pihak kerajaan dapat memberikan fokus kepada kawasan DUN Sri Balang untuk tujuan pembinaan Rumah Mampu Milik kepada rakyat kawasan luar bandar. Hal ini demikian kerana permintaan Rumah Mampu Milik tersebut

adalah begitu tinggi dalam kalangan rakyat di kawasan luar bandar. Kawasan yang bersesuaian untuk projek pembinaan Rumah Mampu Milik Johor ini juga telah dikenal pasti dalam kawasan DUN Sungai Balang. Perkara ini adalah disebabkan faktor golongan muda dan belia yang telah berkahwin serta berkeluarga mahu membina kehidupan sendiri tanpa bergantung harap kepada ibu bapa mereka tentang aspek tempat tinggal.

Saya juga mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana telah memberi baucar RM1,000.00 kepada pemilik Rumah Mampu Milik Johor semasa proses serah kunci kepada mereka yang membeli rumah di bawah skim tersebut. Dengan peningkatan pertumbuhan sektor pembinaan sebanyak RM5.68 bilion pada tahun 2022 berbanding RM5.15 bilion pada tahun 2021, saya yakin dan positif usaha pembinaan Rumah Mampu Milik oleh kerajaan negeri ini dapat dipertingkatkan dan diluaskan ke kawasan luar bandar yang sememangnya mendapat permintaan yang tinggi.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Islam merupakan agama rasmi bagi negeri Johor yang telah diwartakan dalam Undang-Undang Tubuh Kerajaan Johor pada tahun 1895 Dalam Fasal 57 dan bermazhab Shafie dan berfahaman Sunnah Waljamaah. Negeri Johor juga bersifat amat unik kerana mempunyai sekolah agama sendiri yang mana pertubuhannya telah dititah oleh Duli Yang Maha Mulia Sultan Abu Bakar pada tahun 1918. Kini dalam Belanjawan 2023, kerajaan Johor berhasrat untuk mendigitalkan Sekolah Agama Kerajaan Johor melalui usaha pemasangan peranti *Wifi* di 140 buah SAKJ dengan jumlah peruntukan sebanyak RM400,000.00. Sememangnya perkara ini amat perlu, tambahan pula dalam era milenium ini, urusan pentadbiran sebuah jabatan dan organisasi sangat bergantung kepada jaringan Internet sebagai medium ketersambungan antara satu sama lain. Semoga dalam belanjawan tahun mendatang, pihak kerajaan dapat menambah bilangan *Wifi* di SAKJ ini yang masih belum mendapat manfaat tersebut kesemua Sekolah Agama Kerajaan Johor dan dapat dipasang peranti *Wifi* demi kemudahan kepada para guru dan juga pelajar-pelajar sekolah tersebut.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, bercakap soal Internet dan liputan TELCO, Sungai Balang masih mengalami liputan yang lemah dan kurang stabil. Sebilangan masih dan menyukarkan rakyat di Sungai Balang untuk mengakses Internet walau pun panggilan telefon yang terganggu. Oleh yang demikian, pihak kerajaan dan pihak TELCO menyediakan rangkaian, perlu bertemu dan berbincang untuk mencari kaedah, solusi akan permasalahan tersebut dan melalui Pelan JENDELA yang telah dilancarkan oleh Yang Berhormat Menteri KKOM sebelum ini. Sesungguhnya besarlah harapan rakyat Sungai Balang untuk mendapatkan akses jaringan Internet dan liputan rangkaian telefon yang lebih baik dan berkualiti.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, pokok kemang tumbuh sekata, rumput keladi ubi berisi, kaedah tanaman telah tercipta, pokok padi terima inovasi. Berdasarkan pada pantun saya ini, Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, DUN Sungai Balang mempunyai kawasan sawah yang berkeluasan 364.22 hektar, dengan 412 orang pesawah yang mengusahakan tanaman padi dan merupakan kawasan padi yang kedua terbesar di negeri Johor. Estet sawah ini menjadi salah satu penyumbang dalam usaha kerajaan untuk memastikan keselamatan makanan negara ini tercapai dan kemandirian penghasilan bekalan makanan ini bagi rakyat tanpa bergantung harap terhadap import makanan khususnya.

Pihak UTHM dan UPM telah menjalankan kerja-kerja kajian dalam penyelidikan bagi maksud meningkatkan hasil dan rintangan terhadap penyakit pokok padi yang akan memberikan manfaat kepada pesawah. Dengan peruntukan sebanyak RM3.3 juta, Belanjawan 2023 dalam inisiatif pembangunan industri tanaman utama dan komuniti berpotensi saya berharap agar kawasan sawah Sungai Balang ini dapat diberikan tumpuan utama aliran perdana bagi meningkatkan lagi aspek kajian R&D dan pembangunan fizikal kawasan sawah tersebut. Penggunaan teknologi *humid acid* ini dengan izin, dijangka dapat

meningkatkan hasil pengeluaran padi oleh para pesawah dengan peningkatan tahap kesuburan tanah.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, selain daripada tanaman padi, Sungai Balang juga mempunyai tanaman kontan lain seperti nenas, pisang, ubi dan lain-lain lagi yang memerlukan perhatian dan peruntukan bagi membantu para pengusaha tanaman menambah jumlah hasil pengeluaran bagi menampung permintaan yang tinggi di pasaran. Hal ini bagi merealisasikan usaha ke arah *food basket* sepertimana yang disebut Yang Berhormat Sri Medan kepada Malaysia ataupun *food bank* kepada negara serantau, namun begitu pihak kerajaan perlu memandang serius isu kenaikan harga barang *input* seperti racun, baja dan peralatan pertanian yang membebankan para petani.

Tidak lupa juga, Sungai Balang mempunyai industri ternakan kupang yang termasuk di dalam industri perikanan tempatan. Inisiatif keenam Belanjawan 2023 menyasarkan penggabungan pembangunan industri perikanan dan akuakultur tempatan dengan peruntukan sebanyak RM600,000.00 bagi meningkatkan usaha hasil perikanan dan RM200,000.00 bagi pembangunan produktiviti estet kerang-kerangan negeri Johor. Di harapkan pengeluaran hasil tuaian kupang tersebut dapat dipertingkatkan bagi memenuhi keperluan permintaan yang semakin meningkat.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya juga mencadangkan supaya usaha pengusaha kupang di Sungai Balang diberikan pendedahan tentang proses produk sejuk beku kupang agar ia dapat dipasarkan ke seluruh negara mahupun luar negara. Secara tidak langsung, pendapatan dan taraf hidup para pengusaha kupang tersebut dapat ditingkatkan. Nadi ekonomi rakyat di DUN Sungai Balang juga adalah meliputi perusahaan produk-produk industri makanan dan asas tani yang diusahakan secara skala kecil dan sederhana di kampung-kampung yang terdiri daripada perusahaan membuat kerepek, kuih sejuk beku, keropok lekor, mi siput, gula masak dan sebagainya. Melalui pembangunan program ekonomi setempat dan Belanjawan 2023 ini, diharapkan pihak kerajaan negeri dapat menyalurkan peruntukan yang berjumlah RM1 juta kepada perusahaan ini agar dapat dirasai manfaatnya oleh para pengusaha di samping dapat memperbesarkan saiz perniagaan mereka.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya juga mengharap dan menyeru kepada EXCO yang berkaitan agar dapat memberikan perhatian dan tumpuan kepada usaha menaikkan sektor industri makanan asas tani ini supaya ia akan dapat berdaya saing di dalam pasaran terbuka seperti mana kejayaan pihak kerajaan negara Thailand yang berpaksikan industri IET mereka yang berjaya menjadikan hasil mereka ini adalah merupakan satu pendapatan yang sangat dinamik bagi negara tersebut.

Dengan peruntukan RM4.2 juta kepada Jabatan Perparitan. Kita juga mengharapkan pada tahun 2023 ini, kawasan yang saya sebutkan tadi agar dapat diberi tindakan yang sewajarnya yang kita tahu bahawasanya ada sesetengah tempat di kawasan tempat saya adalah merupakan kawasan tanah rendah di mana kita menghadapi masalah banjir kilat dan juga pecahan ombak yang mengakibatkan kerosakan penghakisan pantai di sekitar pantai di DUN Sungai Balang. Selain itu juga, pantai-pantai di kawasan Sungai Balang mengalami hakisan yang agak kritikal. Yang saya sebutkan seperti di Pantai Parit Penyengat, Pantai Seri Menanti dan Pantai Tanjung Tohor.

Dalam tempoh beberapa tahun ini, perubahan fizikal pantai-pantai tersebut adalah sangat membimbangkan. Ditambah pula dengan keadaan laut yang sering bergelora akibat perubahan cuaca yang tidak menentu kini. Perkara ini telah menjadi keresahan penduduk di kawasan tersebut di mana rumah mereka yang terletak di kawasan pantai. Oleh hal demikian, besarlah harapan saya agar pihak kerajaan dapat melihat isu ini untuk diambil tindakan sewajarnya demi memastikan kesan hakisan dapat diminimumkan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, kebajikan dan pembelaan nasib rakyat adalah kunci utama kemakmuran negeri Johor. Resepi ini merupakan amalan yang dilakukan oleh Barisan Nasional dalam menjalankan politik amal bakti kepada rakyat. Justeru itu, saya mencadangkan supaya kerajaan Johor meneruskan dan menambah peruntukan Skim Bantuan Kasih Bangsa Johor yang mana sebelum ini berjumlah RM1.4907 disalurkan kepada rakyat dalam bentuk pemberian beras 10 kilo kepada setiap rumah dalam negeri Johor. Oleh itu, kerajaan Johor mungkin boleh mencari mekanisme baharu bentuk bantuan yang lebih bersasar kepada golongan yang benar-benar memerlukan dan layak untuk menerima bantuan. Kemudahan-kemudahan infrastruktur desa juga perlu diberi perhatian. Khususnya oleh kerajaan Johor seperti usaha pelebaran menaik taraf dan membaiki pulih jalan-jalan kampung yang memberikan peranan dan kemudahan membawa hasil pertanian di kampung-kampung ke pusat jualan. Oleh itu, jurang perbezaan pembangunan fizikal jalan antara desa dan bandar dapat dikurangkan demi kesejahteraan rakyat. Turut tidak dilupakan berkenaan penambahan lampu jalan di setiap kampung juga menjadi suara hati masyarakat di Sungai Balang. Semoga dengan peruntukan RM3.6 juta bagi pemasangan lampu jalan dalam Belanjawan 2023 ini dapat menambah bilangan lampu jalan di kawasan kampung yang memerlukan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sebelum saya mengakhiri ucapan perbahasan ini sekali lagi saya menzahirkan ucapan setinggi-tinggi tahniah dan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Dato' Onn Hafiz bin Ghazi, Menteri Besar Johor di atas pemilihan barisan jemaah EXCO Kerajaan Johor kerana hasil usaha kerja keras tanpa mengenal lelah ini telah mendatangkan hasil yang cukup manis buat negeri Johor dan rakyatnya. Saya menyeru diri saya dan kepada semua Ahli Yang Berhormat agar kita semua dapat memberikan kerjasama, sokongan dan dokongan padu kepada kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar dalam menjayakan misi Maju Johor Makmur Bersama Rakyat kerana sesungguhnya muafakat itu membawa berkat.

Dari Kedah ke Pekan Sari, beli suasa di Kota Tinggi, selesai sudah tugas diberi, di lain masa bersua lagi. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya Sungai Balang memohon menyokong. Sekian, wabillahi taufik walhidayah wassalammualaiikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Sungai Balang. Selanjutnya dijemput Yang Berhormat Bentayan.

YB Tuan Ng Yak Howe (Bentayan) : Salam sejahtera dan selamat petang Yang Berhormat Datuk Speaker. Jutaan terima kasih diucapkan kerana sudi memberi peluang kepada Bentayan untuk mengambil bahagian dalam perbahasan Belanjawan Negeri Johor bagi tahun 2023 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada hari Khamis lepas di dalam Dewan yang mulia ini. Bentayan juga ingin merafak sembah menjunjung setinggi-tinggi kasih dengan ucapan setinggi-tinggi tahniah dan selamat kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, bersempena ulang tahun keputeraan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada 22 November 2022. Bentayan juga ingin mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada pasukan bola sepak JDT atas kejayaan menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu dan kontinjen SUKMA Johor. Buat pertama kali menjuarai Sukan Malaysia 2022 pada September yang lalu.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sejak tahun 2020, ekonomi negara dan juga negeri telah dilanda kemerosotan akibat pandemik COVID-19. Maka Belanjawan Negeri Johor 2023 adalah sangat penting dalam usaha memulihkan semula ekonomi negeri Johor di samping membantu golongan yang terjejas akibat wabak pandemik ini. Pelaksanaan setiap strategi dan inisiatif belanjawan adalah penting untuk memastikan setiap langkah atau agenda strategi yang akan dilaksanakan dapat memberi manfaat dan impak positif kepada ekonomi negeri dan semua golongan yang memerlukan. Jadi, tahap keberkesanan pelaksanaan setiap inisiatif perlu sentiasa dipantau dan dinilai dengan tujuan penambahbaikan pada

masa akan datang. Justeru itu, Yang Amat Berhormat Menteri Besar perlu meletakkan KPI bagi setiap Pengerusi Jawatankuasa Negeri yang bertanggungjawab terhadap pelbagai inisiatif di bawah portfolio masing-masing dan semua *output* dan *outcome* dengan izin, perlu dibentang di Dewan yang mulia ini supaya semua ADUN dan rakyat negeri Johor dapat menilai pencapaian mereka. Di samping itu, laporan ini juga perlu menunjukkan dengan jelas sebarang inisiatif yang gagal dilaksanakan dan mencapai matlamat yang ditetapkan dan faktor penyebab kegagalan tersebut supaya langkah penambah baik boleh diambil pada masa akan datang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pandemik COVID-19 telah memberi impak besar kepada ekonomi negara dan kelancaran sistem penyampaian perkhidmatan kerajaan. Negara mengalami penyusutan ekonomi dengan anggaran RM2 bilion sehari. Malah, kehidupan rakyat turut terkesan lebih-lebih lagi apabila perlu mengadaptasi dengan kebiasaan norma baharu dan mematuhi pelbagai prosedur operasi standard (SOP).

Yang Berhormat Datuk Speaker, secara umumnya sistem penyampaian perkhidmatan kerajaan adalah melibatkan perkhidmatan yang disediakan kerajaan persekutuan, kerajaan negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) termasuk agensi masing-masing. Teras pertama dalam agenda Maju Johor ialah tadbir urus kerajaan dan matlamatnya adalah mentransformasikan tabiat mulus kerajaan bagi menghasilkan sistem penyampaian awam yang berintegriti, berprestasi tinggi, cekap dan berkesan. Maka kerajaan harus mensasarkan kerajaan negeri sebagai kerajaan digital. Kerajaan digital perlu dilaksanakan untuk meningkatkan produktiviti daya asing, kecekapan serta keberkesanan jentera pentadbiran negara dengan memanfaatkan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi ICT secara intensif serta komprehensif.

Kerajaan digital bukan sahaja merangkumi inisiatif penggunaan teknologi sebagai alat tetapi juga memampkan dialog interaksi dan memperkasakan kerajaan dan pihak-pihak berkepentingan. Selaku sebuah kerajaan digital, kita akan terus mempersoalkan tahap status dan mencabar keadaan konvensional yang diguna untuk menjalankan aktiviti bagi mempertingkatkan mutu penyampaian perkhidmatan. Kerajaan digital merupakan salah satu inisiatif kerajaan untuk memanfaatkan perkembangan teknologi maklumat dan negara. Antara kepentingan kerajaan digital adalah seperti berikut:

Pertama, menunjukkan bahawa kerajaan lebih telus dan terbuka. Sistem ini membolehkan orang ramai mengakses maklumat dengan mudah pada bila-bila masa. Kerajaan menyediakan perkhidmatan secara dalam talian dan menyampaikan sebarang pengumuman terkini menerusi laman web rasmi kerajaan.

Kedua, memudahkan penyediaan perkhidmatan kepada masyarakat, menyediakan perkhidmatan seperti capaian borang yang perkhidmatan tertentu di mana rakyat boleh mengisi dan menghantarkan permohonan seperti permohonan lesen secara dalam talian tanpa perlu membuang masa pergi ke pejabat kerajaan. Pelbagai perkhidmatan yang ditawarkan melalui penggunaan media Internet contohnya, e-dagang, e-perubatan, *e-filing* dan sebagainya.

Ketiga, meningkatkan mutu dan kecekapan sektor awam. Memudahkan pengguna untuk berurusan dengan lebih pantas dan cekap melalui laman web. Pengguna tidak perlu pergi ke kaunter pejabat perkhidmatan awam kerana perkhidmatan tersebut boleh diakses di hujung jari. Urusan pembayaran bil kemudahan asas, semakan saman trafik, urusan tender kerajaan dan pendaftaran perniagaan dapat dilakukan secara terus dalam talian, mengurangkan kesilapan dalam pengiraan data. Bagi memastikan kerajaan digital dapat direalisasikan dengan baik bukan sahaja infrastruktur ICT perlu diberi perhatian malah infrastruktur juga perlu ditekankan bagi memastikan semua pihak dapat jaringan maklumat yang lebih tepat dan cepat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, walaupun kerajaan negeri telah melaksanakan beberapa inisiatif pendigitalan seperti *JohorPay*, Sistem e-PBT, Sistem Integrasi Tanah Johor dan sebagainya tetapi masih lagi terdapat ruang untuk menambahbaikkan dan pembangunan dalam perkara ini. Misalnya *JohorPay* hanya boleh membuat bayaran bagi urusan pembayaran seperti cukai tanah sedangkan urusan pembayaran di peringkat PBT masih tidak boleh dilaksanakan. Di Negeri Sembilan dan Wilayah Persekutuan, pengguna boleh terus membuat carian tanah, *land search*, dengan izin, dan membuat pembayaran melalui atas talian sedangkan di negeri Johor segala urusan mencari tanah perlu dilakukan di Pejabat Tanah Daerah masing-masing ataupun Pejabat Tanah dan Galian di Kota Iskandar. Proses ini menyusahkan dan mengambil masa yang panjang bagi mereka yang ingin membuat carian tanah terutamanya yang tinggal luar dari kawasan daerah tersebut. Misalnya, orang Muar terpaksa hadir ke Pejabat Tanah Daerah Muar, Daerah Kluang untuk carian tanah jika tanah tersebut terletak di daerah Kluang. Justeru, dengan adanya perkhidmatan atas talian pengguna boleh membuat carian tanah di mana-mana tempat serata Johor pada bila-bila masa. Maka kerajaan negeri harus mempunyai rancangan dan strategi untuk menjadikan sebuah kerajaan digital supaya matlamat agenda Maju Johor dapat dicapai.

Yang Berhormat Datuk Speaker, jaringan jalan raya yang menyeluruh dengan kapasiti yang optimum adalah penting untuk menyokong pembangunan ekonomi dan memacu kesejahteraan sosial daerah Muar. Kesesakan trafik di jalan-jalan utama daerah Muar semakin teruk disebabkan faktor pertambahan bilangan kenderaan dan keadaan dijangka akan menjadi semakin kritikal dengan pertambahan isi padu trafik seperti kenderaan barangan berat atau separa berat terutamanya apabila *Muar Furniture Park* (MFP) mencapai kapasiti sepenuhnya pada masa hadapan.

Bagi mengurangkan tahap kesesakan jalan raya di pusat bandar Maharani Bandar Diraja yang berpunca daripada trafik kenderaan berat ini, RTD 2030 Muar telah mencadangkan suatu trafik barangan dari MFP ini dialihkan kepada satu laluan baharu yang tidak melalui jalan raya utama sedia ada iaitu Jalan Persekutuan FT002 dan Jalan Negeri JT2 untuk mengakses Lebuhraya PLUS E2. Apabila Bandar Universiti Pagoh atau hab pendidikan mencapai tahap kapasiti penuh, tentunya akan terdapat penambahan jumlah pelajar, perjalanan pelajar, kakitangan akademik, kakitangan sokongan serta pengunjung ke institusi pendidikan di Bandar Universiti Pagoh daripada tempatan jauh mahu pun dekat. Penambahan perjalanan ini di laluan sedia ada dan seterusnya menyebabkan kesesakan di laluan-laluan utama.

Jalan Bakri dan Jalan Salleh merupakan jalan raya utama yang menghubungkan MFP dan Hab Pendidikan ke pusat bandar Maharani Bandar Diraja walaupun MFP masih belum beroperasi dan hab pendidikan masih belum mencapai tahap kapasiti penuh. Tetapi tahap kesesakan bagi kedua-dua laluan sudah semakin teruk terutamanya pada waktu puncak. Maka Bentayan menyeru kerajaan untuk memberi perhatian sewajarnya dan menaik taraf kedua-dua jalan tersebut kepada empat lorong, dua hala supaya masalah kesesakan dapat diatasi. Di samping itu, laluan baharu iaitu trafik barangan dari MFP ke Lebuhraya PLUS E2 juga harus disegerakan kerana ini juga akan membantu untuk mengurangkan kesesakan yang dihadapi terutamanya di Bukit Bakri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di bawah Program Penanaman 170,000 Batang Pokok, semua PBT telah disarankan untuk menanam pokok supaya sasaran 2 juta pokok di negeri Johor dapat dicapai. Namun dengan bertambahnya jumlah tanaman pokok ini akan menyebabkan seringnya berlaku masalah berkaitan kerja-kerja penyelenggaraan pokok tersebut, penambahan kos penyelenggaraan juga akan berlaku apabila pokok-pokok tersebut semakin membesar dan subur kelak. Justeru, pihak kerajaan negeri perlu mengkaji semula kadar jumlah peruntukan sedia ada yang disalurkan sebagai tanggungan kepada kos penyelenggaraan tersebut selain membuat penambahan peruntukan yang mencukupi

agar segala proses serta kerja-kerja penyelenggaraan pokok-pokok tersebut dapat dilaksanakan mengikut jadual untuk menjamin persekitaran yang selamat dan bersih.

Bentayan juga sering kali menerima aduan tentang kerja-kerja penyelenggaraan pokok ini. Pokok besar dan semua ini juga sering memberi masalah keselamatan dan kebersihan kepada orang awam. *Response time*, dengan izin, terhadap aduan ini sering mengambil masa yang panjang untuk sebarang tindakan susulan. Berdasarkan maklumat yang diterima, kerja-kerja penyelenggaraan ini hanya dilakukan oleh sebuah syarikat kontraktor sahaja yang dilantik melalui proses perolehan iaitu secara tender terbuka sekali bagi setahun. Oleh kerana kaedah pelaksana yang dibenarkan adalah dengan melantik hanya sebuah syarikat kontraktor sahaja sebagai badan pelaksana di kawasan-kawasan seluruh daerah Muar, ini menyebabkan *response time*, dengan izin, tidak akan, yang agak lama.

Justeru itu, Bentayan ingin mencadangkan agar pelaksana kerja-kerja penyelenggaraan tersebut dilakukan oleh sekurang-kurangnya dua buah syarikat kontraktor atau lebih, mensyaratkan tatacara perolehan yang akan melantik syarikat kontraktor kelas G1 kerana bukan sahaja *response time*, dengan izin, dari tarikh aduan akan menjadi lebih cepat, malah ianya juga dapat membantu melancarkan kembali pertumbuhan ekonomi untuk syarikat-syarikat kontraktor, selain membuka peluang-peluang baharu kepada lebih ramai lagi syarikat kontraktor kelas G1 yang ada di daerah Muar.

Akhir kata, Bentayan juga berharap agar kesemua inisiatif yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar dalam Persidangan Belanjawan 2023 bagi negeri Johor ini dapat dilaksanakan dengan baik dan berhemah sekali gus memberi manfaat kepada seluruh rakyat di negeri Johor. Sekian, terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Bentayan. Seterusnya dijemput Yang Berhormat Panti.

YB Tuan Hahasrin bin Hashim (Panti) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan selamat petang. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, pertamanya Panti mengucapkan setinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, Menteri Besar Johor serta barisan EXCO atas satu pembentangan Belanjawan Johor 2023 yang lebih baik. Walaupun berdepan dengan situasi ekonomi yang mencabar serta pertumbuhan ekonomi yang masih rendah dan lemah, kerajaan berupaya membentangkan satu belanjawan lebihan yang merangkumi semua lapisan rakyat serta meyakinkan. Bertemakan “Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat”, belanjawan ini hadir dengan 6 Teras, 26 Strategi serta 110 Inisiatif. Diharapkan belanjawan ini dapat memacu negeri bagi memastikan agenda Maju Johor 2030 dapat kita laksanakan dan capai sebaiknya.

Setinggi tahniah juga untuk seluruh warga perkhidmatan awam negeri yang dipimpin oleh Setiausaha Kerajaan Johor, Yang Berhormat Tan Sri Dato’ Dr. Haji Azmi bin Rohani atas khidmat cemerlang selama ini. Keduanya, Panti mengambil peluang sebelum meneruskan perbahasan untuk merakamkan ucapan Selamat Hari Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu. Panti berdoa agar Duli Yang Maha Mulia Tuanku dilanjutkan usia serta sentiasa berada dalam rahmat Allah SWT.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dalam perbahasan pada hari ini, Panti ingin menyentuh beberapa perkara yang mungkin boleh dijadikan sesuatu sebagai penambahbaikan untuk diberi pertimbangan dan dilaksanakan. Perkara yang secara langsung dan tidak langsung berkait rapat dengan rakyat khususnya dari Panti. Di dalam pembentangan belanjawan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar ada dinyatakan di bawah teras pertama tentang kurniaan tanah kepada generasi kedua FELDA, Panti sangat mengalu-alukan perkara ini. Mungkin selain dari FELDA, kerajaan juga boleh

mempertimbangkan untuk perkara yang sama bagi generasi kedua perkampungan tradisional di seluruh negeri Johor secara berperingkat-peringkat termasuklah perkampungan-perkampungan Orang Asli. Seperkara lagi berkaitan tanah generasi kedua ini adalah diharapkan untuk kerajaan negeri juga membantu dari segi penyediaan infrastruktur asas seperti saliran, perparitan dan jalan raya agar mereka dapat hidup dengan baik lalu menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi yang baik untuk negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, teras kedua merupakan satu perkara yang sangat penting untuk Johor kini. Satu langkah yang tepat bagi kerajaan negeri memberi fokus dalam pembangunan ekonomi pasca pandemik. Semua maklum akan turunnya daya saing Johor sebagai tumpuan pelaburan sejak beberapa tahun kebelakangan ini dan pada hari ini ianya mula meningkat kembali serta mula menarik semula pelaburan ke dalam negeri. Melalui 6 Strategi dan 29 Inisiatif, Panti yakin teras kedua ini merupakan satu perancangan yang sangat baik. Panti berharap pelaksanaannya kelak dapat dibuat dengan sempurna bagi memastikan objektif yang diletak akan dicapai. Satu strategi di bawah teras ini yang penting adalah strategi kedua iaitu menyediakan peluang latihan kemahiran dan pepadanan pekerjaan. Cuma perlu dipastikan agar pilihan latihan kemahiran betul-betul mengikut kehendak pasaran dan boleh memberi nilai tambah kepada pekerja sedia ada apabila mereka menyertai inisiatif ini. Pelaksanaan yang teliti sangat penting agar masa yang diberi oleh pelatih tidak dipersiaikan.

Di bawah teras kedua ini juga melalui strategi ketiga iaitu memperkasa industri pelancongan, Panti memohon untuk dimasukkan juga naik taraf bagi beberapa tumpuan pelancongan di Panti seperti Gunung Muntahak dan Gunung Panti sendiri. Keadaan infrastruktur khususnya jalan masuk untuk sampai ke kaki gunung ini perlu dibaik pulih. Soal keselamatan juga perlu diambil kira dalam usaha menjadikan tempat-tempat seperti ini menjadi pilihan utama dalam negeri.

Kota Tinggi juga merupakan sebuah daerah yang memberi tumpuan dalam sektor pelancongan. Panti mencadangkan agar diwujudkan satu pelan khas bagi melonjak dan melihat semula keadaan infrastruktur, soal akses, soal keselamatan serta pembangunan ekonomi hiliran penduduk setempat yang merangkumi banyak kawasan pelancongan di daerah ini. Ianya perlu dibuat secara menyeluruh dan tersusun.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, pembangunan usahawan yang merupakan strategi keempat adalah strategi yang sangat baik dengan inisiatif yang jelas, Panti sentiasa menyokong usaha seperti ini mungkin satu sudut untuk tidak dilupakan adalah tentang potensi e-Ekonomi. Industri ini berpotensi besar dan perlu ada dokongan dari kerajaan negeri sama ada kepada usahawan atau pengguna itu sendiri. Tumpuan e-Ekonomi ini sama ada berdasarkan perniagaan kepada perniagaan atau perniagaan kepada pengguna. Kerajaan perlu mewujudkan inisiatif khas seperti subsidi cukai bagi premis yang menjalankan kegiatan e-Ekonomi. Penawaran latihan percuma kepada usahawan, subsidi peralatan atau laluan khas bagi permohonan geran sedia ada. Contohnya, kepada penggerak e-Ekonomi seperti *rider e-Hailing* atau *p-Hailing* mungkin boleh diberi servis percuma kenderaan mereka untuk sekali dalam setahun. Dari setiap pengguna pula perlu ada usaha dari kerajaan untuk pastikan industri e-Ekonomi ini mendapat kepercayaan atau *trust* dengan izin, contohnya dari sudut isu halal, premis yang terlibat perlu jelas tanda halalnya, perlu ada mekanisme yang efektif Jabatan Agama atau agensi yang menjaga perkara ini perlu sentiasa masuk ataupun menggunakan aplikasi contohnya *foodpanda*, *grab* atau lain-lain serta membuat pemantauan. Ini kerana banyak laporan dari pengguna yang mengatakan sesetengah pengusaha mendapatkan maklumat yang mengelirukan contohnya ada kedai namanya Melayu tapi sebenarnya diusahakan oleh bukan Melayu dan bukan beragama Islam. Ini menimbulkan keraguan status halal makanan yang dijual.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, satu lagi teras yang dibentangkan dalam belanjawan ini adalah tentang jaringan keselamatan sosial. Isu perumahan merupakan

strategi pertama teras ini, Panti mengucapkan syabas kepada kerajaan negeri yang sentiasa prihatin dalam menjayakan hal perumahan ini. Panti ingin mengambil kesempatan di bawah tajuk perumahan ini untuk memohon kerajaan negeri mencari satu mekanisme yang boleh menyelesaikan satu isu perumahan iaitu perumahan sakit yang dilaksanakan oleh persekutuan. Objektifnya adalah negeri juga ada kawalan agar perumahan ini dapat siap dengan cepat tanpa ada alasan. Mungkin negeri perlu laksanakan syarat khas atau mempunyai lebih kuasa untuk mana-mana projek perumahan persekutuan yang membolehkan negeri campur tangan atau sebagainya jika timbul masalah. Mungkin negeri boleh mendesak persekutuan untuk mengubah dasar khususnya dalam hal ehwal kebajikan pembeli yang menanggung kerugian atas sebab projek sakit seperti ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker di bawah teras yang sama, strategi kedua iaitu kebajikan rakyat merupakan sesuatu yang amat dekat dengan Panti serta rakan-rakan Ahli Dewan saban hari ada saja isu kebajikan rakyat yang kami temui dan perlu diselesaikan, syabas kepada kerajaan negeri yang sentiasa menitik beratkan perkara ini. Panti juga ingin mencadangkan beberapa perkara untuk pertimbangan kerajaan dan isu kebajikan ini. Panti mencadangkan agar bantuan yang diberi kepada penerima sama ada di bawah Jabatan Kebajikan Masyarakat atau Baitulmal dapat dikaji semula. Ini kerana kadar bantuan perlu sesuai dengan keadaan pada masa sekarang, keperluan golongan ini bukan sahaja terhad kepada memohon bantuan bagi membeli keperluan asas akibat ketidakmampuan bekerja malah mungkin juga kepada membeli ubat atau mendapatkan rawatan di hospital dan sebagainya. Kos yang semakin hari semakin meningkat ini, menambah lagi keperluan untuk mengkaji semula kadar bantuan dan Panti mencadangkan agar kadar ini dikaji sekerap mungkin dan disemak mungkin setiap tahun. Teras ini juga melalui strategi ketiga memberi tumpuan kepada masyarakat Orang Asli, Panti berdoa inisiatif kedua iaitu pembangunan kampung Orang Asli sejahtera dan kampung terpilih adalah Orang Asli Puting di Segamat sebagai perintis dapat dilaksanakan dengan segera dan cepat.

Panti juga mencadangkan jika dilihat projek ini telah mencapai 30% kejayaannya, ianya dapat segera diperluas kepada kampung-kampung lain di seluruh negeri Johor khususnya tiga kampung Orang Asli di kawasan Panti sendiri iaitu Kampung Orang Asli Sayong Pinang, Kampung Orang Asli Kempas Menang dan Kampung Orang Asli Pasir Intan. Tidak perlulah menunggu sehingga projek perintis siap sepenuhnya atau selesai baru hendak dilaksanakan di tempat lain.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker teras keempat iaitu kemudahan dan keperluan asas juga merupakan satu tumpuan yang penting, teras ini perlu dipastikan agar pelaksanaannya kelak dapat berjalan dengan baik dan seperti yang dirancang. Melalui teras ini di bawah strategi pertama inisiatif kedua, kerajaan bercadang menaik taraf kemudahan lampu jalan. Panti memohon dan merayu agar ianya diperluas ke banyak tempat yang sangat memerlukan lampu jalan khususnya di kawasan pedalaman dan kampung-kampung. Kalau dilihat pedalaman dan kampung ini selalunya terpinggir dari perkara seperti ini, jika mempunyai masalah akses kepada tenaga elektrik mungkin lampu jalan berasaskan solar boleh dipertimbangkan.

Selain daripada isu naik taraf atau bina lampu jalan ini, isu pembayaran elektrik khususnya di kampung juga merupakan isu yang sentiasa berlaku dari semasa ke semasa. Ini kerana apabila tumpuan tidak diberi kepada kawasan pedalaman dan kampung, penduduk berusaha sendiri memohon peruntukan dengan pelbagai pihak dan agensi melalui skim tanggungjawab korporat dan lain-lain dan selalunya peruntukan untuk membina lampu jalan ini hanyalah untuk mewujudkan lampu jalan sahaja. Maka timbullah isu bil elektrik yang sentiasa bertambah dan tidak berbayar sehinggalah ianya dipotong.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, di bawah teras keempat dan strategi pertama juga ada disebut tentang inisiatif keempat iaitu penyelenggaraan sekolah agama, masjid dan surau serta tanah perkuburan Islam. Panti mengucapkan berbanyak terima kasih atas

inisiatif ini. Ianya satu inisiatif yang sangat diperlukan dan Panti yakin rakyat akan berterima kasih kepada kerajaan atas perkara ini. Cuma Panti mohon agar peruntukan yang diberi dapat dikaji semula, betulkan Panti jika salah dalam pengiraan ini. Ini kerana peruntukan sebanyak RM9.4 juta bagi penyelenggaraan dan baik pulih bangunan serta peralatan dan perabot sekolah agama adalah masih tidak mencukupi. Panti difahamkan ada 585 buah sekolah agama di seluruh negeri Johor dan jika dikira secara purata setiap sekolah hanya akan menerima lebih kurang RM16,000.00 sahaja untuk setahun, mana hendak betulkan bangunan, mana hendak ganti perabot, dan serta peralatan lain. Begitu juga dengan peruntukan baik pulih dan penyelenggaraan masjid dan surau yang berjumlah lebih kurang 2,800 buah di seluruh negeri Johor yang mana 838 adalah masjid. Dengan peruntukan hanya sebanyak RM2.7 juta ianya memberi peruntukan secara purata setiap masjid dan surau ini jumlahnya kecil tidak sampai RM1,000.00 setahun bagi tujuan penyelenggaraan dan baik pulih. Moga rayuan Panti ini dapat dipertimbangkan sewajarnya oleh pihak kerajaan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, melalui teras kelima strategi pertama inisiatif ketiga, sekali lagi Panti berterima kasih kepada kerajaan atas keprihatinan yang diberi untuk penduduk luar bandar termasuk masyarakat Orang Asli. Peruntukan pengurusan sisa pepejal sememangnya amat diperlukan bagi kawasan luar bandar yang berada di luar kawasan PBT. Di Panti khususnya isu ini banyak berlaku terutamanya di kampung-kampung tradisional. Panti harap pelaksanaan inisiatif ini berjalan dengan lancar dan Panti memohon agar pihak pelaksana agar dapat meneliti beberapa buah tempat di Panti seperti Kampung Semangar, Kampung Lukut, Kampung Batu 4 dan Kampung Bukit Bintang untuk dimasukkan dalam inisiatif ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, di bawah teras yang sama strategi kedua iaitu pemeliharaan dan pemuliharaan sungai. Inisiatif kedua juga merupakan satu inisiatif yang Panti amat alu-alukan. Sungai-sungai khususnya di Panti sememangnya perlu di selenggara mengikut jadual dan dengan sempurna agar kejadian banjir dapat dielakkan atau dikurangkan. Ini terbukti apabila Sungai Lalang dan Sungai Jambrut yang lama tidak di selenggara tetapi dapat di selenggara pada akhir tahun 2021 dapat mengurangkan kegiatan banjir khususnya banjir kilat di kawasan Panti pada tahun ini.

Selain daripada penyelenggaraan sungai, parit dan saliran, penyelenggaraan pam yang sedia ada juga amat penting, mungkin tidak dinyatakan secara spesifik di dalam pembentangan belanjawan ini namun Panti berharap ianya termasuk dalam perancangan dan sentiasa mencukupi untuk tujuan tersebut. Satu perkara yang berkaitan dengan banjir ini atau apa sahaja bencana seperti ribut, terbakar dan sebagainya akan melibatkan kerugian harta benda. Panti ingin cadangkan untuk kerajaan negeri untuk mewujudkan satu tabung yang mungkin boleh dipanggil Tabung Bencana Negeri Johor, tabung ini boleh menjadi satu harapan kepada rakyat untuk mereka mengemukakan permohonan bagi mengurangkan bebanan selepas bencana yang menimpa mereka. Peruntukan untuk tabung ini boleh dimulakan oleh kerajaan negeri dan dibantu oleh agensi kerajaan yang lain, selain daripada itu, syarikat swasta juga boleh menyumbang kepada tabung ini dengan pelbagai inisiatif yang kerajaan dapat beri untuk mereka seperti pengecualian cukai dan sebagainya.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker sebelum Panti mengakhiri perbahasan pada kali ini panti ingin mencadangkan satu perkara yang Panti kira berkait rapat dengan semua inisiatif yang dibentangkan. Segala peruntukan yang disebut, Panti harap perlu mengambil kira kes-kes kecemasan sama ada ianya di peringkat kerajaan sendiri agensi atau syarikat swasta seperti konsesi yang melaksanakan penyelenggaraan seperti jalan dan lain-lain. Sebagai contoh jika berlaku jalan terputus akibat tanah runtuh atau parit pecah dan sebagainya mungkin di hujung tahun ianya tidak dapat dibaiki segera atas alasan peruntukan sudah tiada, ini kerana ini kerap berlaku alasan seperti ini dan memberi cerminan yang tidak baik untuk kerajaan khususnya. Maka setiap perancangan yang baik sudah tentu mengambil kira atas perkara-perkara ini.

Kesimpulannya, Belanjawan 2023 yang dibentangkan perlulah disokong sepenuhnya walaupun dengan pelbagai rintangan dan keadaan ekonomi tidak menentu yang ada pada hari ini kerajaan di bawah kepimpinan yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz bin Ghani berjaya membawa kita kepada satu perancangan terbaik yang akhirnya akan memberi kesan positif kepada semua golongan. Panti juga berharap agar negeri Johor tidak di anaktirikan oleh persekutuan dalam segala perancangan yang telah negeri buat. Semoga usaha ini diberkati oleh Allah SWT dan dipermudahkan untuk kita sama-sama laksanakan.

Semoga dengan niat ikhlas kerajaan pada hari ini membantu rakyat, Allah SWT memakbulkan doa kita agar negeri Johor sentiasa aman, makmur dan maju menjelang 2030. Insya-Allah Panti mohon menyokong. Sekian wabillaitaufik walhidayah wassalamualaikum warahmatuulahi wabarakatuh. Terima kasih. (Dewan bertepuk).

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam terima kasih Yang Berhormat Panti. Kita berhenti sebentar untuk memberi laluan kepada azan.

(Berhenti sebentar kerana memberi laluan laungan azan)

YB Timbalan Speaker : Perbahasan disambung semula, dijemput Yang Berhormat Bukit Kepong.

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal (Bukit Kepong) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera (selawat). Bersyukur Bukit Kepong kepada Allah SWT kerana dengan limpah kurnia dan inayah-Nya dapat saya sertai dalam perbahasan sempena Belanjawan Johor 2023. Sebelum melangkah lebih jauh izinkan Bukit Kepong untuk merafak sembah ucapan setinggi-tinggi kasih dan ucap selamat ke atas Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar Sultan Yang Dipertuan Bagi Negeri dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim Sempena Ulang Tahun Keputeraan pada 22 November 2022 yang lalu.

Patik bersama sekalian Wakil Rakyat dan Ahli Perikatan Nasional Negeri Johor berdoa pada Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta sekalian Kerabat Diraja Johor dilanjutkan usia seterusnya berada dalam keadaan sihat sejahtera bagi menaung, bagi menaungi patik-patik semua dan Bangsa Johor.

Patik turut merakamkan setinggi-tinggi tahniah Kepada Duli Yang Amat Mulia Tuanku Ismail Ibni Sultan Ibrahim Tunku Mahkota Johor berserta keseluruhan pasukan Harimau Selatan atas pencapaian cemerlang Kelab Bola Sepak Johor Darul Ta'zim yang telah menjuarai empat trofi pada musim 2022 ini. Pencapaian menjuarai *triple hattrick*, Liga Super Malaysia diikuti kejayaan merangkul Piala Premier, Piala Presiden dan beberapa trofi lain meletakkan Kelab Bola Sepak Johor Darul Ta'zim berada dalam kelas yang tersendiri dalam kancah bolak sepak Malaysia.

Sesungguhnya kejayaan yang diraih ini bukan sahaja telah mengharumkan nama Johor di persada antarabangsa mahupun tanah air. Malah menjadi catatan gemilang dalam liputan sejarah arena sukan bola sepak negeri. Syabas sekali lagi diucapkan.

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal (Bukit Kepong) : Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Bukit Kepong ingin merakamkan ucapan tahniah kepada kerajaan negeri Johor atas pembentangan Belanjawan Johor 2023 yang juga merupakan Belanjawan sulung Yang Amat Berhormat Dato Onn Hafiz bin Ghazi Menteri Besar Johor pada hari Khamis yang lalu. Ucapan tahniah yang sama turut dizahirkan kepada Perkhidmatan Tadbir Negeri Johor diketuai oleh Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi Bin Rohani Setiausaha Kerajaan Johor kerana turut bertungkus lumus bersama kepimpinan negeri menyediakan Belanjawan

Negeri bagi tahun hadapan. Komitmen yang diberikan oleh Perkhidmatan Awam Negeri Johor sebagai nadi kepada kerajaan negeri Johor amatlah Bukit Kepong kagumi dan sanjungi sekali gus mendoakan perjalanan tadbir urus kerajaan terus berjalan dengan lancar.

Bukit Kepong juga merakamkan sekalung tahniah kepada Yang Berhormat Tan Sri Setiausaha Kerajaan Negeri Johor atas penganugerahan Ijazah Doktor Falsafah dalam bidang pentadbiran dan pembangunan tanah serta anugerah pelajar terbaik. Kejayaan Yang Berhormat Tan Sri, insya-Allah menjadi ikutan dan tauladan kepada seluruh penjawat awam untuk menggapai kejayaan tertinggi dalam bidang akademik yang akhirnya memperkukuhkan perkhidmatan tadbir negeri Johor. Tidak dilupakan ucapan syabas Bukit Kepong kepada Pegawai-Pegawai Tadbir Negeri Johor yang telah berjaya menamatkan pengajian di peringkat Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana dalam pihak bidang pengurusan masing-masing. Anda semuanya sememangnya luar biasa.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, menyelusuri ucapan Belanjawan Johor 2023 dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor pada minggu lalu, Bukit Kepong turut merasai kegusaran untuk menghadapi cabaran persekitaran ekonomi pada tahun hadapan. Apatah lagi dunia termasuklah Malaysia dan negeri Johor khususnya masih berada dalam fasa pemulihan yang begitu perlahan selepas teruk terkesan dengan pandemik COVID-19 sekali gus cabaran ekonomi ini bakal menghimpit dan menghambat rakyat di lapangan. Apakah kita semua telah bersedia dengan cabaran ekonomi pada tahun hadapan yang dijangka mengalami kemelesetan dan kesuraman? Sudah kah kita semua menyediakan perancangan dan langkah-langkah intervensi secara holistik sebagai persiapan?

Bukit Kepong sedar akan pencapaian angka-angka yang telah diraih oleh negeri Johor pada tahun 2022, namun menjadi persoalan apakah rakyat menikmati segala manfaat daripada kejayaan setiap angka-angka ini, seterusnya dipersiapkan dengan cabaran ekonomi pada tahun hadapan. Atas sebab itu, Bukit Kepong ingin menegaskan dengan penuh dengan penuh pengharapan semoga setiap teras, strategi dan inisiatif yang telah dibentangkan oleh kerajaan negeri Johor dalam Belanjawan Johor 2023 benar-benar dinikmati oleh rakyat. Sikap prihatin dan cakna kepimpinan negeri terhadap nasib Bangsa Johor di lapangan amatlah ditagih agar tiada rakyat walau seorang pun yang hidup dalam kesusahan dan kerencaman hidup bukan dikaburi dengan angka-angka pencapaian yang disebutkan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, impian untuk melihat negeri Johor menjadi sebuah negeri yang maju menjelang tahun 2030 membuktikan iltizam dan optimistik kerajaan negeri Johor pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor untuk mencapai ke arah itu. Sebagai Bangsa Johor, Bukit Kepong mengalu-alukan impian ini dan berharap agar negeri Johor mampu menjadi sebuah negeri yang maju bukan sahaja menjelang tahun 2030 malah lebih awal daripada yang disasarkan oleh kerajaan negeri. Bagaimanapun, untuk mencapai impian ini tindakan dan langkah yang diambil perlulah bersifat menyeluruh. Proses yang berlaku untuk menjayakan agenda Maju Johor berlaku secara munasabah dan juga setara di segenap kawasan. Maka strategi Belanjawan Johor 2023 ini, memperhebatkan Johor Bahru atau *Greater Johor Bahru* dengan izin, perlulah turut mencakupi daerah atau kawasan yang lain termasuklah Pagoh dengan ikhtiar kerajaan negeri untuk mengumumkan segala potensi yang ada. Untuk melihat negeri Johor maju menjelang tahun 2030, strategi memperhebatkan Johor atau *Greater Johor* dengan izin, sewajarnya dilakukan oleh kerajaan negeri dengan memastikan tiada satu kawasan sekalipun tersisih daripada pembangunan dan limpahan ekonomi. Maknanya perlu seimbang, bandar dan luar bandar tiada kawasan yang terabai bila kita sebut usaha memperhebatkan atau *Greater* di negeri Johor. Janganlah wujudkan jurang sebaliknya pastikan kemakmuran yang menjadi *tagline* kerajaan negeri disetarakan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, menyelusuri teras kedua iaitu Pembangunan Ekonomi dalam Belanjawan Johor 2023 suka untuk Bukit Kepong meminta perhatian kerajaan negeri di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar berkaitan strategi memperkasa industri pelancongan. Seperti Johor Bahru, daerah Muar juga merupakan kawasan yang hebat membangun malah menjadi antara destinasi kunjungan pelancong apabila mereka berada di negeri Johor. Inilah dapat kita lihat pada setiap hujung minggu. Tanpa perlu menunggu musim cuti sekolah mahupun musim perayaan, daerah Muar akan menerima kehadiran pelancong sama ada dari dalam mahupun luar negara untuk menikmati segmen produk pelancongan yang ada. Situasi ini menjadikan kawasan Pagoh juga tidak terkecuali untuk menerima limpahan daripada kunjungan pelancong yang mahu ke bandar Muar, begitu juga dengan kawasan Tangkak. Bukit Kepong ingin meminta kerajaan negeri agar memberi perhatian terhadap daerah Muar dan daerah Tangkak. Perhatian ini adalah kepada inisiatif menyelesaikan beberapa isu seperti penambahbaikan rangkaian jalan raya yang lebih selesa dan selamat bermula dari *exit* Pagoh Lebuhraya Utara Selatan Plus hingga ke bandar Muar. Di samping itu, kerajaan negeri perlu membelanjakan wang dengan sebaiknya terutama bagi inisiatif penganjuran acara-acara pelancongan Johor. Janganlah melaksanakan program bersifat syok sendiri atau memberi keuntungan kepada sebelah pihak sahaja. Apabila menganjurkan acara atau program pastikan rakyat menerima manfaat yang terbanyak bukannya rakyat tersisih dan sekadar melihat gegantungan di jalan raya sementara satu pihak pula hebat meraikan orang luar sepanjang acara berlangsung.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, bagi strategi Memperkasa Industri Makanan Dan Teras Pembangunan Ekonomi terdapat beberapa perkara yang ingin Bukit Kepong memohon perhatian daripada kerajaan negeri Johor antaranya mewujudkan kawasan pertanian untuk anak muda. Di DUN Bukit Kepong, terdapat anak muda yang rata-ratanya berminat untuk menceburi bidang pertanian dan penternakan secara serius dan aktif. Hal ini perlu dilihat secara positif kerana pada akhirnya dapat mengelakkan migrasi anak muda dari Bukit Kepong ke bandar besar bagi mencari pekerjaan. Maka, Bukit Kepong mahu kerajaan negeri untuk membenarkan proses guna pakai tanah-tanah milik kerajaan bagi mewujudkan lapangan atau kawasan pertanian untuk kumpulan anak muda yang berminat dalam sektor ini.

Selagi mana belum ada perancangan untuk dibangunkan tanah milik kerajaan dan bagi mengelakkan ia terbiar begitu saja, benarkan lah anak muda Pagoh khususnya Bukit Kepong untuk memajukan dengan menjayakan aktiviti pertanian dan penternakan. Inilah antara langkah yang bukan sahaja membolehkan anak muda menjana pendapatan dan meraih pekerjaan malah pendekatan membenarkan tanah milik kerajaan diusahakan dengan aktiviti pertanian dan penternakan mampu memastikan sekuriti makanan negara terjamin. Bukit Kepong turut mencadangkan kepada kerajaan negeri agar sebahagian jajaran Sungai Muar khususnya dari Pekan Bukit Kepong ke Pekan Panchor dijadikan sebagai hab ternakan ikan air tawar. Hal ini sudah pasti akan menambahkan pendapatan seterusnya meningkatkan ekonomi penduduk setempat.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, teras Jaringan Keselamatan Sosial merupakan teras yang amatlah dekat dengan rakyat. Ia juga menterjemahkan betapa sebuah kerajaan itu bersifat prihatin dan sebaliknya pembangunan yang pro rakyat amatlah penting dalam memastikan keberkesanan kerajaan di mata rakyat. Oleh itu, strategi pembangunan perumahan rakyat, Bukit Kepong ingin memohon kerajaan negeri untuk memberikan tumpuan kepada usaha mewujudkan perumahan. Ini adalah isu rakyat, anak kepada peneroka sudah pasti meneruskan kesinambungan kumpulan peneroka asal FELDA ini. Maka, sudah tentulah Rumah Generasi Kedua FELDA sewajarnya diberikan pertimbangan untuk diberikan perhatian oleh kerajaan negeri. Justeru, Bukit Kepong juga ingin mencadangkan kepada kerajaan negeri melalui Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor untuk mewujudkan Rumah Mampu Milik Johor atau perumahan kos rendah di Pagoh khususnya di Bukit Kepong. Bukan sahaja menyediakan perumahan yang mencukupi malah memastikan kediaman yang dibina adalah benar-benar berkualiti dan mencapai

spesifikasi yang ditetapkan. Dengan jaminan ini tidak mungkin akan timbul isu perumahan terbelengkalai atau projek sakit.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dalam teras Kemudahan Dana Keperluan Asas Belanjawan Johor 2023, 4 strategi dan 13 inisiatif telah dibentangkan, ia meliputi soal infrastruktur awam, pengangkutan, bekalan air, elektrik dan telekomunikasi serta kesihatan. Maka, Bukit Kepong ingin mencadangkan beberapa perkara yang berbangkit melibatkan rakyat di DUN yang diwakili. Antaranya rungutan daripada rakyat mengenai isu gangguan bekalan air atau bekalan air yang sering terputus terutama pada musim perayaan. Di samping itu, Bukit Kepong juga menuntut perhatian kerajaan negeri bagi mengatasi masalah tekanan air yang rendah di pekan Lenga, Kampung Jawa, atau menaik taraf Loji Rawatan Air Gombang bagi mengatasi isu gangguan bekalan air bersih ini.

Selain itu, jaringan Internet dan telekomunikasi di Pagoh terutama di beberapa kawasan di DUN Bukit Kepong menjadi isu yang kritikal sekali gus menuntut penyelesaian serta komitmen daripada kerajaan negeri. Bukit Kepong menyambut baik inisiatif jaringan Internet dan telekomunikasi dalam Belanjawan Johor 2023 dengan harapan liputan jalur mudah alih di kawasan berkependudukan diberikan perhatian sewajarnya. Mukim Bukit Serampang dan Mukim Lenga mempunyai masalah jaringan Internet antaranya Kampung Durian Chondong, Kampung Penchu dan Kampung Kundang Ulu di Mukim Bukit Serampang. Manakala Kampung Jawa, Kampung Renchong dan Kampung Liang Batu di Mukim Lenga. Lokasi ini tahap capaian jalur lebarnya ibarat biskut *chipsmore* kadang ada kadang tiada, jadi mungkin menerusi pelancaran pelaksanaan fasa 2 Pelan Jalinan Digital Negara perhatian dapat diberikan untuk menyelesaikan isu berbangkit ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, demikian sahaja ucapan perbahasan pada hari ini. Bukit Kepong ingin mengambil kesempatan ini, di Dewan yang mulia ini untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor atas keberanian menegakkan pentadbiran kerajaan negeri pimpinannya. Apa jua pendirian atau keputusan kerajaan negeri Johor yang mungkin bertentangan dengan landskap di peringkat persekutuan, Bukit Kepong berharap Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor bersama pasukannya akan memastikan Johor tidak sesekali dianaktirikan. Negeri Johor juga antara penyumbang besar kepada ekonomi negara malah seperti kita sedia maklum sebanyak RM60.9 bilion pelaburan telah diraih dipercayai yang tertinggi di Malaysia ketika pentadbiran Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor dan pasukannya. Oleh itu, negeri Johor punya hak untuk menuntut perhatian kepada kerajaan persekutuan terutama melibatkan penyelenggaraan terhadap infrastruktur dan prasarana awam seperti rangkaian jalan raya, fasiliti kesihatan, pintu sempadan negara serta pusat sehenti rakyat. Pilihan raya negeri dan persekutuan telah pun berlalu dan sekarang adalah masa untuk berkhidmat pada rakyat termasuklah Bukit Kepong sendiri. Dengan mandat yang telah diberikan, laksanakan lah amanah yang dipertanggungjawabkan dengan tekad dan kesungguhan tinggi. Semoga negeri Johor mencapai kemajuan seperti yang diimpikan, dijayakan oleh sebuah kerajaan yang mendukung integriti, bersih, stabil dan prihatin demi kemakmuran rakyat dari hujung Tangkak ke selatan Johor hingga akhirnya ke pelosok Mersing. (Bacaan ayat al-Quran). Kepada Allah Kita Berserah. Sekian, wabillahaufik walhidayah wasalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam. Terima kasih Yang Berhormat Bukit Kepong. Selanjutnya dijemput Yang Berhormat Pemanis.

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap (Pemanis) : Terima kasih Datuk Timbalan Speaker. Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera, salam Maju Johor dan salam perpaduan Pemanis. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Yang Berhormat Dato-Dato, Yang Berhormat Ahli-Ahli, rakan-rakan Yang Berhormat sekalian, syukur ke hadrat Allah SWT di atas izin serta rahmatnya kita semua dapat bersama di dalam Dewan ini untuk kembali berbahas berkaitan dengan

Belanjawan Johor. Marilah kita sama-sama memperbanyakkan selawat ke atas junjungan besar Nabi kita Muhammad SAW. Semoga dengan berkat kita memperbanyakkan selawat ke atas Baginda insya-Allah negeri dan Bangsa Johor akan terus maju dan makmur menghadapi cabaran hari yang mendatang. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, ada beberapa pengumuman Belanjawan oleh Yang Amat Berhormat Dato' Menteri Besar pada hari Khamis yang lepas yang menggembirakan Bangsa Johor. Terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar di atas kepekaan membawa beberapa perkara dan isu yang dilihat dekat dengan rakyat. Tahniah kerana Johor berjaya memperoleh jumlah pelaburan yang paling tinggi tahun ini. Malah dilihat pelaburan berskala besar lebih tertumpu kepada industri berkaitan dengan digital di mana Pemanis ingin mencadangkan agar kawasan di sebelah Johor Utara yang telah dimasukkan sebagai sebahagian daripada Wilayah Pembangunan Ekonomi ataupun ECER mampu berdaya saing dan patut dijadikan tumpuan oleh kerajaan negeri membangunkan prospek berkaitan dengan teknologi digital.

Saya ingin menyentuh berkenaan strategi pertama berkaitan dengan tadbir urus kerajaan. Dengan peruntukan sebanyak RM6 juta, bagi meningkatkan kompetensi perkhidmatan awam dan juga modal insan, suka Pemanis mencadangkan agar pegawai tadbiran dan pengurusan yang diletakkan di kawasan Johor utara ini seeloknya mereka yang memahami dan ada pengetahuan serta kepakaran berkaitan dengan bidang pertanian dan juga perladangan moden. Mereka boleh diberikan tempat untuk menguruskan pentadbiran di daerah yang terlibat. Jika lanjutan pelajaran mereka berkaitan dengan industri pertanian dan perladangan, maka secara tidak langsung menempatkan mereka di kawasan Johor Utara ini terutamanya di daerah Segamat kelak akan dapat memberi manfaat besar dalam merangka dan menggerakkan hasrat kerajaan memajukan kawasan ini sebagai hab pengeluaran makanan berasaskan pertanian. Begitu juga dengan cadangan meningkatkan tahap profesionalisme. Institusi Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat seharusnya mereka juga didedahkan dengan ilmu dan maklumat berkaitan dengan industri ini. Dengan peruntukan sebanyak RM500,000.00 yang telah disebutkan dalam belanjawan, antara kursus yang sepatutnya mereka boleh ceburi ialah kursus berkaitan dengan pengurusan pertanian dan juga pembangunan kawasan pengeluaran makanan, dan jika mereka berminat dengan lebih mendalam lagi, diploma berkaitan dengan pertanian juga patut digalakkan kepada mereka yang berminat untuk menyambung pelajaran ke tahap yang lebih tinggi. Maksudnya, jika pengurusan tertinggi kerajaan di daerah dan Institusi Ketua Kampung dan Masyarakat memahami hasrat kerajaan membangunkan industri berkaitan dengan pengeluaran makanan ini, nescaya pemain-pemain industri ini juga akan lebih mudah mendapatkan bantuan, nasihat dan pandangan daripada mereka kelak.

Ini kaedah terbaik membina modal insan yang lebih berpengetahuan dan mampu memahami aspirasi kerajaan dengan sumber-sumber yang ada di sekeliling mereka. Tidaklah nanti RM500,000.00 peruntukan yang diberikan oleh kerajaan itu hanya tertumpu untuk kursus berkaitan dengan protokol dan juga perkara-perkara yang biasanya ketua kampung terlibat. Namun ada beberapa juga isu melibatkan ketua kampung yang tidak harus dipandang sepi. Mereka dilihat sebagai wakil kerajaan di peringkat paling bawah untuk menjadi mata dan telinga rakyat, pun begitu, antara masalah yang masih tertangguh begitu lama ialah berkaitan dengan lantikan ketua kampung yang sehingga kini masih belum dimuktamadkan. Temu duga telah dipanggil pada bulan Julai yang lepas, namun sehingga ke hari ini mereka yang dah dipanggil tertanya-tanya apakah status permohonan mereka. Ada juga aduan di kalangan ketua-ketua kampung ini berkaitan dengan isu elaun mereka. Kalau kita perasan, kejap naik kejap turun. Bila tukar Menteri, tukar kerajaan kadang-kadang naik, kadang-kadang, tiba-tiba turun. Ia pada kadar yang tidak menentu seolah memberi gambaran bahawa perjawatan ketua kampung ini tidak mendapat tumpuan kerajaan pusat mahupun kerajaan negeri. Mungkin dengan adanya inisiatif ini kelak, ia dijangka dapat membantu mereka yang telah menjalani kursus pengurusan untuk membuat permohonan kepada kerajaan mungkin dengan menyiapkan kertas kerja dan menyerlahkan peranan mereka dalam institusi masyarakat.

Jadi untuk itu, Pemanis ingin mencadangkan agar ketua kampung dan ketua masyarakat ini kerajaan berikan geran atau dana pengurusan sebanyak RM10,000.00 hingga RM15,000.00 untuk memudahkan mereka mentadbir dan membuat program-program kecil bagi membantu masyarakat di kawasan luar bandar. Sekurang-kurangnya Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, bil-bil utiliti, kerosakan-kerosakan kecil balai raya yang mereka tumpang kadang-kadang untuk menjadi pejabat, makan minum semasa mesyuarat dan lain-lain itu bolehlah mereka tanggung dan mungkin kalau ada seperti kebiasaannya penduduk kampung yang datang meminta bantuan, dapatlah juga mereka menghulurkan sedikit sumbangan kepada mereka.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dalam memastikan masyarakat Johor tidak tertinggal informasi dan berbudaya digital, tahniah juga di atas beberapa pengumuman belanjawan terutama berkaitan dengan penyediaan *Wifi* di sekolah-sekolah agama dan masjid, menaik taraf sistem *JohorPay* dan menubuhkan Jabatan Media Digital Johor, namun ada juga perkara yang dirasakan perlu untuk kerajaan negeri perhalusi dan memikirkan bagaimana membantu kawasan-kawasan yang jauh daripada pembangunan pesat Johor seperti di kawasan saya di DUN Pemanis. Suka saya ingin mencadangkan agar DUN Pemanis ini turut dijadikan sebagai kawasan dengan izin, *Talent Bank* ataupun pusat pengumpulan bakat-bakat berkaitan dengan teknologi. Di mana hari ini dengan kemudahan institusi pendidikan yang agak terhad di kawasan Segamat, kita ada UITM Segamat, TAR College, ada Kolej Komuniti Segamat pun kami dah berjaya menghasilkan lebih 150 orang *talent* dalam bidang IT menerusi Pusat Siber Pemanis. Pusat siber ini dijangka akan terus melahirkan lebih ramai graduan-graduan dan individu termasuk mahasiswa yang berminat dalam bidang IT untuk mereka diserapkan bekerja terutama di dalam syarikat-syarikat *start up* ataupun syarikat-syarikat pemula yang berteraskan IT di seluruh negara. Maksudnya jika ada strategi memperhebat Johor Bahru seperti disebut dalam belanjawan, apalah salah dan kiranya jika kerajaan negeri melihat potensi yang ada di sebelah utara ini dengan memperuntukkan juga perbelanjaan dan pelaburan berkaitan digital di daerah Segamat.

Kami yakin mampu menyediakan pakar teknologi, pengatur cara pembangunan sistem dan aplikasi baru telefon bimbit serta memperkenalkan penggunaan teknologi berteraskan pertanian moden. Ini mercu ilmu dan cabaran di daerah kami setelah digazetkan sebagai sebahagian daripada pembangunan di bawah ECER. Dengan kos sara hidup yang masih lagi rendah berbanding dengan kawasan bandar, daerah Segamat khususnya di DUN Pemanis amatlah sesuai dijadikan hab digital baru Johor. Ini terkandung dalam pelan strategi kelima memperkasa industri makanan dengan inisiatif pertama melaksanakan kolaborasi strategi pemodenan dan pertanian lestari di mana peruntukan sebanyak RM1.9 juta untuk mentransformasikan bidang pertanian dan industri makanan Johor. Kita kena dengan izin, *explore* dunia berkaitan teknologi pertanian ini. Dah sampai masa *drone* digunakan untuk membaja dan meracun tanaman di kawasan-kawasan pertanian. Sepatutnya dengan menggunakan aplikasi telefon bimbit contohnya, mungkin kalau Datuk Speaker ada kawasan ladang, boleh terus menggunakan aplikasi tersebut untuk menyiram tanaman dan membaja menggunakan teknologi ini. Dengan ini barulah industri pertanian dan perladangan ini dijangka mampu menarik minat lebih ramai golongan muda untuk sama-sama mereka berkecimpung dalam bidang ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, antara perkara yang disentuh oleh Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar di dalam pembentangan bajet ialah berkaitan kurniaan tanah kepada generasi kedua FELDA. Saya nak mengambil kesempatan dalam perbahasan kali ini dengan mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Tan Sri SS yang juga merupakan generasi kedua FELDA, yang juga membantu memudahkan usaha kurniaan tanah kepada rakan-rakan generasi kedua FELDA di tanah rancangan. Dan terima kasih juga di atas kesudian Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar sendiri hadir dan seterusnya menyampaikan Notis 5A kepada 317 pemohon yang layak mendapat lot tapak rumah generasi kedua di Gugusan FELDA Pemanis 1 dan 2 pada bulan September

yang lepas. Walaupun proses ini mengambil masa yang agak panjang, namun akhirnya ia dapat dilunaskan dengan baik dan memenuhi hasrat generasi kedua di sana.

Sebenarnya selain daripada FELDA Pemanis, ada beberapa lagi tanah rancangan yang masih menunggu kelulusan permohonan mereka. Dengan meletakkan sasaran 4,000 permohonan tahun hadapan melibatkan 15 buah tanah rancangan FELDA ini, suka Pemanis mencadangkan agar kerajaan negeri melalui Yang Berhormat EXCO Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar agar dapat mewujudkan sebuah jawatankuasa khas ataupun badan bertindak di peringkat negeri mewakili generasi kedua FELDA bagi menangani isu-isu dan permasalahan berkaitan dengan permohonan tanah generasi kedua FELDA ini. Saya yakin dengan adanya jawatankuasa atau badan ini nanti, apa juga isu berkaitan dengan generasi kedua FELDA ini dapat diketengahkan dengan lebih jelas dan pastikan anggotanya nanti termasuk wakil-wakil agensi berkaitan dengan FELDA, daripada Pejabat Tanah Dan Galian, Jabatan Ukur Dan Pemetaan, kepimpinan tertinggi di FELDA, pengerusi-pengerusi badan bertindak atau wakil mereka turut bersama dalam jawatankuasa ini. Dan yang paling penting sudah tentulah semua Ahli-Ahli Yang Berhormat yang mewakili kawasan-kawasan FELDA dijemput untuk sama di dalam perbincangan tersebut.

Secara tidak langsung, ini memberi isyarat bahawa kerajaan negeri benar-benar serius menangani dan menyelesaikan isu berkaitan dengan generasi baru FELDA ini. Namun ada satu lagi perkara yang paling penting dan sepatutnya diberikan perhatian oleh kerajaan negeri, isunya ialah berkenaan dengan peruntukan infrastruktur untuk pembangunan kawasan perumahan generasi kedua FELDA ini. Tanah dah diberi, takkan perumahan tidak dapat dilaksanakan dengan baik?. Isu ini sering membelenggu dan menjadi antara punca kenapa pembangunan di kawasan yang telah diluluskan sebagai penempatan akhirnya gagal dibangunkan dengan baik. Rumah yang dibina tidak teratur, tiada perancangan secara berkelompok. Mana yang ada kemampuan, mereka akan membuat penempatan rumah mereka sendiri. Mana yang tidak ada kemampuan, dilihat kawasan tersebut terus semak dan mencacatkan proses pembangunan di kawasan FELDA tersebut.

Di sini, Pemanis ingin mencadangkan agar peruntukan berkaitan infra ini dibantu sama oleh kerajaan pusat melalui Kementerian Desa Dan Wilayah, FELDA sendiri dan juga kerajaan negeri. Ini bermakna jika sekiranya ada kerjasama yang boleh dibuat terutamanya bersama dengan agensi perumahan di peringkat pusat seperti SPNB dan juga PRIMA, di peringkat FELDA melalui anak-anak syarikat FIC Supply atau di peringkat negeri sendiri melalui Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor atau PKPJ, maka kerajaan negeri boleh mempermudah urusan pembinaan rumah dan juga infra kepada para pemohon ini. Dan apa yang lebih penting juga, mereka yang kekurangan modal bagi membina rumah turut mendapat tempias apabila kerjasama ini dibentuk. Mereka boleh mendapatkan pinjaman melalui institusi perbankan sedia ada. Namun usaha ini perlulah dimulakan dan diperbincangkan secara serius oleh jawatankuasa bertindak generasi baru FELDA ini jika ia berjaya ditubuhkan kelak.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi keempat ialah melibatkan pembangunan usahawan di mana inisiatif kedua ialah bagi perkembangan usahawan terutamanya melibatkan usahawan bumiputera. Rata-rata kita melihat kebanyakan usahawan bumiputera agak tertinggal memiliki aset seperti rumah kedai atau kawasan kilang yang mempunyai potensi perniagaan yang baik. Justeru, Pemanis ingin mencadangkan agar institusi seperti PUJB, JCorp, YPJ dan Majlis Agama Islam Johor yang mempunyai kemampuan membeli aset-aset rumah kedai dan kawasan kilang industri agar menyediakan pakej *rent to own* bagi membantu usahawan-usahawan yang sedia ada memiliki aset mereka sendiri dalam tempoh tiga hingga lima tahun berniaga. Kaedah ini dijangka dapat membantu usahawan terutamanya mereka yang berminat menjalankan perniagaan di kawasan-kawasan yang mendapat tarikan tertinggi seperti di pusat-pusat membeli belah atau kawasan perdagangan yang menjadi tumpuan. Jika kita ingin melihat kemampuan memiliki aset di kalangan usahawan bumiputera, ini adalah kaedah terbaik membantu

mereka memiliki tempat perniagaan sendiri. Beri kemudahan sewa dahulu, jika mampu boleh terus menyewa dan sehingga pada satu keadaan di mana perniagaan dan semakin stabil, maka bayaran sewa itu akan dikreditkan sebagai bayaran pendahuluan. Saya yakin, usahawan di luar sana berminat dan berhasrat agar perkara ini dapat dilaksanakan dan diperluaskan kepada mereka.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, bagi teras ketiga, melibatkan jaringan keselamatan sosial, Pemanis amat mengalu-alukan strategi pembangunan perumahan rakyat, terutamanya dengan inisiatif pertama menyediakan Rumah Mampu Milik Johor, RM5 juta diperuntukkan bagi pembinaan 50 rumah unit, Rumah Kasih Johor untuk golongan miskin dan miskin tegar. Namun, apa yang agak mengecewakan hari ini ialah apabila dibentangkan maklumat berkaitan perumahan di bawah kelolaan kerajaan negeri telah dijanjikan kelulusan pembinaan 15 unit rumah di bawah Bahagian Pembangunan Ekonomi Negeri Johor tapi sehingga hari ini janji hanya tinggal janji, kelulusan yang telah diberikan telah pun diberikan namun oleh kerana birokrasi, pertukaran agensi yang bertanggungjawab menguruskan pembinaan ini masih juga gagal, maka pembinaan rumah untuk golongan ini terus tertangguh. Agak pelik juga kerana kelulusan dan bajet telah disediakan oleh pihak kerajaan negeri, acap kali bila bangkit dalam Mesyuarat Jawatankuasa Tindakan Daerah, jawapan yang diberikan agensi terbabit katanya masih belum bertindak, Pemanis ingin meminta penjelasan berkaitan dengan isu ini daripada pihak BPENJ. Ini secara tidak langsung walaupun jumlahnya kecil ialah daerah kita kecil, dapat 15 aje, impaknya sebenarnya cukup besar terutamanya bila melibatkan rakyat termiskin.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker melalui teras kelima membabitkan kelestarian alam sekitar, Kajian Pelan Induk Pembangunan Hijau Negeri Johor di bawah *Program United Kingdom Partnering for Accelerated Climate Transitions*, kerajaan negeri menyatakan akan mengkaji dan memperhalusi potensi Johor di dalam industri pasaran karbon, dan negara yang berjiran dengan kita iaitu Singapura pula telah mula mengambil inisiatif memperkenalkan sijil berkaitan dengan karbon kredit kepada syarikat yang memerlukannya. Justeru Pemanis ingin bertanya sejauh manakah kerajaan negeri di bawah agensi terlibat serius melaksanakan kajian dapatan terutama berkaitan pengurusan karbon kredit. Oleh kerana Johor mempunyai kapasiti keluasan hutan simpan yang cukup besar, adakah berbaloi jika dapat di terjemah dengan memastikan usaha berkaitan dengan pembalakan di kawasan-kawasan perhutanan ini digantikan dengan pengurusan kaedah karbon kredit. Jika ini boleh dilaksanakan, maka agenda rendah karbon seperti yang termaktub dalam Ucapan Bajet kelmarin dilihat antara potensi mensasarkan pengurangan pelepasan intensiti karbon menjelang tahun 2030.

Yang Berhormat Datuk Speaker, antara aktiviti utama ekonomi di daerah Segamat ini adalah penanaman getah. Sejak sekian lama pekebun kecil getah di DUN Pemanis ini berada dalam daerah Segamat memainkan peranan yang cukup signifikan dalam memacu ekonomi daerah Segamat. Dan sebagaimana kita sedia maklum di Malaysia pada setiap hujung tahun kita mengalami musim tengkujuh sekali gus menyebabkan pekebun kecil getah ini tidak dapat menoreh dan akan hilang mata pencariannya. Ini akan memberikan kesan kepada kehidupan seramai 18,507 orang pekebun kecil di seluruh negeri Johor. Apakah usaha-usaha dan inisiatif yang boleh dilaksanakan oleh pihak kerajaan bagi membantu pekebun kecil getah ini melalui tempoh yang sukar sepanjang 2 hingga 3 bulan ini? Selain daripada itu, pekebun kecil ini juga dihipit trend menurun harga getah SMR 20 sejak Julai 2022, harga purata setinggi RM7.40 pada Februari 2022 telah menurun kepada hanya RM5.79 pada Disember 2022. Ini adalah satu trend yang amat mendukacitakan kita, semestinya kita mengambil suatu inisiatif bagi menyediakan pendapatan alternatif sebagai contoh bidang yang berkaitan dengan keusahawanan kepada pekebun kecil getah supaya trend penurunan harga ini tidak menjejaskan kehidupan mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Tingal satu minit. Dalam strategi ketiga melibatkan infrastruktur bekalan air, peruntukan sebanyak RM280 juta kepada Ranhill SAJ bagi

penggantian paip sepanjang 234 kilometer, Pemanis ingin memohon jasa baik untuk dimasukkan kawasan Kampung Jabi yang sering mengalami masalah berkaitan tekanan air yang amat rendah kerana faktor sistem perpaipan yang sangat lama dan usang sehingga apabila tekanan tinggi dilepaskan banyak kawasan paip itu akan pecah dan kawasan tersebut mengalami masalah air.

Pemanis juga ingin mengucapkan terima kasih terhadap keprihatinan kerajaan memilih daerah Segamat untuk menubuhkan *Jauhar Childcare Centre* ataupun JCC dengan peruntukan sebanyak RM535,000.00. Lokasinya juga agak strategik di kawasan bandar, juga di atas pengumuman gembira Bantuan Khas Kewangan kepada penjawat awam termasuk guru KAFA, petugas PDK, guru Tadika Islam Johor dan juga kenaikan elaun kepada guru al-Quran dan keprihatinan kepada para hufaz, ini menunjukkan bahawa kerajaan negeri terus peka dan cakna kepada golongan ini. Cuma YB Datuk Speaker, cuma YB Datuk Timbalan Speaker, imam-imam surau yang aktif, imam-imam surau yang aktif dan suraunya berkebenaran untuk mereka melaksanakan solat Jumaat jika sekiranya mereka ada tambahan peruntukan elaun kepada mereka saya rasa ia cukup membantu. Apatah lagi bukan semua surau diberikan kebenaran yang sama, sudah tentu tanggungjawab dan kerjanya sudah hampir sama dengan masjid. Pemanis amat berharap perkara ini diperhalusi kerajaan negeri dan berbincang dengan kerajaan pusat untuk membantu petugas-petugas di surau yang aktif dan berstatus kebenaran solat Jumaat.

Sikit lagi Datuk Timbalan Speaker, juga ada permintaan daripada ibu bapa agar anak-anak mereka yang bersekolah di peringkat Darjah Khas agar dapat dipinda hari pembelajarannya daripada hari Sabtu kepada hari Khamis, ini memudahkan perancangan waktu cuti oleh kerana di Johor waktu cutinya dimaksimumkan hanyalah pada hari Sabtu. Turut saya diminta bawa dalam perbahasan kali ini adalah cadangan kepada Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Johor untuk mewujudkan Sistem Perkhidmatan Awam Guru Agama atau SPAG untuk mengatasi pemasalah kelambatan. Lambat rupanya nak lantik guru-guru di sekolah agama di negeri Johor ini. Juga ada permintaan setempat agar status hak milik masjid, surau, sekolah agama, tanah wakaf di kawasan FELDA ini diletakkan tadbir urusnya di bawah Jabatan Agama Islam Johor. Dan yang lain-lain ni sebenarnya banyak lagi Datuk Timbalan Speaker, saya ingat...

YB Timbalan Speaker : Pendekkan.

YB Tuan Anuar bin Abd Manap (Pemanis) : Itu sahaja untuk petang ini, terima kasih di atas keizinan untuk saya menyampaikan ucapan pada hari ini pun sama dengan rakan-rakan yang lain, kita harap apa juga permintaan kami di peringkat negeri Johor ini terutamanya yang melibatkan kerajaan pusat jangan kita ini dipandang enteng ataupun mungkin dijadikan sebagai anak tiri tapi dilihat apa yang diminta oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat terutamanya di negeri Johor ini sebagai usaha untuk memastikan Johor terus menjadi Permata Selatan, Pemanis mohon menyokong. Sekian, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. (Dewan bertepuk).

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam Pemanis. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan sehingga esok 5 Disember 2022, jam 9.30 pagi. Terima kasih.

Persidangan ditangguhkan pada jam 5.05 petang.

**PENYATA RASMI
MESYUARAT KEEMPAT (BELANJAWAN 2023)
BAGI PENGGAL PERSIDANGAN PERTAMA
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-15**

HARI KETIGA	ISNIN, 5 DISEMBER 2022	BIL. 4 TAHUN 15

HADIR

YB Speaker,

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, PJN., DSAP., PIS.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar

Dato' Zahari bin Sarip, DIMP.

(Buloh Kasap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Dato' Haji Mohd Jafni bin Md Shukor, DIMP.

(Bukit Permai)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya

Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy, KMN.

(Tenggaroh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Puan Hajah Khairin-Nisa binti Ismail @ Md On

(Serom)

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia

Tuan Mohd Hairi bin Mad Shah

(Larkin)

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam

Tuan Mohd Fared bin Mohd Khalid

(Semerah)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan

Tuan Ling Tian Soon

(Yong Peng)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna

Tuan Lee Ting Han

(Paloh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur

Tuan Ir. Ts. Mohamad Fazli bin Mohamad Salleh

(Bukit Pasir)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi

Cik Norlizah binti Noh

(Johor Lama)

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad, SPMJ., SUMW., PGDK., KMN., PIS., AMN., PSI.

(Benut)

YB Datuk Haji Samsolbari bin Jamali, DMSM., KMN., PIS.
(Semarang)

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan, AMN., PSI.
(Kahang)

YB Tuan Haji Abd Mutalip bin Abd Rahim, PSI, PIS.
(Layang-Layang)

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, DIMP., AMN., KMN., PIS., JP.
(Mahkota)

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli
(Parit Raja)

YB Tuan Hahasrin bin Hashim
(Panti)

YB Puan Rashidah binti Ismail
(Pasir Raja)

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan, DIMP.
(Kukup)

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, DSAP., PJN.
(Rengit)

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap
(Pemanis)

YB Puan Haslinda binti Salleh, AMN., BCM.
(Tenang)

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin, PMW., BCM.
(Bukit Naning)

YB Tuan Sahrihan bin Jani
(Gambir)

YB Tuan Tan Chong
(Bekok)

YB Tuan Muszaide bin Makmor
(Sedili)

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby, PPN.
(Kemelah)

YB Tuan Tan Eng Meng, PPN.
(Pekan Nanas)

YB Puan Fauziah binti Misri
(Penawar)

YB Puan Hajah Hasrunizah binti Hassan, PPN.
(Pulai Sebatang)

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri, DPSM.
(Parit Yaani)

YB Tuan Haji Selamat bin Takim
(Sungai Balang)

YB Tuan Aznan bin Tamin
(Tanjung Surat)

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib
(Permas)

YB Datuk Haji Ramlee bin Bohani, DPSM., JMN., AMN.
(Kempas)

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail
(Senggarang)

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad, DPSM., PPN.
(Kota Iskandar)

YB Tuan Azizul bin Bachok
(Tiram)

YB Tuan Liew Chin Tong
(Perling)

YB Tuan Chen Kah Eng
(Stulang)

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz
(Puteri Wangsa)

YB Cik Liow Cai Tung
(Johor Jaya)

YB Puan Gan Peck Cheng
(Penggaram)

YB Tuan Chiong Sen Sern
(Bukit Batu)

YB Tuan Ng Yak Howe
(Bentayan)

YB Tuan Ee Chin Li
(Tangkak)

YB Tuan Chew Chong Sin
(Mengkibol)

YB Puan Marina binti Ibrahim
(Skudai)

YB Puan Ng Kor Sim
(Jementah)

YB Tuan Wong Bor Yang
(Senai)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib, JSM., PIS.
(Endau)

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib
(Maharani)

TURUT HADIR

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Penasihat Undang-Undang Negeri Johor.
Dato' Amir bin Nasruddin, DMIJ.

YB Pegawai Kewangan Negeri Johor.
Dato' Haji Salehuddin bin Haji Hassan, DMIJ., SIJ., PIS.

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

YAB Menteri Besar
(Pengerusi Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan
Pembangunan Ekonomi)
Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, PMW.
(Machap)

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan, DIMP., PJK., PSI.
(Sri Medan)

YB Dato' Seri Haji Salahuddin bin Ayub, DSPN., DGSM.
(Simpang Jeram)

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal, DMIJ.
(Bukit Kepong)

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Setiausaha Kerajaan Johor.
Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, PSM., SPMJ., DMIJ., PIS.

Persidangan bermula jam 9.30 pagi.

YB Speaker mengetuai Persidangan.

DOA.

(Jurutulis membaca doa).

Jurutulis : PEMASYHURAN DARIPADA YANG BERHORMAT SPEAKER.

YB Speaker : Bismillahirrahmanirrahim. Allahuakbar. Allahuakbar. Allahuakbar. (Bacaan selawat). Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan salam Maju Johor.

Jurutulis : SOALAN-SOALAN LISAN.

YB Speaker : Yang Berhormat Parit Yaani, jemput.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 1.

Bagaimana kerajaan negeri Johor dapat menggalakkan dan menyokong penglibatan anak muda dalam bidang GIG ekonomi termasuk dalam urusan mendapatkan pembiayaan?

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat saya menjawab jawapan bersekali Yang Berhormat Parit Yaani dan Yang Berhormat Perling.

Bagi jawapan atau soalan yang telah diberikan oleh YB Parit Yaani dan Perling iaitu dalam sektor bidang gig ekonomi untuk mempertingkatkan program dan jaringan keselamatan, sosial buat pekerja GIG di Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan diminta memberi fokus kepada perkembangan model ekonomi GIG atau perkongsian yang bernilai tinggi bagi ekonomi GIG, membolehkan pekerja GIG mendapat bimbingan sewajarnya dengan menyediakan insentif percukaian bagi menggalakkan, menggalakkan perniagaan tempatan menggunakan pakai tenaga digital *free lancer*, dengan izin dari dalam negara dan bukannya dari luar negara.

Setiap inisiatif perlu dilaksanakan oleh kerajaan dengan lebih saksama untuk memberi rangsangan terhadap kebudayaan, sumber merentas sempadan kaum. Ini termasuk memastikan semua platform yang ingin menawarkan perkhidmatan atau beroperasi di Malaysia perlu berdaftar dengan hak kerajaan menerusi MDEC untuk dituntaskan terutamanya dari aspek pengurusan data peribadi. Kerajaan menerusi institusi kewangan juga boleh membantu perkembangan pekerja GIG menerusi kaedah baru untuk mengenal pasti skor kredit bagi membolehkan mereka mendapat pembiayaan mikro kredit untuk mengembangkan perniagaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, MDEC merupakan agensi yang bertanggungjawab melaksanakan beberapa program yang mempromosikan dan menggalakkan penggunaan model ekonomi GIG atau ekonomi perkongsian sejak tahun 2015 lagi. Contohnya seperti program e-rezeki dan *Global Online Work Force* dalam singkatan GLOW.

Berdasarkan data pelaksanaan program yang dianggarkan terdapat seramai 1.12 juta individu yang terlibat dalam model ekonomi GIG, mengambil peluang menjana pendapatan sama ada sebagai pendapatan tambahan atau pendapatan utama.

Untuk makluman Yang Berhormat Parit Yaani, melalui Belanjawan 2022 sebelum ini kerajaan Johor menyalurkan bantuan sebanyak RM150.00 dan bantuan tambahan sebanyak RM300.00 kepada pencetus ekonomi GIG.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi menjawab soalan Yang Berhormat Perling, Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri atau SKSPS tahun 2017 Akta 789 yang diwujudkan untuk memberi perlindungan keselamatan sosial yang terjamin kepada Orang Bekerja Sendiri ataupun OBS, yang menjalankan pekerjaan dalam sektor informal termasuklah ekonomi GIG. Penglibatan OBS ini dalam sektor ekonomi GIG ini turut menyumbang kepada hasil negara melalui rangsangan pemasaran buruh tempatan dan sekali gus dapat mengurangkan kadar pengangguran serta meningkatkan pendapatan individu yang bekerja sendiri terutamanya di negeri Johor.

Berdasarkan statistik PERKESO dalam tempoh Januari 2022 sehingga Oktober 2022, seramai 15,843 orang bekerja sendiri yang terlibat dalam sektor ekonomi GIG yang telah berdaftar dan mencarum di bawah SKSPS di negeri Johor ini. Daripada jumlah tersebut, industri pengangkutan penumpang ataupun *e-Hailing* mencatat jumlah orang bekerja sendiri yang tertinggi berdaftar dan mencarum di bawah skim ini iaitu seramai 8,281 orang. Manakala industri pengangkutan barangan dan makanan *e-Hailing* adalah seramai 7,236 orang dan selebihnya iaitu 326 orang terlibat dalam lain-lain industri berteraskan ekonomi GIG.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri Johor melalui Kementerian Sumber Manusia dan PERKESO sentiasa berusaha secara berterusan untuk mempertingkatkan program ini serta jaringan keselamatan sosial buat seluruh pekerja GIG di negeri Johor.

Antaranya yang pertama adalah mengadakan program seranta, pemimpin bersama rakyat, kempen kesedaran aktiviti PERKESO, skuad prihatin dan sosial sinergi PERKESO. Hebahan melalui media cetak dan elektronik serta media sosial melalui 54 pejabat PERKESO di seluruh negara.

Yang keduanya mengadakan sesi libat urus dengan Kementerian dan agensi yang berkaitan seperti Kementerian Pengangkutan Malaysia, Jabatan Kemajuan Islam Malaysia dan Polis Diraja Malaysia. Contohnya bermula Oktober 2021, caruman PERKESO di bawah SKSPS ini, bagi pekerja GIG di sektor pengangkutan dan penghantaran barangan serta makanan telah diwajibkan menerusi kerjasama Kementerian Sumber Manusia, Kementerian Pengangkutan, caruman PERKESO di bawah SKSPS ini akan menjadi syarat bagi pengendalian dan pembaharuan lesen memandu vokasional GDL yang dikeluarkan oleh agensi pengangkutan jalan raya.

Yang ketiganya adalah memeterai memorandum persefahaman ataupun MoU dengan agensi yang berkaitan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, menerusi Bajet 2022 Kerajaan telah memperuntukkan juga sejumlah insentif caruman kepada PERKESO khususnya untuk OBS ini bagi menggalakkan mereka ini mendaftar dan mencarum di bawah SKSPS. Antaranya adalah SPS padanan caruman, bayaran insentif, padanan caruman 80% oleh kerajaan kepada OBS untuk mencarum dengan SKSPS dengan sasaran 8 kategori. Kategori adalah penjaja, OKU, Lancong, Seni, Petani, Usahawanita dan Orang Asli.

Berdasarkan statistik PERKESO sejak Januari hingga 31 Oktober 2022, sebanyak 120 sesi libat urus dan program berkaitan dengan ekonomi GIG telah dilaksanakan di seluruh Johor. Menerusi Bajet 2022 ini juga kerajaan telah memperuntukkan insentif kewangan kepada PERKESO melalui program SIP GIG khususnya untuk OBS ini bagi melakukan pekerjaan tidak formal atau kerjaya ekonomi GIG melalui *performance digital*. Program ini

bermatlamat memberi insentif kewangan dan memberi peluang kepada individu yang menganggur atau tidak bekerja untuk melaksanakan pekerjaan secara masa yang pendek. Program ini juga menawarkan insentif sebanyak RM600.00 hingga RM800.00 sebulan untuk tempoh 6 bulan khusus bagi golongan yang terlibat dengan pekerjaan yang tidak terikat dengan waktu bekerja melalui platform digital yang berdaftar di bawah PERKESO. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Saya minta maaf kepada Yang Berhormat Perling kerana terlupa nak jemput soalan bersekali nombor 2 sebab saya *excited* malam tadi England menang kalahkan Senegal ya. Saya jemput Perling, sila.

YB Tuan Liew Chin Tong (Perling) : Terima kasih Datuk Yang DiPertua, terima kasih Yang Berhormat EXCO. Soalan saya ialah adakah kerajaan negeri bersedia untuk tubuhkan *one stop task force* ataupun pasukan tugas sehati untuk menangani permintaan pekerja GIG? Pentingnya kita perlu mempertahankan hak pekerja dan bukan hanya memihak kepada syarikat gergasi. Dan juga di bawah platform ini adakah kerajaan bersedia untuk berbincang dengan PBT supaya PBT memastikan jalan raya kita sesuai untuk pekerja GIG? *Concern* yang paling utama di kalangan mereka ialah kemalangan. Saya pernah jumpa mereka yang beritahu saya dah 5 kali kemalangan tahun ini. Saya rasa kalau boleh kerajaan negeri bersedia adakan *one stop task force* untuk mempertahankan dan membantu pekerja GIG. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Yang Berhormat Perling. Menjawab soalan tambahan daripada Yang Berhormat Perling, berkaitan dengan pusat sehati atau satu *task force* yang dicadangkan untuk diwujudkan. Satu cadangan yang baik, boleh dipertimbangkan. Tapi untuk makluman Yang Berhormat Perling, kerajaan negeri tidak pernah sesekali melupakan pekerja-pekerja OBS. Sebab itulah kerajaan negeri Johor ataupun kerajaan Malaysia telah membantu pekerja-pekerja OBS ini bagi membiayai ataupun peruntukan sebanyak RM600.00 hingga RM800.00 sebulan. Bagi sektor ataupun dari segi jalan raya, saya serahkan nanti kepada Yang Berhormat EXCO Kerja Raya. Tapi dalam usaha untuk memastikan *freelancer economy* ataupun *free lancer* ini ditempatkan satu tempat, saya sendiri pergi Larkin telah menempatkan satu kawasan khas kepada penggiat ataupun pekerja-pekerja ekonomi GIG ni ditempatkan satu tempat untuk berkumpul dan membincangkan sentiasa mengambil berat dan maklum mereka. Dan cadangan untuk mewujudkan satu *task force*, saya akan berbincang bersama dengan PERKESO Negeri Johor untuk jangka masa yang panjang. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Jemput Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

Soalan tambahan saya, selain inisiatif yang sedia ada dan sedang dijalankan sebagaimana Yang Berhormat EXCO nyatakan tadi, mohon juga YB EXCO menyatakan cadangan inisiatif bagi jangka panjang kerajaan negeri Johor bagi membantu khususnya buat penggiat ekonomi GIG baharu untuk mereka diperkasa dan berupaya ke tahap lebih tinggi dan berdaya saing. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Parit Yaani atas soalan tambahan. Yang Berhormat Datuk Speaker, banyak, ataupun langkah-langkah yang bakal dicadangkan untuk dilaksanakan bagi memperkasakan program bantuan perniagaan khususnya membantu penggiat ekonomi GIG baru dan melonjakkan usahawan sedia ada ke tahap yang lebih tinggi.

Contohnya menerusi boleh saya ambikan menerusi program penganalisan, potensi golongan muda seawal 16 tahun dengan kerjasama pihak sekolah dan institusi Pendidikan. Kita sedia maklum dalam penggiat-penggiat ekonomi khususnya *e-Hailing* dan *p-Hailing* untuk jangka masa yang panjang mereka harus dipertimbangkan untuk pekerja ini dalam keadaan serius. Sebab itu langkah-langkah dan penganalisan potensi ini kita harus bermula daripada 16 tahun, insya-Allah atau cadangan-cadangan ataupun soalan jawapan yang telah, soalan-soalan yang telah diberikan kepada saya daripada Parit Yaani insya-Allah, saya akan jawab secara bertulis, Yang Berhormat. Terima kasih.

YB Speaker : Jemput Benut.

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad (Benut) : Terima kasih Datuk Speaker. Soalan tambahan untuk Yang Berhormat EXCO ialah di samping kita menyokong, menggalakkan anak muda terlibat dalam bidang GIG ekonomi ini, sebagai satu peluang pekerjaan sebagai satu kaedah untuk meningkatkan ekonomi ini, tapi kita juga tidak boleh lupa bahawa GIG ekonomi ini adalah merupakan aktiviti ekonomi bersifat sementara. Kita tidak mahu anak muda menganggap bahawa ianya adalah merupakan satu pekerjaan tetap. Jadi, atas dasar itu untuk mengelakkan anak-anak muda ini terlibat dalam GIG ekonomi ini dan menganggap ianya sebagai satu pekerjaan tetap, apakah kerajaan bersedia untuk melihat dasar yang boleh membantu pekerja-pekerja GIG ekonomi ini.

Jangan sampai mereka dah 45 tahun, 50 tahun baru sedar bahawa mereka sebenarnya tak larat dah *by that time* mereka dah tak ada pasaran untuk pekerjaan tetap. Jadi sementara pekerja-pekerja GIG ekonomi ini terlibat jadi apakah usaha kerajaan untuk memastikan dalam tempoh mereka menjalankan atau terlibat dalam GIG ekonomi. Apakah pendekatan kerajaan untuk membangkitkan kesedaran kepada petugas pekerja-pekerja GIG ekonomi ini supaya mereka juga membuat persediaan sama ada di bantu oleh platform *provider* sama ada *Food Panda* ke atau pun *Grab* ke atau pun *Food Delivery Services* ini membantu pekerja-pekerja ini supaya ini adalah kerja sementara dan ke hadapan apakah bantuan yang boleh mereka sediakan atau apakah dasar yang boleh kerajaan perkenalkan untuk membantu golongan muda ini. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Yang Berhormat, YB Benut. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya bersependapat dengan YB Benut yang naikkan ini adalah pekerjaan sementara. Sebab itulah dasar kerajaan cuba membantu kepada mereka tidak terlibat ataupun tidak melakukan pekerjaan ini secara berterusan, pihak kerajaan menjalankan program penganalisan potensi yang bermula daripada golongan muda seawal 16 tahun dengan kerjasama pihak sekolah. Sebab kita lihat hari ini kalau melihat statistik 15,843 orang yang bekerja sendiri OBS ini cukup tinggi dan dasar kerajaan cuba membantu Yang Berhormat YB Benut, adalah mengujutkan program-program kepada mereka untuk contohnya *Design Thinking For Teen and Youth* dengan izin, yang memberi peluang kepada golongan remaja dan belia untuk mencipta idea inovasi khusus dalam penghasilan produk pertanian, pembuatan, mempunyai nilai untuk dikomersialkan dan direalisasikan.

Dan selain daripada itu, kita juga mengujutkan *Johor Teen and Youth Entrepreneur Centre* (JTYEC) sebagai salah satu pusat sehati keusahawanan yang merangkumi *Teen and Youth Innovation Brainstorming Unit*, *Teen and Youth Entrepreneurs R&D*, *Teen and Youth e-Commerce And Digitalization Centre*, *Teen and Youth Entrepreneur Ambassador Unit*, dengan izin.

Selain daripada itu, menstrukturkan pelan keusahawanan remaja dan belia luar bandar merangkumi remaja dan belia keciciran, remaja dan belia anak yatim, remaja dan belia asnaf yang memfokuskan pembuatan produk dan pertanian. Dari segi struktur semula ini insya-Allah Yang Berhormat Benut saya bersependapat dan bersetuju, insya-Allah saya selaku EXCO yang bertanggungjawab untuk menjaga hal ehwal belia untuk memastikan

mereka tidak terlalu fokus ke arah pekerjaan ini secara serius, insya-Allah pelan-pelan yang dirangka ini untuk bekerjasama ataupun kolaborasi dengan izin dengan pihak sekolah, kementerian ataupun Jabatan Pendidikan Negeri bagi mendidik mereka daripada sekolah agar pekerjaan ini hanyalah bersifat sementara. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Benut.

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad (Benut) : Yang Berhormat Datuk Speaker soalan nombor 3.

Minta dinyatakan apakah inisiatif-inisiatif baharu yang bakal dilaksanakan Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor (PKPJ) bagi memberikan akses perumahan berkualiti kepada rakyat Johor?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan Salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum saya menjawab soalan, pertamanya izinkan saya mengucapkan terima kasih atas inisiatif penubuhan badan Perbadanan Kemajuan Perumahan Johor atau (PKPJ) yang dimulakan oleh kerajaan negeri semasa YB Benut sebagai Menteri Besar Johor. Penubuhan Perbadanan Kemajuan Perumahan Johor ini sememangnya memberi nafas baru untuk sistem perumahan Johor. PKPJ yang belum pun berusia setahun penubuhannya telah berjaya melaksanakan rejuvenasi, pencapaian perkhidmatan kepada rakyat.

Untuk makluman Yang Berhormat melalui polisi baru perumahan Johor yang telah dilancarkan pada 10 November 2022 pada bulan lepas, salah satu inisiatif yang diberi penekanan adalah berkaitan dengan penetapan kualiti rumah dengan meletakkan semua rumah mampu milik disyaratkan menggunakan *Quality Assessment System In Construction* atau dipanggil QCLASSIC sebagai syarat tambahan kepada garis panduan dan spesifikasi pembinaan.

Penetapan QCLASSIC yang diwajibkan oleh pihak Kementerian Kerja Raya melalui CIDB kepada pemaju bermula pada tahun 2020 adalah sebagai satu kaedah untuk mengukur dan menilai kualiti kemahiran kerja berdasarkan *Construction Industry Standard* atau CIS 7:2014. Selain membolehkan kualiti kemahiran kerja antara projek pembinaan rumah mampu milik dapat dibandingkan secara objektif menerusi satu sistem penskoran yang ditetapkan minimum pemarkahannya adalah 70%.

Selain itu, pihak pemaju perlu mematuhi keperluan perancangan dan spesifikasi yang ditetapkan berdasarkan dasar yang telah berkuat kuasa pada 1 Januari 2019 selain ianya dibaca sekali bersama Akta Jalan Parit dan Bangunan 1974, Akta 133. Manual garis panduan dan Piawaian Rancangan Negeri Johor Serta Rancangan Tempatan Daerah yang sedang berkuat kuasa. Terima kasih.

YB Speaker : Ya sila.

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad (Benut) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat EXCO kerajaan di atas penjelasan berkenaan dengan inisiatif Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor. Saya mengesyorkan Dasar Perumahan Negeri Johor dilihat semula. Asasnya Yang Berhormat Datuk Speaker ialah kalau ada daripada rekod sejak tahun 1997 seluas 4,900 ekar lebih kawasan perumahan, projek-projek perumahan yang telah diluluskan oleh kerajaan di mana rumah mampu milik itu tidak dapat dibina, yang melibatkan sebanyak 153,000 unit.

Dalam tempoh tersebut pelbagai cabaran yang dihadapi ke hadapan, saya percaya juga merupakan masa-masa yang amat mencabar untuk pemaju-pemaju perumahan di Johor.

Tetapi sebagai kerajaan kita akan tetap, perlu tetap teruskan usaha untuk menyediakan rumah mampu milik kepada rakyat. Jadi daripada 490,000 ekar, 153,000 unit yang tidak terbina melalui Perbadanan ini apakah langkah yang boleh diambil untuk ianya dapat diambil langkah-langkah agar kalau tidak pun 100% dibina atau sekurang-kurangnya mungkin sebahagian besar daripada komitmen pemaju ini, perumahan-perumahan mampu milik ini dapat disediakan. Jadi apakah langkah-langkah melalui Perbadanan Perumahan Negeri Johor ini untuk mencapai hasrat tersebut? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih kepada YB Benut. Yang Berhormat Datuk Speaker, ya betul selama 25 tahun atau daripada tahun 1997 sehingga 2022 tahun lepas sebanyak 153,000 rumah mampu milik yang tidak dapat dibina. Isu di peringkat pemaju kita mempunyai dasar yang bagus. Contoh dalam satu-satu pembangunan, dalam satu-satu taman misalnya, dia ada sistem dasar 60%, 40%. 60% ini kita serah kepada pemaju dia nak buat rumah yang nilai dia RM700,000.00, RM800,000.00 atau RM1 juta, RM2 juta terpulang pada dia, itu dasar.

Tetapi ada lagi satu dasar ialah 40% baki daripada 60% tadi ialah kerajaan Johor mewajibkan pemaju-pemaju membuat Rumah Mampu Milik Johor yang harganya di bawah RM150,000.00. Dia ada 3 kategori Datuk Speaker, RM42,000.00, RM80,000.00 dan RM150,000.00. Dan apa yang berlaku ialah pemaju-pemaju ini setiap kali dia menghantar KM ke peringkat PBT-PBT, dia hanya menyiapkan rumah yang 60% yang mewah aje, lepas tu dia tak buat yang 40%, lepas tu dia mohon ke projek yang kedua, yang projek pertama 40% rumah mampu milik tu dia tak buat.

Dia mohon kali kedua di peringkat PBT dia buat lagi 60% rumah mewah dan 40% tidak dibuat. Dan inilah yang berlaku sepanjang 25 tahun menjadikan jumlah 153,000 tersebut. Jadi di peringkat kerajaan negeri kita telah melalui Perbadanan Kemajuan Perumahan Johor telah menubuhkan satu jawatankuasa yang dipanggil PDRC. PDRC ini ialah *Plan, Design, Review Committee*, dengan izin. Di dalam *task force* atau *committee* dia terdiri daripada yang dipengerusikan oleh saya sendiri, ada Pengurus Besar PKPJ, Dato PTG, PLANMalaysia, lepas tu ada semua PBT yang terlibat dan pemaju-pemaju dan kita akan panggil pemaju-pemaju ini untuk berbincang macam mana dia harus menyelesaikan isu-isu baki tertunggak rumah mampu milik ini.

Secara dasarnya bila kita berjumpa dengan pemaju-pemaju ni, pemaju yang biasanya dikategorikan sebagai pemaju kelas A, kelas A ini maksudnya pemaju yang seperti ECO World, IOI, Genting, Scientex yang mungkin modal-modal yang besar, yang ni biasa tidak ada masalah untuk membuat rumah mampu milik. Jadi melalui PDRC ini Yang Berhormat Speaker, kita telah berjumpa dengan 21 pemaju. 7 sesi mesyuarat melibatkan 8 daerah dalam Johor dan melibatkan 9 Pihak Berkuasa Tempatan. Dan di peringkat pemaju bersetuju untuk membuat setakat ini dari sesi yang kita buat itu, 7 sesi mesyuarat ini dengan 21 pemaju, kita dapat *accumulate* lebih kurang 9,500 yang akan dibuat dalam masa 4 tahun ini. Kalau dibandingkan dengan hutang di peringkat pemaju-pemaju dengan kerajaan memanglah jauh tetapi prediksi ini adalah satu titik mula yang kita menggalakkan pemaju-pemaju untuk membuat rumah mampu milik.

Yang keduanya, kita telah melancarkan dasar perumahan Johor yang baru dan apa, sesi berjumpa dengan pemaju-pemaju perumahan, mereka bangkitkan tentang isu kos, kenapa mereka tidak boleh mampu buat rumah mampu milik. Jadi, apa yang kita buat ialah setelah berjumpa dengan pemaju-pemaju, dengan agensi-agensi yang terlibat, kita telah, kerajaan bersetuju untuk membuat satu Program Galakan Pembinaan Rumah Mampu Milik Transisi 3.0.

Jadi di sini, ada skim-skim inisiatif yang kerajaan beri kepada pemaju untuk dia membina rumah mampu milik. Antaranya, mungkin dari segi harga ataupun dari segi caj gantian ataupun dari segi jenis komposisi. Jadi yang ini kita bincang dari segi *win win situation* di

mana pemaju tidak terbeban dengan harga kos yang meningkat 20% sampai 30% tetapi dalam masa yang sama pemaju bersetuju untuk membuat rumah mampu milik.

Jadi, kerajaan negeri Johor faham tentang isu perumahan rakyat ini dan tentulah dalam ekonomi yang ada ketika ini dan tentulah ini cabaran yang besar. Tetapi saya percaya pemaju-pemaju mesti menunaikan tanggung jawab sosial dia untuk membina lebih banyak rumah mampu milik. Terima kasih.

YB Speaker : Ya Mengkibol, sila.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Yang Berhormat.

YB Speaker : Soalan tambahan.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Ya.

YB Speaker : Ok.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Yang Berhormat Tuan Speaker, selain daripada soalan atau isu rumah mampu milik, kalau kita tengok balik, YB Benut semasa beliau menjadi Menteri Besar, ada mengatakan salah satu isu yang sangat penting adalah lambakan hartanah. Jadi, dalam satu program penyerahan kunci, YB Benut ketika itu sebagai Menteri Besar ada mengatakan kerajaan negeri Johor akan mengenal pasti kaedah untuk mengatasi masalah lambakan hartanah. Mengikut beliau, kalau kita tengok laporan Berita Harian sebanyak lebih kurang 70,000 unit lambakan hartanah di sekitar Johor Bahru. Apakah kaedah untuk mengatasi masalah ini? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Yang Berhormat Mengkibol. Memang di peringkat laporan REHDA, REHDA ini adalah satu persatuan pemaju-pemaju di peringkat nasional ataupun di peringkat Johor. Mereka selalu mewar-warkan kepada umum bahawa di Johor ini terdapat rumah, banyak rumah *over handed*, rumah yang tidak dijual. Tetapi daripada data PKPG, sebenarnya banyak rumah yang tidak terjual ini, 80% adalah rumah *apartment services*. *Apartment services* ini bila kita *check* balik, yang dikatakan banyak *over handed* ni, rumah-rumah yang tidak terjual bukan rumah mampu milik. Rumah mampu milik ni peratusnya sangat rendah sebab kita tahu, rumah mampu milik ni baru-baru ni contoh di Batu Pahat kita *launch* satu projek perumahan rumah mampu milik harga RM150,000.00 dengan RM80,000.00. Dalam sistem *online* PKPG, pemohon 8,000 orang mohon rumah mampu milik. Syarat lepas, syarat minimum 5,000 orang layak untuk memohon rumah mampu milik tetapi kerajaan hanya tawarkan 117.

Jadi maknanya, rumah mampu milik ini mendapat permintaan yang tinggi di kalangan rakyat. Isu *over handed* ni saya nak tekankan kat sini, bahawa isu *over handed* atau rumah tidak terjual 80% disumbangkan melalui *service apartment*. Dan *service apartment* ni tuantuan untuk makluman Datuk Speaker, harganya bernilai RM500,000.00 ke atas. Sebab itu tidak ada isu bahawa di Johor ini banyak rumah tidak terjual adalah rumah mampu milik. Jadi, dari segi inisiatif apa yang kita boleh buat, saya dah semak dari segi data, untuk *over handed* ini dia melibatkan beberapa pemaju besar sahaja. Sebab itu kalau nak selesaikan isu *over handed* dan *service apartment* yang nilai dia RM500,000.00 ke atas kita kena ada ekonomi yang bagus eh, ekonomi yang bagus, tapi dari dasarnya kerajaan Johor melihat isu ini dan kita faham bahawa isu ni antara isu yang membelenggu pemaju-pemaju perumahan di Johor ini. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Tak ada lagi nak tanya. Ini isu besar ni, isu penting eh. Saya mohon media *hand write* isu ini. Sebab apa yang saya faham tadi pemaju untung dengan 60% yang dia

buat, tetapi yang 40% peratus dia tak nak buat ya. Saya harap perkara ini menjadi perhatian sebenarnya. Sebab isu perumahan adalah isu kesejahteraan rakyat.

Saya jemput Yang Berhormat Stulang.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 4.

Adakah kerajaan mempunyai rancangan melaksanakan sistem bayaran tanpa tunai untuk sistem pengangkutan bas awam di Johor?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Stulang, Ahli-Ahli Dewan. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, selamat sejahtera, salam Maju Johor.

Terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan takziah kepada keluarga Yang Berhormat Sri Medan atas pemergian anakanda beliau petang semalam. Semoga keluarga Yang Berhormat Sri Medan tabah menghadapi dugaan ini dan Allahyarham anakanda beliau ditempatkan di kalangan orang beriman.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Ahli-Ahli Dewan di dalam negeri Johor terdapat 3 jenis perkhidmatan bas awam yang ada, yang pertama ialah MyBus yang telah dilancarkan oleh kerajaan persekutuan pada Mac 2022 secara berperingkat dengan 19 laluan yang beroperasi di koridor Kota Tinggi, Kulaijaya, Pontian, Masai dan Gelang Patah.

Untuk makluman Yang Berhormat, kategori MyBus ini telah menggunakan sistem Manja Go iaitu menggunakan sistem kad dan kita juga ada opsyen menggunakan tunai.

Untuk kategori bas awam yang kedua ialah Bas Muafakat Johor. Ini merupakan inisiatif kerajaan negeri. Sejak 2016, yang mana Bas Muafakat Johor ni pun sama juga kita menggunakan sistem IC, *My Card* dan ia percuma untuk rakyat Malaysia.

Dan kategori yang ketiga ialah bas henti-henti. Terdapat 8 operator bas henti-henti kalau saya boleh bacakan satu-satu, *Causeway Link*, Maju Berhad, SNS, *Transit Link*, *Green Transit Liner*, Mayang Sari, U Ho dan *Johor Motor Bus*. Kelapan-lapan ini adalah bas merentas daerah ataupun dikenali sebagai bas henti-henti. Namun begitu, empat daripadanya *Causeway Link*, Maju Berhad, SNS dan *Transit Link* memberi opsyen sama ada boleh menggunakan kad atau bayaran secara tunai.

Namun begitu, Yang Berhormat Datuk Speaker dan Yang Berhormat Ahli-Ahli Dewan, berdasarkan Pelan Induk, berdasarkan Pelan Induk Pengangkutan Awam Johor 2021 – 2045, kita memang berhasrat untuk memastikan semua pengangkutan awam khususnya bas menggunakan sistem tanpa *cash*, tanpa tunai. Kita mensasarkan pada tahun 2025, yang mana ketika itu *IRP*, *Iskandar Rapid Transit* akan mula beroperasi pada tahun 2025 dan dijangkakan *Rapid Transit System* yang menghubungkan Johor Bahru ke Singapura akan mula beroperasi pada tahun 2026. Jadi, kita jangkakan sebelum tahun itulah kita akan pastikan seluruh sistem pengangkutan awam di negeri Johor dapat kita gunakan sistem tanpa tunai. Terima kasih.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Terima kasih YB EXCO. Memang sistem bayaran tanpa tunai ni, elektronik ni memang boleh melancarkan proses turun naik penumpang, banyak memastikan ketepatan masa dan seterusnya mengurangkan kesesakan. Dan juga ia juga boleh meningkatkan keberkesanan pengurusan syarikat bas. Jadi, soalan saya adalah, adakah kerajaan akan memastikan akan *collaborate* memastikan supaya sistem bayaran elektronik ini adakah lebih universal. Maknanya mesin yang diguna pakai untuk menerima kad bayaran itu adalah lebih universal dan umum dan maksudnya bukan khusus untuk

sesuatu syarikat sahaja. Maksudnya, kad itu kalau ada sesuatu yang lebih umum maksudnya bas itu dia boleh menerima kad yang pelbagai bukan syarikat menerima kad dia sahaja kemudian syarikat lain menerima kad dia sahaja menjadikan pembayaran itu menjadi tidak sejajar. Jadi, saya, soalan saya adalah kerajaan memastikan penggunaan kad yang standard dan juga yang universal untuk semua pengangkutan bas awam dan persendirian. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Stulang. Untuk makluman Yang Berhormat, seperti yang saya katakan tadi bahawa daripada 8 bas operator yang berada di Johor, 4 daripadanya menggunakan sistem yang sama Manja Go yang dikelolakan oleh *Causeway Link* lah, Handal Indah. Menggunakan sistem yang lain pula untuk Bas Muafakat Johor iaitu menggunakan *IC* untuk rakyat Malaysia. Dan, untuk tahun hadapan Yang Berhormat Datuk Speaker, kita ada perancangan untuk *upgrade* Bas Muafakat Johor supaya bukan sahaja rakyat Malaysia boleh menggunakan bas ni sebab kita faham, bas ni *under used*, tak ramai pengguna di sesetengah tempat jadi kita mencadangkan supaya pelancong-pelancong asing juga boleh menggunakan Bas Muafakat kita terutamanya di koridor utara kawasan-kawasan yang ramai pelancong.

Seterusnya, seperti yang saya sebutkan tadi menjelang tahun 2025, Perbadanan Pengangkutan Awam Johor, kita sasarkan supaya semua ini kita dapat satukan sistem, supaya *IRT* nanti masuk tahun 2025, *RTS* masuk 2026, kita boleh gunakan satu sistem yang sama. Namun begitu, banyak cabaran Yang Berhormat untuk kita laksanakan cuma sekarang PAJ, Perbadanan Pengangkutan Awam Johor dalam proses kajian dan insya-Allah, inisiatif yang kita tengah buat sekarang kita nak kaji apa insentif yang kita boleh bagi kepada pengguna supaya dia lebih berminat menggunakan bas, pengangkutan bas awam ini dan juga berminat menggunakan sistem tanpa tunai kita sedang dalam proses mencari insentif-insentif yang bersesuaian untuk ditawarkan kepada pengguna-pengguna. Terima kasih Yang Berhormat.

YB Speaker : Saya jemput, Yang Berhormat Puteri Wangsa.

YB Cik Amira Aisya binti Abd. Aziz (Puteri Wangsa) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 5.

Adakah kerajaan negeri mempunyai pelan untuk memberi akses pendidikan kepada semua anak-anak Bangsa Johor melalui inisiatif seperti pelan pendidikan secara digital?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat Puteri Wangsa untuk soalan berkaitan pelan kerajaan dalam memberikan akses pendidikan kepada semua anak-anak Bangsa Johor melalui inisiatif pelan pendidikan secara digital.

Jadi, terlebih dahulu sebagai makluman Dewan mulia ini, kerajaan negeri menerusi Pelan Pembangunan Mampan Johor 2030, telah meletakkan agenda pemerkasaan pendidikan sebagai satu teras yang penting dalam pelan ini. Jadi, justeru itu, inisiatif pendidikan digital merupakan salah satu inisiatif yang perlu kita laksanakan oleh kerajaan dalam usaha mencapai agenda ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, menerusi inisiatif pendidikan digital ini, kerajaan akan memberikan sepenuh tumpuan untuk meningkatkan penguasaan murid dalam teknologi digital, memperkaya kandungan digital yang berkualiti, memperkasa kompetensi guru dan membudayakan penggunaan teknologi digital, mengupayakan infrastruktur dan memperkukuhkan jalinan strategik.

Jadi, dalam masa yang sama juga Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri melalui Jabatan Pendidikan Negeri Johor pada ketika ini telah menjalankan beberapa usaha, salah satunya sentiasa menggalakkan pembudayaan digital dalam sesi pengajaran dan pembelajaran PDP di sekolah, sesi PDPC menggunakan *smartphone* di dalam kelas dan integrasi peranti-peranti mudah alih bersama *smart tv* antara kemudahan yang menyokong guru-guru di sekolah dalam usaha pendigitalan.

Selain daripada itu, aktiviti pertandingan inovasi juga dalam kalangan guru dan aktiviti serta pertandingan kokurikulum dilaksanakan untuk menyemarakkan lagi pembudayaan penggunaan kemudahan teknologi seperti penggunaan *kahoot*, kuiz, *edpuzzle* dan *google classroom*.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selain daripada itu Jabatan Pendidikan Negeri Johor juga dalam usaha merencanakan lagi pelaksanaan pendigitalan sekolah di negeri Johor. Sektor Sumber Teknologi Pendidikan (SSTP) Jabatan Pendidikan Negeri Johor juga memainkan peranan dalam aspek peningkatan kompetensi digital guru dan murid. Jadi program pemeraksanaan pendidikan digital murid dilaksanakan bertujuan meningkatkan kompetensi dan fasih digital murid bagi merealisasikan strategi dan Pelan Pendidikan Digital KPM.

Antara program utama murid yang dilaksanakan di peringkat negeri dan juga kebangsaan seperti cabaran keselamatan siber nasional yang dipanggil CAKNA, *Digital Story Telling Animation* (DST), *mind craft challenge education edition*, pembangunan aplikasi *mobile application*, *drone EDU challenge 4.0*, *video creative and interactive* serta penarafan *digital competency score*.

Jadi selain daripada itu, pasukan guru pembimbing dikenali juga sebagai *Guru Adiwara Digital Johor Educated Team Gadget* telah ditubuhkan secara rasmi pada 16 Jun 2022 dengan kekuatan seramai 172 orang guru melibatkan 11 daerah untuk negeri Johor.

Jadi, matlamat penubuhan pasukan gajet ini juga adalah yang pertama kalau saya boleh sebut satu-persatu, mewujudkan pasukan pendidik pakar teknologi digital yang berperanan sebagai *task force think tank* bagi pelaksanaan Dasar Pendidikan Digital KPM di negeri Johor, membantu mencetuskan peningkatan kompetensi guru dalam program profesional berterusan CPD khususnya bagi pendidikan digital, menjadi inspirasi dan ikon pengupayaan teknologi digital kepada guru dan murid di negeri Johor ini dan seterusnya Jabatan Pendidikan Negeri Johor juga telah mengadakan kolaboratif bersama pihak-pihak berkepentingan bagi membantu meningkatkan lagi jaringan ke arah pendigitalan. Antara yang terlibat adalah Microsoft Malaysia, Jazari Robotic, Pertubuhan Inovasi dan Teknologi Pendidikan Malaysia serta baru-baru ini Yayasan TM melalui Kelas *Smart Tuition*.

Jadi Yang Berhormat Datuk Speaker, sekian terima kasih.

YB Speaker : Sila Puteri Wangsa.

YB Cik Amira Aisya binti Abd. Aziz (Puteri Wangsa) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih juga kepada Yang Berhormat EXCO atas jawapan yang cukup komprehensif.

Jadi, kalau kita lihat pembelajaran digital sudah pun menjadi norma baru dalam negara ini dan juga dalam negeri Johor juga ada banyak inisiatif-inisiatif digital. Tetapi, kalau kita lihat masih ramai lagi anak-anak dalam negeri Johor ini yang tidak mempunyai akses kepada *digital gadget* itu sendiri. Kalau kita lihat di kawasan-kawasan luar bandar terutamanya, mereka tidak mempunyai komputer riba ataupun *smart phone* untuk mereka buat *online digital learning* yang sudah menjadi satu kebiasaan dalam pembelajaran abad ke-21.

Jadi soalan saya adalah, sekiranya kerajaan negeri mempunyai apa-apa pelan untuk membuat skim pinjaman komputer riba ataupun skim pinjaman *smart phone*. Skim pinjaman komputer riba ini sebagai contohnya pernah dibuat oleh MARA, pernah juga dibuat oleh untuk pekerja-pekerja perkhidmatan awam. Bagi saya skim ini boleh dijalankan dengan kerjasama bersama agensi-agensi bawah kerajaan ataupun kerjasama bersama syarikat-syarikat sebagai *part of their* dengan izin Tuan Yang DiPertua, *part of their CSR*. Dan saya harap sekiranya masih belum ada pelan ini, dapat diperhalusi dan dipertimbangkan oleh kerajaan negeri. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Yang Berhormat Puteri Wangsa atas soalan tambahan itu.

Kerajaan negeri sentiasa menyokong pelaksanaan agenda pendidikan digital ini. Justeru untuk kerajaan negeri sentiasa dan akan berusaha untuk menyediakan peranti-peranti yang sesuai kepada pelajar sepertimana yang dimaklumkan pada Yang Berhormat Puteri Wangsa tadi, namun ianya bergantung kepada kekuatan kewangan kerajaan negeri dari semasa ke semasa. Ya Yang Berhormat Datuk Speaker, sekian terima kasih.

YB Speaker : Ya sila Pantii.

YB Tuan Hahasrin bin Hashim (Panti) : Bismillah. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

Bila kita bercakap pasal pendidikan secara digital ini, saya bersetuju dengan Puteri Wangsa tadi, satu perkara adalah berkaitan peranti. Dan perkara kedua adalah berkaitan dengan akses kepada internet itu sendiri, khususnya di kawasan pedalaman. Saya nak mohon ataupun nak minta kerajaan negeri, apakah perancangan untuk kerajaan negeri memastikan setiap sekolah khususnya mempunyai akses pada internet yang secukupnya, maknanya yang kuatlah. Kadang-kadang kalau kita tengok di pedalaman ni, akses dia, apa, tak apa maknanya ada tapi tak mampu untuk memberi sepenuhnya apa yang perlu diterima oleh pelajar-pelajar itu. Kalau dulu kita ada macam Johor Wifi percuma dan sebagainya, tapi saya tak tahu apakah status program tersebut.

Mintalah Yang Berhormat EXCO untuk jelaskan perancangan kerajaan negeri untuk pastikan akses khususnya internet di kawasan pedalaman di kampung Orang-orang Asli ini dapat diselesaikanlah. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Yang Berhormat DUN Panti.

Sebagai makluman kesemua 1,192 buah sekolah di negeri Johor telah dibekalkan talian internet yang terdiri daripada Unifi, Celcom dan Maxis, selain tiada had kuota data internet. Jadi bagi Celcom dan Maxis, 3 modem telah dibekalkan ke sekolah yang mana mempunyai jumlah murid lebih daripada 150 orang, manakala murid di bawah 150 orang akan dibekalkan satu modem. Ini bergantung kepada tahap TELCO-TELCO yang telah saya sebutkan tadi.

Selain daripada itu Yang Berhormat Datuk Speaker, melalui Suruhanjaya Komunikasi Multimedia Malaysia (SKMM) dalam usaha menyiapkan projek *One-Off Present* yang akan menyediakan kemudahan internet berkelajuan tinggi di sekolah-sekolah yang terlibat.

Jadi sehingga kini, sebanyak 50 projek POP di Johor bagi fasa 1 yang telah melibatkan 50 buah sekolah sedang dalam pelaksanaan bagi tahun ini. Jadi, adalah diharapkan dengan tersedianya kemudahan internet di sekolah-sekolah ini dapat membantu menjayakan agenda pendidikan digital di negeri Johor ini. Sekian, Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Kukup.

YB Dato' Jefridin Bin Atan (Kukup) : Yang Berhormat Datuk Speaker. Kalau nak sihat, kita bersenam, soalan Kukup nombor 6.

Apakah kerajaan negeri mempunyai perancangan jangka masa pendek dan panjang untuk mengatasi masalah kekurangan barang makanan seperti ayam dan telur di pasaran terutamanya musim perayaan?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Salam sejahtera, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Jawab dengan pantun Yang Berhormat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Ok, nanti saya sediakan. *Sorry* (ketawa).

Kerajaan negeri sentiasa bergerak erat bersama Pejabat Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna Negeri Johor yang kini dinamakan sebagai Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup memandang serius segala isu berkaitan kos sara hidup rakyat di negeri ini terutamanya isu berhubung kenaikan harga barangan mahupun ketidakstabilan bekalan di pasaran. Justeru KPDN Johor dengan dokongan kerajaan negeri telah mengambil beberapa langkah serta tindakan pragmatik bagi menangani isu kekurangan bekalan keperluan makanan asas seperti ayam dan telur di pasaran terutamanya menjelang musim perayaan.

Bagi tujuan mendapatkan informasi berkaitan harga dan jualan, status bekalan barangan keperluan di pasaran, KPDN Johor telah menempatkan seramai 92 pegawai pemantau harga yang aktif mengumpul informasi terkini dan membuat kutipan data harga barangan keperluan pengguna terpilih secara harian, mingguan dan bulanan di pasaran. Maklumat tersebut kemudiannya menjadi rujukan kepada agensi-agensi berkaitan untuk merangka pelan perancangan serta tindakan yang komprehensif bagi memastikan kestabilan harga dan bekalan barangan di pasaran.

Setakat ini, pemeriksaan berkala dibuat di 22 buah premis pasar basah, 28 buah premis pasar mini, 67 buah pasar raya serta *hypermarket* dan 20 buah kedai runcit di seluruh negeri Johor. KPDN Johor juga sentiasa memastikan keberadaan para pegawai, penguat kuasa di lapangan bagi melakukan pemeriksaan meliputi seluruh negeri Johor. Sejak Januari 2022 sehingga kini, sejumlah 60,693 pemeriksaan premis telah pun dibuat di pelbagai peringkat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi memastikan stok bekalan keperluan makanan terus stabil dan mencukupi di pasaran, KPDN Johor juga giat menjalinkan kerjasama strategik dengan kementerian, jabatan mahupun agensi lain terutamanya Kementerian Pertanian. Ini adalah kerana isu berkaitan bekalan adalah di bawah kawal selia dan juga di bawah bidang kuasa Kementerian Pertanian.

KPDN Johor juga telah mengambil langkah proaktif bagi meningkatkan keberadaan ataupun *omnipresent* pegawai-pegawai penguat kuasa di lokasi yang menjadi tumpuan pengguna seperti pasar-pasar awam, pasar raya dan pasar malam bagi mewujudkan ruang persekitaran perniagaan yang selamat dan beretika. Bagi pertanyaan dan penyelesaian aduan rakyat dengan lebih pantas dan cepat, KPDN Johor juga telah memperkenalkan skuad tindakan aduan dan resolusi pengguna.

KPDN Johor juga telah mengambil inisiatif bagi melindungi dan membantu para pengguna terutamanya warga negeri Johor dengan menyediakan pelbagai platform atau saluran bagi

tujuan penyaluran informasi ataupun laporan aduan. Para pengguna di negeri Johor boleh menyalurkan maklumat ataupun aduan melalui cara-cara berikut seperti portal e-Aduan KPDNHEP Johor, *call center*, aplikasi telefon pintar Izin Adu, *Whatsapp* dan hadir atau lapor ke mana-mana Pejabat KPDNHEP Johor di semua daerah.

Dan Kementerian juga menguatkuasakan Akta Kawalan Harga dan Anti Pencatutan 2011, di mana KPDN Johor boleh menyiasat sekiranya ada aduan berkaitan dengan pencatutan. Dan khususnya untuk bekalan ayam dan telur, sejak penentuan harga maksima ayam dan telur dilaksanakan mulai 5 Februari 2022. Sebanyak 6,655 pemeriksaan telah pun dilaksanakan meliputi peringkat peruncit, pemborong dan pengeluar. Dan sebanyak 235 kes tindakan telah pun diambil iaitu 10 kes di peringkat peladang, 15 kes di peringkat pemborong dan 210 kes di peringkat peruncit telah pun diambil tindakan dan jumlah kompaun setakat ini adalah RM118,000.00. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Ya sila Kukup.

YB Dato' Jefridin Bin Atan (Kukup) : Terima kasih Datuk Speaker. Persoalan yang ingin saya tanya ialah masalah pokok tentang kekurangan telur dan juga ayam. Apa yang dibuat oleh KPDNKK ialah hanya sekadar untuk kawalan dan juga memastikan keadaan itu tidak berlaku daripada segi harga dan juga kekurangan. Masalah pokok ialah datangnya daripada penternak dan juga pengusaha itu sendiri. Sekarang ini, di kedai-kedai sudah ada satu fenomena yang tidak menarik di dalam masyarakat kita. Apabila kita ingin *order* nasi goreng dengan telur mata kerbau, kita tak boleh dapat dah sekarang Yang Berhormat Datuk Speaker. Kita hanya dapat nasi goreng sahaja tanpa ada telur yang kita minta.

Jadi persoalan tambahan saya, jawapan daripada Yang Berhormat EXCO saya hargai tetapi ianya tidak menyelesaikan masalah pokok itu sendiri. Boleh minta tambahan lagi, bagaimana cara kita untuk memastikan pengusaha-pengusaha dan penternak-penternak ini mengambil tanggungjawab terhadap kekurangan ini. Apa inisiatif kerajaan bagi? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih Yang Berhormat Kukup.

Yang Berhormat Datuk Speaker, inisiatif utama yang telah pun dilaksanakan oleh kerajaan persekutuan adalah melalui subsidi kepada para penternak dan juga peladang. Dan kita sedia maklum bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah pun mempengerusikan satu mesyuarat khas tempoh hari berkaitan kos sara hidup dan ia merupakan satu-satu isu utama yang telah pun dibincangkan adalah berkaitan dengan bekalan.

Dan di peringkat kerajaan negeri Johor sepertimana yang telah pun dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, inisiatif yang telah pun akan dilaksanakan oleh kerajaan negeri Johor termasuk program kolaborasi strategik pemodenan dan pertanian lestari yang telah pun diperuntukkan sebanyak RM1.9 juta bagi mentransformasikan bidang pertanian dan industri makanan untuk meningkatkan kualiti, kuantiti dan nilai harga produk pertanian.

Dan selain itu, di bawah Belanjawan 2023 juga diumumkan inisiatif pembangunan industri ternakan, di mana industri ternakan ruminan juga akan mendapat manfaat dengan peruntukan sebanyak RM1.2 juta bagi tujuan kawalan penyakit dan kesihatan ternakan.

Kita harap dengan inisiatif-inisiatif di bawah kerajaan negeri dengan kerjasama dengan kerajaan persekutuan, maka kita dapat tambahlah bekalan untuk menyelesaikan isu pokok yang kita hadapi sekarang ini, terima kasih.

YB Speaker : Bagus juga, telur tak ada Kukup. Jadi, kurang sikit kolesterol rakyat Malaysia ini. Sila Mengkibol.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Isu tiada telur memang menjadi isu besar semasa PRU juga. Soalan tambahan saya kepada soalan tambahan YB Kukup, apakah isu pokok dan apakah punca dan penyelesaiannya? Kita tahu sebenarnya masalah ini ialah harga maksimum ialah lebih rendah daripada kos pengusaha. Ini sebab punca, mengapa mereka ataupun ladang-ladang ditutup. Jadi, saya ingin rujuk kepada jawapan yang saya terima di Persidangan Dewan bulan September. Soalan saya sama juga, apakah cara penyelesaian? Mengikut jawapan ini, dikatakan kerajaan negeri akan membenarkan ladang unggas yang sedia ada, yang wujud pada tahun 2000 boleh terus beroperasi dengan sistem reban yang sedia ada dan kerajaan akan memberikan insentif kepada mereka, ladang-ladang unggas yang ingin ataupun berhasrat untuk mengubah kepada sistem tertutup.

Jadi soalan saya, apakah insentif, adakah ini sudah dilaksanakan ataupun belum? Sebab ini punca juga mengapa ladang-ladang itu tutup, sebab mereka tak nak ubah kepada reban tertutup. Mereka perlukan insentif dari kerajaan supaya mereka boleh mengubah kepada arah itu dan juga pindaan terhadap Enakmen Kawalan dan Pelesenan Ladang Penternakan Unggas Tahun 1957. Adakah pindaan ini akan dilaksanakan? Sebab pindaan ini sangat penting juga sebab ini membenarkan kapasiti reban ayam ini dipertingkatkan daripada 500 ekor kepada 5000 ekor dan ia akan dikirakan sebagai projek sosioekonomi dan dilesenkan. Kalau ini sudah dilaksanakan, saya dapat sedikit sebanyak membantu supaya negeri Johor terus menjadi pengeluar ayam dan telur yang utama untuk Malaysia. Dapat ini kita selesai masalah tiada telurlah, ok. Sekian, terima kasih.

YB Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih cadangan daripada Yang Berhormat Mengkibol. Datuk Speaker, berkaitan dengan cadangan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Mengkibol, ia adalah di bawah kawal selia, peranan Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar dan untuk maklumat di mana maklumat yang saya ada setakat ini memang kerajaan negeri ada membenarkan berikutan *case by case basis*, sebab ada pula ladang yang terlalu dekat dengan kawasan perumahan maka kita perlu mempertimbangkan secara *case by case* dan juga di peringkat kerajaan negeri, kita ada luluskan reban baru mengikut teknologi baru dan harap-harap dengan tambahan ladang, dengan tambahan reban tersebut maka kita dapat mempertingkatkan bekalan lagi. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Maharani.

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib (Maharani) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 7 dan nombor 8.

Sejauh manakah program bantuan ekonomi untuk orang-orang Islam negeri Johor dan kewujudan tapak-tapak perniagaan bagi membangun swadaya ummah melalui Tabung Wakaf Rakyat Johor?

Melalui Tabung Waqaf Rakyat Johor (PWRJ) membina hospital pakar Islam bagi memberikan khidmat terbaik dalam perkhidmatan kesihatan kepada umat Islam serta membantu golongan asnaf melalui Insurans Berkelompok. Sejauh manakah perkembangan dan bantuan untuk golongan asnaf?

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Bismillahirrahmanirrahim, Terima kasih Datuk Speaker. Terima kasih Yang Berhormat Maharani atas soalan yang diberikan. Dari Semerah jalan-jalan, saya nak jawab soalan. Izinkan saya menjawab soalan secara bersekali.

Soalan pertama mengenai sejauh manakah program bantuan ekonomi untuk orang-orang Islam negeri Johor dan kewujudan tapak-tapak perniagaan bagi membangun swadaya ummah melalui Tabung Wakaf Rakyat Johor?

Untuk makluman Yang Berhormat Maharani dan Ahli Dewan, pada dasarnya Tabung Wakaf Rakyat Johor adalah melalui idea mampan dari Yang Amat Berhormat Dato' Khaled Nordin, mantan Menteri Besar yang lalu yang melihat bahawa peranan dan kapasiti kerajaan dalam pelbagai projek yang melibatkan pelaburan kewangan adalah terhad. Oleh itu, kerajaan mencari naratif dan wahana baharu dalam membangunkan kebudayaan masyarakat, jalan keluar terbaik adalah berbakti kepada tanah air. Maka, wakaf menjadi instrumen penting dalam membangun ekonomi, membangun ruang pendidikan dan melebarkan sistem kebajikan Johor dan masyarakatnya.

Tabung Wakaf Rakyat Johor diuruskan oleh PIJ, Perbadanan Islam Johor dengan persetujuan Majlis Agama Islam Negeri Johor bagi mengumpul dana wakaf melalui wakaf tunai yang termasuk dan tidak terhad kepada wakaf korporat, potongan gaji dan pelaburan yang dibenarkan oleh hukum syarak untuk manfaat ekonomi umat Islam. Ia juga diwujudkan bagi membangun dan memajukan hal tanah serta harta wakaf di bawah pentadbiran Majlis Agama Islam Negeri Johor yang turut mencakupi aspek-aspek termasuk menerima dana dalam bentuk wakaf tunai, sosioekonomi, pendidikan Islam, kesihatan dan pengembangan syiar Islam.

Pada tahun 2016, Januari 26, Majlis Agama Islam Negeri Johor telah melantik PIJ sebagai nazir khas Pembangunan Wakaf Negeri Johor yang berperanan terhad dalam menguruskan Tabung Wakaf Rakyat Johor yang terdiri dari sumbangan wakaf yang berbentuk tunai, juga dari individu serta syarikat korporat dan bagi tujuan pelaburan yang dibenarkan. Pada 3 Ogos 2021, MAIJ telah bersetuju dengan kertas cadangan berkenaan Permohonan Perluasan Skop Tambahan Nazir Khas daripada Pembangunan Wakaf Negeri Johor kepada Pembangunan Wakaf Negeri Johor, Wakaf Tunai, Ekonomi, Pendidikan dan Kesihatan. Dalam skop ekonomi seperti mana soalan pertama Yang Berhormat Maharani, Tabung Wakaf Rakyat Johor telah mencadangkan beberapa konsep hab perniagaan kepada Majlis Agama Islam Negeri Johor di tanah wakaf Taman Bukit Indah dan Taman Molek. Terdapat beberapa lagi cadangan dan konsep pembangunan yang memberi manfaat kepada umat terutamanya kepada golongan asnaf sedang giat diperincikan dan akan dibentangkan kepada Majlis Agama Islam Negeri Johor sebagai pemegang amanah tunggal Wakaf Negeri Johor.

Bagi cadangan pembangunan di tanah wakaf Taman Bukit Indah. Untuk pengetahuan Yang Berhormat Maharani dan Dewan, seluas 1.5 ekar kertas cadangan yang telah dibawa kepada MAIJ oleh Tabung Wakaf Rakyat Johor untuk membina tapak perniagaan sedang dalam proses semakan kertas kerja yang insya-Allah akan diluluskan kelak. Bagi projek pembangunan di tanah wakaf Taman Molek seluas 2.8 ekar pula, terdapat kertas cadangan bagi membina Hospital Andora iaitu sebuah hospital wakaf bagi wanita dan kanak-kanak. Ia juga dalam proses cadangan dan akan dibentangkan kepada Majlis Agama Islam Negeri Johor. Itu bagi persoalan yang pertama, Datuk Speaker.

Bagi persoalan yang kedua, Yang Berhormat Maharani bertanyakan mengenai pembinaan hospital pakar Islam untuk memberi khidmat terbaik kesihatan kepada umat Islam khususnya kepada golongan asnaf melalui Insurans Berkelompok.

Terlebih dahulu, izinkan saya berkongsi *timeline*, dengan izin, bagi perkembangan terkini projek pembangunan hospital wakaf tersebut yang akan dilaksanakan di Jalan Tahana Bandar Baru Uda. Pada 4 April tahun ini, kita telah memperolehi kebenaran merancang dan pelan bangunan dari Majlis Bandaraya Johor Bahru. 25 Julai 2022 lantikan kontraktor dibuat. 27 Julai 2022 fasa pertama telah dilaksanakan seperti kerja awalan pembersihan tapak, *earth work*, *piling*, *retaining structure wall*, *temporarily supply* dan juga *sign board*.

Pada 30 Ogos tahun ini, jentera berat telah pun berada di tapak bagi kerja-kerja fasa 1. September 2022, Mesyuarat Pra Runding antara bahagian Kejuruteraan. 7 Oktober tahun ini kebenaran membina hospital oleh cawangan Kawalan Amalan Perubatan Swasta oleh Kementerian Kesihatan Malaysia dan 12 Disember baru-baru ini Mesyuarat Lembaga Pengarah Institut Jantung Negara (IJN) berlangsung bagi memuktamadkan terma-terma di dalam perjanjian pembinaan hospital tersebut. 12 Disember yang akan datang. Dan Februari 2023, fasa kedua kerja-kerja menaikkan bangunan akan berjalan.

Untuk makluman Dewan yang mulia, idea perlindungan Takaful Berkelompok tercetus apabila PIJ dan Kencana Health Care Sdn. Bhd. berbincang mengenai manfaat yang hendak disalurkan kepada masyarakat Islam di negeri Johor khususnya asnaf secara berterusan melalui hibah daripada pengoperasian Hospital Pakar Wakaf ini. Oleh kerana PIJ mempunyai anak syarikat Insist Amilat Sdn. Bhd. yang mengurus dan menjalankan perkhidmatan takaful maka perkara ini diangkat seterusnya mendapat persetujuan daripada Ahli Jawatankuasa Pentadbiran Wakaf PIJ dan Ahli Lembaga Pengarah PIJ untuk melantik Insist Amilat Sdn. Bhd. sebagai agensi yang menguruskan perlindungan takaful kepada asnaf di negeri Johor. Tabung Wakaf Rakyat Johor melalui pembinaan Hospital Pakar Wakaf ini, golongan asnaf akan diberikan bantuan hibah dalam bentuk perlindungan takaful. Bantuan ini akan disalurkan apabila Hospital Pakar Wakaf ini beroperasi dan Insist Amilat akan menguruskan skim perlindungan takaful ini yang akan insya-Allah dilaksanakan dalam tempoh 5 tahun sebaik sahaja Hospital Wakaf ini dapat dioperasikan. Terima kasih Yang Berhormat Speaker.

YB Speaker : Ya, sila.

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib (Maharani) : Terima kasih kepada YB EXCO. Soalan tambahan saya ialah berkaitan dengan melalui Tabung Wakaf Rakyat Johor, adakah cadangan daripada negeri supaya pembinaan *stall* ataupun gerai-gerai kecil untuk dibina bagi memberikan peluang kepada usahawan-usahawan kecil bagi menambahkan pendapatan mereka? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Terima kasih Yang Berhormat Maharani atas soalan yang diberikan tambahan. Saya telah menjawab tadi bahawa satu projek telah pun dibentangkan untuk dilaksanakan di Taman Bukit Indah bagi maksud hab perniagaan itu dan saya ambil pandangan yang baik daripada Yang Berhormat Maharani, bahawa seharusnya idea penyediaan gerai-gerai kecil ini boleh dimajukan dan dipanjangkan.

Saya kongsi kepada Dewan yang mulia bahawa sehingga kini Majlis Agama Islam Negeri Johor mempunyai 606 lot tanah wakaf yang masih belum lagi dibangunkan. Dan saya percaya ini juga menjadi matlamat kami untuk memberi perincian dan juga memberikan idea pengembangan agar pembinaan gerai-gerai kecil ini bagi maksud ekonomi kumpulan yang memerlukan, dapat kita sama-sama laksanakan. Terima kasih Yang Berhormat Maharani atas idea yang baik tersebut.

YB Speaker : Yang Berhormat Semerah, Hospital Wakaf itu tadi percuma ke untuk golongan asnaf?

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Golongan asnaf ya, golongan asnaf. Insya-Allah saya percaya Datuk Speaker kita akan buat pembentangan yang lebih terperinci tentang faedah dan kemudahan yang bakal dilaksanakan.

YB Speaker : Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Hospital ini juga merupakan satu-satunya hospital dalam Malaysia selepas IJN yang akan menggunakan kepakaran, bahkan

kemudahan daripada IJN itu sendiri dan kita sangat bersyukur ianya berada di negeri Johor Darul Ta'zim. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Pasir Raja.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 9.

Di dalam komponen kelima teras keempat untuk menjadikan Johor sebagai negeri maju pada 2023 jaminan bekalan makanan, senaraikan tanah-tanah kerajaan yang telah dan sedang diusahakan dengan tanaman yang bernilai tinggi bagi tujuan domestik dan *eksport*?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Bismillahirrahmanirrahim, Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, selamat pagi, salam sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Pasir Raja.

Kerajaan negeri beriltizam tinggi untuk terus memperkasakan Johor sebagai *food basket of Malaysia* dan *food bank* kepada negara-negara serantau dan antarabangsa. Johor komited untuk membangunkan industri agro-makanan sebagai industri yang mampan dan mampu berdaya saing di peringkat antarabangsa sama ada dalam konteks pengeluaran hasil pertaniannya atau kualiti produknya. Iltizam ini adalah bertitik tolak daripada potensi dan *success story* semasa negeri Johor dalam sumbangannya terhadap sektor pertanian negara.

Untuk makluman Yang Berhormat, salah satu perkara yang menjadi fokus kerajaan negeri dalam Agenda Jaminan Bekalan Makanan adalah mengenai penggunaan sumber tanah yang optimum bagi tujuan aktiviti pertanian agro-makanan dan seterusnya meningkatkan produktiviti bekalan makanan.

Umumnya, terdapat pelbagai program pembangunan tanah-tanah kerajaan yang dibangunkan bagi pelaksanaan aktiviti sektor pertanian yang diselia oleh beberapa buah agensi dan jabatan. Antaranya ialah tanah di bawah seliaan Jabatan Pertanian. Di bawah Jabatan Pertanian terdapat 2 program yang dijalankan iaitu yang pertama, Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) dan yang kedua ialah *Agro Mix* Segamat. Bagi Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) terdapat 9 kawasan atau lokasi yang mencakupi keluasan 507.66 hektar dan diusahakan oleh 75 pengusaha. Pertama, di daerah Batu Pahat di TKPM Ipah. Kedua, daerah Kota Tinggi iaitu TKPM Lepau, TKPM Sedili Kecil, TKPM Sungai Lebam dan TKPM Ulu Tiram. Di daerah Muar, TKPM Pagoh. Di Segamat, TKPM Jabi dan TKPM Sekijang dan yang kesembilan, di daerah Pontian iaitu TKPM Seri Bunian. Jumlah keluasan ialah 507.66 hektar melibatkan 75 peserta dan untuk makluman Ahli Dewan, untuk tahun 2021, rekod daripada 9 TKPM ini menghasilkan 7.27 juta kilogram hasil pengeluaran dan melibatkan hasil dengan nilai RM19.19 juta.

Yang kedua ialah *Agro Mix* Segamat ia dibangunkan secara berfasa sejak tahun 2017, dengan keluasan 65 hektar melibatkan 20 pengusaha. Tanah di bawah Jabatan Veterinar pula melibatkan 36 lokasi di daerah Kluang, Batu Pahat, Segamat, Tangkak, Muar, Kota Tinggi dan Mersing melibatkan keluasan 1,631 hektar dan melibatkan 251 pengusaha.

Yang ketiga, Datuk Yang DiPertua, Datuk Speaker, yang ketiga tanah di bawah Lembaga Pertubuhan Peladang. Di bawah Lembaga Pertubuhan Peladang Negeri Johor pula terdapat 8 tanah yang dibangunkan bagi tujuan tanaman pertanian makanan iaitu yang pertama di ZPM Cempelak, melibatkan 267 ekar, yang kedua ZPM Endau melibatkan 103.77 hektar, yang ketiga ZPM Jemaluang di Mersing melibatkan keluasan 84.9 hektar, yang keempat ZPM Kahang di Kluang melibatkan keluasan 161 hektar, yang kelima ZPM Sedili Kecil di Pengerang, Kota Tinggi melibatkan keluasan 809 hektar, yang keenam ZPM

Tenglu di Mersing melibatkan 708 hektar, yang ketujuh PPNJ *Agro Park*, 106 hektar dan yang kelapan Ladang Nanas Air Hitam, 278 hektar.

Manakala yang keempat, tanah di bawah Perbadanan Bio Teknologi dan Bio Diversiti Negeri Johor atau JBiotech, Lembah Makanan Bio Desaru dibangunkan dengan misi untuk menyahut usaha kerajaan negeri Johor ke arah memperkukuhkan rantai pengeluaran makanan dengan memperluaskan aplikasi bio-teknologi secara berkesan dalam mengkomersialkan pertanian secara menitikberatkan bio-sekuriti dan pemeliharaan ekologi. Pembangunan lembah tersebut diterajui oleh Bio Desaru Sdn Bhd yang merupakan anak syarikat di bawah Kumpulan Perbadanan Bio Teknologi dan Bio Diversiti Negeri Johor atau JBiotech. Ia melibatkan antara projek utama ialah projek penternakan ayam baka, yang kedua, projek ternakan ayam penelur dengan purata pengeluaran 24 juta biji telur sebulan. Yang ketiga, projek penetasan benih udang putih dengan purata pengeluaran sebanyak 100 juta benih udang sebulan. Yang keempat, projek ternakan udang putih melibatkan pengeluaran ternakan sebanyak 200 tan setahun. Yang kelima, projek ternakan lembu tenusu yang berupaya menghasilkan 140,000 liter susu sebulan. Dan 6 projek baru yang akan dibangunkan di Bio Desaru pada tahun 2023 dengan kerjasama syarikat-syarikat pelabur dari luar dan dalam negara ialah yang pertama, pembangunan pusat pengumpulan pemprosesan, pembungkusan dan pengedaran Bio Desaru atau CPPDC. Yang kedua, projek ternakan ikan, yang ketiga projek penternakan udang, yang keempat, projek ternakan nanas, yang kelima, projek ternakan kelapa pandan dan yang keenam, projek pembangunan *Integrated Sustainable Food Product Zone*.

Manakala tanah di bawah KEJORA pula melibatkan 5 lokasi iaitu yang pertama, di kawasan tanaman campuran Sungai Cemar 1, Mukim Tanjung Surat Kota Tinggi, Johor. Yang kedua, kawasan tanaman campuran Penggeli Kecil di Mukim Ulu Sungai Johor, Kota Tinggi. Yang ketiga, kawasan tanaman campuran Bukit Lawiyang Mukim Renggam, Kluang. Yang keempat, kawasan tanaman campuran Sungai Sembrong Mukim Renggam, Kluang dan yang kelima kawasan pertanian Kampung Tuan Seh Mukim Sedili Besar, Kota Tinggi.

Tanah-tanah di bawah jabatan, agensi yang saya sebutkan tadi berjumlah lebih kurang 7,480 hektar melibatkan 384 pengusaha dan peserta. Walau bagaimanapun, Datuk Speaker, penggunaan tanah-tanah jabatan dan agensi dengan keluasan 7,480 hektar seperti yang saya nyatakan tadi hanyalah sebahagian kecil daripada keseluruhan tanah-tanah yang diusahakan untuk tujuan pertanian oleh pengusaha-pengusaha sektor pertanian di negeri ini termasuk oleh orang perseorangan dan syarikat-syarikat persendirian dan swasta, termasuk juga Taman Pertanian Modern Kluang. Sebagai contoh, pada tahun 2021, tanaman sayur-sayuran seperti bendi, cili, kacang panjang, sawi, timun dan halia seluas 8,293 hektar tanah telah diusahakan oleh 22,942 orang pengusaha dengan hasil pengeluaran sebanyak 126,799 matrik tan.

Bagi tanaman buah-buahan pada tahun 2021 pula, buah-buahan seperti betik, durian, nanas, nangka, pisang, tembikai dan kelapa seluas 56,084 hektar tanah telah diusahakan dengan penglibatan 56,619 pengusaha dan telah berjaya menghasilkan pengeluaran sebanyak 669,760 matrik tan sebulan, setahun. Sebagai kesimpulannya Datuk Speaker, sebagai jaminan bekalan makanan negeri Johor kita tidak hanya bergantung kepada tanah-tanah milik jabatan atau agensi semata-mata tetapi turut melibatkan tanah-tanah yang diusahakan oleh individu dan syarikat-syarikat persendirian dan swasta. Dalam erti kata lain, tanah-tanah yang diusahakan untuk sektor pertanian melalui agensi dan jabatan ini hanyalah sebahagian daripada jumlah keseluruhan yang dijalankan oleh individu atau pihak swasta. Apa pun yang paling utama adalah memastikan bekalan makanan di Johor terjamin. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Bukit Naning.

YB Datuk Haji Mohd. Fuad bin Tukiran (Bukit Naning) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 10.

Mohon diwujudkan Dana Khas atau Tabung Khas bagi membantu pesakit kronik mendapatkan kemudahan peralatan sokongan seperti katil, kerusi roda, alat pernafasan, tongkat sokongan diri dan lain-lain bagi mengurangkan kebergantungan terhadap YB ADUN dan Agensi semata-mata

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan : Terima kasih Datuk Speaker. Salam Perpaduan, Salam Bangsa Johor, Salam Maju Johor. Untuk makluman YB Bukit Naning dan juga seisi Dewan sekalian. Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) mempunyai mekanisme dalam membantu pesakit-pesakit yang tidak mampu dan kurang berkemampuan melalui Tabung Bantuan Perubatan.

Tabung ini ditubuhkan sejak tahun 2005 untuk membiayai sebahagian atau sepenuhnya kos rawatan, peralatan perubatan dan peralatan rehabilitasi kepada pesakit yang tidak berkemampuan. Bantuan ini juga adalah termasuk kos ubat-ubatan yang tidak disediakan oleh pihak hospital kerajaan. Pesakit di hospital kerajaan yang memerlukan bantuan akan dirujuk ke Pegawai Kerja Sosial Perubatan Hospital terlebih dahulu bagi tujuan pengesahan kedudukan sosioekonomi pesakit. Selain itu, Pegawai Kerja Sosial Perubatan Hospital juga bertindak sebagai Pegawai Perhubungan bagi menghubungkan pesakit dan keluarga kepada agensi-agensi berkaitan bertepatan dengan permasalahan yang dihadapi oleh mereka. Sekiranya pesakit berkecukupan maka permohonan berkaitan dengan agensi yang terlibat akan diajukan oleh Pegawai Kerja Sosial Perubatan berdasarkan *Standard Operating Procedure (SOP)* dengan izin yang telah ditetapkan. Antara agensi kerajaan yang sering menjadi rujukan adalah Jabatan Kebajikan Masyarakat, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Jabatan Agama Islam Negeri, Lembaga dan Pusat Zakat, Pertubuhan Keselamatan Pekerja (PERKESO). Manakala, bagi agensi bukan kerajaan pula iaitu Tabung Kebajikan Perubatan Malaysia, Majlis kanser Nasional (MAKNA) bagi pesakit kanser serta *National Kidney Foundation (NKF)* bagi pesakit buah pinggang.

Pada tahun 2021, berbagai-bagai bentuk bantuan berjumlah RM9.9 juta telah diberikan kepada 4,494 pesakit yang memerlukan dalam negeri Johor. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya ada soalan yang disenaraikan belum dijawab secara lisan akan dijawab secara bertulis dalam Persidangan yang sama. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan sehingga jam 11.30 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 11.00 pagi.

Persidangan disambung semula pada 11.30 pagi.

Jurutulis : **SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KEDUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2023) TAHUN 2022.**

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, saya jemput YB Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Selamat pagi dan selamat sejahtera Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli-Ahli Dewan Negeri serta pegawai-pegawai kerajaan yang berada di dalam Dewan yang mulia ini. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker kerana telah memberi peluang dan juga kesempatan untuk Tangkak bersama-sama menyertai dalam Perbahasan Rundingan Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.

Patik mewakili seluruh rakyat di kawasan DUN Tangkak merafak sembah setinggi-tinggi kasih dengan ucapan setinggi-tinggi tahniah dan selamat kepada Duli Yang Maha Mulia

Sultan Johor bersempena Hari Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada tanggal 22 bulan November.

Tangkak mengucapkan tahniah kepada Datuk Menteri Besar Johor kerana telah berjaya menyampaikan Ucapan Belanjawan Johor untuk tahun 2023 buat julung kalinya pada hari Khamis yang lalu. Tidak dilupakan ucapan terima kasih kepada seluruh pegawai JCS yang telah bertungkus lumus dalam menjayakan Belanjawan Johor 2023 ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan Johor telah menjenamakan semula sistem pembayaran atas talian dari e-Bayar kepada *JohorPay* pada 2 tahun yang lalu. Dan pada awal-awal tahun ini tahun 2022 juga telah memperuntukkan dana untuk menambah baik sistem ini. Dalam Belanjawan 2023 kali ini, kerajaan sekali lagi memperuntukkan sejumlah RM7.2 juta bagi membiayai pembangunan sistem baru dan penyelenggaraan sistem yang sedia ada. Jumlah peruntukan dana yang begitu besar telah disalurkan kepada sistem *JohorPay*. Namun, sistem pembayaran atas talian kerajaan ini tidak nampak membawa impak yang besar berbanding dengan jumlah peruntukan atau jumlah dana yang telah diguna.

Pada tahun 2015 kerajaan telah mengujudkan sebuah sistem atas talian yang bernama e-PBT yang bertujuan untuk keseragaman pengurusan dan sistem penyampaian untuk sebuah PBT. Tangkak juga dimaklumkan e-PBT sekarang telah memasuki dalam versi 2.0 dan akan dinaik taraf kepada versi 3.0. Dan dalam sistem e-PBT ini Yang Berhormat Datuk Speaker terdapat juga modul yang bernama e-Bayaran yang sedang digunakan oleh PBT-PBT di negeri Johor bagi mengutip bayaran secara atas talian.

Oleh itu cadangan Tangkak adalah supaya mengabungkan kesemua sistem-sistem pembayaran atas talian yang sedia ada ini kepada sebuah sistem setempat, supaya dia dapat mengurangkan kos penyelenggaraan sistem dan juga dapat meningkatkan kecekapan dalam menguruskan pembayaran atas talian. Sistem pembayaran atas talian setempat ataupun aplikasi telefon mudah alih ini dipercayai dapat memanfaatkan rakyat Johor dalam membuat pelbagai jenis pembayaran kepada semua agensi kerajaan Johor.

Contohnya, pembayaran letak kereta ataupun caj *parkir* kereta berlainan di setiap PBT. Di negeri Johor katakan ada 16 PBT, 16 PBT menjalankan atau mengutip caj letak kereta dengan caranya sendiri. Dan sudah tentu masih banyak lagi Pihak Berkuasa Tempatan di negeri Johor masih menggunakan kupon parkir kereta fizikal, iaitu pemandu, pengguna perlu bersusah payah untuk mencari kupon-kupon *parkir* fizikal tersebut. Dan saya ingin ucap tahniah juga dan syabas kepada MBBJ kerana selepas penyelidikan daripada Tangkak mendapati MBBJ adalah salah satu PBT yang menggunakan aplikasi atas talian, aplikasi telefon bimbit yang paling canggih iaitu dinamakan *MBJB spot* yang sangat mudah.

Tetapi cadangan Tangkak adalah supaya bukan saja aplikasi seperti *MBJB spot* digunakan tetapi ia boleh disepadukan ke dalam sistem *JohorPay*. Dan ini akan merangkumi kesemua *service-service* atau pembayaran kepada semua PBT di negeri Johor dalam satu laman sesawang ataupun dalam satu aplikasi telefon bimbit mudah alih.

Yang Berhormat Datuk Speaker, negeri Johor kerap sangat berlaku gangguan bekalan air dan kebanyakannya di sebabkan kerana paip bocor iaitu gangguan bekalan air tidak terancang. Saya bagi contoh di DUN Tangkak pada bulan Januari tahun ini berlaku sekali paip bocor, bulan Februari 2 kali, bulan Mac 4 kali dan pernah selama 2 hari pada bulan Mac, bulan April sekali, bulan Mei 5 kali, bulan Jun 6 kali, bulan Julai 7 kali, pernah selama 4 hari tidak ada bekalan air. Bulan Ogos 7 kali, pernah ada 2 kali selama 2 hari, masing-masing, bulan September 7 kali, bulan Oktober 10 kali paip bocor, gangguan bekalan. Bulan November 5 kali, ada sekali selama 2 hari dan bulan Disember hari ini cuma 5 hari bulan telah pun berlaku sekali. Jadi keseluruhannya jumlah kes berlaku gangguan bekalan

disebabkan paip air bocor di kawasan DUN Tangkak sahaja dalam 11 bulan yang lalu sebanyak 56 kes, Yang Berhormat Datuk Speaker.

Selain daripada kawasan Tangkak, Yang Berhormat, apa tu YB Gan juga maklum di Batu Pahat, Tongkang Pecah pada 25 September ini disebabkan paip air bocor berlaku gangguan bekalan air bersih selama 3 hari. Dan juga di kawasan DUN Plentong Johor Bahru baru-baru ini berlaku gangguan bekalan kerana paip air bocor selama seminggu, Yang Berhormat Datuk Speaker. Dan mengikut data yang diperolehi oleh Tangkak dari Dewan negeri yang mulia ini, sejak tahun 2018 sehingga tahun 2022 kerajaan negeri telah pun membelanjakan RM930 juta bagi tujuan mengganti paip air lama sepanjang 900 kilometer.

Dalam 5 tahun dengan peruntukan RM937 juta untuk mengganti 900 kilometer paip air lama dan dalam belanjawan Tahun 2023 ini juga RM280 juta juga digunakan bagi mengganti 234 kilometer paip air. Malangnya kejadian gangguan bekalan air ini makin hari semakin teruk atas serius. Jadi saya harap Ranhill SAJ Sendirian Berhad dan juga pengurusan Aset Air Johor Berhad haruslah bertindak dengan cepat dalam menjalankan kerja-kerja penggantian paip lama terutama di kawasan-kawasan yang terlalu kerap berlaku kejadian paip air bocor seperti di kawasan DUN Tangkak. Dan kerajaan perlu meletakkan KPI kepada operator Ranhill SAJ dan juga agensi-agensi yang terlibat supaya kerja-kerja penggantian paip lama ini dapat dijalankan dengan terus. Dan untuk makluman Yang Berhormat Datuk Speaker dan juga Dewan yang mulia ini, air tidak berhasil, *NRW level* di negeri Johor pada hujung tahun 2021 adalah 24.88%.

Kerajaan negeri pernah meletakkan hasrat atau sasaran untuk menurunkan *NRW level* ini kepada 10% pada tahun ini tahun 2022. Sekarang dah masuk hujung tahun 2022, jadi sudah tentu sasaran untuk menurunkan *NRW level* ke 10% di negeri Johor tidak akan tercapai tetapi saya harap juga Ranhill SAJ Sendirian Berhad dapat berusaha buat apa yang mungkin supaya air tidak berhasil ini dapat dikurangkan juga, Yang Berhormat Datuk Speaker.

Yang Berhormat Datuk Menteri Besar Johor dalam ucapan belanjawannya juga telah menubuhkan pelbagai jawatankuasa-jawatankuasa untuk banyak sektor. Di sini terdapat satu Jawatankuasa Keharmonian antara penganut pelbagai agama yang akan ditubuhkan dengan peruntukan berjumlah RM50,000.00. Tangkak ingin bercadang terdapat satu pertubuhan yang dinamakan Majlis Perundingan Agama Buddha, Kristian, Hindu, Sikh dan Tao Malaysia. Dan ada juga organisasi cawangannya di negeri Johor. MCCBCHST. Jadi Tangkak ingin mencadangkan kepada EXCO Perpaduan kepada kerajaan negeri supaya Jawatankuasa Keharmonian antara penganut pelbagai agama ini dapat dianggotai oleh Ahli-Ahli MCCBCHST ini dengan sebab pengalaman mereka selama ini dalam menyelesaikan permasalahan antara penganut agama selain Islam.

Yang Berhormat Datuk Speaker, EXCO Perpaduan pada 4 Jun 2022 juga telah menyerah sepucuk surat kebenaran memberi peruntukan kepada MCCBCHST Johor, jadi saya dapat maklumat bahawa peruntukan RM50,000.00 itu masih belum dikreditkan jadi harap dapat disegerakan kerana sudah masuk hujung tahun 2022. Bukan saja saya nak bagi maklumat kepada Dewan yang mulia ini juga, mengikut rekod dalam Jabatan Pendaftaran Pertubuhan Malaysia Johor, terdapat sebanyak 2,108 buah pertubuhan yang didaftar bawah kategori keagamaan selain Islam. Jadi kalau dengan peruntukan RM50,000.00 ini kalau dipuratakan kepada 2,108 pertubuhan agama yang sedia ada Yang Berhormat Datuk Speaker, setiap pertubuhan agama ini cuma dapat bantuan kerajaan RM23.72 setahun.

Jadi, saya minta izin Yang Berhormat Datuk Speaker untuk membenarkan Tangkak membawa beberapa isu-isu kawasan yang berkaitan dengan kesejahteraan rakyat setempat. Terdapat sebuah rumah pangsa di kawasan DUN Tangkak di Jalan Ong Siong yang telah usang dan keadaan kebersihan di rumah pangsa tersebut adalah sangat

mengecewakan. Bumbung ada 5 blok, ada blok bumbungnya telah pecah, tangki air selalu bocor, banyak fasiliti telah rosak dan selalunya kalau berlaku isu-isu seperti ini aduan tersebut disalurkan kepada PKPJ, Perbadanan Kemajuan Perumahan Johor. Disebabkan tiada wakil atau pegawai yang diletak di daerah Tangkak aduan tersebut selalu ambil masa yang sangat panjang untuk diselesaikan.

Jadi, Tangkak mohon dengan peruntukan yang dicadangkan yang dibentangkan terdapat RM10 juta untuk penyelenggaraan flat awam digunakan untuk membaiki fasiliti-fasiliti dan juga meningkatkan keadaan kebersihan di Rumah Pangsa Jalan Ong Siong ini. Dan, untuk perhatian JPS Negeri Johor di sebelah Rumah Pangsa Jalan Ong Siong Tangkak ini terdapat sebuah jambatan milikan JPS yang menghubungkan Rumah Pangsa Jalan Ong Siong dan Taman Air Molek Tangkak, jambatan tu terlalu sempit dan sudah tidak dapat menampung trafik yang semakin hari semakin tambah ini. Jadi saya berharap pihak JPS dapat menyediakan peruntukan bagi kerja-kerja menaik taraf terutama melebarkan jambatan tersebut.

YB Speaker : Yang Berhormat ada 3 minit lagi.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Baik. Begitu juga saya ingin mohon bantuan daripada EXCO Pembangunan Masyarakat dan Wanita berkenaan dengan keadaan bangunan PDK Bandar Tangkak sama juga bangunan yang telah uzur, usang, bumbungnya dah banyak kali kita *repair*, kita baiki tapi masih tidak dapat diselesaikan. Jadi, harap dengan bantuan EXCO kita dapat pada tahun hadapan, kita boleh dapat dana untuk membaiki sekali gus menyelesaikan isu bumbung bocor ini dan juga dapat meningkatkan keselesaan bangunan PDK kepada pelatih dan petugas yang berada di PDK Tangkak ini.

Bagi Klinik Kesihatan Payamas pula, Klinik Kesihatan Payamas Tangkak merupakan satu kawasan yang lama atau dengan bangunan-bangunan zaman dulu yang tidak terancang dan tidak teratur dan telah menyebabkan ketidak cukupi ruangan untuk doktor dan juga kakitangan klinik kesihatan itu menjalankan tugas dengan baik, jadi saya berharap di bawah Jawatankuasa Pembangunan Kesihatan dapat membantulah Klinik Kesihatan Payamas Tangkak. Dapat sekurang-kurangnya menaik taraf ruangan rawatan yang sangat sempit itu.

Dan juga, Tangkak ingin mohon pihak JKR dan juga kita ada Pengerusi Lembaga Lebuhraya Malaysia berada di dalam Dewan ini, saya harap Plaza Tol persimpangan jalan plaza tol bawah penyelenggaraan PLUS dan JKR dapat dilebarkan supaya tidak lagi berlaku setiap hujung minggu ataupun cuti umum berlaku kesesakan trafik jalan raya terus berlaku. Dan, apa yang menarik perhatian Tangkak adalah dalam Ucapan Belanjawan Menteri Besar, Yang Berhormat Datuk Menteri Besar Johor terdapat satu projek menaik taraf jambatan-jambatan sepanjang jalan dari Sungai Mati ke Sawah Ring daerah Tangkak telah dicadangkan. Sebenarnya, projek ini pernah di umum oleh kerajaan pada tahun 2019 ketika pembentang Belanjawan tahun 2020, dana juga telah disediakan tapi Tangkak ingin taulah ke mana pergi dana yang telah di sedia pada tahun 2020 tersebut? Dan bukan itu sahaja yang akhir Yang Berhormat,

YB Speaker : Yang Berhormat, masa telah tamat.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Saya gulung, yang akhir sekali juga dana hilang seperti dalam Belanjawan tahun 2022 yang dibentangkan pada hujung tahun 2021. Peruntukan bagi skop perayaan bagi semua ADUN berjumlah RM50,000.00 yang telah dijanji sehingga hari ini belum kita terima. Jadi, minta penjelasan daripada kerajaan. Demikian sahajalah. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Terima kasih Tangkak. Saya jemput Yang Berhormat Bukit Naning.

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin (Bukit Naning) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera. Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian. Alhamdulillah, segala puji dan syukur ke hadrat Allah SWT kerana atas izin dan kehendak-Nya jua maka kita dapat berkumpul menghadiri sesi Persidangan Dewan Undangan Negeri ini. usul terima kasih dan ucapan menjunjung kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar. Dan, menjunjung kasih kepada Duli Yang Amat Mulia Tuanku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tuanku Mahkota Johor bagi pembukaan Persidangan Dewan Undangan Negeri Johor ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, alhamdulillah kita dapat berkumpul hari ini dengan aman di Dewan yang mulia ini yang menjadi wadah dan pentas untuk kita sebagai Ahli-Ahli Yang Berhormat bagi mengemukakan hujah, pandangan konstruktif, berbahas, berkongsi idea dan maklumat. Berkongsi semak dan imbang berhubung tentang persidangan kali ini.

Sejambak syabas dan tahniah kepada Yang Berhormat Datuk Speaker yang telah berjaya mengendalikan sidang Dewan yang lepas dengan jayanya. Justeru, kesinambungan kecemerlangan ini dapat diteruskan pada sidang Dewan kali ini. Kami berharap Yang Berhormat Datuk Speaker terus dipermudahkan dalam segala urusan mengendalikan Persidangan Dewan ini demi mengangkat martabat Dewan yang mulia ini.

Di kesempatan ini saya juga mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor yang telah melaksanakan tugas serta amanah yang dipertanggungjawabkan ke atas negeri Johor sehingga berjaya membawa pelaburan berjumlah RM60.9 bilion dalam masa yang begitu singkat seurus menjawab jawatan Menteri Besar Johor. Iaitu peningkatan sebanyak 822 % daripada RM6.6 bilion pada masa yang sama tahun lalu. Kami seluruh rakyat di DUN Bukit Naning mengucapkan syabas dan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor. Semoga kecemerlangan ini dapat mempertabatkan bangsa Johor di mata dunia. Malam bercahaya kunang-kunang, buah sukun buah pepaya, yang rajin akan menang, yang tekun pasti berjaya.

Yang Berhormat Speaker, tahniah juga diucapkan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor yang telah membuat pembentangan Bajet Negeri Johor bagi tahun 2023. Ini adalah pembentangan bajet yang pertama setelah dilantik sebagai Menteri Besar Johor. Semoga bajet yang disediakan akan dapat lebih memperkasakan kita semua Bangsa Johor terutamanya rakyat di Bukit Naning yang sama-sama merasa kenikmatan kejayaan yang di bawa nanti.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya berserta seluruh rakyat di DUN Bukit Naning sekali lagi ingin menyampaikan tahniah dan menjunjung kasih kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor yang mana telah meletakkan pasukan bola sepak Johor di peta dunia. Di mana musim ini JDT bukan sahaja memenangi satu atau dua atau tiga piala yang dipertandingkan, malahan merangkul kesemua empat piala yang dipertandingkan di dalam liga bola sepak Malaysia tahun ini. Pencapaian ini amat luar biasa, belum pernah dicapai oleh mana-mana pasukan di dalam Malaysia. Semangat dan juang Duli Tuanku seharusnya menjadi contoh kepada kita semua rakyat negeri Johor. Bayan memberi umpan lautan, tabah merendah gelora menjelang, merah biru membangkit harapan pastikan kemenangan dibawa pulang. Merak Merah semarak api, semangat juang tak pernah hilang, merebut juara sudahlah pasti, itulah JDT pasukan terbilang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebagaimana kita sedia maklum sukan dan aktiviti riadah amat berkait rapat dengan rakyat serta masyarakat pelajar sekolah. Sukan juga dapat memperkasakan belia-belia dan orang-orang muda di negara ini. Penerapan budaya sukan akan mewujudkan semangat juang dan persaingan di kalangan generasi muda. Sangat bertepatan dengan tema belanjawan kita bagi tahun 2023 ini, iaitu "Maju Johor : Makmur

Bersama Rakyat". Di kesempatan ini ingin saya menjelaskan di mana kemudahan asas sukan yang sedia ada di DUN Bukit Nanning amatlah terhad. Kami warga Bukit Nanning amat memerlukan kemudahan sukan yang setanding dengan kemudahan di tempat-tempat lain bagi meningkatkan dan menggalakkan aktiviti sukan sama ada di kampung-kampung mahu pun di sekolah di dalam DUN Bukit Nanning.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman kebanyakan padang sekolah di DUN Bukit Nanning berada dalam keadaan yang daif. Tanpa kelengkapan mahupun kemudahan asas sukan yang sewajarnya. Selain tidak mesra pengguna. Justeru itu, besarlah harapan saya serta masyarakat di DUN Bukit Nanning agar padang-padang ini dapat dinaik taraf dan dibaik pulih selain dipertingkatkan lagi segala kemudahan dan kelengkapan asas sukan selaras dengan usaha kerajaan untuk mempertingkatkan kecemerlangan atlet serta memanfaatkan infrastruktur yang ada.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kami di DUN Bukit Nanning ingin juga menjadi sebahagian dari penyumbang kepada program Gol Johor di dalam bidang sukan. Kami juga akan berusaha akan lebih ramai atlet yang berbakat lahir daripada kampung-kampung dan mukim-mukim di kawasan kami di DUN Bukit Nanning, insya-Allah dengan segala kemudahan dan prasarana sukan yang akan diwujudkan nanti di kawan kami, projek ataupun program ini akan menghasilkan kejayaan. Sekali lagi saya nyatakan ianya akan dapat memberi banyak faedah kepada golongan belia di DUN Bukit Nanning. Burung Pipit burun Kedidi hinggap di pohon di tepi sawah, jika hidup tidak berbudi ibarat pokok tidak berbuah.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pembasmian kemiskinan adalah antara agenda kita, agenda yang utama di negeri Johor. Banyak galakkan dan insentif diwujudkan bagi menangani masalah kemiskinan ini. Penduduk di DUN Bukit Nanning terutamanya sekali di kawasan mukim Ayer Hitam, Muar amat sinonim di mana majoritinya terdiri daripada masyarakat petani. Justeru, saya dan masyarakat di DUN Bukit Nanning ini berharap agar agensi kerajaan terutamanya Jabatan Pertanian serta Jabatan Parit dan Saliran, JPS dapat memainkan peranan dengan lebih aktif dan mampan. Untuk apa? Untuk membantu meningkatkan sosioekonomi penduduk dengan turun ke kawasan saya di DUN Bukit Nanning bagi tujuan memantau segala aktiviti pertanian bagi membantu meningkatkan produktiviti serta pendapatan petani selain menambah baik dan meningkat kemudahan pertanian yang diperlukan di sini. Ini kerana sumber pendapatan utama penduduk di DUN Bukit Nanning adalah dari hasil dan aktiviti pertanian. Dengan cara ini, kita akan dapat mengurangkan taraf kemiskinan rakyat di kawasan saya di DUN Bukit Nanning.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mengharapkan agar usul ini dapat perhatian daripada pihak yang berkenaan bagi membantu masyarakat di DUN Bukit Nanning. Dalam usaha meningkatkan produktiviti dan hasil pertanian bagi menjana ekonomi masyarakat di sini dan mengurangkan tahap kemiskinan rakyat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kami masyarakat di DUN Bukit Nanning juga amat memerlukan satu perancangan program yang lebih produktif serta kemudahan yang dapat mempertingkatkan lagi pemasaran hasil-hasil pertanian dengan lebih produktif. Justeru itu, kami mengharapkan agar satu *one stop centre*, dengan izin, perlu diwujudkan di DUN Bukit Nanning bagi mengumpul serta memasarkan hasil pertanian di kawasan ini. Ini adalah memberi galakan serta meningkatkan produktiviti hasil pertanian serta pendapatan rakyat di DUN Bukit Nanning khasnya di Mukim Ayer Hitam. Di hari lebaran salam bersalaman, sambil bersalam bermaaf-maafan, petani penyumbang hasil tanaman, tekad dan sabar menyambung kehidupan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebagaimana yang kita sedia maklum projek pembinaan jalan pintas yang menghubungkan antara *Muar Furniture* dengan kawasan Batu 11 arah Tol Pagoh membabitkan kos RM60 juta telah dinyatakan. Sehubungan itu, kami masyarakat di

DUN Bukit Naning amat mengharapkan perhatian yang khusus daripada kerajaan negeri agar menyokong projek ini disegerakan demi kesejahteraan penduduk tempatan. Diharap projek pembinaan jalan pintas ini juga dapat membantu memacu ekonomi di kawasan sekitar terutamanya masyarakat di DUN Bukit Naning serta ekonomi bagi negeri Johor secara amnya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kemudahan asas dan keperluan asas amatlah rapat dengan rakyat. Banyak kemudahan yang telah kerajaan laksanakan demi keselesaan dan kesejahteraan rakyat. Kami sanjung tinggi dan berterima kasih. Untuk pengetahuan, *hub furniture* yang akan menghubungkan kawasan *Muar Furniture Park* iaitu di dalam kawasan DUN Bukit Naning seakan terbengkalai dan tiada usaha menjurus pada pembinaannya. Kami berharap pembinaan ini akan diteruskan dan disegerakan bagi merancakkan lagi ekonomi di kawasan saya. Di samping itu juga, pihak Jabatan Kerja Raya telah mengenal pasti sebanyak empat buah lokasi untuk didirikan lampu isyarat atau *traffic light*, dengan izin, di kawasan DUN Bukit Naning. Diharapkan ianya dapat direalisasikan bagi mengurangkan kadar risiko kemalangan maut yang sering sangat berlaku di simpang-simpang utama sepanjang jalan utama FT02, mohon maaf, FT024 Jalan Muar – Yong Peng.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebagaimana kita sedia maklum Skim Rumah Mampu Milik Johor adalah merupakan antara skim rumah mampu milik yang disediakan oleh kerajaan negeri Johor di mana ianya merupakan skim perumahan yang dapat membantu mengurangkan beban rakyat khususnya generasi muda yang masih belum mampu memiliki rumah sendiri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebagaimana yang kita ketahui berdasarkan kajian dan responden juga yang pernah dinyatakan oleh EXCO Perumahan negeri mendapati sebanyak 49,000 rakyat di negeri ini hampir 50% daripadanya masih menyewa kerana tidak mampu memiliki rumah sendiri begitu juga halnya yang berlaku di kawasan saya iaitu di DUN Bukit Naning di mana sebahagian besar generasi muda hari ini masih tidak mampu memiliki rumah sendiri. Ini kerana berikutan harga mampu milik dilihat, sedia maklum skim rumah mampu milik ini hanya, berikutan harganya yang masih tidak mampu dimiliki yang kita kategorikan sebagai harga kayangan.

Skim Rumah Mampu Milik Johor yang mempunyai tiga bilik tidur dan 2 bilik air ini dibina berasaskan konsep sekeluarga hidup bersama selesa dan dijual dengan harga yang mampu dimiliki. Ianya merupakan skim perumahan yang terbaik di negeri Johor ini. Justeru itu, saya mengambil kesempatan di sini bagi menyatakan usul dan berharap agar rumah mampu milik ini dapat diwujudkan dan direalisasikan dalam kawasan Bukit Naning bagi membantu golongan yang berpendapatan rendah terutamanya B40 untuk memiliki rumah sendiri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di kesempatan ini juga dengan penuh hormat dan rendah diri mohon sama-sama kita menghayati satu hadis Rasulullah SAW, Rasulullah SAW bersabda, 'Sesungguhnya Allah merahmati hamba-hamba-Nya yang pengasih', hadis sahih Bukhari.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebagaimana kita sedia maklum bahawa pendidikan tinggi merupakan proses pembelajaran sepanjang hayat. Justeru itu, saya ingin mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini bagi menyatakan usul bahawa di DUN Bukit Naning memerlukan perhatian kerajaan negeri di bawah pentadbiran Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor...

YB Speaker : Yang Berhormat tinggal dua minit.

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin (Bukit Naning) : ... agar kiranya menyediakan tapak untuk pembinaan sebuah pusat pengajian tinggi IPTA ataupun IPTS. Ini merupakan

usaha yang telah diputuskan bagi mengelakkan penghijrahan anak-anak muda ke kawasan luar daripada DUN Bukit Naning.

Yang Berhormat Datuk Speaker, usaha ini juga bagi memastikan prasarana pembangunan bagi memajukan DUN Bukit Naning agar selaras dan seiring dengan kepesatan arus pembangunan di negeri Johor di bawah pentadbiran kerajaan Barisan Nasional yang merealisasikan kemajuan dan kemakmuran rakyat negeri Johor. Mudah-mudahan pembinaan IPTA ataupun IPTS ini dilihat dapat membantu mempertingkatkan lagi sosioekonomi di DUN Bukit Naning agar setanding dengan kawasan bandar yang serba lengkap kemudahan infrastrukturnya. Dalam masa yang sama usaha ini bagi memastikan pendidikan terus diberikan keutamaan dalam memajukan anak bangsa yang bakal membantu merubah ekonomi keluarga masing-masing di DUN Bukit Naning. Usaha ini juga dilihat dapat membantu mengatasi masalah miskin tegar atau kemiskinan luar bandar.

Akhir kalam, saya mohon maaf jika ada kesilapan dalam ucapan saya. Wabillahi taufik wal hidayah assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Saya mohon menyokong, terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-Ahli Yang Berhormat, kita mengalu-alukan kehadiran pemerhati tiga orang daripada Pejabat ADUN Tenang dan 7 orang daripada Pejabat ADUN Puteri Wangsa. Dijemput Yang Berhormat ADUN Permas.

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib (Permas) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan salam maju Johor. Yang Berbahagia Yang Berhormat Datuk Speaker, Datuk Timbalan Speaker, Ahli-Ahli Yang Berhormat sidang Dewan yang dimulikan dan pegawai-pegawai kerajaan yang berada di dalam Dewan yang mulia ini. Alhamdulillah kita kembali lagi dalam Dewan Mesyuarat Kali Yang Keempat dalam Persidangan Penggal Yang Pertama. Semoga perdebatan pada kali ini dapat membuahkan hasil yang baik pada negeri dan rakyat Johor. Pembentangan bajet yang sudah pasti menjadi agenda penting yang ditunggu-tunggu oleh rakyat menantikan sesuatu yang boleh dinikmati dalam mereka mendepani kehidupan yang penuh cabaran ketika ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, rakyat Malaysia sedang berhadapan dengan cabaran yang amat besar. Pola politik negara telah berubah. Dua penggal berturut-turut dilihat tiada mana-mana parti politik dapat menguasai kerajaan walaupun dengan majoriti mudah. Rakyat memilih berpandukan kepada sentimen yang dimainkan oleh media sosial yang kadang-kadang kala mengelirukan rakyat hingga pertimbangan mereka sentiasa berubah-ubah dan akhirnya menyukarkan semua parti mendapat kuasa yang dominan. Adakah corak politik sebegini mampu memacu negara ke arah negara yang maju dan makmur? Penggal sebelum ini menyaksikan ketidakstabilan politik menjadikan negara turut tidak stabil. Rakyat menjadi resah, mereka meminta ahli-ahli politik hentikan permainan namun ia tidak berlaku sehingga kerajaan terpaksa dibubarkan. Namun keputusan PRU-15 masih menjadi tanda tanya sama ada kestabilan dalam politik akan menjadi kenyataan. Angka 30, satu pencapaian yang rendah tetapi mampu untuk menentukan apa juga jenis kerajaan sama ada kerajaan perpaduan yang terdiri dari parti Barisan Nasional dan Pakatan Harapan ataupun sebaliknya. Kerajaan perpaduan telah terbina. Hari ini Barisan Nasional menjadi rakan kepada Pakatan Harapan di peringkat nasional.

Saya juga nak menyentuh sedikit perbahasan yang dibawa oleh Perling. Telah mencadangkan bahawa negeri Johor mengadakan sistem parti dwi partisan. Pada saya, cadangan yang dibawa itu tidak sesuai di Johor kerana Johor mempunyai kekuatan dua pertiga majoriti dan kalau kita lihat setiap kali usul ataupun perbahasan ataupun kita setiap cadangan yang disampaikan, Barisan Nasional ataupun kerajaan tidak mempunyai apa-apa masalah untuk dipersetujui. Kita telah beberapa kali melihat undian-undian yang berlaku di sini walaupun pihak di sebelah sana ataupun pihak pembangkang walaupun tak pernah

angkat tangan tetapi kita masih lagi dapat meluluskan segala cadangan atau usul yang dibawakan. Jadi ini bermakna tak sesuai untuk Johor mengadakan sistem dwi partisan.

Jadi kalau kita lihat saya mintalah supaya Kukup, kita lihatlah lagi sekali sama ada di sebelah sana angkat tangan atau tidak. Jadi cadangan Kukup untuk mengusulkan supaya kenaikan elaun, terima kasih mengingatkan, menaikkan elaun kepada Wakil-Wakil Rakyat saya rasa teruskanlah, buat lah cadangan, buatlah kertas yang baik, buatlah justifikasi yang baik-baik untuk dibentangkan atau dibahaskan dalam Dewan ini. Jadi ini pun sama aje kalau kita dapat luluskan, Datuk Speaker pun dapat juga naik. Saya rasa ini perlu dibawa dan kita lihatlah sama ada kita bahaskan di Dewan ini sampai pagi ataupun ke petang kerana perkara yang baik tak ada masalah untuk kita bahaskan, untuk kita mengambil masa supaya ia dapat diluluskan dan juga kita lihat sama ada ianya ini boleh diluluskan ataupun tidak. Dan saya yakin bagi pihak-pihak kerajaan sudah tentulah akan mengangkat tangan untuk diluluskan, saya rasa perkara ini dapat diluluskan walaupun di sebelah sana tidak meluluskan perkara tersebut tapi dengan satu-satu syarat, untuk kita meluluskan, masukan ya, minta Kukup masukkan cadangan tersebut untuk kita meneruskan perkara tersebut, sesiapa ahli Wakil Rakyat-Wakil Rakyat yang mengangkat tangan, maka dia dapat elaun dinaikkan. Jadi, bagi mereka-mereka yang angkat tangan, tidak mengangkat tangan walaupun dalam hati kecilnya setuju tak angkat tangan, kita jangan naikan elaun. Itu yang saya ingin cadangkan lah. Dan selepas Kerajaan Perpaduan ini diwujudkan, saya suka juga untuk memanggil Johor Jaya supaya duduk di sebelah saya. Agaknya lah sebab di peringkat nasional kita telah bekerjasama tetapi apa yang dibuat oleh Ketua Pembangkang iaitu YB Perling mengatakan bahawa mereka lebih suka duduk sebagai barisan Pembangkang. Jadi, saya rasa biarlah Johor Jaya duduk di sebelah sana, lebih baik bertentangan mata daripada duduk di sebelah saya. (Dewan bertepuk).

Oleh itu, pembentukan Kerajaan Perpaduan perlu dijaga dengan baik. Kita dah ada Kerajaan Perpaduan perlu dijaga dengan baik. Supaya kerajaan akan terus kekal padu dan mampu membina kemajuan negara dengan baik. Ia penting kerana telah sekian lama rakyat dalam keadaan gundah-gulana tanpa pembelaan yang sewajarnya. Rakyat mahu kegembiraan, kualiti hidup mesti dipertingkatkan, hanya kerajaan yang stabil dapat merealisasikan impian rakyat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Johor bernasib baik kerana politiknya sangat stabil dan dapat membentuk kerajaan yang stabil dan saya lupa sebenarnya, ada lagi Ketua Pembangkang mengatakan bahawa ingin mewujudkan satu sistem kaukus dan saya pun tak, perkara itu pun tak perlu bagi kerajaan di negeri Johor kerana sistem kaukus itu memerlukan satu persefahaman ataupun unsur-unsur yang perlu dibincangkan di semua Ahli-Ahli Parlimen di dalam negeri Johor tetapi tak perlu sebab kita dah ada kerajaan yang kuat dan perkara itu tidak penting pun untuk negeri Johor dan perkara itu saya rasa tak perlu dilaksanakan.

Jadi, saya sambung lagi segala rundingan yang dibawa oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor, tak pernah gagal. Ia memberi peluang kepada kerajaan Barisan Nasional membuat beberapa dasar yang menjurus kepada kesejahteraan rakyat. Setiap dasar yang telah dipersetujui tak mudah diubah dengan sewenang-wenangnya selagi ia memberi kebaikan kepada rakyat. Kekuatan inilah yang membuatkan kerajaan dapat melaksanakan segala rancangan dengan lancar tanpa banyak halangan. Gunakanlah kelebihan ini untuk mentadbir negeri dengan cemerlang. Tak ada sebab Johor boleh gagal mentadbir bagi memberi kemakmuran kepada rakyat. Kedudukan Johor berjiran dengan Singapura menjadi kelebihan yang sangat baik. Secara tidak langsung ia menjadi rakan strategik, ini boleh jadi rakan strategik. Pada negeri Johor sebagai pemangkin kepada kemajuan ekonomi negeri Johor. Ia dapat menarik perhatian pelabur luar negara dan juga negeri Johor.

Pemimpin perlu mempunyai kebijaksanaan dan keberanian luar biasa dalam menangani cabaran dan mengurus pelbagai tuntutan masyarakat pada masa kini. Saya menaruh yakin

terhadap Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor, Datuk Onn Hafiz bin Ghazi menerajui negeri Johor, dapat mencapai prestasi yang cemerlang. Dalam masa yang singkat, seperti mana rakan-rakan kita beritahu, beliau dapat memberi perkhidmatan yang sangat baik pada rakyat Johor. Kerajaan berjaya membawa semula pelabur masuk selepas dikuasai oleh Barisan Nasional. Sebelum ini, kerajaan negeri Johor dari segi pelaburan Johor berada di tempat ke-7. Namun, selepas diambil alih semula oleh Barisan Nasional di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz, pelaburan di negeri Johor berada pada kedudukan nombor 1 dalam negara. Apabila berjaya mencapai RM60.9 bilion bagi separuh tahun yang pertama. Ia mengalahkan negeri Selangor yang hanya berjaya membawa masuk pelaburannya sebanyak RM15 bilion.

Johor mempunyai kawasan perindustrian yang telah berjaya menarik banyak pelabur dan masih banyak lagi kawasan yang boleh dibangunkan. Hingga kini, pertumbuhan dalam bidang perindustrian masih lagi berlaku. Ia membuktikan bahawa Johor masih lagi menjadi antara destinasi terbaik bagi pelabur-pelabur luar negara dan juga domestik.

Johor juga kaya dengan kawasan-kawasan pelancongan yang menarik. Johor Bahru, Kota Tinggi, Mersing, Muar dan Pontian, *Southern Boss*, Pontian di Kukup, Tanjung Piai, saya minta maaf, saya ditegur oleh Kukup, salah rupanya, Tanjung Piai. Sebenarnya merupakan kawasan-kawasan pelancongan yang boleh ditingkatkan kepada sebuah kawasan tumpuan yang sangat menarik kepada pelancong-pelancong dalam negara dan luar negara. Dari sudut pertanian, Johor menyumbang, kalau tak silap sayalah yang lepas, TKSU beritahu bahawa sebanyak RM11 bilion hasil dari jualan dalam negeri dan *eksport* keluar negara seperti Singapura. Ia memberi petunjuk bahawa sektor pertanian di Johor boleh dipertingkatkan lagi kerana permintaannya melebihi dari pengeluaran.

Johor mampu membangun dengan pesat, bekerjalah dalam satu pasukan, tak kira kerajaan atau pembangkang. Tak perlu pun tubuh mana-mana jawatankuasa pilihan atau sebagainya, bincang sama-sama, berbincang dalam satu pasukan, tak kira parti mana yang kita wakili. Sebagai Ahli-Ahli Yang Berhormat yang diberi kepercayaan oleh rakyat, janganlah kita bekerja hanya mencari salah orang lain dan dihebohkan kepada rakyat bahawa kerajaan gagal untuk mentadbir negeri. Berilah pandangan dengan hati yang ikhlas supaya ia dapat diguna pakai untuk kemajuan negeri dan kemakmuran rakyat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bajet yang dibentangkan, tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar, pembentangan yang baik. Ia mengambil kira semua peringkat dan tidak mengira bangsa, agama, umur dan juga kedudukan semuanya dapat di manfaat. Usaha meningkatkan kompetensi perkhidmatan awam amat dialu-alukan. Ia dapat menambah baik perkhidmatan kakitangan kerajaan kepada rakyat jelata. Kejayaan 3 orang pegawai JCS yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat iaitu Datin Paduka Dr. Suhailizan binti Suliman, Dr. Haji Amirul Haffiz bin Ariff dan Dr. Shahrizan bin Sahid yang berjaya memperolehi ijazah Doktor Falsafah diucapkan tahniah dan ia patut menjadi galakan kepada penjawat-penjawat awam yang lain. Kursus, kemahiran teknologi digital kepada kakitangan awam juga sangat baik untuk menambah kecekapan pentadbiran kerajaan.

Rejuvenasi Perumahan Johor diharap dapat mempercepatkan lagi pembinaan Rumah Mampu Milik Johor. Tempoh kelulusan oleh Pihak Berkuasa Tempatan dipendekkan dari 99 hari kepada 45 hari sangat membantu. Didapati dalam perbahasan Ahli-Ahli Yang Berhormat, ada sahaja soalan-soalan yang melibatkan Rumah Mampu Milik di kawasan masing-masing. Perkara yang menarik perhatian saya adalah pendigitalan Sekolah Agama Kerajaan Johor menjadi aspirasi saya sebagai wakil rakyat. Saya sangat teringin melihat sistem pelajaran di Malaysia diubah kepada sistem digital sepenuhnya. Di luar negara, ia telah lama diimplementasikan, manakala di sekolah-sekolah swasta khususnya sekolah antarabangsa yang dijalankan di Malaysia mahu pun di Johor. Pelajar hanya perlu membawa peranti tanpa menggunakan buku teks yang menjadi satu beban yang perlu dipikul juga menjadi satu isu sepanjang hayat selagi pelajar menggunakan buku-buku teks.

Pada pandangan saya, Majlis Agama Islam Johor dibantu oleh kerajaan Johor, tukarlah sistem pelajaran Sekolah Agama Johor kepada sistem digital. Jika tak boleh serentak, buatlah secara berperingkat. Banyak manfaat yang boleh kita dapati. Kerajaan tak perlu lagi membeli buku-buku teks, ceramah-ceramah oleh guru dapat diulang semahunya. Pelajar yang tak dapat hadir masih lagi boleh mengikuti pembelajaran di rumah dan utama pembelajaran menjadi lebih menarik. Mereka boleh belajar di mana-mana dan pada bila-bila masa.

Berbagai-bagai program untuk memajukan ekonomi dilihat kerajaan sangat bersungguh untuk memajukan ekonomi negeri Johor. Memperkasakan misi pelaburan, mempunyai 5 inisiatif, didapati mampu melonjakkan ekonomi negeri dengan lebih cepat. Saya berharap, banyakan lagi karnival-karnival untuk mempromosi produk-produk tempatan. Secara tak langsung ia dapat membantu usahawan-usahawan memperdagangkan produk-produk mereka.

Inisiatif kerajaan bagi menambah baik infrastruktur pelancongan dapat membantu kemajuan ekonomi dapat dicapai dengan lebih baik. Jika kita lihat negara-negara yang berjaya menarik pelancongan dapat menjadikan negara mereka sentiasa terus stabil kerana kitaran ekonomi mereka sentiasa berjalan rancak. Usahawan-usahawan tempatan dari yang kecil, sederhana dapat menjadikan ia sumber pendapatan yang lumayan. Contoh di tempat saya, di kampung Senibong, menjadi tumpuan warga Singapura menikmati pelbagai juadah makanan laut. Pesta Layang-Layang juga menarik ramai pelancong luar dan dalam negeri. Tidak ketinggalan juga untuk membangunkan usahawan. Peruntukan kepada usahawan diharap boleh membantu mereka meningkatkan lagi hasil pengeluaran yang lebih banyak dan berkualiti.

Di samping itu, kerajaan juga dapat membantu memasarkan produk-produk mereka. Asal kerajaan pusat berusaha memastikan *food security* dapat direalisasikan, usaha kerajaan negeri Johor dilihat satu usaha yang patut disokong. Perkara ini amat mustahak supaya negeri Johor dapat mengekalkan keperluan makanan yang mencukupi. Diharap ketiadaan telur dan ayam tidak akan terputus lagi di masa akan datang. Memfokuskan kepada golongan muda juga adalah agenda yang baik untuk memastikan negara dapat menyediakan pelapis-pelapis yang berdaya maju untuk mentadbir negeri Johor. Jika kita ingin melihat kemajuan sebuah negeri, kita bergantung kepada kejayaan anak-anak muda ketika ini. Segala pelan tindakan yang telah dibuat diharap pelaksanaannya hendaklah dirasakan oleh semua peringkat hingga kepada rakyat jelata.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sesebuah negeri tidak boleh berdiri sendiri tanpa bantuan yang disalurkan dari kerajaan pusat. Bagi memastikan kemajuan dapat dicapai seperti yang telah dirancang. Negeri Johor juga banyak menyumbang kewangan kepada kerajaan pusat.

YB Speaker : Yang Berhormat, tinggal satu minit lagi.

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib (Permas) : Setiap perniagaan yang dijalankan di negeri Johor, segala cukai dan keuntungan akan dibayar kepada kerajaan pusat. Oleh yang demikian, kerajaan pusat tak boleh mengabaikan negeri Johor. Setiap permohonan kerajaan negeri hendaklah dipertimbangkan dengan baik kerana setiap kemajuan yang baik akan memberi kebaikan kepada kekuatan kewangan negara. Jadi saya pendekkan lah sikit sebab saya Yang Berhormat Datuk Speaker, Permas tak jemu membangkitkan masalah Lebuh raya Pasir Gudang. Buatlah apa jua kajian, carilah apa jua jalan penyelesaian. Jadikan lah Lebuh Raya Pasir Gudang sebuah lebuhraya yang selamat, janganlah bagi pelbagai alasan untuk menutup kelemahan. Yang lepas sebanyak RM11 juta telah diperuntukkan untuk memulihkan kerosakan yang berlaku, baru sahaja, tahun lepas, saya ingat tak sampai tahun lepas, masih tahun ini. Namun, ia hanya satu

usaha yang sia-sia dan pembaziran yang amat besar. Lebu Raya Pasir Gudang lagi dalam keadaan masih berbahaya. Perancangan untuk melebarkan Lebu Raya Pasir Gudang kepada 6 lorong hendaklah diambil kira untuk membaik pulih banyak kawasan-kawasan yang berlubang.

Sungai-sungai perlu dibaik, dijaga dengan baik, rawatlah sungai-sungai supaya sihat, dalamkan sungai untuk mengelakkan banjir. Apabila berlaku masalah banjir, bukan hanya kerajaan tetapi Wakil-Wakil Rakyat juga terpaksa turun padang dan sebahagian kecil daripada peruntukannya terpaksa diberi, dikeluarkan untuk membeli makanan setiap kali banjir berlaku. Jadi, harap-haraplah bajet yang dikeluarkan di masukan ke Pasir Gudang untuk menyelesaikan masalah banjir.

YB Speaker : Yang Berhormat dah terlebih 1 minit. Sila tamatkan.

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib (Permas) : *Ok, last.* Yang Berhormat Datuk Speaker, suka saya mengingatkan lagi kepada semua yang berada di Dewan ini, bekerjalah dengan tekun, pastikan rakyat berpuas hati dengan perkhidmatan yang disajikan. Selama lebih empat tahun sejak negara diterajui oleh Pakatan Harapan bertukar kepada Perikatan Nasional dan bertukar lagi kepada kerajaan Keluarga Malaysia menampakkan bahawa Malaysia diperintah dalam keadaan politik yang tidak stabil. Banyak pembangunan tidak dapat dilakukan, bukan itu sahaja tetapi memberi kerosakan juga kepada, telah berlaku menyebabkan rakyat hidup dalam keresahan. Maka dengan tertubuhnya Kerajaan Perpaduan ini, bertekadlah kita semua bekerja keras berkhidmat kepada rakyat. Pulihkan kerosakan yang berlaku, pulihkan kerosakan kehidupan hidup, pulihkan ketenteraman rakyat yang hilang, pulihkan sistem kehidupan rakyat yang hilang. Pembangunan ekonomi perlu ditingkatkan. Sistem kehidupan rakyat perlu diubahsuai dengan cepat supaya kesejahteraan hidup dapat dipulihkan. Dan, akhir kata rakyat pilih, rakyat tanggung. Wabillahitaufik walhidayah, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Sekian terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Permas. Dijemput orang kanan saya Yang Berhormat Senggarang.

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail (Senggarang) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, Senggarang ingin merakamkan ucapan terima kasih kerana diberi peluang untuk bersama-sama berbahas mengenai Belanjawan 2023 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor minggu lepas.

Sebelum Senggarang meneruskan ucapan ini, izinkan Senggarang menzahirkan ucapan selamat hari ulang tahun keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada 22 November yang lalu. Senggarang juga turut merakamkan ucapan tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor di atas kejayaan pasukan bola sepak JDT menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu. Kejayaan JDT menjadi pasukan pertama menjulang empat piala dalam satu musim. Piala Sumbangsih, Piala FA, Juara Liga Super dan terbaru Piala Malaysia sangat membanggakan sekalian rakyat Johor Darul Ta'zim. Semoga kejayaan ini akan berterusan dan dapat melakar sejarah baru di masa yang akan datang.

Ucapan tahniah juga Senggarang ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Dr. Ahmad Zahid Hamidi di atas pelantikan sebagai Timbalan Perdana Menteri dan juga Menteri Kemajuan Desa dan Wilayah. Begitu juga kepada barisan anggota kabinet yang telah mengangkat sumpah pada Sabtu yang lalu. Semoga anggota jemaah menteri yang di bentuk ini dapat memperkukuh perpaduan dan dapat memacu Malaysia ke arah negara yang lebih maju. Tidak lupa buat semua pegawai JCS serta pegawai pengurusan dan

profesional Pejabat Setiausaha Kerajaan yang telah berjaya menamatkan pengajian masing-masing sama ada di peringkat PhD dan Sarjana, tahniah Senggarang ucapkan.

Di kesempatan ini juga, Senggarang ingin mengucapkan tahniah syabas kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor kerana berjaya menjadikan satu belanjawan yang amat prihatin terhadap setiap golongan khasnya mereka yang memerlukan perhatian dan pembelaan. Manakala setiap pelosok dan kawasan dalam negeri Johor tidak terkecuali diberikan perhatian. Berdasarkan Belanjawan 2023 iaitu Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat, yang ditunjangi 6 teras ini Senggarang berpendapat belanjawan ini sememangnya inklusif, lestari, komprehensif dan sejahtera untuk Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih diucapkan kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar di atas keprihatinan kepada ketua-ketua kampung dan ketua masyarakat dengan memberikan inisiatif 3 iaitu meningkatkan profesionalisme, institusi kampung dan ketua masyarakat di bawah teras pertama tadbir urus kerajaan. Walau bagaimanapun, Senggarang amat berharap seandainya elaun bagi ketua-ketua kampung dan ketua masyarakat dapat dinaikkan memandangkan RM900.00 tidak mencukupi jika dikira kos sara hidup kita di masa ini. Tambahan pula mereka sentiasa bersiap siaga untuk membantu masyarakat kampung tidak mengira hari cuti dan waktu. Jika kita bandingkan dengan tanggungjawab dan pengorbanan mereka dengan operator pengeluaran jauh tertinggal memandangkan gaji mereka minima ketika ini adalah RM1,500.00 dan kadang kala mereka yang menjadi operator pengeluaran ini diberikan elaun kerja lebih masa seandainya mereka melakukan kerja-kerja lebih masa. Sehubungan dengan itu, adalah wajar jika Senggarang mencadangkan tambahan elaun bulanan kepada semua ketua-ketua kampung dan ketua masyarakat dilaksanakan dengan segera. Mereka ini kadangkala terpaksa menggunakan duit poket sendiri bagi permasalahan masyarakat di samping melaksanakan program memandangkan kadangkala mereka tidak mendapat dana dari kerajaan mahupun sumbangan persendirian. Justeru, Senggarang suka menyokong cadangan YB Pemanis agar kerajaan negeri dapat menyediakan satu geran khas pengurusan berjumlah RM10,000.00 hingga RM15,000.00 kepada ketua-ketua kampung dan ketua masyarakat ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kita tahu kerajaan negeri sedang berusaha membina rumah secukupnya untuk rakyat Johor. Alhamdulillah, Senggarang merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang mengumumkan sejumlah 21,139 Rumah Mampu Milik Johor yang akan dibina di negeri Johor. Waima begitu, Senggarang terpanggil untuk membangkitkan isu pinjaman pembiayaan terhadap penerima sijil layak memiliki rumah. Hal ini kerana terdapat isu sehingga luput tarikh tempoh sijil iaitu selama 2 bulan. Pinjaman pembiayaan kewangan perumahan belum diluluskan. Ada sesetengah kes sijil pemilikan terpaksa dilepaskan. Senggarang mohon perhatian kerajaan negeri dalam usaha mengejar, membina kuantiti rumah yang tinggi untuk rakyat. Perlu juga dilihat penyelesaian isu pinjaman pembiayaan untuk rakyat yang sukar mendapatkan pinjaman bank.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Senggarang berbangga kerana dalam Belanjawan 2023 ini Yang Amat Berhormat Menteri Besar turut tidak melupakan hal penyelenggaraan bagi sekolah agama, masjid dan surau serta tanah perkuburan Islam. Di dalam teras keempat dan inisiatif keempat. Sehubungan dengan itu Senggarang mengambil kesempatan Yang Berhormat Datuk Speaker, Senggarang mengambil kesempatan ini agar tempiasnya dapat disalurkan ke Sekolah Agama Parit Kadir, Senggarang. Ini berikutan sekolah berkenaan antara sekolah yang daif dan perlu dibaik pulih. Sekolah berkenaan uzur dan menjadi habitat kelawar, perlu diberi keutamaan bagi keselamatan dan kesejahteraan warga sekolah berkenaan.

Di kesempatan ini juga, Senggarang mencadangkan agar setiap sekolah agama di dalam negeri Johor ini diberikan sebuah *laptop* atau komputer melalui Majlis Agama Islam Negeri

Johor. Bagi melancarkan pengurusan dan pentadbiran sekolah serta menjalankan sesi pengajaran dan pembelajaran serta urusan-urusan rasmi yang lain. Memandangkan kebanyakan sekolah-sekolah ini tidak pernah mendapat peruntukan tersebut dan mereka memohon sumbangan kepada Wakil-Wakil Rakyat di kawasan mereka. Adalah lebih manis seandainya pihak Majlis Agama Islam Johor dapat membantu sekolah-sekolah berkenaan memandangkan Wakil Rakyat yang sedia, peruntukan Wakil Rakyat sedia ada adalah terhad.

Selain itu, melalui Inisiatif ke-4 ini juga Senggarang mohon kerajaan mengazetkan jalan wakaf perguruan Kampung Bukit Batu sepanjang 450 meter. Isu ini telah dimajukan sejak November 2015 kepada pihak yang bertanggungjawab serta pihak kampung telah membuat susulan berkenaan hal tersebut pada Mac 2019. Walau bagaimanapun, tiada maklum balas mahupun tindakan positif diperolehi. Oleh itu, Senggarang mohon isu ini diberi keutamaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Senggarang juga bersyukur ke atas adanya Inisiatif 1 di bawah strategi ketiga iaitu Infrastruktur Bekalan Air Dan Komunikasi. Terima kasih diucapkan kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar kerana telah memperuntukkan sebanyak RM280 juta kepada Ranhill SAJ bagi menggantikan paip sepanjang 234 kilometer pada tahun hadapan. Oleh itu, melalui peruntukan tersebut Senggarang amat berharap agar sebahagian peruntukan itu, sebahagian daripada peruntukan berkenaan dapat disalurkan di kawasan Senggarang. Ini adalah disebabkan terdapat sebilangan kampung yang masih menghadapi masalah kebocoran paip serta masalah tekanan air yang rendah. Malah sebahagiannya kadangkala terpaksa berhadapan dengan masalah terputusnya bekalan air bersih. Contohnya seperti di Koris, Teluk Buluh, Patah Pedang, Bukit Banang dan lain-lain yang berhadapan dengan masalah berkenaan sejak sekian lama. Namun, sehingga ke hari ini masalah ini belum lagi di atasi, saya mohon kerajaan memandang serius perkara ini.

Terima kasih sekali lagi diucapkan kerana Kampung Sungai Lurus Darat telah tersenarai di antara lokaliti yang di senarai dalam program pencarian luar bandar. Walau bagaimanapun, Senggarang amat berharap agar program tersebut diluaskan lagi jajarannya. Memandangkan di kawasan Senggarang ini terdapat jalan-jalan utama dan amat penting untuk mendapat limpahan peruntukan tersebut. Ia termasuklah jalan utama, Jalan Tanjung Labuh hingga Adtech Batu Pahat, jalan tersebut gelap dan perlu diberikan pencahayaan yang sewajarnya. Tambahan pula, jalan berkenaan mempunyai bentuk muka bumi yang berliku-liku dan terdapat selekoh merbahaya. Selain itu, ia merupakan kawasan menjadi *hotspot* kerana sering berlakunya kemalangan termasuk lah kemalangan maut, khususnya pada waktu malam. Senggarang mohon isu dapat perhatian yang sewajarnya oleh yang bertanggungjawab. Selain itu, Senggarang juga mohon pihak-pihak bertanggungjawab dapat memasang lampu limpah di setiap persimpangan kampung-kampung, taman-taman dan juga di pekan Senggarang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, keadaan cuaca hari ni pun tidak menentu seperti di Johor sendiri. Ribut bukan satu fenomena yang asing. Kini di sebelah pantai barat Johor mudah terdedah dengan ribut monsun yang melanda sama dengan kawasan-kawasan lain. Ombak semakin tinggi serta mengganas dan akibatnya banyak benteng yang pecah dan rosak. Manakala pantai terhakis seperti di Parit Botak, Seri Pantai, Parit Jabar, Sungai Lurus, Koris, Patah Pedang, Sungai Ayam dan Punggor dalam daerah Batu Pahat. Isu benteng pecah ini merupakan isu lama di Senggarang. Senggarang berharap agar ianya diberikan perhatian yang serius oleh pihak JPS agar tidak menjadi semakin teruk dan menyusahkan warga tempatan. Contohnya seperti di kampung Orang Asli Seri Pantai, Tok Batin, Ketua Kampung dan penduduk kampung amat berharap isu ini ditangani segera. Bagi mengelakkan keadaan banjir yang lebih buruk akan berlaku kesan daripada pecahnya benteng.

Untuk makluman Yang Berhormat sidang Dewan sekalian, baru-baru ini sebelum musim PRU ke-15, benteng di Patah Pedang telah pecah. Meskipun ia telah dibaiki, namun ia hanya dilaksanakan di bahagian yang pecah sahaja memandangkan bajet yang tidak mencukupi sedangkan benteng di bersebelahannya juga dilihat turut akan pecah. Kos bagi membaiki 3 lubang dan kerja-kerja meninggikan benteng tersebut adalah sebanyak RM170,000.00 bagi jangka masa pendek. Manakala untuk jangka masa panjang pihak JPS mencadangkan agar menggunakan *Amor Rock* dengan izin, yang menelan belanja berjumlah RM5 juta. Sehubungan dengan itu, Senggarang menegaskan dan amat berharap agar JPS dapat memperbaiki benteng-benteng tersebut untuk menghindarkan banjir berlaku di kawasan-kawasan kebun-kebun berhampiran.

Amatlah wajar pihak kerajaan memandang serius tentang isu ini. Melalui Teras ke-5, Keselamatan, Kebersihan dan Kelestarian Alam Sekitar dan di bawah strategi kedua dan inisiatif kedua Senggarang sangat berharap diberi keutamaan dalam menerima sebahagian peruntukan berjumlah RM71 juta bagi kerja-kerja penyeliaan parit dan saliran. Dalam menghadapi angin Monsun Timur Laut juga Senggarang selalu berdepan dengan situasi dan masalah banjir. Antara punca masalah banjir ini adalah disebabkan sistem perparitan yang tidak baik dan tidak mendapat penyelenggaraan yang sewajarnya. Antara kawasan yang sering menjadi *hotspot* banjir adalah di kawasan Sungai Sulung dan Sungai Ayam.

Keadaan banjir bukan sahaja menyebabkan harta benda termasuk rumah kediaman rosak serta terjejas malah ia juga menjejaskan hasil pendapatan pekebun-pekebun kecil terutamanya kelapa sawit. Ini disebabkan air bertakung terlalu lama dan menyukarkan mereka mengeluarkan hasil sawit mereka. Menyentuh mengenai pekebun-pekebun kecil kelapa sawit di Senggarang, Senggarang juga memohon kerajaan negeri menambah peruntukan bagi membaiki pulih mahu pun menambak *crusher run* di jalan-jalan ladang khususnya di kawasan yang tiada rumah kediaman. Ianya bagi memudahkan mereka mengeluarkan hasil kebun ekoran mereka mengalami kesukaran disebabkan jalan perhubungan yang rosak teruk, contohnya di Kampung Parit Raja Laut, Sungai Lurus Darat, di Kampung Bukit Batu, di Parit Jongli, Parit Nam Singkang, Parit Permatang dan lain-lain kawasan di dalam kawasan Senggarang.

Selain itu, Senggarang juga mohon pihak yang bertanggungjawab menyelesaikan isu banjir lumpur di Kampung Petani. Isu banjir lumpur ini perlu diambil tindakan segera. Ianya berpunca dari kegiatan menarah bukit berdekatan dan yang memburukkan lagi keadaan apabila hujan turun serta membawa lumpur tanah tersebut ke jalan. Tambahan pula sistem perparitan yang sedia ada tidak sempurna ekoran mereka masih menggunakan sistem perparitan lama. Mohon juga pihak kerajaan menyerah kembali kerja-kerja pembersihan parit dan saliran dilaksanakan oleh pentadbiran kampung khususnya oleh ketua-ketua kampung bagi menjimatkan kos penyelenggaraan sungai dan parit sepertimana sebelum ini. Kerja-kerja tersebut seperti meracun dan membersihkan tebing parit serta sungai, ianya biasa dilaksanakan sebanyak 3 hingga 4 kali setahun. Jika kerja-kerja ini diserahkan kepada pihak pentadbiran kampung, pihak JPS tidak perlu memasuki setiap kampung, setiap tahun ke kampung-kampung berkenaan kerana ia telah di selenggara oleh pentadbiran kampung berkenaan.

Selain daripada itu, Senggarang juga mohon disalurkan peruntukan bagi membina 2 buah rumah pam air iaitu di Kampung Parit Hailam dan Kampung Sungai Ayam. Ini berikutan dengan adanya rumah pam berkenaan ia akan mempercepatkan proses aliran air hujan dari arah Parit Raja ke laut. Seandainya ia tidak diatasi segera, maka kampung-kampung berhampiran akan menghadapi air termenung sehari-hari, contohnya seperti di Kampung Parit Kadir, Parit Saidi, Parit Mahang, Parit Makmur dan sekitarnya. Bagi pembinaan rumah pam air di Sungai Ayam pula ia amat diperlukan bagi mengurangkan masalah banjir di mana terdapat 3 aliran air dari 3 buah kampung iaitu Kampung Patah Pedang, Kampung Lapis Sungai Ayam dan Kampung Sungai Sulung yang hanya mengalir keluar dari satu pintu *gate* ketika ini. Dengan adanya pam air ini, ia dijangka dapat membantu mengurangkan risiko

banjir di kawasan berkenaan. Sehubungan dengan itu, Senggarang amat mengharapkan limpahan peruntukan tersebut agar dapat dirasai oleh warga penduduk di kawasan Senggarang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Senggarang juga berharap kerajaan negeri dapat menambah peruntukan kepada pihak JPS bagi kerja-kerja membina dan menyelenggara jambatan di kampung-kampung. Ini berikutan terdapat beberapa buah jambatan di kawasan Senggarang yang telah rosak, mendap dan hampir runtuh iaitu seperti di Kampung Parit Kadir, Parit Botak dan Parit Kassim. Adakah perlu sehingga jambatan tersebut runtuh dan menyebabkan kemalangan mahupun kematian barulah isu ini dapat diselesaikan? Bagi Senggarang yang sentiasa berhadapan dengan masyarakat, adalah lebih baik mencegah daripada mengubati kerana malang itu tidak berbau.

Yang Berhormat Datuk Speaker, akhir sekali Senggarang mencadangkan agar pihak kerajaan negeri dapat membina rumah bagi generasi kedua golongan Orang Asli Kampung Desa Seri Banang untuk keselesaan masyarakat tersebut. Ini disebabkan Senggarang mendapati bahawa rumah yang mereka diami pada ketika ini kadangkala mempunyai lebih dari 3 keluarga dalam satu rumah. Ia merangkumi lebih kurang 15 orang dalam sesebuah rumah. Ini menimbulkan ketidakselesaan bagi kaum Orang Asli di kawasan Seri Banang ini. Buat makluman semua, pada ketika ini hanya terdapat hanya 100 buah rumah kediaman Orang Asli telah dibina di kampung tersebut, sedangkan tanah di kawasan tersebut masih luas dan boleh dimanfaatkan. Sehubungan dengan itu, Senggarang berharap kerajaan negeri ataupun kerajaan persekutuan khususnya Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah ataupun JAKOA dapat membina 100 buah rumah lagi untuk didiami oleh mereka khususnya generasi kedua golongan Orang Asli.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sekian ucapan Senggarang dan Senggarang mohon pertimbangan daripada pihak kerajaan negeri berkenaan isu-isu yang telah diutarakan sebentar tadi. Akhir kata, Senggarang menyokong Belanjawan 2023 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor. Wabillahitaufik walhidayah, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Senggarang. Ahli-Ahli Yang Berhormat oleh kerana saya tidak mahu, YB Puteri Wangsa tidak dapat berhujah secara lancar maka saya membuat keputusan iaitu bahawa kita akan tangguhkan Persidangan ini sehingga jam 2.30 petang.

Persidangan ditangguhkan jam 1.00 petang.

Persidangan disambung semula pada jam 2.30 petang.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan disambung semula. Saya jemput Yang Berhormat Puteri Wangsa.

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz (Puteri Wangsa) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan selamat sejahtera. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Dewan Negeri Johor kerana telah memberikan ruang untuk saya berbahas berkenaan Belanjawan 2023. Sebelum memulakan ucapan saya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan ucapan Selamat Ulang Tahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar. Patik doakan Duli Yang Maha Mulia Tuanku serta seluruh kerabat Diraja Johor dikurniakan limpahan rahmat Allah SWT.

YB Datuk Speaker sesungguhnya belanjawan ini adalah satu agenda yang paling penting dan akan menentukan naik turun jatuh bangun negeri Johor. Sebagai pembangkang sudah tentu saya dan rakan-rakan mempunyai tanggungjawab besar untuk meneliti dan benar-

benar mengkaji setiap ringgit dan sen yang diperuntukkan dalam belanjawan ini supaya ianya betul-betul dapat dirasai setiap Bangsa Johor. Oleh itu Yang Berhormat Datuk Speaker saya akan menggariskan beberapa agenda yang saya lihat penting untuk kita benar-benar teliti dalam Belanjawan yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar tempoh hari.

Agenda yang pertama Yang Berhormat Datuk Speaker adalah agenda perubahan iklim dan bencana alam yang mapan. Saya mahu mulakan perbahasan saya dengan menyentuh hal yang paling utama yang perlu kita tekankan dalam Belanjawan kali ini iaitu soal perubahan iklim. Bagi pendapat saya sepatutnya Belanjawan negeri Johor pada 2023 ini adalah Belanjawan Perubahan Iklim kerana setiap hari, setiap tahun perubahan iklim semakin lama semakin mendatangkan kesan kepada seluruh negara. Tahun demi tahun negeri Johor sudah menunjukkan simptom perubahan iklim yang sangat jelas. Kalau Johor dilanda hujan lebat tak sampai satu jam sahaja kita dah lihat banyak kawasan mula naik air. Ada banyak kawasan yang banjir kilat dan ada juga yang mengalami banjir termenung. Saya difahamkan sebagai contohnya baru hujan sebentar tadi *highway* Pasir Gudang dah mula naik air. Ada lebih 432 *hotspot* banjir di negeri Johor dan kawasan Puteri Wangsa sendiri dengan pembangunan yang cukup pesat, hampir setiap bulan pasti akan ada banjir, sama ada banjir kilat atau pun banjir yang kita panggil sebagai banjir termenung. Air cepat naik tapi ianya juga lambat surut. Dan sudah tentu isu perubahan iklim kita faham adalah tanggungjawab persekutuan tetapi saya kira dia sangat penting untuk negeri Johor juga mengambil tanggungjawab bersama kerana kita ada Pihak Berkuasa Tempatan. Kalau kita lihat, memang, bila kita cerita tentang isu banjir ini ia akan berbalik semula kepada isu penyelenggaraan longkang, parit dan juga sungai. Contohnya dalam kawasan Puteri Wangsa kawasan yang sudah begitu lama dilanda masalah banjir seperti di Taman Istimewa di Jalan Setia 10 dan 9, di Kampung Kangkar Tebrau, Kampung Paya Kenangan, Taman Bunga Ros. Kenapa saya sebut kawasan-kawasan ini kerana setiap bulan pasti akan naik air di kawasan-kawasan ini.

Dan, kita perlu ambil peluang dalam belanjawan kali ini untuk memperkasakan Pihak Berkuasa Tempatan negeri Johor peruntukan yang lebih sepatutnya kita berikan kepada PBT dan juga agensi yang terlibat untuk merangka polisi-polisi dan juga dasar dan merangka segala strategi yang berkaitan dengan bencana alam. Kita perlu berikan peruntukan tambahan untuk menyelenggara longkang dan juga parit. Saya ada lihat jawapan daripada YB EXCO Alam Sekitar kepada soalan lisan saya tapi diberikan jawapan bertulis di mana YB EXCO juga mengakui bahawa peruntukan yang sangat tinggi untuk diperlukan untuk kita berikan kepada JPS Johor untuk menyelenggara parit dan longkang. Namun saya jadi sedikit risau apabila saya teliti belanjawan pada tahun ini ataupun belanjawan pada tahun 2023 kerana saya dapati bahawa belanjawan pada tahun 2023 ada kekurangan RM10 juta jika nak dibandingkan dengan pemberian kepada JPS untuk Belanjawan 2022. Sepatutnya apabila masalah perubahan iklim makin banyak, kita sepatutnya meningkatkan belanjawan terutama sekali belanjawan pembangunan kepada JPS dan JKR bukannya mengurangkan belanjawan tersebut. Saya harap agar pihak kerajaan negeri Johor akan meneliti kembali perkara ini. Bayangkan November 2022 sahaja di dalam negeri Johor kerana banjir lebih 80 buah keluarga terjejas akibat banjir di 3 buah daerah berbeza. Sedangkan Hospital Sultanah Aminah iaitu hospital negeri iaitu tempat paling kritikal untuk kesihatan Bangsa Johor juga terjejas dengan banjir. Maka kita sepatutnya mengambil satu usaha yang proaktif untuk memastikan penyelenggaraan sungai, longkang, parit semua ini dibuat dengan baik dan kita perlu tambahkan belanjawan setiap tahun bagi mencegah isu banjir.

Kemudian Yang Berhormat Datuk Speaker, saya bawa kepada agenda kedua iaitu agenda jaringan keselamatan sosial yang inklusif. Kita semua ADUN-ADUN Johor telah mengangkat janji untuk memastikan tidak ada Bangsa Johor yang akan sakit, tidak ada Bangsa Johor yang akan susah dan juga lapar tanpa mengira bangsanya, tidak mengira usianya, latar belakang dan juga tidak mengira jantinya. Pastinya janji ini perlu di terjemah dengan rapi

di dalam belanjawan negeri. Saya percaya bahawa belanjawan kali ini telah dimulakan dengan langkah kanan dengan pelbagai inisiatif-inisiatif yang baik tetapi ada beberapa hal dan perkara yang perlu ditekankan dengan lebih serius. Jaringan keselamatan sosial dalam negeri Johor harus menjadi lebih inklusif untuk semua Bangsa Johor. Ada beberapa cadangan dan juga gesaan yang harus saya rakamkan dalam perbahasan saya pada hari ini.

Yang pertama adalah agenda untuk wanita. Wanita Johor harus menerima manfaat yang besar daripada negeri. Saya gesa supaya kerajaan negeri juga berusaha untuk mengurangkan kadar kemiskinan haid atau dengan izin Yang Berhormat Datuk Speaker, *period poverty* dengan memperkenalkan skim sosial sumbangan tuala wanita percuma seperti yang diperkenal di negeri Selangor dalam Belanjawan Selangor 2023. Mungkin pada orang yang tidak berapa faham tentang isu ini mereka rasakan remeh, tetapi sebenarnya isu kemiskinan haid adalah isu yang sangat besar dalam negara kita. Malah skim sosial ini juga diperluaskan bukan sahaja kepada wanita-wanita miskin tegar tapi pada pendapat saya ianya wajar diperluaskan kepada pelajar-pelajar sekolah. Sediakan bantuan ini dengan lebih menyeluruh. Kita contohi sebagai contohnya Negara New Zealand di mana mereka memperkenalkan akses percuma produk pembersihan kepada 3,200 pelajar wanita di 15 sekolah dan Perancis memperuntukkan 1 juta euro memberi tuala wanita di sekolah-sekolah. Sudah tentu peruntukan yang kita perlu teliti di negeri Johor ini berbeza dengan peruntukan di negara-negara lain tetapi langkah pertama kita perlu mulakan kerana isu kemiskinan haid ini mendatangkan kesan kepada begitu ramai Bangsa Johor.

Kedua adalah untuk kesihatan warga dan juga golongan Orang Kurang Upaya. Saya puji usaha kerajaan negeri Johor untuk mengangkat soal kesihatan mental. Hakikatnya lebih 4.2 juta rakyat Malaysia yang mengalami masalah kesihatan mental. Sebab itu usaha penubuhan *MIND-X* untuk membantu Bangsa Johor dengan isu kesihatan mental amat penting dan bernilai. Malangnya apa yang saya lihat daripada pengumuman belanjawan pada minggu lepas, peruntukan *MIND-X* hanya sekitar RM200,000.00 berbanding dengan peruntukan pada tahun lepas iaitu sebanyak RM1 juta. Perkara ini juga sudah dibahaskan oleh ADUN Skudai pada hari semalam, dan saya mahu rakamkan gesaan yang serupa pada hari ini. Sudah tentu Yang Berhormat Datuk Speaker, golongan kurang upaya juga perlu dilindungi dan diperkasakan. Saya puji juga pengenalan *Disability Empowerment and Enhancement Program* ataupun DEEP dengan peruntukan sebanyak RM300,000.00 untuk memastikan golongan OKU ada tempat untuk bekerja. Tetapi agenda memperkasakan OKU ini perlu diperluas kepada kehidupan seharian mereka juga. Hakikatnya kemudahan-kemudahan awam dalam negeri Johor masih lagi belum mesra OKU. Kalau kita lihat bangunan kerajaan, infrastruktur awam memerlukan perhatian segera daripada kerajaan negeri dan juga kerajaan persekutuan. Saya ulangi kembali gesaan saya pada ucapan pada sidang Dewan tempoh hari yang lepas untuk menjalankan *Audit Access Mobility* untuk memastikan negeri Johor lebih mesra OKU. Johor harus siap sedia mengubah ekosistem negeri supaya kita menjadi negeri pertama dalam Malaysia yang lebih mesra OKU berbanding dengan negeri-negeri yang lain. Malah saya juga mahu cadangkan untuk kerajaan negeri Johor menyediakan skim insurans pendidikan dan juga bantuan khas kepada kumpulan OKU termasuk juga skim insurans kesihatan mental mengikut peringkat masing-masing kerana bagi golongan OKU dan mereka yang mempunyai kesihatan mental ini, kes-kes kesihatan mereka memerlukan peruntukan yang lebih tinggi berbanding dengan yang lain. Program ini seperti ini, telah dibuat di Selangor di bawah Yayasan Insan Istimewa Selangor (YANIS) dan juga Kad Iltizam Anak Istimewa Selangor, Kad ANIS. Jadi saya pasti apa yang kita boleh contohi, buang yang keruh kita ambil yang jernih. Yang baik kita jadikan teladan, yang kurang baik kita jadikan sempadan.

Saya percaya usaha murni dari banyak negeri dan negara boleh kita perhalusi dan diadun menjadi formula Johor Untuk Orang Johor. Dalam pembentangan daripada Menteri Besar Johor pada tempoh lepas juga, pada tempoh hari juga ada menyebut tentang pelbagai karnival. Ada karnival kerjaya, karnival TVET, Karnival Bangsa Johor dan macam-macam

karnival. Tapi saya juga berbesar hati untuk mencadangkan satu karnival yang sama dibuat tetapi khas untuk kumpulan OKU dan kanak-kanak istimewa. Kalau kita lihat ramai ibu bapa yang pertama kali ada anak OKU ataupun anak istimewa mereka tidak pasti ke mana mereka nak hantar anak mereka. Apa terapi yang sesuai untuk diberikan kepada anak mereka. Saya pernah ada seorang bapa yang datang ke pejabat saya meminta nasihat kerana dia ada seorang anak *autisme* dan dia perlu tahu apakah perjalanan hidup anak dia daripada tadika ke sekolah rendah, ke sekolah menengah dan kemudian lepas sekolah menengah bagaimana anak ini boleh hidup berdikari.

Jadi saya fikir karnival seperti ini boleh bantu untuk pupuk kesedaran kepada ibu bapa yang memiliki anak-anak OKU dan anak yang istimewa kerana setiap tahun jumlah-jumlah ini juga semakin meningkat. Selain daripada memupuk kesedaran, kita juga boleh panggil banyak pemain industri dan juga pelabur-pelabur supaya mereka, dan kerajaan boleh adakan pertemuan dengan mereka dengan kumpulan ini dengan lebih terus dan lebih dekat. Saya pasti bahawa permintaan-permintaan ini kita boleh perhalusi dan mungkin boleh tambah dalam belanjawan kali ini. Saya juga sedia untuk menyumbang idea dan tenaga berbincang bersama Yang Berhormat EXCO Wanita dan juga Yang Berhormat EXCO Pendidikan berkenaan dengan cadangan karnival ini kerana saya pasti ianya dapat mendatangkan manfaat yang besar kepada Bangsa Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seterusnya agenda memperkasa sistem dan budaya penyelenggaraan Johor. Saya percaya Johor ada potensi yang sangat besar untuk menjadi sebuah negeri yang maju dan berdaya saing. Bangsa Johor juga rajin, mereka sayang kan negeri Johor dan mereka inginkan kualiti kehidupan yang baik. Saya mahu tekankan supaya belanjawan negeri kali ini perlu diterjemah kepada usaha memperkasa sistem dan juga budaya penyelenggaraan negeri. Infrastruktur asas seperti lampu, lampu jalan, longkang, parit dan saliran, tandas awam, bangunan kerajaan negeri dan kemudahan-kemudahan awam seperti di taman, saya lihat apabila saya pergi ke taman-taman dalam DUN Puteri Wangsa, dalam kawasan saya ada banyak taman, dan apabila saya pergi ke taman-taman kita lihat alat-alat permainan untuk kanak-kanak banyak yang tidak di selenggara dengan baik. Ada yang skru dah tercabut dan perkara ini boleh mendatangkan bahaya kepada keselamatan anak-anak itu Yang Berhormat Datuk Speaker. Jadi antara isu yang perlu ditambah baik adalah penyelenggaraan berkala yang konsisten dan juga bertindak cekap dalam menjalankan apa-apa penyelenggaraan selepas mendapat aduan daripada rakyat. Negara Jepun misalnya, sangat terkenal dengan ke kompetensi mereka apabila mereka ingin menyelenggara kemudahan-kemudahan awam. Kita lihat apabila mereka ada dilanda bencana alam seperti gempa bumi sekali pun, ia mengambil masa kurang daripada satu minggu untuk jalan raya-jalan raya yang rosak dibaiki. Ini mentaliti dan budaya negara maju. Johor juga sudah ada budaya itu Yang Berhormat Datuk Speaker, cuma bagi saya perhatian masih lagi kurang di banyak tempat. Sebab itu belanjawan kena juga tambah peruntukan kepada PBT-PBT, bagi mereka peruntukan untuk beli alat bantu kerja ataupun dengan izin Yang Berhormat Datuk Speaker, *working aid tool*. Jangan sampai PBT kita, mereka mungkin ada yang nak bekerja tetapi alat mereka tidak cukup, barang-barang mereka tidak ada kerana saya juga ada dengar *complaint* bahawa ada banyak barang-barang yang tidak cukup dalam PBT kita Yang Berhormat Datuk Speaker.

Saya faham bahawa ada usaha untuk mendigitalkan sistem perkhidmatan awam Johor dan saya cadangkan kita juga perkenalkan sistem JEJAK ataupun *tracking system* kepada kerja-kerja PBT. Jadi apabila ada Bangsa Johor yang membuat aduan, mereka juga boleh jejak apa *update* terhadap aduan yang mereka telah buat. Perkara ini juga boleh mewujudkan akauntabiliti dan dekatkan komuniti dengan segenap perkhidmatan yang ada dalam negeri Johor. Johor kena jauh melangkah ke hadapan dalam bab ini. Kita ada Bangsa Johor yang bijak pandai yang boleh bantu, saya pasti sekiranya kita panggil mereka untuk bantu kita dapat jalankan usaha ini. Apabila semua kemudahan dalam negeri ini dapat diakses, birokrasi-birokrasi berjaya dipotong barulah Bangsa Johor dapat kualiti kehidupan yang layak dinikmati oleh mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, agenda seterusnya yang ingin saya tekankan adalah agenda untuk mengurangkan ketirisan dan pembaziran dan juga agenda untuk meningkatkan prestasi. Yang saya mahu sebut adalah tentang soal ketirisan dan pembaziran ini adalah apabila kita berbelanja hasil negeri, kita harus sama-sama ingat bahawa ini semua adalah hasil titik peluh setiap Bangsa Johor yang bekerja siang malam untuk membangunkan negeri Johor. Jadi setiap daripada hasil ini perlulah disalurkan kepada tempat-tempat yang betul sebagai contohnya yang saya dah tekankan sebentar tadi bajet yang besar perlu diberi kepada JPS dan JKR kerana saya juga ada mendapatkan aduan bahawa apabila mereka ingin menyelenggara sungai, longkang dan parit sebagai contohnya. Bajet setiap tahun sebenarnya sangat besar, sebagai contohnya di kawasan saya di Sungai Tebrau, kalau mereka nak menyelenggara Sungai Tebrau itu, satu tahun memerlukan RM40 juta. Tetapi bajet yang diterima tidak cukup kerana dia bukan hanya perlu menyelenggara satu sungai tetapi begitu banyak sungai yang perlu di selenggara. Kemudian saya lihat ada juga jawapan daripada soalan yang kami utarakan pagi tadi, soalan daripada saya, Yang Berhormat Stulang, Yang Berhormat Bukit Batu berkenaan dengan banjir. Saya lihat jawapan ada juga menyatakan bahawa sudah ada usaha untuk memastikan kolam-kolam tadahan itu dan segala longkang-longkang dan parit di selenggara namun begitu apabila kami turun ke lapangan ianya tidak sama dengan apa yang telah dilaporkan. Begitu banyak lagi kolam-kolam tadahan yang sebenarnya belum di selenggara. Sebagai contohnya di kawasan Setia Indah 9 dan 10, kita lihat bagaimana mungkin di kawasan itu kolam tadahannya dah bagus tetapi bila kita lihat *upstream* dengan izin Yang Berhormat Datuk Speaker, masih banyak lagi kolam-kolam tadahan yang belum di selenggara dengan baik. Jadi apabila satu sahaja kolam tadahan di tengah-tengah itu baik tetapi kolam-kolam tadahan di *upstream* tidak baik akhirnya mendatangkan kesan kepada kawasan perumahan yang di bawah. Jadi saya faham bahawa perkara-perkara ini juga memerlukan akauntabiliti dan tanggungjawab yang besar oleh pemaju-pemaju. Namun saya pasti dan percaya bahawa kerajaan negeri juga mempunyai kuasa untuk memanggil semua pemaju-pemaju yang bertanggungjawab ini untuk mereka benar-benar menjalankan tanggungjawab mereka. Dan apabila PBT mengambil alih projek-projek ini, mereka perlu pastikan segala sen dan ringgit rakyat negeri Johor ini dapat menyelenggara kolam-kolam tadahan supaya tidak lagi isu-isu banjir ini berlaku. Jangan ada sesekali sebarang perbelanjaan hasil negeri digunakan untuk kepentingan peribadi, untuk menjadi alat politik dan juga digunakan untuk menebalkan poket pemimpin sendiri.

Johor tidak boleh hanya sekadar berniat untuk menjadi negeri yang paling kaya tetapi negeri yang beramanah dan berintegriti dalam banyak-banyak belanjawan negeri dan belanjawan persekutuan juga memang ada banyak janji manis yang kita berikan tetapi acap kali janji-janji ini tidak ditunaikan. Rancangan belanjawan memang penting tetapi yang lebih penting lagi adalah pelaksanaan rancangan itu juga. Mana yang baik kita perlu puji, jadi saya puji pencapaian Bajet *Surplus* 2023, harap dengan adanya bajet *surplus* kita dapat teliti untuk meningkatkan Belanjawan 2023 terutama sekali untuk menangani isu banjir.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga nak ambil kesempatan ini, untuk juga menyentuh sedikit tentang cadangan Yang Berhormat Kukup dan Yang Berhormat Permas tentang kenaikan elaun.

YB Speaker : Yang Berhormat, dua minit lagi.

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz (Puteri Wangsa) : Baik, ini *last* Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk cadangan meningkatkan elaun Yang Berhormat Datuk Speaker, saya fikir daripada kita berbincang tentang kenaikan elaun ADUN sahaja, lebih elok kita berbincang tentang usaha meningkatkan peruntukan. Kerana elaun yang dapat ini kita sahaja tetapi peruntukan ini akan turun kepada Bangsa Johor. Jadi untuk meningkatkan peruntukan itu adalah satu benda yang kita, saya pasti bahawa kita akan dapat sokongan penuh daripada blok kerajaan dan blok pembangkang. Lebih elok lagi Yang Berhormat Datuk Speaker,

dalam peningkatan peruntukan ini kita juga boleh bincang untuk menambahkan elaun ketua-ketua kampung, ketua-ketua masyarakat dan juga kita boleh lihat daripada negeri-negeri lain bagaimana mereka memberikan insentif khas kepada anggota penyelamat terutama sekali anggota penyelamat yang terlibat dengan banjir. Sebagai contohnya insentif khas kepada Polis, kepada Bomba, kepada ATM. Saya fikir peruntukan-peruntukan ini lebih penting dibincangkan daripada peningkatan elaun ADUN sahaja.

Jadi Yang Berhormat Datuk Speaker, perjalanan membina sebuah negeri yang maju tidak berakhir dengan perbahasan belanjawan negeri malah perbahasan belanjawan negeri hanya lah satu permulaan. Saya doa kepada yang maha esa, agar Bangsa Johor akan meraih setiap manfaat dan kebaikan daripada usaha pemimpin-pemimpin yang beramanah. Sekian sahaja daripada saya. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Terima kasih Puteri Wangsa, saya jemput Pasir Raja.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan salam maju Johor. Segala puji-pujian bagi Allah tuhan sekian alam, demikian juga limpahan selawat ke atas Nabi Muhammad SAW semoga kita mendapat syafaat dan rahmat kelak. Terlebih dahulu dengan hormat dan penuh takzimnya patik mewakili DUN Pasir Raja, merafak sembah menjunjung kasih dengan ucapan setinggi-tinggi tahniah selamat hari ulang tahun keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu.

Patik juga ingin menzahirkan setinggi-tinggi tahniah dan kepada Duli Yang Amat Mulia Tengku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT. Adalah menjadi kebanggaan Bangsa Johor, JDT telah mencipta sejarah dengan pasukan, sebagai pasukan pertama dalam sejarah penganjuran Liga Malaysia yang merekodkan kejayaan menyapu bersih kesemua empat piala dalam satu musim.

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kerana memberi ruang dan peluang kepada Pasir Raja untuk menyuarakan suara rakyat dan mewakili pendapat, pandangan dan mengemukakan cadangan-cadangan khusus dan turut serta mengambil bahagian dalam ucapan perbahasan kali ini. Diharapkan agar apa yang dibahaskan ini mampu memberi manfaat dan melakukan yang terbaik buat Johor dan khususnya buat DUN Pasir Raja.

Malam terang cahaya bulan, anak kecil bersuka ria, ekonomi Johor satu keutamaan, agar negeri maju rakyatnya bahagia.

Yang Berhormat Datuk Speaker, ucapan tahniah dan terima kasih buat Menteri Besar Johor, Yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz bin Ghazi di atas pembentangan Belanjawan Johor 2023 yang bertema, "Maju Johor Makmur : Bersama Rakyat". Dengan memperuntukkan perbelanjaan mengurus sebanyak RM1.126 bilion sementara RM600 juta diperuntukkan untuk perbelanjaan pembangunan yang bakal digunakan bagi memartabatkan pertumbuhan ekonomi Johor dan mempertingkatkan kesejahteraan Bangsa Johor. Pasir Raja juga ingin menzahirkan ucapan terima kasih kepada Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam Negeri Johor yang telah memenuhi jemputan Pasir Raja meninjau keadaan bangunan Sekolah Agama Taman Sri Saujana pada Ahad, 25 September 2022. Alhamdulillah, peruntukan yang disalurkan dapat memperbaiki kelas-kelas yang rosak dan memberi keselesaan kepada para pelajar.

Terima kasih juga kepada Pengerusi Jawatankuasa Perumahan Dan Kerajaan Tempatan Negeri Johor yang sentiasa memantau kerja-kerja menyiapkan Projek Perumahan Residensi Kota Tinggi. Pasir Raja berharap janji untuk menyerahkan kunci rumah kepada pembeli dapat ditunaikan menjelang 1 Januari 2023 nanti. Pasir Raja yakin dengan ciri-ciri khidmat

bakti begini kita sama-sama dapat menjaga kesejahteraan Bangsa Johor dan seterusnya merealisasikan Agenda Maju Johor 2030.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Pasir Raja juga ingin menzahirkan penghargaan kepada agensi-agensi kerajaan yang telah memberikan kerjasama menangani aduan rakyat dan isu-isu pembangunan di DUN Pasir Raja. Kesungguhan mereka membantu amatlah dihargai. Cuma ada kalanya kesungguhan ini agak tergendala apabila kurangnya peruntukan terutama pada hujung tahun seperti sekarang ini. Justeru itu, Pasir Raja memohon agar peruntukan kecemasan disalurkan kepada agensi-agensi tertentu supaya jika ada keperluan kecemasan dapat dibantu dengan kadar segera.

Terima kasih daun keladi, lepas ini kita bekerjasama lagi. Kepada semua agensi kerajaan peringkat daerah Kota Tinggi yang diketuai oleh Yang Berhormat Datin Paduka Hajah Hazlina binti Jalil, Pegawai Daerah Kota Tinggi. Perkhidmatan sebegini selari dengan strategi pertama meningkatkan kompetensi perkhidmatan awam dan modal insan di bawah teras pertama iaitu tadbir urus kerajaan.

Tidak dinafikan kemudahan telekomunikasi seperti talian Internet hari ini menjadi keperluan bagi setiap individu terutama sejak pandemik COVID-19 melanda seluruh dunia. Penggunaannya cukup meluas termasuk dalam kalangan pelajar kerana masing-masing mengikuti pembelajaran secara dalam talian. Tidak terkecuali bagi mereka yang bekerja dari rumah dan perniagaan yang mula menambah perkhidmatan pesanan secara dalam talian. Ya, masyarakat sememangnya memerlukan teknologi terkini dan canggih untuk melakukan pekerjaan harian tetapi yang kita lihat kemampuan kita tidak setanding teknologi. Perkhidmatan Internet hari ini dilihat masih tidak menyeluruh. Bukan sahaja di kawasan pedalaman malah di bandar-bandar besar turut mengalami masalah pencapaian.

Di dalam DUN Pasir Raja kawasan-kawasan yang menghadapi masalah pencapaian jaringan Internet ialah FELDA Bukit Besar, FELDA Bukit Ramon, FELDA Sungai Sayong, FELDA Pasir Raja, Taman YPJ, Kampung Sungai Telor, Kampung Baru Sungai Telor, Kampung Rantau Panjang dan Kampung Sungai Redan. Besarlah harapan Pasir Raja agar permasalahan ini mendapat perhatian utama bagi memastikan warga 4 buah FELDA, 4 kampung dan sebuah taman di dalam DUN Pasir Raja tidak tercicir untuk menikmati inisiatif jaringan internet dan telekomunikasi strategi ketiga infrastruktur bekalan air, elektrik dan telekomunikasi yang dinyatakan dalam Teras Keempat Kemudahan dan Keperluan Asas.

Yang Berhormat Datuk Speaker, orang kampung sekarang ini dah celik IT, dah *advanced* dan pandai berniaga dan berurusan di atas talian. Malangnya, jaringan perniagaan mereka terbatas kerana capaian Internet yang lemah. Begitu juga anak-anak yang memerlukan capaian Internet untuk menyiapkan kerja sekolah, tuisyen di atas talian dan pelbagai aktiviti pembelajaran mahupun aktiviti sosial. Takkanlah sampai viral isu terpaksa panjat pokok kelapa sawit untuk mendapatkan *line*, ini contoh baharu kita nak selesaikan masalah ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di dalam Teras Kedua Pembangunan Ekonomi di bawah Strategi Keempat Pembangunan Usahawan dan Inisiatif. Ketiga, Program Pembangunan Ekonomi Setempat memperuntukkan sebanyak RM1 juta yang mampu melihat, memberi manfaat kepada sekurang-kurangnya 40 persatuan serta pertubuhan dalam komuniti.

Oleh yang demikian, Pasir Raja memberikan beberapa cadangan untuk kita sama-sama dapat membantu peniaga-peniaga kecil. Yang pertamanya, melonggarkan syarat tapak berniaga dengan memperkenalkan kadar sewa tapak perniagaan secara harian. Kedua, memberikan ruang kosong di sekitar DUN Pasir Raja khususnya di Taman Seri Saujana yang tidak mengganggu lalu lintas dan tidak terlalu hampir dengan premis perniagaan dalam bangunan untuk digunakan sebagai tapak perniagaan sementara. Ketiga, memberi kebebasan kepada peniaga untuk meniaga di mana-mana lokasi selagi mana ia memenuhi kedua-dua syarat di atas.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di sini Pasir Raja turut ingin memberikan cadangan buat pembangunan usahawan. Pertama, menghimpunkan semua agensi yang berkaitan dengan usahawan dan keusahawanan di bawah satu agensi pemudah cara. Kedua, mewujudkan bekalan data senarai pengusaha dan perusahaan yang ada di dalam setiap daerah. Dan ketiga, menghubungkan program pembangunan keusahawanan di antara agensi dan usahawan melalui agensi pemudah cara dan pengkalan data tersebut.

Teras Keempat, Kemudahan dan Keperluan Asas. Di bawah Teras Keempat, Strategi Pertama iaitu Penyelenggaraan Dan Naik Taraf Infrastruktur Awam menyatakan sebanyak RM87.6 juta diperuntukkan untuk membina dan menaik taraf jalan negeri, jalan kampung dan jambatan di seluruh negeri. Untuk makluman, jalan kasaran sepanjang 4.4 kilometer telah dibuat di Kampung Seri Aman di dalam kawasan DUN Pasir Raja namun sehingga kini jalan kasaran itu masih belum berturap. Oleh yang demikian, Pasir Raja berharap jalan kasaran yang menghubungkan Kampung Seri Aman dengan jalan utama dapat dinaik taraf kepada jalan berturap sepenuhnya, demi keselesaan masyarakat kampung tersebut.

Ketika ini penduduk kampung terpaksa menggunakan jalan tersebut yang kurang selesa kerana tidak mempunyai pilihan lain. Laluan itu tidak sewajarnya terbiar lama dalam keadaan tidak sempurna kerana ia satu-satunya kemudahan penduduk kampung ke bandar dan ke kampung berhampiran. Walaupun laluan itu hanya kira-kira 4 kilometer namun disebabkan keadaan fizikal jalan menjadikan kenderaan orang-orang kampung kerap mengalami kerosakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, beberapa buah kampung di dalam DUN Pasir Raja memiliki kemampuan lampu jalan yang amat terhad. Ada beberapa buah lokasi terutama di persimpangan jalan di kampung agak gelap dan suram menyebabkan kerap berlaku kemalangan. Peruntukan sebanyak RM3.5 juta telah diperuntukkan untuk pemasangan lampu jalan, lampu persimpangan dan lampu *amber* dengan penggunaan teknologi hijau yang merangkumi 21 kilometer jalan-jalan negeri seperti yang dinyatakan di dalam Teras Keempat Kemudahan dan Keperluan Asas, Strategi Satu Penyelenggaraan Dan Menaik Taraf Infrastruktur Awam. Inisiatif dua, menaik taraf kemudahan lampu jalan.

Oleh yang demikian, Pasir Raja memohon pertama, lampu jalan untuk 50 batang tiang lampu di Kampung Sungai Telor dan Kampung Rangkaian. Kedua, lampu jalan untuk 16 batang tiang lampu di Kampung Rantau Panjang. Inisiatif ini pastinya sedikit sebanyak melegakan hati penduduk kampung terutama dalam aspek keselamatan membabitkan pencegahan jenayah dan kemalangan. Lebih penting, jenayah juga dapat dipantau apabila kawasan ini mulai terang pada waktu malam.

Yang Berhormat Datuk Speaker, izinkan Pasir Raja menzahirkan sedikit luahan rasa berkaitan peruntukan membaiki jalan dan lampu jalan yang melibatkan jalan persekutuan terutamanya Jalan FT94, Jalan Kota Tinggi – Kulai. Jalan sepanjang 19 kilometer daripada simpang Kota Tinggi – Kulai sehingga persimpangan Orchard Golf Resort yang tiada lampu jalan dan kualiti jalan yang semakin teruk. Jalan tersebut adalah jalan utama yang menghubungkan daerah Kota Tinggi dan Kulai. Kerap berlaku kemalangan baru-baru ini berlaku kemalangan jiwa dan menyukarkan anggota penyelamat mencari mangsa kerana jalan gelap.

Oleh yang demikian, Pasir Raja berharap pihak kerajaan persekutuan dapat mengambil perhatian yang sewajarnya kepada isu ini dan menyalurkan peruntukan yang sewajarnya. Jika tidak dapat nak baiki sepenuhnya sekurang-kurangnya dapatlah diberi tumpuan memasang lampu jalan bermula dari simpang Kota Tinggi – Kulai ke Kampung Sungai Telor sepanjang 7 kilometer atau pemasangan lampu jalan di 6 simpang utama iaitu simpang masuk Kampung Seri Aman, simpang masuk Kampung Seri Delima, simpang masuk

Kampung Sri Jaya, simpang masuk Kampung Sungai Telor, simpang masuk Kampung Baru Sungai Telor dan simpang di Orchard Golf Resort masuk ke FELDA Bukit Besar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebagaimana Titah Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar ketika merasmikan Mesyuarat Kedua Bagi Penggal Persidangan Pertama Dewan Undangan Negeri Johor Yang Ke-15, Baginda menggesa kerajaan persekutuan memberi peruntukan yang lebih banyak kepada Johor berikutan Johor adalah penyumbang utama ekonomi negara. Dengan kutipan hasil persekutuan berjumlah hampir RM13 bilion dari negeri Johor. Namun apa yang dilihat ialah Johor seolah-olah dianaktirikan umpama, pantai lukut luas terbentang, teluknya penuh berbatu karang, ibarat melukut di tepi gantang, masuk tidak keluar tidak berkurang.

Pasir Raja berharap kerajaan Malaysia yang baharu dibentuk yang diketuai oleh Perdana Menteri Ke-10, Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim tidak menganaktirikan Johor dalam agihan peruntukan. Teras Keenam Orang Muda Johor, iaitu Strategi Dua : Sukan dan Rekreasi. Agenda untuk menghasilkan atlet-atlet bertaraf antarabangsa dari kalangan orang muda Johor. Johor telah meluaskan kuasa dalam arena sukan negara menerusi kejayaan sebagai juara keseluruhan buat kali pertama di Sukan Malaysia SUKMA 2022. Apabila mengungguli carta kedudukan pingat dengan kutipan 77 emas, 52 perak dan 43 gangsa. Untuk mencapai kecemerlangan di dalam bidang sukan ini bukanlah satu impian yang mudah dicapai. Oleh itu, satu perubahan perlu diambil dalam mencorakkan masa depan sukan di Johor. Pilihan sukan olahraga merupakan satu sukan berprestij dan selalu menjadi tumpuan di peringkat kebangsaan dan antarabangsa. Ketandusan atlet olahraga berkualiti menjadi rangsangan untuk Pasir Raja mencadangkan pembinaan trek olahraga yang bermutu tinggi di padang asrama Sekolah Menengah Kebangsaan Tun Habab.

Pasir Raja memohon agar padang asrama ini dinaik taraf menjadi mini stadium bagi memberi kemudahan sukan olahraga. Dengan adanya kemudahan ini boleh menampung kehendak-kehendak latihan dan penyediaan pasukan bukan sahaja untuk sekolah ini malahan keseluruhan sekolah di dalam DUN Pasir Raja khasnya dan keseluruhan sekolah dalam daerah Kota Tinggi amnya di mana setakat ini tiada satu pun kemudahan trek olahraga sintetik dalam daerah Kota Tinggi yang mengandungi 12 buah sekolah menengah dan 29 buah sekolah rendah dan seterusnya berkeupayaan untuk mengelola kejohanan olahraga yang lebih sempurna.

Dari Saidina Ali bin Abi Talib, “jika kamu mahu melihat masa depan sesebuah negara maka lihatlah pemuda-pemudinya pada hari ini”. Jaminan kekuatan negara dan kehebatan orang muda terletak kepada pendidikan. Hanya dengan pendidikan dan ilmu kehidupan akan berada pada landasnya. Tidak dapat dinafikan harapan kita tetap bersandar kepada golongan muda yang beramal dengan ilmu kerana itulah sebenarnya kekuatan untuk mencapai Agenda Maju Johor 2030.

Oleh itu Yang Berhormat Datuk Speaker, Pasir Raja ingin mencadangkan agar Sekolah Menengah Tun Habab yang berada di dalam kawasan DUN Pasir Raja tidak ketinggalan menikmati inisiatif 5 program *Youngsters Coding* dan inisiatif 6 program *Young Droneengineers*. Inisiatif strategi ketiga pendidikan anak muda di dalam teras anak muda. Sekolah kluster kecemerlangan yang popular dengan gelaran *glorious Tun Habab* melalui aktiviti Duta Penggerak Digital. Mereka pernah memenangi beberapa pertandingan yang berkaitan Sains Dan Teknologi, Kejuruteraan Dan Matematik (STEM) sejak tahun 2019 hingga tahun ini antara pencapaian yang membanggakan.

Pingat emas di *Science And Invention Fair 2022* di Bali, Indonesia. Naib Johan *Writing Digital 2022* peringkat negeri Johor. Tempat keempat dan kelima bagi *Online National Robotic Competition 2020* bagi kategori *beginner level*. *Gold medal award* dalam *World Young Investent Exhibition 2020* di Kuala Lumpur dan mara ke peringkat akhir pertandingan

Robotik Antarabangsa 2019 di Universiti Islam Antarabangsa. Kejayaan-kejayaan yang membanggakan ini wajar diberi aspirasi dan menerima inisiatif sebagai suntikan meningkatkan tahap kompetensi. Keluarga merupakan institusi asas dalam sistem kehidupan. Berjaya atau gagal institusi tersebut akan memberikan impak yang besar kepada keseluruhan institusi masyarakat serta mempengaruhi kejayaan dan kegemilangan sesebuah negara. Keluarga bahagia dapat memberi sumbangan besar kepada agenda Maju Johor 2030. Kepentingan-kepentingan mewujudkan keluarga yang bahagian dalam kehidupan masyarakat dalam era globalisasi ini adalah seperti berikut: Melahirkan satu generasi muda yang berketerampilan, mengelakkan berlakunya masalah sosial dalam keluarga.

YB Speaker : Yang Berhormat, tinggal satu minit lagi.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Baik Tuan Speaker. Mengurangkan kes jenayah, mampu meningkatkan produktiviti masyarakat, mampu menjamin keamanan negara, menyumbang kepada pembangunan negara. Untuk mewujudkan keluarga bahagia, ibu bapa wajar mempunyai jadual waktu yang seimbang antara kerjaya dan keluarga, meluangkan masa berkualiti bersama anak-anak adalah satu cara terutama anak-anak di bawah umur 12 tahun yang masih memerlukan perhatian sepenuhnya daripada ibu bapa. Ketika umur sedemikianlah mereka membesar dengan dipengaruhi oleh cara ibu bapa mengurus mereka.

Oleh yang demikian, Pasir Raja ingin mencadangkan di kawasan-kawasan luar bandar, terutamanya di kawasan FELDA disediakan taman rekreasi untuk memenuhi keperluan sosial masyarakat setempat, sekali gus membantu komuniti setempat menghabiskan masa berkualiti bersama keluarga. Taman rekreasi tersebut boleh diserahkan kepada JPKK bagi tujuan mengawal selia cara guna dan kebersihan persekitaran. Terdapat empat FELDA di dalam DUN Pasir Raja. Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Masa tamat Yang Berhormat.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Belanjawan Johor 2023 ini menyediakan keperluan-keperluan rakyat secara menyeluruh demi kemakmuran rakyat dan kestabilan negeri Johor. Senyum manis bersimpuh sopan, molek pekerti gadis timur, ekonomi negara satu keutamaan, Johor maju rakyat makmur. Akhir kata dari Pasir Raja, kepimpinan adalah sebuah kemuliaan sekiranya dilaksanakan dengan penuh amanah, sebaliknya membawa kehinaan jika dilaksanakan dengan pengkhianatan dan pengabaian. Wabillahaufik walhidayah wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, Pasir Raja menyokong Belanjawan Johor 2023. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih Pasir Raja. Dijemput Yang Berhormat Tenang.

YB Puan Haslinda binti Salleh (Tenang) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker dan Yang Berhormat Ahli-Ahli Dewan Negeri Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker kerana memberi peluang kepada Tenang terlibat sama dalam perbahasan Belanjawan 2023 pada hari ini.

Tenang juga ingin mengambil kesempatan ini mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor kerana telah berjaya membentangkan Belanjawan 2023 yang bertemakan Maju Johor Makmur Bersama Rakyat. Selepas meneliti Belanjawan Johor 2023 ini, saya mendapati belanjawan ini merupakan satu belanjawan yang dirangka dengan mengambil kira keperluan serta suara hati semua golongan pelbagai peringkat umur, melangkaui batas agama dan kaum tanpa menyisihkan mana-mana pihak. Selain itu, belanjawan ini juga merupakan belanjawan mampan dan realistik yang mampu dilaksanakan oleh kerajaan negeri berdasarkan unjuran pendapatan kerajaan negeri pada

tahun 2023 nanti. Apa yang lebih melegakan, belanjawan kali ini merupakan belanjawan surplus selepas dua belanjawan sebelum ini mengalami defisit disebabkan iklim ekonomi negara terjejas teruk akibat pandemik COVID-19.

Namun begitu, selepas meneliti laporan belanjawan ini dengan lebih mendalam, saya berpendapat masih terdapat sedikit ruang bagi tujuan penambahbaikan apabila tiada sebarang insentif disediakan untuk mereka yang bergantung hidup dengan sektor ekonomi GIG ataupun GIG. Pada tahun 2021, dianggarkan sejumlah lebih 4 juta orang pekerja ekonomi GIG berikutan ketidak tentuan ekonomi negara serta kadar pengangguran meningkat dan ekonomi GIG yang bersifat kerja sementara dengan masa yang fleksibel selain bebas daripada ikatan kontrak menjadi pilihan rakyat termasuk rakyat negeri Johor.

Biarpun pekerja ekonomi GIG seperti penghantar makanan, pemandu GRAB dan *e-Hailing* mahupun pekerja industri seni ini tidak diiktiraf di bawah Akta Kerja 1955 Ordinan Buruh Sabah Bab 67 dan Ordinan Buruh Sarawak Bab 76, selain tidak menikmati faedah gaji minimum, hakikatnya mereka terpaksa berjuang untuk menyara keluarga dengan pendapatan yang tidak konsisten melalui pekerjaan yang bersifat sementara. Dan tidak dapat dinafikan mereka ini turut menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negara. Sehubungan itu, adalah penting nasib mereka ini diberi perhatian, dengan kerajaan menyediakan insentif sewajarnya bagi membela nasib dan meringankan beban mereka terutama ketika keadaan ekonomi yang diramalkan mencabar pada tahun hadapan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sektor pertanian merupakan antara sektor industri pemacu utama ekonomi negeri Johor, di mana laporan Jabatan Perangkaan Malaysia melalui Laporan Sosioekonomi Negeri Johor 2021, sektor ekonomi menyumbang sebanyak 12.9% kepada keseluruhan Keluaran Dalam Negara Kasar Johor dengan nilai sejumlah RM17 bilion. Merujuk kepada Kod Skor Agro-Makanan Negeri Johor 2020, Johor merupakan pengeluar buah-buahan serta ayam terbesar selain pengeluar sayur-sayuran dan susu segar kedua dalam negara. Berdasarkan fakta tersebut, hasrat kerajaan negeri untuk merebut peluang menjadikan Johor sebagai *food basket* kepada Malaysia dan *food bank* kepada negara serantau bukan sesuatu yang mustahil untuk direalisasikan melalui usaha serta kerjasama yang dijalin dengan pelbagai pihak lain. Namun bagi mencapai matlamat tersebut, saya berharap kerajaan negeri tidak hanya memberi tumpuan kepada pengusaha-pengusaha besar sahaja, sebaliknya turut perlu membantu petani yang menjalankan aktiviti pertanian dalam skala kecil di kawasan pedalaman sebagai sumber rezeki mereka.

Besarliah harapan saya agar petani yang menjalankan aktiviti pertanian terutamanya di Tenang diberi perhatian dan dimasukkan ke dalam perancangan serta mendapat faedah daripada Belanjawan 2023 ini melalui peruntukan sektor pertanian memandangkan kami berada di dalam daerah Segamat yang mana pertanian merupakan kebitaraan bagi daerah ini. Selain itu, seperti mana yang pernah saya suarakan ketika lawatan Yang Amat Berhormat Menteri Besar ke Parlimen Labis sebelum ini, terdapat keperluan untuk mewujudkan pusat pengumpulan hasil pertanian sebagai pemangkin kepada pembangunan sektor pertanian di Labis. Selari dengan status daerah Segamat sebagai daerah pertanian. Kewujudan pusat pengumpulan hasil pertanian itu nanti dilihat bukan sahaja dapat membantu petani khususnya petani yang menjalankan aktiviti berskala kecil, memasarkan hasil pertanian mereka, malah lebih dari itu turut mampu mengurangkan kebergantungan kepada orang tengah, selain dapat menarik minat penglibatan golongan muda dalam bidang pertanian secara serius.

Melalui pemerhatian serta maklum balas penduduk setempat, antara halangan terbesar yang dihadapi golongan muda di Tenang, untuk melibatkan diri secara serius dalam sektor pertanian adalah masalah tidak memiliki tanah sendiri, kekurangan modal kerja dan masalah untuk memasarkan hasil pertanian mereka. Ini adalah faktor utama yang menjadi penghalang kepada penglibatan secara serius penduduk tempatan terutama golongan muda untuk memulakan usaha dalam sektor pertanian. Daripada dapatan dan tinjauan yang

dilakukan, terdapat ramai penduduk setempat termasuk golongan muda yang menyedari potensi bidang pertanian dan berminat untuk menceburi bidang ini secara serius, namun permasalahan seperti yang saya nyatakan tadi menjadi penghalang mereka mengorak langkah pertama. Oleh itu, saya mohon untuk disediakan tanah-tanah pertanian milik kerajaan sama ada dikurniakan atau dipinjamkan atau disewa belikan secara besar-besaran kepada anak-anak muda ini di kampung-kampung bagi mereka memulakan usaha di dalam bidang pertanian ini.

Tidak dinafikan terdapat pelbagai bentuk bantuan kerajaan melalui geran-geran yang disediakan oleh kerajaan pusat menerusi agensi berkaitan dengan Kementerian Pertanian dan Industri Makanan termasuk pihak institusi kewangan. Namun melalui pengalaman mereka yang pernah memohon geran serta bantuan yang diuar-uarkan sebenarnya proses untuk mendapatkan bantuan tersebut tidaklah semudah yang disangkakan. Saya dimaklumkan mereka terpaksa menyediakan pelbagai dokumen seperti rekod jual beli yang mana kebanyakan daripada mereka tidak memiliki dokumen tersebut ekoran baru menjalankan aktiviti secara kecil-kecilan mahupun belum memulakan projek sendiri atau bekerja dengan orang lain. Selain itu terdapat juga isu bantuan yang disalurkan bukan berupa *input* atau peralatan pertanian yang bersesuaian dengan projek yang dijalankan. Di samping isu terpaksa berdepan masalah proses kelulusan permohonan yang memakan masa terlalu lama di mana ada yang mengadu mereka terpaksa menunggu hampir setahun hanya untuk mendapatkan bantuan baja, racun rumpai mahupun paip bagi tujuan pengairan projek tanaman mereka.

Saya harap kerajaan negeri dapat melihat perkara ini dan mencari jalan penyelesaian segera bagi membantu golongan ini kerana terdapat dalam kalangan mereka terpaksa gulung tikar dan melupakan terus aktiviti pertanian disebabkan beberapa kelemahan agensi terlibat sekali gus menjejaskan penglibatan penduduk di dalam sektor ini. Saya juga berasa sedikit gusar melihat jumlah peruntukan hanya RM8 juta yang disediakan untuk sektor pertanian seperti industri pengeluaran makanan dalam Belanjawan Negeri 2023 ini yang pada hemat saya terlalu kecil dan dibimbangi tidak mampu memacu sektor ini untuk berkembang seperti mana yang dihasratkan. Selari dengan peranan serta sumbangan sektor pertanian kepada ekonomi negeri terutamanya ketika kenaikan *input* pertanian yang begitu ketara ketika ini berikutan kejatuhan nilai ringgit dan pengukuhan nilai dolar Amerika, besarlah harapan saya agar kerajaan negeri melihat perkara ini bagi memastikan sektor pertanian dan industri makanan di negeri Johor dapat terus berkembang seperti yang diharapkan pada tahun hadapan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selain sektor perkhidmatan dan pertanian, sektor pelancongan turut menjadi antara penyumbang utama ekonomi Johor berikutan kedudukan negeri Johor sebagai salah satu pintu masuk pelancong antarabangsa ke negara ini. Berdasarkan laporan Jabatan Perangkaan Malaysia, Johor mencatatkan ketibaan seramai 1 juta pelancong domestik, meletakkan Johor pada kedudukan teratas di dalam negara. Dalam belanjawan ini juga dapat dilihat dengan jelas komitmen tinggi kerajaan negeri untuk menjadikan Johor sebagai destinasi utama pelancongan seperti yang diterjemahkan melalui pelbagai strategi dan inisiatif dengan peruntukan berjumlah lebih RM29 juta. Melalui pelbagai inisiatif yang disediakan oleh kerajaan negeri dalam belanjawan ini, saya percaya sektor pelancongan mampu kembali melonjak sebagai salah satu penyumbang utama kepada ekonomi negeri pada tahun 2023, sekali gus mampu membuat pemain industri pelancongan menarik nafas lega selepas terpaksa berehat hampir dua tahun sepanjang tempoh negara dilanda wabak. Namun, di sebalik peruntukan yang agak besar itu, saya dapati ianya lebih tertumpu di pintu masuk ke negeri ini serta daerah tertentu dan tidak bersifat menyeluruh. Di mana terdapat kawasan yang berpotensi untuk dibangunkan serta dipromosikan seperti lokasi-lokasi menarik yang terdapat di dalam DUN Tenang kurang mendapat perhatian dan tidak dimasukkan di dalam perancangan Belanjawan pada kali ini.

Untuk makluman Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli-Ahli Yang Berhormat sekalian, Labis khususnya Tenang berpotensi besar untuk dimajukan sebagai lokasi pelancongan berasaskan alam semula jadi memandangkan kedudukannya yang bersempadan dengan kawasan hutan yang begitu luas menganjur sehingga ke daerah Kluang dan Kota Tinggi. Tidak keterlaluan jika saya katakan Labis merupakan syurga kepada pencinta alam semula jadi. Bukan sahaja kerana terdapat kawasan air terjun yang menarik malah kepelbagaian flora dan faunanya juga merupakan satu keunikan yang mampu ditawarkan kepada pengunjung.

Selain lokasi perkelahan seperti Taman Eko Rimba Taka Melor, Litar Sukan Lasak Salor Gajah dan Pusat Rekreasi Kolam Air Panas yang masing-masing di bawah selenggaraan Jabatan Perhutanan dan Majlis Daerah Labis, terdapat juga produk lain di Labis seperti perusahaan kayu hanyut, permainan gasing tradisional serta ternakan kancil dan kijang yang menjanjikan pengalaman menarik kepada pelancong yang berkunjung ke Labis. Selain lokasi yang saya nyatakan tadi, terdapat juga 2 lokasi lain yang diusahakan oleh pihak persendirian iaitu *Cabin Hills Eco Resort* yang menawarkan pengalaman unik percutian di dusun durian, berkonsepkan penginapan di dalam kontena yang diubahsuai menjadi bilik penginapan kepada pengunjung. Turut disediakan adalah pelbagai aktiviti lain seperti memanah, *flying fox*, ATV serta bilik seminar yang mampu memuatkan lebih 200 peserta dalam satu-satu masa. Meh la datang, Insyaa-Allah. Pelancong juga boleh memilih untuk melawat dan memetik sendiri buah-buahan, satu lagi lokasi pelancongan yang turut menawarkan penginapan serta aktiviti melihat matahari terbit dan terbenam di *Sunrise Farm* tidak jauh daripada pekan Labis. Semua lokasi serta keunikan yang terdapat di Labis ini merupakan satu daya tarikan kepada pelancong luar. Sehubungan itu, besarlah harapan saya agar kerajaan negeri dapat memperkasa dan mempromosi segala aset pelancongan yang ada ini bagi menjadikan Tenang, Labis sebagai salah satu daya pelancongan utama negeri Johor pada masa akan datang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, ingin saya menzahirkan sokongan seperti mana saranan Yang Berhormat ADUN Bekok berkenaan pembinaan pusat pendidikan atau pengajian tinggi di Parlimen Labis, yang mana perkara ini telah pun diutarakan sejak dulu lagi di era Tan Sri Dato' Haji Abdul Ghani Othman dan Yang Berhormat Datuk Seri Haji Mohd Khaled Nordin sebagai Menteri Besar Johor pada ketika itu. Besarlah harapan kami agar pembinaan pusat pengajian tinggi atau pusat latihan bertaraf kolej ini sebagai mercu tanda buah tangan ini dapat direalisasikan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor pada ketika ini iaitu Yang Amat Berhormat Dato' Onn Hafiz.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga bersependapat dengan Yang Berhormat ADUN Benut supaya kenaikan elaun diberikan kepada ketua-ketua kampung. Kalau semalam Yang Berhormat Dato' Seri Utama Mohd Hasni mencadangkan ketua kampung dipanggil Pegawai Kampung, saya pula mencadangkan ketua kampung ditukarkan namanya kepada Eksekutif Kampung dengan elaun minimum RM1,500.00 bagi memperkasa dan berdaya saing serta berperanan untuk menarik minat golongan muda di luar sana bersama di dalam arus pembangunan dan arus perdana kampung. Kalau elaun ini setimpal, mengambil kata-kata Yang Berhormat ADUN Benut, baiklah beliau sokong kenaikan elaun-elaun untuk ADUN-ADUN kita tapi Yang Berhormat bagi jelah, sebabnya ADUN-ADUN ini bukan sahaja menjaga ketua kampung tetapi seluruh rakyat jelata, walaupun dengan hanya menggunakan elaun mereka. Peruntukan tu satu hal yang lain ya. Tadi YB Wangsa Maju, eh bukan, YB Puteri Wangsa, minta maaf. YB Puteri Wangsa juga mengatakan bahawa sebenarnya kita memayung lebih besar eh. Duit peruntukan hanya untuk pembangunan dan sebagainya untuk kecemasan tetapi duit gaji juga kita gunakan kalau kita keluar makan minum bersama rakyat, adakah kita gunakan duit peruntukan juga? Tidak mungkin eh, kadang kala kita menggunakan duit gaji kita sendiri setiap bulan yang kita terima ya. Dan saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Jeffridin ADUN Kukup atas cadangan beliau, 7 tahun dah katanya elaun ADUN ini tidak dinaikkan. Kalau elaun kami dinaikkan elaun Yang Berhormat Speaker juga dinaikkanlah kan, Insyaa-Allah.

Terakhir, saya juga ingin menyokong cadangan Yang Berhormat ADUN Pemanis agar diberikan geran kepada ketua kampung untuk mengadakan aktiviti dan perkara-perkara yang berkaitan ya. Tidaklah ketua kampung ini asyik merengek dan menagih kepada ADUN, kepada setiap ADUN dalam kawasan masing-masing. Melihat ke hadapan saya penuh yakin, semua perkara yang saya bangkitkan dalam perbahasan Belanjawan Johor 2023 ini akan diperhalusi oleh kerajaan negeri. Semoga ianya akan membawa kebaikan dan kemakmuran kepada rakyat negeri ini secara keseluruhannya. Akhir kata, putih-putih melati, merah-merah delima, siapa yang baik hati pasti diterima. Kepada yang faham, fahamlah yang tak faham tolong *pm* tepi, Insya-Allah. Sekian, Tenang menyokong Belanjawan 2023 Negeri Johor. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih YB Tenang. Dijemput YB Johor Jaya.

YB Cik Liow Cai Tung (Johor Jaya) : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih atas peluang yang diberi untuk bahas dalam Dewan yang mulia ini. Patik merafak sembah menjunjung kasih dan merakamkan ucapan Selamat Hari Ulang Tahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang Dipertuan Bagi Negeri Dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim pada 22 November yang lalu.

Johor Jaya juga ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim di atas pelantikannya sebagai Perdana Menteri Malaysia Ke-10. Kemenangan PRU 15 dan penubuhan Kerajaan Perpaduan Persekutuan menunjukkan kebangkitan rakyat dan kemenangan rakyat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kita berada di satu zaman yang tidak menentu. Ini merupakan penggal ketiga bagi Johor Jaya. Pada penggal lepas saya pernah memegang sebagai Ahli EXCO, sebagai kerajaan dan sebagai pembangkang pula di bawah 3 orang Menteri Besar Johor. Namun tidak kira sama ada di mana saya ada, Johor Jaya sentiasa bersyukur atas kepercayaan yang diberi oleh pengundi dan melaksanakan tugas saya dengan sedaya upaya. Sebagai Wakil Rakyat yang profesional saya menasihati Permas supaya jangan buang masa cerita perkara yang tidak selaras dengan hasrat Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Sekiranya Yang Amat Berhormat Menteri Besar sebut kita sebagai rakan strategik dalam ucapan Menteri Besar, bekas MB iaitu YB Benut pun setuju bahawa ada Jawatankuasa Khas ditubuhkan bagi kerja-kerja antara kerajaan negeri dan persekutuan dapat berjalan dengan lebih lancar. Permas perlu hormat kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan juga pengundi yang memberi mandat kepada semua Wakil Rakyat walaupun ahli politik janganlah main politik tapi bawalah isu yang manfaat bagi rakyat dalam Dewan yang mulia ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Malaysia merupakan sebuah negara yang cukup indah dan bebas dengan bencana alam. Namun dengan perubahan iklim secara global, kita berhadapan dengan banjir kilat dan ribut yang sering berlaku. Baru-baru ini sahaja, tadi saya telah menerima info daripada pejabat saya dan juga orang awam, bahawa Lebuhraya Pasir Gudang menghadapi banjir kilat. Kalau banjir kilat tu 10 tahun sekali itu dikatakan tidak dapat mengawal dan itu di luar jangkaan tetapi ini dalam satu tahun ini sudah berapa kali banjir kilat di Lebuhraya Pasir Gudang. Dan setiap kali hujan turun dengan lebat sahaja Lebuhraya Pasir Gudang tu banjir kilat. Apakah tindakan daripada kerajaan negeri, daripada JPS, Majlis atau Jabatan yang terlibat untuk menyelesaikan masalah ini? Izinkan saya merujuk kepada satu *Facebook post* oleh YB EXCO pada 29 Jun. Masa tu banjir kilat turut berlaku di Lebuhraya Pasir Gudang dan menurut YB EXCO, pihak JKR dan JPS sedang bekerjasama mencari punca sebenar dan seterusnya mencari jalan penyelesaian jangka masa panjang bagi memastikan perkara ini tidak lagi berulang. Tidak sampai setengah tahun, cuma 6 bulan, tak sampai pun 6 bulan tetapi banjir kilat masih berlaku. Saya nak tanya sama ada punca sebenar tu sudah dapat cari ke tidak?

Yang Berhormat Datuk Speaker, pengurusan risiko merupakan satu proses yang terstruktur dan sistematik dalam mengidentifikasikan, memahami dan mengembangkan alternatif bagi risiko atau krisis yang berlaku. Pengurusan risiko dan krisis adalah penting bagi semua pihak untuk meminimumkan impak negatif atau kerugian pelbagai pihak termasuk rakyat iaitu krisis yang berlaku akan menjejaskan kehidupan rakyat kepada kerajaan, kehilangan kepercayaan atas pentadbiran kerajaan apabila kerajaan tidak dapat mengendali krisis dan memberi *first response* dengan izinnya dengan serta merta dan kepada *stakeholder* ekonomi turut terjejas. Saya mengambil contoh di *Japan*. Di *Japan* sering dilanda dengan gempa bumi. Dengan ini kerajaan *Japan* menggunakan sistem teknologi yang dikenali sebagai ICT, dengan izinnya *Information dan Communication Technology for Disaster Risk Management* di *Japan*, in *Japan* untuk mengelola risiko dengan memahami risiko yang berlaku dan membuat keputusan berdasarkan *evidence* iaitu identifikasi mengurangkan dan rancangan iaitu *reduction preparedness*. *Japan* mengemukakan pelbagai ICT sistem bagi *response* bencana dan pemulihan iaitu *Disaster Response and Recovery*. Sebagai contoh *Japan* mengemukakan dengan izin, *Earthquake Early Warning System (EEWS)* bagi memberi amaran melalui *detection* gelombang gempa bumi. Sistem ini dapat memberi amaran dalam beberapa saat atau minit bagi membolehkan seseorang atau pihak mengambil tindakan dengan segera. *Japan real wave* turut automatik mengaktifkan tindakan *emergency* nya dan semua kereta api akan berhenti atau beralih ke tempat yang selamat demi keselamatan semua. Saya nak ambil contoh ini sebab pada 28 Oktober Ranhill SAJ telah memaparkan satu notis berkenaan dengan gangguan bekalan air akibat paip pecah dan kerja-kerja baik pulih dijangka mengambil masa selama 24 jam. Kawasan terbabit termasuk Zon Plentong, Zon Masai dan Zon Tanjung Langsung yang mengakibatkan sekurang-kurangnya 52 taman, kampung, kawasan perindustrian, politeknik dan sebagainya terjejas.

Terlebih dahulu saya ambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada semua sukarelawan dan anggota Ranhill SAJ yang menjalankan tugas untuk mengedarkan air dari hari panas dan ke hujan, dari waktu siang hingga ke malam. Tetapi pada 30 Oktober iaitu 2 hari selepas gangguan bekalan air tersebut Ranhill SAJ memaparkan notis yang mengatakan bahawa inisiatif Ranhill SAJ iaitu 22 lori tangki memberi keutamaan kepada sekolah, hospital, pusat dialisis, kematian dan rumah kediaman. 70 tangki statik dan juga 24 jam anggota bertugas dan pengolahan sistem bekalan air. Ini semuanya inisiatif yang dijalankan oleh Ranhill SAJ selepas mula-mulanya dia kata cuma gangguan bekalan air 24 jam sahaja tetapi sebenarnya apa yang berlaku di kalangan masyarakat :

Pertama, *Hotline* SAJ bermula dengan 28 hari bulan, ramai yang *call* SAJ, Ranhill SAJ iaitu sebagai saluran aduan rasmi untuk dapatkan info lanjutan tetapi tidak dapat *call*. Saya yakin *hotline* pun tidak mampu untuk menampung pertanyaan penduduk. Jadi, *hotline* pun gagal sebagai saluran memberi info. Penduduk cuma bergantung kepada *Facebook* Ranhill SAJ sahaja yang tidak kata bila air akan kembali seperti biasa. Penduduk ingat 24 jam sahaja pada mula awalnya dan tidak dapat membuat rancangan sama ada mereka nak pindah ke rumah lain, nak tumpang ke rumah saudara, rumah anak atau beli air di luar dan sebagainya.

Kedua, tangki statik dan lori tangki air. Tangki statik ditempatkan di sekolah, surau dan masjid tetapi klinik kesihatan sebagai satu tempat yang penting tidak dapat tangki statik hingga mengganggu operasi perkhidmatan klinik ini. Dan ketiga, jadual pengagihan bekalan air dikeluarkan pada 31 Oktober iaitu hari keempat setelah gangguan bekalan air. Sebelum itu, jadual yang tidak tersusun, tidak ada masa yang kata bila lori tangki akan datang, ada lori, ada tempat lori ada tempat yang lori henti di satu tempat tanpa maklum kepada penduduk. Penduduk tidak tahu bila lori tangki itu datang dan ada warga emas yang tidak sanggup angkat air dari jauh. Tunggu beberapa hari sampai nak beri air pun semua habis stok di kedai sekeliling, *petrol station* dan sebagainya.

Apabila saya turun padang, penduduk tunggu di depan rumah Yang Berhormat Datuk Speaker. Mereka tunggu di depan pintu dari pagi hingga ke petang sebab mereka tidak tahu pukul berapa lori tangki itu datang. Sampai ada yang kata tiada tangki lori yang datang langsung dari pagi sampai malam. Flat katanya tangki lori tidak dapat naik ke flat sebab jalan tu kecil tetapi tidak ada juga tangki statik yang diberikan kepada penduduk di flat. Apabila saya tanya dengan Ranhill SAJ pada waktu kejadian itu iaitu pada hari kedua ke ketiga, katanya mereka sedang minta bantuan lori tangki dari luar daerah dan juga luar negeri. Berapakah tangki statik dan lori tangki yang ada pada Ranhill SAJ di setiap daerah? Apakah rancangan alternatif, tak sangka ke kalau ada gangguan atau krisis ini berlaku. Bacalah komen-komen di dalam *facebook* Ranhill SAJ. Ini salah satu contoh krisis yang baru-baru berlaku. Dalam perkara ini, kesemua masalah ini telah menunjukkan kegagalan Ranhill SAJ mengendalikan masalah yang dihadapi oleh rakyat. Tidak ada *backup plan* atau rancangan awal atau pengurusan krisis sekiranya krisis berlaku. Dalam perkara ini Johor Jaya tidak nampak juga usaha kerajaan negeri Johor dalam membantu rakyat atau penduduk semasa menghadapi krisis air.

Banjir kilat dan juga krisis gangguan bekalan air ini semua berkaitan dengan pengurusan krisis dan risiko yang harus dilaksanakan berdasarkan dengan izinnya, *plan do, check, and act*, rancangan amaran, tindakan. Bagi rancangan sama ada mengadakan latihan simulasi senario krisis untuk mencari kelemahan dan kekurangan modul pengurusan krisis yang sedia ada. Melalui simulasi ini, kita dapat memperbaiki dan menaikkan para peserta dalam menangani isu-isu semasa krisis di mana setiap saat dan minit adalah ketara.

Kedua iaitu amaran. Gunakan teknologi latihan simulasi sebagai contoh, paras air sudah naik, GPS bolehkah bagi amaran kepada penduduk atau saya ambil contoh Yang Berhormat Datuk Speaker kalau kita tengok banyak ramai mangsa yang mereka dapat *scam* melalui telefon mereka. Kalau *scam* pun dapat nombor telefon tak mungkin kerajaan tidak dapat memberi amaran kepada rakyat melalui GPS.

Ketiga, iaitu *backup plan* dan keempat tindakan. Koordinasi yang lebih cekap antara agensi dan NGO adalah penting. Sebagai kerajaan dan agensi, kita perlu fikir mengapa NGO selalu gerak lebih pantas dan segera tanpa bantuan kerajaan. *If we fail to plan, then we plan to fail*, dengan izinnya. Bencana seperti ribut atau banjir kilat boleh dikatakan *unexpected* tetapi ini tidak bermaksud kita tidak boleh mengambil tindakan awal atau rancangan sebelum bencana berlaku. Dengan ini, Johor Jaya menyeru pihak kerajaan negeri supaya insiden seperti banjir kilat, ribut dan gangguan bekalan air perlu dipandang serius. Dan, satu *special task force* perlulah ditubuhkan untuk mengkaji banjir kilat yang berlaku di negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana mengambil berat terhadap isu kesesakan di Bangunan Sultan Iskandar yang merangkumi inisiatif yang baik termasuk menggabungkan kaunter Jabatan Imigrasi Malaysia, membuat reka bentuk semula laluan motosikal, laluan kereta dan laluan pintu masuk BSI, penambahan bilangan e-Gate dan sebagainya. Namun, jangan lupa juga masalah kesesakan yang dihadapi di Kompleks Sultan Abu Bakar. Ramai pelancong terutamanya bas pelancong yang masuk ke Malaysia melalui KSAB. Bulan Oktober ini bas pelancong sesak selama 8 jam pun belum lepas di Imigresen dan Kastam. Hanya satu laluan bas pelancong yang buka. Walaupun industri pelancong sudah maklum kepada pihak Tourism Johor, pihak berkuasa dan sebagainya bahawa mereka akan ada 80 bas yang akan masuk melalui *Second Link*. Namun, tidak ada tindakan kolaborasi antara agensi. Kalau kita baca *feedback* daripada pelancong, masalah kaunter tidak buka dengan sepenuhnya, sikap pegawai merupakan punca utama kepada kesesakan yang berlaku.

Pelancong merasa kecewa dengan pintu masuk. Johor sebagai pintu masuk ke Malaysia yang penting, kita perlulah jaga imej negeri Johor terutamanya kepada mereka yang berulang alik setiap hari dan juga kepada pelancong. Dengan ini Johor Jaya mohon juga

kepada kerajaan negeri supaya pastikan semua kaunter buka terutamanya pada hujung minggu dan juga waktu puncak.

Yang Berhormat Datuk Speaker, baru-baru ini saya dapat satu kes di mana seorang gadis berumur 17 tahun telah bersalin sepasang anak kembar. Anak kembarnya cuma lahir satu bulan sahaja. Oleh sebab dia tidak berkahwin dan ingin sambung lagi pelajaran sehingga SPM dia mohon bantuan di pejabat saya dan saya ambil kira dia sebagai seorang ibu tunggal dan membantu dia mengisi borang supaya dia dapat memohon bantuan kanak-kanak di JKM. Setelah dia pergi di JKM, dia diberitahu bahawa dia belum cukup umur 18 tahun tidak boleh memohon bantuan kanak-kanak. Pegawai meminta pemohon ini mengemukakan permohonan apabila dia cukup umur 18 tahun dan menolak borangnya. Pejabat saya turut menelefon JKM dan sekali lagi saya *confirm* kan ini adalah betul pemohon perlu cukup umur 18 tahun.

Yang Berhormat Datuk Speaker, merujuk kepada laman web JKM, tujuan bantuan kanak-kanak adalah untuk membantu keluarga penjaga kepada anak atau kanak-kanak supaya mereka terus tinggal bersama dengan keluarga meneruskan kelangsungan hidup tanpa menjejaskan pertumbuhan dan perkembangan kanak-kanak mengikut peringkatnya. Dan kriteria bagi pemohon cuma terletak di sana adalah warganegara dan bermastautin di Malaysia. Keluarga yang memberi jangkaan kepada kanak-kanak dan pendapatan isi rumah tidak melebihi PGK purata miskin isi rumah semasa atau PGK purata miskin per kapita semasa. Kanak-kanak yang berumur di bawah 18 tahun dan yang berumur 18 ke atas boleh dipertimbangkan jika bersekolah sehingga tamat menengah atas. Saya rujuk pula kepada kelayakan bantuan am dan bantuan persekutuan tidak ada satu pun kelayakannya kata di bawah umur 18 tidak boleh memohon.

So, dalam konteks ini saya tidak jumpa sebarang kelayakan yang menulis kelayakan pemohon perlu berumur 18 tahun ke atas. Memandangkan umur perkahwinan yang termaktub dalam perundangan iaitu 18 tahun bagi lelaki manakala 16 tahun bagi perempuan dengan kebenaran. Ini bermaksud kita akan menghadapi pemohon yang berumur 16 tahun ke atas. Saya bukan nak bincang sama ada umur kahwin atau umur bersalin pada 16 tahun atau 17 tahun itu betul atau tidak, tetapi seperti kes ini gadis ini tidak berkahwin sekira ibu tunggal masih belajar, keluarganya pun bukannya mampu nak jaga anak dia.

Sebagai Wakil Rakyat atau agensi kerajaan tanggungjawab kita adalah menggubal undang-undang dan polisi yang manfaat kepada rakyat serta melaksanakannya dengan adil dan saksama. Kita tidak patut diskriminasikan seseorang dan tidak harus membuat keputusan dengan emosi sendiri. Johor Jaya mohon penjelasan daripada pihak JKM berkenaan dengan perkara ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker,

YB Speaker : 3 minit lagi Yang Berhormat.

YB Cik Liow Cai Tung (Johor Jaya) : Projek Taman Seri Molek Perdana yang telah tertangguh melebihi 10 tahun masih tidak selesai. Bagi Fasa 1, 168 unit telah diselesaikan dan serah kunci. Bagi Fasa 2, saya dimaklumkan bahawa 564 unit yang sudah ada CCC tetapi masih tidak dapat serah kunci. Masalah antara SPNB dan pemaaju atau kontraktor tidak harus menjadikan pembeli rumah sebagai mangsa. Sudah beberapa kali SPNB janji kata nak serah kunci, katanya bulan Ogos tetapi masih sehingga kini janji itu masih belum ditunaikan.

SPNB sebagai Syarikat Perumahan Negara Berhad, kalau rujuk laman web SPNB, *front page* adalah kediaman anda tanggungjawab kita, *your home, our responsibility*. Perkataan ini sangat ironi. Setiap kali saya berjumpa dengan pembeli rumah, mereka dalam keadaan sengsara ada yang terpaksa sewa rumah dan bayar *installment* pada masa yang sama.

Ada yang OKU, memang tumpang rumah orang lain dan menunggu-nunggu rumah sendiri. Ada ibu tunggal yang anak pun sudah besar. Ada yang sampai sudah meninggal dunia pun mereka masih belum dapat kunci. SPNB gagal membantu pembeli rumah dan mengambil sikap yang sambil lewa dalam menangani masalah pembeli rumah. Dengan ini, Johor Jaya memohon kerajaan negeri Johor menubuhkan satu *special task force* dengan Kerajaan Perpaduan Persekutuan untuk menyelesaikan masalah ini dengan serta-merta.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum saya akhiri perbahasan saya, izinkan saya merangkap lirik lagu, Malaysia Kita Boleh, iaitu lagu rasmi Pakatan Harapan PRU 15. Dalam lirik dia, macam ni, "Oh Malaysia tanahku tercinta, demokrasi hidup dipelihara, keadilan progresif beramanah, semangat berkibar, jiwa anak muda. Dari Sabah, Sarawak ke Tanah Semenanjung, kita bergandingan, cerah masa hadapan, budaya dan warna kita bergandingan, satukan suara kita. Gelombang kebangkitan bergema di Malaysia, satu hati, satu jiwa. Malaysia kita boleh".

Yang Berhormat Datuk Speaker, rakyat Malaysia telah memberi mandat kepada semua Wakil Rakyat melalui kertas undi dalam tangan pada PRN Johor dan juga PRU 15 baru-baru ini. Ini tentunya satu lembaran baharu. Kerjasama antara kerajaan negeri dan Kerajaan Perpaduan Persekutuan perlu diketatkan dan dieratkan lagi demi pembangunan dan kesejahteraan Bangsa Johor. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih Johor Jaya. Ahli-Ahli Yang Berhormat. Persidangan ini saya tangguhkan sehingga jam 5.05. Saya pun tersasul, 4.05.

Persidangan ditangguhkan pada jam 3.50 petang.

Persidangan disambung semula pada jam 4.05 petang.

YB Timbalan Speaker mengetua Persidangan.

YB Timbalan Speaker : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor 2030. Perbahasan disambung semula dipersilakan Yang Berhormat Endau.

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib (Endau) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh dan salam sejahtera. Pertamanya, Endau ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker kerana membenarkan Endau mengambil bahagian di dalam sesi ucapan pada kali ini.

Sesungguhnya Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, peluang keemasan ini akan Endau manfaatkan sepenuhnya untuk menyampaikan beberapa perkara berkaitan kawasan Endau di dalam Dewan yang mulia ini agar pihak-pihak berkaitan dapat mendengar seterusnya mengambil tindakan sewajarnya.

Di kesempatan ini patik merafak sembah ucapan Selamat Menyambut Ulangtahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu. Patik doakan agar Tuanku Sultan Johor diberikan kesihatan untuk terus bersemayam di atas takhta kerajaan negeri Johor, ampun Tuanku.

Di kesempatan ini juga Endau ingin merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar bin Ibrahim yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri Malaysia Yang Ke-10 baru-baru ini. Semoga dengan pembentukan kerajaan baharu Malaysia ini, Johor mampu terus menjadi sebuah negeri yang sentiasa membangun dan menerima manfaat daripada kerajaan pusat. Endau juga ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat-Yang Berhormat yang telah berjaya memenangi kerusi dalam

Pilihan Raya Umum Ke-15 baru-baru ini, selamat menjalankan tugas dan berkhidmat untuk rakyat.

Pilihan raya negeri sudah, pilihan raya umum pun sudah. Rakyat telah memilih dan memberikan mandat kepada kita semua untuk bekerja penggal ini. Maka marilah kita bertaut membawa isu rakyat dan menyelesaikannya. Alhamdulillah, pada Khamis yang lepas, Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor telah berjaya membentangkan sebuah Bajet Johor yang bertemakan, “Maju Johor: Makmur Bersama Rakyat”. Endau ucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat serta seluruh pasukan yang berusaha untuk merangka, merancang sehingga siap Bajet 2023 yang menekankan mengurangkan impak kesan ekonomi global di samping kebajikan Bangsa Johor terus dibela.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, ada beberapa perkara yang Endau ingin utarakan pada sidang kali ini. Semoga apa yang Endau sampaikan ini mendapat keprihatinan pihak kerajaan negeri, seterusnya mengambil tindakan sewajarnya Insya-Allah. Pertama, keperluan pembinaan perumahan mampu milik. Isu ini Yang Berhormat Timbalan Speaker, Datuk Timbalan Speaker, Endau telah bangkitkan banyak kali sama ada semasa perbahasan soalan lisan mahupun bertulis. Endau terkilan kerana sehingga kini masih tiada sebarang tindakan serius daripada pihak kerajaan bagi memenuhi keperluan rumah untuk penduduk Endau. Sifat kekeluargaan yang besar antara kami di Endau amat tinggi sekali. Jadi siapa yang tidak risau jika masih ada antara kami yang masih tiada tempat perlindungan sendiri dan selesa untuk meneruskan kelangsungan hidup. Maka atas prinsip kekeluargaan itu, Endau akan terus memperjuangkan isu perumahan ini untuk penduduk di kawasan Endau. Seperti Endau maklumkan sebelum ini, pada ketika zaman Yang Amat Berhormat Dato’ Khaled Nordin sebagai Menteri Besar Johor ketika itu, kerajaan telah bersetuju untuk membangunkan projek perumahan mampu milik di mukim Tenglu. Seingat Endau, siapa yang berminat untuk memilih rumah mampu milik Johor tersebut perlu memohon secara atas talian dan memilih lokasi perumahan yang mereka mahukan. Ini termasuklah perumahan mampu milik Johor di kawasan Tenglu.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, lokasi dah dikenal pasti, status tanah selesai, jadi apa yang menghalang kerajaan negeri untuk teruskan projek ini? Daerah atau tempat lain semua ada perumahan mampu milik, mampu milik Johor, Endau, Mersing bila lagi? Orang Mersing, orang Endau, orang luar bandar dan susah, jadi patut bantulah mereka ini. Endau amat berharap dengan kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor kali ini, orang muda, semangat membara, beriltizam tinggi dapat menyelesaikan isu ini. Endau tak nampak projek ini tak dapat dilaksanakan oleh kerajaan negeri. Jadi, Yang Berhormat EXCO Perumahan bolehlah bantu tengok semula apa cerita sebenarnya hal ini. Bantulah laksanakan dan realisasikan harapan orang Endau. Dalam pembentangan bajet Johor pun Yang Amat Berhormat Menteri Besar awal-awal maklumkan bahawa negeri Johor menerima pelaburan tertinggi dalam Malaysia. Ia dalam pembentangan bajet tempoh hari, Yang Amat Berhormat ada menyatakan sejumlah 1,967 unit dijangka siap pada tahun 2023 melibatkan tujuh daerah dan RM30 juta telah diperuntukkan untuk menyiapkan 219 unit Rumah Impian Bangsa Johor di Mersing. Unjuran atau sasaran yang ditetapkan oleh kerajaan negeri dalam masa lima tahun ini pula adalah membina sebanyak 21,139 unit Rumah Mampu Milik Johor, jadi dari 21,139 unit yang disasarkan itu, tolonglah turunkan banyak unit ke daerah Mersing. Endau dan orang Endau dah tak mahu dengar dah alasan kerajaan negeri bahawa setakat ini tiada keperluan pembinaan perumahan di Mersing disebabkan kurang permintaan. Ramai lagi generasi baru orang muda terkais-kais dan tidak memiliki rumah sendiri. Insya-Allah Endau berharap dan pada kali ini kerajaan negeri dapat menyelesaikan isu ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, yang keduanya Mersing daerah pelancongan Johor. Sesungguhnya benarlah firman Allah SWT dalam surah Ar-Rahman ayat ke-13 yang membawa maksud, “Maka nikmat Tuhan kamu yang manakah kamu mahu dustakan.” Nikmat yang dinyatakan itu bukanlah semata-mata kekayaan kewangan ataupun harta

benda tetapi nikmat yang Endau ingin tegaskan hari ini adalah betapa besarnya keagungan Tuhan dengan menciptakan keindahan di daerah Mersing. Semua maklum Mersing mempunyai pelbagai keindahan dari segi pantainya, pulaunya, taman negaranya, gunung ganangnya yang berperanan dan berfungsi melindungi kehidupan flora dan fauna. Jadi dengan adanya semua ini maka Mersing juga merupakan lokasi pilihan pelancong untuk bercuti dan merasai keindahan ini. Seiring dengan penerimaan kedatangan pelancong yang tinggi ke daerah Mersing, Endau merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Dipertua Majlis Daerah Mersing dan seluruh kakitangannya yang sentiasa berusaha mencantikkan dan mempamerkan kreativiti dengan menghiasi lorong-lorong dengan landskap yang cantik serta menyediakan infrastruktur untuk kemudahan pelancong seperti penyediaan tapak *parking* kereta yang lebih luas dan memudahkan pelancong.

Namun sepanjang pembentangan bajet yang lalu, Endau meneliti, Endau memperhalusi dalam inisiatif dua penambahan infrastruktur pelancongan, kerajaan negeri akan menyalurkan sejumlah RM8.3 juta ke 10 lokasi pelancongan. Dukacita dalam 10 lokasi tersebut, satu pun tak ada di Mersing, jadi macam mana kita nak tunjuk Mersing ini daerah pelancongan kalau bajet dari kerajaan negeri pun tiada untuk Mersing. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker janganlah tengok Mersing dan Endau ini sebagai pembangkang, tengoklah Mersing ini mampu memberi pulangan hasil kepada kerajaan negeri melalui PBT dan sebagainya. Banyak lagi kemudahan yang perlu kita naik taraf untuk bidang pelancongan di Mersing. Pedalaman Kuala Mersing memudahkan keluar masuk feri dan bot naik, naik taraf jeti Mersing, naik taraf Pantai Air Papan, pembukaan semula Taman Rekreasi Gunung Arong, pengindahan Pantai Tanjung Leman, semua ini perlukan sentuhan kerajaan negeri. Endau yakin jika kerajaan negeri mahukan rancangan pembangunan pelancongan untuk daerah Mersing, pihak Majlis Daerah Mersing bersedia membantu. Jadi kalau boleh turunkanlah juga sejumlah peruntukan untuk infrastruktur pelancongan di daerah Mersing.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, perkara ketiga ialah mengenai jaringan telekomunikasi luar bandar. Sedia maklum Mersing ini kawasan luar bandar, Tenggara dan Endau merupakan kawasan pinggir. Namun dengan kepesatan teknologi, anak-anak cucu pun semua dah ada gajet telefon sendiri. Tambahan pula kita baru selesai melalui proses PdPR yang panjang, yang mana dalam tempoh itu kita tengok keupayaan dan kecekapan masing-masing dalam mengendalikan pendidikan tanpa semuka telah berlaku. Endau nak rakamkan tahniah kepada kerajaan Johor atas pengumuman akan memasang *Wifi* di sekolah-sekolah agama dan masjid serta surau bagi manfaat anak-anak serta kariah. Jadi persoalannya apakah nasib anak-anak serta masyarakat Orang Asli di perkampungan Peta ataupun apakah nasib anak-anak di kawasan-kawasan kampung dalam kawasan DUN Endau? Endau bangkitkan soal ini kerana sejak tahun 2018 lagi Endau dah nyatakan masalah capaian talian yang teruk di kawasan Endau. Dah kalau nak cari talian telefon pun susah, macam mana pula nak cari capaian internet. Sejak Endau duduk di kerusi Wakil Rakyat ini, jawapan yang diterima akan, akan, akan, akan. Bajet dah ada, bajet akan turun tapi sehingga kini masih tiada perubahan. Jadi macam mana Yang Berhormat Speaker, Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, anak-anak luar bandar ini nak terima maklumat dan carian di internet kalau kita tak selesaikan isu telekomunikasi ini. Kita berada di tahun 2022 dan dah nak masuk tahun 2023, tempat lain dah naik taraf 5G, tapi kawasan pedalaman, kawasan luar bandar nak dapat signal “e” pun payah Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Sehubungan dengan itu, Endau mohon kerajaan negeri sediakan sejumlah peruntukan untuk naik taraf pencawang di kawasan pedalaman dan luar bandar ini agar, “Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat,” dapat dirasai oleh mereka dengan keprihatinan kerajaan negeri menyelesaikan hal ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, keempat ialah mengenai banjir, monsun dan nasib nelayan serta petani. Sesungguhnya setiap yang berlaku di muka bumi ini adalah atas kehendak dan kekuasaan Yang Maha Esa, bersesuaian dengan firman Allah dalam surah Yasin ayat 82 yang maksudnya, “sesungguhnya keadaannya apabila Dia

menghendaki sesuatu hanyalah berkata kepadanya jadilah, maka terjadilah ia.” Menginsafi firman ini, kita sebenarnya menghampiri penghujung tahun dan sudah ada pun amaran-amaran monsun timur laut akan berlaku. Ia dikuatkan lagi dengan kesiapsiagaan agensi-agensi berkaitan dalam menghadapi monsun pada kali ini. Di kesempatan ini Endau merakamkan jutaan terima kasih kepada semua agensi yang telah bersedia dan akan bertugas menghadapi monsun timur laut ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, apabila monsun-monsun tiba, maka kita menjangkakan akan menerima taburan hujan yang tinggi serta lautan yang bergelora dan angin kuat, mungkin sehingga Mac tahun hadapan. Sudah pasti dengan kadar taburan hujan yang tinggi.

YB Timbalan Speaker : Endau, berhenti sekejap memberi laluan kepada azan.

(Berhenti sebentar kerana memberi laluan laungan azan)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib (Endau) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Sudah pasti dengan kadar taburan hujan yang tinggi, maka kawasan-kawasan yang rendah dan berisiko dinaiki banjir sehingga menyebabkan banjir pasti berlaku. Bahkan para nelayan tidak boleh turun ke laut untuk menangkap ikan dan para petani tidak boleh ke kebun disebabkan cuaca yang tidak menentu. Sudah pasti hal ini akan mengakibatkan hasil perikanan dan pertanian berkurangan dan pendapatan nelayan dan petani juga merudum. Jadi Endau berharap kerajaan negeri dapat membantu dengan menyediakan insentif atau bantuan kewangan secara *One-Off* kepada nelayan dan petani melalui Persatuan Nelayan kawasan dan Pertubuhan Peladang kawasan masing-masing. Dengan bantuan ini diharapkan ianya mampu menghilangkan sedikit gundah gulana mereka sepanjang menghadapi monsun timur laut ini. Di samping itu Endau mohon kerajaan negeri juga dapat menyediakan peruntukan tambahan kecemasan kepada Wakil-wakil Rakyat yang kawasannya berisiko serta dikenal pasti akan menghadapi banjir kerana perbelanjaan ketika banjir adalah amat diperlukan bagi menjaga kebajikan mangsa. Walau bagaimanapun, Endau sentiasa berdoa agar negeri Johor sentiasa terpelihara dari sebarang bala bencana ataupun musibah termasuklah banjir.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, yang terakhir Endau akan sentuh isu-isu secara ringkas sahaja. Yang pertama dalam awal pembentangan bajet tempoh hari Yang Amat Berhormat Menteri Besar mengingatkan sebagai seorang yang beragama Islam, kita dituntut untuk sentiasa berpandu pada Al-Quran dan sunnah dalam segenap aspek kehidupan. Benar aspek ekonomi juga tidak terkecuali dan Endau juga ingin mengingatkan bahawa keadilan juga dituntut. Berasaskan hal ini, Endau berharap Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor bersedia melayani kami di barisan sini dengan seadilnya berpaksikan pesanan yang disampaikan oleh Yang Amat Berhormat tempoh hari. Ini termasuklah penyaluran peruntukan kepada pihak kami. Peruntukan ini bukan untuk mengkayakan kami, tetapi peruntukan ini 100% digunakan untuk kebajikan rakyat. Kami pembangkang, apakah sebenarnya kami dihukum atau rakyat yang sedang dihukum kerana memilih kami? Jadi Endau mohon kalau boleh 56 DUN dalam negeri Johor ini akan dapat merasai peruntukan yang sama atas semangat Bangsa Johor.

Kedua, berkaitan perkhidmatan bas Mersing – Endau yang telah diluluskan. Endau masih tidak lihat perkhidmatan ini sudah memulakan operasi. Jadi Endau mohon bantuan YB EXCO serta jabatan atau agensi berkaitan tengok balik dan mulakan operasi perkhidmatan sebab ia satu kepentingan dan satu keperluan untuk orang Endau.

Ketiga, Endau dimaklumkan bahawa terdapat kadar yang berbeza-beza di setiap daerah bagi pengurusan jenazah beragama Islam. Jadi boleh tidak YB EXCO Agama memberitahu Endau berapa sebenarnya kadar pengurusan jenazah yang telah ditetapkan oleh Jabatan

Agama Islam Johor dan adakah individu yang menguruskan jenazah terutamanya di hospital ada pentauliahkan khas dari Pejabat Agama Islam Negeri Johor.

Yang terakhir, status jelapang padi untuk kawasan sawah padi di Semaloi dan Air Papan masih belum dimuktamadkan lagi. Jadi kalau boleh kepada YB EXCO Pertanian dapatlah tengok dan selesaikan perkara ini sebab ia menimbulkan keresahan kepada penanam-penanam padi di kawasan tersebut.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, rasanya cukuplah pada kali ini Endau bangkitkan isu-isu, pandangan, permasalahan orang kawasan Endau. Endau cukup yakin kepimpinan orang muda yang menerajui negeri Johor yang memahami denyut nadi rakyat, kerajaan yang kukuh di Johor ini sentiasa cakna dan mengambil berat serta prihatin dengan setiap suara yang dibawa di dalam Dewan ini. Besarlah harapan Endau, setinggi Gunung Arong, Mersing agar kerajaan negeri pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor menimbangkan serta meluluskan apa yang Endau bangkitkan. Pesanan Endau buat Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor pada yang dibangkitkan hari ini adalah Yang Amat Berhormat fikirlah masak-masak, jangan Yang Amat Berhormat tolak mentah-mentah kerana biarlah kita bekerja berasak, akhirnya rakyat jualah sudah memangkah. Sekian wabillahaufik walhidayah wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Endau, jemput Yang Berhormat Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Bismillahirrahmannirahim. Alhamdulillahirabbilalamin. (Selawat). Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Bersyukur saya ke hadrat Allah SWT kerana dengan limpah kurnia serta izinnya dapat bersama-sama di dalam Dewan yang mulia ini bagi membahaskan Belanjawan tahun 2023 untuk negeri Johor. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan salam maju Johor.

Terlebih dahulu saya ingin menzahirkan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz Ghazi selaku Menteri Besar Johor serta seluruh EXCO kerajaan negeri Johor yang berjaya merangka belanjawan yang boleh disifatkan cukup menyeluruh serta cakna kepada seluruh segmen masyarakat di Johor ini. Tentunya setiap inti pati serta ikhtiar Belanjawan 2023 yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada Khamis lepas memberi makna besar dalam usaha kita semua membina semula daya saing ekonomi negeri Johor supaya terus maju dan berkembang pesat. Keris diacu pedang menahan, budi ditabur dikenang jasa, Johor maju berdaya tahan, moga makmur aman sejahtera. Johor mesti menjadi pemandu dan rujukan buat negeri-negeri lain. Berbekal keupayaan kita yang berjaya mencatat penerimaan pelaburan tertinggi di Malaysia iaitu sebanyak RM60.9 bilion pada tahun ini. Ini jelas satu petanda yang amat baik buat Johor untuk kembali menjadi antara destinasi ekonomi pilihan bagi pelabur dalam dan juga luar negara.

Dan di kesempatan ini saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri Yang Ke-10. Tak lupa saya juga ingin merakamkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Zahid Hamidi yang telah pun dilantik sebagai Timbalan Perdana Menteri Malaysia.

Pilihan raya Umum Ke-15 telah pun selesai, kini tiba masanya kita semua berganding bahu bersama-sama membangunkan negara ini. Kita berharap kerajaan baru di peringkat pusat dapat meningkatkan daya saing ekonomi negara serantau tanpa meminggirkan ataupun menganaktirikan negeri Johor khususnya berkaitan seperti projek-projek yang telah pun dirancang sebelum ini seterusnya memastikan negeri ini terus maju sepertimana yang kita semua mahukan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, walau bagaimanapun, beberapa petunjuk semasa baik dari dalam dan luar negara pada waktu ini memberi signal yang tidak menentu terhadap

pertumbuhan ekonomi negara khususnya menjelang awal tahun depan. Bank Dunia dan Tabung Kewangan Antarabangsa ataupun IMF sudah mengulangi amaran mengenai berlakunya kemelesetan ekonomi global pada tahun hadapan. Dengan IMF pula menjangkakan unjuran pertumbuhan pada 2023 adalah sekitar 2.9%, sementara Bank Negara Malaysia ataupun BNM pada awal bulan lalu hanya meletakkan bahawa ekonomi negara diunjurkan berkembang sebanyak 4.0% hingga 5.0% pada 2023. Manakala kadar inflasi bagi keseluruhan pula dijangka berada antara 2.8% dan 3.3% pada 2023. Semua jangkaan ini sekiranya berlaku pastinya akan memberi kesan langsung terhadap pertumbuhan ekonomi negeri Johor selain tahap kesejahteraan rakyat yang terpaksa berdepan kesulitan serta kepayahan dalam meneruskan kelangsungan hidup mereka. Ini kerana trend kenaikan kadar inflasi yang tinggi sebelum ini dan dijangka berterusan sehingga tahun hadapan berupaya menjejaskan kuasa beli dan simpanan rakyat.

Maka untuk itu, kerajaan negeri Johor perlu bersedia dengan situasi kelembapan ekonomi global pada tahun hadapan. Di sebalik usaha kita mengejar kadar pertumbuhan ekonomi yang tinggi bagi negeri Johor untuk 2023 jangan pula kita leka dengan tuntutan dan tanggungjawab dalam menjamin soal kebajikan kepada Bangsa Johor. Bangsa Johor khususnya golongan yang memerlukan, mereka yang masih bergelut untuk meneruskan kelangsungan hidup, belia yang masih menganggur dan tidak bekerja, peniaga dan penjaja yang berdepan cabaran memulihkan semula modal perniagaannya. Semua mereka ini perlu dilindungi dan terus diberi perhatian yang sewajarnya dalam situasi ekonomi yang lembab. Jangan pula kita sampai nanti waktunya tiba kita berbangga dengan prestasi dan angka-angka pertumbuhan ekonomi negeri yang terus kukuh. Namun realitinya yang dirasakan oleh rakyat di bawah ini adalah derita dan kepayahan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam perbahasan kali ini saya juga ingin menyentuh mengenai beberapa pendekatan dan ikhtiar yang diambil oleh kerajaan negeri khususnya mengenai penubuhan Jabatan Media Digital Johor ataupun MDJ yang juga merupakan cetusan idea Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor. Mengambil kira suasana serta cabaran globalisasi semasa di mana rakyat boleh mengakses maklumat secara mudah atau tanpa sempadan ini maka sewajarnya perlu ada satu mekanisme yang jitu di peringkat kerajaan negeri untuk mengekang penyebaran sebarang maklumat dan juga berita-berita palsu khususnya yang bertebaran tanpa kawalan di media sosial hari ini. Saya memuji usaha Yang Amat Berhormat Menteri Besar untuk merealisasikan penubuhan Jabatan Media Digital Johor ini sebagai komitmen kita bersama untuk memastikan keharmonian hidup bermasyarakat warga Johor di samping menjamin sistem penyampaian kerajaan negeri yang lebih berkesan dan efisien. Selain itu, MDJ ini boleh menjadi medium rujukan kepada rakyat untuk mendapatkan maklumat dan berita yang sahih daripada pihak berautoriti yang membabitkan agensi dan jabatan kerajaan negeri. Kita tidak mahu pelbagai penyebaran berita palsu seperti sebelum ini terutamanya ketika negara ini dilanda pandemik COVID-19 baru lalu sehingga mengakibatkan rakyat keliru, bingung, bimbang berulang lagi selepas ini. Di sini saya suka juga mencadangkan agar MDJ ini bukan sahaja menetapkan peranannya untuk mengikis berita-berita palsu sebaliknya turut diberi tugas lebih mencabar iaitu untuk mengesan, mengenal pasti sekali gus mengheret mana-mana individu serta pihak-pihak yang tidak bertanggungjawab yang didapati menyebarkan maklumat tidak sahih di media sosial, supaya maklumat profil mereka ini dapat diserahkan kepada pihak berkuasa untuk diambil tindakan undang-undang ke atasnya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga mahu menyentuh mengenai inisiatif Gerak Kerjaya Johor 2023 yang menyediakan peruntukan sebanyak RM500,000.00 serta karnival TVET SMI 2023 dengan peruntukan sebanyak RM300,000.00. Kedua-dua inisiatif ini begitu diperlukan dan begitu mendesak terutamanya ketika negara sedang bergerak ke arah pemulihan ekonomi yang sebenar. Sokongan kerajaan negeri menerusi perlaksanaan dua inisiatif ini akan membolehkan lebih ramai anak muda dan belia khususnya di negeri Johor ini diberi peluang untuk mendapatkan pekerjaan terutama selepas mereka menamatkan pengajian di pusat-pusat pengajian tinggi. Malah, pelajar-pelajar sekolah juga akan dapat

digilap mereka ini dengan latihan-latihan kemahiran bagi memenuhi kehendak Revolusi Industri 4.0. Semua ini secara langsung tentunya akan membantu negara khususnya negeri Johor ini dalam ikhtiar yang berterusan kita untuk mengurangkan secara konsisten kadar pengangguran di kalangan belia Johor ini untuk tempoh sederhana ini lah.

Yang Berhormat Datuk Speaker, syukur alhamdulillah, baru-baru ini kita dapat melihat pencapaian yang sangat cemerlang atlet-atlet kita terutamanya dalam pencapaian SUKMA ataupun Sukan Malaysia pada tahun baru sudah ini ataupun tempoh hari lah. Sudah tentunya usaha lebih keras mesti dirangka kerajaan negeri ini dan persatuan-persatuan sukan di negeri ini dalam memastikan tahap cemerlang diraih atlet dan belia dalam SUKMA dapat diteruskan selepas ini. Betul kejayaan kita merangkul kutipan 77 emas, 52 perak dan 43 gangsa sekali gus mencipta sejarah baru buat negeri Johor di pentas SUKMA. Ini membuktikan bahawa Johor ini memiliki potensi yang sangat hebat dalam bidang sukan.

Dan di kesempatan ini juga saya ingin merakamkan ucapan setinggi penghargaan dan terima kasih saya secara peribadi kepada kerajaan negeri Johor yang telah melantik saya selaku Ketua Kontinjen SUKMA tempoh hari bersama-sama dengan YB Bekok dan juga YB Kemelah. Terima kasih juga saya ucapkan kepada seluruh *team* Majlis Sukan Negeri Johor, pegawai pasukan dan seluruh barisan kejurulatihan yang memberi komitmen penuh sepanjang temasya tersebut berlangsung. Alhamdulillah, alhamdulillah, alhamdulillah. Namun kejayaan dan rekod cemerlang ini tidak boleh lah hanya bertahan setakat tahun ini sahaja. Kita mesti memastikan kesinambungan kejayaan ini berterusan dan kita pastikan prestasi atlet dapat dikekalkan dalam SUKMA akan datang. Kejayaan ini perlulah dilihat seiring dengan prestasi yang begitu konsisten pasukan bola sepak Johor Darul Ta'zim yang menjuarai piala Liga Super 9 kali berturut-turut. Tahniat. Jangan kita leburkan kejayaan yang kita kecapai sebelum ini dan untuk itu saya yakin perancangan kerajaan negeri menerusi Program GRIT 2030 dan program GOAL Johor contohnya yang meletakkan matlamat menjadikan negeri Johor *sebuah Sport Power House* dengan izin, menjelang tahun 2030 serta untuk melahirkan atlet pelapis negeri Johor yang kompetitif dan bersedia untuk membawa cabaran sukan di peringkat yang lebih tinggi. Akan mampu merealisasikan hasrat untuk mencapai dan mengulangi rekod terbaik Johor dalam sukan selepas ini. Di samping rekod kejayaan sukan negeri yang membanggakan sebelum ini, fokus kita untuk terus membangunkan kualiti belia Bangsa Johor jangan pula di kesampingkan.

Usaha untuk menarik anak muda supaya terlibat dalam program sukarelawan wajar digandakan. Golongan muda mesti dilatih, dibimbing dengan semangat serta budaya sukarelawan yang tinggi, di sinilah peranan kita, Wakil-Wakil Rakyat, 56 kerusi Dewan Undangan Negeri Johor ini untuk mengajak anak muda kita menabur khidmat di kawasan masing-masing. Kita harus tunjukkan bahawa belia Johor adalah kelompok anak muda yang prihatin dan bertanggungjawab terhadap permasalahan yang dihadapi masyarakat setempat. Untuk itu, saya menyokong komitmen Kerajaan Negeri Johor menerusi inisiatif *Southern Volunteers* ataupun SV. Prihatin untuk membantu membaiki atau dekorasi rumah asnaf di setiap 56 kawasan DUN Johor. Dengan peruntukan sebanyak RM500,000.00. Selain itu, inisiatif *Skuad Muda Southern Volunteers* (SV) yang akan dilaksanakan oleh Pusat Pembangunan Belia Johor ataupun JOYDEC dengan peruntukan sebanyak RM200,000.00 yang akan dimulakan dengan sebuah sekolah di setiap 56 kawasan DUN Johor.

Secara peribadi, saya ingin mencadangkan jika boleh, had umur 18–21 tahun diberi keutamaan, diberi keutamaan dalam penglibatan SV ini. Memandangkan anak muda berumur 18 tahun ini baharu sahaja selesai tamat persekolahan peringkat SPM ataupun Sijil Pelajaran Malaysia dan mereka semuanya sedang mengatur langkah ke alam pekerjaan, sementara menunggu peluang untuk melanjutkan pelajaran. Melalui program SV ini, kerajaan negeri sedikit sebanyak akan dapat membantu anak muda 18-21 tahun mengisi masa lapang serta melakukan aktiviti berfaedah di samping dapat meningkatkan keyakinan dan juga jati diri mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seterusnya menyentuh isu infra rakyat. Kerajaan negeri menerusi Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor ataupun PKPJ mensasarkan pembinaan 21,139 unit Rumah Mampu Milik Johor ataupun RMMJ di seluruh negeri Johor dalam tempoh 5 tahun ini. Untuk tahun 2023, sejumlah 1,967 unit dijangka siap yang melibatkan daerah Johor Bahru, Batu Pahat, Kota Tinggi, Kluang, Mersing, Kulai dan Tangkak. Ini juga satu perkara yang begitu dinantikan oleh seluruh rakyat Johor terutamanya anak muda yang baharu memulakan kehidupan berkeluarga atau mereka yang tidak mampu membeli serta memiliki kediaman-kediaman berharga ratusan ribu yang dibina di lokasi yang strategik di bandar dan pinggir bandar. Cuma, apa yang saya harapkan supaya pelaksanaan inisiatif RMMJ ini dapat lah kiranya supaya ianya dipermudahkan khususnya supaya anak-anak muda dan belia yang tidak mempunyai pendapatan tetap ataupun bekerja sendiri ini dapat dibantu. Diharap proses kelulusan bagi pemohon-pemohon ini dapat dipercepat di samping urusan birokrasi dapat dikurangkan, khususnya yang membabitkan semakan dokumen-dokumen yang ada kalanya menyebabkan proses permohonan ini menjadi rumit dan tangguh berbulan-bulan.

Akhir kali Yang Berhormat Datuk Speaker, usaha kerajaan negeri dalam membina, menaik taraf dan menyelenggara kemudahan jalan dan jambatan serta sistem perparitan dan lampu jalan yang melibatkan peruntukan MARRIS dan peruntukan langsung daripada Pihak Berkuasa Tempatan atau PBT wajar supaya kerja-kerja ini dilaksanakan dengan segera dan berkala khususnya yang melibatkan kebajikan dan kesejahteraan rakyat. Johor ini antara negeri yang berada dalam zon bencana khususnya banjir, di kawasan DUN Parit Yaani malah di kawasan DUN lain juga, bahkan banjir yang berulang ini bukan satu perkara yang pelik. Setiap kali musim hujan, musim tengkujuh, air di sungai-sungai utama akan naik dan mengakibatkan kawasan-kawasan sekitarnya banjir. Jadi kerja-kerja penyelenggaraan ini penting dan mesti dilaksanakan segera terutama jika sesuatu kawasan itu didapati mengalami masalah sistem perparitan. Selain itu segala projek yang sedang dilaksanakan mahupun yang sedang dirancang sebelum ini juga perlu dipantau...

YB Timbalan Speaker : Masa dah habis.

YB Datuk Muhamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Sikit lagi. Dengan teliti serta berfokus, di Parit Yaani terdapat cadangan projek Menaik taraf Persimpangan Jalan Tongkang Pechah – Jalan Bindu serta membina sebuah jenis *culvert* di Jalan Tongkang Pechah, Batu Pahat. Saya amat berharap agar cadangan projek ini dapat direalisasikan dengan segera. Untuk itu, semoga apa yang dirancang dapat dijayakan dengan sempurna dan akhirnya dapat memberi kesejahteraan kepada rakyat. Demi Johor, Parit Yaani mohon menyokong. Semarak Parit Yaani! Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Parit Yaani.

YB Datuk Muhamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Terlebih pulak kak, kak.

YB Timbalan Speaker : Oleh kerana kita ada masa lagi 10 minit, Penggaram boleh nak sambung? Untuk beri peluang untuk mereka dapat...

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Saya nak tamat pada hari ini boleh? Saya tak nak sambung pada esok. Kalau nak bagi peluang untuk ucap pada hari ini, bolehkah saya tamat pada hari ini? Saya tak nak sambung pada sebelah esok pagi. (Dewan ketawa).

YB Timbalan Speaker : Tak nak 2 hari? (Dewan ketawa). Ahli-Ahli Yang Berhormat Persidangan ini saya tangguhkan sehingga esok, 6 Disember 2022, jam 9.30 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 4.52 petang.

**PENYATA RASMI
MESYUARAT KEEMPAT (BELANJAWAN 2023)
BAGI PENGGAL PERSIDANGAN PERTAMA
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-15**

HARI KEEMPAT	SELASA, 6 DISEMBER 2022	BIL. 4 TAHUN 15

HADIR

YB Speaker,

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, PJN., DSAP., PIS.

YAB Menteri Besar

**(Pengerusi Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan
Pembangunan Ekonomi)**

Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, PMW.

(Machap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar

Dato' Zahari bin Sarip, DIMP.

(Buloh Kasap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Dato' Haji Mohd Jafni bin Md Shukor, DIMP.

(Bukit Permai)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya

Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy, KMN.

(Tenggaroh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Puan Hajah Khairin-Nisa binti Ismail @ Md On

(Serom)

**YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan
Sumber Manusia**

Tuan Mohd Hairi bin Mad Shah

(Larkin)

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam

Tuan Mohd Fared bin Mohd Khalid

(Semerah)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan

Tuan Ling Tian Soon

(Yong Peng)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna

Tuan Lee Ting Han

(Paloh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi

Cik Norlizah binti Noh

(Johor Lama)

YB Datuk Haji Samsolbari bin Jamali, DMSM., KMN., PIS.

(Semarang)

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan, AMN., PSI.
(Kahang)

YB Tuan Haji Abd Mutalip bin Abd Rahim, PSI, PIS.
(Layang-Layang)

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli
(Parit Raja)

YB Puan Rashidah binti Ismail
(Pasir Raja)

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan, DIMP.
(Kukup)

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, DSAP., PJN.
(Rengit)

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap
(Pemanis)

YB Puan Haslinda binti Salleh, AMN., BCM.
(Tenang)

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin, PMW., BCM.
(Bukit Naning)

YB Tuan Sahrihan bin Jani
(Gambir)

YB Tuan Tan Chong
(Bekok)

YB Tuan Muszaide bin Makmor
(Sedili)

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby, PPN.
(Kemelah)

YB Tuan Tan Eng Meng, PPN.
(Pekan Nanas)

YB Puan Fauziah binti Misri
(Penawar)

YB Puan Hajah Hasrunizah binti Hassan, PPN.
(Pulai Sebatang)

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri, DPSM.
(Parit Yaani)

YB Tuan Haji Selamat bin Takim
(Sungai Balang)

YB Tuan Aznan bin Tamin
(Tanjung Surat)

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib
(Permas)

YB Datuk Haji Ramlee bin Bohani, DPSM., JMN., AMN.
(Kempas)

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail
(Senggarang)

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad, DPSM., PPN.
(Kota Iskandar)

YB Tuan Azizul bin Bachok
(Tiram)

YB Tuan Chen Kah Eng
(Stulang)

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz
(Puteri Wangsa)

YB Cik Liow Cai Tung
(Johor Jaya)

YB Puan Gan Peck Cheng
(Penggaram)

YB Tuan Chiong Sen Sern
(Bukit Batu)

YB Tuan Ng Yak Howe
(Bentayan)

YB Tuan Ee Chin Li
(Tangkak)

YB Tuan Chew Chong Sin
(Mengkibol)

YB Puan Ng Kor Sim
(Jementah)

YB Tuan Wong Bor Yang
(Senai)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib, JSM., PIS.
(Endau)

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib
(Maharani)

TURUT HADIR

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Setiausaha Kerajaan Johor.
Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, PSM., SPMJ., DMIJ., PIS.

YB Penasihat Undang-Undang Negeri Johor.
Dato' Amir bin Nasruddin, DMIJ.

YB Pegawai Kewangan Negeri Johor.
Dato' Haji Salehuddin bin Haji Hassan, DMIJ., SIJ., PIS.

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur
Tuan Ir. Ts. Mohamad Fazli bin Mohamad Salleh
(Bukit Pasir)

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad, SPMJ., SUMW., PGDK., KMN., PIS., AMN., PSI.
(Benut)

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan, DIMP., PJK., PSI.
(Sri Medan)

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, DIMP., AMN., KMN., PIS., JP.
(Mahkota)

YB Tuan Hahasrin bin Hashim
(Panti)

YB Tuan Liew Chin Tong
(Perling)

YB Dato' Seri Haji Salahuddin bin Ayub, DSPN., DGSM.
(Simpang Jeram)

YB Puan Marina binti Ibrahim
(Skudai)

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal, DMIJ.
(Bukit Kepong)

Persidangan bermula jam 9.30 pagi.

YB Speaker mengetuai Persidangan.

DOA.

(Jurutulis membaca doa).

Jurutulis : PEMASYHURAN DARIPADA YANG BERHORMAT SPEAKER.

YB Speaker : Bismillahirrahmanirrahim. Allahu Akbar. Allahu Akbar. Allahu Akbar. (Bacaan selawat). Ahli-Ahli Yang Berhormat, sepanjang 2 hari perbahasan, saya dapati Ahli-Ahli Yang Berhormat telah membangkitkan beberapa isu penting, selain daripada isu-isu kawasan yang sememangnya menjadi tanggungjawab Wakil Rakyat bangkitkan di Dewan yang mulia ini. Antara isu penting ialah pendedahan 157,000 unit rumah yang gagal disiapkan oleh pemaju. Apa yang mengejutkan ada 8,000 senarai waiting list dengan izin, sedangkan rumah yang tidak terjual *overhang* harganya ialah RM500,000.00 ke atas.

Ahli-Ahli Yang Berhormat juga membangkitkan isu *climate change* yang perlu ditangani awal sebagaimana Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor membacakan pengajaran dari Surah Yusuf mengenai persiapan awal sebelum menghadapi tahun bencana.

Paling penting juga ialah hubungan *federal* negeri. Semoga kewujudan kerajaan perpaduan membawa manfaat lebih besar kepada rakyat Johor, sesuai dengan kaedah syariah *la darar wa la dirar*, “menyampai itu lebih baik daripada kemudaratan, maka kemudaratan wajib dihilangkan”. Sebab itu pandangan mengenai kaukus *federal* negeri wajar terus dibahaskan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat. Sudah tentu ia membabitkan isu-isu peruntukan besar untuk menyelesaikan masalah yang tidak ada penghujung seperti isu bekalan air dan kemudahan internet.

Semoga jabatan dan agensi seperti JPP, MCMC, SAJ Ranhill mengambil berat isu yang dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini. Terima kasih.

Jurutulis : SOALAN-SOALAN LISAN.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Tanjung Surat.

YB Tuan Aznan bin Tamin (Tanjung Surat) : Bismillahirrahmanirrahim. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 1.

Adakah kerajaan negeri mempunyai perancangan khusus untuk membantu menentukan hala tuju anak-anak muda yang melanjutkan pengajian ke madrasah yang mana mereka ini tidak mendapat pendidikan atau sijil persekolahan kerajaan?

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Dengan izin Yang Berhormat Datuk Speaker. Bismillahirrahmanirrahim. (Bacaan selawat).

YB Tanjung Surat bertanya kepada saya, sama ada kerajaan negeri mempunyai perancangan khusus untuk membantu menentukan hala tuju anak-anak muda yang melanjutkan pengajian di madrasah, yang mana mereka ini tidak mendapat pendidikan atau sijil persekolahan kerajaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, ilmu pengetahuan dan merencanakan pendidikan adalah sebahagian daripada syiar Islam itu sendiri. Saya memetik Surah Al-Haj ayat 32 (bacaan surah) “demikianlah perintah Allah dan barang siapa mengagungkan syiar-syiar Allah, maka sesungguhnya hal itu timbul dari ketakwaan hati”.

Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri dan Majlis Agama Islam Negeri Johor sentiasa mengambil berat dan perhatian terhadap anak-anak kita di madrasah terutamanya di sekolah-sekolah tahfiz swasta di negeri Johor.

Selain bantuan-bantuan pengurusan dan pembangunan dari pihak Majlis Agama Islam Negeri Johor dan JAKIM sendiri, kerajaan negeri melalui Bahagian Pendidikan Islam, Jabatan Agama Islam Negeri Johor berusaha menyelaraskan kurikulum agama dan akademik di seluruh institusi tahfiz negeri Johor agar mereka mendapat pendidikan agama dan akademik yang seimbang bagi meneruskan hala tuju mereka di peringkat pengajian yang lebih tinggi sama ada diploma, ijazah seperti di Kolej Pengajian Islam Johor, MARSAH itu sendiri.

Untuk makluman, pihak Bahagian Pendidikan Islam, Jabatan Agama Islam Negeri Johor sedang membangunkan kurikulum tahfiz yang merangkumi subjek Al-Quran, akademik dan dini agama, yang akan diselaraskan penggunaannya oleh semua institusi tahfiz swasta negeri Johor. Kurikulum ini dibangunkan secara bersama dengan Persatuan Institusi Tahfiz Johor, Pintar Johor sebagai pihak yang mewakili madrasah dan pondok-pondok tahfiz. Di antara persetujuan yang telah pun dicapai adalah seperti berikut:

Saya bacakan Datuk Speaker, bagi bidang Al-Quran akan ada peringkat hafazan dan tajwid. Pengajiannya adalah hafazan dan tajwid, masa yang bakal diperuntukkan adalah selama 25 jam. Bagi bidang dini agama, bagi peringkat rendah akan merangkumi subjek akidah, fiqh ibadah, hadis, sirah, akhlak, bahasa arab, jawi dan khat serta Kesultanan Islam Johor, masa yang bakal diperuntukkan seminggu 4 jam. Bagi madrasah menengah, subjek yang termasuk dalamnya sama sepertimana subjek rendah tadi, masa yang diperuntukkan seminggu 3 jam.

Bagi bidang akademik pula, madrasah rendah akan diminta untuk mengikuti pengajian Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris, Matematik dengan peruntukan jam yang tertentu. Manakala di peringkat sekolah menengah pula, Bahasa Melayu, Bahasa Inggeris, Matematik, Sains dan Sejarah.

Selain itu, Bahagian Pendidikan Islam telah berkolaborasi dengan Jabatan Pendidikan Negeri Johor bagi menjayakan program intervensi Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) melalui Kementerian Pendidikan Malaysia menerusi Model Bekok dan Model Tuisyen.

Bagi Model Bekok, pelajar-pelajar tahfiz swasta akan belajar dan menduduki SPM sebagaimana pelajar-pelajar sekolah menengah yang lain. Sekolah-sekolah menengah yang terlibat iaitu SMK Bekok, Segamat; SMK Benut, Pontian; dan SMK Simpang Renggam, Kluang.

Bagi Model Tuisyen pula, pelajar tahfiz akan belajar subjek-subjek SPM secara tuisyen di mana pusat tuisyen akan dibuka di suatu tempat atau guru-guru Kementerian Pendidikan Malaysia akan mengajar di madrasah tahfiz itu sendiri, yang mana madrasah tahfiz yang berhampiran boleh hadir ke kelas tuisyen yang dibuka itu. Setakat ini, ia melibatkan 16 kali pertemuan dan 2 jam masa belajar yang diperuntukkan bagi setiap kali pembelajaran.

Untuk makluman Dewan yang mulia, bagi tahun 2021 seramai 220 orang murid telah mengikuti program tersebut. Manakala, seramai 254 orang murid telah terlibat bagi tahun ini dan dijangka angka itu akan bertambah pada tahun hadapan selaras dengan penegasan dan pelaksanaan program ini.

Di samping itu, Maktab Adabi Muar turut menawarkan pengajian SPM kepada murid dari institusi tahfiz berhampiran. Calon SPM di maktab tersebut bagi tahun 2021 adalah seramai 62 orang dan 68 orang bagi tahun ini.

Untuk makluman Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli Dewan sekalian, bagi Model Bekok sebanyak RM75,000.00 setahun diperuntukkan daripada Perbadanan Islam Johor untuk 3 buah sekolah yang saya sebutkan tadi. Manakala Model Tuisyen, perbelanjaan keseluruhan disalurkan daripada Kementerian Pendidikan Malaysia sebanyak RM1,500.00 untuk seorang pelajar yang berdaftar. Bermaksud anak-anak tahfiz kita sentiasa digalakkan dan disyorkan untuk tidak hanya mengutamakan pendidikan hafazan Quran sahaja semata-mata, tetapi perlulah digalakkan bahkan ditekankan untuk juga mengambil pendidikan akademik.

Untuk makluman Dewan yang mulia, terdapat 30 buah sekolah daripada 125 madrasah tahfiz yang berdaftar telah melaksanakan kurikulum kebangsaan di peringkat SPM sama ada secara penuh, tuisyen mingguan atau mengikuti pengajian di sekolah menengah berhampiran. Sementelah lagi, terdapat juga sebuah institut tahfiz yang melaksanakan Program TVET (*Technical and Vocational Education Training*) dengan izin iaitu Institut Tahfiz Kemahiran (INTAKE) Jawahir yang beroperasi di Parit Raja, Muar.

Kita juga menyelusuri satu kertas cadangan untuk memperbanyakkan lagi sekolah-sekolah tahfiz menyertai program TVET ini sekiranya sebahagian daripada anak-anak kita memilih kemahiran berbanding akademik. Yang pasti dan pentingnya anak-anak tahfiz tidak akan dibenarkan hanya semata-mata keluar daripada pusat tahfiz berbekalkan ilmu Al-Quran tanpa ada ilmu keduniaan.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, pusat institut tahfiz Sijil Pelajaran Malaysia merupakan antara KPI yang saya laksanakan bermula tahun 2021 maaf 2023. Program institut tahfiz akan mewajibkan pelajar tahfiz yang berfokus daripada madrasah tahfiz swasta berumur 17 tahun ke atas untuk menduduki Sijil Pelajaran Malaysia.

Mudah-mudahan anak-anak tahfiz kita satu hari nanti bukan hanya keluar sebagai imam ataupun pendidik, pendakwah agama semata-mata. Saya secara peribadi Datuk Speaker, mendoakan bahkan akan memulakan usaha-usaha ini untuk biarlah satu hari nanti lebih ramai anak-anak tahfiz kita juga yang menjadi Wakil-Wakil Rakyat. Bahkan saya sendiri bercita-cita agar satu hari nanti biarlah EXCO Agama ini orangnya hafaz al-Quran, saya akan merasa sangat bangga Datuk Speaker sekiranya usaha kecil kita ini akan menjadikan anak-anak tahfiz kita, ahli Quran suatu hari nanti merupakan pemimpin-pemimpin masyarakat, mereka juga menjadi sebahagian pentadbir-pentadbir negeri dan insya-Allah ketika itu akan termaktublah apa yang kita idamkan, *baldatun thayyibatun wa rabbun ghafur*, negara yang baik negeri yang baik, bahkan mendapat pengampunan Allah SWT. Terima kasih Datuk Speaker, saya menjawab.

YB Speaker : Ya jemput Tanjung Surat.

YB Tuan Aznan bin Tamin (Tanjung Surat) : Terima kasih YB Datuk Speaker. Terima kasih kepada sahabat EXCO Agama atas penjelasan yang sangat hebat tadi. Soalan tambahan saya, bagi mereka-mereka ini sebahagian di dalam pusat tahfiz atau madrasah yang telah habis belajarnya, adakah kerajaan negeri merancang untuk menempatkan mereka ini di masjid-masjid atau institusi agama negeri Johor kerana kita masih lagi memiliki mahukan imam-imam muda di masjid-masjid yang sedia ada?

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Terima kasih Yang Berhormat Tanjung Surat. Atas pertanyaan itulah juga Yang Berhormat Datuk Speaker menjadi KPI saya bagi tahun hadapan dan tahun yang berikutnya. Bahawa, anak-anak tahfiz ini nanti akan diberikan laluan untuk meneruskan pengajiannya di MARSAM terlebih dahulu. Kerana di MARSAM kita, akan ada sijil sekurang-kurangnya dan juga diploma, bagi anak-anak ini memperhalusi kelayakan mereka sebelum mereka diterima menjadi imam atau pegawai-pegawai masjid yang bertauliah. Saya kirakan ilmu hafazan semata-mata mesti

dilengkapkan dengan beberapa lagi banyak kemahiran supaya nanti ahli Quran yang kita lahirkan, bukan sahaja dapat menjawab isu-isu akhirat tetapi juga mampu mendepani cabaran keduniaan. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Jemput Pemanis.

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap (Pemanis) : Terima kasih Datuk Speaker. Terima kasih juga kepada kerajaan negeri kerana dapat memberikan keprihatinan yang cukup baik sebenarnya kepada sekolah-sekolah tahfiz.

Cuma soalan tambahan saya Datuk Speaker, adakah kerajaan turut sama memantau keadaan persekitaran dan kemudahan yang terdapat di sekolah-sekolah tahfiz persendirian ini terutamanya, oleh kerana kita lihat hari ini antara masalah yang sering menjadi perhatian masyarakat ialah berkaitan dengan soal keselamatan bangunan terutamanya bila berlakunya kebakaran dan sebagainya. Jadi bagaimana, adakah kerajaan turut melihat dan memerhatikan kemudahan-kemudahan dan juga keadaan sekolah-sekolah tahfiz yang ada pada hari ini terutamanya di negeri Johor ini? Terima kasih Datuk.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Terima kasih YB Pemanis. Dari 125 sekolah tahfiz yang berdaftar, kesemuanya telah pun berada dalam pantauan dan juga semakan Jabatan Agama Islam Negeri Johor Datuk Speaker. Dan kita yakin dan juga pasti, madrasah ini sentiasa akan memberikan penarafan yang baik kepada kemudahan mereka walaupun secara berperingkat-peringkat. Kita akui YB Pemanis, bahawa keselamatan anak-anak menjadi timbang tara yang tidak boleh kita nafikan keutamaannya. Maka, pantauan secara berkala dibuat oleh Jabatan Agama Islam Negeri Johor untuk sekolah-sekolah tahfiz ini juga boleh memajukan sebarang peruntukan-peruntukan yang perlu untuk kita bantu sekiranya bertepatan dengan keperluan mereka, Datuk Speaker. Dalam masa yang sama kita sentiasa memastikan sekolah-sekolah tahfiz ini dalam segi tabungannya dan pungutan dermanya mestilah digunakan secara baik bagi manfaat dan kebajikan pelajar itu sendiri. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Pasir Raja.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 2.

Adakah Jabatan Kemajuan Masyarakat mempunyai perancangan yang rapi untuk memastikan tenaga kerja yang cukup dan bantuan dapat disalurkan dengan segera bagi menghadapi bencana banjir?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih Yang Berhormat Pasir Raja. Izinkan saya menjawab. Soalan Pasir Raja adalah, kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Johor sentiasa mengambil berat kesiapsiagaan bagi menghadapi bencana banjir sebelum monsun timur laut berlaku. Kesiapsiagaan ini merangkumi penyediaan pusat pemindahan sementara (PPS), penyelenggaraan logistik, penyediaan stok berkala bencana di semua stor bencana daerah, mengemas kini senarai pembekal makanan bermasakan di semua daerah dan pengemaskinian senarai petugas yang melibatkan warga kerja jabatan Kebajikan Masyarakat dan Sukarelawan Kebajikan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, berdasarkan statistik Jabatan Kebajikan Masyarakat sehingga November 2022, seramai 457 orang petugas yang melibatkan pegawai dan kakitangan dari Unit Bencana, Pegawai Psikologi iaitu *Psychology Support Team*, dengan izin dan Sukarelawan Kebajikan di 10 daerah. Tambahan jumlah warga kerja di ibu pejabat JKM negeri Johor dan 7 institusi kebajikan di negeri Johor iaitu seramai 413 orang yang juga akan bertugas di lapangan sekiranya ada keperluan. Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri

Johor juga sentiasa menjalinkan kolaborasi yang erat bersama agensi-agensi yang berkaitan supaya gerak kerja penyaluran bantuan-bantuan berjalan lancar sebaik sahaja PPS itu diaktifkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli Dewan sekalian, bagi memastikan kecekapan dalam penyaluran bantuan di PPS, Pegawai Kebajikan Masyarakat Daerah melalui Jawatankuasa Pengurusan Bencana Daerah telah melantik Ahli Jawatankuasa PPS seperti berikut :

1. Jawatankuasa Pendaftaran Mangsa.
2. Jawatankuasa Bekalan Keperluan.
3. Jawatankuasa Makanan.
4. Jawatankuasa Kebersihan dan Kesihatan.
5. Jawatankuasa Keselamatan.
6. Jawatankuasa Aktiviti.
7. Jawatankuasa Sukarelawan.

Senarai keanggotaan bagi setiap jawatankuasa yang dilantik adalah sekurang-kurangnya 5 orang dan bergantung kepada kapasiti PPS. Setiap jawatankuasa dianggotai oleh jabatan dan agensi berkaitan seperti Angkatan Pertahanan Awam, Polis DiRaja Malaysia, Pihak Berkuasa Tempatan, Unit Pengurusan Bencana Daerah, Pejabat Daerah, Komuniti Setempat, Sukarelawan dan mana-mana pertubuhan sukarela setempat. Kolaborasi ini dapat melancarkan dan mempercepatkan penyaluran bantuan di PPS dan mengukuhkan tenaga kerja bagi mengurus mangsa bencana yang dipindahkan di PPS.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi meningkatkan kecekapan dan kemahiran seluruh agensi di dalam pengurusan mangsa termasuk pengurusan bantuan di PPS, Jabatan Kebajikan Masyarakat telah melaksanakan latih amal dan simulasi pengurusan PPS pada September 2022 yang melibatkan penyertaan agensi-agensi seperti APM, BOMBA, Pejabat Kesihatan Daerah, PKD, PBT, JKR, PDRM, Sukarelawan Komuniti Setempat dan pihak sekolah yang bertujuan untuk memastikan semua agensi memahami dengan jelas peranan dan tanggungjawab masing-masing dalam melancarkan pengurusan mangsa yang dipindahkan ke PPS.

Yang Berhormat Datuk Speaker serta Ahli Dewan yang mulia ini, sumber data daripada Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Johor sehingga September 2022, jumlah pusat pemindahan sementara ini mengikut kapasiti mangsa 2022 atau 2023 adalah sebanyak 777 PPS dengan kapasiti 194,195 mangsa bagi semua daerah dalam negeri Johor. Manakala jumlah keseluruhan PPS yang aktif di negeri Johor adalah sebanyak 151 PPS dengan kapasiti 36,918 mangsa. PPS yang aktif ini adalah PPS yang kerap dibuka dalam tempoh 5 tahun iaitu 2017 hingga 2022.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Jabatan Kebajikan Masyarakat juga telah menyediakan fasiliti penyimpanan bantuan bencana. Pertama, satu fasiliti di depoh simpanan keperluan bencana daerah Muar. Kedua, stor bencana negeri di daerah Johor Bahru dan Mersing, 10 stor mini bencana daerah dan 12 stor pangkalan hadapan di daerah Kluang dan Mersing. Suka saya kongsi kepada Dewan yang mulia ini bahawa senarai pembekal-pembekal makanan kering dan jumlah pembekal bermasak di bawah Jabatan Kebajikan Masyarakat secara keseluruhan adalah sebanyak 75 pembekal. Manakala untuk pembekal makanan bermasak adalah sebanyak 70 pembekal bagi setiap daerah negeri Johor. Ingin saya berkongsi lagi Yang Berhormat Datuk Speaker, bahawa sebagai persiapan menghadapi bencana ini, barang-barang keperluan seperti makanan kering, air mineral, lampin pakai buang kanak-kanak dan dewasa, tuala wanita, tuala mandi telah dihantar ke depoh mini bagi seluruh daerah bagi memastikan proses penghantaran kepada mangsa berjalan lancar dan pantas. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Ya jemput, Pasir Raja.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Terima kasih Tuan Speaker, terima kasih kepada YB EXCO yang telah memberikan jawapan yang cukup jelas. Kebiasaannya bila berlaku banjir, mangsa akan dipindahkan ke PPS secepat mungkin. Soalan tambahan saya, apakah langkah proaktif yang telah diambil oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat negeri Johor bagi memastikan bantuan makanan bermasakan dapat disampaikan dalam tempoh 24 jam di PPS yang mengalami terputus hubungan bila banjir berlaku. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Pasir Raja. Izinkan saya menjawab soalan daripada Yang Berhormat Pasir Raja. Untuk makluman Ahli Dewan yang dihormati, kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Johor sentiasa prihatin kepada mangsa bencana yang dipindahkan ini. Dalam hal ini, kerajaan negeri Johor telah memperkenalkan dan membiayai kos pembelian makanan *retort* untuk dibekalkan kepada mangsa bencana di PPS dalam tempoh 24 jam PPS itu diaktifkan. Kelebihan makanan *retort* ini adalah Yang Berhormat Speaker, adalah cepat dan mudah disediakan serta terjamin dari segi kebersihannya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, makanan *retort* ini diagihkan kepada mangsa dipindahkan ke PPS yang terputus hubungan ketika berlaku banjir. Namun begitu, makanan ini hanya akan dibekalkan seandainya pembekal tidak dapat menghantar makanan bermasakan dalam tempoh yang ditetapkan. Yang Berhormat Datuk Speaker inisiatif ini diharapkan dapat meningkatkan kualiti perkhidmatan bantuan JKM kepada mangsa banjir, mangsa bencana di masa akan datang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Pasir Raja, izinkan saya menjelaskan sedikit apa itu makanan *retort*. JKM telah menyediakan makanan *retort* kepada semua mangsa bencana dalam tempoh 24 jam. Pusat pemindahan sementara itu diaktifkan oleh kerajaan negeri Johor. Cadangan ini telah dipersetujui oleh Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Bencana (JPBP Bil. 2/2022) yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Malaysia pada 14 September 2022. Teknologinya adalah Yang Berhormat Datuk Speaker, pembungkusan makanan itu menggunakan *retort pouch* untuk menjamin mutu dan kesegaran makanan serta *zero bacteria*. Makanan yang telah disediakan akan di kedap, *seal* dengan izin dan disteril dengan mesin *retort*. Jangka hayat makanan boleh menjangkau hingga 2 tahun tanpa menjejaskan struktur dan rasa serta tidak memerlukan bahan pengawet. Ianya dikenali sebagai makanan sedia dimakan, dengan izin *ready to eat* atau terlebih dahulu melalui proses penyediaan atau masakkan. Terima kasih Yang Berhormat.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Sungai Balang.

YB Tuan Haji Selamat Bin Takim (Sungai Balang) : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya soalan nombor 3. Terima kasih.

Di DUN Sungai Balang mempunyai kawasan tanaman sawah padi dengan keluasan 640 hektar. Adakah kerajaan mempunyai perancangan untuk menjadikan sawah ini sebagai tumpuan dalam usaha sekuriti makanan dan peningkatan hasil pengeluaran agar dapat menyumbang kepada kestabilan bekalan makanan dalam negeri?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat ADUN Sungai Balang. Sebelum saya menjawab soalan ini Yang Berhormat Datuk Speaker, izinkan saya membetulkan sedikit kesilapan pada soalan ini. Di DUN Sungai Balang mempunyai

kawasan tanaman sawah padi dengan keluasan 640 hektar. Mengikut rekod kami, keluasan sawah padi di kawasan DUN Sungai Balang bukanlah 640 hektar seperti dinyatakan tetapi 364.22 hektar. Dan, kawasan yang aktif dengan penanaman padi ini ialah 294 hektar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, umumnya keluasan sawah padi di Johor adalah kecil jika dibandingkan dengan negeri-negeri lain yang mempunyai kawasan jelapang padi seperti Selangor, Perak, Pulau Pinang, Kedah, Kelantan dan Terengganu. Walau bagaimanapun, sawah padi di Johor ini dikategorikan sebagai sawah luar jelapang. Namun, kerajaan negeri Johor tetap menjadikan Agenda Pembangunan Periuk Nasi Selatan sebagai keutamaan dalam Agenda Jaminan Bekalan Makanan Negeri Johor. Umumnya, negeri Johor mempunyai 10 buah kawasan tanaman sawah padi dengan keluasan berjumlah 2,254.39 hektar. Keluasannya melibatkan daerah Tangkak, 5 sawah dengan keluasan 842.97 hektar; Muar, 1 sawah dengan keluasan 364.22 hektar; Mersing, 2 sawah dengan keluasan 549.38 hektar; Batu Pahat, 1 sawah dengan keluasan 141.7 hektar dan daerah Kluang, 1 sawah dengan keluasan 356.12 hektar. Ianya melibatkan pesawah seramai lebih kurang 875 orang yang aktif seluruh negeri Johor.

Walaupun sawah padi di negeri Johor dikategorikan sebagai sawah padi di luar jelapang, ianya tetap menjadi fokus kerajaan negeri dalam usaha untuk meningkatkan produktiviti pengeluarannya. Pada tahun 2022, Jabatan Pertanian Negeri Johor telah melaksanakan Program Insentif Peningkatan Hasil Padi menerusi 6 program atau projek dengan jumlah keseluruhan RM3.2 juta kepada pesawah sama ada secara individu atau yang dijalankan secara berkelompok. Ianya merangkumi insentif seperti :

1. Insentif Pengapuran Tanah Sawah dan Input Tambahan.
2. Insentif Peralatan Tanah Sawah.
3. Insentif Program Mekanisasi.
4. Insentif Pembaikan Infrastruktur Sawah.
5. Insentif Pengurusan Air Sawah.
6. Insentif Kawalan Bersepadu dan Pengurusan Tanah serta pembajaan.

Pada tahun 2021, purata hasil dan pengeluaran sawah padi di Johor adalah sebanyak 3.683 tan per hektar dan nilai purata tersebut adalah melepasi standard purata nasional yang ditetapkan iaitu 3.2 hektar, maaf, iaitu 3.2 tan per hektar.

Untuk makluman Dewan, pengeluaran hasil sawah di Johor menunjukkan peningkatan jika dibuat perbandingan antara musim utama tahun 2020 dan 2021 dengan musim utama 2021 dan 2022. Untuk rekod, pada tahun 2021 dan 2022, jumlah hasil sawah adalah berjumlah 4,746 tan, manakala musim utama tahun 2021 dan 2022 jumlah hasil sawah adalah 6,225 tan bermusim. Ia menunjukkan peningkatan sebanyak 30.1% dan jika dibuat perbandingan pula, hasil purata mengikut hektar musim utama tahun 2019 dan 2020, setiap hektar menghasilkan 3,180 kg atau 3.18 tan. Musim utama tahun 2021, 3,245 kg per hektar dan musim utama tahun 2021 dan 2022 meningkat kepada 4,264 kg per hektar, iaitu menunjukkan peningkatan sebanyak 31.4% per hektar. Peningkatan hasil ini adalah disebabkan faktor komitmen petani dalam menguruskan sawah yang lebih teratur dan sistematik serta faktor pelaksanaan insentif projek pembangunan sawah padi periuk nasi selatan sebagaimana yang dinyatakan di awal tadi.

Untuk makluman Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Dewan dan Sungai Balang pembangunan di sawah Sungai Balang yang melibatkan 92 orang pesawah turut tidak terkecuali dan menjadi fokus dalam usaha memperkasakan hasil, pengeluarannya. Untuk makluman Yang Berhormat ADUN Sungai Balang sebanyak RM1,008,630.00 telah diperuntukkan bagi pembangunan sawah padi di Sungai Balang, Muar pada tahun 2022 ini, menerusi berbagai jenis projek atau insentif pembangunan.

Antaranya ialah satu unit mesin mini *harvester* bernilai RM138,200.00. Yang kedua satu unit traktor 4 roda bernilai 80 *horse power* bernilai RM120,275.00. Ketiga satu unit traktor Rotor bernilai RM15,680.00. Yang keempat satu unit traktor PLO bernilai RM9,300.00. Yang kelima satu unit dron bernilai RM70,000.00 dan lain-lain insentif lain.

Impaknya Yang Berhormat Datuk Speaker, peningkatan di kawasan Sungai Balang ini pada tahun pada musim 2020 dan 2021 keluarannya adalah sebanyak 941 matrik tan. Manakala pada tahun pada musim 2021 dan 2022 meningkat kepada 1,287 matrik tan dan meningkat sebanyak 346 matrik tan atau 36.7%. Dalam usaha menggalakkan pesawah untuk meningkatkan komitmennya bagi meningkatkan pengeluaran hasil padi kerajaan melalui Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) turut memberi insentif. Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) merupakan agensi pelaksana kepada skim bantuan yang telah diberikan oleh kerajaan kepada pesawah dalam membantu meningkatkan pengeluaran hasil padi. Antaranya sebagaimana berikut:-

1. Skim Baja Padi kerajaan Persekutuan
2. Skim Insentif Pengeluaran Padi
3. Insentif Pembajaan Kepada Pesawah

Jumlah keseluruhan nilai bantuan tersebut kepada pesawah mengikut hektar adalah sebanyak RM1,607.92. Yang Berhormat Datuk Speaker, memang tidak dinafikan bahawa terdapat beberapa isu dan masalah yang berlaku dalam usaha untuk membangunkan periuk nasi selatan ini. Antaranya ialah *PH* atau kadar keasidan air dan tanah sawah yang rendah atau masam terutamanya yang berlaku di sawah Sagil dan sawah Sungai Balang. Yang kedua tanah jerlus di beberapa bahagian sawah seperti tanah sawah di sawah Sungai Balang dan Endau.

Yang ketiga, sawah Air Papan yang hanya dilaksanakan satu musim kerana tiada sistem pengairan utama dan yang keempat masalah banjir yang kerap berlaku terutama di sawah Sagil, Batu Pahat. Pihak kerajaan negeri menerusi agensi-agensi yang berkaitan akan terus komited dalam memperkasakan aktiviti sawah padi sebagai salah satu fokus dalam Agenda Jaminan Bekalan Makanan Negeri Johor.

Pihak komuniti pesawah juga disarankan untuk sentiasa bermuafakat dalam melaksanakan aktiviti penanaman sawah padi ini agar segala perancangan objektif yang disasarkan tercapai. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Yang Berhormat Buloh Kasap, boleh ke tanam padi atas bumbung? Dulu ada seorang bekas Menteri Besar mencadangkan tanam padi atas bumbung. Ada soalan tambahan. Saya jemput Yang Berhormat Mahkota.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Parit Raja) bagi pihak YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain (Mahkota) : Yang Berhormat Datuk Speaker dengan izin, soalan Mahkota nombor 4.

Sejauh mana konsep Keluarga Malaysia ini dilihat berjaya dalam usaha untuk menyatupadukan penduduk di Johor yang rata-ratanya tinggal secara berkelompok dalam satu-satu kawasan khususnya di kawasan luar bandar seperti di DUN Mahkota.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan : Ok, terima kasih.

YB Speaker : Yang Berhormat Mahkota tak ada ke?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan : Dia tak ada, jadi saya teruskan, terima kasih Datuk Speaker. Salam Perpaduan. Salam Bangsa Johor. Salam Maju Johor. Untuk makluman YB Mahkota dan juga sesi Dewan konsep keluarga Malaysia yang telah

dilancarkan oleh Mantan Perdana Menteri Datuk Seri Ismail Sabri bin Yaakob pada 23 Oktober 2021 yang menekankan kepada 3 kata kunci iaitu Kerangkuman, Kebersamaan dan Kesyukuran. Sebagai menyokong aspirasi Keluarga Malaysia, Kementerian Perpaduan Negara yang bertanggungjawab dalam memperkukuhkan agenda Perpaduan Nasional telah mengambil inisiatif menterjemahkan konsep Keluarga Malaysia.

Melalui pembangunan KAMI Pelan Perpaduan Keluarga Malaysia yang merupakan inisiatif berfokus dalam meraikan kepelbagaian di negara ini, berlandaskan 3 prinsip asas dalam hubungan antara etnik iaitu faham, hormat dan terima. Mudah-mudahan konsep Keluarga Malaysia yang baik ini dapat diteruskan oleh kerajaan yang baru. Pelan KAMI ataupun Pelan Perpaduan Keluarga Malaysia 2021 hingga 2025 telah dilancarkan pada 28 November 2021 yang memberi tumpuan kepada 4 dimensi iaitu *Karib, Accessibility, Majmuk dan Inclusivity* yang ringkasnya dinamakan sebagai KAMI sebagai simbolik rasa kebersamaan dan meraikan perbezaan yang ada.

Pelan ini juga memberi fokus kepada pelaksanaan program dan aktiviti di semua peringkat masyarakat di mana hasilnya tapak-tapak integrasi baharu perpaduan akan terus bercambah, interaksi dan toleransi akan terus terjalin dan muhibah akan terus bersemarak. Sebagai menterjemahkan KAMI pihak kementerian telah mengambil inisiatif melaksanakan Program Semarak Uniti Keluarga Malaysia, bermula pada bulan Jun 2022.

Program ini bertujuan untuk memupuk semangat persefahaman dan muhibah antara masyarakat pelbagai kaum di negara ini ke arah merealisasikan aspirasi Keluarga Malaysia. Program Semangat Uniti Keluarga Malaysia diterajui oleh Kementerian Perpaduan Negara telah melibatkan kedua-dua agensi di bawahnya iaitu Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional selaku sekretariat program serta Bahagian Kampung Baru Cina yang melaksanakan program-program kesejahteraan komuniti.

Untuk makluman seisi Dewan sekalian sebanyak 3 kali program Semarak Uniti Keluarga Malaysia telah dijalankan di negeri Johor. Butiran program seperti berikut:

1. Dataran Tanjung Emas Muar pada 18 - 19Jun 2022
2. Dataran Tanjung Sedili, Kota Tinggi pada 23 - 24 Julai 2022
3. Dataran Gemilang Yong Peng, Batu Pahat pada 20 Ogos 2022

Selain itu juga, Kementerian Perpaduan Negara telah menyalurkan peruntukan sebanyak RM50,000.00 kepada setiap daerah di negeri Johor untuk menyemarakkan lagi pelaksanaan program ini di mana yang mana akan dilaksanakan di setiap daerah dalam negeri Johor. Saya ambil kesempatan ini juga mengucapkan jutaan terima kasih kepada mantan Menteri Perpaduan Negara iaitu Datuk Halimah Sadique kerana telah menyalurkan peruntukan sebanyak RM500,000.00 kepada daerah-daerah dalam negeri Johor.

Atas dasar ini konsep pelaksanaan Semarak Uniti Keluarga Malaysia dilihat sebagai usaha yang dapat menyatupadukan rakyat berbilang kaum dan budaya di negara ini termasuk rakyat Johor yang mempunyai berbagai latar belakang. Inisiatif kerajaan negeri Johor pula, atas inisiatif kerajaan negeri Johor Bahagian Kampung Baru telah diberikan tanggungjawab di bawah portfolio saya sebagai menaik taraf 124 Kampung Baru dalam negeri Johor. Kerajaan negeri Johor telah melantik seramai 124 Ketua Kampung Baru dan 10 orang ketua masyarakat India bagi turut membantu dan kerjasama dengan pihak kerajaan negeri dalam melaksanakan program di peringkat akar umbi. Itu saja jawapan saya, sekian terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Tangkak.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) bagi pihak YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Yang Berhormat Datuk Speaker soalan nombor 5.

Apakah usaha pihak kerajaan negeri dalam menarik pelabur ke Johor terutama di daerah-daerah Johor Utara?

YB Speaker : Tangkak mana? Ok.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri menerusi Invest Johor sebagai agensi utama kerajaan negeri atau *focus point* sebagai sektor bagi sektor pelaburan negeri ini sentiasa menggembleng usaha dan tenaga untuk menarik pelaburan baharu sama ada dari dalam mahu pun luar negara agar limpahan ekonomi dari hasil pelaburan yang berjaya dibawa masuk dapat dimanfaatkan sepenuhnya oleh warga negeri Johor.

Berteraskan strategi pembangunan merentas daerah, Invest Johor akan memfokuskan kekuatan, keunikan sektor ekonomi di setiap daerah yang berbeza, agar penggunaan sumber secara optimum dapat meningkatkan faedah ekonomi dan daya saing setiap daerah. Bagi memangkin usaha tersebut Invest Johor giat menjalankan kerjasama bersama jabatan atau agensi yang berkaitan sama ada di peringkat persekutuan mahupun negeri dan juga Pihak Berkuasa Tempatan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri telah pun merangka serta memperkenalkan beberapa pelan perancangan bagi mewujudkan pertumbuhan seimbang dan menyeluruh selain memfokuskan ekonomi mengikut kekuatan wilayah ataupun daerah. Merujuk kepada Pelan Pembangunan Mampan Negeri Johor 2030 di bawah Teras Pemerkasaan Ekonomi dan Dasar 1 iaitu Pembangunan Berasaskan Wilayah, kerajaan akan melaksanakan projek-projek pemangkin ekonomi dengan menumpukan penggunaan sumber ekonomi optimum yang boleh dibuat pada skala yang lebih besar selain pelan perbandaran yang lebih terangkum dan juga menyeluruh.

Bagi maklumat Yang Berhormat Tangkak dan juga Ahli-Ahli Dewan yang mulia ini, antara projek pemangkin ekonomi yang sedang giat dibangunkan bagi zon atau wilayah di utara negeri Johor yang merangkumi daerah Segamat, Tangkak dan Muar adalah *Pagoh Special Economic Zone*. Pembangunan *Pagoh Special Economic Zone* memberi fokus kemajuan teknologi termasuk Revolusi Industri 4.0 di mana ianya turut menempatkan Hab Pengajian Tinggi Pagoh yang merupakan Pusat Pengajian Bersepadu pertama di rantau Asia Tenggara dan dijangka beroperasi sepenuhnya menjelang tahun 2030. *Pagoh Special Economic Zone* juga merupakan inisiatif bersama kerajaan dalam memastikan bahagian lain di utara negeri Johor tidak ketinggalan terutamanya dalam industri berteknologi tinggi.

Berbagai inisiatif telah pun disediakan oleh kerajaan persekutuan melalui MIDA dan sebagainya untuk kawasan ini. Seterusnya merujuk kepada dasar memperkasa sektor-sektor ekonomi di bawah teras pemerkasaan ekonomi di bawah Pelan Pembangunan Mampan Negeri Johor, kerajaan negeri turut merancang untuk mewujudkan kawasan khas subsektor bagi daerah-daerah yang berkenaan mengikut kekuatan sumber ekonomi di wilayah terbabit. Sektor pertanian merupakan aktiviti ekonomi teras yang merentasi 3 daerah tersebut.

Justeru kerajaan negeri telah meletakkan beberapa sasaran pembangunan mampan bagi ke tiga-tiga daerah terbabit. Antara visi pembangunan membabitkan wilayah-wilayah di utara negeri Johor yang disasarkan adalah menjadi Muar dan Segamat sebagai hub pengeluaran lembu daging dan tenusu di Malaysia, menjadikan daerah Segamat sebagai hab pertanian dan industri asas tani dan memposisikan daerah Segamat sebagai *Agricultural Power House Johor* dan susulan kemasukan daerah Segamat dalam kawasan *East Coast Economic Region* dan seperti mana Yang Berhormat Tangkak dan Yang Berhormat sedia maklum bahawa kerajaan negeri melalui JCorp telah pun berusaha untuk memperkenalkan *Muar Furniture Park* dan juga dalam perancangan adalah Kawasan Perindustrian Gambir. Sekian terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Stulang.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang): Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 6.

Apakah tindakan yang diambil untuk menyelesaikan masalah infrastruktur di Pangsapuri Hajah Hasnah, Pangsapuri Desa Melayu dan Pangsapuri Desa Jaya di Johor Bahru?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Rumah Pangsa Kos Sederhana Rendah untuk penempatan semula setinggian di jajaran Lebuhraya Penyuraian Timur atau LED, LDL atau dikenali sebagai Perumahan EDL telah mula dibina pada tahun 2008, 14 tahun yang lepas Perumahan EDL yang terdiri daripada 4 plot penempatan iaitu Pangsapuri Desa Jaya, Pangsapuri Desa Datuk Hajah Hasnah, pangsapuri Desa Melayu dan Pangsapuri Desa Belantek mempunyai 2,720 unit rumah merupakan flat awam yang mempunyai kepadatan yang tertinggi.

Tebrau Bay Constructions Sdn. Bhd. telah dilantik sebagai kontraktor *turn key* bagi projek pembangunan pangsapuri kos rendah tersebut. Bayu Bay Development Sdn. Bhd. menjadi pemaju bersama dan bertanggungjawab dalam menguruskan keperluan lesen pemajuan, perjanjian jual beli, pengurusan kutipan, permohonan hak milik strata dan pengurusan bangunan serta pengurusan pemindahan sementara dan penyewaan.

Pada tahun 2020, vandalisme telah berlaku di perumahan EDL mengakibatkan kerosakan pendawaian elektrik, lif injap, pelampung tangki air, loji rawatan kumbahan STP dan rumah pam STP.

Oleh yang demikian pada Oktober 2021, kerajaan negeri bersetuju melantik JKR Johor sebagai agensi pelaksana bagi kerja-kerja membaiki pulih loji rawatan STP, sistem elektrik, sistem mekanikal meliputi sistem pencegahan kebakaran serta pembaikan lif.

Untuk makluman Yang Berhormat, saya bersama EXCO JKR telah turun pada bulan Jun. Yang Amat Berhormat turun pada bulan 8 dan setiap bulan kita turun ke EDL untuk selesaikan isu kat sini. Yang Berhormat ada turun berapa kali? Terlalu banyak...

Jadi apa yang nak saya kongsi di sini, ini adalah flat awam mempunyai kepadatan tinggi iaitu 2,720 unit rumah dan hanya memiliki satu JMB sahaja. Ada 4 blok besar, hanya 1 blok iaitu blok Belanti yang ada JMB. Bayangkan pemaju ini dah siapkan rumah ini 14 tahun yang lepas 2008, tapi penyerahan untuk penubuhan JMB kepada MC, hanya berlaku pada satu blok sahaja.

Jadi maknanya selama ini di peringkat biokrasi, pemaju ini sendiri pun dah ada masalah. Jadi apa yang kita buat untuk makluman Yang Berhormat, kita tubuhkan *task force*, BPEN terlibat, PKPJ terlibat, JKR terlibat, JKR terlibat, banyak pihak yang terlibat. Dan kita telah adakan beberapa siri *meeting*. Dan *task force* ini ialah untuk menyelesaikan isu di flat EDL inilah.

Bila pertama kali saya pergi ke EDL ini, saya sebenarnya dapat *inbox* daripada *facebook* selain makluman daripada Yang Berhormat. Di bawah *ground floor* itu, kalau kita lalu aje bau najis eh bau najis, rupanya selama 14 tahun ini tak ada buat kerja-kerja sedutan. Di apa sedutan najis di dalam tangki itulah. Sebab apa, masalahnya ialah penduduk-penduduk di situ tidak membayar *fee* perkhidmatan. Jadi, akhirnya kerajaan bawah peruntukan kerajaan Johor memperuntukkan RM24.9 juta untuk selesaikan isu ini.

Dalam *Greater Johor*, Majlis Bandaraya Johor Bahru, Majlis Bandaraya Iskandar Puteri, Majlis Bandaraya Pasir Gudang dan Majlis Perbandaran Kulai, dalam gred 4 PBT ini ada 100 lebih flat awam. Flat yang bawah bidang kuasa kerajaan negeri Johor ialah flat PPR dan RSK. Kita ada 13 PPR dan ada 7 RSK, jadi jumlah dia lebih kurang 14,000 unit. Ini di bawah penyelenggaraan dan bajet kerajaan negeri Johor. Flat awam EDL ini bukan di bawah pentadbiran kerajaan negeri, tetapi mereka ini bangsa Johor, mereka ni rakyat Johor, jadi akhirnya kita turun, kita cari bajet dan Alhamdulillah, kerajaan telah peruntukan RM24.9 juta.

Dan untuk makluman Yang Berhormat, kerja telah bermula pada 12 Julai 2022 dan dijangka siap pada 2024. Ini hanyalah salah satu isu flat awam yang kita selesaikan. Ada lagi 100 flat awam dalam *Greater JB* yang mempunyai masalah yang sama. Di mana mereka tidak dapat tubuhkan MC. MC ini maksudnya Jawatankuasa Penduduk yang menguruskanlah *fee* dan sebagainya, penyelenggaraan. Jadi, kerajaan terpaksa membelanjakan banyak duit ke arah itu. Walau bagaimanapun, kita bersyukur dengan *task force* ini, dengan kerjasama semua pihak, kita memberi tekanan kepada pemaju asal yang 14 tahun jaga projek itu, tak serahkan pada MC, untuk dia serahkan daripada tubuh JMB ini bersama pemaju. Lepas itu, dia kena serah tubuhkan MC. Maksudnya MC itu maksudnya penduduk itu menguruskan sendiri. Jadi, ini salah satu cabaran dan isu besar. Ini belum cerita lagi hutang-hutang yang ditanggung di peringkat flat-flat awam ini. Saya ingat berpuluh juta, berpuluh juta. Jadi, antara inisiatif yang kerajaan akan buat pada tahun hadapan ialah kita perlu tubuhkan satu *task force* untuk melihat semua flat-flat awam dalam negeri Johor. Terima kasih.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Terima kasih jawapan daripada Yang Berhormat EXCO. Dan saya juga memang mengucapkan jutaan terima kasihlah atas peruntukan yang diberikan dan saya bersyukur dan saya rasa kita berikan sedikit masa dan ruang untuk kerajaan negeri untuk menolong menyelesaikan masalah-masalah inilah. Memang saya mengucapkan terima kasih kerana masalah ini telah pun berlaku sekian lama dan soalan tambahan saya, ringkas sahaja. Berkenaan dengan pangsapuri Desa Melayu, di sana pun banyak masalah juga dan ramai yang tak duduk di sana. Bilangan penduduk adalah lebih kurang 60 lebih rumah sahaja, banyak lagi rumah kosong. Jadi, bila tak ada orang duduk, makin lama-kelamaan akan jadi usang juga.

Jadi, adakah kerajaan negeri mempertimbangkan untuk menjadikan pangsapuri Desa Melayu tersebut sebagai satu skim sewa beli untuk menarik orang yang lain, yang layak untuk membeli rumah, kemudian akhirnya mereka dapat rumah setelah menyewa rumah tersebut. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih Yang Berhormat. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Isu penyelenggaraan, isu lif, isu STP, isu kumbahan, isu *wiring*, mekanikal, *electrical*, itu adalah satu isu yang *the other side*, lagi satu isu. Lagi satu isu ialah isu rumah-rumah kosong yang ada kat EDL ini.

Bila pertama kali kita punya *task force* masuk kita buat *task force meeting*, kita hantar pasukan penyelidik, pasukan *research* lah pergi *check* satu-satu rumah, begitu terkejut juga sebab didapati ada 700 rumah yang tidak diduduki, tidak diduduki walaupun sebahagiannya dah diserahkan kunci 14 tahun yang lepas.

Jadi, apa yang kita buat ialah di peringkat yang diketuai oleh BPEN, Dr Amirul, kita bersama dengan (masalah gangguan teknikal) majlis berjumpa dengan penduduk-penduduk di situ. Kita buat kembali *profiling* yang 14 tahun lepas sepatutnya dibuat. Jadi kita buat balikkah daripada kerja A, B (masalah gangguan teknikal) belum *sign* S & P, ada yang dah serah kunci tapi tak duduk, ada yang isu dah meninggal. Jadi kita pecahkanlah ikut beberapa kategori. Dan daripada 800 (masalah gangguan teknikal) 7 tadi, sama ada kosong ini maksudnya dia ada (masalah gangguan teknikal) akhirnya daripada senarai akhir selepas

kita adakan proses berjumpa penduduk dua, tiga kali, jemput juga ketua-ketua (masalah gangguan teknikal) yang ada ni ada tinggal (masalah gangguan teknikal).

Kita akan buat mesyuarat di peringkat kerajaan, daripada 800 itu dah dekat 600 lebih itu dah selesai, ada baki lagi 144. Yang 144 ini kita tak dapat cari pemilik dia atau penghuni dia, tak ada wakil pun. Jadi, kita pun dah buka lagi 2 bulan iklan untuk dia orang datang 144 ni. Jadi, perkara ini awal tahun ini kita akan dapat maklumat sama ada 144 ini ada ke tak ada orangnya. Kalau tak ada maksudnya di peringkat kerajaan, kita akan mencadangkan buka kembali iklan ini kepada penduduk-penduduk orang lain yang berminatlah. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Permas.

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib (Permas) : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Saya ingin bertanyalah kepada EXCO, ada tak kemungkinan atau boleh tak soal flat-flat yang bermasalah tadi *maintenance* ini diambil alih oleh Perbadanan Perumahan. Sebab apa kalau dikatakan bahawa ada pemaju-pemaju yang tidak serahkan, tetapi banyak pemaju yang telah menyerahkan soal *maintenance* atau perumahan tersebut kepada penduduk. Tetapi, malangnya penduduk masih lagi tidak berjaya untuk mengurus soal *maintenance* di mana penduduk-penduduk tersebut, penghuni-penghuni tidak membayar *fees maintenance* kepada pihak pengurusan.

Jadi saya mintalah, kalau boleh pihak perumahan ini ambil alih, badan perumahan ambil alih dan segala *fees maintenance* ini bayar kepada pihak perumahan di mana kalau pihak perumahan, badan perumahan yang minta mengambil *fees* ini, saya rasa penduduk akan bayar berbanding dengan dia nak bayar kepada pengurusan yang dilakukan oleh penduduk sendiri. Sekian, terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih kepada YB Permas. Saya harap di peringkat perumahan kita harap kita boleh dapat peruntukan untuk selesaikan isu flat awam. Sebenarnya, untuk makluman Dewan yang mulia ini, untuk makluman YB, YB semua, bila tadi saya bercakap tentang PPR, 13 PPR yang ada di Johor dan 7 RSK (Rumah Sewa Kerajaan), jumlahnya 20. Tempat ini adalah di bawah bidang kuasa kerajaan negeri. Maksudnya penyelenggaraan, kutipan sewa, peringkat PKPJ (Perbadanan Kemajuan Perumahan) yang kutiplah. Tetapi (masalah gangguan teknikal) yang tadi jumlah dia lebih kurang dalam 100, ini anggarnya 4 PBT sahaja.

Jadi saya suka nak kongsi, seperti yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar pada pembentangan bajet yang baru-baru ini, memperuntukkan RM49 juta, dengar baik-baik RM49.4 juta *allocate* kan kepada 6 tempat sahaja. 6 tempat contoh EDL tadi. EDL satu-satu EDL tadi unit dia baru 2,720. Sana sahaja RM24 juta untuk 2 tahun peruntukan. Begitu juga dengan flat Saujana bahagian Perling, YB Perling RM10.1 juta. Jadi 2 tempat itu sahaja dekat RM34 juta. Tabung Perbadanan *collection* dia tak sampai pun RM100 juta setahun.

Jadi kalau hari ni, Perumahan ambil, kerajaan ambil, maksudnya *costing* dia akan bertambah. Tak relevanlah. Jadi apa yang saya, yang kedua tadi, boleh tak kita ambil flat-flat awam ini? Tidak boleh. Sebab Akta di peringkat KPKT tidak membenarkan kerajaan negeri campur tangan dalam urusan flat awam ini. Sebab itulah di flat-flat awam ini, dia ada JMB. Yang pertama, JMB ini pemaju yang buat tu, kontraktor dengan penduduk. Lepas habis tempoh itu, dia akan pergi tubuhkan MC. MC ini maksudnya di kalangan penduduk itu dia orang lantik pengerusi, jawatankuasa, bendahari dan sebagainya. Ditubuhkan satu MC yang menguruskan yuran, *fee maintenance* dan sebagainya dan dia buat tabung dan ada mesyuarat dan ada audit juga, ada audit yang dia kena bentangkan. Tetapi, apa yang berlaku ialah kebanyakan flat awam ini, kalau ada 10 flat awam macam kat Kulai, kat Kulai

masa saya jadi Ketua Whip (masalah teknikal) ... yang capai *fee maintenance*, bayar *maintenance* tu capai 70-80%. Lagi 7, pungutan *collection*nya hanya sekitar 30-40%.

Jadi inilah yang saya cadangkan yang diberikan oleh Yang Berhormat tu di peringkat kerajaan negeri faham. Sebab itu akhirnya isu flat awam ini ialah isu yang saya rasa isu yang besar untuk kerajaan Johor. Jadi kena, kita kena, mungkin kerajaan negeri, kerajaan Johor boleh cadangkan satu *task force* untuk berjumpa dengan MC-MC penduduk ni, mungkin di peringkat pengerusi-pengerusi kita boleh jumpa untuk bincang macam mana di peringkat kerajaan Johor boleh bantu. Contoh, baru-baru ini saya pergi flat Saujana tempat YB Perling, baru jumpa sesi dengan penduduk-penduduk kat situ pun dah bergaduh. Dia tuduh dia curi duit, dia tuduh dia penyalahgunaan kuasa, lepas tu dia tak jemput saya mesyuarat. Itu saja satu tempat saja dah ada isu macam tu. Jadi, kita kena faham bahawa di flat-flat awam ini adalah golongan B40 ke bawah, sebab itu saya pun setuju juga untuk cadangan Permas macam mana di peringkat PBT.

Kita sebenarnya ada COB, COB ini adalah di bawah Pihak Berkuasa Tempatan ialah sebagai Penasihat kepada MC-MC ini. Tetapi COB ini dia tak ada kekuatan. COB ini satu-satu COB. Dia cuma ada 3-4 je staf. Nak jaga flat sampai berpuluh flat, tak mungkin. Jadi apa yang kita kena lihat di sini ialah kena ada satu *task force*, satu perbincangan secara serius macam mana di peringkat kerajaan negeri bersama MC penduduk-penduduk ni, kita kena tengok dari segi garis panduan. Sebab itu baru-baru ini saya panggil 16 PBT punya COB. Dia dah bentangkan kat saya apa isu-isu di peringkat flat-flat awam ini. Jadi, bila saya tengok, satu-satu bila kita *summary out*, *team summary out*, isu itu melibatkan akta di peringkat KPKT juga. Jadi di peringkat KPKT kita harap menteri yang baru ini perlu tengok bagaimana akta yang ada sekarang ini di peringkat KPKT boleh memberi ruang di peringkat kerajaan negeri untuk masuk bersama dengan MC ini. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Pantî.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) mewakili YB Tuan Hahasrin bin Hashim (Panti) : Yang Berhormat Tuan Speaker saya mewakili Yang Berhormat Pantî menyampaikan salam beliau telah pergi menunaikan umrah. Soalan Yang Berhormat Pantî nombor 7.

Adakah kerajaan negeri mempunyai perancangan khusus dalam membangunkan sebuah modul khas bersifat politik dan kenegaraan kepada murid-murid di sekolah menengah di negeri ini sejajar dengan penurunan had umur mengundi kepada 18 tahun.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih YB Pantî atas soalan yang diajukan berkaitan adakah kerajaan negeri mempunyai perancangan dalam membangunkan sebuah modul khas bersifat politik dan kenegaraan kepada murid-murid di sekolah menengah di negeri ini sejajar dengan penurunan had umur mengundi kepada 18 tahun?

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, kerajaan negeri melalui Jabatan Penerangan Negeri Johor dengan kerjasama Jabatan Pendidikan Negeri Johor sedang merangka modul yang bersesuaian bagi memberikan pendedahan tentang kepentingan dan tanggungjawab pelajar sejajar dengan penurunan had umur pengundi kepada 18 tahun. Selain daripada penglibatan Jabatan Penerangan dan Jabatan Pendidikan Negeri, pihak saya juga akan menjalinkan kerjasama pintar dengan Institut Dato' Onn (IDO) di bawah Portfolio Yang Berhormat EXCO Belia Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia yang sedang dalam usaha untuk diperkasakan peranannya sebagaimana yang dihasratkan oleh Yang Amat Berhormat Dato' Menteri Besar kita. Jadi penglibatan IDO adalah penting

dalam penghasilan modul ini berdasarkan pengalaman dan kepakaran yang dipunyai oleh agensi ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, buat masa ini para pelajar di sekolah menengah didedahkan dengan amalan demokrasi berparlimen dan raja berperlembagaan melalui Kelab Malaysiaku yang terdapat di 73 buah sekolah di seluruh negeri Johor ini. Antara strategi yang dirangka dan disusun bagi memudahkan para pelajar memahami perjalanan pemilihan dan kepimpinan di negara ini adalah melalui proses pilihan raya. Jadi, setakat ini dengan kerjasama daripada Akademi Pilihan Raya (APR), para pelajar telah didedahkan dengan proses bagaimana sesuatu pilihan raya itu dijalankan di samping memberikan penekanan kepada betapa pentingnya untuk menjadi seorang pengundi yang bertanggungjawab di dalam memilih kepimpinan untuk menerajui negara pada masa hadapan.

Jadi Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi tahun 2022 ini Jabatan Penerangan Negeri Johor telah melaksanakan sebanyak 20 Program Cambah Minda, taklimat isu semasa berkaitan dengan Undi 18 dan bagaimana tanggungjawab warganegara di Politeknik, Kolej Komuniti dan Kolej Tingkatan 6 di seluruh negeri Johor. Jadi program ini bertujuan memberikan pendedahan dan maklumat kepada para pelajar terutama yang berusia 18 tahun dan ke atas mengenai had umur mengundi, peranan dan tanggungjawab warganegara dalam pembentukan kerajaan serta sistem demokrasi di Malaysia ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selain daripada pendedahan berbentuk program, bahan-bahan sokongan yang menekankan kenegaraan juga telah disediakan dan sedang diguna pakai di sekolah-sekolah menengah dan tingkatan 6. Jadi bahan-bahan ini berbentuk modul pembelajaran seperti buku modul Pengajian Am dan modul Sejarah. Kandungan bahan-bahan akademik ini juga mendedahkan murid-murid kepada pengetahuan politik berkaitan struktur pemerintahan negara, demokrasi berparlimen dan negara bangsa.

Yang Berhormat Datuk Speaker, antara tajuk-tajuknya berkaitan Malaysia Kekal Berdaulat, Pembentukan Negara Malaysia, Perlembagaan Persekutuan dan Demokrasi juga Pilihan Raya. Kandungan buku teks Sejarah Tingkatan 5 pula dalam bab 3 menekankan murid-murid berkaitan tajuk peranan Agong dan sistem pemerintahan kerajaan persekutuan, senarai kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri manakala bab 8 mendedahkan tajuk pilihan raya dan kelayakan mengundi.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi menyuburkan kemahiran dan pengetahuan murid, Kementerian Pendidikan Malaysia juga mewujudkan Kelab Rukun Negara dan Persatuan Sejarah dan Kewarganegaraan yang bertujuan menyuburkan sifat sayang kepada negara, jati diri dan sifat patriotisme. Selain itu murid-murid juga diterapkan kesedaran tentang warisan sendiri, bertanggungjawab terhadap diri sendiri, orang lain, komuniti juga masyarakat, hormat terhadap budaya dan masyarakat di Malaysia ini. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Yang Berhormat saya nak minta tanya, sedangkan kajian tengah dijalankan, jadi adakah ini termasuk sekali dengan penubuhan persatuan yang berkenaan dengan politik di sekolah? Dan, lagi satu soalan ialah adakah Ahli Dewan Negeri dari barisan pembangkang diizinkan dimasuki ke sekolah ataupun dijemput untuk membagikan ceramah berkenaan politik? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Terima kasih atas soalan yang telah diajukan tadi. Buat masa sekarang Yang Berhormat, perlaksanaan program kepada pelajar-pelajar ini di Politeknik, Kolej-Kolej Komuniti dan Kolej Tingkatan 6 bersifat ceramah dan taklimat. Untuk tahun 2022 ini, fokus adalah secara langsung tajuk

Undi 18 yang mana yang menjalankan ceramah itu adalah daripada pegawai-pegawai daripada Jabatan Penerangan Negeri Johor sendiri. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 8.

Apakah perancangan Kerajaan Negeri Johor untuk memastikan perancangan projek tebatan banjir Daerah Batu Pahat dapat membantu mengurangkan risiko banjir kilat yang sering berlaku di Kawasan DUN Parit Yaani seperti : Parit Besar, Parit Imam, Taman Sri Jaya dan Taman Puteri.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Yang Berhormat Parit Yaani. Yang Berhormat Datuk Speaker, salam sejahtera dan salam Maju Johor. Pada tahun 2022, Jabatan Pengairan dan Saliran telah membelanjakan hampir RM504,000.00 bagi melaksanakan sebanyak 32 projek penyelenggaraan khusus bagi menyelenggara semua parit-parit di dalam DUN Parit Yaani. Daripada 102 km panjang keseluruhan parit di DUN Parit Yaani ini sebanyak 5.7 km parit telah di selenggara bagi mengurangkan risiko banjir. Kerja-kerja ini merupakan sebahagian daripada usaha awal jabatan ini bagi mengurangkan risiko banjir dan juga sebagai langkah-langkah jangka pendek bagi mengatasi masalah banjir di DUN Parit Yaani.

Bagi tahun 2023, sebagai perancangan jangka pendek, Jabatan Pengairan dan Saliran akan mengadakan kerja-kerja pembersihan secara berjadual bagi memastikan tiada sebarang kelodak, sampah atau halangan yang berada di dalam parit-parit utama kawasan berkaitan. Kesemua parit di dalam DUN ini akan dipantau bagi memastikan ia dapat berfungsi dengan berkesan bagi mengalirkan air banjir. Bagi perancangan jangka panjang pula, Jabatan Pengairan dan Saliran telah memohon Projek Rancangan Tebatan Banjir bandar Batu Pahat yang mana projek tersebut dijangka akan dapat menyelesaikan hampir 80% isu banjir di dalam Lembangan Sungai Batu Pahat dan dengan tahap lindungan sehingga 200 ARI. Projek ini akan melibatkan keseluruhan DUN Parit Yaani. Antara komponen projek adalah penggalian sungai, naik taraf struktur parit-parit keluar dan juga pembinaan ban. Projek ini merupakan salah satu langkah kerajaan bagi menyelesaikan masalah banjir secara holistik. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, jemput Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih YB EXCO atas pencerahan tadi tu. Saya ingin bertanya sedikit soalan iaitu apakah perancangan jangka masa pendek dan juga pelan jangka masa panjang untuk kawasan saya terutamanya berkaitan dengan isu banjir termenung di kawasan Parit Yaani Laut dan sekitarnya. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Parit Yaani. Yang Berhormat Datuk Speaker, seperti mana yang diberitahu tadi, kita memang ada projek-projek penyelenggaraan untuk jangka pendek. Dan, untuk jangka panjang, Projek Rancangan Tebatan Banjir yang memerlukan kos sebanyak RM190 juta telah dimohon dan telah dimaklumkan diluluskan untuk tahun 2023 untuk Projek Rancangan Tebatan Banjir. Dan bila Rancangan Tebatan Banjir ini dapat dilaksanakan hampir 80% isu banjir di kawasan Parit Yaani dan juga Batu Pahat dapat diselesaikan. Terima kasih.

YB Speaker : Sila Mengkibol.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Isu banjir ini memang satu isu yang sangat penting terutama sekarang kita sudah menjelang ke hujung tahun. Terima kasih kepada soalan Parit Yaani yang sebut mengenai Projek Tebatan Banjir. Kalau kita tengok di Johor ada sebanyak 432 *hotspot* banjir dan mengikut jawapan EXCO pada penggal lepas, bulan November, kerajaan negeri memperuntukkan RM23 juta untuk Projek Tebatan Banjir di Batu Pahat. Batu Pahat sahaja, RM23 juta. Walau bagaimanapun, merujuk kepada Belanjawan yang kita terima, Belanjawan tahun 2023, muka surat 32, peruntukan pembangunan diperuntukkan kepada JPS hanya RM30 juta. Hanya RM30 juta berbanding dengan peruntukan tahun lepas, 40. Jadi sekarang kita mengalami cuaca ekstrem. Bagaimana, oh soalan tambahan saya, bagaimana dengan RM30 juta ini mencukupi mengatasi masalah dan menjalankan Projek Tebatan Banjir. Sekian, terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Mahkota. Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri telah, *actually* telah luluskan lebih kurang RM30 juta tahun ini untuk dalam bajet 2023 untuk penyelenggaraan. Dan kalau ditengok 2022 ialah lebih kurang RM80 juta, ada pengurangan sebanyak RM10 juta. Tapi apa pun kerajaan negeri tetap komited, kalau ada apa-apa isu-isu yang *emergency* memang kerajaan negeri akan tambah bajet untuk penyelenggaraan banjir. Apa yang dimaklumkan, kalau di Johor, di negeri Johor ini kita perlu, kita ada lebih kurang 2,000 lebih, 2,574 sungai di Johor dengan sistem aliran termasuk 399 batang sungai. Dalam untuk kerja-kerja penyelenggaraan sahaja yang keseluruhan ialah yang diperlukan dalam lebih kurang RM305 juta. Dan, kalau untuk setahun, setiap tahun buat kerja-kerja penyelenggaraan. So, kerajaan negeri biasanya antara RM70- RM80 juta dia bagi kepada kerajaan negeri dan lebih kurang RM30-RM40 juta diberikan oleh kerajaan pusat untuk kerja-kerja penyelenggaraan. So, lebih kurang setahun, dua tahun sekali dia buat penyelenggaraan untuk kebersihan. Dan, kaedah ini telah dijalankan dari masa sekarang tapi lebih pentingnya ialah kita perlukan projek-projek tebatan banjir. Sebab yang itu ialah secara holistik sebab kita tahu dengan pembangunan yang pesat dan juga cuaca sekarang iklim ini, kita bila tengok, kita banyak kawasan-kawasan banjir kilat yang berlaku. So, kita perlukan projek-projek tebatan banjir daripada penyelenggaraan. Itu yang lebih kita patut fokuskan untuk *long term solution*. *Short term solution* memang kita akan menyelenggara, menyelenggara, tapi *long term solution* yang paling penting. Terima kasih.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Layang-Layang.

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd. Rahim (Layang-Layang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 9.

Apa jenis pelaburan-pelaburan yang menjurus kepada pembangunan ekonomi anak muda, terutamanya di kawasan DUN Layang-Layang yang boleh dibawa ke dalam kawasan saya terutamanya dari segi pertanian, ekonomi gigs, perindustrian automotif dan keusahawanan ?

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Bismillahirrahmanirrahim. Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Layang-Layang memberikan soalan yang sentiasa memikirkan hal isu-isu anak muda khususnya anak muda di kawasan Layang-Layang. Soalan yang ditujukan atau yang diberikan pada saya apakah jenis pelaburan-pelaburan yang menjurus kepada pembangunan ekonomi anak muda terutamanya di kawasan Yang Berhormat DUN Layang-Layang, yang dibawa ke kawasan terutamanya dari segi pertanian, ekonomi gig, perindustrian automotif dan keusahawanan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Yang Berhormat Layang-Layang dengan kemasukan beberapa pelaburan pusat data berskala di beberapa daerah di negeri Johor ini ianya akan memberi limpahan kepada daerah-daerah yang bersempadanan di daerah Kulai

dan Johor Bahru. Pelaburan berteknologi tinggi dan berimpak besar akan mendominasi *trend* pelaburan di negeri Johor untuk tahun-tahun mendatang. Bergerak seiring dengan Revolusi Industri 4.0, ekonomi gigs sudah mula kelihatan kesannya di Malaysia amnya dan di negeri Johor khususnya.

Antara perkhidmatan yang cukup popular melibatkan iaitu *sharing economy*. Ini adalah perkhidmatan penghantaran makanan seperti Food Panda, Grab Food dan Bungkusit. Di mana pekerjaan sebagai *rider* cukup popular dalam kalangan anak muda untuk mencari wang tambahan mahu pun kerja separuh masa. Kerja yang *flexible* berpadanan dengan usaha dan bebas. Itu adalah inti pati dan daya penarik, mengapa ia menarik minat sesiapa sahaja tanpa mengira peringkat umur untuk mencubanya.

Tapi, seperti mana yang diungkapkan oleh YB Benut semalam, pekerjaan itu adalah hanya pekerjaan sementara tidaklah boleh pekerjaan sepenuh masa. Saya bersependapat dan bersetuju, itu baru disentuh tentang peluang pekerjaan untuk golongan pekerjaan berkemahiran rendah atau *low skill jobs*. Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi pekerjaan berkemahiran tinggi pula *high skill jobs* antara yang akan terlibat adalah *book keeper, videographer, graphic designer* dengan izin, *programmer* serta perunding sistem aplikasi dan produk.

Malahan, ada diantara pekerjaan tersebut yang menerima bayaran serendah RM1,800.00 hingga RM3,000.00 sehari. Ianya akan menarik lebih ramai anak muda untuk menetap di DUN Layang-Layang walau pun syarikat induk berada di bandar-bandar besar. Selain daripada itu sektor perkhidmatan juga terus menungguli keperluan industri di masa akan datang dan dijangka plot perubahan ini akan terus meningkat.

Selain itu Yang Berhormat Datuk Speaker, industri berasaskan pertanian moden juga boleh diterokai memandangkan ianya amat penting untuk kesinambungan sekuriti makanan negara atau di Johor saja kita, Yang Amat Berhormat Menteri Besar lebih menekankan *food bank* memandangkan DUN Layang-Layang mempunyai simpanan tanah pertanian yang mencukupi. Kerajaan negeri Johor boleh menarik lebih banyak pemain-pemain industri yang berpotensi terutamanya di bidang pertanian untuk terus melabur industri pertanian moden secara besar-besaran di sana.

Insyallah Yang Berhormat DUN Layang-Layang, saya bersama Yang Berhormat EXCO Pertanian, YB EXCO Pelaburan akan duduk bersama-sama dengan YB, insya-Allah meneliti dan melihat perkara ini dengan serius untuk pembangunan anak-anak muda di DUN Layang-Layang. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Ya jemput Layang-Layang.

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd. Rahim (Layang-Layang) : Soalan tambahan saya Yang Berhormat Datuk Speaker, ikut apa yang telah dijelaskan oleh Yang Berhormat EXCO, sektor perkhidmatan ini akan terus mengungguli keperluan industri di masa akan datang. Dengan jangkaan plot perubahan ini akan terus meningkat, saya mohonlah kepada Yang Berhormat EXCO dapat berikan pandangan persediaan dan juga perancangan kerajaan negeri Johor untuk mendepani situasi perubahan dalam permintaan yang pesat dalam sektor perkhidmatan. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Yang Berhormat Layang-Layang. Bagi mengemukakan pertanyaan dan soalan tambahan. Yang Berhormat Datuk Speaker, ekonomi Johor kini berada pada landasan pemulihan dengan mencatatkan nilai Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) sebanyak RM131.1 bilion pada tahun yang lalu. Menurut Ketua Perangkawan Dato' Sri Dr. Mohd Uzir Mahidin dengan izin, nilai KDNK itu adalah peningkatan positif berbanding RM128 bilion pada tahun 2020.

Tambahan kadar pertumbuhan ekonomi itu direkodkan lebih baik pada tahun lalu iaitu dengan kadar 2.4% berbanding pada tahun 2020 yang merekodkan pertumbuhan negatif 4.7%. Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam sektor perkhidmatan pula pertumbuhan pada kadar 2.6% didorong oleh peningkatan dan subsektor utiliti, pengangkutan dan penyimpanan maklumat dan komunikasi dan subsektor kewangan dan insurans serta hartanah dan perkhidmatan perniagaan.

Pada masa yang sama juga, kerajaan negeri Johor sentiasa bersedia mendepani situasi-situasi perubahan dalam permintaan menerusi perancangan-perancangan yang kita bakal jalankan. Iaitu seperti contohnya, menyediakan jaringan capaian Internet yang meliputi 100% di seluruh kawasan di Johor. Menyediakan fasiliti dan infrastruktur dan jaringan hubungan pengangkutan yang sistematik. Yang ketiganya, menyelaraskan kadar gaji minimum mengikut ketetapan kerajaan persekutuan. Dan yang terakhir memperkasakan industri usahawan mikro kecil dan sederhana menerusi penyediaan latihan serta bimbingan yang diperlukan.

Kesimpulannya sidang Dewan yang mulia ini, aktiviti perniagaan perlu diteruskan termasuklah di kawasan-kawasan, termasuklah kawasan Yang Berhormat Layang-Layang. Dan dalam masa yang sama membuka peluang kepada pekerjaan kepada penduduk di Johor dan seterusnya meningkatkan kesejahteraan rakyat negeri Johor. Sekian, terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Stulang.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 10.

Adakah semua agensi berkaitan dengan pelaburan (seperti Invest Johor, MIDA, IRDA, JETCO dan sebagainya) ada mengadakan mesyuarat berkala bersama untuk menyelaraskan usaha menarik pelaburan?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Stulang. Ke semua agensi yang berkaitan dengan sektor pelaburan sentiasa bersama berkongsi informasi dan mesyuarat melalui *platform* Jawatankuasa Pelaburan Johor ataupun *Johor Investment Committee* yang telah pun Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor aktifkan balik sejak tahun ini. Agensi itu bukan sebagai *platform* komunikasi dua hala di antara kerajaan negeri, kerajaan persekutuan dan jabatan atau agensi terbabit. Dan bagi menyelaraskan segala hal dan perkara berkaitan sektor pelaburan negeri Johor. Ianya terdiri daripada dua Mesyuarat jawatankuasa kecil iaitu Jawatankuasa Promosi Pelaburan yang melibatkan pra pelaburan dan pasca pelaburan serta Jawatankuasa Acara Perniagaan Johor.

Menerusi Jawatankuasa Pelaburan Johor, kerajaan negeri juga akan lebih fokus dalam membuat perancangan untuk tujuan hebahan dan promosi bagi menarik pelaburan dengan memberi pendekatan kepada sektor-sektor berpotensi tinggi yang boleh menyumbang kepada kesejahteraan ekonomi bangsa Johor. Agensi juga berperanan melaraskan polisi dan dasar-dasar kerajaan mengenai pelaburan supaya ianya dapat diterima pakai di semua peringkat. Agensi juga boleh dijadikan sebagai satu platform atau medium bagi menzahirkan dasar atau polisi kerajaan yang sifar birokrasi dan mesra pelabur. Setakat ini, dua sesi mesyuarat bagi jawatankuasa induk telah pun diadakan dan melibatkan penyertaan lebih daripada 30 agensi jabatan serta pemain industri terbabit. Terima kasih.

YB Speaker : Ya sila.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Terima kasih jawapan daripada Yang Berhormat EXCO. Kerana apa yang berlaku sekarang sering kali saya mendengar rungutan daripada para pelabur yang mengatakan bahawa kadang-kadang jawapan daripada agensi-agensi yang berlainan. Saya rasa ini biasalah berlaku kerana kadang-kadang tidak seragam. Dan saya rasa, semua agensi yang terlibat dalam pelaburan cukup penting dalam fasilitasi pelaburan. Jadi adakah kerajaan akan beroperasi yang mirip kepada *other lead* agensi daripada operasinya yang mirip kepada *one stop* agensi supaya *core theme* yang lebih akrab dan juga maklumat yang disalurkan lebih seragam. Mereka tahu siapakah *lead* agensi, mereka tahu siapa perlu tanya dan maklumat yang dikeluarkan adalah seragam supaya insentif-insentif, cara permohonan dan sebagainya ada satu *platform*, mereka boleh akses dan mendapat maklumat yang lebih tetap dan mutlak. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih atas cadangan Yang Berhormat Stulang. Sebenarnya di negeri Johor kita ada banyak agensi yang terlibat dalam usaha untuk menarik pelaburan termasuk Invest Johor, MIDA, JPDC, IIB, IRDA dan ECER dan sebagainya untuk kawasan-kawasan masing-masing. Dan dalam hal ini, kita minta supaya Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah pun mengarahkan supaya GIC ditakwinkan supaya dia menjadi satu mesyuarat berkala setiap suku dan diterajui oleh Invest Johor sebagai *secretariat* supaya kita dapat bersama-sama dengan pemain industri. Dan setakat ini, FMM dijemput sebagai Ahli GIC dan dalam mesyuarat akan datang kita akan jemput lebih banyak persatuan perniagaan supaya kita dapat salurkan informasi ada satu *platform* untuk mereka membangkitkan isu-isu yang berkaitan dan kita selesaikan melalui *platform* GIC tersebut. Terima kasih.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya ada soalan-soalan yang disenaraikan belum dijawab secara lisan akan dijawab secara bertulis dalam Persidangan yang sama. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan sehingga jam 11.30 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 11.00 pagi.

Persidangan disambung semula pada 11.30 pagi.

YB Timbalan Speaker mengetuai Persidangan.

Jurutulis : SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KE DUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2023) TAHUN 2022.

YB Timbalan Speaker : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor 2030. Ahli-Ahli Yang Berhormat, bersama-sama kita mengalu-alukan kehadiran pelawat-pelawat yang bersama kita dalam sidang Dewan kita pada hari ini. Iaitu daripada DUN Semerah seramai 4 orang, DUN Johor Lama 3 orang dan ADUN Tiram 2 orang. Ahli-Ahli Yang Berhormat, perbahasan disambung semula. Dijemput Yang Berhormat Penggaram.

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Salam sejahtera, salam perpaduan. Penggaram mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada YB Datuk Speaker memberi ruang untuk Penggaram berucap. Penggaram mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Dato' Menteri Besar kerana telah berjaya membentangkan Belanjawan Negeri Johor bagi 2023. Yang Berhormat Datuk Speaker, Penggaram maklum ada beberapa rakan di sebelah sana yang memang dengan senario politik baru di peringkat persekutuan hingga membawa perubahan senario di dalam Dewan ini. Rakan-rakan di sebelah sana jangan risau, usah bimbang, kami di sebelah sini kekal bersama Ketua Pembangkang sebagai rakan strategik kerajaan bagi memastikan proses pendemokrasian serta semak dan imbang dapat terus diperkasakan di dalam Dewan yang mulia ini.

Sehubungan dengan itu, Penggaram berharap agar Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor dapat memperuntukkan kepada ADUN-ADUN Pembangkang dengan jumlah peruntukan yang sama seperti ADUN Kerajaan. Ia juga sebagai tanda menghormati pilihan Bangsa Johor pada PRN yang kita sama-sama lalui.

Penggaram juga ingin mengambil kesempatan untuk bertanya mengenai peruntukan perayaan sebanyak RM50,000.00 untuk semua ADUN yang telah diluluskan di Dewan ini berdasarkan Perkara No. 42, Belanjawan 2022 yang lalu. Untuk makluman Dewan, kami di sebelah sini hanya menerima RM10,000.00 sahaja pada Tahun Baru Cina, baki RM40,000.00 masih belum diterima oleh ADUN-ADUN Dewan Negeri di sebelah sini. Penggaram tidak memikir soal menambahkan penambahan elaun tetapi lebih memikirkan peruntukan yang disalurkan agar rakyat di luar sana dapat menikmati kestabilan dan kemakmuran yang telah dijanjikan. Sebelum kita melangkah ke tahun baru, apa yang telah dibentang dan diluluskan di dalam Dewan ini, Penggaram harap perlu dilunaskan sepertimana komited Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor untuk meneruskan Agenda Lapan Teras Utama yang terdapat dalam Belanjawan sebelum ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, melalui Belanjawan ini Penggaram dapat melihat hala tuju kerajaan di bawah pentadbiran Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar, yang ingin membawa negeri Johor ke arah kemodenan melalui pelbagai peruntukan dan inisiatif yang disediakan. Namun, Penggaram berpendapat masih terdapat banyak perkara asas perlu diberi fokus dan keutamaan dan berharap agar kerajaan mengambil perhatian dan memberi keutamaan terhadap perkara-perkara asas tersebut. Penggaram berasa bimbang di dalam kita mengorak langkah mengejar kemodenan, kita tertinggal untuk menyelesaikan isu-isu asas yang perlu diberi keutamaan dan akan muncul masalah-masalah baru yang lain rentetan dari isu utama yang tidak disempurnakan dan ditinggalkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, yang pertama Penggaram ingin membangkitkan berkaitan masalah banjir yang melanda hampir seluruh kawasan di negeri Johor. Di beberapa kawasan dan jalan-jalan utama di negeri Johor ini, Penggaram memandang serius keadaan banjir kilat yang sering melanda seperti di Jalan Tanjung Laboh, yang merupakan satu jalan utama dari Pekan Senggarang dan Rengit ke Bandar Batu Pahat. Hujan yang lebat hanya mengambil masa dalam satu jam untuk menenggelamkan beberapa kawasan di Jalan Tanjung Laboh dan ia bukanlah perkara yang di luar pengetahuan kerajaan.

Pada sesi Sidang Dewan yang lalu, Penggaram ada bertanya berkaitan status kerja-kerja penyelenggaraan saliran di Jalan Tanjung Laboh. Penggaram dijanjikan kerja-kerja penyelenggaraan pembersihan, *crossing culvert* di Jalan Tanjung Laboh secara berfasa di mana ia merupakan langkah jangka pendek bagi mengurangkan masalah banjir dan kerja itu sepatutnya diselesaikan pada September yang lalu. Malangnya, sehingga kini Penggaram dapati tiada kerja-kerja tersebut dijalankan dan sehingga kini banjir kilat masih terus melanda di kawasan tersebut.

Di dalam negara menghadapi perubahan iklim, Penggaram tidak faham bagaimana JPS yang bertanggungjawab menyelenggara pengairan dan saliran hanya diperuntukkan sebanyak RM30 juta dari negeri, di mana terdapat pengurangan sebanyak RM10 juta berbanding tahun 2022. Daripada jumlah tersebut peruntukan untuk tebatan banjir hanya lebih kurang RM4.6 juta yang diperuntukkan kepada JPS di dalam mengatasi masalah ini. Dengan pengurangan jumlah peruntukan, bagaimanakah agensi-agensi ini ingin menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan dengan sempurna.

Yang Berhormat Datuk Speaker, jika ketika negara menghadapi pandemik di bawah kepimpinan Yang Berhormat Benut ketika itu, kita berjaya memberi fokus dan keutamaan untuk melawan COVID-19, di samping menjaga kebajikan rakyat. Justeru, Penggaram merasakan sudah tiba masanya untuk kerajaan negeri memberi tumpuan dan keutamaan di dalam penyelesaian isu banjir. Penggaram bersetuju dengan cadangan Ketua

Pembanggang, YB Perling untuk menubuhkan sebuah Jawatankuasa Khas bagi menangani impak perubahan iklim tambahan lagi seperti mana kerajaan memberi fokus di dalam membasmi kemiskinan, Penggaram mencadangkan untuk kerajaan menubuhkan Jawatankuasa di peringkat daerah untuk menangani masalah banjir agar semua agensi dan jabatan yang terlibat dapat memberi fokus terhadap masalah ini. Seterusnya, agensi yang terlibat membentangkan di peringkat negeri serta melaporkan situasi sebenar bagaimana serius masalah ini untuk kita sama-sama menggembleng usaha menangani masalah ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, yang kedua, Penggaram merasakan perlunya kerajaan memberi fokus kepada lalu lintas di negeri Johor. Penggaram berasa amat kesal dengan sikap kerajaan yang sepertinya tidak memberi fokus di dalam mengatasi dan menyelesaikan masalah ini. Pembinaan jalan di Kampung Rahmat yang menghubungkan Jalan Tanjung Laboh dan Jalan Kluang sehingga kini masih belum diselesaikan. Pada sesi Dewan sebelum ini, Penggaram diberitahu bahawa status projek ketika itu hanya berbaki 1.4% sahaja untuk diselesaikan. Penggaram juga masih ingat jaminan daripada YB EXCO bahawa projek ini tidak akan menerima nasib seperti Pulau Batu Puteh. Kini Penggaram pula berasa bimbang akan nasib projek ini menjadi projek Gajah Putih apabila ia mengambil masa terlalu lama untuk disempurnakan.

Sejak jawapan diberi pada Jun lalu sehingga kini tiada sebarang perubahan mahupun kemajuan bagi projek ini. Tiang-tiang tanpa lampu di tepi jalan sudah ada, tetapi lalang di bahu jalan sudah tinggi daripada kereta, takkan 1.4% mengambil masa sehingga enam bulan. Penyempurnaan projek ini menjadi akses bagi mengelak pengguna jalan raya melalui kawasan-kawasan yang ditenggelami air ketika banjir kilat. Selain jalan Kampung Rahmat ini, terdapat satu lagi projek jalan yang masih belum disempurnakan iaitu projek jalan yang menghubungkan Peserai dan Parit Ismail, di mana ia boleh menjadi akses bagi penduduk di sekitar Parit Sulong untuk ke Bandar Batu Pahat tanpa melalui Jalan Bukit Pasir, Batu Pahat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, projek-projek ini telah melalui lima kepimpinan Menteri Besar serta beberapa orang EXCO Kerja Raya. Apakah kekangan sebenar yang menjadi penghalang untuk projek ini disempurnakan? Penggaram rasa kerajaan perlu menjawab dan memberitahu di dalam Dewan ini apakah status sebenar projek-projek ini. Apakah kekangan yang dihadapi oleh, untuk menyempurnakan projek-projek ini? Apakah tindakan terhadap kontraktor yang gagal menyempurnakan projek ini? Dan bilakah projek-projek ini akan disiapkan? Kerajaan perlu memberikan jawapan dan situasi sebenar agar kami ADUN-ADUN di daerah Batu Pahat dapat memberi jawapan kepada rakyat di kawasan kami. Walaupun projek-projek ini di luar kawasan Penggaram, tetapi projek ini memberi manfaat kepada daerah Batu Pahat khususnya di Penggaram di mana kesesakan lalu lintas di Penggaram akan berkurangan apabila projek ini disempurnakan.

Penggaram sentiasa ingin membantu pihak kerajaan di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar dengan membawa Bangsa Johor ke arah Johor Makmur, Johor Bersih. Namun, di mana keyakinan yang Penggaram mahu sandarkan untuk disampaikan kepada rakyat jika projek-projek seperti ini gagal disempurnakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, permasalahan banjir dan isu lalu lintas ini adalah perkara asas yang Penggaram rasakan perlu diberi perhatian dan keutamaan oleh kerajaan negeri. Rakyat di luar sana tidak mempunyai sumber yang cukup untuk menghadapi banjir setiap hari. Mereka tidak larat untuk menghadapi kesesakan lalu lintas setiap hari, belum lagi ditambah dengan kerosakan harta benda yang terpaksa ditanggung. Simpatilah kepada rakyat, jika tidak mampu memberi kesenangan dan keselesaan kepada mereka, sekurang-kurangnya janganlah biarkan mereka terus dibebani masalah-masalah seperti ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Penggaram mendapat banyak keluhan daripada penduduk berkaitan kerja-kerja penyelenggaraan yang dijalankan oleh Konsesi SAFWA Global. Kualiti

kerja tidak memuaskan, kerja-kerja di lapangan seperti penambahbaikan yang mengambil masa terlalu panjang, kerja-kerja pembersihan tapak yang tidak sempurna dari konsesi ini telah mengundang rungutan dari orang awam. Bukan itu sahaja, perkara-perkara ini secara tidak langsung telah memberi imej buruk kepada kerajaan negeri khususnya Pihak Berkuasa Tempatan. Penggaram berharap kerajaan perlu mengambil pendekatan khusus cara untuk menyelia atau mengenal pasti tahap-tahap kerja konsesi ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, didalam keghairahan kerajaan membangunkan inisiatif bagi tujuan pelancongan, Penggaram berharap kerajaan tidak melupakan kewujudan Taman Botani Johor yang terletak di Seri Medan, Batu Pahat. Taman Botani Seri Medan ini asalnya bekas lombong bijih dan dijadikan Taman Botani untuk penduduk setempat berekreasi, cantik pemandangannya. Jika ia dibangunkan dengan baik, dia akan membantu perkembangan ekonomi di sekitar Seri Medan dan Batu Pahat. Penggaram mendapati ramai lagi yang tidak mengetahui kewujudan Taman Botani Johor tersebut dan merasakan perlunya kerajaan mengambil langkah efektif dari segi menaik taraf dan promosi. Selain itu, terdapat tempat-tempat menarik di negeri Johor yang sedia ada masih tidak mempunyai fasiliti asas seperti ketiadaan lampu jalan, tandas dan ada juga yang tidak diselenggarakan dengan baik.

Penggaram menyarankan kerajaan memandang trend *eco-tourism* di mana rakyat telah berminat untuk berkunjung ke tempat-tempat yang mempunyai keindahan semula jadi. Penggaram sebelum ini menyokong inisiatif-inisiatif kerajaan yang di bawah pimpinan Yang Berhormat Benut ketika itu berkaitan *Majestic Johor* untuk membangunkan sektor pelancongan dan di mana ia adalah satu langkah untuk menarik pelancong luar datang ke negeri Johor. Tetapi, Penggaram sangat berharap agar kerajaan juga memikirkan keperluan bangsa Johor sendiri yang mempunyai pelbagai lapisan masyarakat dari segi pendapatan yang memerlukan kepelbagaian aktiviti rekreasi dan pelancongan.

Sebagai contoh, aktiviti *hiking* atau mendaki bukit di mana aktiviti ini sedang mendapat tempat di kalangan Bangsa Johor tanpa mengira latar belakang kehidupan dan umur. Penggaram melihat trend atau minat orang ramai dalam aktiviti *hiking* semakin meningkat. Dan bukan itu sahaja, aktiviti ini juga telah lama dijalankan sebagai riadah harian oleh sesetengah komuniti yang tinggal berhampiran kawasan hutan rekreasi. Malangnya bayaran permit menjalankan aktiviti *hiking* di hutan simpan sebanyak RM10.00 ke atas setiap individu dirasakan mahal bagi komuniti berdekatan yang sebelum ini menjalankan aktiviti ini sebagai aktiviti harian. Penggaram berharap agar caj RM10.00 dapat dikaji semula atau Penggaram mencadangkan agar kerajaan mewujudkan pas bermusim sebagai langkah penjimatan kepada pengunjung hutan di samping dapat memperkemas dan mempermudah proses pendaftaran.

Yang Berhormat Datuk Speaker, akhir kata, Penggaram berharap agar Johor kekal makmur, bermuafakat serta dihindari dari budaya dan anasir pelampau yang dimainkan oleh sesetengah pihak kuasa, sesetengah pihak ketika ini. Kita Bangsa Johor perlu kekal dengan cara Johor. Johor perlu sentiasa menjadi Johor. Muafakat itu berkat. Semoga Allah berkat Johor. Terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Penggaram. Disambung seterusnya, dijemput YB Kemelah.

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby (Kemelah) : Salam Muafakat Johor, salam Maju Johor, makmur bersama rakyat dan salam keluarga Malaysia. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker memberi peluang kepada Kemelah untuk bersama-sama dalam sesi perbahasan pada sidang Dewan ini. Sebelum lidah ini berbicara dengan lebih panjang, izinkan Kemelah merakamkan ucapan selamat hari ulang tahun keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu. Patik panjatkan doa kesyukuran semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan

Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta seluruh kerabat Diraja dilanjutkan usia serta berada dalam keadaan sihat wal'afiat. Kemelah juga ingin merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT yang telah berjaya menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu. Andang-andang madu kelulut, pokok asam tempat bersarang, pandang-pandang semua sudut, Johor jelas makin cemerlang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, maka mulakan ucapan perbahasan pada kali ini tidak ada frasa yang lebih baik untuk saya tuturkan di Dewan yang mulia ini selain ucapan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar selaku pemimpin tertinggi dalam tadbir negeri yang telah membentangkan belanjawan negeri yang terbaik. Belanjawan yang dibentangkan pada kali ini merupakan bajet yang menjadi jawapan kepada saya pada dua persoalan utama. Pertama, mengukur paksi ekonomi dan memacu pertumbuhan rancak dengan maksud meningkat hasil serta pendapatan melalui empat faktor utama yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor pada belanjawan yang lalu.

Kedua, memastikan perbelanjaan terus untuk memperkemas prasarana dan memastikan pengagihan adil dan saksama buat segenap lapisan masyarakat dan bajet ini menjawab kedua-dua persoalan ini setelah kita mendengar pembentangan Bajet 2023 yang lalu. Ini merupakan satu belanjawan negeri yang cukup luar biasa dan bermanfaat untuk setiap orang, lapisan masyarakat di negeri Johor ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, maka menjunjung hasrat saya sama, saya juga ingin membawa perhatian Dewan yang mulia ini terhadap beberapa perkara yang cukup penting dan perlu diutamakan oleh kita semua selaku pemimpin yang diberi amanah dan tanggungjawab membawa besar harapan. Melihat kembali pada Teras Keempat belanjawan negeri dalam Strategi Ketiga : Infrastruktur Bekalan Air, Elektrik dan Telekomunikasi amat penting dalam era globalisasi sekarang. Terdapat beberapa isu utama dalam DUN saya di mana saya percaya ADUN berdekatan juga turut mengalami isu yang sama. Masalah bekalan air yang kerap terputus di kawasan FELDA Redong, FELDA Kemelah dan Kampung Pogoh serta perumahan taman-taman Bukit Siput bukan sahaja dalam tempoh sebulan, seminggu bahkan ianya terlalu kerap sehingga berlaku dua tiga kali dalam tempoh satu minggu hingga menyebabkan penduduk acap kali menghubungi Wakil Rakyat tanpa henti. Perkara ini lebih menjadi tanda tanya kepada penduduk mengapa air kerap terputus di kala musim tengkujuh sedangkan ketika itu air amat diperlukan dalam pelbagai guna.

Dalam Mesyuarat Bulanan Daerah, isu bekalan air ini sudah lali didengari pemimpin setempat memandangkan ianya seperti tiada noktah penyelesaian meski pun telah dirujuk kepada, maaf, dirujuk beberapa kali kepada pihak berkaitan. Kita semua maklum bekalan air adalah penting bagi setiap orang dan kejadian ini dilaporkan sudah terlalu lama berlaku dan masih lagi ditakuk lama sedangkan saya dimaklumkan peruntukan telah disediakan untuk permasalahan ini tetapi namun ianya masih belum lagi dapat diselesaikan. Mengambil ruang yang sama ini juga, saya ingin mencadangkan kepada pihak kerajaan untuk mengkaji semula peruntukan baharu yang lebih bersesuaian setelah mengambil kira dari segi aspek pengambilan tanah dan pengurusan kerja-kerja dalam kawasan FELDA.

Setakat ini antara masalah yang menyebabkan peruntukan telah sedia ada namun tidak dapat dilaksanakan ialah akibat kekangan laluan paip-paip utama air yang terpaksa melalui kebun peneroka serta tanah persendirian individu yang tertentu. Dalam FELDA Redong kita mempunyai lebih 700 peneroka FELDA dan kejadian bertambah buruk apabila anak-anak perantauan pulang ke kampung halaman, tidak pulang sewaktu hari cuti panjang. Saya tidak menafikan peranan SAJ Ranhill dalam mengutamakan aduan pelanggan-pelanggan mereka, namun setiap kali kejadian bekalan air terputus mereka juga tidak dapat menyelesaikan dalam tempoh singkat. Perkara ini perlu diakui bersama kerana terlalu banyak tempat yang perlu diselia ketika air terputus dan saya dimaklumkan betapa usahanya SAJ Ranhill sehingga membuat pesanan istimewa bagi daerah Segamat

terutamanya DUN Kemelah dengan tambahan sebuah tangki lori air bagi memastikan bekalan sampai kepada penduduk di sini secara cepat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, merujuk kepada Teras Ketiga Belanjawan Negeri dalam Strategi Pertama : Pembangunan Perumahan Rakyat Bilangan 111, penyediaan Rumah Mampu Milik Johor ini merupakan satu pembangunan yang cukup dinamik bagi pelaksanaan dalam DUN Kemelah. Kita perlu maklum bahawa Segamat telah dinaik taraf menjadi Majlis Perbandaran dari Majlis Daerah pada 1 Januari 2018 yang lalu. Namun begitu Kemelah melihat perlunya kerajaan mengkaji untuk mendirikan perumahan berkonsepkan sewa beli seperti mana yang didirikan di dalam kawasan bandar Johor Bahru. Perkara ini sudah menjadi kehendak penduduk dalam DUN Kemelah memandangkan dalam sesi lawatan saya rumah ke rumah.

Antara masalah yang dihadapi mereka ialah tidak mampu beli rumah yang didirikan pemaju sekarang dengan nilai yang jauh dari luar kemampuan dan taraf hidup penduduk di sini masih lagi rendah. Kita perlu mencari jalan keluar dari permasalahan perumahan ini dan tidak bergantung kepada pemaju swasta yang sentiasanya membina rumah ratus ribu dengan sasaran pembeli dari golongan mewah agar perumahan rumah murah dapat dibina segera bagi menampung permintaan dari golongan B40 dan miskin tegar.

Yang Berhormat Dewan Speaker, meskipun kita telah menggunakan cara permohonan yang lebih efisien hanya melalui sistem *online* untuk mendaftar rumah PPR, namun masih ada segelintir penduduk mengeluh atas sistem sedia ada di mana permohonan telah dikemaskini acap kali, namun tiada jawapan sehingga sudah membeli rumah yang jauh lebih mahal memandangkan keadaan mendesak untuk memiliki rumah dalam tempoh masa tertentu. Saya berpendapat sistem sedia ada sudah memadai jika ingin mengurangkan kos-kos dokumentasi secara semuka atau akan tetapi semakan kelayakan atas setiap permohonan perlu disegerakan. Perkara ini menjadi rungutan dan beban terutama kepada ibu tunggal dan memiliki anak ramai dan perlu memiliki rumah sendiri dalam tempoh segera akibat kematian suami atau tidak mampu membayar sewa yang semakin tinggi harga diletakkan sekarang. Kerajaan Johor perlu ambil kira dari semua aspek bagi mempercepatkan proses kelulusan dan mungkin boleh diutamakan kepada pemohon yang betul mahukan tempat berteduh dalam kadar segera.

Yang Berhormat Datuk Speaker, jika diimbau kembali belanjawan negeri pada Teras Keempat, Strategi Pertama dalam Inisiatif Kedua : Menaik Taraf Kemudahan Lampu Jalan Bilangan 141, saya berpendapat dengan kelulusan sebanyak RM19.9 juta bagi kerja-kerja menaik taraf kemudahan lampu jalan memang sewajarnya diberikan terutama kepada kawasan luar bandar seperti Kemelah. Hal ini adalah menyentuh tentang infrastruktur jalan raya di Segamat terutamanya Yang Berhormat Datuk Speaker, jalan raya dari Labis ke Bandar Putra yang bergelombang. Kita semua sedia maklum bahawa permukaan jalan yang bergelombang pastikan mengundang keadaan yang kurang selamat untuk pengguna. Saya mohon untuk diberi pertimbangan bijaksana kerana jalan tersebut menjadi pemangkin kepada pembangunan ekonomi penduduk setempat. Saya mohon untuk permasalahan ini didengari agar ia boleh dibaiki secepatnya.

Keduanya adalah terdapat banyak jalan utama di daerah Segamat kurang dipasang lampu jalan yang pastikan apabila di kala menjelang malam keadaan di jalan-jalan terlalu gelap. Mungkin pihak kerajaan melalui agensi terlibat boleh melakukan bancian terperinci untuk kawasan-kawasan jalan-jalan utama yang memerlukan tambahan lampu jalan bagi mengurangkan risiko kemalangan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, melihat kembali kepada Teras Ketiga, Strategi Kedua : Kebajikan Rakyat yang mana ianya selaras dengan Agenda Maju Johor, kerajaan sentiasa mengambil berat kebajikan rakyat tanpa terkecuali. Jika kita renungkan kembali dewasa ini kos hidup terlalu tinggi dan amat dirasai oleh semua sejak kebelakangan ini. Dalam tempoh

beberapa bulan lalu, kenaikan harga minyak masak yang naik secara mendadak, ayam, telur serta barang asas lagi menjadi tekanan bagi setengah pihak terutama golongan B40.

Dalam usaha kerajaan yang cuba mengawal semula harga-harga barang asas, masih ada golongan yang merasai kenaikan barang keperluan hari ini. Bagi golongan B40, kemungkinan juga sedikit lega apabila kerajaan dengan segera meletakkan harga siling bagi barang tersebut, tetapi bagaimana pula kesan kepada penerima bantuan bulanan dari JKM? Sehingga hari ini saya melihat dalam DUN Kemelah masih mencatatkan lebih daripada 812 penerima bantuan JKM dari pelbagai skim seperti bantuan warga emas, bantuan am, bantuan awal kanak-kanak, pesakit terlantar dan pelbagai skim yang lain. Mereka ini bergantung harap dengan bantuan bulanan JKM mengikut kriteria yang telah diluluskan dan hanya sekadar meringankan beban tanggungan bukan penerima sepenuhnya tetapi kepada penjaga seperti dua kes terpencil dalam DUN Kemelah yang penjaga terpaksa menjaga dua orang anak yang dikategori pesakit terlantar dengan masing-masing menerima RM500.00 setiap orang. Dengan jumlah ini semestinya tidak dapat menampung kehidupan bulanan mereka kerana tidak semuanya mempunyai pekerjaan samping dan kita juga mengerti pesakit kronik selalunya perlu tanggung kos tinggi dalam perubatan. Selain keperluan harian mereka malah ada yang terpaksa menyara anak-anak yang masih bersekolah setelah kematian suami atau isteri tercinta. Dengan ini Kemelah rasa sudah tiba masanya kerajaan melalui JKM menilai dan mengkaji semula bantuan bulanan yang disalurkan kepada penerima memandangkan harga keperluan asas semakin tinggi dan menyulitkan penerima bantuan untuk meneruskan hidup mereka bagi yang betul-betul bergantung harap pada bantuan kerajaan ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, ingin saya nyatakan dalam Teras Keempat, Strategi Kedua: Pengangkutan Awam Johor bagi Bilangan 146. Ianya memang merupakan nadi penghubung rakyat dalam DUN Kemelah terutamanya di dalam dua buah FELDA yang agak jauh dari bandar jika hendak dibandingkan dengan taman-taman perumahan yang lain. Keseluruhan penduduk bagi dua FELDA merangkumi lebih 1,500 penduduk bagi dua buah FELDA ini. Dahulu difahamkan terdapat pengangkutan awam masuk ke situ, namun hari ini tiada pengangkutan awam lagi disediakan untuk melalui kawasan ini. Melihat akan perkara ini kebanyakan anak muda mengambil keputusan menaiki motosikal sendiri untuk ke bandar. Namun begitu perkara yang membimbangkan ialah mereka menunggang tanpa lesen yang sah dan mengundang bahaya kepada diri sendiri serta orang lain. Tetapi kita juga faham tiada pilihan untuk mereka ke bandar dan membantutkan mereka mencari kerja di bandar akibat masalah pengangkutan awam di sini. Seharusnya perkara ini boleh di terperinci mencari alternatif lain seperti membuka laluan baru kepada Bas Muafakat Johor atau sebagainya demi kesejahteraan penduduk di dua buah FELDA tersebut.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam belanjawan negeri pada Teras Keempat, Kemudahan dan Keperluan Asas, saya melihat inisiatif keempat strategi pertama, Penyelenggaraan Sekolah Agama, Masjid dan Surau Serta Tanah Perkuburan bagi bilangan 143, 144, 145 telah merangkumi semua aspek kebajikan yang diperlukan. Saya begitu gembira apabila Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah menyatakan dalam bilangan 143 sebanyak RM9.4 juta diperuntukkan bagi kerja-kerja penyelenggaraan dan baik pulih bangunan serta peralatan dan perabot sekolah-sekolah agama di seluruh negeri Johor. Melalui sejumlah amaun yang agak besar bagi saya ini diharapkan dapat dilihat sekolah-sekolah agama dalam DUN Kemelah yang tidak kurang masih memerlukan perhatian tinggi dari pihak kerajaan negeri memandangkan kami dari kawasan luar bandar. Ada pun begitu Yang Berhormat Datuk Speaker, saya turut bersyukur dan berterima kasih atas pembentangan bajet Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar yang sentiasa mengambil kira dari segi aspek termasuk RM 2.7 juta yang diperuntukkan untuk baik pulih serta penyelenggaraan masjid dan surau sepertimana yang dinyatakan bilangan 144.

Masjid di kawasan kampung-kampung acap kali seperti tertinggal dari era arus pembangunan di mana masih terdapat masjid yang jemaah terpaksa solat dalam rintisan

hujan akibat atap yang bocor dan ada pula yang telah mempunyai peruntukan akan tetapi tidak dapat dilaksanakan atas beberapa faktor tertentu. Di kesempatan ini saya ingin mengucapkan terima kasih kepada YB EXCO Agama yang telah meneliti dan difahamkan sedang dalam proses untuk kerja-kerja baik pulih Masjid Kg. Melayu Raya bagi kerja-kerja membina dan baik pulih ruang solat wanita dalam tempoh terdekat. Kg. Melayu Raya ini mempunyai kampung rangkaian yang lain dan sehingga ianya selamat digunakan setelah kerja baik pulih selesai. Jemaah akan menumpang solat di Surau Kg. Genuang untuk separuh waktu sekiranya kerja baik pulih itu bermula kelak. Inilah yang kita dambakan di kawasan kampung agar mereka turut menikmati nikmat yang diberi oleh kerajaan dalam menjaga salah satu fasiliti utama di kampung mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Teras Ketiga dalam belanjawan negeri bagi strategi kedua, Kebajikan Rakyat Perlu Diperkukuhkan Melalui Institusi. Kedua, mengukuhkan institusi keluarga dan memperkasakan wanita begitu meluas dan Kemelah yakin melalui peruntukan sebanyak RM4.94 juta adalah sejajar dengan sasaran yang lebih tinggi dalam menghadapi cabaran psikososial masa kini. Jika kita lihat contoh waktu tempoh Perintah Kawalan Pergerakan yang agak lama dikenakan pada kita sejak berapa tahun yang lalu, telah memberi kesan buruk kepada ekonomi negara bahkan penduduk setempat. Dalam tempoh ini ramai telah kehilangan kerja, mata pencarian, insan tersayang dan penuh dugaan dari awal PKP dilaksanakan hingga masuk ke fasa endemik. Taburan penjaja baru seperti cendawan tumbuh selepas hujan tidak dapat dinafikan dan kita menerima ini sebagai ikhtiar hidup keluarga masing-masing bagi meneruskan kehidupan mereka. Saban hari dunia semakin mencabar dan golongan wanita kini sudah boleh dikatakan hanya duduk di rumah menjaga anak, akan tetapi golongan wanita masa kini sudah mampu bersaing hebat dalam pelbagai bidang terutamanya bidang perniagaan sendiri, bukan makan gaji. Perkara ini dapat dilihat melalui permohonan yang diterima di mana rata-rata memerlukan bantuan permulaan berniaga dan hampir setiap minggu saya menerima permohonan bermotifkan perniagaan sendiri. Dahulu kita ada Skim 1 Azam di mana purata ibu tunggal dan wanita yang ditinggal atas pelbagai alasan suami, dapat dibela melalui skim tersebut. Alangkah baiknya jika kerajaan melaksanakan satu skim khas untuk golongan ibu tunggal yang tabah mencari rezeki sendiri sebagai permulaan tanpa bergantung harap kepada sumbangan sepanjang hayat mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, merujuk kepada Teras Pertama belanjawan negeri dalam strategi ketiga, Inisiatif ketiga, Kurniaan Tanah Kepada Generasi Kedua FELDA bilangan 57, Kemelah mempunyai dua buah FELDA yang masing-masing lagi menuntut lot-lot tanah bagi generasi kedua. FELDA Redong dan FELDA Kemelah masih menanti racikan terkini untuk dikurniakan pada mereka yang masih lagi dalam proses di mana menempatkan lebih 100 penerima bagi kedua-dua FELDA tersebut. Kemelah berharap seiring dengan inisiatif ini dapat memberi lebih kemakmuran dan kesejahteraan kepada generasi kedua di masa akan datang. Selain itu juga, saya juga turut bersimpati mengenangkan nasib pemilik rumah terbengkalai di Taman TAR yang masih belum diselesaikan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya memohon jasa kerajaan negeri Bahagian Perumahan dapat menyelaraskan semula semua pemaju-pemaju perumahan agar tiada lagi isu-isu berbangkit seperti rumah terbengkalai dan pergi tanpa rasa tanggungjawab. Kita perlu pastikan mereka berdaftar terlebih dahulu dan sebagainya untuk memudahkan kemudian hari agar mereka terikat tidak boleh mengundur diri atau lari sebaik sahaja unit rumah yang bakal dibina telah dijual kepada pembeli.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Ahli-Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, para Ahli-Ahli Yang Berhormat dan sidang Dewan sekalian, melihat helai demi helai antologi pembangunan yang berlipat-lipat kini tentunya seluruh rakyat Johor terutamanya rakyat Segamat sangat menghargainya. Kita yakin sungguh bahawa Segamat walau letaknya di ceruk tidak akan berada di pinggir lagi, kerana kita melihat kesungguhan kerajaan merapatkan jurang pembangunan sambil menolak ke tepi apa juga cabaran-cabaran

menghalau walaupun pancaroba yang cuba-cuba menduga. Senada dengan ungkapan ini kita mohon berharap agar apa yang saya ketengahkan awal-awal tadi hingga ke akhir kiranya jua mendapat perhatian dan pertimbangan kerana pokok pangkalnya, kerajaan sememangnya komited membela nasib rakyat, mendengar suara hati setiap rakyat seiring dengan tema Maju Johor. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih YB Kemelah. Diteruskan, dipersilakan Yang Berhormat Sedili.

YB Tuan Muszaide bin Makmor (Sedili) : Bismillahirrahmanirrahim. (Membaca Doa). Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh, salam sejahtera, salam maju Johor dan salam mesra sentiasa Sedili. Dari Gembut ke Bukit Easter, singgah sebentar di belukar durian, terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, giliran Sedili bahas belanjawan. (Selawat Nabi).

Yang Berhormat Datuk Speaker, pertamanya patik mewakili rakyat di dalam DUN Sedili ingin merafak sembah setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Johor Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, sempena ulang tahun hari keputeraan Baginda yang jatuh pada tanggal 22 hari bulan yang lalu, Semoga Baginda diberikan kesihatan yang berpanjangan dan dapat menaungi rakyat dan Bangsa Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor yang telah membentangkan Belanjawan Negeri Johor untuk tahun 2023. Walaupun ini adalah belanjawan kali pertama oleh Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor. Kita dapat lihat satu belanjawan yang realistik. Berpaksikan 6 teras, penuh dengan ikhtiar strategi dan berbagai inisiatif. Belanjawan ini dipacu dengan semangat, “Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat”.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, apabila kita dengar dengan teliti, statistik-statistik yang disebut oleh Yang Amat Berhormat tempoh hari, apabila pelaburan yang tinggi masuk ke dalam negeri Johor, dan kadar pengangguran yang menurun, inilah buktinya kenapa kerajaan negeri pada hari ini sangat realistik dan berpijak di bumi yang nyata. Dengan semangat kemakmuran ekonomi negeri dan kesejahteraan Bangsa Johor, kerajaan negeri pada hari ini tidak hanya tunggu dan lihat, sebaliknya bertindak tegas dan proaktif. Sememangnya bila kita sedang menghadapi fenomena pasca COVID-19 dan cabaran ekonomi dunia pada tahun hadapan, peranan, cabaran sesebuah kerajaan adalah menambah saiz ekonomi bagi membolehkan kita berbelanja untuk rakyat bukan lagi berjimat cermat.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dalam pada kita mengembangkan kek ekonomi, merencanakan aktiviti ekonomi, kita sekarang terpalit dengan keluhan oleh usahawan kita, iaitu kumpulan pemborong ataupun sub-kontraktor yang rata-rata boleh kita kategorikan sebagai usahawan kecil berlesen D1 dan D2 CIDB ini. Keluan mereka kepada syarikat-syarikat konsesi, dengan kadar harga barang yang semakin menekan, mereka terpaksa pula menunggu bayaran sehingga 6 bulan selepas siap kerja. Perkara yang acap kali kita dengar ini seolah-olah menjadi kebiasaan dengan keuntungan yang sedikit dan terpaksa tunggu *claim* selama 6 bulan adalah sangat menekan kepada golongan ini. Adakah perkara ini dalam makluman EXCO berkaitan dan apakah perancangan penambahbaikan mengelakkan perkara ini daripada berulang?

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, insentif kurniaan tanah kepada generasi kedua FELDA. Apabila kerajaan negeri meluluskan tanah untuk generasi kedua FELDA, kita amat berterima kasih dan bersyukur dan di sebelah Sedili, di kawasan saya ada 6 buah tanah rancangan FELDA yang terlibat sama. Dan juga 3 buah yang terletak di kawasan kampung saya iaitu di DUN Johor Lama. Sesungguhnya aktiviti mengurus tanah untuk generasi kedua FELDA ini sedang rancak daripada penubuhan Jawatankuasa Bertindak Permohonan sehinggalah ianya diluluskan. Kami sedang menguruskan aktiviti ini. Cumanya ada 2

perkara yang harus diberikan perhatian. Permohonan fasa kedua yang mana semasa PKP ramai yang tidak mampu untuk menyelesaikan bayaran premium tanah. Tetapi permohonan baru telah dikemukakan untuk menggantikan permohonan yang asal. Perkara ini banyak berlaku di setiap tanah rancangan FELDA dan sehingga kini masih belum dapat apa-apa kelulusan.

Perkara yang kedua, kita minta pihak JUPEM untuk bertindak lebih agresif bagi memastikan batu-batu sempadan dapat ditanam dengan segera ini disebabkan apabila pihak FELDA sedang berusaha menyediakan skim-skim baru pembinaan rumah untuk pemilik tanah ini. Proses ini terbantut apabila perkara tidak dapat diselesaikan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, berkaitan tanah dalam rancangan ini, kami juga punyai satu masalah yang besar, kira-kira seluas 40 ekar tanah di FELDA Bukit Aping Timur, yang dirancang untuk dibangunkan untuk perumahan generasi kedua FELDA, PGBF telah terbengkalai begitu lama. Kami sedar projek ini adalah dari persekutuan, dari FELDA, cumanya kita nak cadang kerajaan negeri Johor melalui Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor (PKPNJ) agar boleh mengambil alih projek ini untuk disiapkan dan dimanfaatkan oleh generasi kedua FELDA. Jika tidak boleh, kita minta Pentadbir Tanah Negeri untuk mengeluarkan arahan agar tanah tersebut dikosongkan. Ini kerana kita tidak boleh membiarkan tanah seluas ini yang duduknya di kawasan tanah rancangan menjadi punca kepada bencana pembiakan binatang dan gejala sosial yang tidak sihat yang lain.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, menerusi budaya digital ini pula, inisiatif infrastruktur bagi rangkaian telekomunikasi, ini perlu diambil berat. Bila Yang Amat Berhormat Menteri Besar memperhebatkan budaya digital ini juga, ianya haruslah dirasai di setiap pelosok peta dalam negeri Johor. Di Sedili contohnya, Kampung Rumput itu ramai kawan-kawan komplek. Nak *video call* emak ayah mereka di kampung pun susah. Kadang-kadang ada *Internet*, kadang-kadang tak ada *Internet*. Dah nak cakap 10 minit pun jadinya 30 minit, sebab kena *call* banyak kali asyik terputus sahaja. Di Kampung Tuan Seh pula, ada *full bar* linanya tapi nak *download* emel pun susah, apa lagi nak tengok *live streaming* Belanjawan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor. Oleh yang demikian, bagi menyokong inisiatif dan strategi Belanjawan 2023 berkaitan pendigitalan ini, kami sangat mengharapkan infrastruktur bagi rangkaian telekomunikasi ini dapat ditambah baik di dalam kawasan Sedili.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, apabila Belanjawan menyentuh insentif kepada nelayan ini, saya antara orang yang sangat gembira, sebab kami ada komuniti nelayan yang besar di Sedili, mana taknya Pejabat Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia pun ada ditempatkan di Sedili. Tak cukup dengan itu, Persatuan Nelayan kami pun sangat aktif dan saling menjadi rakan strategik bagi LKIM. Cumanya, yang saya sangat berharap, saya sangat berharap kerajaan negeri boleh lihat menerusi Belanjawan ini bagaimana mungkin satu industri kepingan daging ikan ataupun dengan izin, dengan izin, iaitu *fillet* dapat dipelopori di Sedili. Industri akan menjadi Pusat Sehenti Pengumpulan dan Penjualan Hasil Laut yang mampu dipasarkan secara global dan ke hadapan. Sekali gus, dapat meningkatkan hasil dan memperkasa pendapatan Persatuan Nelayan dan juga ahli-ahlinya. Berkaitan isu nelayan juga, seperti mana yang pernah saya bangkitkan pada sesi yang lepas, muara Sungai Kuala Sedili yang tohor juga, saya harap mendapat perhatian yang sewajarnya bagi memudahkan aktiviti nelayan dilakukan setiap hari. Di situ juga, untuk makluman Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, ada ditempatkan MARITIM, sebuah agensi kerajaan iaitu MARITIM.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Yayasan Pelajaran Johor kerana telah mewujudkan Akademi Minyak dan Gas Johor di kawasan Kampung Mawai Baru. Menerusi program latihan kemahiran Johor yang disebut dalam Belanjawan 2023 ini, saya sangat berharap satu-satunya institusi, Institut Pengajian yang berada di kawasan Sedili ini tidak terpinggir dan harus di perhebatkan untuk

manfaat bukan sahaja pelajar tetapi industri hiliran yang lain. Saya juga mengalu-alukan kehadiran semua untuk menuntut ilmu di kawasan Sedili. Luangkanlah masa untuk hadir ke tempat-tempat menarik yang berada di Sedili. Sesungguhnya memang banyak tempat perancangan menarik di kawasan Sedili.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, orang muda Johor diberikan perhatian khusus. Pelbagai insentif dan strategi diperuntukkan bagi pembangunan generasi akan datang di negeri Johor. Infrastruktur, program pembangunan dan sebagainya. Tapi saya dengar dengan teliti tiada sentuhan kepada Persatuan-Persatuan Belia di peringkat kampung ataupun daerah.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Persatuan-Persatuan Belia ini harus diberikan galakan kerana daripada Persatuan Belia inilah akan lahirnya pemimpin pelapis tempatan di situ. Persatuan Belia ini juga adalah platform sedia ada yang sudah lama berada di dalam sistem, mereka sudah ada sistem mereka sendiri. Sebagai contoh, Persatuan Belia Kampung ini akan dinilai dan diberikan anugerah di peringkat negeri ataupun kebangsaan. Kegusaran kita apabila banyak Persatuan Belia Kampung semakin dipinggirkan dan menghantar laporan kepada kita pun gagal. Oleh yang demikian, kita mengharapkan perhatian dan peruntukan diberikan kepada semua Persatuan Belia dalam negeri Johor ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sebagai rumusan, saya menyokong penuh Belanjawan ini dengan beberapa pertimbangan yang saya rasa perlu untuk memastikan kemakmuran ekonomi negeri dan kesejahteraan Bangsa Johor dapat direalisasikan dengan cabaran mendatang. Saya menyeru kepada semua kumpulan pelaksana supaya kita dapat memastikan agenda kerajaan negeri ini sampai kepada rakyat, agenda kerajaan negeri ini berjaya mengharungi cabaran 2023 nanti dan yang paling penting Pejabat Pusat Khidmat N36 Sedili yang sentiasa bersedia menjadi platform untuk merealisasikan agenda ini untuk terus kepada rakyat demi negeri Johor yang tercinta ini.

Sebelum mengakhiri ucapan perbahasan saya ini, saya mengambil kesempatan di dalam Dewan yang mulia ini untuk menyampaikan penghargaan terima kasih kepada Ketua-Ketua Jabatan serta kakitangannya dan agensi kerajaan negeri, mahupun persekutuan di bawah pimpinan Pegawai Daerah Kota Tinggi, Yang Berhormat Datin Paduka Hajah Hazlina Jalil, Pegawai Daerah Kota Tinggi yang sentiasa pro-aktif demi kesejahteraan rakyat di DUN Kota Tinggi khususnya dan di daerah Kota Tinggi keseluruhannya. Moga usaha ini sentiasa diteruskan pada masa yang akan datang dengan lebih baik lagi. Dan saya juga mendoakan kesihatan yang baik kepada mereka semua.

Akhir kalam, terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Sekian, wabillahitaufik walhidayah assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Sedili mohon menyokong.

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam warahmatullahi wabarakatuh. Tahniah, lengkap, jimat masa. Jemput Yang Berhormat Gambir.

YB Tuan Sahrihan bin Jani (Gambir) : Bismillahirrahmanirrahim. (Bacaan doa). Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Ahli-Ahli Dewan Negeri serta pegawai-pegawai kerajaan yang berada dalam Dewan yang mulia ini. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, kerana telah memberi peluang dan kesempatan kepada Gambir bersama-sama menyertai dalam Perbahasan Rundingan Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) untuk tahun 2022 ini.

Terlebih dahulu patik mewakili seluruh rakyat di kawasan DUN Gambir merafak sembah setinggi kasih dengan ucapan setinggi-tinggi tahniah dan selamat kepada Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor bersempena Hari Keputeraan Baginda pada tanggal 22 November yang lalu. Gambir juga mengambil kesempatan ini mengucapkan syabas dan

tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim di atas pelantikan sebagai Perdana Menteri Malaysia yang ke-10, begitu juga diucapkan tahniah kepada seluruh Ahli-Ahli Kabinet Kerajaan Perpaduan. Terima kasih juga kepada rakan-rakan daripada Pakatan Harapan kerana sudi menerima Ahli-Ahli Parlimen Barisan Nasional sebagai rakan strategik membentuk Kerajaan Perpaduan tersebut. Pok amai-amai, belalang kupu-kupu, Alhamdulillah rakan bertambah ramai, yang masih malu-malu tu, marilah sama-sama kita berpadu.

Semoga Kerajaan Perpaduan ini akan terus bergerak dalam satu pasukan yang kukuh, sederhana selangkah bagi mendepani cabaran ekonomi negara pada tahun hadapan. Semoga juga Kerajaan Perpaduan yang ada pada hari ini melihat dan mengiktiraf negeri Johor ini sebagai rakan strategik yang perlu dimajukan secara bersama. Semoga juga empat Menteri Kabinet yang terpilih dari negeri Johor akan turut sama berjuang untuk mendapatkan peruntukan yang lebih adil bagi negeri Johor untuk tahun-tahun berikutnya.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, pada tanggal 1 Disember yang lalu, Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor telah membentangkan satu Belanjawan 2023 untuk negeri Johor. Pembentangan selama dua jam itu sarat dengan pelbagai inisiatif bagi merangsang pembangunan bagi merancakkan ekonomi di samping menumpu kepada pembelaan kepada rakyat. Selama dua jam itu juga saya menekuni secara teliti, mendengar tiap bait ucapan. Selama dua jam itu jugalah saya di sini terpaksa dengan izin Datuk Speaker, *stay tune, stay cool, control handsome* kerana kamera fokus kepada kita. (Ketawa.) Kebetulan saya duduk di belakang Yang Amat Berhormat Datuk MB.

Datuk Speaker, tema yang dipilih dalam Bajet pada kali ini ialah Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat. Ternyata tema ini sendiri sudah cukup membuktikan komitmen, kesungguhan kerajaan yang ada pada hari ini untuk memastikan kemajuan yang dibina, yang ingin dicapai oleh negeri Johor ini, turut sama memberi manfaat, turut sama memberikan *benefitnya* itu akan sampai kepada rakyat. Malahan saya memuji dan tahniah saya ucapkan kepada seluruh barisan pimpinan EXCO dan juga Yang Amat Berhormat kerana telah berjaya membentangkan Belanjawan *surplus* ataupun lebihan. Ini membuktikan komitmen dan kesungguhan kerajaan yang ada pada hari ini untuk memastikan setiap hasil pendapatan negara itu dibelanjakan dengan penuh berhemah yang pastinya memberi manfaat kepada rakyat dan juga negeri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di dalam Teras Pertama Tadbir Urus Kerajaan. Iltizam dan keazaman kerajaan negeri Johor dalam mentransformasikan tadbir urus kerajaan bagi menghasilkan sistem penyampaian awam yang berintegriti, berprestasi tinggi, cekap dan berkesan sangat-sangat kita puji bagi memastikan agenda memaju dan memakmurkan negeri Johor ini dapat dicapai. Saya ingin merujuk kepada inisiatif ketiga iaitu Meningkatkan Tahap Profesionalisme Institusi Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat. Banyak kali telah pun disentuh oleh rakan-rakan Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini bagaimana institusi ini perlu dimartabatkan ataupun perlu dipertingkatkan martabatnya. Pertama, Yang Berhormat Benut menyatakan bahawa ia perlu *rebranding*, nama itu perlu ditukar dan dijenamakan semula sesuai dengan keadaan yang ada pada hari ini.

Begitu juga saya menyokong penuh cadangan untuk meningkatkan elaun ataupun kadar bayaran kepada Ketua-Ketua Kampung ini, kerana mereka merupakan, sebagaimana yang kita ketahui Ketua Kampung ini merupakan *frontliners* kita dengan izin yang akan berhadapan, orang pertama yang akan berhadapan dengan masyarakat, pelbagai isu mereka terpaksa hadapi terlebih dahulu sebelum dibawa kepada agensi-agensi kerajaan. Tugas mereka tujuh hari seminggu Datuk Speaker, 24 jam sehari Datuk Speaker. Kadar bayaran yang ada pada hari ini, kadar elaun pada hari ini memang tidak cukup, sudah sampai masanya kita mengkaji, saya mengharapkan kerajaan negeri Johor ini cubalah, usahakan sesuatu untuk meningkatkan elaun Ketua Kampung, kalau boleh sekurang-kurangnya ke tahap RM1,500.00 pada tahun depan. (Dewan bertepuk.)

Yang Berhormat Datuk Speaker, sejujurnya saya lihat bahawa mereka ini, Ketua Kampung ini berada, tugas mereka sentiasa berhadapan dengan cabaran, berhadapan dengan risiko-risiko tak menentu, kemalangan, kecederaan dan musibah-musibah yang lain. Maka pada hari ini, suka saya nak mencadangkan apakah perlu, adakah kewajarannya untuk Ketua-Ketua Kampung ini dimasukkan dalam skim insurans ataupun sekurang-kurangnya di bawah Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri (SKSPS) di bawah PERKESO. Saya difahamkan bahawa di bawah Skim SKSPS ini, 80% bayarannya telah pun ditampung ataupun disubsidi oleh kerajaan pusat. Manakala bakinya 20% setakat lebih kurang RM46.00 itu, mohon supaya kerajaan negeri dapat pertimbangkan untuk kita tampung dan kita insuranskan, mereka masukkan mereka ini di bawah Skim SKSPS sekurang-kurangnya mereka beroleh ataupun waris mereka akan beroleh pembelaan sekiranya ada apa-apa berlaku kepada mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya seterusnya beranjak kepada Teras Kedua Pembangunan Ekonomi. Dalam soal pembangunan ekonomi ini, kerajaan Johor berhasrat menyediakan peluang latihan kemahiran dan pepadanan pekerjaan. Ia merupakan satu inisiatif yang baik bagi memastikan modal insan agar tenaga kerja yang dilahirkan nanti benar-benar mendapat permintaan dalam pasaran. Walau bagaimanapun, satu perkara yang saya ingin bawakan pada hari ini adalah berkaitan dengan masa depan murid-murid, pelajar yang tercicir dalam sistem pendidikan negara. Murid-murid yang tercicir dan tidak meneruskan persekolahan di peringkat menengah merupakan satu kelompok orang muda yang seolah-olah terasing dan terpinggir daripada segala usaha memajukan dan meningkatkan kemahiran modal insan ini. Kelompok ini mungkin tidak ramai Datuk Speaker, tetapi dengan membiarkan mereka itu hanyut dalam dunia mereka sendiri mungkin akan mencetuskan masalah sosial dan juga mencetuskan konflik dan kebimbangan kepada masyarakat pada masa akan datang. Sebagai contoh, di daerah Tangkak sahaja setakat November yang lalu, jumlah murid tercicir ini melebihi angka 100 orang dan sehingga kini tiada suatu tindakan yang komprehensif selain daripada tindakan memujuk oleh pegawai-pegawai dari Pejabat Pendidikan Daerah. Gambir melihat isu ini perlu ditangani dengan lebih inklusif, menyeluruh dengan penglibatan pelbagai pihak. Kumpulan khidmat sokongan yang akan ditubuhkan, yang akan diwujudkan seharusnya menjadikan kelompok ini sebagai salah satu sasaran mereka supaya ianya dapat dikenal pasti dan dijejaki dan jika boleh serapkanlah mereka ini dalam program kemahiran yang disediakan oleh kerajaan Johor yang tidak mensyaratkan kelulusan SPM sebagai pra syarat kelayakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di bawah Strategi Ketiga : Pemulihan Ekonomi iaitu Memperkasa Industri Pelancongan. Saya mengalu-alukan peruntukan sebanyak RM14.3 juta untuk mempergiat kerja-kerja *softscape* dan *hardscape* di pintu masuk utama negeri di selatan Johor. Walau bagaimanapun, saya merayu agar kerajaan negeri Johor yang ada pada hari ini agar dapat juga menyalurkan peruntukan kepada daerah Tangkak untuk pelaksanaan kerja-kerja tersebut. Ini adalah kerana kerajaan Johor telah mengisytiharkan Tangkak sebagai sebuah daerah ekopelancongan dan daerah Tangkak ini merupakan pintu masuk ke negeri Johor dari arah utara. Janganlah hendaknya suatu hari nanti daerah Tangkak ini dikenali sebagai halaman belakang Melaka pula. Jadi saya mohon supaya dalam keghairahan kita membangunkan, mencantikkan bandar raya dan kota raya Johor Bahru ini, bandar kecil seperti Tangkak ini jangan ditinggal dan jangan dilupakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di bawah Inisiatif 2 : Penambahbaikan Infrastruktur Pelancongan. Saya mengalu-alukan dan mengucapkan jutaan terima kasih peruntukan awal sebanyak RM1.8 juta bagi membaik pulih dan menaik taraf kemudahan-kemudahan di Taman Negara Johor – Gunung Ledang dengan jumlah keseluruhan peruntukan sebanyak RM5.5 juta bagi kerja-kerja menaik taraf kemudahan di Taman Negara ini, saya ingin mendapatkan penjelasan daripada kerajaan negeri apakah perancangan yang sebenarnya terhadap pengoperasian Taman Negara Air Terjun ini dan juga resort yang berada di sekitarnya? Ini adalah kerana adakah perancangan kerajaan yang ada pada hari ini ingin

menyerahkan pengurusan ini kepada sektor swasta yang mana kita telah pun berhadapan dengan pengalaman pahit dengan sektor swasta sebelum ini atau adakah juga kerajaan berhasrat untuk mewujudkan sebuah anak syarikat yang berfungsi meneroka perniagaan berasaskan pelancongan dan hospitaliti. Insya-Allah Gunung Ledang ini boleh dijadikan sebagai projek pertama syarikat tersebut.

Datuk Speaker, seterusnya saya merujuk kepada Strategi Kelima Teras Kedua : Memperkasa Industri Makanan. Saya mengalu-alukan Inisiatif Kelima dalam tajuk Pembangunan Industri Tanaman Makanan Utama dan Komoditi Berpotensi. Sebanyak RM3.3 juta akan diperuntukkan bagi industri makanan utama ini yang akan memberi manfaat kepada 1,000 orang petani dan ataupun usahawan tani. Saya juga mengalu-alukan peruntukan sebanyak RM1.9 juta untuk Program Kolaborasi Strategik Pemodenan dan Pembangunan Lestari. Inisiatif-inisiatif dan peruntukan ini pastinya memberi manfaat dan membantu petani, pesawah dan pemain industri makanan untuk mempertingkatkan hasil dan pendapatan mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di Gambir terdapat sawah padi seluas 264 hektar yang kini sedang diusahakan oleh 272 pesawah. Walau bagaimanapun, pada musim menuai yang lalu hampir kesemua pesawah-pesawah ini mengalami kerugian akibat kemerosotan hasil tuaian yang sangat teruk. Saya difahamkan hasil tuaian keseluruhan hanya sekitar RM60, RM70 tan metrik berbanding hasil keseluruhan biasanya RM600, RM700 tan metrik. Punca kemerosotan hasil ini adalah disebabkan pada ketika padi terbit Datuk Speaker, sawah kawasan ini mengalami cuaca hujan yang tinggi yang menyebabkan gangguan kepada pendebungaan padi dan seterusnya menyebabkan padi hampa. Akibat natijahnya setiap pesawah mengalami kerugian hasil purata sebanyak RM2,300.00 untuk tiap-tiap hektar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya merupakan anak kepada pesawah padi. Di sawah padi Sawah Ring ini tempat saya membesar. Saya sangat memahami perasaan pesawah-pesawah ini walaupun mereka reda dengan hujan ini tetapi percayalah jauh di sudut hati mereka, jauh di benak pemikiran mereka sentiasa memikirkan hutang-hutang yang perlu dibayar, bagaimana cara nak melunaskan kos penanaman padi sebelumnya dan bagaimana pula nak mendapatkan modal bagi penanaman padi musim berikutnya. Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada EXCO Pertanian, Pengarah Pertanian Negeri Johor dan Pegawai Pertanian Tangkak yang begitu berusaha bersungguh-sungguh membantu peningkatan hasil sawah padi ini dengan pengenalan benih bermutu, kaedah penanaman dan penjagaan menggunakan inovasi teknologi terkini. Walau bagaimanapun, pada hari ini di Dewan yang mulia ini saya dengan rendah diri merayu dan memohon agar kerajaan negeri mempertimbangkan untuk pemberian bantuan ihsan secara *One-Off* kepada pesawah-pesawah yang kerugian ini. Sekurang-kurangnya dapat mereka menampung sebahagian kerugian terdahulu, sekurang-kurangnya dapat kita kembalikan senyuman di raut wajah pesawah-pesawah ini dan yang paling penting kita dapat menunjukkan kerajaan Johor ini benar-benar prihatin dan membela nasib rakyat pada ketika kesusahan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya seterusnya beranjak kepada Teras Ketiga iaitu Jaringan Keselamatan Sosial di bawah Strategi Pertama : Pembangunan Perumahan Rakyat. Saya mengalu-alukan hasrat dan sasaran kerajaan hari ini untuk membina 1,997 unit rumah untuk tahun 2023. Apatah lagi Tangkak telah terlibat dalam sasaran tersebut tetapi saya mohon supaya projek perumahan rakyat di Sagil, Bukit Gambir yang dahulunya dimajukan oleh salah sebuah GLC kerajaan negeri dapat diteruskan.

Di bawah Inisiatif Membasmi Kemiskinan, saya mengucapkan tahniah kepada kerajaan atas peruntukan-peruntukan yang diberikan bagi mencapai sasaran sifar miskin, sifar miskin tegar menjelang 2025. Saya ingin menarik perhatian Dewan pada Yayasan PBT yang telah ditubuhkan hasil inisiatif kerajaan Barisan Nasional sebelum PRU-14 yang lalu. Yayasan PBT berperanan membantu menjayakan hasrat kerajaan membasmi kemiskinan tegar di kawasan bandar. Yayasan ini juga hendaklah dan perlulah digerakkan secara bersama

dalam misi kerajaan untuk, agar usaha yang digembleng bersama dapat memberikan impak sewajarnya. Walau bagaimanapun Datuk Speaker, saya memohon kerajaan negeri akan dapat menyemak semula surat ikatan amanah dalam soal pelantikan dan penamatan Ahli Pemegang Amanah Yayasan-Yayasan tersebut. Hal ini disebabkan terdapat Ahli Pemegang Amanah daripada parti politik tertentu yang enggan melepaskan jawatan walaupun telah tewas dalam PRN terdahulu. Akhirnya, yayasan tersebut tidak dapat bergerak dan berfungsi sebagaimana yang disasarkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Teras Keempat : Kemudahan dan Keperluan Asas. Saya mengucapkan jutaan terima kasih dengan peruntukan yang akan disalurkan untuk menaik taraf jalan dan jambatan Sungai Mati ke Sawah Ring, Tangkak. Saya juga memohon supaya kerajaan negeri dapat mencari jalan bagi menambah kemudahan-kemudahan lampu-lampu jalan di kawasan kampung yang gelap dan agak berbahaya kerana di dalam bajet yang dibentangkan keseluruhan, kesemuanya isu tentang lampu jalan ini hendak diletakkan di kawasan-kawasan bandar. Jadi bagaimana nasib luar bandar dan kampung-kampung seperti mana di Gambir. Jadi saya mohon supaya jalan tertentu perlu dicari untuk kita tambahkan lampu-lampu yang berada di kawasan kampung dan juga di kawasan desa.

Hasrat kerajaan juga untuk menggalakkan penggunaan pengangkutan awam. Jadi saya mohon ini adalah satu hasrat yang sangat baik dan saya mohon supaya Terminal Bas dan Teksi Bukit Gambir yang kelihatannya telah siap pembinaannya agar dapat dioperasikan segera untuk membantu menjayakan hasrat kerajaan negeri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di bawah Strategi Keempat, Teras Empat ini, saya mengalu-alukan penubuhan Jawatankuasa Pembangunan Kesihatan Negeri Johor yang berperanan memantau semua fasiliti kesihatan sedia ada. Saya ingin memohon dan merayu kepada pihak kerajaan negeri agar Projek Menaik Taraf Klinik Kesihatan Bukit Gambir ke Type C di tapak yang baharu dapat disegerakan dengan mengambil semangat Menteri Kesihatan kita yang baharu juga datang dari Johor, saya berharap agar YB EXCO dapat membawakan isu ini dan menjadikannya sebagai *priority* untuk pertimbangan daripada Yang Berhormat Menteri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di bawah Teras Kelima iaitu Keselamatan, Kebersihan dan Kelestarian Alam Sekitar. Saya menyambut baik inisiatif kerajaan yang akan mengeluarkan, yang akan menyalurkan RM42 juta bagi kerja-kerja penyelenggaraan parit dan saliran. Walau bagaimanapun, saya difahamkan Datuk Speaker, rupa-rupanya parit dan saliran ini ada pemilik masing-masing. Bukan semua parit dan saliran itu milik JPS, tetapi ada juga pemilik yang lain seperti milik PBT, JKR, Pejabat Daerah dan sebagainya. Saya mohon agar kesemua pemilik-parit dan saliran ini agar dapat menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan secara tetap dan berkala. Ini bagi memastikan...

YB Timbalan Speaker : Gambir, sila gulung.

YB Tuan Sahrihan bin Jani (Gambir) : Baru empat minit.

YB Timbalan Speaker : Itu jam yang lain, saya ini jam saya.

YB Tuan Sahrihan bin Jani (Gambir) : Baik. Satu minit lagi, tinggal sedikit, tinggal sedikit. Ini bagi memastikan banjir-banjir kilat yang berlaku ini dapat kita atasi dengan segera.

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih juga peruntukan RM700,000.00 yang akan disalurkan bagi membeli pam-pam bergerak untuk mengatasi masalah banjir kilat. Walau bagaimanapun Datuk Speaker, peruntukan ini juga harus disusuli, disertai dengan kos perbelanjaan minyak untuk memastikan pam besar itu dapat beroperasi sepenuhnya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, akhir kata, akhir kalam bagi pihak penjawat awam di DUN Gambir, saya mengucapkan jutaan terima kasih atas pemberian Bantuan Khas Kewangan sebanyak satu bulan gaji. Mudah-mudahan hasil negeri bertambah baik, bertambah elok dan sebagaimana yang dinyatakan Yang Amat Berhormat Menteri Besar akan menambahkan lagi bantuan khas ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Gambir mohon menyokong. Terima kasih. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Tahniah, terima kasih Gambir. Dari Pontian dia datang, sila YB Pulai Sebatang.

YB Puan Hajah Hasrunizah binti Hassan (Pulai Sebatang) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam maju Johor, salam makmur bersama rakyat. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Pertama sekali saya ingin merakamkan ucapan terima kasih di atas peluang dan ruang yang diberikan kepada saya pada sidang Dewan kali ini supaya saya dapat memberikan beberapa pandangan dan cadangan dan juga untuk saya menzahirkan ucapan terima kasih dan tahniah saya kepada beberapa perkara yang akan saya sebutkan ini.

Yang pertamanya saya ingin mengucapkan tahniah dan syabas kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor, kepada barisan EXCO dan juga kepada barisan kepimpinan negeri atas pembentangan Bajet Belanjawan 2023 yang mana Belanjawan 2023 ini ternyata belanjawan tersebut adalah demi, "Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat". Belanjawan 2023 ini telah dibuat dengan mengambil kira daripada segenap, segala segenap pandangan dan telah mendengar suara hati 3.8 juta rakyat Johor ini. Jadi belanjawan Johor ini juga ternyata sentiasa seiring dan juga selari dengan asas ataupun dasarnya terbentuk kerajaan Barisan Nasional ketika Pilihan raya Negeri Johor yang lalu di bawah Ikhtiar Johor yang mana ianya diterjemahkan melalui 6 Teras Tunjang Utama Agenda Maju Johor bagi memastikan visi menjadikan Johor ini sebuah negeri maju dapat dicapai.

Yang kedua, Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya nak ucap tahniah kepada pasukan bola sepak JDT Johor ini di bawah naungan Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor. Sebenarnya saya ni bukanlah peminat bola sepak tapi bila adanya pasukan JDT ini jadi pemilik bola sepaklah pula. Jadi kita ni sebagai rakyat Johor tak boleh nak nafikan bahawa di bawah naungan Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor ini Baginda Tunku dapat menyatupadukan Bangsa Johor ini tak kira sama ada dari segi apa juga fahaman politiknnya. Tak kira sama ada dari segi apa juga pegangan agamanya, kaumnya malah pun umurnya dapat disatupadukan di bawah bola sepak ini. Ini di mana Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor telah berjaya merevolusikan bola sepak Johor ini sehingga dapat mencipta bukan hanya sejarah Johor, tetapi sejarah Malaysia yang mana buat julung-julung kalinya pasukan yang dapat memenangi 4 Piala dalam satu musim. Jadi saya ni berbanggalah menjadi warganegara Malaysia, yang kad pengenalan bernombor '01', yang mana bukan hanya Sultannya hebat lagi berjiwa rakyat, yang mana bukan hanya Sultannya hebat lagi berjiwa rakyat, malah Tunku Mahkota sentiasa dekat di hati rakyat. Raja tersohor, raja berdaulat, rasa bersyukur penuh bahagia, Raja Johor berjiwa rakyat, negeri makmur aman sentosa. (Dewan bertepuk).

Yang ketiganya saya nak ambil kesempatan nak ucapkan khas kepada mentor saya, iaitu Ketua Bahagian saya yang juga merupakan Pengerusi Perhubungan UMNO Negeri Johor, Yang Berhormat Dato' Ir. Hasni Haji Mohamad di atas kemenangan beliau di kerusi Parlimen Simpang Renggam, *congratulation Sir*. Dan yang keempat, saya juga nak ambil kesempatan untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim, yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri Malaysia Yang Ke-10 dan juga Yang Amat Berhormat Datuk Seri Zahid Hamidi yang telah dilantik sebagai Timbalan Perdana Menteri Malaysia.

Dengan terbentuknya kerajaan yang dinamakan Kerajaan Perpaduan ini, saya selaku rakyat Johor berharap agar Kerajaan Perpaduan di peringkat persekutuan ini tidak menganaktirikan negeri Johor ini. Sebagaimana titah Duli Yang Amat Mulia Tunku Sultan Johor ketika pembukaan sidang Dewan pada bulan 6 yang lepas, Baginda ada menggesa agar kerajaan persekutuan dapat memberikan peruntukan yang lebih kerajaan negeri Johor ini dan Baginda juga turut mengingatkan bahawa setiap tahun kerajaan persekutuan mengutip hasil daripada negeri Johor ini sebanyak hampir kepada RM13 bilion jumlahnya. Jadi antara perkara yang disentuh oleh Baginda Tuanku Sultan adalah berkaitan dengan penyelenggaraan dan baik pulih bagi Hospital Sultanah Aminah, Hospital Sultan Ismail, Kompleks CIQ Sultan Iskandar dan Baginda juga turut menyeru agar kerajaan persekutuan segera menunaikan janji untuk menaik taraf Lebuhraya Utara – Selatan kepada 6 lorong, dan juga Lebuhraya Senai – Desaru menjadi 4 lorong.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker serta sidang Dewan sekalian, ada beberapa perkara saya nak sampaikan ataupun cadangkan dalam Dewan pada kali ini yang berkait rapat dengan Pembentangan Belanjawan 2023.

Yang pertamanya berkaitan dengan Teras Kedua di bawah pembangunan ekonomi bagi memperkasakan industri pelancongan. Sebagaimana semua sedia maklum, Pontian ini telah dimasukkan dalam perancangan kerajaan negeri untuk dijadikan sebagai Hab Kerang Negara. Jadi bagi merealisasikan perkara ini, kerajaan negeri juga telah memberikan beberapa inisiatif di dalam Belanjawan 2022 pada November tahun lepas. Jadi penghasilan kerang-kerangan ini boleh dianggap sebagai satu pendapatan laut yang unik. Kenapa saya katakan unik, kerana kerang ini dia bukan boleh ada di banyak tempat, dia hanya terdapat di kawasan-kawasan yang tertentu sahaja. Dan kerang ini juga dapat gelaran sebagai emas hitam oleh penduduk tempatan kerana kerang ini boleh mendapatkan pendapatan tambahan yang agak lumayan kepada mereka. Daripada proses menyauk kerang, kalau kerang kita ni tak panggil menjaring ya, kita panggil menyauk kerang. Daripada proses nak menyauk kerang, sehinggalah proses nak bersihkan kerang ini, ianya adalah merupakan proses yang jarang-jarang dapat kita lihat. Jadi proses penghasilan kerang ini sebenarnya boleh dijadikan sebagai tarikan ilmu serta pengalaman baru kepada pelancong dan juga kepada pelajar-pelajar.

Oleh yang demikian, adalah eloknyanya, sekiranya kerajaan negeri mengambil ruang dan peluang di atas keunikan kerang-kerang ini supaya dapat dijadikan Pontian ini sebagai satu produk baru iaitu *agro edutourism* ataupun agro pelancongan yang baru. YB EXCO Pelancongan juga telah turun ke Pontian dan menyelusuri Sungai Pulai Sebatang dan telah pun diberikan penerangan daripada pengusaha tempatan berkenaan dengan cadangan-cadangan tarikan yang boleh dikomersialkan sebagai produk pelancongan di dalam kawasan Pulai Sebatang. Jadi saya nak mintalah YB EXCO Pelancongan masukkan Sungai Pulai Sebatang ini sebagai satu kawasan pelancongan yang baru dan masukkan juga hab kerang-kerangan di Pulai Sebatang ini sebagai satu produk agro pelancongan yang baru untuk kerajaan negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seterusnya berkaitan dengan kemudahan dan keperluan asas iaitu berkaitan dengan kemudahan lampu jalan. Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor umumkan ada peruntukan sebanyak RM19.9 juta untuk menaik taraf lampu jalan yang mana RM16.4 juta itu diberikan kepada 2 projek yang berada dalam kawasan bandar, baki RM3.5 juta itu di sepanjang 31 km jalan negeri-negeri. Dan kita lihat belanjawan ini tidak menyentuh jalan-jalan kampung yang kami-kami ni YB-YB dalam kawasan luar bandar ini agak tertinggal berkaitan dengan belanjawan bagi kemudahan lampu jalan ini. Jadi saya rasa adalah eloknyanya sekiranya belanjawan berkaitan dengan pemasangan lampu jalan dapat dilihat balik dan cadangan saya sebagaimana yang saya bawa ketika sidang Dewan yang lepas, untuk mewujudkan cadangan program Pencahayaannya Kasih Bangsa Johor ini dapat dibuat dengan memberikan peruntukan kepada

semua ADUN yang ada dalam negeri Johor ini. Peruntukan disalurkan kepada Pejabat Daerah supaya kita dapat pasanglah lampu tak kiralah sama ada lampu solar ataupun lampu yang sebelum ini kita pasang untuk mengelakkan pertikaian dari segi gelapnya jalan-jalan kampung dan juga kawasan-kawasan pedalaman.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seterusnya adalah berkaitan dengan Tabung Bencana. Tabung Bencana yang saya maksudkan ini adalah tabung yang berkaitan dengan Tabung Bencana Pertanian. Alhamdulillah dan tahniah saya ucapkan kepada kerajaan negeri yang telah mewujudkan Tabung Bencana yang berkaitan dengan pertanian ini. Jadi bermaknanya sekiranya pengusaha-pengusaha agro makanan negeri Johor ini ada menghadapi masalah dari segi pengusahaan agro makanan yang musnah akibat bencana. Ada 2 badan yang kita boleh minta salurkan permohonan sekiranya terjejas akibat bencana.

Yang pertamanya adalah melalui kerajaan persekutuan di bawah *Ministry of Agriculture and Food Industry* ataupun MAFI.

Dan yang kedua, Boleh mohon dengan kerajaan negeri di bawah Tabung Bencana Pertanian. Tapi saya rasa, kalau kita nak menggalakkan agar Johor ini menjadi pengeluaran utama hasil negara sebagaimana Strategi Kelima di bawah Teras Pembangunan Ekonomi, elok sekiranya Tabung Bencana berkaitan dengan petani ini dapat dikaji semula kerana kalau MAFI ini dia merangkumi, meliputi bantuan yang melibatkan tanaman, ternakan, perikanan dan juga lain-lain. Tetapi kalau Tabung Bencana Negeri Johor ini di bawah pertanian, dia hanya merangkumi untuk skop tanaman makanan sahaja. Jadi, adalah perlu diperluaskan lagi skop bantuan bencana ini kepada bidang agro makanan yang lain. Yang keduanya, proses permohonan dan kelulusan juga perlu dikaji. Tempoh nak lulus satu permohonan itu kita kena tengok balikkah. Kadang-kadang mengambil masa yang terlalu lama walau pun sebenarnya memang ada KPI-KPI yang telah ditetapkan untuk meluluskan sesuatu permohonan.

Dan yang ketiganya, kuasa melulus sekiranya seseorang pengusaha itu memohon apa itu bantuan adalah lebih elok kalau kita berikan kuasa itu kepada Pengerusi Pertanian di peringkat daerah-daerah. Mungkin kita boleh hadkan di bawah RM10,000.00 boleh Pengerusi Pertanian Daerah luluskan dan ini juga sudah tentunya mengurangkan tempoh masa permohonan yang dimohon oleh pengusaha agro makanan terjejas.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, seterusnya berkaitan dengan rumah mampu biaya iaitu rumah, semalam ketika YB EXCO menjawab soalan daripada YB Kukup, YB EXCO ada memaklumkan bahawa dekat Pontian ini ada 345 unit rumah mampu milik yang akan dibuat. Walaupun sebenarnya jumlah ini sedikit. Kalau nak dibandingkan jumlah pemohon tapi sekurang-kurangnya lebih baik ada daripada tak ada. Tapi saya nak minta YB EXCO Perumahan tengok balik, sebab pada bulan Mac 2021, mantan Menteri Besar Johor pernah mengumumkan bahawa ada satu projek Rumah Mampu Biaya Johor, Taman Perbadanan Islam yang nak dibuat di Pontian. Jadi saya nak tanya apakah sebenarnya status perumahan Rumah Mampu Biaya Johor, Taman Perbadanan Islam ini? Kalau nak ikutkan jumlah rumah yang di bawah rumah mampu biaya ini adalah sebanyak 427 unit. Kos pembangunan Taman Perbadanan Islam Pontian ini akan dibiayai sepenuhnya oleh kerajaan negeri dan PIJ Holding akan bertindak sebagai agensi pelaksana serta pengurus projek.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, seterusnya berkaitan dengan penyelenggaraan jalan-jalan kampung dan juga parit, tanah dan jalan-jalan kampung. Nampak macam isu kecil, tetapi di kawasan dia menjadi isu yang besar. Saya yakin rakan-rakan Ahli Yang Berhormat juga sering dapat aduan pasal rumput dekat bahu jalan kampung ni panjang, tidak dipotong, longkang sumbat, tidak dikorek dan sebagainya. Sekarang ni apa yang saya dimaklumkan kerja-kerja pembersihan dan juga pemotongan rumput ini dilaksanakan oleh pihak JPS. Kalau dulu-dulu katanya diberi kepada ketua kampung untuk melaksanakan, jadi

saya rasa adalah elok sekiranya kita pulangkan semula kerja-kerja penyelenggaraan pemotongan rumput di bahu jalan kampung dan juga di longkang-longkang jalan kampung ini diserahkan balik kepada ketua kampung dan juga JKKK. Tapi walau bagaimanapun kena tengok baliklah dari segi skop kerjanya, terutamanya dari segi macam mana nak bayar sebab sebelum ini kalau bayar dekat ketua kampung tu jadi pertikaian. Jadi mungkin selepas ini kalau dikaji semula, kita buat bayaran melalui akaun JKKK.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, perkara yang keenam adalah berkaitan dengan tulisan jawi. Ini lagi sikit je, Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Izinkan saya habiskan bahas saya ini sebelum sambung nanti pukul 2.30 ya, saya mohon ya. Seterusnya berkaitan dengan tulisan jawi. Saya nak cadang agar kerajaan Johor dapat memperkasakan tulisan jawi. Kalau sebut pasal sekolah agama Johorlah negeri perintis yang mempunyai sistem pengurusan sekolah agama, yang terbaik dan menjadi rujukan untuk negeri-negeri lain. Bila sebut aje tulisan jawi orang Melayu Johor ni, malulah kalau tak pandai baca jawi tapi nampaknya sekarang ni memang banyak yang merangkak-rangkak baca jawi terutamanya anak muda. Dan ada juga yang ramai yang tak boleh baca jawi. Jadi saya nak cadangkan supaya kerajaan Johor dapat memperkasakan tulisan jawi sebagaimana negeri Kelantan, Terengganu dan juga Pahang juga turut memperkasakan tulisan jawi di papan-papan tanda iklan dan juga di papan-papan tanda kedai.

Akhir sekali Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker saya nak sentuh sikit isu berkaitan dengan elaun ADUN yang disebut oleh rakan-rakan daripada Barisan Nasional dan juga daripada rakan-rakan di blok pembangkang. Sepanjang amalan saya, pembahas daripada rakan-rakan Barisan Nasional ini bukan semata-mata membahaskan isu berkaitan elaun ADUN itu menjadi tajuk yang utama. Saya bacalah verbatim daripada YB Puteri Wangsa ya. YB Puteri Wangsa mengatakan verbatim ini berbunyi begini, "saya fikir daripada kita berbincang tentang kenaikan elaun ADUN sahaja, lebih elok kita berbincang tentang usaha meningkatkan peruntukan". Daripada amatan saya, daripada rakan-rakan Barisan Nasional kita bukan membincangkan isu elaun itu menjadi topik utama yang kita nak bahaskan dalam Dewan ini pada kali ini. Rakan-rakan ADUN daripada Barisan Nasional membincangkan tentang bagaimana cara nak naikan elaun ketua kampung, bincang, bagaimana nak naikan pelancongan, bagaimana nak naikan ekonomi negeri dan sebagainya. Jadi saya harap perkara ini tidaklah diputarbelitkan faktanya Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker.

Dan saya juga tak setuju dengan kenyataan YB Puteri Wangsa yang mana menyatakan bahawa dalam verbatim saya baca lagi ya. "Kerana elaun yang dapat ini kita sahaja", saya tak setuju dengan kenyataan itu, mungkin kenyataan itu betul, kalau seseorang YB itulah YB yang berehat. Ini saya tak nak tujukan kepada blok pembangkang mahupun di peringkat barisan ADUN-ADUN Barisan Nasional, ini juga sebagai ingatan buat kita semua dan juga ingatan buat diri saya. Mungkin kenyataan itu betul kalau YB itu YB yang berehat. Kurang berkhidmat. Tapi sebagai YB yang betul-betul berkhidmat di kawasan, saya yakin sekiranya elaun ADUN ini dinaikkan sebagaimana firman Allah SWT, sedikit sebanyak ada sebenarnya rezeki orang lain dalam rezeki kita (Dewan bertepuk). Kalau tak nak naik elaun tak apa, kalau tak nak naik elaun tak apa. Tapi saya harap rakan-rakan pembangkang janganlah memutarbelitkan isu berkaitan dengan elaun ADUN ini. Akhir kata anak itik berenang-renang, ular membelit di pohon ara, kalau berpolitik biarlah matang, jangan dibelit putarkan kata. Pisang emas anak banyak, anak kumbang dalam gua, minta maaf banyak-banyak, andai ada YB-YB yang terasa. Sekian, Pulai Sebatang mohon menyokong, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Pulai Sebatang, Ahli-Ahli Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan sehingga jam 2.30 petang ini.

Persidangan ditangguhkan pada jam 1.00 petang.

Persidangan disambung semula pada 2.30 petang.

Jurutulis : SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KEDUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2023) TAHUN 2022.

YB Timbalan Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan disambung semula. Dijemput Yang Berhormat Bukit Batu.

YB Tuan Chiong Sen Sern (Bukit Batu) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Pertama sekali saya ingin merakamkan ucapan tahniah kepada Datuk Seri Anwar Ibrahim atas pelantikan sebagai Perdana Menteri Malaysia Yang Ke-10. Perjuangan selama 24 tahun dalam suara menentang politik, *kronism*, rasuah dan fitnah telah diakhiri dengan kemenangan ini. Namun ini hanya permulaan, masih banyak tugas-tugas yang perlu dilaksanakan oleh Kerajaan Perpaduan ini. Tahniah juga kepada YB Salahuddin, YB Lew Chin Tong dan YB Hasni Mohammad kerana telah menang bertanding sebagai Ahli Parlimen pada PRU 15 ini. Landskap politik tanah air kita telah berubah dan mencipta sejarah apabila gabungan politik Pakatan Harapan, Barisan Nasional, GPS, GRS, Warisan dan parti lain telah bergabung untuk membentuk Kerajaan Perpaduan atas Titah Yang DiPertuan Agong. Kebuntuan politik diakhiri dengan pembentukan Kerajaan Perpaduan untuk perpaduan demi kesejahteraan rakyat dan negara. Saya percaya bahawa Kerajaan Perpaduan ini akan kekal sehingga tamat tempoh pembubaran Parlimen tanpa sebarang kekecohan politik. Terutamanya di Johor, saya menginginkan setiap Wakil Rakyat akan bekerjasama dan menabur bakti terhadap Bangsa Johor tanpa mengira latar belakang politik. Agenda utama kita adalah berkhidmat demi rakyat dan negara kita.

Yang Berhormat Datuk Speaker, hari ini saya ingin membangkitkan isu mengenai pembaharuan TVET dari segi kurikulum dan pengiktirafan pada peringkat negeri Johor. TVET ialah singkatan untuk *Technical and Vokasional Education and Training* atau Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional. Secara asasnya TVET merangkumi pengetahuan dan kemahiran teknikal secara lebih tepat, TVET ialah proses pendidikan dan latihan yang mempunyai hala tuju pekerjaan dengan penekanan utama kepada amalan industri. TVET melahirkan tenaga kerja yang kompeten dalam bidang-bidang teknikal tertentu. Skop TVET adalah berdasarkan kepada *standard* pekerjaan yang diiktiraf dengan memberikan penekanan kepada komponen praktikal, kemahiran, psiko motor dan pendedahan kepada latihan industri. Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET) merupakan salah satu tunjang utama yang memainkan peranan signifikan dalam mentransformasikan Malaysia kepada negara maju dan berpendapatan tinggi. Hal ini kerana pembangunan dan kemajuan negara masa kini tidak lagi bergantung semata-mata kepada modal insan berpengetahuan tinggi tetapi juga kepada yang berkemahiran tinggi. Secara kolektif, selain menjadi *platform* pembangunan ilmu pengetahuan dengan melahirkan graduan yang mempunyai potensi kemahiran kerja yang tinggi, TVET juga penting bagi meningkatkan bekalan modal insan tempatan berkemahiran melalui penyediaan pendidikan dan latihan berkualiti kepada pelajar yang mempunyai kecenderungan dalam bidang teknikal dan vokasional yang mampu memenuhi tuntutan industri.

Sidang hadirin sekalian, kita sering diuar-uarkan mengenai inisiatif atau upacara para pemimpin berkaitan isu TVET. Bahkan kerajaan memperuntukkan sejumlah dana yang besar saban tahun dalam usaha mengarusperdanakan institusi TVET ini. Sebagai contohnya, RM29 juta melalui Belanjawan 2021 bagi melaksanakan program-program TVET di bawah Kementerian Pengajian Tinggi (KPT). Selain itu juga, kerajaan menyediakan RM6.6 bilion untuk melaksanakan pelbagai inisiatif di bawah kementerian dan agensi-agensi berkaitan dalam Belanjawan 2022. Terbaru, kerajaan menyediakan sebanyak RM6.7 bilion di bawah 7 kementerian utama bagi melaksanakan pelbagai inisiatif berkaitan Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional. Namun begitu, agak menyedihkan apabila lebih 4

abad Malaysia menyedari kepentingan TVET untuk negara. Namun, sehingga kini, ianya masih lagi menjadi stigma dalam kalangan masyarakat dan sering disalah anggap sebagai bidang yang menjadi pilihan terakhir dalam meneruskan pengajian. Penekanan pencapaian akademik berbanding perkembangan potensi dan nilai individu yang masih menjadi akar asas pendidikan negara kita dikatakan menjadi faktor utama kenapa ianya berlaku. Jika diamati, pendidikan berorientasikan akademik lebih berfokuskan kepada ilmu saintifik manakala TVET kepada latihan untuk pekerjaan tertentu. Namun, senario ini berbeza di kebanyakan negara maju yang menganggap TVET sebagai salah satu agenda utama pendidikan. Sebagai wakil anak muda di sidang Dewan yang mulia ini, saya mahu melihat kerajaan negeri Johor bukan sekadar menyumbang dana tanpa faham secara membumi tentang isu akar berkaitan TVET ini, sebaliknya lebih berstrategi dalam usaha memperkasakan TVET ini.

Ada 3 fokus utama yang harus diambil oleh kerajaan negeri soal isu pemerkasaan TVET di negeri Johor.

Yang pertama adalah mempositifkan persepsi ibu bapa terhadap TVET. Kerajaan negeri perlu bijak dalam mengubah persepsi ibu bapa dan masyarakat berkaitan program pendidikan TVET ini. Pendaftaran Program TVET negara di peringkat sekolah menengah atas lebih rendah berbanding negara-negara luar seperti Finland, German, Australia. Kalau peringkat menengah atas ini merujuk kepada umur 16 tahun ke atas. Kalau di Finland 60% pelajar mereka memasuki TVET pada peringkat umur yang sama. German dan Australia pula 80% tetapi kita di Malaysia 7.2% sahaja. Sebab walaupun ruang itu ada tetapi pelajar pada peringkat menengah atas ini mereka tidak boleh masuk. Jadi, kesedaran dalam kalangan ibu bapa dan pelajar adalah amat penting. Jadi, kerajaan negeri Johor perlu menjadi perintis dalam menarik keminatan anak muda Johor untuk menyertai program pendidikan TVET. Sebagai contohnya, pepatah ada mengatakan, pimpinan adalah melalui tauladan. Promosi yang paling berkesan adalah dengan menjadi diri sendiri. Sebagai contoh, para pemimpin sendiri perlu berani menghantar anak atau ahli keluarga mereka yang berminat untuk memasuki bidang TVET berbanding menghabiskan wang menghantar anak belajar di luar negara semata-mata.

Selain itu, para pemimpin dan kerajaan harus berani menjenamakan TVET sebagai aliran yang seiring dengan aliran akademik yang lain. Institusi TVET pula perlu menyediakan peluang kepada para pelajar mengembangkan potensi dengan kepelbagaian aktiviti yang boleh menyerlahkan bakat dan seterusnya boleh menguasai bidang yang diikuti. Kerajaan negeri serta agensi kerajaan perlu giat aktif dalam proses mempromosikan program pendidikan TVET di setiap daerah di negeri Johor melalui saluran-saluran yang sedia ada terutamanya di sekolah menengah. Perkara seumpama ini secara tidak langsung akan memberikan gambaran yang positif kepada ibu bapa yang berminat untuk menghantar anak-anak mereka ke aliran TVET.

Fokus yang kedua adalah penyediaan tenaga pengajar TVET yang berimpak kepada pelajar. Di institusi TVET negara kita kebanyakan pengajar institusi TVET ini bukan dari kalangan pengajar yang berlatar belakang TVET yang menyebabkan ilmu atau kemahiran sebagaimana yang dikehendaki industri tidak dapat dipenuhi. Selain mempunyai pengetahuan tentang corak reformasi industri semasa, para pendidik juga perlu sentiasa diberi pendedahan melalui kursus-kursus pendidikan supaya mereka lebih peka dan mengadaptasi pada perubahan lebih-lebih lagi apabila kita giat menghadapi revolusi 4.0. Di samping itu, para pengajar dapat mempersiapkan diri dengan perubahan-perubahan dan pembaharuan yang bakal berlaku dalam silibus. Ini adalah kerana mereka bukan sahaja menyampaikan ilmu dan kemahiran kepada pelajar, mereka juga bertanggungjawab mengembangkan minat dan mengembangkan bakat dan kebolehan pelajar.

Fokus yang ketiga adalah memperhalusi silibus dan kurikulum TVET di institusi TVET. Kurikulum TVET perlu memberikan tumpuan kepada pemikiran kritis dan kreatif sejajar dengan kebolehan pelajar. Kaedah pembelajaran berasaskan projek melalui TVET boleh meningkatkan kualiti dan daya tarikan kepada industri yang kebanyakan programnya direka bentuk berasaskan kepada sistem sebenar yang wujud di industri. Kurikulum yang berpaksikan ujian peperiksaan sepatutnya digantikan dengan kurikulum berorientasikan industri. Peranan juga perlu dimainkan oleh industri agar sama-sama terlibat dalam penghasilan tenaga kerja negara. Pemantapan atau pemerkasaaan TVET dalam kalangan graduan teknikal ini adalah satu perjalanan yang berterusan. Bukan seperti menuju sebuah destinasi yang berpenghujung, kita sebagai Wakil Rakyat harus terus menuntut agar perjuangan TVET ini tidaklah hangat-hangat tahi ayam semata-mata. Jika bakat dan kemahiran anak muda tidak dilatih, saya bimbang peluang pekerjaan yang ada di negara ini akan hanya diisi oleh pekerja asing. Lagi parah jika isu TVET ini hanya menjadi janji manis untuk merebut kerusi empuk para Yang Berhormat semata-mata. Ayuh! Sama-sama kita menuntut perjuangan TVET ini agar dapat diteruskan bermula di negeri Johor pada masa yang akan datang. Benarlah imaginasi tanpa realisasi hanyalah halusinasi.

Ahli Dewan yang saya hormati, Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga ingin membangkitkan isu soal banjir yang kerap berlaku di DUN Bukit Batu dan saya percaya majoriti daerah yang lain juga mengalami masalah yang sama seperti di DUN Bukit Batu. Kejadian banjir ini sudah menjadi salah satu fenomena biasa di negeri Johor. Namun, kita tidak boleh membiarkan isu ini berlaku secara berterusan selama-lamanya. Tidak menafikan juga apabila kerajaan negeri Johor telah memperuntukkan sebanyak RM71 juta melalui Jabatan Pengairan dan Saliran serta Pihak Berkuasa Tempatan disediakan bagi tujuan pengurusan banjir dan saliran yang meliputi kerja-kerja penggalian dan mendalamkan sungai, membina rumah pam air, pembersihan kolam takungan banjir dan sistem amaran awal banjir. Seterusnya, sebanyak RM42 juta diperuntukkan kepada JPS bagi kerja-kerja penyelenggaraan parit dan saliran. Di samping itu, RM700,000.00 akan diperuntukkan bagi membeli pam bergerak untuk memudahkan operasi mengepam air banjir terutama di beberapa kawasan rendah yang sering dilanda banjir.

Ini adalah satu pendekatan yang amat baik untuk mengekang isu banjir berlaku. Walau bagaimanapun, saya ingin memberikan cadangan kepada EXCO Perumahan Pihak Berkuasa Tempatan agar setiap ADUN negeri Johor perlu diberi pendedahan bagaimana dana yang diperuntukkan akan diguna pakai di kawasan DUN masing-masing? Ini kerana sebagai wakil kawasan DUN, kami juga lebih kenal kawasan-kawasan yang memerlukan kerja-kerja penyelenggaraan parit dan saliran. ADUN kawasan masing-masing tanpa mengira latar belakang politik perlu dilantik dan berfungsi sebagai pemantau kerja-kerja yang bakal dilakukan oleh JPS dan PBT. Setiap mesyuarat yang diadakan oleh JPS dan PBT daerah perlu dimaklumkan dan dihadiri oleh ADUN kawasan masing-masing. Ini kerana, Wakil Rakyatlah yang akan menghadap dengan rakyat setiap hari dan apabila cadangan ini diterima pakai, ia akan memudahkan lagi untuk kami menerangkan kepada pengundi-pengundi dan rakyat-rakyat serta dengan pihak berkuasa kami boleh juga berkongsi pendapat dan isu akar umbi mengenai masalah banjir yang mereka hadapi.

Selain itu, lawatan tapak ke kawasan banjir atau bencana lain yang dijalankan oleh Pejabat Daerah ataupun Pihak Berkuasa Tempatan juga harus melibatkan Wakil Rakyat di kawasan masing-masing supaya suara dan isu rakyat dapat didengar dan diambil tindakan oleh agensi-agensi yang berkaitan.

Sidang yang saya hormati sekalian, Rumah Mampu Milik Johor (RMMJ), Projek Rumah Mampu Milik, Rumah Mampu Biaya, lot bumiputera dan Projek Perumahan Rakyat (PPR) adalah antara projek perumahan yang sudah tidak asing lagi dalam kalangan rakyat Johor di mana ia diperkenalkan supaya rakyat berpendapatan sederhana M40 dan rendah B40 dapat memiliki rumah sendiri. Walaupun inisiatif ini memberikan gambaran bahawa rancangan

perumahan mampu milik adalah bernas mengikut keperluan semasa, terdapat beberapa isu yang tidak diendahkan oleh pengubah polisi di peringkat negeri dan persekutuan. Secara tidak langsung keikhlasan polisi ini menjadi tanda soal dari segi pelaksanaannya. Pemaju perumahan berhutang sebanyak 153,712 unit rumah mampu milik yang gagal disiapkan mengikut perjanjian dengan kerajaan Johor sejak 25 tahun yang lalu. Jumlah itu berdasarkan data kelulusan kebenaran merancang pelan susun atur di semua Pihak Berkuasa Tempatan di seluruh negeri yang dinyatakan oleh Pengerusi Jawatankuasa Perumahan Dan Kerajaan Tempatan Negeri, Yang Berhormat EXCO Dato' Mohd Jafni sendiri dalam satu kenyataan media. Jadi, kerajaan negeri perlu bertindak pantas dalam mengenal pasti punca kesilapan ini berlaku serta perlu memberikan penekanan khas dalam menangani isu ini.

Masalah utama masyarakat Johor adalah jumlah pendapatan kebanyakan isi rumah yang tidak selaras dengan keperluan ekonomi semasa. Kajian menyatakan bahawa tekanan kemampuan perumahan berpunca daripada keadaan yang memaksa individu berbelanja lebih daripada 30% pendapatnya sebagai bayaran ansuran rumah. Jumlah ini tidak lagi mengambil kira kos-kos lain seperti kos penyelenggaraan, pembaikan dan sebagainya. Insurans rumah, *Mortgage Reducing Term Assurance*, MRTA pula mesti diwajibkan ke atas semua rumah yang dijual sebagai perlindungan jika pembeli kehilangan punca pendapatan untuk bayar ansuran rumah.

Langkah kedua adalah tubuhkan Amanah yang bukan bermotifkan keuntungan untuk bekalkan perumahan B40 ataupun M40. Kita perlu menegaskan bahawa penubuhan amanah yang bukan bermotifkan keuntungan adalah penting untuk membekalkan perumahan kepada golongan B40 ataupun M40. Amanah ini akan bertanggungjawab dalam mengenal pasti keperluan perumahan rakyat mengelola permintaan dan membina rumah untuk rakyat dengan dana kerajaan. Rumah yang dibina tidak digunakan untuk permodalan keuntungan tetapi untuk di isi keperluan perumahan rakyat. Rumah tersebut tidak boleh dijual kepada pasaran dan jika perlu dijual balik dengan harga asal kepada amanah untuk dibekalkan kepada mereka yang memerlukannya. Spekulasi harga rumah juga perlu dikawal. Jika gagal dijual balik, maka perlu diwujudkan perundangan yang membolehkan kerajaan mengambil alih rumah tersebut agar boleh diperuntukkan kepada pemohon B40 yang seterusnya.

Di DUN Bukit Batu juga ramai pengundi terutamanya anak-anak muda datang ke pusat khidmat saya untuk memohon dalam inisiatif Rumah Mampu Milik Johor dan saya juga mengambil kesempatan ini untuk memberikan cadangan saya kepada bagi membina rumah flat PPR di DUN Bukit Batu, seperti di Taman Puteri dan Ulu Choh kerana permintaan tinggi dalam kalangan pengundi di sana. Saya mewakili suara rakyat DUN Bukit Batu supaya pembinaan flat PPR di sana dapat dilaksanakan dalam tempoh masa yang akan datang.

Mengikut statistik yang sedia ada di DUN Bukit Batu, kami mempunyai lebih kurang 46,000 pemilik dan majoriti anak muda di DUN Bukit Batu mahukan pembinaan flat PPR yang baru di kawasan DUN Bukit Batu. Ini kerana pada masa kini di DUN Bukit Batu dan Parlimen Kulai sekali kami tiada rumah flat PPR lagi di buka. Saya mahu isu ini diberikan penekanan khas kerana pemilikan rumah dalam kalangan anak muda sangat diperlukan dan rumah biasa yang dijual tidak mampu dibeli oleh kerana harga rumah yang melambung tinggi. Jika kerajaan negeri berhasrat untuk membina rumah flat PPR di DUN Bukit Batu ini kerana akan memberikan kesan positif dari aspek pemilikan rumah kepada anak muda yang berada dalam kategori B40 dan M40. Saya juga maklum bahawa pelan.

YB Timbalan Speaker : Sila gulung Bukit Batu.

YB Tuan Chiong Sen Sern (Bukit Batu) : Memerlukan penelitian, ia bukan tidak bukan dilakukan secara *over night* tetapi kerajaan negeri perlu menunjukkan komitmen tinggi dalam proses penyelesaian isu rumit ini yang menjadi persoalan majoriti Bangsa Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, akhirnya saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker dan juga EXCO-EXCO yang sanggup menjawab soalan saya. Saya harapkan Dewan yang mulia ini pada peringkat DUN akan maju bersama. Terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Bukit Batu. Dipersilakan Yang Berhormat Tanjung Surat.

YB Tuan Aznan bin Tamin (Tanjung Surat) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, rakan-rakan Ahli Yang Berhormat dan hadirin di Dewan yang mulia ini.

Pertamanya, saya Tanjung Surat ingin terlebih dahulu sebagai Bangsa Johor, rakyat Johor, patik ingin merafak sembah menjunjung kasih dengan ucapan setinggi-tinggi tahniah dan ucapan selamat kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim ibni Al-marhum Sultan Iskandar, Sultan Yang Dipertuan Bagi Negeri Dan Jajahan Takluk Negeri Johor Darul Ta'zim sempena Sambutan Hari Ulang tahun Keputeraan Duli yang Maha Mulia Tuanku pada 22 November 2022 yang lepas. Patik berdoa ke hadrat Allah SWT dengan inayahNya semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta seluruh kerabat diraja dilanjutkan usia serta sentiasa berada dalam keadaan sihat walafiat agar dapat terus menaungi patik-patik semua dan Bangsa Johor sekaliannya.

Saidina Abu Bakar As-Siddiq, khalifah Islam pertama pernah menyebut, “wahai manusia, aku dilantik memerintah kamu, aku bukanlah orang yang paling layak daripada kalangan kamu. Jika kamu melihat aku berada di atas jalan yang benar, bantulah aku, jika aku menyeleweng, maka perbetullah aku. Benar itu amanah, bohong itu khianat.” Suka saya ingatkan kepada semua pemimpin ahli, politik dan semua yang ada di Dewan yang mulia ini, PRU 15 telah pun berlalu, kerajaan juga telah terbentuk. Hari ini cukuplah dengan cakap-cakap politik, kita terus fokus dengan pembangunan kesejahteraan rakyat di negeri dan negara tercinta ini.

Saya turut ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri Malaysia yang ke 10 dan juga tahniah kepada semua ahli jemaah menteri yang telah dilantik. Semoga dapat menjalankan tugas dengan baik terutamanya menteri-menteri dari kawasan parlimen di negeri Johor. Tahniah juga kepada YB Ahli Parlimen dari kawasan saya iaitu YB Datuk Seri Azalina Othman Said yang telah dilantik sebagai Menteri Undang-undang Dan Reformasi Institusi. Semoga kertas siasatan Pulau Batu Puteh dapat dibuka semula secepat mungkin demi mengembalikan maruah dan kedaulatan negeri Johor, lebih-lebih lagi Pulau Batu Puteh ini terletak sangat dekat di kawasan DUN Tanjung Surat.

YB Datuk Timbalan Speaker, saya ingin merakamkan ucapan penghargaan dan terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker kerana memberi ruang dan peluang kepada saya untuk mengambil bahagian dalam perbahasan Belanjawan Negeri Johor tahun 2023. Tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang telah berjaya membentangkan bajet 2023 dengan baik sekali. Saya kira ini kali pertama Yang Amat Berhormat Menteri Besar membentangkan bajet di bawah kerajaan yang baru dengan tema “Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat.” Saya yakin bajet ini mampu untuk memartabatkan pertumbuhan ekonomi Johor yang gemilang. Alhamdulillah setelah dua tahun berturut-turut, iaitu bajet 2021 dan bajet 2022 merekodkan belanjawan defisit. Kali ini bajet 2023 dengan unjuran pendapatan sebanyak RM1.734 bilion dan perbelanjaan sebanyak RM1.731 bilion, Insya-Allah bajet 2023 ini akan menjadi bajet lebihan iaitu sebanyak RM2.44 juta. Seperti semua sedia maklum, negeri Johor telah mencapai pelbagai kejayaan dari segi ekonomi, seperti pelaburan, nilai dagangan, kadar guna tenaga, dalam

bidang sukan dan lain-lain lagi. Tidak perlu dinafikan salah satu faktor utama penyumbang kepada kejayaan ini adalah perlunya sebuah kerajaan dan politik yang stabil.

Rentetan daripada terbinanya sebuah kerajaan yang stabil yang dipimpin oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar, pelbagai inisiatif dan gerak kerja proaktif telah dirangka dan dilaksanakan oleh kerajaan negeri. Kerajaan negeri tidak mengambil masa yang lama untuk terus mengumumkan pakej bantuan Bangsa Johor yang bernilai RM144.38 juta yang telah memberi manfaat kepada 3.69 juta Bangsa Johor. Kerajaan juga terus memperkasa negeri Johor dari segenap aspek. Hasilnya, Johor mencatat pelaburan paling tinggi dalam negara bagi tempoh Januari sehingga Jun tahun ini, iaitu sebanyak RM60.9 bilion, sekali gus menjadi pelaburan yang tertinggi pernah dicatat oleh negeri ini. Selain itu, kadar pengangguran juga telah mencatat penurunan daripada 4.0% pada suku tahun ketiga 2021 kepada hanya 2.5% pada tahun ini. Keadaan ini juga merupakan yang terendah berbanding negeri-negeri lain.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, hidangan dimasak si anak dara, berbilang jenis berbagai rasa, belia menjadi harapan negara, meneruskan kesinambungan warisan bangsa. Saya tidak mahu bercakap panjang mengenai statistik-statistik terlibat. Sebagai Ahli Dewan yang masih belia, saya sudah tentu memberi fokus kepada isu-isu berkaitan pembangunan belia dan orang muda Johor. Seperti saya tekankan sebelum-sebelum ini, orang muda Johor merupakan golongan muda yang paling bertuah di Malaysia kerana orang muda Johor dinaungi sendiri oleh Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor. Dibawah bajet 2023 ini, Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah menggariskan lima strategi dan 28 inisiatif untuk memastikan pembangunan orang muda Johor yang gemilang. Hampir separuh daripada populasi penduduk negeri ini golongan muda atau belia iaitu 45.1% daripada keseluruhan lebih 4 juta penduduk di negeri Johor.

Salah satu cabang utama pekerjaan golongan belia ialah usahawan. Jadi saya ingin menyentuh beberapa perkara mengenai pemerkasaan usahawan dalam kalangan belia atau orang muda Johor. Antara keluhan-keluhan yang saya kerap terima daripada belia-belia di tempat saya ialah kesukaran mereka mendapatkan bantuan-bantuan perniagaan yang diumumkan oleh kerajaan, baik kerajaan negeri mahupun kerajaan pusat. Sehubungan itu, saya menyambut baik hasrat kerajaan negeri memperkasa Pusat Data Usahawan Johor (PADU) yang mana usahawan-usahawan di negeri ini, terutama usahawan belia perlu mendaftar menerusi Sistem Pusat Data Usahawan Johor yang disediakan oleh Perbadanan Usahawan Johor bagi memudahkan mereka menerima bantuan yang sewajarnya. Saya mohon agar lebih banyak usaha-usaha proaktif digerakkan di kawasan-kawasan luar bandar seperti di Kawasan Tanjung Surat kerana di tempat saya ramai usahawan belia sama ada lelaki mahupun wanita yang mula berniaga dan mengharapkan perkara-perkara ini dapat diteruskan di kawasan luar bandar.

Saya juga ingin bertanya setakat ini, berapakah usahawan yang telah mendaftar dengan sistem PADU dan daripada jumlah tersebut, berapakah jumlah usahawan dalam kalangan belia? Selain itu, boleh dikatakan antara masalah terbesar di kalangan belia adalah kekurangan peluang pekerjaan. Dalam hal ini kita perlu melihat isu-isu seperti *over education*, yang mana terdapat graduan kejuruteraan, graduan yang memiliki PhD dan *Master* tetapi bekerja dalam ekonomi gig yang tidak memerlukan kelayakan yang dimiliki oleh graduan tersebut. Rentetan daripada itu, wujudlah pula isu *mismatch*, yakni tidak sepadan yang semakin berleluasa di kalangan mereka apabila yang akhirnya membawa kepada kadar pemberhentian kerja dan kadar lompat kerja atau *job hope* yang tinggi. Sehubungan dengan itu, kerajaan negeri haruslah memberi fokus kepada perkara-perkara ini.

Saya ingin mencadangkan supaya kerajaan negeri memberi tumpuan kepada bidang-bidang pekerjaan masa hadapan, atau bidang pekerjaan yang berkait rapat dengan revolusi industri 4.0 atau IR 4.0. menurut laporan *Future Of Job Survey, World Economy Forum 2020*.

Pekerjaan-pekerjaan seperti kerana kemasukan data, setiausaha eksekutif, akauntan dan juruaudit tidak lagi akan wujud, akan digantikan dengan pekerjaan terbaharu di pasaran kerja dunia seperti *Robotic Vehicle Intelligence*, *AI Scientist* dan Transformasi Digital. Dalam pengumuman bajet 2023, saya tertarik dengan inisiatif yang ke enam iaitu program yang Dron Genius yang akan menyediakan peruntukan sebanyak RM4000 bagi memberikan pendedahan kepada pelajar-pelajar sekolah menengah atau mempelajari asas dron dalam usaha melahirkan lebih ramai IT, pakar digital, pakar robotik dalam kalangan orang muda Johor. Soalan saya, bagaimanakah mekanisme ini, pelaksanaan inisiatif ini dan apakah strategi-strategi untuk memupuk minat belia luar bandar yang berkelayakan untuk menceburi bidang digital ini?

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya ingin menyentuh sedikit perkara berkaitan pemeraksanaan pendidikan dan latihan teknikal dan vokasional, TVET dalam mendepani cabaran revolusi industri 4.0. Tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang mengambil berat tentang pembangunan TVET di negeri Johor. Antara perkara wajib yang saya akan cakap bila berbahas, sudah semestinya isu berkaitan dengan projek RAPID Pengerang, berkaitan di kawasan DUN Tanjung Surat. Seperti biasa setiap inisiatif dari kerajaan negeri saya akan tekankan dan wajibkan supaya keutamaan diberikan kepada anak tempatan di negeri Johor ini. Saya harap dengan kewujudan hab Skill Johor dengan kos pembinaannya sebanyak RM107 juta akan dapat membantu melahirkan ramai lagi anak tempatan yang mampu menjadi tenaga kerja utama di Rapid Pengerang.

Seperti kita semua tahu, Johor telah menerima pelaburan besar tahun ini iaitu kira-kira RM60.9 bilion, namun adakah kita sudah bersedia dari segi aspek tenaga mahir untuk melengkapi keperluan pekerjaan yang bakal masuk ini. Kita perlu sama-sama memastikan negeri Johor mampu menjadi sumber utama tenaga mahir, lebih-lebih lagi dalam bidang minyak dan gas kerana projek terbesar minyak dan gas ini berada di dalam negeri Johor. Dalam hal ini kerajaan juga perlu memperkasa untuk lebih agresif dalam menyediakan sumber tenaga kerja berteknologi tinggi di negeri ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, statistik Pusat Maklumat Harta Tanah Negara menunjukkan bahawa lebih 34,000 kediaman tidak terjual sejak dibina bernilai RM21.7 bilion dicatat pada separuh pertama 2022 dengan Johor kekal menjadi penyumbang tertinggi dengan merekodkan lebih 6,000 unit *overhang* bernilai RM4.7 bilion. Saya percaya kerajaan negeri bersama kerajaan pusat sentiasa berusaha memastikan lebih banyak perumahan mampu milik ditawarkan dan memastikan hasrat 1 keluarga 1 rumah dapat realisasikan. Saya juga ingin memuji dan mengucapkan terima kasih kepada kerajaan negeri melalui YPJ Holding yang akan menyempurnakan pembangunan 300 unit Rumah Mampu Milik di bawah Projek Perumahan Penjawat Awam Malaysia (PPAM) di Taman YPJ Pulai, dalam kawasan DUN Tanjung Surat. Hal ini sememangnya akan memudahkan pegawai-pegawai kerajaan yang sememangnya sukar mencari rumah sewa di kawasan saya kerana purata harga sewaan ialah lebih daripada RM1,000 ke atas. Selain itu, majoriti rakyat di kawasan saya merupakan golongan yang bekerja sendiri yang tiada pendapatan tetap dan tiada slip gaji. Jadi salah satu cara terbaik untuk mereka memperolehi kelayakan untuk mendapatkan pinjaman perumahan ialah melalui Skim Jaminan Kredit Perumahan iaitu SJKP. Jadi, saya juga ingin bertanya adakah terdapat siri *roadshow* untuk menjejaki golongan-golongan ini? Selain itu setakat ini berapakah penerima manfaat skim? Dan, apakah bentuk promosi yang dilaksanakan kerajaan negeri untuk meningkatkan kesedaran rakyat Johor tentang kewujudan skim ini terutama di kawasan kampung di luar bandar?

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, pendidikan Islam negeri Johor telah bermula sejak 1918 lagi. Kini, ianya mencecah lebih 100 tahun. Bermulanya dari sekolah al-qur'an, sekolah petang, kini telah wujudnya Sekolah Agama Kerajaan Johor. Johor merupakan salah sebuah pelopor institusi sekolah agama Islam di Malaysia. Alhamdulillah, semakin lama semakin baik perkembangan sekolah-sekolah ini termasuklah dari segi aspek infrastrukturnya. Terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang telah

mengumumkan bahawa kerajaan negeri Johor di bawah Jabatan Agama Islam Negeri Johor dan Majlis Agama Islam Negeri Johor akan memperuntukkan sebanyak RM94 juta bagi menyelenggara dan baik pulih bangunan, peralatan dan perabot Sekolah-sekolah Agama di seluruh negeri Johor. Saya harap dah tiada lagi aduan dan keluhan seperti meja dan kerusi sudah bergoyang, bumbung bocor, surau sudah terlalu usang dan lain-lain lagi keluhan di dalam Sekolah Agama Negeri Johor.

Sebelum saya masuk ke isu terakhir, saya amat berharap agar kerajaan negeri ini tidak melupakan satu golongan yang amat, saya anggap sebagai tulang belakang merangkap *frontliner* kepada masyarakat negeri Johor iaitu Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat. Mereka bekerja siang dan malam tanpa mengira masa, setiap isu pasti mereka yang akan ke hadapan dahulu. Dari sekecil-kecil isu sehinggalah ke isu-isu yang besar. Ketua Kampung jugalah yang akan menjadi mangsa kecaman dan cacian sekiranya terdapat ketidakpuasan hati atau salah faham. Mereka hanya dibayar elaun RM900 sebulan. Saya mohon agar kerajaan negeri mengkaji semula elaun Ketua Kampung dan menambah baik kelebihan-kelebihan kepada Ketua Kampung.

Akhir sekali, saya ingin menyentuh sedikit isu, Johor Selamat. Kawasan Tanjung Surat merupakan kawasan pintu masuk utama sempadan. Saban tahun banyak siri penyeludupan dan pemerdagangan manusia berlaku. Keadaan ini berlaku secara tidak langsung akan membawa kesan buruk kepada imej dan ekonomi negeri kita. Keadaan ini juga mewujudkan situasi bahaya dan tidak sihat kepada remaja-remaja di kawasan ini kerana ada di antara mereka yang telah terjebak dengan aktiviti haram ini dan mereka ini ditawarkan dengan sejumlah wang yang sangat tinggi dan dijadikan sebagai *runner* untuk meng, meng.. apa, mengedarkan benda-benda haram ke negara jiran. Jadi saya mengharapkan satu perkara ini diharap kerajaan negeri Johor dapat membantu menyelesaikan masalah ini kerana anak-anak muda terutama di kawasan saya ini telah ramai terjebak dengan aktiviti haram ini dan juga telah tertangkap di negara jiran. Justeru, saya berharap agar kerajaan dapat melipatgandakan usaha di kawasan saya terutamanya di kawasan perairan dan juga pintu masuk. Jadi, Yang Berhormat Timbalan Speaker saya mengakhiri ucapan saya hari ini, wabillahaufik walhidayah, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Saya menyokong Belanjawan 2023.

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih, Tanjung Surat. Selanjutnya dijemput Yang Berhormat Senai.

YB Tuan Wong Bor Yang (Senai) : Terima kasih Yang Berhormat Dato' Timbalan Speaker. Salam Sejahtera Salam Perpaduan. Senai amat bersyukur diberi kesempatan untuk berbahas berkenaan Belanjawan 2023 di Dewan yang mulia ini. Pertama kali, Senai ingin merakamkan ucapan Selamat Hari Ulang tahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu. Saya juga mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu. Kejayaan ini adalah keempat buat JDT yang sebelum ini telah menjulang Piala Sumbangsih, Piala FA dan Liga Super bagi menamatkan musim ini dengan kejayaan gemilang. Saya turut ingin mengambil kesempatan di sini untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Dato' Seri Anwar Ibrahim yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri ke-10 dan menteri-menteri Kerajaan Perpaduan yang mengangkat sumpah pada 3 Disember yang lalu.

Pembentukan Kerajaan Perpaduan menjadi jalan penyelesaian dalam memecah kebuntuan politik negara yang melanda pada masa ini. Senai berharap perhubungan di antara kerajaan negeri dan pembangkang Dewan Negeri Johor dapat dieratkan lagi supaya ADUN-ADUN Pembangkang dapat memainkan peranan yang lebih penting dalam pembangunan negeri pada masa yang akan datang. Kerajaan negeri yang sehaluan dengan kerajaan persekutuan akan membolehkan Johor mendapat lebih banyak peruntukan daripada

kerajaan persekutuan. Saya ingin merakamkan terima kasih atas usaha Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar atas pembentangan Belanjawan Negeri Johor 2023 bertema “Maju Johor, Makmur Bersama Rakyat” dan mengumumkan pelbagai inisiatif yang telah dirancang untuk pelaksanaan pada tahun depan yang tidak dapat dinafikan pemulihan ekonomi perlu menjadi fokus utama pada kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri-negeri setelah negara pandemik dilanda COVID-19 selama 3 tahun. Dalam senario ini, Senai berharap cuti-cuti khas, peristiwa boleh dikurangkan buat masa ini supaya kita dapat memberi keutamaan kepada aktiviti-aktiviti ekonomi. Cuti-cuti khas, peristiwa telah diumumkan sempena kejayaan pasukan JDT menjuarai Piala FA Malaysia 2022 pada 11 September yang lalu. Seterusnya, diumumkan sempena kejayaan JDT menjuarai Liga Super 2022 dan pencapaian cemerlang Johor dalam Kejohanan Sukan pada 2022 pada 16 Oktober yang lalu. Dan juga JDT mara ke perlawanan akhir Piala Malaysia diumumkan 27 November 2022 sebagai cuti peristiwa. Selain itu, 28 November 2022 diumumkan sebagai cuti peristiwa bagi meraikan kejayaan penubuhan Kerajaan Perpaduan. Cuti-cuti khas, peristiwa yang diumumkan sedikit sebanyak mengganggu urusan dan perkara mustahak di sektor sama ada kerajaan mahu pun swasta. Majikan bukan sahaja terpaksa mengalami pengurangan produktiviti dan juga penambahan kos operasi. Tetapi juga menghadapi rancangan kerja yang tergendala. Selain itu, tentunya pihak sekolah juga merancang pelbagai program ataupun peperiksaan mengikut takwim tahunan. Pesakit yang sudah mendapatkan temu janji di hospital dan sebagainya, jadi apabila cuti diberikan secara mengejut telah memberi kesulitan kepada golongan berkaitan.

Senai bukan ingin mempertikaikan kuasa yang diberikan di bawah Seksyen 9 (Akta Hari Kelepasan Am) 1951 iaitu Akta 639, hanya Senai berpendapat bahawa sebelum mengumumkan cuti peristiwa sila mempertimbangkan impak negatif terhadap pemulihan ekonomi dan kehidupan rakyat.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Senai ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar kerana telah mengumumkan peruntukan sebanyak RM71 juta peruntukan melalui Jabatan Pengairan dan Saliran serta PBT, Pihak Berkuasa Tempatan disediakan bagi pengurusan banjir dan saliran. Sudah 3 kali berturut-turut dalam tempoh setahun, banjir teruk telah berlaku di Taman Aman, Senai iaitu pada 4 September 2021 dan 20 Ogos 2022 dan terkini pada 16 November 2022. Bayangkan keluhan penduduk-penduduk di situ yang terpaksa mengalami kerugian besar apabila berlaku kemusnahan serta kerosakan harta benda mereka setiap kali apabila berlaku banjir. Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar telah menjalankan lawatan ke Kulai pada September yang lepas dan telah mengumumkan peruntukan sejumlah RM1 juta untuk menaik taraf aspek pembetulan di Kampung Jaya Sepakat. Senai ingin tahu bila projek yang dijanjikan itu akan dilaksanakan? Selain daripada memberi peruntukan kerajaan untuk pengurusan dan menaik taraf sistem saliran, Senai berpendapat bahawa projek-projek perumahan baru juga perlu dipantau dari Pelan Pembangunan Sistem Saliran dan Parit Monsun begitu juga kerja tanah projek yang dijalankan dari semasa ke semasa. Jika kerajaan PBT mendapati antara punca banjir adalah disebabkan oleh pemaju-pemaju yang tidak mematuhi pelan pembangunan, maka tindakan tegas perlu diambil oleh pihak kerajaan atau penguatkuasaan. Senai juga ingin mewakili mangsa-mangsa banjir Taman Aman, Senai untuk menuntut pampasan yang setimpal serta munasabah dengan kerugian yang mereka alami dalam 3 kali banjir ini. Senai difahamkan, tidak semua penduduk yang dilanda banjir ini telah menerima wang sumbangan tunai daripada Yayasan Sejahtera Kulai pada kejadian banjir yang berlaku pada tahun lalu dan ini dilihat tidak adil serta layanan berat sebelah.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dalam pembentangan belanjawan, Datuk Menteri Besar di bawah Teras Keempat ada menyebut berkenaan inisiatif membina menaiktaraf dan penyelenggaraan kemudahan jalan dan jambatan sebanyak RM691.45 juta daripada peruntukan MARRIS dan peruntukan langsung daripada PBT akan digunakan bagi menyelenggara dalam sistem perparitan lampu dan perabot jalan. Senai sentiasa mendapat

aduan tentang kerosakan jalan yang membahayakan pengguna jalan raya, longkang tersebut kerana kurang diselenggara. Longkang rosak dan berlaku runtuh, tetapi lama untuk dibaiki. Jika kerajaan telah memperuntukkan jumlah yang amat besar untuk menjalankan kerja-kerja berkaitan, Senai berharap prestasi konsesi syarikat yang mendapat projek-projek ini perlu sentiasa dipantau supaya aduan dapat diatasi dengan lebih efisien. Salah satu contoh aduan adalah tanah runtuh parit lorong belakang yang berlaku di Jalan Panchasila, Taman Panchasila Saleng pada 7 Mac 2022. Pelbagai isu timbul berikutan masalah tersebut seperti lorong lori sampah tidak dapat masuk untuk kutipan sampah, air longkang bertakung dan berbau. Selain para penduduk turut kluatir struktur rumah mereka terjejas jika retakan terus berlaku. Aduan telah saya ajukan kepada PBT tetapi kerja-kerja baik pulih barulah dimulakan oleh syarikat konsesi Safwa Global Venture pada 2 Oktober 2022 setelah 7 bulan menunggu. Bagaimanapun kejadian tanah runtuh yang serius telah berlaku dan melibatkan dinding belakang tiga buah rumah pada hari sama semasa kerja-kerja baik pulih dilaksanakan. Sampai sekarang walaupun dinding belakang siap dibaiki, jalan pun sudah ditar, aduan tanah runtuh, parit masih belum diselesaikan lagi.

Selain itu, aduan kerosakan jalan di bawah persimpangan bertingkat Senai telah menjadi isu viral di sosial media. Pada 24 Oktober 2022, Datuk Menteri Besar dan Datuk EXCO Jafni telah turun padang bersama wakil konsesi Selia Selenggara Selatan untuk membincang penyelesaian isu ini. Amat dikesali kerosakan jalan ini masih berulang lagi sehingga sekarang. Bukan itu sahaja, masalah kerosakan penutup longkang di tengah jalan di depan Taman Antah Senai, Jalan Seelong J105 telah lama berlarutan sejak bulan Mac tahun ini. Keselamatan pengguna jalan raya sentiasa terancam kerana jalan tersebut mempunyai aliran trafik yang tinggi. Apabila Senai bertanya, status aduan kepada pihak JKR mereka hanya memaklumkan kerja baik pulih sedang dilaksanakan oleh syarikat konsesi TETO.

Justeru itu, Senai ingin bertanya apakah prosedur operasi standard atau SOP pengurusan pengendalian aduan awam yang ditetapkan kepada konsesi syarikat? Dan apa tindakan akan diambil jika aduan tidak dapat di selesaikan dalam tempoh masa yang ditentukan? Senai berharap prestasi kerja konsesi syarikat ini dapat dipantau secara sistematik dan berkesan. Pada masa yang sama ia dapat meringankan beban kerja Datuk Menteri Besar, EXCO-EXCO dan semua Wakil Rakyat di Dewan ini supaya kita dapat lebih fokus dalam urusan peringkat negeri dan negara.

Yang Berhormat Datuk Speaker, masalah kesesakan trafik jalan di Jalan Seelong-Ulu Tebrau dan Jalan Lapangan Terbang Senai semakin kritikal. Ketiga, keadaan ini di sebabkan pembangunan di kawasan perindustrian Senai dan Senai Airport City (SAC) dan kawasan berhampiran semakin pesat. Bagaimanapun Jalan Seelong dan Jalan Lapangan Terbang Senai masih tidak dinaik taraf selari dengan pembangunan.

Apabila kita membincangkan tentang kaedah menarik pelancongan, pelancong-pelancong atau pun kedatangan pelabur-pelabur asing ke Johor, tetapi pintu masuk negeri kita iaitu Lapangan Terbang Antarabangsa Senai sentiasa mengalami kesesakan trafik di jalan utama. Maka keyakinan pelabur-pelabur asing dan imej baik negeri Johor juga akan terjejas. Justeru itu, perancangan trafik, kerja-kerja naik taraf jalan serta sistem lampu isyarat di Jalan Seelong-Ulu Tebrau dan Jalan Lapangan Terbang Senai perlu dilaksanakan oleh kerajaan dalam masa jangka pendek.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Senai ingin menyentuh isu kereta terbiar dan kenderaan berat yang diletakkan di kawasan perumahan yang semakin berleluasa. Aduan kereta terbiar di kawasan Senai dan Kulai semakin bertambah disebabkan proses pelupusan kenderaan yang perlu melalui kaedah pelucutan hak akhir di mahkamah terlalu panjang. Kereta-kereta terbiar boleh menimbulkan pelbagai masalah seperti menghalang lalu lintas dan petak *parking*, merosakkan keindahan bandar dan mengancam nyawa penduduk apabila ia diletakkan di sebelah jalan sahaja. Dan mungkin menjadi kawasan pembiakan nyamuk Aedes.

Oleh demikian, tindakan menunda kereta dan pelupusan kenderaan buruk perlu disegerakan supaya aduan awam dapat di selesaikan. Tambahan tapak letak kenderaan terbiar di PBT juga tidak dipenuhi dengan kenderaan. Sebenarnya, Undang-Undang Pengangkutan Jalan telah di pinda dalam Parlimen, sidang Parlimen pada tahun 2019 yang mana proses pelupusan kenderaan terbiar mengambil masa tidak lebih 33 hari dan selaras dengan garis panduan yang ditetapkan oleh Kementerian Pengangkutan. Oleh itu, saya berharap kerajaan negeri Johor dapat mengambil inisiatif untuk mengesyorkan satu garis panduan yang baharu supaya dapat dilaksanakan di 16 PBT di negeri Johor.

Selain itu, kenderaan berat yang diletakkan di kawasan perumahan juga seperti bom jangka yang boleh meletup bila-bila masa. Pada 13 Julai lepas terdapat sebuah lori diletakkan di depan *TNB Substation* di Jalan Teratai, Indahpura, Kulai dan berlaku kebakaran yang melibatkan 3 buah rumah berhampiran telah mengalami kerosakan. Menurut apa yang saya dimaklumkan daripada penduduk setempat, lori tersebut telah diletakkan di kawasan tersebut sejak sekian lama dan penduduk telah pun membuat aduan tentang kenderaan terbabit kepada pihak PBT sebelum kejadian berlaku. Kenderaan berat yang diletakkan di kawasan kediaman bukan sahaja akan menghalang penglihatan penduduk jika berlaku kebakaran malah turut mengundang risiko keselamatan jika kenderaan membawa muatan bahan mudah terbakar.

Justeru itu, Senai menggesa agar pihak berkuasa seperti PBT dan Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) mengambil tindakan tegas dalam isu ini. Pada masa yang sama, Pihak Berkuasa Tempatan juga perlu menyediakan terminal kenderaan berat di setiap kawasan kediaman semasa membuat perancangan bandar. Akhir sekali Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum Senai mengakhiri ucapan perbahasan ini, Senai berharap agar belanjawan ini dapat dilaksanakan dengan baik dan memberikan manfaat kepada seluruh Bangsa Johor. Sekian, terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Senai. Ahli-Ahli Yang Berhormat Persidangan ini saya tangguhkan selama 15 minit sehingga jam 3.40 petang.

Persidangan ditangguhkan pada jam 3.25 petang.

Persidangan disambung semula pada jam 3.40 petang.

Jurutulis : SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KEDUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN 2023 TAHUN 2022.

YB Timbalan Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, perbahasan disambung. Dipersilakan Yang Berhormat Parit Raja.

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli (Parit Raja) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam Maju Johor. Terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker yang telah memberi ruang dan peluang untuk Parit Raja terlibat dalam perbahasan belanjawan bagi tahun 2023. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, terlebih dahulu Parit Raja merafak sembah, menjunjung setinggi-tinggi kasih dan ucap selamat Hari Keputeraan kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang DiPertuan bagi Negeri dan Jajahan Takluk Negeri Johor Darul Ta'zim pada 22 November yang lalu. Parit Raja mendoakan semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku dilanjutkan usia dalam keafiatan serta seluruh keluarga DiRaja sentiasa berada dalam limpahan rahmat dan keberkatan Allah jua. Semoga di bawah naungan Duli Yang Maha Mulia Tuanku negeri Johor bertambah aman, makmur dan sejahtera, Daulat Tuanku.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, patik menjunjung setinggi-tinggi kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang DiPertuan Agong. Al Sultan Abdullah Ibni Almarhum Sultan Ahmad Shah berserta Majlis Raja-Raja yang telah dengan begitu bijaksana menyelesaikan kemelut pemilihan kepimpinan negara selepas Pilihan Raya Umum yang ke-15. Patik berdoa dengan kestabilan, kesejahteraan dan kemakmuran rakyat serta kemajuan negara akan dapat terus dipelihara.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Parit Raja merakamkan kesyukuran atas pembentangan Belanjawan Negeri Johor bagi Tahun 2023 oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor dengan penuh keazaman dan iltizam untuk terus memacu kemajuan dan kemakmuran rakyat negeri Johor. Tahniah Parit Raja ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor serta barisan EXCO dan ditunjangi Perkhidmatan Tadbir Negeri Johor yang telah berganding bahu dalam usaha menyediakan Belanjawan Negeri Johor. Belanjawan Negeri Johor 2023 ini terus bersifat memacu pemulihan ekonomi, kompeten dan mampan agar terus dapat berdaya tahan ketika saat berdepan dengan ekonomi semasa yang kini berada dalam keadaan mencabar dan tidak menentu. Kerajaan negeri terus memberi perhatian yang serius dengan melipat gandakan usaha agar dapat memberi limpahan ekonomi kepada seluruh rakyat negeri Johor. Kerajaan negeri Johor yang telah diberi mandat hari ini, mestilah mengupayakan dan mencorakkan kesejahteraan rakyat negeri Johor dengan lebih baik. Ia adalah satu usaha menyambung kesinambungan kejayaan-kejayaan dan pembangunan yang telah pun di laksana. Malah, usaha-usaha dan untuk berdepan dengan menyelesaikan cabaran-cabaran baru. Justeru, Parit Raja berpandangan bahawa pendirian Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor memberi fokus dan tumpuan untuk merancakkan semula ekonomi dan kemakmuran negeri Johor adalah amat bertepatan sekali. Strategi Belanjawan Negeri Johor selari dengan Agenda Maju Johor, yang ditunjangi oleh 6 teras dan di dokong oleh 26 strategi dan setiap strategi disokong ampuh oleh 110 inisiatif.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, teras yang pertama merupakan asas dan tunjang kepada keseluruhan pelaksanaan dasar-dasar kerajaan. Parit Raja mengucapkan syabas dan tahniah kepada kerajaan negeri atas inisiatif dan pelan strategik dalam usaha menambah baik sistem tadbir urus kerajaan. Dasar-dasar kerajaan telah di terjemah oleh sistem, oleh kumpulan pelaksana. Ia juga merangkumi pentadbiran pengurusan pejabat, *front desk* dengan izin, kecekapan kakitangan, kepakaran sumber manusia dan *synergy* pengurusan sumber yang telah menjayakan hasrat murni kerajaan dalam menyampaikan dasar-dasar kerajaan kepada segenap lapisan rakyat tanpa mengira latar belakang demi menjamin kesejahteraan rakyat. Peranan *front desk* dengan izin, di agensi-agensi adalah amat penting. Bukan sahaja sebagai cerminan, tetapi kumpulan pelaksana yang paling hampir untuk memberikan informasi yang jelas dan tepat kepada rakyat. Nilai bersama dan etika kerja serta profesionalisme berteraskan pelanggan iaitu rakyat sentiasa perlu diperkasakan.

Dengan ketersediaan profesionalisme kumpulan pelaksana ini ia menjadi satu elemen penting dalam menjayakan dasar kerajaan dan pelaksanaan belanjawan yang telah dibentangkan. Syabas dan tahniah kepada seluruh penjawat awam yang telah membantu merealisasikan pelaksanaan belanjawan yang lalu. Dan kini, kita mendepani keadaan ekonomi serta perubahan iklim semasa yang tidak menentu. Ketersediaan, pelbagai inisiatif kepada rakyat bagi 2023. Maka insya-Allah akan sekali lagi dapat kita jayakan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dalam perbahasan kali ini Parit Raja mengambil ruang untuk mengemukakan cadangan agar mendapat pertimbangan untuk dijayakan. Selaras dengan hasrat Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor mempertingkatkan tadbir urus dalam teras yang pertama, Parit Raja amat berharap kerajaan negeri dapat memperketatkan syarat dan meningkatkan penguasaan terhadap pemaju-pemaju perumahan dan kontraktor. Hal yang demikian kerana terdapat pemaju yang tidak bertanggungjawab terhadap kerosakan akibat kecuaihan pihak pemaju sehingga kesan dan

akibat terpaksa ditanggung oleh penduduk asal, khususnya warga pinggir bandar dan kampung. Kerajaan negeri perlu memberi perhatian terhadap perkara sebegini, menyatakan usaha dan mengemukakan cadangan dalam menyelesaikan permasalahan ini. Dan apakah kaedah yang tuntas kerajaan negeri dalam mengurus pemaju agar pada masa yang sama kesejahteraan dan keselamatan rakyat dalam keadaan terjamin, khasnya bagi warga pinggir bandar yang pesat membangun.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, teras kedua Belanjawan Negeri Johor 2023 menjadi nadi kemajuan dan kemakmuran. Parit Raja menyokong penuh atas enam strategi dan 29 inisiatif yang digariskan dengan dasar serta pendekatan baru yang lebih kompeten. Selari dengan pemerkasaan *Invest Johor*, Seri Gading, Parit Raja berupaya menjadi zon pembangunan perindustrian, sekali gus merangsang pertumbuhan ekonomi wilayah barat Johor berteraskan perindustrian, pertanian, bandar pendidikan dan TVET dan pelancongan yang maju dan berdaya tahan, sejahtera dan mampan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Batu Pahat merupakan daerah yang terkenal dengan perindustrian tekstil, pembuatan dan juga perkhidmatan. Dengan lokasi pelaburan yang strategik, Batu Pahat berupaya menumpukan bidang-bidang yang mendapat permintaan tinggi, bidang pelaburan yang berkualiti dan berteknologi tinggi serta mempunyai elemen mesra alam sekitar, sosial dan tadbir urus. Ia selari dengan wujudnya pusat pengajian tinggi berhampiran yang mempunyai menyediakan modal insan, mempunyai kepakaran serta latihan kemahiran pendidikan, teknikal dan latihan vokasional dan strategi pihak kerajaan untuk mewujudkan inisiatif bagi memulihkan dan meningkatkan serta memacu pasaran kerja di negeri Johor. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sehubungan dengan itu, beberapa perkara yang ingin Parit Raja mohon untuk dipertimbang dan juga Parit Raja mohon ianya diberi perhatian agar kawasan pinggir bandar dan kampung-kampung tradisi di sekitar kawasan perindustrian Sri Gading, Parit Raja turut mendapat limpahan kemakmuran dan kesejahteraan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Parit Raja ingin menyentuh beberapa perkara yang mungkin boleh dijadikan penambahbaikan, diberi pertimbangan untuk dilaksanakan. Perkara yang secara langsung dan tidak langsung berkait rapat dengan rakyat khususnya di kawasan Parit Raja. Di dalam pembentangan belanjawan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar ada dinyatakan, di bawah teras pertama tentang kurniaan tanah kepada generasi FELDA kedua, Parit Raja menyokong strategi ini, biarpun tiada kawasan FELDA di kawasan Parit Raja, namun Parit Raja mohon kerajaan mempertimbangkan perkara ini bagi menyelesaikan pemilikan tanah di kawasan kampung tradisional yang terdapat di Parit Raja seperti Kampung Sri Gading dan Kampung Rahmat yang sehingga kini masih belum selesai. Kampung tradisional ini banyak menyumbang dari segi sosioekonomi dan sebahagian anak generasi kedua dan ketiga telah menyumbang sebagai rakyat Johor yang berjaya.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, melalui teras ketiga strategi pertama yang dibentangkan iaitu pembangunan perumahan rakyat. Parit Raja menyokong penuh hasrat kerajaan negeri untuk merealisasikan impian setiap Bangsa Johor memiliki kediaman, namun dengan pembangunan yang kian pesat di sekitar kawasan perindustrian Sri Gading, Parit Raja, Parit Raja mohon penjelasan apakah perancangan kerajaan negeri untuk membina rumah mampu milik di kawasan tersebut dan bilakah agaknya cadangan pembinaan? Buat masa ini taman-taman perumahan yang dibangunkan nilainya tidak kurang RM300,000.00 dan ada yang mencecah RM700,000.00. Parit Raja memohon agar pihak kerajaan dapat meneliti semula agar warga desa juga dapat menikmati skim dalam perumahan, pembangunan perumahan rakyat Johor.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sejak dunia berdepan dengan ancaman wabak COVID-19, ia secara tidak langsung terdapat perubahan pola bidang pekerjaan rakyat, khususnya di negeri Johor. Dengan pola perubahan tersebut, pekerjaan banyak tertumpu kepada bidang usahawan, industri kecil pertanian, industri asas tani, bidang penternakan

dan bidang pekerjaan ekonomi gig juga amat mendapat sambutan. Mereka semua sebenarnya amat layak mendapat perlindungan Akta Keselamatan Sosial yang bertujuan memberi perlindungan keselamatan sosial kepada orang yang bekerja sendiri dan kini dengan skim yang telah ditawarkan, mereka rakyat Johor seharusnya tidak melepaskan peluang untuk mendapatkan perlindungan untuk diri dan keluarga mereka. Dengan jaminan Akta Keselamatan Sosial ini merupakan satu polisi yang diiktiraf serta amat bermanfaat kepada pengusaha-pengusaha yang tersebut, namun Parit Raja mencadangkan setiap agensi yang terlibat secara langsung dalam bidang usahawan industri kecil pertanian, industri asas tani dan bidang penternakan juga bidang pekerjaan ekonomi gig dapat melipat gandakan usaha agar dapat memberi kesedaran, keterjaminan kehidupan mereka lebih sejahtera.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, melalui teras kedua pembangunan ekonomi, Parit Raja menyambut baik dan menyokong penuh atas inisiatif dan usaha yang bakal dilaksanakan. Setiap daerah mempunyai keunikan dan potensi untuk dikomersialkan. Justeru bagi mengembangkan industri kecil dan sederhana, serta mengukuhkan peningkatan bekalan makanan, hub pengumpulan hasil pengeluaran perlu diwujudkan dan diperluaskan di setiap daerah. Selain menjadi *one stop center*, ia juga berpotensi menjadi tarikan pelancong dengan keunikan di setiap genap daerah di negeri Johor. Program-program keusahawanan juga diharap dapat lebih inklusif, memperluas geran bantuan kepada pemain industri terutamanya anak muda dan golongan wanita. Kerajaan negeri diharap dapat membuka peluang dan menyediakan inisiatif yang lebih luas kepada usahawan kecil yang berminat untuk memulakan projek rintis. Bantuan peralatan kepada usahawan industri kecil dan sederhana, bantuan khidmat nasihat kepada usahawan. Persaingan dengan syarikat besar sememangnya wujud, namun peranan perusahaan kecil dan sederhana juga amat penting sebagai tulang belakang rangkaian ekonomi. Usaha mempergiat dan memperluas program keusahawanan memberikan tumpuan dan kepada setiap daerah dalam menyediakan latihan dan kursus-kursus keusahawanan kepada rakyat negeri Johor perlu berterusan dan diperkasakan. Selain itu, kerajaan negeri diharap dapat mengadakan kerjasama yang strategik juga dengan pengusaha-pengusaha aktiviti pertanian seperti pengusaha baja dan juga racun sebagai langkah kawalan harga untuk petani-petani. Parit Raja juga mengesyorkan agar digiatkan usaha menyediakan inisiatif geran bagi menambahkan bilangan rumah sembelihan berdaftar di negeri Johor dengan memberi peluang kepada penternak-penternak yang berpotensi.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, antara isu yang membelenggu rakyat ialah kini berdepan dengan corak perubahan iklim. Mereka terpaksa dengan susah payah berhadapan dengan situasi banjir. Ini kerana mereka terpaksa mengalami kerugian atas kerosakan dan kemusnahan peralatan, juga tempat tinggal. Kepada mereka, mereka meletakkan tanda harap yang begitu tinggi kepada kerajaan negeri untuk menangani masalah ini. Kawasan yang terlibat dengan banjir kilat dan juga banjir termenung perlu ditangani dan dicari jalan penyelesaiannya. Rakyat yakin dengan kepakaran kejuruteraan serta kerja berpasukan oleh pelbagai agensi yang terlibat, perkara ini insya-Allah akan dapat diatasi. Dalam teras kelima telah digariskan keselamatan, kebersihan dan kelestarian alam sekitar bagi memelihara keselesaan dan kesejahteraan hidup. Pekan Sri Gading dan kampung sekitar Pura Kencana antara kawasan tumpuan supaya dapat disenaraikan dalam projek tebatan banjir.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Parit Raja meneliti teras keenam, begitu banyak usaha dan inisiatif pihak kerajaan kepada golongan muda. Usahawan muda juga diberi peluang untuk mengambil inisiatif dan peluang yang disediakan oleh seluruh agensi kerajaan. Golongan muda di negeri Johor ini sentiasa diraikan, tambah bertuah mereka sentiasa mendapat perhatian khusus dari Duli Yang Amat Mulia Mejar Jeneral Tunku Mahkota Johor. Menjunjung kasih Tunku. Kejayaan-kejayaan gemilang bola sepak Johor dan kontinjen SUKMA Johor adalah bagi membakar semangat orang muda untuk terus bergiat dalam minat dan kepakaran masing-masing. Parit Raja amat berharap agar inisiatif

dan yang diikhtiarkan oleh kerajaan negeri Johor dapat digarap dan dimanfaatkan oleh anak muda dengan sebaik-baiknya. Parit Raja yakin usaha untuk mempertingkatkan dan menambah baik polisi-polisi untuk anak muda merupakan satu usaha yang berterusan. Parit Raja juga yakin, dari masa ke semasa banyak lagi, insya-Allah usaha Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor dan kerajaan negeri untuk mempertimbang dan meneliti peruntukan tambahan yang amat penting dan mendesak bagi membantu keseluruhan rakyat Johor.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Parit Raja mengambil kesempatan di dalam Dewan yang mulia ini untuk merakamkan setinggi penghargaan dan terima kasih di atas khidmat bakti ketua-ketua jabatan serta seluruh agensi dan penjawat awam yang bertungkus lumus melaksanakan tugas tanpa lelah. Kegigihan mereka sebagai tunjang dan asas menjayakan belanjawan dan dasar-dasar kerajaan adalah untuk memastikan keselamatan dan kesejahteraan rakyat terus terjamin dan negeri Johor terus makmur. Ini merupakan satu semangat muafakat yang merupakan satu khidmat yang besar buat negeri.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, akhirnya bagi merealisasikan Belanjawan Johor, marilah kita berganding bahu memastikan Bangsa Johor berjaya untuk keluar dari pelbagai cabaran dan masalah yang wujud dengan cara Johor. Hubungan yang telah terbina dan dimulakan di negeri Johor ini, hubungan masyarakatnya begitu unik. Dengan kepelbagaian kaum dan kepercayaan, ibarat bagaikan aur dengan tebing. Bukit sama didaki, lurah sama dituruni, mendapat sama berlabuh, kehilangan sama merugi, seliang bagaikan tebu, serumpun bagaikan serai, bersatu kita teguh, bercerai kita roboh, hidup dikandung adat, mati dikandung tanah, putih tulang dikandung tanah, budi yang baik dikenang juga. Sehari selebar benang, lama-lama menjadi kain, genggam bara api biar sampai menjadi arang. Janganlah pula bagai mencincang air, harapkan guruh di langit, air di tempayan dicurahkan. Yang dikejar tak dapat, yang dikendong berciciran. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, yang berat sama dipikul, yang ringan sama dijinjing. Hormat menghormati adalah tunjang kekuatan kita. Muafakat membawa berkat. Sekian, Parit Raja menyokong Belanjawan 2023. Wabillahitaufik walhidayah, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam, terima kasih Yang Berhormat Parit Raja. Seterusnya dipersilakan Yang Berhormat Penawar.

YB Puan Fauziah binti Misri (Penawar) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh, salam sejahtera dan salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Alhamdulillah, syukur saya ke hadrat Allah SWT di atas limpah kurniaNya yang diberikan kepada Penawar untuk bersama-sama dalam sesi perbahasan pada petang ini. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sebelum Penawar meneruskan ucapan ini, terlebih dahulu Penawar ingin merakamkan ucapan selamat hari ulang tahun kelahiran, keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu. Patik berdoa ke hadrat Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta kerabat diraja dilanjutkan usia serta sentiasa berada di dalam keadaan sihat walafiat agar dapat terus menaungi patik-patik semua dan Bangsa Johor sekaliannya.

Patik juga ingin merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu. Kejayaan JDT menjadi pasukan pertama menjulang 4 Piala pada satu musim sememangnya merupakan lakaran sejarah yang luar biasa yang gemilang yang cukup membanggakan. Tahniah juga diucapkan dan Penawar menumpang rasa bangga di atas apabila kontinjen Johor mencipta sejarah yang cukup bermaknanya apabila buat kali pertamanya menjuarai Sukan Malaysia (SUKMA) 2022 yang diadakan di Kuala Lumpur pada September yang lalu dan 6 pingat telah disumbangkan dari atlet dari Penawar. Alhamdulillah.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya ingin merakamkan ucapan setinggi-tinggi tahniah dan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz Onn, Menteri Besar Johor yang telah selesai membentangkan Belanjawan Johor 2023 yang bertemakan Maju Johor : Makmur bersama Rakyat. Belanjawan Johor 2023 membuktikan kerajaan negeri Johor, yang diterajui oleh Barisan Nasional sentiasa memikirkan soal rakyat Bangsa Johor yang telah memberikan mandat kepada Barisan Nasional untuk menjadikan Johor sebagai sebuah kerajaan yang stabil dan makmur. Belanjawan Johor 2023 ini dirancang berdasarkan kepada denyut nadi Bangsa Johor yang merangkumi seramai 3.8 juta rakyat Johor yang sentiasa berada di hati dan benak fikiran kerajaan negeri Johor.

Beberapa inisiatif dan program yang menarik perhatian saya dan suka untuk saya memberi sedikit buah fikiran atau cadangan bagi tujuan penambahbaikan agar dinikmati oleh rakyat. Dalam Teras Keempat, Kemudahan dan Keperluan Asas, iaitu dalam Strategi Pertama melalui inisiatif keempat Belanjawan, kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Agama Islam Negeri Johor dan Majlis Agama Islam Negeri Johor memperuntukkan sejumlah RM9.4 juta bagi penyelenggaraan dan baik pulih bangunan serta peralatan dan perabot sekolah-sekolah agama negeri Johor. Sekolah Agama Kerajaan Johor merupakan sistem pendidikan agama yang unggul di Malaysia dan Sekolah Agama Bandar Penawar merupakan salah satu daripada 10 buah sekolah agama yang berada di DUN Penawar. Sekolah Agama Bandar Penawar seharusnya diberikan perhatian yang sewajarnya oleh kerajaan negeri kerana sekolah ini berhadapan dengan dua permasalahan yang utama, iaitu yang pertama isu kekurangan kelas. Sekolah ini tidak mempunyai bilik darjah yang mencukupi untuk menampung kepadatan murid sekarang. Pada masa kini, murid-murid yang sama aliran terpaksa dibahagikan kepada beberapa sesi pembelajaran iaitu sesi pagi murid-murid dibahagikan kepada 3 sesi, manakala pada sesi petang, murid-murid akan dibahagikan kepada 2 sesi. Sekolah masih menjalankan sistem penggiliran untuk mengatasi masalah kepadatan murid semasa. Namun, ia tidak mampu untuk menampung penambahan bilangan murid yang dijangka lebih tinggi pada masa akan datang. Mengikut unjuran penambahan murid 3 tahun mendatang, rekod jumlah murid terkini yakni bulan Oktober 2022 yang saya perolehi adalah jumlah murid Sekolah Agama Kerajaan Negeri Johor seramai 1,568 orang dan murid Tadika Agama Johor (TAJ) 71 orang, maka jumlah keseluruhan murid adalah seramai 1,639 orang.

Yang kedua, isu kekurangan tenaga pengajar. Disebabkan kepadatan murid di Sekolah Agama Bandar Penawar ini, saya ingin menekankan bahawa penambahan guru-guru amat-amat diperlukan di sekolah ini dalam kadar segera. Data terkini yang diperolehi, jumlah guru sekolah agama kerajaan negeri Johor yang ada sekarang adalah 18 orang dan guru TAJ adalah 4 orang. Pihak sekolah memerlukan penambahan sekurang-kurangnya 5 orang guru dengan kadar segera mengikut kesesuaian jumlah murid dan kelas yang terkini. Jumlah kelas yang tidak mencukupi juga memberi kesan terhadap fokus pembelajaran murid-murid. Oleh yang demikian, saya mencadangkan agar pihak kerajaan negeri dapat membina bangunan tambahan di sekolah ini bagi memastikan murid-murid dapat menimba ilmu dengan selesa dan kondusif.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, melalui Teras Kedua, Pembangunan Ekonomi iaitu di bawah inisiatif ketiga Penganjuran Acara Pelancongan Johor. Kejayaan kerajaan negeri dalam penganjuran beberapa acara pelancongan di kawasan Penawar seperti Kejohanan Sukan Pelancongan *Le Tape* dan *Ironman* telah menjadi pemangkin kepada kehadiran pelancong di Johor. Mungkin selepas ini lebih banyak lagi penganjuran aktiviti sukan dan rekreasi bertaraf antarabangsa akan diadakan dan ia boleh menjadi salah satu daya tarikan untuk menarik kehadiran pelancong ke negeri Johor amnya dan Penawar khususnya. Penawar ingin mencadangkan agar keindahan alam semula jadi dan keindahan bandar juga dititik beratkan dan pencahayaan di kawasan-kawasan tumpuan pelancongan perlu ditambah baik.

Selain daripada itu, jaringan internet kini merupakan salah satu keperluan asas dalam menyokong pembangunan modal insan dan industri pelancongan. Oleh yang demikian, ianya perlu dapat ditambah baik agar jaringan internet dapat dicapai bukan sahaja oleh rakyat tempatan malah pelancong yang hadir. Terima kasih diucapkan kepada pihak KEJORA dan MPP yang sentiasa berusaha menjadikan Penawar sebagai sebuah kawasan pelancongan yang setanding kawasan pelancongan bertaraf antarabangsa.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, kita sedia maklum bahawa kini Penawar semakin pesat membangun dengan pelbagai jenis pembangunan terdiri daripada kategori pelancongan bertaraf antarabangsa. Institusi pendidikan dan perdagangan. Maka saya sebagai rakyat Johor amat berharap agar kerajaan persekutuan yang telah terbentuk ini tidak menganaktirikan negeri Johor sebagaimana Titah Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor ketika Pembukaan Sidang Dewan pada 16 Jun 2022, baginda menegaskan kerajaan persekutuan memberi peruntukan yang lebih banyak kepada kerajaan negeri dan baginda juga mengingatkan bahawa setiap tahun hampir RM13 bilion hasil persekutuan telah dikutip di negeri Johor.

Penawar juga menyeru agar Kerajaan Perpaduan pada hari ini segera menunaikan janji untuk menaik taraf Lebuhraya Senai-Desaru daripada 2 lorong kepada 4 lorong.

Penawar juga terus merayu agar sebuah hospital dapat didirikan di dalam kawasan Penawar bagi menampung keperluan dan menaik taraf sistem kesihatan di dalam parlimen Pengerang. Pada hari ini masyarakat kampung di Pengerang terpaksa menempuh jarak perjalanan jauh untuk mendapatkan rawatan di Hospital Kota Tinggi. Sebagai contoh, pesakit yang menetap di FELDA Air Tawar 5 terpaksa menempuh perjalanan sejauh 42km atau mengambil masa hampir 40 minit, manakala pesakit daripada kawasan Kampung Pengerang terpaksa menempuh perjalanan sejauh 72km atau mengambil masa hampir 1 jam untuk mendapatkan rawatan di Hospital Kota Tinggi. Besar harapan Penawar supaya isu ini diberi pertimbangan yang sewajarnya oleh kerajaan negeri dan Kerajaan Perpaduan.

Teras Pertama dalam agenda Maju Johor melalui Strategik Kedua : Penyampaian Perkhidmatan yang responsif di bawah inisiatif ketiga. Dalam pembentangan Belanjawan 2023 adalah kurniaan tanah kepada generasi kedua FELDA sejak tahun 2020 sehingga tahun 2022. Pentadbiran Tanah Johor telah menyelesaikan sebanyak 3,561 permohonan berkaitan tanah FELDA. Oleh yang demikian, pada tahun 2023, Pentadbiran Tanah Negeri Johor mensasarkan 4,000 permohonan kurniaan tanah kepada generasi kedua FELDA. Pemimpin bersih semakin tersohor, jasa dan budi jadi ingatan, terima kasih kerajaan Johor, lot generasi telah direalisasikan.

Jutaan terima kasih diucapkan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang telah mengurniakan hak milik kepada seramai 655 orang penerima daripada FELDA Air Tawar 4 dan FELDA Air Tawar 5 pada 15 November yang lalu. Walau bagaimanapun, terdapat perkara yang lebih penting yang sepatutnya diberikan perhatian oleh kerajaan negeri iaitu isu berkaitan dengan peruntukan infrastruktur untuk pembangunan kawasan perumahan generasi kedua FELDA ini. Tanah sudah diberi, tetapi perancangan pembangunan gagal di laksana. Isu ini sering membelenggu dan menjadi antara punca utama sering berlakunya banjir kilat di kawasan FELDA. Kita tidak mahu seperti pepatah yang mengatakan, rumah sudah siap, tetapi pahat masih berbunyi. Saya yakin dan percaya keupayaan kerajaan negeri bagi menyelesaikan isu ini.

Isu yang sering menjadi buah mulut dan masih hangat diperkatakan di Penawar adalah berkenaan isu perumahan PGBF di FELDA Papan Timur. Isu perumahan ini telah berlarutan selama hampir 10 tahun dan sehingga kini isu perumahan ini gagal diselesaikan. Projek pembinaan perumahan ini telah bermula pada tahun 2013 dan telah berhadapan dengan pelbagai masalah sehingga gagal disiapkan mengikut tempoh yang telah ditetapkan walaupun pemaju berjanji akan menyiapkan projek perumahan ini pada tahun 2023. Rakyat

sudah tidak mahu mendengar tarikh penangguhan lagi. Apa yang mereka mahukan ialah tarikh serah kunci dan tarikh layak diduduki.

Di bawah Teras Kelima : Keselamatan, Kebersihan dan Kelestarian Alam Sekitar dan Saliran iaitu di bawah strategi kedua Pemeliharaan dan Pemuliharaan Sungai melalui inisiatif kedua penyelenggaraan sungai dan saliran. Saban tahun banjir telah menyebabkan kerosakan harta benda dan mengancam keselamatan orang awam. Penawar mencadangkan agar kerja-kerja penggalian dan mendalamkan sungai, pembersihan sungai dan parit dilakukan secara berkala. Di Penawar sering berlaku banjir kilat apabila hujan lebat yang berlebihan. Apabila dikenal pasti punca ialah daripada sungai dan parit yang tidak di selenggara termasuklah *culvert* yang sudah terlalu lama, rosak dan pecah yang menyebabkan air hujan terganggu. Apabila hujan lebat, penduduk di FELDA Sg. Mas, FELDA Air Tawar 1, serta Kampung Sg. Mas sentiasa berwaspada. Saya turut gusar apabila rakyat sentiasa berasa susah hati ketika hujan turun secara berterusan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sebelum saya mengakhiri ucapan perbahasan ini sekali lagi saya menzahirkan ucapan setinggi-tinggi tahniah dan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, Menteri Besar Johor di atas Belanjawan Johor 2023 yang telah dibentangkan dan saya menyeru kepada diri saya dan semua Ahli-Ahli Yang Berhormat agar kita semua dapat memberikan kerjasama dan sokongan yang penuh komited kepada kepimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar dalam menjayakan misi Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat, kerana sesungguhnya Muafakat itu Berkat. Bersatu kita teguh, bercerai kita roboh.

Akhir kata, itu sahaja yang saya ingin sampaikan pada petang ini dari denyut nadi rakyat Penawar pada siri kali ini. Sekian, Penawar mohon menyokong. Wabillahaufik walhidayah assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Wa'alaikumussalam. Terima kasih Yang Berhormat Penawar. Selanjutnya dijemput Yang Berhormat Pekan Nenas.

YB Tuan Tan Eng Meng (Pekan Nanas) : Selamat petang. Selamat sejahtera. Salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker memberi peluang dan ruang kepada Pekan Nanas untuk bersama-sama dalam sesi perbahasan pada sidang Dewan ini. Sebelum lidah ini berbicara dengan lebih panjang, izinkan Pekan Nanas merakamkan ucapan Selamat Hari Ulang Tahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim, Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu. Patik panjatkan doa kesyukuran semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta seluruh kerabat Diraja dilanjutkan usia serta berada dalam keadaan sihat walafiat. Patik juga ingin merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT yang telah berjaya menjuarai Piala Malaysia 2022 pada November, pada 26 November yang lalu.

Pekan Nanas ingin merakamkan ucap setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Datuk Onn Hafiz bin Ghazi di atas pembentangan Belanjawan Negeri Johor 2023 dan semua pihak yang terlibat dalam menjayakan bahas penghasilan belanjawan pada kali ini. Dengan tema "Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat". Belanjawan Negeri Johor 2023 jelas membuktikan keprihatinan dan komitmen berterusan kerajaan negeri di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar dan usaha memperkasakan kemasyhuran dan kemakmuran negeri Johor tanpa mengabaikan kepentingan 3.8 juta rakyat di negeri ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya mengucapkan tahniah kerana negeri Johor berjaya mencatatkan jumlah pelaburan tertinggi di Malaysia iaitu sebanyak RM60.9 bilion serta meningkatkan jumlah import dan eksport yang memberangsangkan. Semua ini kita kecapai hasil daripada kedudukan politik Johor yang stabil. Keyakinan pelabur untuk masuk ke dalam negeri kita telah membawa limpahan ekonomi yang menyeluruh untuk rakyat

Johor. Sekiranya kita dapat mengekalkan momentum seperti ini, saya yakin dan percaya Johor akan terus menjadi penyumbang utama kepada pertumbuhan ekonomi Malaysia pada tahun-tahun akan datang.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, di dalam pembentangan Belanjawan Johor 2023 yang lepas, Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah membentangkan pelbagai strategi di dalam Teras Kedua, Pembangunan Ekonomi sejumlah RM1.9 juta telah diperuntukkan untuk memperkasa misi pelaburan negeri Johor dalam usaha untuk memperkaitkan agenda maju Johor. Suka untuk saya tekankan tentang peluang pelaburan yang ada di kawasan saya, Pekan Nanas. Sejak kebelakangan ini kawasan Pekan Nanas telah dibanjiri dengan pelabur yang datang membuka syarikat perkilangan dan pembuatan. Tidak keterlaluan untuk saya katakan Pekan Nanas sekarang merupakan sebuah kawasan industri yang sedang pesat membangun. Dengan kawasan yang strategik yang terletak di pertengahan antara Johor Bahru dan Pontian. Pertumbuhan syarikat perniagaan jenis pembuatan terus menempatkan impak positif dengan mencatatkan pertumbuhan sebanyak 179 syarikat berdasar daripada Jabatan Perangkaan Malaysia tahun 2022. Kebanyakan syarikat yang ada merupakan syarikat pembuatan antarabangsa. Saya yakin dan percaya pertumbuhan ini akan dapat terus dipacu ditambah dengan pembinaan Jambatan Sungai Pulai sepanjang 7.5 kilometer antara Gelang Patah dan Kukup yang telah pun siap dan dijangka dibuka...

YB Timbalan Speaker : Yang Berhormat Pekan Nanas sila duduk. Kita beri laluan pada seruan azan.

(Berhenti sebentar kerana memberi laluan laungan azan)

YB Timbalan Speaker : Jemput.

YB Tuan Tan Eng Meng (Pekan Nanas) : Terima kasih. Penduduk tempatan akan mendapat manfaat yang besar daripada projek ini. Ini bukan sahaja akan menyediakan lebih banyak peluang pekerjaan malahan dia juga akan memacu lebih banyak pelaburan ke kawasan Pekan Nanas. Pekan Nanas juga dikelilingi oleh kawasan-kawasan hebat yang membangun seperti Kulai dan Johor Bahru. Daerah Pontian juga termasuk di dalam Wilayah Pembangunan Iskandar, oleh itu Pekan Nanas seharusnya sudah boleh menikmati limpahan ekonomi yang selayaknya untuk rakyat dan pembangunan kawasan. Sehubungan itu, saya mohon kerajaan negeri tidak mengabaikan potensi yang ada di Pekan Nanas ini. Sediakan satu pelan perancangan untuk menarik lebih ramai pelabur masuk ke dalam kawasan Pekan Nanas. Melalui insentif-insentif Belanjawan Johor 2023, seperti *Friendly Johor 2.0* dan *Johor Go Global 2.0*, saya percaya pelabur akan cukup yakin datang ke kawasan Pekan Nanas sekiranya pihak kerajaan negeri dapat memainkan peranan menarik dan mempromosi potensi yang ada kepada pasaran antarabangsa.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, infrastruktur atau prasarana awam merupakan aspek yang amat penting dalam misi untuk membawa Johor sebagai sebuah negeri maju dan makmur pada masa akan datang. Pembangunan infrastruktur yang baik dapat menjamin menyampaikan perkhidmatan kerajaan yang lebih efisien dan terbaik diberi kepada masyarakat. Di dalam Teras Satu, Strategi Tiga *Greater Johor*, usaha yang amat baik oleh kerajaan negeri untuk meningkatkan taraf penyampaian perkhidmatan dalam kalangan empat buah PBT bagi menjadi Johor sebagai sebuah metropolis pada masa hadapan. Usaha ini amat baik kerana ianya berupaya untuk memberikan keyakinan kepada para pelabur dan pelancong bahawa kerajaan negeri di bawah pimpinan kerajaan sedia ada mampu memangkin kemajuan Johor. Dalam pada itu, usaha yang sama untuk meningkatkan PBT daerah lain tidak dilupakan, sejumlah RM798.95 juta diperuntukkan bagi tujuan penyelenggaraan dan naik taraf infrastruktur awam yang meliputi penyelenggaraan kemudahan jalan, perparitan dan pemasangan lampu jalan. Saya berpandangan dengan jumlah peruntukkan ini, dia akan menaik taraf fasiliti-fasiliti awam yang sudah uzur yang masih tidak dinaik taraf. Di Pekan Nanas banyak aduan berkenaan infrastruktur awam yang

sudah uzur yang tidak dapat dinaik taraf kerana kekangan kewangan bajet pihak konsesi PBT. Akibat banyak aduan awam tertangguh perkara ini sedikit sebanyak telah menghakis kepercayaan rakyat terhadap kebolehan kerajaan untuk membantu menyelesaikan aduan mereka. Selain itu, dengan jumlah peruntukan tersebut diharap dapat dinaik taraf jalan-jalan kampung yang sudah semakin uzur di Pekan Nanas. Sekarang jalan-jalan kampung tersebut sudah menjadi antara laluan utama orang ramai untuk ke destinasi yang dituju. Bukan itu sahaja, saya sudah lama memperjuangkan pemasangan lampu jalan di jalan utama Pekan Nanas dari Hulu Pulai ke Pekan Nanas dan ke Pontian yang masih tiada lampu jalan di kebanyakan kawasan laluan. Keadaan jalan yang gelap, terutamanya pada waktu malam sering mendapat kemalangan dan ada menyebabkan kehilangan nyawa. Saya yakin fokus sedemikian dapat diberikan juga kepada PBT daerah lain. Untuk menjadi Johor maju, kita harus kembali kepada asas. Inilah asas yang perlu kita diberikan perhatian infrastruktur awam.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, rumah merupakan satu harta yang sangat penting dalam memberi ruang dan keselesaan serta tempat perlindungan dalam menjamin rasa selamat setiap individu dan keluarga. Walau bagaimanapun, sebagaimana yang tertera di dalam laporan hartanah, berita-berita di dalam akhbar menunjukkan kenaikan harga rumah yang semakin hari semakin tinggi telah memberi tekanan kepada mereka yang belum memiliki rumah sendiri terutama sekali mereka yang bekerja dan menetap di bandar-bandar utama di Malaysia. Harga rumah yang ditawarkan di kawasan bandar amat mahal berbanding dengan di pinggir bandar. Hal ini menyebabkan golongan berpendapatan yang pertengahan sukar untuk memiliki rumah sendiri. Oleh itu, saya amat menyokong usaha kerajaan negeri untuk membina 21,139 unit Rumah Mampu Milik Johor dalam tempoh tahun yang akan datang. Seiring dengan kerancakan ekonomi kawasan Pekan Nanas, rumah mampu milik amat diperlukan bagi menampung sejumlah penduduk yang semakin meningkat. Untuk makluman saya dapati ramai anak muda golongan B40 dan M40 Pekan Nanas berhijrah ke luar kawasan dengan mendapatkan peluang memiliki rumah mampu milik. Golongan muda terutamanya B40 dan M40 pada dasar tidak mampu untuk membeli rumah yang berharga ratusan ribu. Saya yakin sekiranya rumah mampu milik dapat dibina di Pekan Nanas, kita dapat galak golongan muda menetap di kawasan dan sekali gus dapat melahirkan modal insan yang baik untuk kawasan kita.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, di kesempatan ini saya ingin mengucapkan penghargaan dan ucapan terima kasih kepada pihak kerajaan negeri yang tidak meminggirkan keperluan masyarakat kaum Tionghoa dan India di negeri Johor. Dengan peruntukan RM12 juta kepada pembangunan kerohanian dan kebajikan masyarakat Tionghoa dilihat akan terus memupuk manfaat Bangsa Johor yang lebih kukuh dalam kalangan rakyat berbilang bangsa di negeri ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya lihat kerajaan negeri amat prihatin terhadap isu capaian Internet di negeri ini. Berbagai insentif telah berjaya dilaksanakan di peringkat negeri Johor untuk menyediakan fasiliti Internet yang baik untuk rakyat terutamanya apabila kehidupan pasca COVID-19, banyak berubah dan bergantung kepada platform atas talian. Saya ingin bawa satu gambaran di dalam Dewan yang mulia ini tentang isu jaringan Internet di Pekan Nanas. Saya tidak nafikan kawasan luar bandar masih jauh ketinggalan dalam proses pemerkasaan jaringan internet ini. Jangan katakan 4G, 3G pun susah untuk dapat. Bayangkan betapa rumit keadaan mereka yang tinggal di kawasan yang terlibat. Dengan proses perbelanjaan atas talian yang semakin berkembang ini, kanak-kanak pelajar terutama tidak dapat bersaing untuk mendapatkan maklumat pelajaran secara atas talian kerana kawasan mereka yang tiada capaian internet yang baik. Oleh itu, saya harapkan melalui fasa 2 Pelan Jalinan Digital Negara yang dimasukkan dalam Belanjawan Johor 2023 ini, dapat memberikan fokus kepada kawasan luar bandar yang masih tiada capaian internet terutamanya kawasan DUN Pekan Nanas sebagai sebuah kawasan pesat membangun ketika ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, di Johor dapat 432 *hotspot* banjir yang memerlukan perhatian khususnya kerajaan negeri antara adalah Pekan Nanas. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, masalah banjir di kawasan Pekan Nanas bukanlah satu isu baru, malah ia sudah berlaku berpanjangan sejak lebih berpuluh tahun yang lalu. Lebih-lebih lagi jika berlaku hujan lebat berterusan paras air akan naik secara mendadak dan menenggelamkan kebanyakan kawasan kampung di Pekan Nanas yang menjadi mangsa sudah tentu orang kampung. Syukur kerajaan negeri cakna isu ini dengan memperuntukan RM113.7 juta di dalam Belanjawan Johor kali ini bagi penyelenggaraan sungai dan saliran. Saya juga cadang kepada kerajaan negeri untuk gunakan *nature based solution* bagi mengatasi masalah banjir yang jangka masa panjang. Mitigasi memerlukan jumlah peruntukan yang besar untuk mengatasi banjir. Namun, keberkesanan adalah rendah berbanding dengan rancangan adaptasi yang memberikan kos lebih murah dan dapat merangka pelan jangka masa panjang. Kita harus memikir cara bagi menyelesaikan masalah ini bagi tempoh jangka masa panjang bukan hanya melapor sejumlah peruntukan bagi satu tempoh pendek dan kemudian berulang kembali.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya amat mengalu-alukan pandangan dan idea orang muda dalam membantu pentadbiran dan membangunkan kawasan saya di Pekan Nanas. Di dalam Belanjawan Johor 2023 ini, pihak kerajaan negeri amat komited dalam pembangunan belia di negeri ini. Pelbagai strategi dan insentif telah digarap daripada pembangunan pendidikan sukan jati diri dan sahsiah untuk memastikan nasib anak muda kita dipelihara dengan baik oleh kerajaan negeri dan tidak ketinggalan. Dalam aspek pembangunan sukan kita juga sudah mempunyai atlet Sukan Malaysia yang berasal dari Pekan Nanas yang telah mengharumkan nama negeri Johor dalam kejohanan SUKMA yang lalu. Sekiranya fasiliti sukan dapat ditambah baik dinaik taraf saya yakin lebih ramai bakat-bakat muda seperti ini dapat kita bentuk untuk Johor amnya dan Pekan Nanas khususnya.

Oleh itu, saya mohon prihatin Yang Berhormat Menteri Besar untuk melihat dan menilai keadaan fasiliti sukan terutama sukan awam di kawasan kampung untuk melahirkan seorang anak muda yang berjiwa sukan itu sudah semestinya memulakan dari bawah iaitu dengan menggunakan fasiliti sukan awam. Bukan itu sahaja, ia juga untuk menarik anak muda kita suka bersukan atau beriadah bersama menjalani cara hidup sihat. Saya mohon di bawah Belanjawan Johor ini fokus juga diberikan kepada menaik taraf fasiliti sukan awam yang sudah semakin uzur di kawasan Pekan Nanas seperti gelanggang futsal dan bola keranjang. Selaras dengan agenda pembangunan sukan negeri Johor, perkara ini perlulah kita lihat dan teliti dengan sebakannya.

YB Timbalan Speaker : Pekan Nanas sila gulung.

YB Tuan Tan Eng Meng (Pekan Nanas) : Sikit aje. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, pemutusnya Belanjawan 2023 merupakan satu Belanjawan yang amat menyeluruh dengan pendekatan kepada aspek pembangunan negeri secara keseluruhan. Pelbagai aspek disentuh dengan komprehensif dan tiada golongan yang terabai. Saya yakin dan percaya dengan kestabilan kerajaan negeri Johor di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar kita akan terus maju dan makmur terkenal di mata dunia. Saya Pekan Nanas mohon menyokong. Terima kasih.

YB Timbalan Speaker : Terima Kasih Yang Berhormat Pekan Nanas. Dijemput Yang Berhormat Kempas.

YB Datuk Haji Ramlee bin Bohani (Kempas) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, bersyukur saya kepada Allah SWT kerana limpah kurnia serta izinNya, Kempas dapat turut serta dan mengambil bahagian dalam perbahasan Belanjawan Johor 2023 di dalam Dewan yang mulia pada petang ini. Terlebih dahulu izinkan Kempas untuk merafak sembah ucapan setinggi-tinggi terima kasih dan ucapan selamat ke atas Duli Yang Maha Mulia Sultan

Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang DiPertuan Bagi Negeri dan Jajahan Takluk Negeri Johor Darul Takzim Sempena Ulang Tahun Keputeraan pada 22 November 2022 yang lalu. Patik bersama sekalian warga kempas berdoa kepada Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta sekalian kerabat DiRaja Johor dilanjutkan usia seterusnya berada dalam keadaan sihat walafiat bagi menaungi patik-patik semua dan Bangsa Johor. Patik turut merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor atas pencapaian cemerlang Kelab Bola Sepak JDT sejak bermulanya transformasi pasukan bola sepak negeri hingga kini. Kempas turut berasa bangga dengan kejayaan lain yang diraih dalam acara sukan negeri Johor seperti muncul johan keseluruhan Sukan Malaysia SUKMA 2022. Kecemerlangan pasukan bola jaring Johor Jewels serta pasukan sepak takraw, Johor Tigris. Sesungguhnya, ke semua kejayaan yang diraih ini telah mengharumkan nama Johor. Semoga itu, Kempas merakamkan ucapan tahniah dan syabas atas setiap kecemerlangan dalam bidang sukan dengan harapan ia akan berterusan pada tahun mendatang.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Kempas juga ingin mengucapkan tahniah atas komitmen daripada gabungan parti-parti yang membentuk kerajaan di peringkat persekutuan sekali gus menyelesaikan kemelut yang tidak langsung diinginkan oleh rakyat Malaysia pasca PRU 15. Alhamdulillah, Kempas menjunjung setinggi-tinggi kasih kepada Ke Bawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang DiPertuan Agong dan Majlis Raja-Raja atas tilik pandang serta kebijaksanaan terhadap pemilihan kepimpinan negara hari ini. Semoga kerajaan persekutuan yang baru ini dapat menggalas amanah demi negara dan rakyat tercinta dalam memastikan kestabilan dan kemakmuran negara tercapai.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Kempas ingin menzahirkan penghargaan dan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar bersama Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan dan anggota Perkhidmatan Awam Negeri Johor atas pembentangan Belanjawan 2023 yang bertemakan Maju Johor, Makmur Bersama Rakyat pada hari Khamis yang lalu. Belanjawan yang selari dengan agenda Maju Johor iaitu impian melihat negeri Johor sebagai negeri maju menjelang tahun 2030 yang menampilkan 6 teras disertakan dengan dokongan strategi dan inisiatif yang kompak ini begitu inklusif dan holistik bertepatan dengan ikhtiar ke arah kestabilan dan kemakmuran. Maka, besar lah harapan untuk melihat segala strategi dan inisiatif pada setiap teras dapat direalisasi dan dijayakan pada tahun hadapan sekali gus rakyat negeri Johor bukan sahaja meraih malah menikmati setiap manfaat daripada segala apa yang telah disediakan untuk mereka.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, seperti yang kita ketahui sejak dilantik sebagai Menteri besar, Yang Berhormat Datuk Onn Hafiz Ghazi sentiasa memberikan komitmen yang tinggi dalam menyempurnakan tanggungjawabnya menguruskan pentadbiran kerajaan negeri seterusnya merencanakan pelbagai dasar dan inisiatif yang bersifat pro kepada rakyat. Begitu juga dengan barisan Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri Johor dan Perkhidmatan Tadbir Negeri Johor sama ada jabatan mahupun agensi yang komited dalam melaksanakan tugas dan peranan masing-masing bagi memastikan kecekapan perkhidmatan yang diberikan benar-benar dirasakan oleh Bangsa Johor. Inilah sebuah pentadbiran, sebuah kerajaan yang *walk the talk* dengan izin yang sentiasa mengetahui keluhan dan permasalahan, segera mencari titik penyelesaian, sentiasa terbuka menerima kritikan, menyelusuri denyut nadi dan suara hati rakyat selain mengutamakan kemaslahatan Bangsa Johor tanpa mengira warna kulit. Setiap tindakan dan inisiatif yang diambil ini memmanifestasikan tekad, iltizam serta kesungguhan kerajaan negeri pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar dalam menyediakan sistem penyampaian perkhidmatan awam yang efektif dan efisien demi Bangsa Johor. Semua itu, tahniah sekali lagi Kempas ucapkan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, ketika membentangkan Belanjawan Johor 2023 Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah menzahirkan komitmen bahawa kerajaan negeri

pimpinannya akan terus menjaga dan membela golongan rentan serta semua yang memerlukan di negeri ini. Empat strategi berserta 19 inisiatif yang dibuat dalam teras jaringan keselamatan Johor telah dizahirkan dan bakal dilaksanakan oleh kerajaan negeri pada tahun hadapan. Di mana, ia turut melibatkan soal perumahan kepada rakyat. Memiliki kediaman sendiri merupakan impian setiap rakyat termasuklah mereka yang baru mendirikan rumah tangga dengan memiliki kediaman sendiri, maka lengkaplah kehidupan sebuah keluarga terutama pasangan muda bagi meniti liku-liku kehidupan. Pada masa kini, kita sedia maklum wujud rungutan yang amat tinggi terhadap kerajaan negeri untuk membina lebih banyak kediaman mampu milik terutama kumpulan masyarakat B40 di kawasan bandar khususnya. Bagaimanapun, Kempas mendapati tiada rumah untuk kumpulan masyarakat ini masih lagi tidak mencukupi, ini kerana banyak kediaman dibina tidak menepati permintaan rakyat berikutan kecenderungan pemaju membina rumah yang mahal.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, pembinaan rumah pada julat harga RM200,000.00 hingga RM500,000.00 selain kediaman disasarkan kepada milik antarabangsa perlu diperhalusi oleh kerajaan negeri dengan penuh teliti. Pada masa kini, kerajaan negeri berhadapan dengan cabaran isu lambakan rumah yang tidak terjual atau *overhang* yang serius dan keadaan ini sebenarnya amatlah merugikan. Berdasarkan statistik di Pusat Maklumat Harta Tanah Negara bagi suku pertama tahun 2022, terdapat lebih 6,000 unit rumah bernilai RM4.7 bilion tidak terjual di negeri Johor. Oleh itu, Kempas ingin mengajukan dua cadangan melibatkan isu ini. Pertamanya, kerajaan negeri perlulah mengambil langkah pro aktif supaya tidak berlarutan. Dalam hal ini, pemantauan pengurusan awal bagi projek perumahan perlu dilakukan secara bersama antara pemaju dan Pihak Berkuasa Tempatan di mana harga yang ingin dibina perlulah ditawarkan pada julat harga yang mempunyai permintaan yang tinggi. Keduanya, Kempas menggesa kerajaan agar pembinaan Rumah Mampu Milik Johor perlu dipergiatkan lagi bagi memastikan golongan B40 terutama di kawasan bandar dapat memiliki kediaman. Kerajaan negeri mungkin boleh membina Projek Rumah Mampu Milik di tanah-tanah kerajaan di kawasan bandar dan sekiranya perlu tanah persekutuan boleh ditukar atau *swap* dengan tanah milik kerajaan negeri atau syarikat berkaitan kerajaan negeri.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Kempas ingin merakamkan terima kasih kepada Datuk Sri Reezal Merican Naina Merican mantan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan kerana telah mengambil tindakan proaktif menyediakan peruntukan bagi menggantikan lif di PPR Kempas Permai. Alhamdulillah, ia telah berjaya disiapkan dan diselesaikan. Dan komitmen mantan Menteri ini besarlah harapan Kempas agar kerajaan persekutuan menerusi Kementerian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan akan terus membantu isu-isu perumahan negeri Johor dalam memberikan kesan kesejahteraan kepada rakyat. Ini meliputi permasalahan berbangkit bagi PPR di DUN Kempas seperti ketiadaan ruang tempat meletak kereta yang mencukupi, selain keadaan jalan yang menuntut perhatian kerajaan negeri serta kerajaan persekutuan. Kempas sebelum ini pernah memanjangkan perkara ini dalam ucapan perbahasan pada persidangan yang lalu. Ketidadaan ruang tempat meletak kereta yang mencukupi di PPR Kempas, ini bukanlah masalah baru, sebaliknya ia telah berlarutan tanpa ada penyelesaian. Keseriusan masalah yang seakan tidak berpenghujung ini menuntut campur tangan daripada pihak kerajaan negeri untuk diselesaikan bersama kerajaan persekutuan khususnya Kementerian Pembangunan dan Kerajaan Tempatan. Sehingga ke hari ini isu tempat letak kereta di PPR Kempas semakin serius berikutan pertambahan jumlah kenderaan milik penghuni dengan jumlah petak parkir yang ada. Selain meletakkan kenderaan jauh dari blok kediaman, penghuni terpaksa memberi risiko *parking* di bahu jalan. Ada di antara penghuni yang *parking* di petak letak kereta habis setiap pagi terpaksa berusah payah untuk menolak kenderaan lain yang telah parkir di hadapan sekali gus menghadang laluan sebelum pergi ke tempat kerja atau destinasi yang ingin ditujui. Selain itu, selain yang berbangkit di kawasan PPR adalah berkenaan permukaan jalan yang kurang memuaskan. Keadaan

permukaan jalan yang berlubang dan tidak rata kadang kala menakung hujan antara permasalahan yang memerlukan perhatian untuk diatasi.

Yang Berhormat Datuk Speaker, keberkesanan sistem penyampaian perkhidmatan awam ini dapat diukur menerusi maklum balas positif yang diterima daripada rakyat sebagai pemegang taruh. Sebuah kerajaan tidak lari daripada menerima kritikan selain mendengar isu dan keluhan. Apa yang penting adalah kerajaan memahami setiap pengaduan dan merasa sendiri denyut nadi rakyat seterusnya mencari titik penyelesaian pada kadar segera, pada masa kini kerenah birokrasi harus dikurangkan dalam perkhidmatan yang diberikan. Kempas ingin mengambil kesempatan dalam ucapan ini untuk merakamkan ucapan setinggi tahniah kepada Perkhidmatan Tadbir Negeri Johor yang diketuai Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, Setiausaha Kerajaan Negeri Johor, selain itu Kempas turut ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Tan Sri atas pengurniaan Ijazah Doktor Falsafah dalam bidang Pentadbiran dan Pembangunan Tanah serta Anugerah Pelajar Terbaik. Tidak dilupakan ucapan syabas kepada Pegawai-Pegawai Tadbir Negeri Johor yang telah berjaya menamatkan pengajian di peringkat ijazah doktor falsafah dan sarjana dalam bidang pengurusan masing-masing.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pertama iaitu tadbir urus kerajaan Kempas ingin menyata inisiatif meningkatkan institusi-institusi ketua kampung dan ketua masyarakat di bawah strategi meningkatkan kompetensi perkhidmatan awam dan modal insan, memuji usaha yang baik oleh kerajaan negeri bagi mengeluarkan usaha jangka pendek, redahan berkaitan protokol, komunikasi dan pentadbiran kepada semua ketua kampung dan ketua masyarakat selain galakan melanjutkan pelajaran diploma eksekutif. Kempas percaya inisiatif ini boleh menjadikan ketua kampung dan ketua masyarakat negeri Johor menjadi lebih berwibawa dalam berhadapan dengan rakyat kerana mereka adalah barisan hadapan atau *frontliners* kerajaan yang akan bertemu dengan masyarakat hampir setiap hari. Pada masa yang sama Kempas ingin mencadangkan dua cadangan iaitu pertamanya, ketua kampung dan ketua masyarakat juga harus diberikan pendedahan terhadap kursus jangka pendek dan jurusan berkaitan yang sesuai dengan latar belakang mereka dan Kawasan yang mereka wakili atau dipertanggungjawabkan.

Keduanya, dalam memastikan pemeraksanaan ketua kampung dan ketua masyarakat dapat dilaksanakan, kerajaan negeri dicadangkan dapat menyediakan fasiliti seperti pejabat agar memudahkan akses rakyat kepada ketua kampung dan ketua masyarakat ini untuk mendapatkan bantuan. Selain itu, dicadangkan juga sekiranya kerajaan boleh mempertimbangkan untuk memberikan peruntukan khas kepada ketua kampung dan ketua masyarakat agar mereka menyampaikan bantuan kepada rakyat segera atau *ad hoc* dengan lebih efisien, sepertimana peruntukan yang diberikan kepada Pegawai Daerah.

Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara terakhir yang ingin Kempas sentuh dalam ucapan perbahasan ini adalah mengenai Jaminan Sekuriti Makanan dalam Teras Kedua iaitu pembangunan ekonomi kerajaan negeri telah menyatakan komitmen untuk memerkasakan industri makanan sebagai strateginya. Kempas melihat inisiatif di bawah strategi ini amatlah baik dalam usaha menjadikan negeri Johor sebagai tunjang utama, penyumbang bagi *food basket* kepada negara dan *food bank* bagi negara serantau, melihat kecenderungan masyarakat pada masa kini yang lebih cenderung untuk mencari makanan yang bukan sahaja segar, berkhasiat dan selamat, justeru Kempas mencadangkan agar kerajaan menerusi Jabatan Pertanian khususnya dapat menggalakkan pertanian-pertanian organik di negeri Johor menjadi pengeluar utama dalam industri ini, Kempas percaya jika ini dapat direalisasikan, ia mampu berikan pulangan pendapatan yang lebih tinggi bagi pemain industri ini dimana hasil pendapatan ini bukan sahaja untuk keperluan tempatan, malah ia

juga dapat dieksport ke negara-negara jiran. Walau bagaimanapun, bagi memastikan produk ini benar-benar organik, kerajaan negeri perlu wujudkan satu badan penyelia bagi memastikan produk organik yang disediakan benar benar mencapai piawaian dan kualiti sebagai hasil pertanian organik yang sebenarnya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam merealisasikan misi menjadikan Johor sebagai sebuah negeri maju menjelang tahun 2030 menjadi realiti, Kempas mempunyai tinggi komitmen kerajaan negeri dalam membangunkan ekonomi berstrategi dan inisiatif yang dilaksanakan sudah tentu untuk menjadikan Johor negeri yang maju, dasar dan pendekatan baharu yang segar diperlukan bersesuaian dengan persekitaran semasa bagi membolehkan pertumbuhan dan pembangunan ekonomi berlaku secara mampan. Ini tidak terkecuali dengan bidang e-Ekonomi yang telah diberikan tumpuan secara serius oleh kerajaan sama ada diperingkat negeri mahupun persekutuan sejak beberapa tahun kebelakangan ini terutama ketika dunia dan negara dilanda pandemik COVID-19. Sehingga kini, Kempas percaya angka penghantar makanan atau *rider* di seluruh negara, saban hari kian meningkat apatah lagi kita dapat melihat wujudnya syarikat penghantar ibarat cendawan yang tumbuh selepas hujan. Maka, Kempas mencadangkan kepada kerajaan negeri untuk mewujudkan hentian atau *pit stop* kepada kumpulan penghantar makanan atau *rider* di setiap kawasan Dewan Negeri yang dijangka dapat berikan manfaat pejuang GIG Ekonomi ini. Cadangan ini dilihat sebagai langkah yang wajar untuk diwujudkan bagi memudahkan seterusnya memberikan keselesaan kepada kumpulan penghantar makanan atau *rider* ini melepaskan lelah mencari rezeki. Hentian atau *pit stop* ini terdiri dengan fasiliti dengan ruang rehat, tempat minum dan makan serta ruang solat bagi mereka yang beragama Islam. Oleh itu, sekiranya cadangan ini dapat diberikan pertimbangan Kempas percaya kumpulan ini mempunyai tempat untuk mereka beristirahat. Pada masa yang sama, kumpulan penghantar makanan atau *rider* ini tidak perlu berada di kaki lima atau perhentian bas misalnya untuk berehat sementara menunggu pesanan untuk diambil sebelum dihantar kepada pemesan. Sedikit sebanyak Kempas berkeyakinan jika cadangan ini dapat dijayakan akan meletakkan *trend* terkini penghantar makanan atau *rider* ini yang kebanyakan golongan belia ataupun orang-orang muda.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam meniti tahun 2023, yang sememangnya menjanjikan cabaran besar di balik tidak ketentuan ekonomi global yang memberi kesan kepada pertumbuhan ekonomi negara termasuklah negeri Johor ini, Kempas percaya Johor mampu untuk menghadapinya. Semua ini telah terbukti apabila ekonomi Johor telah kembali rancak pada fasa endemik dan pemulihan ketika ini setelah menempuh kesuramannya sewaktu dunia dan negara sedang diuji dengan pandemik COVID-19. Kestabilan politik di Johor setelah pentadbiran kerajaan negeri telah diterajui oleh Barisan Nasional dengan majoriti yang kukuh, pasca pilihan raya negeri pada bulan Mac yang lalu telah mendorong kepada kemajuan pertumbuhan ekonomi negeri. Oleh itu, komitmen Yang Amat Berhormat Menteri Besar, Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri, barisan kepimpinan perkhidmatan tadbir negeri dan anggota penjawat awam akan memastikan bahtera kerajaan negeri melalui badai 2023 dengan jayanya.

Sudah menjadi kepastian, tahun 2023 akan menghambat Bangsa Johor dengan gelombangnya tetapi akan kita hadapi dengan jati diri yang kukuh dengan tekad demi menjayakan agenda Maju Johor yang telah kita pasak dalam sanubari. Kempas ingin menyeru kepada seluruh Ahli Dewan Negeri Johor yang berada dalam Dewan yang mulia ini turut bersama dengan kerajaan negeri pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri besar mengharungi cabaran yang mendatang demi kepentingan Bangsa Johor. Akhir kata, Kempas ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor atas pembentangan Belanjawan Johor 2023 yang realistik dan bertepatan dengan agenda

menjadikan Johor sebagai negeri maju. “Maju Johor: Makmur Bersama”, Kempas mohon menyokong. Sekian, wabillahitaufik walhidayah assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam Kempas. Ahli-Ahli Yang Berhormat saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih di atas komitmen Ahli-Ahli Yang Berhormat untuk menepati jangka masa yang diberikan kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat dalam perbahasan. Dan ini telah membolehkan kita dapat memberi peluang kepada semua Ahli Yang Berhormat untuk terlibat dalam perbahasan. Insya-Allah esok, hanya tinggal 9 orang lagi yang akan melakukan pembahasan dan mudah-mudahan semua pihak akan puas hati dengan apa yang telah diketengahkan. Saya mengucapkan terima kasih di atas kerjasama ini. Dan kita telah sampai ke penghujung Persidangan pada hari ini. Ahli-Ahli Yang Berhormat Persidangan ini saya tangguhkan sehingga esok, 7 Disember 2022, jam 9.30 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 5.00 petang.

**PENYATA RASMI
MESYUARAT KEEMPAT (BELANJAWAN 2023)
BAGI PENGGAL PERSIDANGAN PERTAMA
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-15**

HARI KELIMA

RABU, 7 DISEMBER 2022

BIL. 4 TAHUN 15

HADIR

YB Speaker,

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, PJN., DSAP., PIS.

YAB Menteri Besar

**(Pengerusi Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan
Pembangunan Ekonomi)**

Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, PMW.

(Machap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar

Dato' Zahari bin Sarip, DIMP.

(Buloh Kasap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Dato' Haji Mohd Jafni bin Md Shukor, DIMP.

(Bukit Permai)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya

Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy, KMN.

(Tenggaroh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Puan Hajah Khairin-Nisa binti Ismail @ Md On

(Serom)

**YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan
Sumber Manusia**

Tuan Mohd Hairi bin Mad Shah

(Larkin)

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam

Tuan Mohd Fared bin Mohd Khalid

(Semerah)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan

Tuan Ling Tian Soon

(Yong Peng)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna

Tuan Lee Ting Han

(Paloh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi

Cik Norlizah binti Noh

(Johor Lama)

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad, SPMJ., SUMW., PGDK., KMN., PIS., AMN., PSI.

(Benut)

YB Datuk Haji Samsolbari bin Jamali, DMSM., KMN., PIS.
(Semarang)

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan, AMN., PSI.
(Kahang)

YB Tuan Haji Abd Mutalip bin Abd Rahim, PSI, PIS.
(Layang-Layang)

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, DIMP., AMN., KMN., PIS., JP.
(Mahkota)

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli
(Parit Raja)

YB Puan Rashidah binti Ismail
(Pasir Raja)

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan, DIMP.
(Kukup)

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, DSAP., PJN.
(Rengit)

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap
(Pemanis)

YB Puan Haslinda binti Salleh, AMN., BCM.
(Tenang)

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin, PMW., BCM.
(Bukit Naning)

YB Tuan Sahrihan bin Jani
(Gambir)

YB Tuan Tan Chong
(Bekok)

YB Tuan Muszaide bin Makmor
(Sedili)

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby, PPN.
(Kemelah)

YB Tuan Tan Eng Meng, PPN.
(Pekan Nanas)

YB Puan Fauziah binti Misri
(Penawar)

YB Puan Hajah Hasrunizah binti Hassan, PPN.
(Pulai Sebatang)

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri, DPSM.
(Parit Yaani)

YB Tuan Haji Selamat bin Takim
(Sungai Balang)

YB Tuan Aznan bin Tamin
(Tanjung Surat)

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib
(Permas)

YB Datuk Haji Ramlee bin Bohani, DPSM., JMN., AMN.
(Kempas)

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail
(Senggarang)

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad, DPSM., PPN.
(Kota Iskandar)

YB Tuan Liew Chin Tong
(Perling)

YB Tuan Azizul bin Bachok
(Tiram)

YB Tuan Chen Kah Eng
(Stulang)

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz
(Puteri Wangsa)

YB Cik Liow Cai Tung
(Johor Jaya)

YB Puan Gan Peck Cheng
(Penggaram)

YB Tuan Chiong Sen Sern
(Bukit Batu)

YB Tuan Ng Yak Howe
(Bentayan)

YB Tuan Ee Chin Li
(Tangkak)

YB Tuan Chew Chong Sin
(Mengkibol)

YB Puan Marina binti Ibrahim
(Skudai)

YB Puan Ng Kor Sim
(Jementah)

YB Tuan Wong Bor Yang
(Senai)

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal, DMIJ.
(Bukit Kepong)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib, JSM., PIS.
(Endau)

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib
(Maharani)

TURUT HADIR

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Penasihat Undang-Undang Negeri Johor.
Dato' Amir bin Nasruddin, DMIJ.

YB Pegawai Kewangan Negeri Johor.
Dato' Haji Salehuddin bin Haji Hassan, DMIJ., SIJ., PIS.

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur
Tuan Ir. Ts. Mohamad Fazli bin Mohamad Salleh
(Bukit Pasir)

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan, DIMP., PJK., PSI.
(Sri Medan)

YB Tuan Hahasrin bin Hashim
(Panti)

YB Dato' Seri Haji Salahuddin bin Ayub, DSPN., DGSM.
(Simpang Jeram)

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Setiausaha Kerajaan Johor.
Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, PSM., SPMJ., DMIJ., PIS.

Persidangan bermula jam 9.30 pagi.

YB Speaker mengetuai Persidangan.

DOA.

(Jurutulis membaca doa).

Jurutulis : PEMASYHURAN DARIPADA YANG BERHORMAT SPEAKER.

YB Speaker : Bismillahirrahmanirrahim. Allahu Akbar. Allahu Akbar. Allahu Akbar. (Bacaan selawat). Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera dan salam Maju Johor.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, semalam Ahli-Ahli Yang Berhormat dari Mahkota, Tangkak dan Panti tidak hadir sidang Dewan melalui notis yang dibenarkan. Ketiga-tiga Ahli Yang Berhormat berkenaan mengemukakan soalan lisan tanpa kehadiran mereka kerana dibaca oleh Ahli-Ahli Berhormat yang lain. Saya telah merujuk *standing order* Dewan Negeri Johor Perkara 26 (4) dengan izin, *is the member entitle to an oral reply fail to rise and ask his question*, ini bermaksud Ahli-Ahli Yang Berhormat ialah mereka hadir tetapi mereka tidak bangun. Oleh itu, saya memutuskan bahawa selepas ini bermula daripada tahun hadapan dalam sidang yang akan datang, Dewan tidak lagi akan membenarkan Ahli-Ahli Yang Berhormat yang tidak hadir di Dewan mesyuarat mengemukakan soalan lisan mereka melalui Ahli-Ahli Yang Berhormat lain. Tidak hadir adalah tidak hadir. Kita tidak membenarkan presiden yang tidak ikut peraturan apatah lagi menjejaskan kredibiliti Dewan. Bayangkan jika ada 10 soalan yang diprosikan dalam satu hari, maka di manakah kewibawaan Dewan. Logiknya, Dewan juga tidak membenarkan undian proksi walaupun Ahli Yang Berhormat tidak hadir kerana dijangkiti *COVID 19* ataupun yang lain. Maka, begitulah juga soalan lisan tidak boleh diprosikan.

Saya juga ingin mengingatkan soalan lisan adalah juga nadi penting kepada Dewan Negeri selain daripada Bajet. Tetapi didapati ada juga Ahli-Ahli Yang Berhormat yang tidak menghantar soalan ataupun hanya menghantar satu dua soalan sahaja. Semoga kita dapat memperbaiki perkara ini di masa akan datang. Terima kasih.

Jurutulis : SOALAN-SOALAN LISAN.

YB Speaker : Yang Berhormat Penggaram, dijemput.

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Penggaram nombor 1.

Sila beri penjelasan mengapa sehingga sekarang kerajaan negeri masih belum menggunakan aplikasi e-bayaran parkir?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi ta'ala wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri sangat komited dalam dan sentiasa memberikan tumpuan kepada penambahbaikan perkhidmatan dalam pelaksanaan sistem penyampaian perkhidmatan kerajaan. Bagi meningkatkan mutu penyampaian melalui transformasi pendigitalan secara komprehensif kepada rakyat, antaranya termasuklah merealisasikan *smart parking* ke arah kerajaan digital.

Untuk makluman Yang Berhormat, aplikasi e-Bayaran parkir telah pun dilaksanakan oleh Majlis Bandaraya Johor Bahru atau MBBJ dengan melaksanakan sistem hibrid kupon dan aplikasi MBBJ *Spot Vision 2* di telefon pintar bagi pengurusan tempat letak kereta di

kawasan pentadbiran PBT tersebut. Pengguna boleh membayar petak parkir secara atas talian serta boleh membuat semakan dan bayaran-bayaran kompaun melalui aplikasi MBBJ Spot dengan hanya menggunakan telefon pintar. Salah satu sub-komponen bagi Inisiatif Greater Johor Bahru adalah pelaksanaan Bandaraya Pintar secara bersepadu. Perbincangan di peringkat 4 PBT negeri Johor iaitu Majlis Bandaraya Johor Bahru, Majlis Bandaraya Iskandar Puteri, Majlis Bandaraya Pasir Gudang dan Majlis Perbandaran Kulai atau MPKu telah diadakan bagi penyelarasan kaedah pelaksanaan dan penyeragaman aplikasi sistem *Smart Parking*. Secara tidak langsung pelaksanaan inisiatif ini akan menggalakkan perluasan pemakaian sistem aplikasi parkir di setiap PBT di negeri Johor. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Mengenai cara membayar caj parkir kereta melalui atas talian ataupun e-Bayaran yang disebutkan dalam soalan YB Penggaram, Tangkak ingin menanya selain daripada 4 PBT di kawasan Johor Bahru yang telah disebut oleh YB EXCO tadi, bagaimanakah status terkini atau kegunaan aplikasi untuk pembayaran caj parkir di PBT-PBT di Johor Tengah dan Johor Utara? Adakah ke semua PBT ada aplikasi untuk bayar caj parkir ini dan juga adakah kerajaan berhasrat ataupun Bahagian Kerajaan Tempatan berhasrat supaya ke semua bayaran caj parkir melalui atas talian *online* atau aplikasi ini digabungkan sekali untuk Johor iaitu mungkin *Smart Parking* Johor. Begitulah kita percayai dapat memudahkan bukan sahaja pengguna dalam negeri kerana selalunya berlaku pengguna ataupun pemandu susah sangat nak cari kupon parkir fizikal ketika kita merentas ke daerah atau PBT yang berlainan. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Betul *statement* yang dibuat oleh YB Tangkak. Kita di negeri Johor ini nak mencapai ke arah negeri maju pada 2030. Kalau kita lihat Selangor misalnya keseluruhan negeri Selangor itu dah melaksanakan sistem e-PBT *Parking*. Maksudnya melalui *smart* telefon. Di Singapura juga sama juga. Mereka boleh *parking* di satu tempat, boleh pergi ke daerah lain, *bershopping* jauh daripada 23 kilometer, dia boleh *update* masa *parking* itu untuk lambatkan dan sebagainya dan boleh bayar melalui e-sistem PBT ini. Jadi, bila kita berjumpa dengan semua pemain taruh dalam bidang ini, saya tak nak cerita tentang sejarah sebelum inilah. Dan, untuk makluman Yang Berhormat Tangkak, sebelum ini kita ada macam Zon A, dia ada di bawah Metro Parking ya, beberapa Majlis Perbandaran Muar, Batu Pahat, Tangkak, Segamat dan Pontian, ini di bawah Metro Parking Sdn. Bhd.

Di Zon B pula, ada, sebelum ni ada Majlis Bandaraya Johor Bahru, Kluang, Johor Bahru Tengah, Kulai, Simpang Renggam, Kota Tinggi, Mersing, ini dia gunakan Fajar Able Parking Sdn. Bhd. Jadi di peringkat kerajaan, melihat kaedah ini sudah tidak praktikal. Tetapi, kita masih terikat dengan perjanjian-perjanjian sebelum ini. Sebab itu kita guna Greater JB ni, 3 Bandaraya dengan 1 Majlis Perbandaran Kulai ini adalah permulaan ke arah untuk menyelaraskan 16 PBT. Jadi, kita harap pada tahun hadapan bila *task force* ini diwujudkan di peringkat Greater JB, kita boleh lihat tak macam sekarang. Di peringkat MBBJ kalau sebelah tu Pasir Gudang kita kena ada dua kupon, tambah lagi Iskandar Puteri, tambah lagi MPKu jadi dalam kereta tu semua. Ini sudah tidak praktikal. Jadi insya-Allah YB Tangkak, kita kerajaan negeri sudah melihat isu ini dan kita melihat isu ini secara *overall* 16 PBT seluruh negeri Johor dan kita harap pada masa akan hadapan dia *parking* kereta kat Tangkak ke, kat Mersing ke, kat Kulai, kita hanya guna ada satu sistem sahaja. Dan, sistem ini kita selaraskan untuk 16 PBT. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Penggaram.

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih kepada EXCO yang memberi penerangan yang begitu tepat.

Penggambar ingin tahu adakah kerajaan menentukan satu masa, tempoh masa untuk mencapai matlamat ini?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Sebenarnya pada dua bulan lepas kita dah berjumpa dengan tiga Datuk Bandar dengan YDP Kulai. Kita dah berbincang. Sebenarnya dalam salah satu Inisiatif *Greater Johor* ialah kita nak selaraskan *parking*. Jadi, perjumpaan dan *task force* pertama sebenarnya telah dibuat dan dibincangkan. Cuma sekarang, sampai masa untuk semak balik perjanjian-perjanjian daripada kontraktor yang sebelum ini. Jadi, kita mungkin akan bincang macam mana, bila tempoh perjanjian ini akan ditamatkan dan sistem *parking* e-PBT untuk 16 PBT itu akan *start* mengambil alihlah. Terima kasih.

YB Speaker : Cuba fikirkan Yang Berhormat bayar parking guna *tiktok*. Yang Berhormat Bukit Naning, dijemput.

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin (Bukit Naning) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 2.

Isu pekerja asing yang banyak menimbulkan masalah moral dan keselamatan jalan raya diabaikan. Mohon agar pengusaha kilang diwajibkan mendedahkan mereka tentang peraturan keselamatan jalan raya selain penambahan lampu isyarat di simpang-simpang di mana sering berlaku kemalangan maut.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Yang Berhormat Bukit Naning yang bertanya soalan berkaitan dengan isu pekerja asing yang banyak menimbulkan masalah moral dan keselamatan jalan raya diabaikan. Beliau mohon agar pengusaha kilang diwajibkan mendedahkan, mendedahkan mereka tentang peraturan keselamatan jalan raya selain penambahan lampu isyarat dan di simpang-simpang di mana sering berlaku kemalangan maut.

Yang Berhormat Bukit Naning, Yang Berhormat Datuk Speaker. Untuk makluman sidang Dewan yang mulia ini, aduan berkenaan isu pekerja asing berkenaan kacau ganggu sangat banyak diterima oleh Pihak Berkuasa Tempatan. Hal-hal ini dimaklumkan sendiri oleh Bahagian Penguatkuasa PBT, yang mana sering menjalankan kolaborasi bersama JTK Johor dalam membasmi masalah-masalah kacau ganggu dalam kalangan pekerja asing dengan penduduk tempatan terutamanya di kawasan perumahan pekerja.

PBT yang banyak menjalankan kolaborasi bersama JTK Johor bagi menangani isu kacau ganggu ini adalah Majlis Perbandaran Kulai (MPKu). Oleh itu, operasi penguatkuasaan yang dijalankan adalah berdasarkan aduan yang diterima dan juga pemantauan berkala yang dijalankan. Dan isu-isu kacau ganggu ini kebiasaannya adalah berkenaan bunyi bising, pergaduhan, kebersihan dan lain-lain hal. Data statistik berkenaan isu kacau ganggu ini boleh dirujuk dengan lebih lanjut kepada MPKu.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pihak JTK mengambil maklum dan mengambil perkara ini secara serius. Isu kacau ganggu ini yang berlaku di dalam penginapan pekerja juga. Akta Standard-Standard Minimum Perumahan, Penginapan dan Kemudahan Pekerja 1990 telah menggariskan bahawa majikan perlu mematuhi kriteria-kriteria yang perlu diambil dalam pemilihan penempatan pekerja asing serta mematuhi peraturan-peraturan undang-undang lain yang berkaitan. Contohnya, undang-undang yang dikuatkuasakan oleh Pihak Berkuasa Tempatan di kawasan masing-masing. Bagi isu keselamatan jalan raya pula. Jabatan ini percaya, bahawa majikan telah memberikan pengetahuan serta pendedahan kepada pekerja-pekerja berkenaan keselamatan. Keselamatan serta kebersihan tidak terbatas, bukan di tempat kerja sahaja tetapi ia perlu diperluaskan di kawasan penginapan pada

waktu pergi dan pulang dari tempat pekerjaan, serta sekitar tempat pekerjaan. Selain daripada itu, Pertubuhan Keselamatan Sosial ataupun PERKESO juga telah menyatakan bahawa 2 daripada 3 kemalangan maut yang berlaku setiap hari adalah berpunca daripada kemalangan individu yang berulang alik ke tempat kerja. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ada soalan tambahan? Sedia Paloh? Eh Kahang, minta maaf.

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan (Kahang) : Sebenarnya soalan tambahan saya, sebenarnya berkaitan dengan masalah sosial yang melibatkan pekerja asing ini bukan sesuatu yang baru. Ia berlaku bertahun-tahun. Kita juga sedia maklum bahawa ada banyak undang-undang dan juga *enforcement* terus dijalankan. Tetapi di negeri Johor ini apakah *way forward* kita jangka panjang apa tindakan kerajaan negeri bercadangkan untuk menubuhkan *foreign workers*, membina *foreign workers encliff*, khususnya di kawasan-kawasan industri supaya kita dapat tempatkan semua pekerja asing di satu kawasan dan ini akan memudahkan kita untuk menjaga supaya isu-isu masalah sosial seperti ini tidak berpanjangan. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih soalan tambahan daripada YB Kahang. Berdasarkan sistem yang kita akan buat untuk makluman YB Kahang juga, menerusi Yang Amat Berhormat Menteri Besar juga banyak memberikan buah fikiran untuk memastikan keselamatan bukan sahaja pekerja asing, malahan pekerja-pekerja tempatan. Justeru itu, pihak SMI, Strategik Modal Insan telah menjalankan, sedang menjalankan satu program iaitu PEMANDU yang mana semua agensi-agensi akan terlibat urus dalam PEMANDU, dalam mesyuarat 4 tahun sekali untuk menangani masalah-masalah yang kita akan mengetahui setiap kali sidang Dewan ini.

Berdasarkan jawapan atau yang saya boleh dikongsikan ada satu wujud akta peraturan berkaitan yang dikenakan kepada majikan. Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan yang mulia ini, kerajaan melalui PERKESO sentiasa mengutamakan keselamatan serta kesihatan pekerja orang berinsurans ataupun OB termasuk pekerja-pekerja asing, dengan mengadakan kerjasama strategik bersama majikan, agensi-agensi berkaitan badan-badan kerajaan. Antaranya, adalah melaksanakan 2 program utama iaitu majikan, iaitu advokasi keselamatan jalan raya oleh PERKESO, pejabat PERKESO dengan program sokongan keselamatan jalan raya menerusi majikan dan pekerja yang mempunyai. Soalan yang boleh saya kongsi juga daripada YB Kahang itu cukup menarik, cuma dalam untuk memastikan penempatan-penempatan pekerja asing itu haruslah saya berbincang dengan pihak PBT untuk memastikan ada kawasan dan Pejabat Tanah untuk penempatan-penempatan warga asing ini. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Tanjung Surat.

YB Tuan Azman bin Tamin (Tanjung Surat) : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 3.

Berapakah jumlah usahawan di kawasan DUN Tanjung Surat yang telah dilatih melalui program-program di bawah Pusat Ekonomi Digital Keluarga Malaysia (PEDi) dan apakah perancangan kerajaan untuk memperkasa ekonomi digital di kawasan luar bandar?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi: Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker dan terima kasih kepada Tanjung Surat. Yang Berhormat Tanjung Surat bertanya tentang jumlah usahawan yang telah dilatih di bawah Pusat Ekonomi Digital (PEDi) dalam kawasan DUN Tanjung Surat dan perancangan kerajaan dalam memperkasa ekonomi digital di kawasan luar bandar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seramai 105 orang usahawan digital telah dilahirkan melalui Pusat Ekonomi Digital Keluarga Malaysia (PEDi), pecahan usahawan mengikut PEDi di DUN Tanjung Surat adalah seperti di Kg. Masjid Teluk Ramunia, 28 orang, Kg. Pasir Gogok, bilangan usahawan ini 32 orang, FELDA Adela, bilangan usahawannya 45 orang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi menyokong dan memperkasa ekonomi digital negara, pihak kerajaan melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) telah melancarkan pelbagai inisiatif untuk menggalakkan usahawan mikro menceburi perniagaan atas talian menerusi platform e-Dagang. Antaranya program Pemerksaan Pendigitalan Usahawan Kecil atau lebih dikenali dengan PUPUK. PUPUK merupakan kerjasama strategi antara penyedia platform digital syarikat telekomunikasi dan PEDi bagi membantu dan memperkasa usahawan luar bandar untuk melibatkan diri dalam ekonomi digital.

Yang Berhormat Datuk Speaker, demi menyokong inisiatif tersebut seramai 600 rakan digital PEDi akan dilantik di setiap 600 PEDi yang terpilih bagi membantu usahawan mikro sedia ada serta melahirkan lebih ramai lagi usahawan digital yang baru. Rakan digital PEDi akan menjalankan pelbagai latihan keusahawanan, mendapatkan khidmat nasihat dan bantuan perniagaan juga akan ditawarkan oleh agensi-agensi luar yang berkaitan.

Selain daripada itu, MCMC juga telah memperkenalkan Pelan Accelerator Kurier Negara atau lebih dikenali PAKEJ yang telah dibentuk berdasarkan rumusan daripada inisiatif makmal industri pos dan kurier negara yang menyasarkan perluasan liputan, peningkatan akses dan fleksibiliti kepada pengguna di samping meningkatkan kualiti perkhidmatan bagi mendepani ledakan e-Dagang di samping memastikan pertubuhan industri secara lestari dalam era ekonomi digital. PAKEJ juga menyasarkan peningkatan akses kepada perkhidmatan kurier serta liputan dengan mengoptimumkan aset dan infrastruktur terutamanya bagi kawasan-kawasan di luar bandar. PAKEJ juga diterjemahkan melalui inisiatif pusat pungutan dan serahan yang ditempatkan di PEDi. Inisiatif pungutan dan serahan ini akan membolehkan usahawan mikro memanfaatkan PEDi setempat sebagai pusat pungutan produk mereka. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Sila Tanjung Surat.

YB Tuan Azman bin Tamin (Tanjung Surat) : Terima kasih atas jawapan Yang Berhormat EXCO. Dalam pemerhatian Yang Berhormat EXCO apakah masalah-masalah utama usahawan luar bandar ini untuk mendigitalkan perniagaan mereka dan apakah pembaharuan yang akan PEDi laksanakan untuk membantu meningkatkan pendapatan golongan usahawan ini? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi Pertanian : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih atas soalan tambahan daripada YB Tanjung Surat. Usahawan-usahawan negeri Johor mempunyai pelbagai produk yang unik dan potensi yang besar untuk berjaya. Walau bagaimanapun, para usahawan ini sebenarnya kurang pendedahan mengenai pemasaran yang berkesan. Sebagai contoh pembungkusan produk yang mampu menarik minat pembeli. Jadi, oleh yang demikian, pihak MCMC sentiasa mewujudkan program atau latihan yang dapat membantu meningkatkan kemahiran pemasaran para usahawan-usahawan di luar bandar ini. MCMC juga telah melancarkan pelbagai inisiatif sebenarnya untuk menggalakkan usahawan mikro menceburi perniagaan atas talian menerusi platform e-Dagang antaranya yang saya katakan tadi melalui program pemerksaan pendigital usahawan kecil yakni PUPUK. PUPUK juga merupakan kerjasama strategik antara penyedia platform digital, syarikat telekomunikasi dan PEDi bagi membantu dan memperkasa usahawan luar bandar untuk melibatkan diri dalam ekonomi digital. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, Dewan ini mengalu-alukan kehadiran para pemerhati, iaitu 16 orang daripada Pejabat ADUN Skudai, 9 orang daripada Pejabat ADUN

Tiram dan 5 orang daripada Pejabat ADUN Buloh Kasap, 5 orang je Yang Berhormat ya. Yang lupa duit kocek ya. Ahli-Ahli Yang Berhormat saya jemput Yang Berhormat Jementah.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Terima kasih. Soalan nombor 4.

Diambil maklum bahawa kawasan Jementah akan diperkembangkan sebagai satu hub pertanian utama di Malaysia. Akan tetapi, para petani mengalami masalah infrastruktur terutamanya jalan dalam kebun. Apakah langkah yang dirancang untuk mengatasi masalah ini?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Selamat pagi, salam sejahtera, salam maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih kepada ADUN Jementah. Untuk makluman Ahli Dewan, ADUN Jementah membangkitkan langkah-langkah untuk mengatasi masalah infrastruktur terutama jalan-jalan dalam kebun, terutama dalam kawasan DUN Jementah.

Untuk makluman Ahli Dewan, bagi pembangunan sektor pertanian di seluruh negeri Johor, kerajaan melalui pelbagai jabatan telah menyediakan pelbagai insentif kepada para petani, usahawan serta syarikat swasta dalam membangunkan projek yang diceburi dari mula pembukaan kawasan hingga ke produk hiliran. Jabatan amat menggalakkan para petani dan usahawan dapat memulakan projek terlebih dahulu bagi melihat keseriusan serta komitmen mereka dalam menjalankan projek pertanian. Pengusaha akan terus dibantu oleh Jabatan menerusi program-program yang berkaitan dan salah satu insentif yang diberi adalah penyediaan infrastruktur ladang. Para pengusaha ladang akan dibantu di dalam pembangunan ladang seperti pembangunan sistem pengairan, saliran dan perparitan, pembinaan jambatan atau titi, jalan ladang, penyediaan pagar, pembinaan bangsal kompos serta pembinaan stor bahan *input*.

Bagi pembinaan jalan ladang dalam satu lot kawasan projek yang diusahakan insentif yang diberikan bergantung kepada keluasan yang terlibat mengikut perkadaran insentif. Dan biasanya maksimum adalah RM20,000.00 per hektar. Untuk makluman Yang Berhormat pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar atau KPLB dan Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) Negeri Johor ada menyediakan peruntukan bagi membina, menaik taraf dan membaiki jalan ladang dan infrastruktur di kawasan luar bandar. Pada tahun 2022, Kementerian Pembangunan Luar Bandar (KPLB) Negeri Johor telah memperuntukkan sejumlah RM12.18 juta bagi melaksanakan 188 projek jalan perhubungan desa di semua daerah dalam negeri Johor meliputi jalan sepanjang 517.44 km. Perincian jalan perhubungan desa mengikut daerah adalah seperti berikut:

Batu Pahat, 38 projek dengan jumlah peruntukan sebanyak RM2.294 juta. Johor Bahru 1 projek, dengan peruntukan RM130,000.00, Kluang 12 projek, dengan peruntukan RM1.39 juta, Kota Tinggi 1 projek bernilai peruntukan RM20,000.00, Kulai 7, peruntukan dengan nilai peruntukan RM480,000.00, Mersing 5, RM420,000.00, Muar 51 projek dengan peruntukan RM3,431,000.00, Pontian, 17 projek dengan nilai RM570,000.00, Segamat, 27 projek dengan nilai RM2,400,000.00 dan Tangkak 29 projek dengan nilai RM1,025,000.00.

Untuk makluman Yang Berhormat Jementah, pada tahun 2022 sebanyak 4 projek telah dilaksanakan di kawasan Jementah iaitu yang pertama kerja menaik taraf Jalan Tukiman, Kg. Senggang Legih, Mukim Jementah, dengan nilai RM50,000.00. Yang kedua, kerja-kerja menaik taraf Jalan Siti Ngaisah, Kg. Paya Lebar dengan nilai RM50,000.00. Ketiga, kerja-kerja membina jalan darat Kg. Permatang Panjang, Mukim Jementah dengan nilai RM50,000.00 dan keempat kerja-kerja menaik taraf Jalan Kurung, Kg. Atong, Mukim Jementah dengan nilai RM100,000.00.

Manakala Jabatan Pengairan Saliran Negeri Johor telah melaksanakan 242 projek di negeri Johor dengan peruntukan keseluruhan sebanyak RM31.45 juta merangkumi, pertama projek lintas jalan ladang bernilai RM1.98 juta melibatkan 9 projek, yang kedua projek infrastruktur pengairan saliran pertanian dan asas tani dengan nilai RM4.67 juta melibatkan 16 projek dan ketiga, projek penyelenggaraan jalan luar bandar dengan nilai RM24.8 juta melibatkan 217 projek.

Dan merujuk kepada soalan Yang Berhormat Jementah melalui peruntukan di bawah Jabatan Pengairan Saliran (JPS) pula, hampir RM1.8 juta telah diperuntukkan bagi melaksanakan 20 projek infrastruktur di Jementah, termasuklah kerja-kerja berkaitan penyelenggaraan sistem pengairan dan saliran serta kerja-kerja membaiki jalan ladang. Terdapat 4 projek-projek pembaikan jalan ladang dan kawasan dalam kawasan Jementah iaitu :-

1. Kerja-kerja membaiki jalan ladang serta kerja-kerja membaiki berkaitan di Kampung di Kuala Sg Siput, Mukim Jementah dengan nilai RM69,000.00.
2. Kerja-kerja membaiki jalan ladang serta kerja-kerja berkaitan di Ulu Jementah, Mukim Jementah dengan nilai RM140,740.00.
3. Kerja-kerja membaiki jalan ladang serta kerja-kerja berkaitan di Danau Batang, Mukim Jementah dengan nilai RM135,750.00.
4. Kerja-kerja membaiki jalan ladang serta kerja-kerja berkaitan di Seleong, Sengkang Mukim Jementah dengan nilai RM144,450.00.

Dan jumlah keseluruhan bagi empat kerja ini ialah sebanyak RM490,030.00. Manakala bagi projek penyelenggaraan sistem atau sungai dalam kawasan DUN Jementah pula sebanyak 14 projek telah dilaksanakan sepanjang 2022 iaitu dengan nilai peruntukan RM1,250,000.00. Saya ada senarai yang 14 ini, jadi saya tak perlulah senaraikan. Saya akan beri secara bertulis kepada ADUN Jementah.

Kesimpulannya Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri melalui jabatan-jabatan berkaitan sentiasa cuba untuk membantu petani, pekebun dan masyarakat luar termasuk dalam memastikan kemudahan mengeluarkan hasil-hasil ladang dan pertanian mereka. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Sila, Jementah.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Terima kasih. Soalan tambahan saya, apakah inisiatif atau pun langkah untuk mengatasi masalah banjir terutama petani sudah mengalami kerugian dan mungkin tidak mampu untuk membela balik tanaman yang musnah? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, masalah banjir di Segamat adalah antara masalah utama terutama bagi mereka yang menjalankan kerja pertanian, perladangan dan penternakan. Kita ucap terima kasih kepada kerajaan negeri dan kerajaan pusat kerana telah cuba untuk menyelesaikan isu ini melalui pembinaan tebatan banjir sebelum ini. Tetapi, berkenaan dengan kerosakan yang dialami oleh petani dan pekebun termasuk penternak, mereka boleh berhubung dengan Jabatan Pertanian tempatan dan melaporkan kerosakan dan saya difahamkan usaha untuk membaiki atau membayar balik atau bekal balik berkaitan dengan kerosakan ini, sedang dan telah pun dijalankan oleh Jabatan Pertanian, Veterinar dan sebagainya. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Endau.

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib (Endau) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Endau No. 5.

Nyatakan setakat tahun 2022, berapa ramaikah penerima bantuan bulanan MAIJ dalam kawasan DUN Endau dan berapa banyak buah rumah yang telah dibina, sedang dibina, akan dibina dan diluluskan di bawah bantuan MAIJ.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Bismillahirrahmanirrahim. Terima kasih Datuk Speaker. Terima kasih Yang Berhormat Endau atas soalan yang diberikan. Endau bertanya kepada saya, berapakah ramai penerima bantuan Majlis Agama Islam Negeri Johor bagi tahun ini untuk kawasan Endau dan berapa pula banyak rumah bawah program asnaf yang telah dibina dan juga diluluskan.

Majlis Agama Islam Negeri Johor menyediakan bantuan yang meliputi 3 jenis bantuan iaitu bantuan sara hidup bulanan, bantuan perubatan bulanan dan juga bantuan rawatan hemodialisis. Bantuan ini disalurkan kepada penerima sama ada melalui akaun penerima, hadir sendiri di kaunter Majlis Agama Islam Negeri Johor daerah dan juga serahan rumah bagi yang uzur. Menjawab soalan YB Endau. Bagi DUN Endau seramai 1,165 orang sedang menerima bantuan bulanan ini dengan perbelanjaan RM4,191,240.00 setahun.

Saya bacakan Yang Berhormat Speaker, jumlah penerima bantuan MAINJ bagi Dewan Undangan Negeri kawasan Endau.

1. Bagi senarai bantuan sara hidup bulanan, penerima seramai 1,003 orang dengan agihan bulanan berjumlah RM272,530.00 yang menjadikan agihan tahunannya RM3,270,360.00.
2. Bagi bantuan perubatan bulanan, 153 orang penerima di Endau. Ia memberi impak agihan bulanan sebanyak RM49,400.00, manakala agihan tahunan RM562,800.00.
3. Bagi bantuan rawatan hemodialisis, 22 orang penerima bagi DUN Endau. Agihan bulannya sebanyak RM53,937.00. Manakala tahunan berjumlah RM647,244.00. Secara jumlah keseluruhan Yang Berhormat Datuk Speaker, Endau merekodkan 1,160 orang penerima yang melibatkan agihan bulanan daripada Majlis Agama Islam Negeri Johor sebanyak RM375,867.00, manakala agihan keseluruhan tahunan bagi kesemua penerima berjumlah RM4,510,400.04.
4. Bagi bantuan bina rumah pula, Yang Berhormat Datuk Speaker, sebanyak 21 orang telah menerima bantuan bina baru bagi kawasan Endau. 21 orang ini melibatkan kelulusan di antara tahun 2015 hingga 2020. Namun, mengikut rekod kami bagi tempoh 2 tahun terakhir iaitu tahun 2021 hingga tahun ini 2022 tiada permohonan baru yang diterima.

Antara isu utama yang menjadi kekangan permohonan baru perumahan ini ialah :-

1. Permohonan tidak mempunyai tanah sendiri untuk dijadikan rumah.
2. Status tanah yang dikemukakan ini tidak jelas seperti menumpang atas tanah orang lain, kediaman di atas tanah rezab kerajaan, atau pun berstatus setinggan.
3. Gagal mengemukakan surat akuan bersumpah bagi kebenaran membina rumah di atas milik orang lain.
4. Pemohon memiliki tanah pusaka yang berkongsi nama dengan penama lain, namun tidak mendapatkan persetujuan waris-warisan yang lain.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menjawab.

YB Speaker : Saya jemput, Yang Berhormat Penawar.

YB Puan Fauziah binti Misri (Penawar) : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera. Yang Berhormat Datuk Speaker, makan durian di Kampung Batu 6, Soalan saya nombor 6.

Apakah tindakan Kerajaan Negeri Johor dalam mengupayakan dan memperkasakan ibu-ibu tunggal dalam bidang tenaga kerja bagi membantu mereka menanggung dan menguruskan kehidupan keluarga mereka khususnya di DUN Penawar?

YB Speaker : Mana ada durian lagi? Sila, Yang Berhormat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Terima kasih Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Penawar. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menjawab soalan daripada Yang Berhormat Penawar bertanyakan tentang tindakan Kerajaan Negeri Johor dalam mengupayakan dan memperkasakan ibu-ibu tunggal dalam bidang tenaga kerja bagi membantu mereka menanggung dan menguruskan kehidupan keluarga mereka khususnya di DUN Penawar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sedia maklum bahawa kerajaan negeri Johor melalui jabatan-jabatan di bawah portfolio Jawatankuasa Pembangunan Keluarga, Wanita dan Masyarakat sentiasa komited dalam menyantuni golongan wanita. Jabatan Pembangunan Wanita Negeri Johor (JPW) banyak melaksanakan program memperkasakan wanita termasuk ibu tunggal melalui program 4K, kemahiran, keseimbangan, kewangan dan kesaksamaan dan kepimpinan sendiri yang dilaksanakan sepanjang tahun. Program-program ini mendidik golongan wanita untuk berdikari, menjana pendapatan agar mampu menjadi sumber pendapatan keluarga.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim juga menyediakan pelbagai inisiatif bagi peningkatan pendapatan terutamanya golongan ibu tunggal dan wanita berpendapatan rendah melalui beberapa siri program iaitu :

1. Projek Skil Menjana Pendapatan Wanita atau lebih dikenali dengan izin, *Womens Income Generating Skill Project (WINGS)*.
2. Skim bantuan peralatan perniagaan.

Melalui projek kemahiran menjana pendapatan wanita, yang memfokuskan kepada peningkatan kemahiran kepada golongan sasar dan pemberian bantuan peralatan perniagaan kepada peniaga-peniaga kecil dan usahawan *home-based business*, dengan izin terutamanya kepada ibu tunggal, belia dan wanita B40. Program ini telah mula dilaksanakan tahun 2003, di mana melibatkan lebih 10,607 peserta bagi *WINGS* dan seramai 1,112 penerima manfaat bagi bantuan alat perniagaan.

Sehingga kini, seramai 2,262 peserta dan 655 peserta telah berjaya menjana pendapatan mereka daripada 10% sehingga 1600% daripada pendapatan asal mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bermula tahun 2022 Yayasan Pembangunan Keluarga telah memperluas golongan sasar kepada golongan belia dan OKU selain golongan wanita dan ibu tunggal. Yayasan Pembangunan Keluarga juga akan membuat kajian keberkesanan program dan memantau prestasi perniagaan mereka bagi melihat sejauh mana program ini relevan dan perlu diteruskan di masa akan datang.

Lain-lain program, Yang Berhormat Datuk Speaker, Yayasan Pembangunan Keluarga juga telah menjalankan pelbagai program bagi membantu ibu tunggal sama ada dalam aspek peningkatan ekonomi, mahupun mengehakupayakan mereka bagi meningkatkan potensi diri mereka.

Bagi tahun 2021 dan 2022, Yayasan Pembangunan Keluarga telah menjalankan beberapa program dengan kerjasama pelbagai pihak yang melibatkan penyertaan ibu tunggal khususnya di DUN Penawar, antaranya Webinar Kesihatan Mental 2021 dan Program Sokongan Moral 2021 di bawah inisiatif Mind-X yang merupakan program yang membincangkan tentang tips menjaga kesejahteraan psikologi ibu tunggal. Menyelami dan menyantuni ibu tunggal dan rakyat Johor yang kehilangan keluarga akibat COVID-19.

1. Program Jelajah Mind-X 2022 juga merupakan kesinambungan usaha ini. Program-program ini juga dijalankan bagi menyalurkan alternatif bantuan kewangan dan lain-lain perkhidmatan kerajaan negeri Johor daripada pelbagai jabatan dengan membantu golongan sasar, Program Jelajah Mind-X 2022.
2. Program Saksama bersama Wanita Johor 2022. Sempena Sambutan Hari Wanita 2022 bagi meningkatkan motivasi dan memberi inspirasi kepada golongan wanita terutamanya ibu tunggal dengan sesi perkongsian, pengalaman, inspirasi, aspirasi dan ilmu pengetahuan bagi menggunakan sepenuhnya potensi diri membangun dan memajukan bangsa dan negara.
3. Rancangan Kerajaan Negeri Johor melalui Pelan Tindakan Pemerkasaan Wanita Negeri Johor 2022 hingga 2031. Yayasan Pembangunan Keluarga dengan kerjasama Universiti Teknologi Malaysia dan beberapa institusi pengajian tinggi awam (IPTA) telah membina sebuah pelan tindakan pemerkasaan wanita negeri Johor. Pelan ini juga akan diedarkan kepada agensi-agensi berkenaan bagi makluman rujukan dan tindakan dalam mencapai hala tuju, strategi dan sasaran bagi melaksanakan pelbagai inisiatif pemerkasaan wanita menjelang 2030.

Lain-lain perancangan Yayasan Pembangunan Keluarga akan memperluas kerjasama strategik dengan pelbagai pihak atau institusi kemahiran, dalam memberikan dengan izin, *knowledge transfer*. Selain itu, Yayasan Pembangunan Keluarga akan memperluas jaringan kerjasama bersama agensi dan badan berkaitan Pembangunan Usahawan Johor dalam membantu dan menjadi pemudahcara kepada golongan ibu tunggal dan wanita berpendapatan rendah mengembangkan perniagaan *home-based business*, dengan izin sedia ada.

Yayasan Pembangunan Keluarga juga menyediakan platform Baazar Suri bagi memasarkan produk mereka. Yayasan Pembangunan Keluarga juga melaksanakan kursus inspirasi usahawan berfokus turutlah dilaksanakan. Sehingga kini seramai 270 usahawan telah dikenal pasti berpotensi tinggi untuk terus dibantu dan dibimbing. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Sila, Penawar.

YB Puan Fauziah binti Misri (Penawar) : Terima kasih Yang Berhormat EXCO di atas penjelasan dan jawapan yang begitu padat sekali. Soalan tambahan saya, berapakah peruntukan yang disediakan oleh Kerajaan Negeri Johor untuk golongan wanita khususnya suri rumah dan ibu tunggal dalam kategori B40 untuk meningkatkan ekonomi mereka melalui peniagaan kecil-kecilan bagi tahun 2022 dan apakah perancangan beliau untuk tahun 2023?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Terima kasih Yang Berhormat Penawar. Ada 2 jawapan dari 2 soalan. Yang Berhormat Datuk Speaker, di bawah Yayasan Pembangunan Keluarga terdapat 2 program khusus

untuk wanita terutamanya golongan B40 dan ibu tunggal. Ianya merupakan *core business*, Yayasan Pembangunan Keluarga iaitu Program Skill Menjana Pendapatan atau dengan izin, *Womens Income Generating Skill* dan Skim Bantuan Peralatan Perniagaan atau lebih dikenali dengan SKIPP. Peruntukan bagi kedua-dua program ini bagi tahun 2022 adalah sebanyak RM630,000.00 manakala *WINGS* atau lebih dikenali dengan Skil Menjana Pendapatan adalah sebanyak RM130,000.00 dengan menyasarkan 400 orang penerima manfaat. Manakala Skim Bantuan Peralatan Perniagaan pula menyasarkan seramai 170 orang penerima manfaat dengan peruntukan sebanyak RM500,000.00.

Perancangan bagi tahun 2023 pula seperti yang telah disampaikan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor, Datuk Onn Hafiz pada 1 Disember 2022 yang lalu dalam Belanjawan 2023, sejumlah RM900,000.00 diperuntukkan bagi Program Pembudayaan Wanita dan golongan sasar untuk meningkatkan kemahiran, pengetahuan dan pendapatan seterusnya mampu berdikari dengan bimbingan secara berterusan dengan sasaran 1,500 wanita dan golongan sasar B40 mendapat manfaat daripada inisiatif ini. Ucapan setinggi-tinggi terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor yang sentiasa mengambil peduli akan kesejahteraan keluarga yang melibatkan wanita dan keluarga. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Jementah, sekali lagi.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Terima kasih. Soalan nombor 7.

Populasi di Segamat yang berusia antara 18 - 40 adalah semakin meningkat. Akan tetapi, masih tiada pusat sukan di dalam bandar ini. Adakah pihak JTK Sukan mempertimbangkan untuk membina satu pusat sukan dalam bandar ini?

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih YB Jementah. Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat sidang Dewan yang mulia. Soalan daripada YB Jementah, populasi di Segamat yang berusia antara 18 - 40 semakin meningkat. Akan tetapi, masih tiada pusat sukan di dalam bandar ini. Adakah pihak Jawatankuasa Sukan mempertimbangkan satu pusat sukan dalam bandar ini?

Yang Berhormat Datuk Speaker semestinya kerajaan negeri di bawah kepimpinan Yang Berhormat Datuk Onn Hafiz Ghazi menekankan Orang Muda Johor mesti didahulukan. Apatah lagi generasi belia adalah yang terbesar setakat hari ini. Untuk makluman Yang Berhormat Jementah, dalam rekod Jabatan Belia dan Sukan Negeri Johor, terdapat 19 buah gelanggang futsal di dalam daerah Segamat. Buat masa ini, Kementerian Belia dan Sukan tiada perancangan untuk pembinaan baru Kompleks Sukan di dalam kawasan DUN Jementah. Walau bagaimanapun, permohonan boleh dipanjangkan kepada pihak Kementerian Belia dan Sukan untuk dipertimbangkan lanjut.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat Jementah, sebagaimana yang pernah dinyatakan sebelum ini, inisiatif pembinaan TMIYC di setiap daerah menjelang 2027 merupakan satu daripada KPI yang ditetapkan di bawah portfolio saya. Menerusi inisiatif ini satu cadangan sudah dikemukakan kepada pihak saya bagi pembinaan sebuah Tunku Mahkota Ismail Youth Centre (TMIYC) di Lot 740 berhampiran Taman Batu Hampar, Segamat yang membabitkan satu kawasan seluas 2,058 hektar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, justeru setiap cadangan dan pembinaan TMIYC ini di setiap daerah termasuk di Segamat akan saya ikuti dari semasa ke semasa serta dimaklumkan perkembangan kepada umum.

Untuk makluman Yang Berhormat Jementah, saya, pejabat saya juga sudah berhubung dengan pejabat Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan yang baru dilantik bagi tujuan

menetapkan satu tarikh pertemuan dan mengadakan perbincangan hala tuju pembangunan belia dan sukan khususnya di negeri Johor. Pastinya, saya akan membentangkan dan memaklumkan setiap perancangan negeri Johor khususnya Agenda Orang Muda kepada Yang Berhormat Menteri yang baru. Dan, kerajaan negeri mengharapkan kerajaan persekutuan dapat membantu dan menyalurkan peruntukan berkaitan sama-sama bagi Bangsa Johor untuk mendapatkan manfaat daripada setiap inisiatif yang kita rancang selama ini. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Terima kasih. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, pada MSSJ pada Julai yang lepas, pemain badminton di Segamat sudah memenangi 3 pingat emas bagi peringkat umur bawah 12 dan 18. Jadi, soalan tambahan saya, adakah sebarang peruntukan bagi pasukan ataupun pemain badminton ini untuk menganjurkan pertandingan persahabatan dengan pemain luar negara bagi mempertingkatkan kemahiran mereka supaya boleh bertanding di peringkat yang lebih atas. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih soalan tambahan daripada Jementah. Pastinya siapa yang tak suka anak-anak daripada Johor bertanding di peringkat antarabangsa mahupun peringkat kebangsaan. Dan, sebab itulah setiap negeri mempunyai satu jabatan yang menjaga hal ehwal sukan, atlet-atlet, semestinya Majlis Sukan Negeri Johor telah merancang ataupun telah merencanakan untuk atlet-atlet mahupun program-program bertaraf kecil sehinggalah besar. Sehubungan dengan itu, dari segi soalan Jementah ini berkaitan dengan atlet, saya minta Jementah berikan ruang kepada Majlis Sukan Negeri Johor untuk memastikan atlet daripada Jementah itu terus dibantu oleh Majlis Sukan Negeri Johor. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Bekok.

YB Tuan Tan Chong (Bekok) : Salam Maju Johor Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 8. Terima kasih.

Apakah perancangan kerajaan negeri Johor mengenai permintaan saya agar kelulusan PBT luar yang buang sampah di Tapak Pelupusan Sampah MDL dibatalkan?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Terima kasih kepada YB Bekok. Soalan yang dibangkitkan oleh YB Bekok ialah apakah perancangan kerajaan negeri Johor mengenai permintaan YB Bekok agar kelulusan PBT luar yang buang sampah di Tapak Pelupusan Sampah MDL dibatalkan?

Yang Berhormat Datuk Speaker, tapak pelupusan sampah atau TP Jalan Maokil, Labis mula digunakan oleh Majlis Daerah Yong Peng pada Julai 2007 dengan semua kos ditanggung oleh Majlis Daerah Yong Peng. Setelah TP atau Tapak Pelupusan Sri Wangi ditutup, bermula September 2011, TP Jalan Maokil telah digunakan bersama dengan Majlis Daerah Yong Peng dan Majlis Daerah Labis setelah TP Tepayuh ditutup. Seterusnya pihak Jabatan Pengurusan Sisa Pepejal Negara atau JPSPN, ini adalah satu jabatan di bawah KPKT di peringkat pusat telah mengarahkan Majlis Perbandaran Batu Pahat (MPBP) supaya mengalihkan sisa pepejal ke TP Jalan Maokil bermula April 2020 sehingga ke hari ini.

Pihak JPSPN tidak bercadang untuk membatalkan atau mengalihkan penghantaran sisa pepejal ke TP Jalan Maokil pada ketika ini. Namun, jangka hayat TP Jalan Maokil adalah sehingga tahun 2025. Namun berdasarkan perancangan semasa, tapak pelupusan Maokil akan ditutup, selamat dalam tempoh beberapa tahun akan datang dan akan digantikan dengan sebuah stesen pemindahan di mana fasiliti ini akan bertindak sebagai Pusat Pengumpulan Sisa Pepejal sebelum dilupuskan ke tapak pelupusan sisa pepejal sanitari Bukit Payung, Batu Pahat pada masa akan datang. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Tangkak tertarik dengan hayat jangka untuk tapak pelupusan sampah di Johor ini. Sepertimana yang dimaklumkan oleh YB EXCO tadi, tapak pelupusan sampah di Jalan Maokil juga akan penuh atau tidak mampu lagi untuk menerima sampah pada tahun 2025. Di negeri Johor ini, Tangkak rasa sekarang masih ada 8 atau 9 tapak pelupusan yang masih beroperasi. Tetapi mengikut rekod atau pengumuman daripada SW Corp tapak pelupusan sampah di Pekan Nanas, Pontian dan juga di Jemaluang, Mersing juga akan tamat tempoh dalam tempoh masa 2 tahun iaitu mungkin pada 2024.

Dan, memandangkan tapak pelupusan sampah yang lain telah pun penuh, jadi soalan tambahan dari Tangkak adalah pertama, apakah tindakan yang akan diambil oleh kerajaan Johor supaya tapak-tapak pelupusan sampah di negeri Johor terutama bagi tapak pelupusan sampah yang telah penuh ataupun yang telah ditutup seperti TPS di Bekok, Tangkak, TPS di Bukit Bakri, Muar dan juga CEP, CEP di Simpang Renggam itu yang telah tutup antara tahun 2018 hingga 2020 itu dapat dipulihkan?

Sebelum ini kerajaan negeri pada tahun 2021 pernah mengumumkan akan membina satu, apa tu pusat untuk mengurus sisa pepejal dengan teknologi WTE, katakan Perbandaran Darul Ta'zim akan mengeluarkan dana sebanyak RM600 juta. Akan bina di Seelong, jadi apakah status sekarang? Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Panjang soalan YB. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Datuk Speaker, bila sebut tentang JPSPN, Jabatan Pengurusan Sisa Pepejal Negara, dia bukan di bawah bidang kuasa kerajaan negeri. Itu yang pertama. Struktur di peringkat KPKT, KPKT ini struktur dia, atas KPKT, di bawah dia ada JPSPN tadi, Jabatan Pengurusan Sisa Pepejal dan cabang lagi satu ialah SWCorp. Dan di bawah SWCorp sebagai pemantau, bawah dia ada SWM. Sebab itu bila bercakap tentang isu sampah, isu longkang, isu pembersihan, sebenarnya PBT tidak mempunyai kuasa untuk membuat pembatalan dan sebagainya pasal kuasa itu dan telah diturunkan dalam Akta 674 di bawah SWCorp sebagai Pengawas dan SWM sebagai Operatornya. Ini pertama yang kita kena faham.

Bila sebut ya banyak di peringkat TPS, tapak pelupusan sampah yang akan ditutup, di peringkat KT, Kerajaan Tempatan kita ada senarai keseluruhan, bila satu-satu TPS akan ditutup. Dan perkara ini telah juga disampaikan di peringkat JPSPN untuk perancangan pada masa akan datang. Tapi, untuk makluman YB Tangkak, setakat ini sistem pelupusan sampah pepejal ini masih lagi berjalan seperti biasa di seluruh negeri Johor. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput... Pemanis nak tanya soalan tambahan? Silakan.

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap (Pemanis) : Ya, betul. Terima kasih Datuk Speaker. Soalan berkenaan sampah ini memang agak penting kerana hari ini untuk pengetahuan Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan telah memberikan satu akta iaitu menghalang, bukan menghalang, untuk tidak memberikan kepada mana-mana PBT untuk menguruskan sampah berkaitan dengan kawasan industri. Jadi ada beberapa kawasan industri terutamanya industri kecil, kalau industri yang besar mereka akan menguruskan sampah ini menggunakan syarikat swasta. Tapi apabila ada kawasan-kawasan kilang, kawasan industri yang kecil ini kebanyakannya mereka tidak dapat menguruskan sampah dengan baik. Maka sampah-sampah ini ada yang telah dibuang secara haram. Jadi, boleh tak di peringkat kerajaan negeri melalui PBT-PBT yang ada dalam kerajaan negeri ini mengarahkan supaya mana-mana kawasan-kawasan industri ini turut menyediakan kawasan pelupusan sampah yang diuruskan pihak swasta, diwajibkan. Jika tidak, mereka ini mungkin akan membuang sampah secara haram dan secara tidak langsung ia akan turut

menyusahkan PBT-PBT yang ada dalam negeri Johor. Itu soalan saya, terima kasih Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih kepada YB. Kita di peringkat kerajaan negeri tahu tentang isu yang dibangkitkan di mana dalam kawasan industri besar atau industri kecil, biasa yang menguruskan sisa pepejal ini atau sampah sarap ini adalah industri itu sendiri. Dia membayar kepada sektor swasta. Isu ini kita akan lihat bagaimana di peringkat kerajaan negeri boleh mencadangkan di peringkat KPKT supaya perkara ini boleh diperhalusi, cuma saya nak fahamkan kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini bahawa, di peringkat PBT tidak mempunyai kuasa untuk campur tangan dalam urusan yang melibatkan JPSPN, pasal dia di bawah bidang kuasa kerajaan persekutuan atau KPKT. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Yang Berhormat Datuk Speaker, JDT menang Piala Liga Super 9 kali. Soalan Parit Yaani nombor 9.

Adakah kerajaan negeri akan membantu untuk menyelenggara dan menaik taraf fasiliti sekolah-sekolah kerajaan di kawasan DUN Parit Yaani yang memerlukan peningkatarafan selari dengan Program Transformasi Sekolah 2025 (TS25) yang merupakan sebahagian daripada usaha KPM ke arah meningkatkan kemenjadian murid dan sekolah?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Terima kasih. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker dan terima kasih kepada Yang Berhormat Parit Yaani atas soalan yang diberikan. Yang Berhormat Parit Yaani bertanya tentang kesediaan pihak kerajaan dalam membantu menyelenggara dan menaik taraf fasiliti sekolah-sekolah kerajaan di kawasan DUN Parit Yaani yang memerlukan peningkatarafan selari dengan Program Transformasi Sekolah 2025 atau lebih dikenali dengan TS25. Sebagai makluman Yang Berhormat setakat ini semakan daripada Jabatan Pendidikan Negeri Johor mendapati sebanyak 21 bilangan sekolah yang terletak di dalam kawasan DUN Parit Yaani, dan dalam kategori berikut: - Sekolah menengah kerajaan sebuah, sekolah rendah kerajaan; 14 buah, sekolah rendah bantuan kerajaan 6 buah.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri Jabatan Pendidikan Negeri Johor sentiasa berusaha dari semasa ke semasa memenuhi keperluan penyelenggaraan infrastruktur pendidikan di DUN Parit Yaani untuk dilaksanakan secara berterusan mengikut kelulusan peruntukan yang diterima oleh jabatan bagi memastikan persekitaran kondusif disediakan kepada murid sekolah selari dengan program TS25. Jadi sepanjang tahun 2022 ini, sebanyak RM1.6 juta telah diperuntukkan diterima bagi tujuan penyelenggaraan sekolah-sekolah di DUN Parit Yaani, termasuk pembinaan sebuah dewan terbuka di SK Bukit Rahmat.

Jabatan Pendidikan Negeri Johor juga dalam rangka tindakan untuk mengenal pasti keperluan penyelenggaraan melibatkan keseluruhan infrastruktur pendidikan di negeri Johor ini bagi tujuan permohonan peruntukan penyelenggaraan bagi tahun 2023 nanti. Jadi sekolah-sekolah dalam DUN Parit Yaani yang telah menerima peruntukan bagi tahun 2022, Sekolah Kebangsaan Bukit Soga, Sekolah Kebangsaan Seri Beroleh, Sekolah Kebangsaan Seri Telok, Sekolah Kebangsaan Tenaga Sepakat, Sekolah Kebangsaan Seri Bengkal, Sekolah Kebangsaan Bindu, Sekolah Kebangsaan Bukit Rahmat, Sekolah Kebangsaan Seri Binjai, Sekolah Jenis Kebangsaan (Cina) Buluh, Sekolah Jenis Kebangsaan (Cina) Hua Min, Sekolah Jenis Kebangsaan (Cina) Hua Nan, Sekolah Jenis Kebangsaan (Cina) Li Chun, Sekolah Jenis Kebangsaan (Cina) Sin Hwa, Sekolah Jenis Kebangsaan (Cina) Tong Kang, Sekolah Jenis Kebangsaan (Cina) Yen Yi, Sekolah Menengah Kebangsaan Munsyi Sulaiman, Sekolah Menengah Kebangsaan Tengku Putra, yang mana jumlah peruntukan ini telah diterima bagi tahun 2022. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Terima kasih Yang Berhormat EXCO, saya dikesempatan ini ingin mengucapkan penghargaan dan terima kasih juga kepada YB EXCO Johor Lama, khususnya kerana usaha menyegerakan proses ulasan daripada Pejabat Pelajaran Negeri Johor berkenaan permohonan baru Sekolah Menengah Putera Jaya, Parit Yaani, terima kasih. Soalan tambahan saya, apakah perancangan kerajaan negeri dalam memperkasakan peranan Persatuan Ibu Bapa dan Guru ataupun PIBG sekolah bagi membantu melestarikan pembangunan modal insan, pelajar dan seterusnya dapat meningkatkan kemenjadian murid dan sekolah kita?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Bismillahirrahmanirrahim. Yang Berhormat Datuk Speaker, PIBG berperanan sebagai rakan kongsi sekolah dalam usaha yang berkesan membantu aktiviti bagi merealisasikan perancangan sekolah di samping bertindak sebagai wadah atau forum dan khidmat bakti untuk kemajuan pembangunan ke arah kemenjadian murid serta sekolah khususnya. Jadi, antara program memperkasakan PIBG yang telah pun dilaksanakan melalui Jabatan Pendidikan sesi libat urus memberi kefahaman dan memperkasa peranan YDP PIBG itu sendiri, di sekolah-sekolah di bawah Jabatan Pendidikan Negeri Johor sesi yang pertama telah berlaku pada 28 Januari 2022 di SJK (C) Chung Hwa 2, Kluang; sesi kedua 12 Februari 2022 di SKJ (C) Foon Yew 1, Johor Bahru. Sesi bimbingan JPN Johor dan Pejabat Pendidikan PPD kepada AJK PIBG juga fokus untuk negeri Johor bermula bulan Januari hingga Mac untuk tahun 2023 nanti.

Selain daripada itu, bagi memperkasakan lagi PIBG ini, mempergiat dan memantapkan aktiviti Biro Kumpulan Sokongan Ibu Bapa iaitu KSIB sekolah-sekolah negeri Johor bawah kelolaan PIBG untuk sepanjang tahun 2023 nanti. Program perkongsian pintar menerusi penglibatan ibu bapa komuniti dan swasta PIBKS untuk memperkasa peranan PIBG membantu aktiviti dan kemudahan murid dalam aspek sumber kewangan, tenaga, idea dan inovasi ke arah sekolah yang berkualiti. Melaksanakan program kolaboratif melalui jaringan dan jalinan pendidikan bersama dengan semua pihak berkepentingan merangkumi pemimpin setempat, alumni pihak swasta dan korporat, program kesedaran kepada semua ibu bapa sebagai anggota PIBG tentang peranan dan kerjasama mereka membantu murid sekolah secara aktif dan berfokus. Jadi segala aktiviti dan program-program itu akan berlaku, insya-Allah bagi sepanjang tahun 2023.

Selain daripada itu, sesi bimbingan dan bengkel kemahiran keibubapaan mendidik anak-anak melibatkan juga YDP PIBG, NYDP PIBG dan ahli PIBG. Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan, adalah menjadi hasrat Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor juga untuk memperkukuhkan peranan dan fungsi PIBG di setiap sekolah termasuklah, memperkukuhkan hubungan dan kerjasama erat bersama alumni di setiap sekolah. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Dijemput YB Kemelah.

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby (Kemelah) : Salam Maju Johor, Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Kemelah nombor 10. Terima kasih.

Apakah status terkini berkaitan permohonan perumahan bersepadu generasi kedua bagi fasa 2 di FELDA Redong 1?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Bismillahirrahmaannirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih YB Kemelah. YB Kemelah membangkitkan isu berkenaan permohonan bersepadu generasi kedua bagi fasa 2 FELDA Redong 1. Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Ahli Dewan, lot kediaman bagi generasi baru fasa 1 FELDA Redong 1 telah diluluskan oleh MMK pada 2018 untuk 175 lot dan telah dikurniakan hakmilik pada 17 Oktober 2019. Sebanyak 116 lot dan sebahagian daripada lot tersebut telah dibina rumah oleh generasi kedua yang telah menerima pemilikan

tanah. Sehingga kini kawasan yang kosong dan kawasan Seksyen 6 terdapat di FELDA Redong 1 hanya tinggal 8 hektar sahaja untuk dimajukan.

Mengenai status permohonan perumahan bersepadu generasi kedua, fasa 2 FELDA Redong 1, seperti yang dibangkitkan YB Kemelah, ianya masih di peringkat awal bagi permohonan semula. Ini kerana permohonan asal oleh jawatankuasa bertindak yang mewakili generasi kedua FELDA Redong 1, yang telah membuat permohonan tidak mendapat sokongan FELDA atas dasar permohonan yang dipohon bagi membuat rumah kediaman adalah di atas tanah pertanian di bawah Seksyen 5, DSA Akta Kawasan Penempatan Berkelompok 1960.

Untuk makluman Ahli Dewan Seksyen 5 DSA adalah tanah di kawasan penempatan luar bandar atau ladang FELDA, manakala yang boleh dipertimbangkan oleh FELDA adalah Seksyen 6 DSA, iaitu kawasan penempatan kediaman. Untuk makluman Yang Berhormat juga, FELDA telah mengeluarkan satu garis panduan pemberian lot kediaman kepada generasi baru FELDA yang berkuatkuasa pada 15 Mac 2022. Garis panduan ini merupakan satu rujukan utama kepada proses permohonan dan kelulusan skim pembermilikan lot kediaman kepada generasi baru FELDA yang mana akan dilaksanakan oleh Jawatankuasa Bertindak di seluruh negara. Garis panduan ini juga sebagai kesinambungan kepada Dasar Perumahan dalam kawasan FELDA yang telah diumumkan di dalam RMK-12 yang memperkenalkan semula model pembangunan perumahan generasi baru FELDA berasaskan konsep bina sendiri oleh generasi yang layak. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Bukit Naning. Saya jemput Yang Berhormat Penggaram.

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 11.

Apakah rancangan jangka masa panjang kerajaan untuk memajukan bidang sukan di negeri Johor dan jenis-jenis apakah yang diberikan fokus keutamaan oleh kerajaan buat masa ini?

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih Yang Berhormat Penggaram di atas soalan yang diberikan. Apakah rancangan jangka masa panjang kerajaan untuk memajukan bidang sukan di negeri Johor dan jenis-jenis apakah diberikan fokus keutamaan oleh kerajaan buat masa ini? Soalan yang cukup baik dan sentiasa memahami kehendak-kehendak sukan dan memperkasakan lagi sukan negeri Johor, terima Yang Berhormat Penggaram.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Yang Berhormat Penggaram, kerajaan negeri Johor menerusi Majlis Sukan Negeri Johor sedang giat memperkasakan persatuan-persatuan sukan di negeri Johor dengan kaedah penyediaan persatuan-persatuan bagi menggalakkan persatuan bergiat aktif dalam dalam pembangunan sukan, penganjuran dan tadbir urus persatuan yang lebih bersistematik. Selain itu kerajaan negeri Johor menerusi Majlis Sukan Negeri Johor (MSNJ) telah melaksanakan program jangka masa panjang Yang Berhormat Penggaram, iaitu program *Great 2030* dengan memilih 4 jenis sukan iaitu sukan renang, berbasikal, olahraga dan karate, bagi pelaksanaan pembangunan jurulatih dan atlet lebih fokus. Pemilihan 4 jenis sukan ini adalah kerana sukan tersebut merupakan sukan teras di mana sukan ini adalah sukan wajib dipertandingkan di Sukan Malaysia, ataupun SUKMA. Malah sukan ini juga menawarkan jumlah pingat yang banyak bagi setiap kali penganjuran SUKMA.

Yang Berhormat Datuk Speaker, hasil yang positif dapat dilihat pada temasya SUKMA 2022. Alhamdulillah, yang mana sukan-sukan ini mempunyai pencapaian memberangsangkan dalam menyumbang pingat kepada Kontijen Negeri Johor. Tahniah saya ucapkan kepada kontinjen ini hingga dinobatkan sebagai juara keseluruhan sekaligus mencipta sejarah baru

negeri Johor iaitu buat pertama kalinya menjulang kejuaraan selepas 36 tahun penyertaan sukan ini. (Dewan bertepuk).

Menerusi Program Grid 2030, dapat dilihat perkembangan yang sangat positif dari segi peningkatan jumlah *Pool of Athlete*, dengan izin. Ini menunjukkan dan merujuk kepada penganjuran *Rise Up Game* yang dianjurkan khas bagi 4 sukan tersebut. Jika sebelum ini, jumlah atlet yang berpotensi dalam 4 sukan ini tidak melebihi 500, namun begitu, selepas program ini diperkenalkan dan tumpuan diberikan terdapat peningkatan diperkenalkan dan tumpuan diberikan. Peningkatan ini sangat-sangat memberangsangkan apabila penyertaan kejohanan *Rise Up Game* yang dilaksanakan menerima jumlah atlet penyertaan seramai 1,200 orang.

Usaha ini adalah sebagai langkah memajukan sukan di negeri Johor serta memfokuskan kepada sukan tertentu di samping membantu sukan-sukan lain selain 4 sukan yang dinyatakan. Terima kasih Yang Berhormat YB Pengerang yang menanyakan soalan ini. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Ya, jemput Penggaram.

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Terima kasih kepada Datuk Speaker. Untuk makluman Dewan ini, daerah Batu Pahat mempunyai prestasi yang baik di bidang hoki, menembak dan aerobik. Jadi, bagaimana kita dapat mengekalkan dan memperkasakan bidang sukan ini supaya ia terus maju jaya di Batu Pahat?

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Terima kasih YB Penggaram yang berikan soalan Batu Pahat mempunyai potensi kepada sukan menembak dan hoki. Kita sedia maklum, bukan daerah Batu Pahat sahaja yang berpotensi sukan-sukan ini, malahan di 10 daerah sekarang, Majlis Sukan Negeri Johor sedang giat untuk mengaktifkan semua atlet-atlet daripada peringkat negeri Johor yang mana sudah bermulanya untuk mengasah bakat bagi sukan tahun SUKMA 2024, mencungkil bakat daripada sekolah lagi, kerana sedia maklum YB Penggaram, Sukan SUKMA atletnya yang berusia 21 tahun ke bawah dan Majlis Sukan Negeri Johor sedang giat menjalankan mencungkil bakat daripada sekolah-sekolah menengah mulai tahun hadapan.

Sehubungan dengan itu, bagi memperkasakan sukan hoki dan sukan menembak ini, Majlis Sukan Negeri Johor baru sahaja selesai semalam bersama 35 persatuan-persatuan membuat bengkel di sebuah institusi untuk menaiktarafkan ataupun meningkatkan, memperkasakan atlet-atlet, jurulatih serta persatuan bagi memastikan sukan ini tidaklah terbantut mahupun tidaklah terbantut dengan begitu sahaja, so, saya mengharapkan Majlis Sukan Negeri Johor terus bergerak memastikan sukan ini terus diperkasakan. Terima kasih YB Penggaram.

YB Speaker : Saya jemput, Yang Berhormat Skudai.

YB Puan Marina binti Ibrahim (Skudai) : Yang Berhormat Speaker, soalan saya nombor 12.

Apakah usaha kerajaan negeri Johor bagi memastikan kualiti pembinaan rumah PPR di bawah KPKT yang dibina di Johor berkualiti dan tidak bersifat ala kadar?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, YB Skudai menanyakan tentang apakah usaha Kerajaan Negeri Johor bagi memastikan kualiti pembinaan rumah PPR di bawah KPKT yang dibina di Johor berkualiti dan tidak bersifat ala kadar.

Pertama, saya nak maklumkan di dalam Dewan yang mulia ini, bahawa Kerajaan Negeri Johor melalui PPR atau Rumah RSK (Rumah Sewa Kerajaan) adalah di bawah bidang kuasa atau pentadbiran di pihak PKPJ, Perbadanan Kemajuan Perumahan Johor.

Untuk makluman Yang Berhormat, bagi lantikan kontraktor, kualiti dan kelulusan pembinaan PPR adalah kuasa sepenuhnya KPKT atau di peringkat pusat. Waima begitu, untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri telah menjalankan sesi libat urus bersama pihak KPKT dalam membincangkan hala tuju PPR di negeri Johor. Sesi ini merangkumi garis panduan dan terma rujukan dalam ikatan bersefahaman program PPR dan penglibatan PKPJ, Perbadanan Kemajuan Perumahan Johor dalam pra pembinaan, pelaksanaan dan pasca pembinaan. Ianya bagi tujuan memastikan aspek, skop rekabentuk, komponen, spesifikasi dan kualiti bahan disemak dan disetujui selain komitmen KPKT dan pemaju dalam menambahbaik tempoh tanggungan kecacatan. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila.

YB Puan Marina binti Ibrahim (Skudai) : Sebagai seorang pemimpin kita pasti mengharapkan lebih banyak rumah PPR ataupun transit dibina di kawasan dengan tujuan untuk membantu mereka yang tidak berkemampuan atau terjejas kehidupan supaya dapat tempat duduk yang lebih baik. Jadi soalan saya, apakah kriteria pemilihan kawasan untuk pembinaan rumah PPR di sesuatu kawasan, adakah mengikut ketersediaan tanah bagi pembinaan projek PPR ataupun keperluan penduduk di sesuatu kawasan? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih kepada YB Skudai. Dah tentulah di peringkat kerajaan negeri mahupun peringkat kerajaan pusat, kualiti pembinaan satu-satu penempatan dah tentulah kita nak yang terbaik untuk rakyat Johor. Bila menyentuh tentang bagaimana pemilihan dari segi lokasi dan tempat, ia bergantung juga kepada penempatan yang mempunyai kepadatan yang tinggi. Kadang-kadang seperti yang ada sekarang ini, projek yang sedang berjalan dan sedang disiapkan ialah PPR Bandar Tenggara. PPR Bandar Tenggara ini PPR *landed* yang akan ditawarkan oleh penduduk di Bandar Tenggara. Begitu juga, PPR di Bandar Penawar. Bandar Penawar ada 2, satu untuk kakitangan awam, baik di peringkat kakitangan Johor dan persekutuan dan satu lagi adalah untuk orang awam.

Begitu juga ada beberapa PPR lagi seperti di Pasir Gudang, di Masai, di Johor Bahru dan di Sembrong dalam proses pembinaan, baru 5%. Dan yang terakhir, PPR yang dalam perancangan permohonan kepada KPKT ialah PPR Kluang. Jadi secara spesifiknya, kita tidak ada garis panduan untuk menempatkan atau membangunkan satu-satu PPR tetapi ia banyak bergantung di peringkat kepadatan atau permohonan yang dibawa oleh Ahli-Ahli Parlimen kepada Menteri. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput, Yang Berhormat Johor Jaya, tapi tak ada soalan tambahan.

YB Cik Liow Cai Tung (Johor Jaya) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 13.

Nyatakan kos, rancangan atau cara penyelesaian banjir kilat yang berlaku di Jalan Rosmerah Utama (di bawah jambatan, menuju ke Jalan Dedap) serta bilakah kali terakhir kerja-kerja penyelenggaraan sungai dijalankan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih Yang Berhormat Johor Jaya. Soalan Yang Berhormat Johor Jaya ialah mengenai rancangan atau cara penyelesaian banjir kilat yang berlaku di Jalan Rosmerah Utama serta bilakah kali terakhir kerja-kerja penyelenggaraan sungai dijalankan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kejadian banjir kilat yang berlaku di Jalan Rosmerah Utama adalah disebabkan oleh sistem perparitan tepi jalan yang tersumbat dengan sampah yang menyebabkan aliran air tidak dapat bergerak lancar. Kejadian banjir juga disebabkan

salah satu pembedung parit utama anak sungai Plentong, iaitu parit utama Taman Johor Jaya terhalang oleh pokok besar yang tumbang serta dihanyutkan air dan tersangkut di sebahagian pembedung ke kota Jalan Rosmerah Utama. Halangan tersebut menyebabkan kapasiti pembedungan kekurangan dan menyebabkan limpahan air di atas jalan Rosmerah Utama. Pihak MBBJ telah membersihkan pokok yang tersangkut dengan segera. Terdapat juga parit SAJ bersaiz lebih 600 mm yang terdapat dalam pembedungan yang juga menyebabkan halangan air dan berlaku banjir kilat.

Untuk rekod, kali terakhir kerja-kerja penyelenggaraan Sg. Plentong di kawasan ini ialah pada tahun 2016 yang dijalankan oleh Jabatan Pengairan dan Saliran dan 2018 oleh MBBJ. Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri Johor juga telah memasukkan kerja-kerja penyelenggaraan Sg. Plentong ini di dalam penyelenggaraan tahun 2023. Tetapi, apa pun kita tahu macam kekangan yang seperti mana yang saya telah nyatakan pada hari itu, ialah kita perlukan bajet yang lebih untuk kita buat penyelenggaraan lebih kerap. Tapi apa pun, hasil daripada satu MoU pada 28 Julai 2022 oleh MBBJ dan JPS membolehkan MBBJ dan JPS bergilir-gilir menyelenggara dan hasil daripada itu, MBBJ telah memperuntukkan kos sebanyak RM500,000.00 untuk menyelenggara kawasan tersebut dan MBBJ juga telah meluluskan bajet sebanyak RM1 juta untuk melaksanakan kerja-kerja penggalian mendapan di kolam tadahan di Taman Desa Tebrau yang termasuk dalam lembangan anak Sg. Plentong yang mengalir ke kawasan ini. Dan skop kerja akan dilaksanakan termasuk menggali dan membawa keluar mendapan ke tapak pelupusan MBBJ, membina tembok penahan konkrit, kolam takungan untuk memastikan kolam ini berfungsi dengan sempurna. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya ada soalan yang disenaraikan belum dijawab secara lisan, akan dijawab secara bertulis dalam Persidangan yang sama. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ini ditangguhkan hingga jam 11.30 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 11.10 pagi.

Persidangan disambung semula pada 11.30 pagi.

Jurutulis : **SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KEDUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2023) TAHUN 2022.**

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, hari ini adalah hari terakhir untuk Ahli-Ahli Yang Berhormat berbahas atas Rundingan Bacaan Kali Yang Kedua Bagi Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022.

Ahli-Ahli Yang Berhormat diberikan masa 15 hingga 20 minit. Saya mohon kerjasama semua agar mematuhi masa yang diberikan. Esok kita akan mula mendengar jawapan penggulangan daripada pihak kerajaan atas perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat.

Saya jemput, Yang Berhormat Mengkibol.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker kerana memberikan peluang untuk Mengkibol turut serta dalam Pembentangan Belanjawan Negeri Johor 2023. Mengkibol ingin merafak sembah dan dengan ucapan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim ibni Almarhum Sultan Iskandar, sempena Ulangtahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada 22 November yang lalu.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam ucapan Datuk Speaker, pada pagi semalam katakan paling penting juga ialah hubungan *federal* – negeri. Semoga kewujudan Kerajaan Perpaduan membawa manfaat lebih besar kepada rakyat Johor mengenai fokus *federal* – negeri wajar terus dibahaskan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat. Dengan ini, maka pertama-tamanya Mengkibol ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada EXCO Jawatankuasa

Kerja Raya Pengangkutan dan Infrastruktur, YB Mohamad Fazli yang telah membantu Mengkibol untuk melaksanakan projek pencahayaan jalan raya di Jalan FJ50 iaitu Jalan Batu Pahat – Kluang. Dan juga terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar kerana minitkan permohonan Mengkibol kepada EXCO YB Fazli.

Mengkibol juga mengambil amanat Perdana Menteri baharu, Datuk Seri Anwar Ibrahim semasa perjumpaan beliau bersama warga Jabatan Perdana Menteri bahawa perkhidmatan awam sebagai tunggak, tunggak negara dan di negeri Johor JCS juga sebagai tunggak. Sebagai tunggak dan sehubungan itu, semua penjawat awam diseru untuk bekerjasama serta membawa semangat islah iaitu perubahan ke arah kebaikan demi negara dan demi negeri. Beliau juga berkata kita tidak mungkin berjaya sekiranya tunggak perkhidmatan awam tidak sepenuhnya bersama saya. Di Kluang, bagi Mengkibol sama juga tidak mungkin Mengkibol mencatat banyak kejayaan sekiranya perkhidmatan awam terutamanya Majlis Perbandaran Kluang membantu Mengkibol untuk melaksanakan banyak projek yang membantu rakyat. Walau pun semasa pandemik selepas penukaran kerajaan pada tahun 2020 tahun 2021 masih perkhidmatan awam terus membantu demi menjayakan demi rakyat. Tahun 2023 dijangkakan akan menjadi tahun yang mencabar bagi ekonomi dunia dan juga ekonomi Malaysia. Oleh yang demikian, untuk membolehkan negeri tercinta ini berjaya mengharungi ujian ini, kerajaan negeri perlu menyediakan persekitaran yang kondusif bagi merancakkan semula ekonomi. Melangkah ke tahun 2023, dengan semangat baharu dengan suasana politik baharu yang mampu memberikan kestabilan dan reformasi tadbir urus yang lebih cekap dan berintegriti. Oleh itu, usaha merancakkan semula ekonomi perlu diterjemahkan di dalam perancangan belanjawan Johor dan menjadinya teras utama dalam setiap perancangan belanjawan negeri. Ucapan Mengkibol hari ini menyentuh 3 perkara utama, iaitu ulasan belanjawan, kedua projek pembangunan dan ketiga reformasi Dewan negeri Johor.

Pertama, ulasan belanjawan. Pengurangan peruntukan pembangunan. Ini satu isu yang Mengkibol rasa sangat penting dan serius. Kalau kita tengok anggaran perbelanjaan negeri Johor adalah RM1.7317 bilion. Namun begitu, jumlah peruntukan pembangunan 2023 hanya sebanyak RM600 juta atau pun 34.65% daripada jumlah keseluruhan. Ini merupakan pengurangan sebanyak 31% berbanding dengan peruntukan pada tahun 2020 atau *sorry* tahun 2022, iaitu RM870 juta. Ini merupakan peruntukan pembangunan yang paling rendah berbanding dengan tahun yang lepas. Tahun 2018 sebanyak RM615 juta, tahun 2019 sebanyak RM613 juta, tahun 2020 sebanyak RM780 juta semakin meningkat, dan tahun 2021 sebanyak RM850 juta. Jadi, tahun ini kita nampak satu kemerosotan yang sangat ketara, pada perbahasan sidang Dewan negeri ketika belanjawan negeri Johor tahun 2022 pada tahun lepas, Mengkibol telah mencadangkan peruntukan pembangunan yang dibentangkan pada ketika itu iaitu RM870 juta haruslah ditingkatkan kepada RM1.0 bilion, meningkat. Demi memberi lebih dorongan ekonomi kepada pemulihan ekonomi pasca wabak. Jadi, peruntukan-peruntukan pembangunan adalah sangat penting untuk mendorong pemulihan. Namun begitu, nampaknya peruntukan tahun hadapan semakin mengecil dan dikhuatiri tidak dapat memberikan impak positif terhadap pembangunan negeri Johor. Jadi, Mengkibol berharap agar kerajaan negeri dapat memberi perhatian dan membuat penambahan kepada peruntukan pembangunan.

Menurut analisis audit, baki terkumpul kumpulan wang disatukan pada akhir 2021 mengikut belanjawan adalah berjumlah RM2.245 bilion iaitu pengurangan sebanyak RM434.45 juta atau pun 16.2% berbanding RM2.679 bilion pada akhir tahun 2020. Maka, Mengkibol berharap agar Yang Amat Berhormat Menteri Besar dapat menyatakan kedudukan kewangan negeri yang terkini semasa ucapan penggulungan beliau. Juga pengurangan peruntukan JKR, JPS dan pengangkutan. Sehubungan dengan ini, pengurangan belanjawan bagi jabatan ini ketiga-tiga jabatan ini daripada RM147 juta pada tahun 2022 telah mengurangkan kepada RM115 juta pada tahun hadapan. Ini merupakan satu perancangan yang tidak selari dengan keperluan semasa kita menghadapi isu iklim ekstrem dan cuaca yang memberi kesan kepada banyak negara termasuk Malaysia. Pengurangan

ini adalah sebanyak 25% ini bermakna penurunan kualiti perkhidmatan, baikpulih dan pembangunan.

Strategi kedua dalam ucapan bajet, strategi kedua Teras Tadbir Urus, Penyampaian Perkhidmatan Yang Responsif. Mengulas mengenai strategi ini Mengkibol ingin menyatakan kualiti perkhidmatan pelanggan semasa bagi sebahagian jabatan yang pada ketika ini Mengkibol rasa amat mendukacitakan. Tindak balas yang perlahan dan ada kalanya tiada maklum balas langsung diberikan terhadap laporan aduan awam. Sebagai contoh, di kawasan saya Taman Gunung Lambak terdapat longkang yang pecah yang menyebabkan hakisan yang semakin teruk pada jalan raya dan mengakibatkan jalan raya itu pun ada runtuhan, menyebabkan kerosakan yang sangat serius. Sudah dilaporkan sejak tahun 2020, dua tahun yang lepas ya *imagine* sehingga sekarang kerosakan ini masih tidak dibaiki. Ini satu gambar yang saya ambil semalam. Yang begitu besar lubang dia boleh muat satu motosikal tapi sudah dua tahun, sudah tiga kali saya hantar surat kepada MPK tiada tindakan, *whatsapp* tiada tindakan, tiada respons, tiada jawapan, ini susah untuk kita sebagai Wakil Rakyat kita tersepit, kita tersepit. Aduan awam kita cuba menyelesaikan tetapi tiada maklum balas. Ini yang saya rasa sangat sedih, saya sudah masuk penggal kedua, saya sekarang rasa sangat sedih. Kita cuba bantu rakyat, tetapi mengapa perkhidmatan awam atau pun sebagai tunggak tidak membantu kita untuk menyelesaikan masalah ini? Adakah sebab kita di barisan pembangkang? Saya harap ini bukan sebab dia. Perkara seperti ini menyebabkan rakyat hilang keyakinan, ini membawa kesan kepada juga kewibawaan perkhidmatan awam juga, jabatan-jabatan kerajaan. Pihak yang bertanggungjawab sekurang-kurangnya saya merayu, sekurang-kurangnya perlulah menjawab surat-surat kami *at least* sekurang-kurangnya kita dapat maklum balik kepada pengadu apa yang berlaku. Mengkibol berharap, mengajak dan merayu kepada jabatan-jabatan ini dapat mempertingkatkan kualiti perkhidmatan aduan rakyat memberikan maklum balas dan tindakan untuk menyelesaikan aduan.

Hub Skill Johor, merujuk kepada inisiatif 1, *Hub Skill Johor*, kos pembinaan kampus latihan yang akan di bina ialah sebanyak RM107 juta. Soalan Mengkibol adakah ia akan dibiayai oleh YPJ atau kerajaan negeri? Mengkibol mencadangkan agar GLC seperti YPJ sepatutnya menanggung kos pembinaan ini. Gerak Kerjaya Johor 2023, Karnival TVET SMI 2023 dan Festival Usahawan Bangsa Johor. *Item 79, item 80, item 93*. Peruntukan sebanyak RM500 ribu untuk Gerak Kerjaya Johor, RM300,000.00 untuk Karnival TVET, RM1 juta untuk Festival Usahawan Bangsa Johor. Soalan saya ada apakah keberkesanan Gerak Kerjaya yang lalu? Adakah mereka akan membawa manfaat dan kita harus ada data menyokong keberkesanan program-program yang dianjurkan? Penambahbaikan infrastruktur pelancongan trek pendakian Gunung Lambak, *item 83* dan dalam ucapan Menteri Besar. Gunung Lambak merupakan lokasi ikonik di Kluang dan saya rasa gembira diberikan satu dana RM300 juta diperuntukkan untuk trek pendakian untuk Gunung Lambak. Mengkibol mencadangkan agar ia digunakan untuk menyediakan fasiliti bagi pendakian waktu malam. Ha, ini dapat menarik ramai pengunjung bermalam, pengunjung dari luar negara atau pun di tempat yang jauh bermalam di Kluang. Ini membawa kesan, dapat memaksimumkan kesan ekonomi.

Strategi kelima, Memperkasa Industri Makanan, *item 94*. Sebenarnya bagi memantapkan lagi atau menjayakan industri makanan atau pun menyelesaikan masalah *food security* adalah penting dan Mengkibol ingin mencadangkan dua strategi tambahan yang sangat kritikal.

1. Penyewaan tanah terbiar kerajaan untuk pertanian moden dengan teknologi moden dengan menggalakkan golongan pemuda pulang ke kampung halaman menggunakan teknologi moden, melibatkan diri dalam sektor pertanian moden.
2. Menyediakan fasiliti penyejukan dan penyimpanan. Mengapa ini penting, sebab ini menggalakkan pemprosesan hasil pertanian. Ini dapat menyerap dan simpan hasil

tani yang berlebihan. Dapat mengatasi masalah lambakan dan ia akan meningkatkan nilai hasil. Ini sangat penting.

Bahagian kedua projek pembangunan sekolah di Taman Seri Impian. Pada sidang Dewan yang lalu, bulan September, Mengkibol telah membawa isu mengenai pembinaan sekolah di kawasan Taman Seri Impian yang kini ada lebih kurang 7,000 unit rumah. Jawapan yang mengatakan analisis akan dibuat dan akan di bawa untuk permohonan pada tahun 2024, dua tahun kemudian. Jadi, maka dalam ucapan itu juga kata ini juga tertakluk kepada kelulusan dan keadaan kewangan semasa kerajaan negeri. Jadi, cadangan pembinaan sekolah ini saya rasa agak kritikal dan sebenarnya telah dimulakan ketika Rancangan Malaysia Ke-10 tahun 2011, tahun 2015, RMK-10. Malah, tapak sekolah SK yang seluas 13 ekar dan tapak sekolah SMK seluas 12.8 ekar pun sudah dikenal pasti. Justeru itu, Mengkibol sekali lagi mohon kerajaan negeri perlu menyokong usaha untuk pembinaan sekolah ini di satu bandar iaitu Taman Seri Impian yang mempunyai 7,000 unit rumah.

Projek penyambungan jalan VBC, Jalan Mengkibol, ini satu isu yang Mengkibol rasa sangat penting, paling penting yang telah saya bangkitkan dalam ucapan saya, soalan Dewan saya beberapa kali. Projek menyambungkan Jalan Mengkibol-Renggam ke Jalan Kota Tinggi melalui satu *Vehicle Box Culvert* atau VBC. Jalan sambung ini ke Jalan Sawi dan Jalan Kluang Indah cuma 500 meter, 500 meter tidak sampai 1 kilometer, dan ini dapat menyelesaikan masalah kesesakan. Dengan jalan pintas ini kenderaan tidak perlu melalui persimpangan lampu isyarat Jalan Mengkibol di depan *resident* rasmi Pegawai Daerah dan hasil lawatan tapak, perbincangan, pihak MOT dan kontraktor *double track* iaitu SIPP YTL pada tahun 2019 dan VBC ini pun di bina, di bina oleh SIPP YTL dengan kos RM2 juta secara CSR. Mereka tanggung kos ini demi kebaikan rakyat, mereka tanggung RM2 juta. Projek penyambungan jalan ini telah tergendala disebabkan oleh pandemik dalam dua tahun tiada perkembangan. Kini, sebagai menyahut semangat Kerajaan Perpaduan, projek ini wajar diteruskan dengan kadar segera. Kos penyambungan ini dianggarkan dalam lingkungan RM2 juta sahaja, RM2 juta. Dan, saya pernah cadang kalau berbanding dengan *Park Extreme* di Kluang, RM2 juta lebih baik kita buat jalan sambung ini.

Projek kecil ini berimpak kecil tapi dengan kos yang rendah dan saya pun sudah pun buat satu *online petition*, *air petition*. Saya kumpulkan tandatangan lebih 2,000 orang penduduk Kluang, di sekitar sana, lebih daripada 2,000 orang, semua sokong. Pihak kami juga maklumkan kepada pihak Yang Amat Berhormat Menteri Besar melalui beberapa surat dan saya juga surat pertama bulan Mei, surat kedua bulan Ogos, surat ketiga bulan September, surat keempat dengan ulasan dan nasihat pakar dan Jurutera Lebu Raya bulan September. Dan surat kelima pada 3 November. Dan semua surat ini semua saya sudah beri satu salinan kepada Set Pol Menteri Besar. Jadi, malangnya....

YB Speaker : Yang Berhormat ada dua minit lagi.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Tuan Speaker. Kalau ikut jawapan yang saya terima dari soalan Dewan, saya terima dari JKR, dikatakan pembinaan VBC tersebut gagal memenuhi keperluan minimum had ketinggian *vertical clearance height* iaitu 5.4 meter, alangkah adakah ini benar? Tanya kali kedua, jawapan yang sama, *height clearance* 5.4 meter, adakah ini betul?

Saya buat kajian dan saya tanya jurutera pakar, contoh kita tengok ini, ini gambar Jalan Parlimen, Jalan Parlimen ada satu VBC juga, *Vehicle Box Culvert* dengan ketinggian 4 meter, kepada mereka yang pergi ke Parlimen boleh ambil perhatian, 4 meter adakah ini perlu dirobohkan? Di atas ada laluan untuk komuter dekat Bank Negara, kononnya ada orang yang membantah, dia kata ini untuk laluan air sahaja, ini untuk laluan basikal, terlalu sempit, adakah terlalu sempit? Mengkibol ambil gambar ini, tengok dua kereta boleh muat, dikatakan ini untuk laluan basikal jadi tidak memenuhi speks, tidak boleh bina, banyak alasan. Dan Mengkibol rasa sangat *fed up*, sangat sedih, ini untuk kebaikan rakyat, tapi

banyak halangan. Saya rasa sangat sedih, pada ketika saya pernah fikir, saya nak letak jawatan, mengapa projek yang baik dibantah dengan alasan-alasan yang begitu *ridiculous*? Mengkibol dimaklumkan pihak JKR, tak sesuai dan sebagainya. Terima kasih juga kepada Pegawai Daerah juga panggil satu mesyuarat koordinasi dan saya harap, saya dapat, saya boleh dapat satu jawapan positif daripada pihak Jabatan...

YB Speaker : Yang Berhormat masa tamat.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Mohon satu minit lagi boleh?.

YB Speaker : Sila duduk Yang Berhormat. Masa sudah habis.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Ok, terima kasih Datuk Speaker, terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Stulang.

YB Tuan Chen Kah Eng (Stulang) : Terima kasih Datuk Speaker. Sebelum memulakan perbahasan, patik ingin merafak sembah ucapan selamat Hari Ulang Tahun Hari Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar. Terima kasih kerana memberi peluang kepada Stulang untuk menyertai perbahasan Belanjawan kali ini.

Tahniah diucapkan kepada Menteri Besar kerana membentangkan belanjawan yang pertama beliau dengan menggariskan strategi dan inisiatif dengan terperinci. Harapan besar semua Ahli Dewan Negeri ini adalah semua ini boleh dilaksanakan mengikut jadual dan masa yang ditetapkan. Tahniah juga diucapkan kepada Datuk Seri Anwar Ibrahim atas pelantikan beliau sebagai Perdana Menteri yang ke-10. Buat kali pertamanya, terbentuknya Kerajaan Perpaduan di Malaysia dan pembentukan Kerajaan Perpaduan ini telah membuka landskap politik baru di Malaysia, di mana parti-parti politik yang mempunyai pendirian yang berlainan sekarang perlu duduk bersama untuk bekerjasama dalam pentadbiran negara.

Bentuk kerjasama ini saya rasa, kita perlu sama-sama pelajari kerana kita tidak ada pengalaman sebegini pada masa lampau. Saya rasa ini adalah ujian untuk negara dan pemimpin kita kerana adalah senang untuk bermuafakat atau menjalankan tugas sesama sendiri atau sesama parti politik yang sama tetapi adalah mencabar apabila kita perlu mengubah cara berpolitik kita yang sudah biasa. Sebagai penggubal dasar, kita perlu berpolitik dengan lebih holistik dan sentiasa berfikir dari sudut perspektif yang berbeza. Justeru itu, semangat kerjasama dwi partisan di antara kerajaan negeri dan pembangkang negeri Johor perlu diperkukuhkan demi kelancaran, kemakmuran dan kesejahteraan Johor.

Harapan kami adalah kerjasama baru Barisan Nasional dan PH di peringkat persekutuan boleh dijadikan panduan dalam apa jua bentuk yang bersesuaian agar muafakat yang lebih matang boleh dijalinan untuk membincangkan hala tuju pembangunan negeri. Yang Berhormat Sri Medan juga ada mengatakan bahawa carilah yang baik dalam buruk orang itulah akhlak, carilah buruk dalam diri sendiri dan perbaiki itulah ikhlas namanya. Saya rasa ini caranya kita memulakan kerjasama yang lebih intim, kerana saya rasa semua orang lebih suka bekerja dalam atmosfera yang mendukung kebaikan dan pendamaian. Di mana kusut diselesaikan, keruh diperjernih. Jadi, banyak perkara memerlukan usaha sama kerajaan persekutuan dan negeri. Contohnya isu kewangan, penurunan kuasa, pelaburan, kawal selia sempadan, pengangkutan, pelancongan dan sebagainya dan saya rasa pasti setiap kementerian mesti ada kaitannya dengan kerajaan negeri.

Jadi, Menteri amat memerlukan *input* dan nasihat MB, pasti. Dan, saya rasa MB juga amat memerlukan pemeriksaan dasar peringkat pusat. Bukan itu sahaja, di peringkat pelaksana juga melibatkan agensi atau badan yang pelbagai dari persekutuan dan negeri. Lantaran itu, kerjasama yang lebih matang perlu dipupuk. Justeru itu, kami sebagai pembangkang

akan terus memainkan peranan kami sebagai pembangkang yang konstruktif, sebagai pelengkap kepada kerajaan serta memberikan cadangan dasar yang membina.

Stulang ingin membagikan beberapa isu yang berkaitan dengan isu sempadan, CIQ, pengangkutan awam Johor Selatan serta ekonomi setempat Johor Bahru. Tahniah kepada kerajaan pusat dan negeri kerana mengambil inisiatif memperbaiki kelancaran tadbir urus sempadan Malaysia – Singapura. Untuk merancakkan ekonomi Johor Selatan dan Johor, kelancaran trafik di sempadan dan Bandaraya Johor Bahru adalah sangat penting. Kami mahu melihat, kita mahu melihat, saya rasa semua orang mahu melihat sempadan dengan aliran orang yang banyak dan sibuk tetapi bukannya sesak.

Yang pertama, adalah saya cuba bangkitkan sekali di sini adalah berkenaan dengan penambahan tenaga kerja untuk Imigresen di CIQ. Stulang menyeru pihak kerajaan agar menambah bilangan kakitangan Jabatan Imigresen agar kaunter yang lebih boleh dibuka dan kerahan balik tenaga. Kerahan balik tenaga maknanya mereka yang dipindah, dipindah keluar semasa PKP di sempadan perlulah disempurnakan secepat mungkin untuk menampung keperluan atas aliran pengembara yang kian meningkat. Ini juga boleh, membolehkan agar kaunter yang lebih boleh dibuka semasa waktu puncak.

Belanjawan juga ada menyentuh tentang penambahbaikan di CIQ BSI. Saya mencadangkan kerajaan negeri atau kerajaan pusat memandang serius kepada perkara yang sangat penting dalam Bangunan CIQ BSI dan KSAB. Iaitu tandas awam perlu dinaik taraf, tandas awam perlu dinaik taraf. Saya sering mendapat keluhan daripada para pengguna bahawa tandas di CIQ tidak selesa, mangkuk tandas rosak, orang awam terpaksa beratur panjang dan sering kali tidak bersih juga. Jadi, *clearance* pun nak beratur panjang, masuk tandas pun kena beratur panjang. Jadi, pintu masuk ini merupakan imej negara dan amat perlu untuk kerajaan memastikan keselesaan para pengguna apabila mereka mempunyai kecemasan semula jadi. Saya harap belanjawan kali ini boleh selitkan ataupun tambah bahagian ini ataupun *road charge* yang dikutip boleh pun digunakan untuk tujuan tersebut. Belanjawan pun ada lebihan RM2 juta lebih, saya rasa bolehlah selitkan bahagian ini kerana saya sentiasa mendapat *feed back* bahawa pintu masuk tandas kita tidak bersih.

Jadi, tahniah dan terima kasih kepada semua pihak yang menjalankan usaha menggabungkan kaunter JIM, PLUS, JPJ yang mampu membantu kelancaran trafik demi mengelakkan kesesakan di CIQ BSI. Saya masih ingat lagi, pengalaman saya empat tahun yang lalu apabila cadangan ini diketengahkan, cabaran adalah koordinasi dan kekangan antara jabatan. Walaupun mengambil masa yang panjang, agak lama, tetapi akhirnya masih boleh mencapai kata sepakat. Justeru itu, saya rasa Penubuhan Agensi Tunggal ataupun *Coordinated Manage Boarder Management* masih lagi relevan untuk kawal selia sempadan yang lebih berkesan bagi menghadapi cabaran masa depan.

Dan berkenaan dengan pengangkutan awam di sekeliling CIQ BSI, di sekeliling sempadan, salah satu cadangan saya adalah saya rasa ini pun pernah diketengahkan tapi belum direalisasikan iaitu R&R Pandan boleh dimanfaatkan dengan sebaik-baiknya ia boleh memainkan peranan sebagai *staging area* untuk mengurangkan trafik semasa waktu puncak di Bangunan CIQ BSI. Maknanya, apabila ada kesesakan di EDL, sebelum masuk CIQ BSI, maka kereta atau lori bolehlah berhenti dulu di R&R Pandan. Kemudian R&R Pandan, kita boleh menyediakan *shuttle bus* berkala yang kerap untuk mereka yang meletak kenderaan, baik motor ataupun kenderaan di RNR Pandan. Untuk tujuan ini, penyediaan tempat letak kereta, motosikal yang lebih luas atau terurus adalah perlulah. Ini juga boleh mengurangkan masalah ketidakcukupan letak kereta atau motosikal di sekitar Johor Bahru dan Bangunan CIQ BSI.

Jadi, masalah ketidakcukupan tempat *parking* kereta dan motosikal ini, masalah ini telah pun lama dan masih berlaku dan dijangkakan akan menjadi semakin rumit pada masa depan sekiranya tiada jalan penyelesaian khusus lebih-lebih lagi apabila RTS mula

beroperasi pada tahun 2026. Jadi, cadangan saya adalah membina tempat parkir kereta atau motosikal bertingkat atau mencari tapak dalam lingkungan radius 3 hingga 5 kilometer dari pusat Bandar Johor Bahru yang sesuai untuk dijadikan tempat parkir yang dilengkapi dengan perkhidmatan *bus shuttle* bercover yang lengkap. Dan memang untuk cara penyelesaian jangka panjang adalah menggalakkan penggunaan perkhidmatan pengangkutan awam.

Bagi pihak swasta pula, saya juga lihat ada banyak yang pihak swasta yang menyediakan tempat parkir di sekitar CIQ, yang bukan dalam lingkungan jarak pejalan kaki iaitu *walking distance* tetapi agak menghampakan, ada beberapa kosong, tak ada orang yang meletak kereta sana. Saya menyeru agar mereka mempertimbangkan menyediakan perkhidmatan *shuttle*. Ini praktikal kerana ia menggalakkan orang tidak menumpukan *parking* di sekeliling pusat bandar Johor Bahru, di sekeliling CIQ BSI, ia juga boleh meningkatkan bisnes parkir mereka.

Saya cukup yakin kerajaan persekutuan dan negeri pasti akan meletakkan tugas merencanakan ekonomi tempatan Johor Bahru, sempadan sebagai satu agenda utama. Saya rasa ini cukup penting kerana ekonomi Johor Bahru ini akan memacu kepada perkembangan ekonomi Johor. Rakyat mengharapkan ekonomi yang lebih mantap, agar nilai mata wang Ringgit Malaysia lebih berdaya saing. Saya rasa kalau kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri mampu bekerjasama dengan baik dalam memacu ekonomi, dengan pelaburan yang lebih agresif, saya rasa *1 Dollar Singapura* dengan RM2.80 dalam masa lima tahun bukan sesuatu yang mustahil, *1 Dollar Singapura*, RM2.80 dalam masa lima tahun, saya rasa bukan sesuatu yang mustahil.

Ni YB Perling juga ada menyentuh tentang konsep *Greater Johor Bahru* yang menyentuh tentang pewujudan pekerjaan, Yang Berhormat Benut juga mengatakan keadaan ramai yang datang ke Johor dari negeri jiran, daripada *middle to lower income* dan mengharapkan lebih ramai yang datang dari *middle to upper income*. Jadi, dalam merencanakan ekonomi tempatan Johor Bahru, sempadan ini, objektif kita mesti jelas, saya rasa kita perlu meningkatkan ya dengan usaha dengan kerjasama semua pihak, meningkatkan kadar bermalam para pelancong di Johor. Setakat ini purata kadar bermalam di Johor adalah saya rasa, 1.0% lebih sahaja, 1.0 lebih hari sahaja. Jadi, kalau kita boleh membiarkan pelancong bermalam di Johor, lebih dari dua malam, saya rasa ada bantu dalam ekonomi kita. Jadi, ini perlu disusuli dengan meningkatkan produk atau produk pakej pelancongan tempatan, agar para pelancong yang datang bukan hanya untuk transit sahaja. Jadi PBT-PBT saya rasa juga perlu memainkan peranan yang berkaitan dalam fasilitasi lesen perniagaan agar Johor Bahru mampu menjadi tempat yang bisnes *friendly*.

Dan langkah yang keempat, memperbaiki pengangkutan awam di Tambak Johor, kita tidak boleh membiarkan pelawat tunggu berjam-jam di pintu masuk. Kemudian ada orang yang merungut kepada saya bahawa sekali sekala ada mereka didapati apabila beratur panjang, ada pegawai yang mengatakan bahawa kalau tidak puas hati, boleh balik, boleh putar balik, jadi saya rasa kita perlu membaiki, membaiki keadaan ini.

Kemudian yang kelima, menarik pelabur berteknologi dan berimpak tinggi demi mencipta peluang pekerjaan dengan gaji yang lebih dan juga menarik golongan *upper income*. Yang keenam, merencanakan ekspo-ekspo perniagaan untuk menarik golongan *upper income*, merencanakan acara seminar kebudayaan, pameran dan sebagainya yang berbentuk peringkat kebangsaan dan antarabangsa supaya lebih ramai orang datang ke Johor. Dan Lapangan Terbang Senai juga perlu memainkan peranan, jadi kita memerlukan lebih banyak laluan terus antarabangsa untuk menarik, menarik lebih ramai pengunjung ke Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, berkenaan dengan banjir, saya di sini hanya ada satu cadangan sahaja. Terima kasih kepada JPS juga, kerana ada usaha mendalami sungai untuk mengurangkan risiko banjir, terima kasih. Dan, saya rasa kerajaan negeri dan Pejabat

Daerah mempunyai maklumat atau data, di mana kawasan-kawasan yang ditimpa banjir kilat atau berisiko tinggi dilandai banjir. Untuk jangka masa panjang, Stulang mencadangkan agar NGO-NGO atau persatuan-persatuan yang mempunyai tekad atau rela menjadi tempat tersebut sebagai kawasan angkat banjir. Maknanya, apabila berlaku banjir, NGO atau persatuan tersebut akan mengerakkan ahli-ahli mereka untuk membantu, inisiatif ini akan membolehkan mangsa banjir akan dibantu sebaik sahaja banjir berlaku, kerana jalinan dan persediaan awal boleh dilakukan. Untuk tujuan ini, Stulang rasa kerajaan bolehlah dengan kerjasama pemimpin tempatan mula mencari dan mengenal pasti persatuan-persatuan yang berminat untuk mengambil bahagian.

Jadi kesimpulannya, Yang Berhormat Datuk Speaker, kesimpulannya, Stulang mengharapkan kerjasama dwipartisan yang berkesan untuk sama-sama kita membangunkan negeri Johor dan memberi nafas baru kepada Malaysia dan cadangan juga saya dalam penambahbaikan infrastruktur pengangkutan awam Johor Bahru dan Tambak Johor dan pentingnya membangunkan ekonomi setempat Johor. Dan dalam isu banjir juga saya mengharapkan penglibatan NGO dalam membantu mangsa banjir kerana penglibatan NGO ini saya rasa memang membantu kerajaan kerana dari segi orang dan kakitangan kita pun kadang-kadang kerajaan mungkin tidak memadai, kalau ada NGO yang membantu mereka boleh membuat persediaan awal, saya rasa ini akan lebih berkesan. Jadi dengan ini saya mengakhiri ucapan saya. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih YB Stulang. Dijemput Jementah.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Salam sejahtera dan selamat tengah hari Yang Berhormat sekalian. Terima kasih atas keizinan kepada saya selaku ADUN Jementah untuk melanjutkan perbahasan saya di Dewan yang mulia ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Jementah difahamkan bahawa anggaran penduduk yang berusia 21 hingga 40 di kawasan Segamat setakat Julai 2022 adalah lebih kurang 60,000 orang. Golongan belia ini merupakan golongan yang terbesar di kawasan Segamat dan merupakan sumber manusia utama di kawasan ini. Namun, keperluan asas golongan ini masih terabai. Kebanyakan daripada golongan ini merupakan peraih rezeki solo bagi keluarga masing-masing. Suara dari golongan belia ini menyatakan bahawa mereka menghadapi kesuntukan kewangan terutama selepas pandemik. Kos kehidupan yang semakin berat mengakibatkan golongan belia ini tidak mampu memiliki rumah sendiri apatah lagi kadar pinjaman bank yang semakin meningkat amat membebankan golongan tiang negara ini. Kajian menunjukkan bahawa Singapura menjadi destinasi pilihan bagi warga Malaysia yang mencari kerja khususnya di Johor. Bukan sahaja disebabkan mata nilai wang yang lebih tinggi tetapi kerana tawaran gaji lumayan sekitar lima kali ganda, selain faktor kedudukannya yang berjiranan. Kebanyakan belia terpaksa mencari kerja di Singapura bagi menanggung kos kehidupan keluarga. Adalah difahamkan pembinaan rumah mampu milik merupakan salah satu dorongan bagi mengekalkan bakat dalam tempatan. Jikalau mereka memiliki rumah, maka mereka lebih cenderung untuk mengekal di tempatan sebab kos kehidupan di tempatan adalah lebih rendah dibandingkan kos kehidupan di bandar. Tambahan lagi, ahli-ahli keluarga yang menduduki berdekatan lebih menggalakkan mereka untuk menetap di tempatan.

Akan tetapi seperti yang dijawab oleh Yang Berhormat JKT Perumahan dan Kerajaan Tempatan pada 4 Disember 2022 yang lalu, bahawa tiada projek pembinaan rumah mampu milik di kawasan Segamat buat masa ini. Dan seperti dalam teks ucapan pembentangan Belanjawan 2023 Yang Berhormat, Yang Amat Berhormat Menteri Besar tiada sebarang rancangan pembinaan rumah mampu milik di kawasan Segamat dalam tahun 2023. Ini amat mengecewakan para penduduk di sekitar Segamat. Walau bagaimanapun, Jementah mewakili golongan belia ini menyeru supaya kajian dan penyelesaian bagi mengatasi

rintangan bagi pembinaan rumah mampu milik di Segamat dapat dilaksanakan dalam masa yang terdekat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dari hari pertama sesi perbahasan di Dewan ini sekurang-kurangnya empat Ahli Dewan membangkitkan isu banjir di kawasan masing-masing. Di sini Jementah juga mengambil kesempatan membangkitkan isu infrastruktur di kawasan Jementah dan Segamat sekali lagi khususnya sistem perparitan di kedua-dua kawasan ini. Banjir kilat yang kerap berlaku bukan sahaja membawa kerugian dari segi harta kepada para penduduk tetapi juga mengancam keselamatan para penghuni serta membawa kesulitan kepada mereka. Banjir kilat yang berlaku di Kampung Permatang Panjang pada minggu pertama November yang lepas menyebabkan para penduduk terpaksa menggunakan jalan alternatif. Pembinaan rumah *home stay* di kampung tersebut tergendala disebabkan jalan utama banjir. Ini membawa kerugian kepada para pemilik. Sistem perparitan yang tidak sempurna merupakan punca kejadian banjir kilat di kampung tersebut. Begitu juga sistem perparitan di Pekan Jementah. Kondisi longkang atau parit utama semakin membimbangkan. Didapati bahawa beberapa kejadian tebing longkang utama yang berdekatan di Lorong 2, Lorong 10, Lorong 11, Lorong 17 di Kampung Baru Jementah dan Jalan Nuri, Taman Ria Jementah runtuh. Ini amat membimbangkan penduduk. Pembinaan yang lama dan pengaliran air yang tidak lancar merupakan faktor utama tebing tersebut runtuh. Banjir kilat yang berlaku pada 25 Oktober dan 13 November tahun ini di Jalan Tan Siew Fan, Kampung Abdullah juga disebabkan oleh sistem perparitan yang ketinggalan zaman. Sistem perparitan yang tidak terancang dan tidak seragam dari segi saiz dan bahan binaan menyebabkan banjir berlaku dan air sukar untuk mengalir keluar.

Sistem perparitan di kawasan berkenaan tidak terancang kerana kawasan itu dibina sekurang-kurangnya 30 tahun yang lepas. Situasi ini bertambah teruk atas kerja-kerja tanah projek landasan berkembar Perkhidmatan Tren Elektrik (ETS) Gemas – Johor Bahru yang sedang dijalankan. Sistem perparitan di sekitar kawasan ini tidak lagi mampu menampung sistem pengaliran yang semakin meningkat disebabkan semakin banyak perumahan dibina. Banjir kilat yang berlaku pada 3 Disember 2022 di Jalan Ah Tong, Jementah juga melibatkan sekurang-kurangnya lima rumah di kampung tersebut. Kejadian tersebut berlaku disebabkan oleh limpahan air dari Sungai Siput yang tersumbat. Penduduk di sekitar kawasan tersebut telah mengadu tentang maslaah sungai tersebut pada 19 November 2022 sebelum banjir kilat berlaku dan Jementah telah menyalurkan kerisauan mereka kepada pihak JPS tempatan pada hari yang sama. Akan tetapi kenyataan dari pihak JPS bahawa tiada peruntukan bagi masa yang tersingkat ini disebabkan sistem perakaunan negeri yang sedia ada.

Adalah difahamkan bahawa perunding telah dilantik bagi kajian dan reka bentuk bagi menaik taraf sistem saliran di kawasan jajaran Sungai Siput dan dijangka akan lengkap pada bulan ini. Maka, Jementah ingin mempertanyakan bilakah laporan kajian tersebut akan dikemukakan dan bilakah sistem perparitan di Pekan Jementah akan dinaiktarafkan sedangkan masalah ini sudah berterusan bertahun-tahun dan laporan pengaduan telah disalurkan beberapa kali? Jementah memohon supaya sistem perakaunan negeri dikaji dan dipertingkatkan bagi mengatasi rintangan yang menyebabkan masalah bencana semula jadi semakin kritikal.

Menjelang 9 bulan mentadbir, masih tiada rancangan yang strategik atau penyelesaian yang lengkap bagi mengatasi masalah banjir di negeri Johor diumumkan. Sedangkan sejumlah RM71 juta dicadangkan dalam Belanjawan 2023 bertujuan pengurusan banjir dan saliran serta RM42 juta diperuntukkan kepada JPS bagi kerja penyelenggaraan parit dan saliran. Adakah bajet ini termasuk penaiktarafan jajaran Sungai Siput? Jementah memohon supaya perancangan yang lebih sempurna boleh dilaksanakan dalam masa yang terdekat bagi menaiktarafkan sistem perparitan bukan sahaja di kawasan Jementah dan Segamat tetapi di seluruh negeri Johor untuk mengelakkan masalah banjir yang lebih teruk berlaku.

Yang Berhormat Datuk Speaker, memandangkan bilangan penduduk di Segamat semakin meningkat, Jementah menyeru supaya pihak kerajaan negeri mengkaji dari semua aspek termasuk keperluan semasa dan peruntukan semasa bagi pembinaan serta pembangunan kemudahan sukan di Segamat. Keperluan kompleks sukan amat penting bagi membolehkan penduduk di tempatan menjalankan aktiviti sihat pada masa lapang. Buat masa ini, Segamat tidak mempunyai kompleks sukan untuk aktiviti sukan seperti bola sepak, olahraga, badminton dan lain-lain bagi tujuan beriadah dan juga bersukan. Meskipun bilangan penduduk yang bertambah, kesedaran untuk sentiasa melakukan aktiviti riadah dan juga bersukan adalah penting untuk meningkatkan tahap kesihatan mereka.

Obesiti bukan lagi isu semasa. Hasil kajian Tinjauan Kebangsaan Kesihatan dan Morbiditi (NHMS) yang dijalankan setiap empat tahun mendapati 50.1% rakyat Malaysia mencatatkan berat badan berlebihan dengan 19.7% daripada mereka menghadapi masalah obesiti pada 2019. Obesiti adalah masalah kerana ia meningkatkan risiko seseorang mengalami banyak masalah kesihatan dan menyebabkan penyakit seperti diabetes, penyakit sakit jantung, tekanan darah tinggi, kolesterol tinggi, strok dan lain-lain. Kajian juga menunjukkan bahawa orang yang obesiti mati lebih muda daripada orang yang mempunyai berat badan optimum.

Aktiviti fizikal merupakan salah satu cara bagi mengatasi masalah obesiti. Masyarakat Segamat terutamanya golongan muda amat memerlukan kompleks sukan untuk bersenam bagi menjaga kesihatan. Kompleks sukan yang disempurnakan dengan kemudahan sukan terkini juga mampu membantu Segamat melahirkan jaguh sukan bertaraf dunia dari kalangan anak tempatan. Dengan adanya kompleks sukan, ia akan memberi manfaat kepada seramai 87,000 orang pemuda di bawah umur 50 di sekitar bandar Segamat dan menggalakkan generasi muda dan masyarakat Segamat menikmati gaya hidup sihat. Oleh yang demikian, satu kajian terperinci perlu dijalankan untuk merancang dan membina kompleks sukan ini bagi memastikan kemudahan yang disediakan itu nanti akan memberi manfaat kepada keseluruhan komuniti termasuk penduduk dan atlet-atlet sukan prestasi tinggi.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk pengetahuan Yang Berhormat sekalian, dalam tahun 2022 sebanyak RM452,666.00 diagihkan oleh Pejabat Pertanian Segamat kepada petani-petani. Antaranya di bawah skim Projek Pembangunan Jangka Panjang, Projek Pembangunan Jangka Pendek, Projek Pembangunan Industri Sayuran, Projek Pembangunan Tanaman Kontan, Projek Pembangunan Komoditi Berpotensi, Projek Pembangunan Industri Kelapa, Projek Pembangunan Pertanian Moden, Projek Perintis Keusahaaan Pertanian Johor dan Projek Industri Asas Tani. Peruntukan di bawah peruntukan negeri ini telah memanfaatkan sebanyak 64 orang petani. Namun, memandangkan Jementah akan diperkembangkan menjadi salah satu hab pertanian yang terpenting dalam Malaysia, peruntukan tersebut adalah amat tidak mencukupi. Jumlah petani Segamat telah bertambah lebih kurang 30% dalam tahun 2022 dan jumlah ini dijangka akan bertambah lagi di bawah dorongan dan usaha Pejabat Pertanian Segamat bagi menggalakkan lebih banyak pemuda pemudi untuk menyertai industri ini.

Oleh yang demikian, Jementah memohon supaya pihak kerajaan persekutuan mengkaji semula jumlah peruntukan bagi Segamat dan mempertimbangkan penambahan jumlah peruntukan bagi kepada Pejabat Pertanian tempatan. Ini bukan sahaja dapat memanfaatkan golongan petani sedia ada tetapi juga akan menggalakkan lebih banyak pemuda untuk menyertai dalam industri pertanian tempatan. Meskipun PKP telah dialihkan lebih kurang setahun, ekonomi negara kita masih terjejas. Suara dari para pemuda di Segamat bahawa mereka terpaksa bekerja *e-hailing* atau bekerja sambilan sebab tiada peluang yang lebih baik bagi mereka yang hidup di tempatan. Golongan ini lebih berminat dalam bidang usahawan akan tetapi golongan ini menemui masalah kesuntukan modal serta pengetahuan dan kepakaran usahawan. Dengan adanya peruntukan daripada Pejabat Pertanian yang bertambah ini akan memperkasakan keupayaan dan kemahiran golongan ini bagi menceburi bidang keusahawanan dalam industri pertanian. Segamat merupakan satu

bandar yang terletak di pedalaman dan kebanyakan sumber kewangan bagi penduduk tempatan amat bergantung kepada industri pertanian. Maka, Jementah memohon pihak kerajaan persekutuan mengambil berat tentang isu ini dan memberikan lebih tumpuan kepada golongan petani di Segamat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Jementah ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor atas pembentangan Belanjawan 2023 yang bertema, Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat. Bajet ini bukan sahaja merupakan prihatin kepada Bangsa Johor tetapi bertujuan memperkembangkan negeri yang tersayang ini. Walau bagaimanapun, beberapa perkara perlu kita meninjau dengan lebih terperinci bersama-sama. Perkara 38, ketiga dalam teks ucapan Belanjawan Yang Amat Berhormat menyatakan tentang langkah atau inisiatif yang akan dilaksanakan bagi meningkatkan hasil negeri melalui cadangan pelupusan tanah secara tender terbuka bagi tanah-tanah kerajaan yang berpotensi dan mempunyai nilai komersil. Ini merupakan satu inisiatif yang bersifat pisau bermata dua. Jementah menyeru supaya semua pihak dapat mempertimbangkan dan mengkaji pro dan kontra tentang langkah ini.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat sekalian, Bangunan Penjara Pudu yang penuh dengan sejarah dan menjadi mercu tanda Kuala Lumpur serta sarat menyimpan 1001 kisah dan tauladan kepada negara ini terpaksa ditutup pada tahun 1996 setelah berjasa lebih 100 tahun dan dibuka menjadi muzium yang terbuka kepada orang awam. Pada Jun 2010, dinding timur Kompleks Penjara Pudu telah dirobohkan untuk memberi laluan kepada projek melebarkan jalan. Menjelang Disember 2012, semua bangunan di dalam Kompleks Penjara Pudu telah dirobohkan bagi pembangunan infrastruktur dan komersil. Penjara Pudu yang dibina semasa zaman penjajahan British merupakan salah satu penjara yang terkemuka di Malaysia. Walaupun ia merupakan salah satu sejarah hitam negara kita, dan bukan sesuatu yang dibanggakan ia masih mencatatkan bab yang penting dalam buku sejarah yang tidak dapat kita basmikan. Dan sejarah itulah yang sentiasa mengingatkan kita mendukung rukun negara bagi demi kemesraan dan keharmonian negara kita dan kebebasan rakyat. Reaksi daripada orang awam positif dan negatif bergaul ketika berita pelupusan Penjara Pudu ini diumumkan. Kerajaan persekutuan pada masa itu, menolak permohonan dari mantan Ahli Parlimen Bukit Bintang supaya usul ini dibentang dalam Dewan Rakyat. Hakikatnya kerajaan persekutuan menegaskan keputusan tersebut tanpa mengambil peduli rungutan rakyat. Lantaran ini Jementah menyeru supaya pihak kerajaan negeri menjalankan kajian dan soal selidik sepenuhnya bagi sebarang pelupusan tanah kerajaan untuk mengelakkan kerusuhan dan kekecohan daripada akar umbi. Jementah juga memohon supaya sebarang pelupusan tanah dibentang di dalam Dewan yang mulia ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, strategi ke 4 dalam Belanjawan 2023 yang di bentang oleh Yang Amat Berhormat pada 1 Disember yang lepas menegaskan kepentingan perpaduan Bangsa Johor. Jementah mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat yang berfikiran terbuka dan menjaga kebajikan Bangsa Johor tanpa mengira kaum dan latar belakang. Akan tetapi secara rendah diri, Jementah memohon supaya Yang Amat Berhormat mentaklimatkan secara terperinci berkenaan inisiatif nombor 7 dalam strategi ini iaitu Inisiatif Memperkasakan Kerohanian dan Kebajikan Masyarakat Tiong Hua, India dan lain-lain. Jementah ingin mempertanyakan apakah dasar atau aplikasi peruntukan yang sebanyak RM12 juta tersebut disalurkan? Jementah memohon supaya Yang Amat Berhormat mempertimbangkan peruntukan yang mempunyai tujuan yang mulia ini diagih oleh setiap Ahli Dewan Negeri sedangkan Ahli Dewan Negeri merupakan Wakil Rakyat yang lebih berdekatan dengan akar umbi. Wakil Rakyat juga merupakan orang yang lebih sesuai dilantik untuk mengagihkan peruntukan tersebut untuk mengelakkan kejadian penyalahgunaan peruntukan tersebut.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan Yang Berhormat sekalian, RM12 juta ini bukan merupakan satu nilai yang kecil. Jikalau kejadian penyelewengan berlaku ini bukan sahaja membawa impak yang negatif kepada komuniti tempatan, membawa kerugian kepada

Bangsa Johor tetapi menjejaskan reputasi para barisan Ahli Dewan Negeri. Justeru, Jementah memohon supaya Yang Amat Berhormat mempertimbangkan bahawa pengagihan peruntukan Perpaduan Bangsa Johor ini dianugerahkan kepada setiap Ahli Dewan Negeri secara rata. Sebagai gulungan pembahasan ini, izinkan Jementah membaca satu perenggan dari surat khabar *News Strait Times* yang bertarikh 6 Disember 2022. *Johor UMNO Deputy Chairman Datuk Nur Jazlan Mohamed has claimed that more members of the party and Barisan Nasional would become victims of "political persecution" if they refuse to join the unity government.* Dimohon barisan pentadbiran negeri Johor menghadam fakta yang dibangkitkan oleh Datuk Nur Jazlan Mohamed. Sekian pembahasan Jementah. Terima kasih.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Tiram, eh Layang-Layang. Minta maaf ya.

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd Rahim (Layang-Layang) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. (Bacaan Selawat). Yang Berhormat Datuk Speaker, saya bersyukur kehadiran Allah SWT dan berterima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker di atas ruang dan peluang yang diberikan pada sidang kali ini untuk berbahas tentang belanjawan yang telah pun dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor beberapa hari yang lalu. Saya ingin juga merakamkan, merafak sembah ucapan setinggi-tinggi tahniah sempena Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang DiPertuan Bagi Negeri dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim yang jatuh pada tarikh 22 November 2022 yang lalu semoga Allah SWT melanjutkan usia Duli Yang Maha Mulia Tuanku dan bertambah-tambah juga darjah dan kemuliaan. Dan saya juga ingin merakamkan ucapan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor, Datuk Onn Hafiz Ghazi kerana berjaya membentangkan Belanjawan Negeri Johor 2023 dengan jayanya. Walaupun belanjawan yang telah dibentangkan tadi kita mendengar ramai di kalangan wakil-wakil rakyat, Ahli-Ahli Dewan yang telah membahaskan kerana membangkitkan ada yang ketidakcukupan dan sebagainya. Seperti peruntukan kepada pihak JPS dan sebagainya untuk pemuliharaan dan penyelenggaraan sungai dan sebagainya itu, tidak mencukupi namun mungkin pendekatan pihak kerajaan negeri insya-Allah, mudah-mudahan kita ambil pendekatan kalau kita tidak melakukan semuanya, jangan kita tinggalkan semuanya. Insya-Allah mungkin adalah pendekatan yang digunakan oleh agensi-agensi terbabit untuk menyelesaikan masalah-masalah perparitan dan saliran di negeri Johor, insya-Allah. Saya ingin juga merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Dato' Seri Anwar Ibrahim atas pelantikannya sebagai Perdana Menteri Malaysia ke-10 dan Yang Amat Berhormat Dato' Seri Dr. Ahmad Zahid Hamidi sebagai Timbalan Perdana Menteri Malaysia dan juga Ahli-Ahli Kabinet, Menteri-Menteri yang telah dilantik dan telah pun mengangkat sumpah baharu-baharu ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin membahaskan tentang Teras Ke-6 tentang Pemeraksanaan Pendidikan dan Syiar Islam di Negeri Johor. Semasa saya menjadi Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Negeri Johor kita telah pun mengarahkan pihak Jabatan Agama Islam Negeri Johor bersama dengan Jawatankuasa Pendidikan Majlis Agama Islam Negeri Johor untuk mengkaji, membuat satu kajian dalaman tentang silibus dan juga kurikulum sekolah agama kerajaan negeri Johor. Kerana kajian itu perlu untuk memberikan keberkesanan dalam pendidikan Sekolah Agama Negeri Johor kerana tempoh silibus ini tidak dilakukan semakan dan juga kajian dah terlalu lama, dan alhamdulillah saya telah pun dimaklumkan oleh Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Agama bahawa perkara ini telah pun dikaji dan telah pun diguna pakai sekarang ini. Namun, dalam hal ini banyak juga perkara-perkara yang berkaitan dengan pemeraksanaan pendidikan di negeri Johor melalui Teras 6 yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar perlu di perkasakan supaya bukan sekadar hanya silibusnya sahaja, kurikulumnya sahaja tetapi dari segi pembangunan fizikal sekolah-sekolah agama, begitu juga tentang *manpower* guru-guru sekolah agama ini juga perlu dipertingkatkan. Jadi, dalam perbahasan kali ini, saya ingin menyatakan bahawa tentang pembangunan sekolah agama sekarang ini sudah

menjangkau sudah terlalu banyak kawasan-kawasan taman, kawasan-kawasan bandar yang perlukan sekolah agama pada kali ini. Saya lihat, supaya pihak jabatan Pendidikan, jabatan-jabatan Agama Islam Johor khususnya Bahagian Pendidikan melihat perkara ini secara bersungguh-sungguh kerana kekurangan guru agama, kekurangan bangunan sekolah agama ini penting, untuk dilaksanakan oleh pihak kerajaan untuk dibangunkan di kawasan-kawasan yang memerlukan sekolah-sekolah agama.

Yang kedua, berkaitan juga dengan guru-guru agama. Baharu-baharu ini kita dimaklumkan bahawa seramai lebih kurang 380 orang guru agama berpindah ke Kementerian Pendidikan Malaysia dan ini juga menyebabkan kekurangan-kekurangan guru agama di sekolah-sekolah agama negeri Johor, di samping kekurangan yang sedia ada yang mana kita lihat setiap tahun ada lebih kurang 250 orang. Setiap tahun yang mana mereka ini bersara ataupun mereka ini bersara secara pilihan, bersara wajib, bersara pilihan dan juga mungkin juga yang ada kerana *medial board* dan sebagainya. Jadi, ini penting kita lihat pihak kerajaan mengambil perhatian supaya jangan ada sekolah-sekolah yang kekurangan guru sehingga membebankan kepada guru-guru KAFA dan begitu juga guru-guru kebajikan yang dilantik oleh pihak sekolah itu sendiri untuk membantu mengajar pendidikan agama di sekolah agama negeri Johor, kerana mereka ini tidak pernah mendapat latihan ataupun kelulusan yang berkaitan dengan pendidikan sekolah agama yang sebenar-benarnya.

Jadi dengan sebab itu, yang berkaitan dengan guru agama ini tadi saya ingin maklumkan kepada Dewan dan juga kepada pihak Jawatankuasa Agama, Pengerusi Jawatankuasa Agama supaya kita kena mengambil pendekatan bahawa guru-guru agama yang telah berkhidmat di sekolah-sekolah agama ini kita kenakan syarat, supaya dikenakan syarat supaya mereka ini tidak sewenang-wenangnya, semudah-mudahnya untuk berpindah ke mana-mana tempat untuk bertugas. Kita kena syarat-syarat begitu juga mungkin salah satu di antaranya skim gaji guru, skim gaji guru ini perlu dikaji begitu juga dengan gred guru itu sendiri supaya mereka ini tidak berpindah ke tempat lain untuk mengajar dan mendapatkan pendapatan yang lebih tinggi sekiranya mereka berada di sekolah sebagai guru sekolah agama di sekolah agama kerajaan negeri Johor. Begitu juga mungkin penambahan dari guru *Time Based*, kalau kita lihat di Kementerian Pelajaran Malaysia, Pendidikan Malaysia mereka ada *Time Based* 8,8,6,3. Lapan tahun, lapan tahun, enam tahun dan juga tiga tahun. Tetapi di sekolah agama ini kita ada lebih kurang 10 tahun, 10 tahun, 10 tahun, 10 tahun. Jadi, ini mungkin melambatkan mereka dari segi kenaikan gred dan juga kenaikan gaji.

Yang Berhormat Datuk Speaker, melalui Teras yang ke-6 juga, selain daripada bahagian pendidikan saya ingin menyebut tentang program pengimaran masjid strategi 5, inisiatif 1 iaitu dibangkitkan tentang elaun imam, elaun guru-guru al-Quran ini telah pun dinaikkan. Guru-guru al-quran khas dan juga am ini telah pun dinaikkan. Saya ingin mencadangkan supaya pihak Majlis Agama Islam Negeri Johor juga mengkaji melalui Jawatankuasa Agama supaya elaun imam masjid dan surau, elaun surau, elaun imam surau dan juga bilal surau supaya dikaji semula kerana mereka juga mempunyai peranan yang sangat penting dari segi pengimaran surau di negeri Johor, ini penting. Sebab kalau kita melihat masjid, bilal imam masjid dan bilal masjid ini telah pun mendapat kenaikan dan juga mereka telah pun mendapat elaun yang telah ditetapkan tetapi surau-surau kita ini masih ada lagi yang masih tidak mendapat. Begitu juga bilal dan bilangannya itu, jumlahnya itu terlalu sedikit disamping peranan mereka sendiri itu hampir sama dengan peranan mereka yang bertugas sebagai imam dan masjid, imam dan bilal di masjid.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selain daripada itu saya ingin juga membawa perkara sepanjang COVID-19 terdapat surau yang telah dinaik taraf untuk dijadikan tempat mendirikan solat fardu Jumaat. Namun, apabila kita sekarang ini menuju kepada era endemik, fasa endemik ini ada masjid, ada surau yang telah pun mendirikan solat fardu Jumaat ini ditarik kebenaran itu tadi. Di tarik kebenarannya dan ada sesetengahnya di antaranya yang berjumpa Jawatankuasa berjumpa dengan saya supaya saya suarakan perkara ini, supaya dilihat jangan kesemua surau-surau ini tadi yang telah pun mendirikan

solat Jumaat diberikan kebenaran solat Jumaat ditarik semula. Perlu dilihat, surau-surau yang mempunyai jemaah yang ramai, yang surau-surau yang mempunyai aktiviti yang banyak dan imarah, ini penting. Kerana mereka ini merasakan seolah-olah mereka ini *down grade*, kita tahu bahawa semasa COVID-19 dulu kita berikan kebenaran itu sebab kita tidak mahu umat Islam itu berada di sesuatu tempat yang ramai kerana mungkin boleh menyebabkan penyebaran COVID-19 itu dan kita berikan kebenaran kepada surau untuk melaksanakan solat fardu Jumaat. Namun, setelah COVID ini kita sekarang berada dalam pasca yang dikatakan sebagai endemik ini, kita minta supaya surau-surau yang dah diberikan kebenaran jangan ditarik balik, dilihat semula. Di lihat semula supaya, masjid, surau-surau ini tadi akan terus makmur dan juga teruskan meneruskan program-program mereka seperti mana biasa.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam Teras 6 strategi 5 inisiatif yang kedua ada menyebutkan tentang Program Khatam Al-Quran. Di negeri Johor ini satu perkara yang unik iaitu pada tahun 1996 telah pun dilancarkan sebuah program iaitu dinamakan dia Program Membudayakan Al-Quran. Sehingga sekarang ya, ramai kita lihat hari ini melaksanakan program ini tidak kira di jabatan-jabatan kerajaan, di sekolah-sekolah, sekolah agama, sekolah kebangsaan, sekolah menengah, di swasta pun juga ada yang masih meneruskan Program Pembudayaan al-Quran. Jadi, satu program yang sangat baik iaitu tentang Khatamul Quran. Khatam al-Quran ini adalah satu perkara yang sangat baik sehingga Baginda Rasulullah SAW pernah menyatakan dalam satu peristiwa, bahawa orang yang datang dalam majlis Khatam al-Quran, hanya menyaksikan Majlis Khatamul Quran itu seolah-olah mereka hadir dalam satu majlis menyaksikan pembahagian harta rampasan perang. Jadi, kita hadir dalam majlis Khatam al-Quran satu perkara yang banyak, walaupun kita tak membacanya tapi kita hadir makna kita dapat menyaksikan. Insya-Allah mudah-mudahan kita dapat tempias daripada kelebihan al-Quran itu tadi.

Sehubungan dengan pendekatan yang dibuat itu tadi, saya ingin menambah, walaupun tadi dah disebutkan program pengajian al-Quran ditambah elaun guru-guru al-Quran dan sebagainya ada satu perkara yang saya minta, di negeri Johor kita ada satu skim iaitu Skim Galakkan Menghafaz al-Quran, sebagaimana yang disebutkan oleh Pengerusi Jawatankuasa, kalau boleh mereka semua nak, tapi insya-Allah mudah-mudahan kita dulu pernah satu program, satu rumah, satu penghafaz Al Quran. Dulu kita pernah, satu program satu mukim, satu penghafaz al-Quran. Alhamdulillah, sekarang dah ramai, cuma dari segi menggalakkan mereka ini supaya mereka ini kekal menjaga hafazan mereka, jadi di negeri Johor melalui Majlis Agama Islam Negeri Johor telah memperuntukkan bagi mereka-mereka yang menghafaz al-Quran 30 juzuk ini diberikan elaun satu bulan sebanyak RM1,000.00 melalui banyak tapisan, penilaian, ujian yang dibuat oleh pihak Jabatan Agama Islam Negeri Johor dan Majlis Agama Islam Negeri Johor. Cuma kadar yang diberikan itu masih lagi kekal RM1,000.00, ada negeri-negeri lain yang dah pergi jauh sehingga dua kali ganda, yang saya dimaklumkan juga ada yang dah pergi sampai tiga kali ganda. Jadi, saya minta supaya pihak Majlis Agama Islam Negeri Johor ya, teruskan perkara ini dan kaji semula bilangannya. Sebab mereka ni tak berapa ramai, jadi kita nak meramaikan tu, itulah cari dia salah satunya iaitu kita memberikan ganjaran-ganjaran yang sedemikian.

Yang seterusnya, yang saya ingin menarik perhatian Dewan, Yang Berhormat Datuk Speaker, iaitu had umur Jurunikah di negeri Johor ni, banyak juga yang berjumpa dengan saya. Jurunikah ini penting tuan-tuan ya, Jurunikah ni penting ataupun Naib Kadi ataupun nama yang biasa kita sebut Penolong Pendaftar Nikah, Cerai Dan Rujuk, panjang tu, jadi had umur mereka ni, kalau dapat mereka-mereka yang dah umur 70 lebih, memang ada baru-baru ni nak ditamatkan perkhidmatan mereka, kalau dapat biarlah kalau mereka ni tadi masih mampu, boleh dengan keilmuan mereka, kita lanjutkanlah perkhidmatan mereka walaupun kita tahu sekarang kita sedang menggalakkan imam-iman muda, pembabitan imam muda tetapi mereka yang ada ilmu, ada pengalaman ini penting sebab ini, pekerjaan ini bukan menggunakan tenaga, mereka nak ilmu dan juga pengalaman.

YB Datuk Speaker : Setuju, Yang Berhormat.

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd Rahim (Layang-Layang) : Setuju ye.

YB Speaker : Setuju, sebab ada juga jurunika ni dia tersasul, bukan dia nikahkan orang, dia nikahkan diri dia. (ketawa).

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd Rahim (Layang-Layang) : Itu bahaya, saya terima nikah pak imam ya, ok. Seterusnya, juga berkaitan dengan pengembangan usahawan sedia ada, saya tertarik dengan yang diucapkan oleh Yang Berhormat Larkin, Pengerusi Jawatankuasa berkaitan dengan hal ehwal keusahawanan ini, teras yang kedua, strategi empat, inisiatif dua yang difokuskan kepada peniaga-peniaga dan pekebun-pekebun yang sedia ada, yang terlibat akibat pandemik. Kebanyakan mereka ini dah ada input pertanian ni, mereka dah ada input pertanian, pengusaha fertigasi, tanaman kontan begitu juga usahawan-usahawan yang buat mikro dan IKS ini dah ada dah keperluan-keperluan tu dah ada, cuma masalah mereka ini sekarang ini iaitu modal untuk memulakan semula perniagaan kerana mereka ini telah pun terkesan dengan COVID-19.

Modal pun dah habis, jadi makan modal sekarang ni, jadi nak memulakan semula itu sebab saya minta kepada kerajaan pada hari ini supaya lihat balik, jangan kita lahirkan usahawan yang baru. Yang sedia ada dia perlu dibantu sebab itu pertanian ini semua dah ada, saya bersetuju dengan Yang Berhormat EXCO Pertanian untuk mewujudkan yang dikatakan mentor mentee berkaitan dengan pertanian penting sebab perkara ini sekiranya tidak ada yang menjadi ikutan kepada peniaga, apa pekebun-pekebun ini mereka akan terhenti, semangat mereka hilang bila mereka rugi ataupun terkesan dengan bencana dan sebagainya, wabak dan bencana mereka akan terhenti, tak ada orang yang boleh mereka nak jadikan untuk mereka nak merujuk, nak minta pandangan dan sebagainya. Jadi, saya minta kepada agensi-agensi yang ditetapkan nanti untuk menguruskan usahawan-usahawan ini tadi dan pekebun-pekebun ini fokuskan terlebih dahulu kepada yang dah sedia ada, mendapat bantuan input pertanian ataupun barangan-barangan untuk usahawan ini supaya mereka dapat memulakan semula perniagaan mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seterusnya juga saya ingin memaklumkan dalam Dewan yang mulia ini kaitan dengan isu-isu di kawasan saya, apabila Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah mengumumkan bahawa sejumlah besar anak-anak peneroka generasi kedua FELDA melalui Teras Satu Strategi Dua Inisiatif yang ketiga, tentang tanah generasi kedua FELDA. Saya ingin menyampaikan pantunlah, peluh peneroka membanting tulang, membuka tanah mengundang rezeki, budi tuan mana nak hilang, akan disemat di dalam hati. Ini pantun anak-anak peneroka generasi kedua, saya hanya menyampaikan sahaja.

Syukur alhamdulillah, inisiatif ketiga ini merupakan kurniaan tanah kepada generasi kedua dan saya pun telah berbincang dengan Pejabat Tanah Daerah, alhamdulillah perkara ini telah pun dibawa ke atas dan insya-Allah akan turun nanti dan mudah-mudahan anak peneroka FELDA di tempat saya yang jumlahnya tak ramai, lebih kurang 129 orang peneroka akan dikurniakan tanah untuk mereka mendirikan rumah dan mereka dapat mengimarahkan FELDA mereka, mereka tidak berada di luar. Sebab itu, begitu juga yang lain-lainlah, di dalam 15 buah rancangan, terdapat 4,000 permohonan kurniaan tanah generasi kedua FELDA ini akan juga dapat direalisasikan oleh kerajaan negeri Johor, Jazakumullahu khairan kathira, insya-Allah.

Dan, seterusnya juga tuan-tuan, program kolaborasi strategi pemodenan dan pertanian lestari di DUN Layang-Layang, kalau dilihat ada lebih kurang 18 ladang tapi ladang ni banyak kelapa sawit. Namun demikian, terdapat juga tanah-tanah pertanian yang boleh diusahakan. Anak-anak muda kita kena libatkan sebab kita tahu tuan-tuan, selepas COVID ini pasti akan berlaku satu krisis yang sangat besar iaitu krisis makanan. Jadi, kita kena mewujudkan simpanan makanan kita yang mampu untuk digunakan ataupun dimakan oleh

rakyat negeri Johor dan kita juga bukan setakat negeri Johor, rakyat di seberang sana ada lebih kurang 5 juta orang juga yang perlu kita nak bantu. Peruntukan sebanyak RM1.9 juta untuk program ini melibatkan 370 usahawan tani, ini perlu dilihat, saya ingat program yang dibuat oleh Pengerusi Jawatankuasa Pertanian ini supaya dilihat betul-betul, program *mentor mentee* ini sangat penting supaya RM1.9 juta ini tidak akan sia-sia begitu sahaja dan mampu menghasilkan kualiti, kuantiti dan nilai produk pertanian yang kita harapkan.

Seterusnya, Yang Berhormat Datuk Speaker, pembangunan fertigasi tanaman makanan utama dan komoditi berpotensi..

YB Speaker : Yang Berhormat tinggal satu minit lagi ye.

YB Tuan Haji Abd. Mutalip bin Abd Rahim (Layang-Layang) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk. Sikitlah dua minit bolehlah ye. Insya-Allah saya akhiri, jadi penting kepada kita pada hari ini khususnya kepada seluruh petani-petani dan juga pekebun-pekebun kecil ini melalui pembangunan industri tanaman makanan utama dan komoditi berpotensi, bantuan kerajaan RM3.3 juta walaupun tak banyak tapi sekurang-kurangnya akan memberi impak yang besar kepada 1,000 usahawan tani, yang meliputi pelbagai bentuk tanaman, buah-buahan, sayuran yang melibatkan 2,300 hektar, insya-Allah Layang-Layang juga bersedia untuk bersama dalam program ini.

Seterusnya, yang terakhir Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin maklumkan dalam strategi yang kedua inisiatif satu dan dua teras lima, saya minta RM71 juta ini tadi yang diumumkan untuk saliran dan sungai di negeri Johor ini, di DUN Layang-Layang ada dua kawasan yang tidak pernah diselenggara ye, namun, saya pernah bertanya dengan pihak JPS, dia kata peruntukan dah habis, jadi tahun depan. Sungai Sayong dan juga Sungai Ulu Remis, inilah dua sungai ini, yang menyebabkan baru-baru ini di kawasan DUN Layang-Layang ini mengalami banjir kilat agak dalam juga. Saya mengharapkan supaya penyelenggaraan parit-parit dan sungai ini termasuk di tempat saya ini dapat dilaksanakan supaya apabila tiba masa hujan yang lebat, risiko banjir tu dapat kita hentikan. Ini kawasan-kawasan yang terlibat dengan kawasan banjir itu iaitu Kampung Tengah Renggam, Kampung Saleh, Simpang Renggam, Kampung Cokro, Kampung Paya Layang-Layang, Kampung Melayu Layang-Layang dan juga Kampung Ac Sepakat, Jaya Sepakat Layang-Layang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya merayu kepada semua marilah kita bersama-sama menanamkan tekad untuk terus membangunkan negeri Johor, memberikan yang terbaik untuk Bangsa Johor dengan kesungguhan, yang akan membuahkan hasil terbaik untuk negeri Johor yang kita sayangi. (Bacaan Selawat). Akhir sekali saya mohon menyokong Belanjawan Negeri Johor 2023. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. (Dewan bertepuk.)

YB Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Layang-Layang. Saya nak tanya Yang Berhormat Tiram, kita ada 10 minit lagi, boleh habis 10 minit ke?

YB Tuan Haji Azizul bin Bachok (Tiram) : Mungkin kalau terlajak pun dalam 3,4 minit Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya jemput dulu Yang Berhormat Tiram ya, 10 minit kalau tak habis kita sambung selepas rehat nanti.

YB Tuan Haji Azizul bin Bachok (Tiram) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam Maju Johor, salam Tiram Dihati. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker kerana memberi ruang dan peluang kepada Tiram untuk sama-sama mengambil bahagian dalam sesi perbahasan pada tengah hari ini.

Buat pertama-tamanya patik merafak sembah menjunjung kasih dengan ucapan setinggi-tinggi tahniah dan ucap selamat kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang Dipertuan Bagi Negeri Dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim sempena sambutan ulang tahun hari keputeraan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada 22 November 2022 yang lalu. Patik berdoa semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku dan Permaisuri Johor serta kerabat Diraja dilanjutkan usia dalam keafiatan dan sentiasa berada dalam limpahan rahmat dan keampunan Allah SWT. Semoga di bawah naungan Tuanku, negeri Johor bertambah maju, makmur, aman dan sejahtera. Daulat Tuanku.

Di kesempatan ini juga, patik ingin mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT mencatat sejarah selepas kejayaan *quadruple*, dengan izin, dalam arena sukan bola sepak tanah air. Patik dan seluruh Bangsa Johor cukup berbangga dengan kejayaan luar biasa ini. Tahniah juga buat seluruh kontinjen Johor di arena Sukan SUKMA dan semua sukan yang disertai sepanjang tahun 2022. Saya juga merasakan ucapan tahniah juga wajar diberikan kepada semua peserta dan kontinjen DUN-DUN bagi Sukan Bangsa Johor yang diadakan pada 22 dan 23 Oktober yang lepas. Tahniah kerajaan negeri dan Yang Berhormat EXCO serta Majlis Sukan Negeri Johor di atas penganjuran Sukan Bangsa Johor yang berjaya mengumpulkan belia khususnya dari seluruh 56 buah DUN dan seterusnya berkampung di daerah Johor Bahru. Tahniah kontinjen DUN Kota Iskandar yang menjuarai edisi kali ini. (Dewan bertepuk.)

Yang Berhormat Datuk Speaker, patik turut menjunjung setinggi-tinggi kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong berserta Majlis Raja-Raja yang telah dengan hemah dan bijaksana menyelesaikan kemelut kepimpinan negara agar ianya tidak berpanjangan yang akhirnya menyelesaikan pelantikan Perdana Menteri Yang Ke-10 dan seterusnya membolehkan barisan Kabinet ditubuhkan. Saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Kota Tinggi, Yang Berhormat Pengerang, Yang Berhormat Pulai, Yang Berhormat Sekijang di atas pelantikan selaku Menteri Kabinet kali ini. Selamat maju jaya diucapkan. Dan tahniah juga kepada Yang Berhormat Benut, Yang Berhormat Perling, Yang Berhormat Simpang Jeram yang menang di kerusi Parlimen masing-masing.

Yang Berhormat Datuk Speaker, tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor yang telah membentangkan Belanjawan 2023 yang merangkumi Sektor Pentadbiran Awam, Sosio Ekonomi, Kemudahan Asas, Keselamatan, Alam Sekitar dan Orang Muda Johor yang terangkum dalam 6 Teras, 26 Strategi dan 110 Inisiatif. Tahniah Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor bersama pasukan yang telah merencana satu belanjawan yang terbaik buat Bangsa Johor untuk tahun 2023.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Tiram mengalu-alukan cadangan peruntukan yang diperuntukkan untuk memperkasakan penjawat awam negeri Johor dalam berdepan dengan *big data*, dengan izin, data raya apabila sejumlah RM150,000.00 untuk melaksanakan kursus-kursus *Microsoft Power BI* kepada kumpulan pengurusan dan profesional sebagaimana yang dibentang melalui Inisiatif Kedua dalam Strategi Pertama, Teras Yang Pertama. Selaku pemegang sijil pentauliah *microsoft*, Tiram merasakan sudah masanya penggunaan *Power BI* digunakan dan diperluaskan dalam sektor awam negeri Johor yang boleh digunakan untuk menganalisa data dan menjadikan ianya sebahagian daripada *decision support system*, dengan izin, di dalam sistem pentadbiran negeri Johor. Namun saya juga mohon agar kursus seumpama ini dipanjangkan untuk kakitangan kumpulan sokongan. Selain itu, dicadangkan agar kursus-kursus berkaitan dengan penggunaan *microsoft office* ini dapat ditambah lagi kerana saya dimaklumkan kursus-kursus seumpama ini semakin berkurangan dianjurkan oleh pihak-pihak Institut Tadbiran Awam (INTAN). Kursus-kursus sebegini bukan sahaja memenuhi jumlah jam kursus penjawat awam

sekiranya ia diambil kira tetapi bagi saya yang penting bagaimana aplikasi atau *tools*, dengan izin, membantu menjimatkan masa kerja penjawat awam dan membantu, dalam melaksanakan tugas hakiki mereka. Kalau tak dipecahkan ruyung, manakan dapat akan sagunya. Insya-Allah Tiram bersedia membantu kerajaan negeri untuk mendapatkan *Microsoft Certified Trainer* yang berpengalaman.

Selain itu Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga menyokong cadangan rakan-rakan Yang Berhormat ADUN yang lain untuk turut menaikkan elaun Ketua Kampung dan Ketua Masyarakat atas justifikasi yang telah pun dinyatakan. Selain itu, Bantuan Khas Kewangan (BKK) boleh juga dipertimbangkan untuk mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, merujuk kepada Inisiatif Keempat di dalam Strategi Kedua : Membasmi Kemiskinan, Teras Yang Ketiga. Terima kasih di atas peruntukan yang disediakan untuk kerja-kerja pembaikan, penyelenggaraan dan naik taraf premis JKM termasuk Pusat Pemulihan Dalam Komuniti (PDK) berjumlah RM560,000.00. Jumlah ini jika dilihat secara matematikanya, mungkin setiap DUN akan beroleh RM10,000.00 setiap satunya. Cuma, jika boleh ditambah baik dengan mengambil kira jumlah PDK yang ada dalam negeri Johor kerana di dalam DUN Tiram sahaja, kita mempunyai dua buah Pusat Pemulihan dalam Komuniti yang telah diwujudkan iaitu PDK Tiram dan PDK Kota Masai. Mohon pertimbangan daripada pihak kerajaan andainya peruntukan akan diagihkan sebegitu. Selain daripada itu Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga memohon agar Bantuan Khas Kewangan dipanjangkan kepada penjawat-penjawat awam negeri Johor yang berstatus *contract for service* di agensi-agensi yang ada, sebagai contoh untuk Penggerak di Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seterusnya di dalam Teras Keempat di bawah Strategi Pertama iaitu Penyelenggaraan dan Naik Taraf Infrastruktur Awam. Di Tiram banyak jalan raya perlu dibaiki dan perlu perhatian agensi berkaitan. Pernah lalu dalam *FYP Tik Tok* saya, pengguna *Tik Tok* merakamkan video dengan latar belakang lagu Ella dengan lirik lagunya, 'Ku belayar di lautan, tidak bertepian', cukup sinis dan pedih Yang Berhormat Datuk Speaker bila mereka melalui jalan-jalan di dalam kawasan DUN Tiram. Jalan-jalan yang bertampal ini telah menjadi rungutan kepada pengguna jalan raya. Jalan raya dari sempadan DUN Pasir Raja iaitu di PULADA menghala ke Johor Bahru terutamanya di Bandar Cemerlang, Bandar Tiram, Pekan Ulu Tiram begitu teruk. Selain itu, masalah juga yang sama berlaku sepanjang jalan selepas Persimpangan Kampung Pasir Puteh menuju kawasan Perindustrian Tanjung Langsat, ianya juga perlu diperbaiki. Apabila kerosakan ini berulang, pihak kerajaan mengkaji semula kenapa punca ianya berulang dan kerap kali berulang. Saya juga menggesa kerajaan untuk melihat jalan-jalan kampung yang memerlukan penambahbaikan sama ada dibaiki ataupun diturap semula. Saya mengambil contoh beberapa jalan seperti di Kampung Sungai Tiram, Kampung Kong Kong Laut menuju ke Kampung Sungai Latuh, Kampung FELDA Sungai Tiram, Kampung Desa Sayang dan beberapa batang jalan di dalam Kampung Pasir Puteh.

Selain daripada itu Yang Berhormat Datuk Speaker, masalah kesesakan yang teruk juga berlaku di dalam kawasan DUN Tiram yang menjadi buah mulut orang ramai. Kesesakan dari Pekan Tiram menuju pusat bandar menjangkau selepas Pusat Membeli Belah *Lotus Tebrau*, malahan boleh sesak ke Persimpangan Bertingkat di Kampung Melayu Majidee, susur jalan ke persimpangan bertingkat di Taman Desa Cemerlang, Taman Gaya perlu dilebarkan. Kesesakan juga berlaku saban hari di Taman Kota Masai, Taman Pasir Puteh yang belum selesai sehingga ke hari ini. Aduan bukan sahaja diterima melalui *whatsapp* dan panggilan telefon ke Pusat Khidmat, tetapi saya juga di *tag* di dalam media-media sosial. Saya faham apabila di *tag* di laman media sosial ini, tinggi impian mereka untuk masalah ini diselesaikan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, penduduk di sekitar Taman Kota Masai, Taman Cahaya Masai, Bandar Layangkasa sering kali bertanya dengan saya, acap kali bertanya kepada

saya bilakah persimpangan bertingkat berhampiran Plaza Tol Cahaya Baru yang telah di siap dibina akan dibuka? Saya yakin dan percaya persimpangan bertingkat ini juga merupakan satu mekanisme penyuraian trafik kepada situasi *bottle neck*, dengan izin, yang berlaku di Taman Pasir Puteh. Laluan ini menjadi laluan utama penduduk ke Pasir Gudang, ke Tanjung Langsat, ke Masai, ke Johor Bahru. Ini akan memberi alternatif kepada pengguna apabila persimpangan ini dibuka khususnya kepada mereka yang menuju ke kawasan Perindustrian Tanjung Langsat. Saya mohon agar pihak kerajaan negeri untuk campur tangan dalam mencari penyelesaian agar persimpangan bertingkat ini dapat dibuka secepat mungkin. Insya-Allah jika ianya dibuka bukan sahaja penduduk dalam pendudukan DUN Tiram dapat menggunakan kemudahan ini, saya yakin dan percaya penduduk sekitar seperti di Taman Scientex, Taman Nusa Damai dalam DUN Permas itu sendiri akan dapat menggunakan kemudahan ini dan kemungkinan kesesakan yang berlaku di Taman Cendana juga boleh dikurangkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di dalam Strategi Ketiga, Teras Empat, saya nak mengambil perhatian pihak kerajaan negeri tentang Inisiatif Ketiga : Jaringan Internet dan Telekomunikasi. Sebahagian kawasan DUN Tiram ini terletak dalam pesisir kawasan pesisir pantai yang geografinya yang berhampiran atau berhadapan dengan Singapura. Penduduk selalu menghadapi masalah apabila mereka berada di lokaliti pantai ini mereka kehilangan isyarat telekomunikasi dan isyarat telefon. Malahan kadang-kadang isyarat TELCO dari Singapura yang masuk dalam talian kita. Jadi, saya mohon pihak kerajaan melihat permasalahan ini, kaji dan bantu masyarakat dalam menyelesaikan masalah ini. Antara kampung yang terlibat adalah Kampung Pasir Puteh, Kampung Perigi Aceh dan Kampung Tanjung Langsat. Manakala kawasan pedalaman yang perlu diberi perhatian akan liputan komunikasi ini yang agak lemah adalah di Kampung Air Puteh, Nam Heng dan sebahagian Sungai Tiram...

YB Speaker : Yang Berhormat sila duduk Yang Berhormat.

YB Tuan Haji Azizul bin Bachok (Tiram) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya akan bagi 10 minit lagi kepada Yang Berhormat selepas waktu rehat nanti jam 2.30 petang. Ahli-Ahli Yang Berhormat, persidangan ini saya tangguhkan sehingga jam 2.30 petang ini.

Persidangan ditangguhkan pada jam 1.00 petang.

Persidangan disambung semula pada jam 2.30 petang.

Jurutulis : SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KEDUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2023) TAHUN 2022.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, persidangan disambung semula. Saya jemput YB Tiram untuk menyambung perbahasan, 10 minit.

YB Tuan Haji Azizul bin Bachok (Tiram) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Bismillahirrahmanirrahim. Saya menyambung semula perkara yang saya terhenti di, sebelum rehat tadi. Imbas semula tentang Strategi Ketiga, Teras Keempat melalui Inisiatif Ketiga : Jaringan Internet dan Telekomunikasi yang telah dibacakan sebentar tadi berkaitan dengan kehilangan isyarat di kawasan-kawasan pesisir pantai yang menghadap ke Singapura dan juga kawasan-kawasan pedalaman yang mempunyai liputan telekomunikasi yang begitu lemah.

Semoga penambahbaikan liputan isyarat telekomunikasi ini juga akan seiring dengan Inisiatif Kedua, Strategi Keempat dalam Teras Pertama iaitu Pendigitalan Sekolah Agama

Kerajaan Johor. Jadi tidaklah timbul nanti isu aplikasi *Albayen* yang dibenarkan di Sekolah-Sekolah Agama Kerajaan Johor hanya digunakan di sekolah sahaja.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Taman Kota Masai merupakan sebuah lokaliti yang semakin membangun sejak lebih 20 tahun dahulu. Cukup pesat. Saya yakin pelbagai pihak akan dapat melihat potensi yang ada di dalam, di Taman Kota Masai ini. Sebuah kawasan perumahan di sebelah timur DUN Tiram. Apabila berpindahnya pusat pentadbiran Majlis Bandaraya Pasir Gudang yang akan mula dibina, insya-Allah pada tahun hadapan, saya yakin kawasan ini akan terus membangun dalam tempoh 5 hingga 10 tahun yang akan datang. Sehubungan dengan itu, di bawah Teras Keempat, Inisiatif Pertama, Strategi Yang Keempat, saya juga mengharapkan penubuhan Jawatankuasa Pembangunan Kesihatan Negeri Johor agar dapat menyediakan sebuah pusat kesihatan di kawasan Taman Kota Masai ini untuk kemudahan penduduk di sekitar. Buat masa ini Klinik Kesihatan yang terhampir berada dalam DUN Permas di Pasir Gudang, begitu juga dengan pembinaan klinik kesihatan yang baharu serta hospital yang baharu juga berada di dalam kawasan Pasir Gudang. Mungkin apabila ada satu lagi pusat kesihatan ini akan kita mungkin boleh mengurangkan mobiliti penduduk dalam mendapatkan perkhidmatan kesihatan ini. Saya juga menyeru pihak perbankan komersil untuk mengambil peluang membuka cawangan-cawangan bank-bank di kawasan Taman Kota Masai ini yang kepadatan penduduknya begitu tinggi, begitu ramai dan ianya bagi memudahkan penduduk di kawasan sekitar berurusan dengan bank yang kebanyakannya pada hari ini berada di kawasan pusat bandar Pasir Gudang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mengambil kesempatan juga mengucapkan terima kasih kepada kerajaan kerana terus menyediakan peruntukan sebanyak RM300,000.00 untuk diteruskan lagi usaha-usaha pemuliharaan Sungai Kim-Kim. Di bawah Teras Yang Kelima, saya juga mengharapkan agar pihak kerajaan di bawah Jabatan Alam Sekitar khususnya untuk memperkukuhkan penguatkuasaan berkaitan dengan pencemaran yang sering kali berulang khususnya sungai-sungai di Kampung Perigi Acheh dan juga pencemaran bau di Sungai Selangkah dalam kawasan Taman Tanjung Puteri Resort. Peristiwa hitam Sungai Kim-Kim pada 2019 cukup menginsafkan. Jika kita tidak mengambil perhatian yang serius Tiram khuatir kejadian seumpama ini mungkin akan boleh berulang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, yang terakhir saya juga mohon pertimbangan kerajaan negeri untuk membantu pemasangan lampu-lampu jalan yang boleh menerangi jalan-jalan yang ada dalam jalan-jalan kampung khususnya di FELDA Sungai Tiram, jalan menghala ke Batu 20, Sungai Tiram, jalan berhampiran Kampung Oren menghala ke FELDA Ulu Tebrau. Di kawasan jalan-jalan ini telah banyak kali berlaku kemalangan. Tiram mohon perhatian dan pertimbangan serius daripada agensi dan pihak kerajaan yang berkaitan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum mengakhiri perbahasan saya ingin mengucapkan takziah kepada Yang Berhormat ADUN Sri Medan yang kehilangan anakanda tersayang Almarhum Abid Fikri Iskandar bin Zulkurnian baru-baru ini. Moga roh Almarhum ditempatkan di kalangan para syuhada dan anbia serta keluarga tabah dengan kehilangan ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya juga ingin mengambil kesempatan mengucapkan terima kasih kepada semua agensi yang banyak membantu DUN Tiram khususnya dalam mengatasi pelbagai jenis aduan dan masalah rakyat sepanjang tahun 2022 ini. Semoga kerjasama dan respons agensi-agensi ini semua dapat diteruskan lagi pada masa akan datang. Tahniah juga diucapkan kepada barisan Pegawai JCS, Pegawai Pengurusan Dan Profesional Pejabat SUK yang telah bergelar graduan sama ada di peringkat Doktor Falsafah dan Sarjana. Tahniah juga saya panjangkan ucapan ini buat rakan-rakan ADUN, Yang Berhormat Larkin dan juga Yang Berhormat Bukit Nanning yang juga telah menamatkan di peringkat Sarjana dan telah bergelar graduan baru-baru ini.

Akhir sekali, ayuh semua bersama kita dengan kerajaan negeri Johor untuk berganding bahu membangun negeri yang tercinta ini khususnya dalam berhadapan dengan ketidaktentuan ekonomi yang dijangka berlaku pada tahun hadapan. Bersama kita berdoa agar apa yang dirancang dalam Belanjawan 2023 ini dipermudahkan pelaksanaannya untuk Bangsa Johor. “Bismillahirrahmanirrahim, wahai Tuhan kami jangan memesongkan hati kami sesudah Engkau beri petunjuk kepada kami dan kurniakanlah kepada kami limpah rahmat dari sisi-Mu. Sesungguhnya Engkau jualah Tuhan yang melimpah-limpah pemberiannya”. Surah al-Imran ayat yang ke-8. Dengan ini, Tiram menyokong Rundingan Belanjawan Johor 2023 Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat. Sekian, wabillahi taufik walhidayah, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. (Dewan bertepuk).

YB Speaker : Tahniah juga kepada Tiram yang tamat pengajian peringkat Sarjana. Saya jemput Yang Berhormat Maharani.

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib (Maharani) : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. (Doa). Salam sejahtera, salam Maju Johor. Jadi alhamdulillah, marilah kita bersama-sama memanjatkan kesyukuran ke hadrat Allah SWT kerana dengan limpah kurnianya dapat sama-sama kita mengambil bahagian di dalam ucap utama Pembentangan Belanjawan Johor 2023. Marilah juga sama-sama kita memperbanyakkan selawat dan salam buat Junjungan Nabi Besar Muhammad SAW yang sentiasa menjadi pedoman bagi kita sehingga ke akhir zaman. Sebelum meneruskan ucapan pembentangan belanjawan ini, izinkan patik untuk merakamkan ucapan Selamat Hari Ulang tahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu. Patik bersama sekalian rakyat DUN Maharani berdoa ke hadrat Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Permaisuri Johor serta seluruh kerabat Diraja dilanjutkan usia serta sentiasa berada di dalam keadaan sihat walafiat agar dapat terus menaungi Bangsa Johor sekalian.

Maharani juga merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT yang telah pun menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu dan kejayaan JDT menjadikan pasukan pertama menjulang 4 piala dalam satu musim. Iaitu Piala Sumbangsih, Piala FA, Piala Juara Liga Super dan yang terbaharu ialah Piala Malaysia. Sememangnya merupakan satu lakaran sejarah yang luar biasa dan gemilang, yang cukup membanggakan, tahniah diucapkan.

Maharani juga ingin mengucapkan syabas dan tahniah kepada Kontinjen Johor yang telah mencipta sejarah yang cukup bermakna apabila buat pertama kalinya menjuarai Sukan Malaysia iaitu SUKMA pada tahun 2022 yang diadakan di Kuala Lumpur pada September yang lalu. Di atas kejayaan luar biasa JDT dalam Kontinjen SUKMA Johor bukan sahaja akan terpahat utuh dalam minda dan sanubari setiap Bangsa Johor, tetapi lebih daripada itu adalah menjadi inspirasi yang meniupkan api semangat untuk kami semua mengikut jejak langkah yang sama untuk terus memberi komitmen dan dedikasi yang tidak berbelah bahagi. Dari segi cetusan idea, pemikiran dan kudrat bagi memastikan Agenda Maju Johor 2030 akan tercapai.

Yang Berhormat Datuk Speaker. Maharani juga mengucapkan tahniah kepada Menteri Besar negeri Johor dan seluruh EXCO kerajaan negeri Johor di atas pembentangan Belanjawan Negeri Johor pada tahun 2023 yang bertemakan, “Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat”. Terhasilnya satu dokumen yang natijahnya lengkap mengharapkan Agenda Maju Johor yang digagaskan menjadi tunjang kepada kecemerlangan negeri Johor, sebuah negeri yang maju bakal menjadi realiti.

Yang Berhormat Datuk Speaker, tahniah kepada kerajaan negeri Johor Maharani prihatin atas penghargaan ini. Hasil prestasi ekonomi yang memberangsangkan sebagaimana yang

dibuktikan oleh data dan statistik. Yang pertama, Johor mencatat penerimaan pelaburan tertinggi di Malaysia sebanyak RM60 bilion. Yang keduanya, jumlah eksport Johor sehingga September 2022 berjumlah RM246 bilion. Peningkatan 42% berbanding tahun 2021 iaitu sebanyak RM173 bilion. Yang ketiga, jumlah import pula meningkat kepada RM209 bilion iaitu peningkatan sebanyak 49% daripada RM140 bilion pada tahun sebelumnya. Yang keempat, sektor pembinaan mencatatkan tanda-tanda pemulihan bagi separuh tahun dengan nilai berjumlah RM5.68 bilion berbanding RM5.15 bilion pada tempoh yang sama tahun lalu. Yang kelima, kadar pengangguran kini telah mencatatkan penurunan sebanyak 4% pada suku ketiga tahun 2021 kepada hanya 2.5% pada tahun ini. Kadar ini juga merupakan yang terendah berbanding negeri-negeri yang lain. Ini semua adalah berkat kesungguhan dan kewibawaan pimpinan negeri Johor dan Ahli-Ahli EXCONYA, tahniah diucapkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, izinkan Maharani menyentuh beberapa perkara di dalam perbahasan kali ini. Yang pertama, berkenaan dengan tadbir urus kerajaan. Untuk meningkatkan kompetensi perkhidmatan awam dan modal insan, sebagaimana firman Allah SWT, dalam surah al-Zariat ayat 56, (ayat). Yang bermaksud, “Dan ingatlah Aku tidak mencipta jin dan manusia melainkan untuk mereka menyembah dan beribadah kepadaKu”. Ayat ini jelas menunjukkan matlamat penciptaan manusia semata-mata untuk menghambakan diri kepada Allah dan dengan makrifat mentauhidkan dan melakukan segala suruhan meninggalkan segala larangan. Menyentuh tentang pekerjaan, ia adalah sebahagian daripada kehidupan, justeru kerja ini adalah merupakan ibadah semata-mata kerana Allah SWT dan mengharapkan keikhlasan dan penghargaan daripadanya.

Peringatan ini saya maksudkan dengan bekerja sebagai ibadah. Meningkatkan sikap integriti ia dikemukakan semata-mata untuk memotivasikan kita seterusnya melonjakkan prestasi kerja kita sehingga mencapai ke tahap yang tertinggi dan integriti. Pembinaan kepada pentadbiran baharu memberi isyarat bahawa terdapat keperluan untuk mereformasikan kerajaan secara menyeluruh melalui tadbir urus demokratik yang lebih kukuh. Agenda reformasi tersebut memerlukan *standard* etika, tatalaku dan tadbir urus yang tinggi pada semua peringkat untuk meningkatkan ketelusan dan akauntabiliti bagi memperolehi semua kepercayaan dan keyakinan rakyat.

Dalam hal ini, nilai dan konsep kedaulatan undang-undang, integriti, ekuiti dan inklusif akan diterap pada semua peringkat kerajaan. Di samping itu, mekanisme bersesuaian akan dilaksanakan untuk mencegah penyalahgunaan kuasa. Pada yang sama perkhidmatan awam perlu menyampaikan perkhidmatan yang saksama serta berkualiti secara cekap, berkesan menerusi usaha sama bersama dedikasi dan kreativiti dengan memberi tumpuan kepada perkara yang menjadi keutamaan rakyat.

Dalam tempoh kajian semula 2016 hingga 2017, usaha telah dilaksanakan untuk mentransformasi penyampaian perkhidmatan awam dengan memberi tumpuan kepada aspek seperti birokrasi, pendigitalan, pengurusan bakat dan projek serta perkhidmatan Pihak Berkuasa iaitu PBT. Walaupun pelbagai usaha telah dilaksanakan, impak yang dicapai untuk menambah baik perkhidmatan awam secara menyeluruh dan mampan telah dikekang antaranya oleh tuduhan rasuah, kurang ketelusan dan akauntabiliti serta tidak cekap urus pengurusan sumber kewangan dan seumpamanya.

Isu dan cabaran ini telah menjejaskan kredibiliti dan kebolehpercayaan institusi awam. Oleh itu, di bawah pemerintahan kerajaan negeri Johor, prinsip tadbir urus yang baik, keterbukaan dan agihan secara adil melalui proses demokrasi yang telus akan dijadikan asas penting untuk merencanakan keutamaan baharu dalam Agenda Pembangunan. Harapan Maharani, peruntukan kepada pembangkang dapat diagihkan secara adil dan saksama.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sesuai dengan keperluan semasa institusi meningkatkan profesionalisme institusi ketua kampung dan ketua masyarakat. Ketua kampung dan ketua masyarakat perlu di transformasi agar dapat melahirkan kepimpinan yang profesional berketerampilan. Justeru itu, sebanyak peruntukan RM500,000.00 diperuntukkan untuk melaksanakan inisiatif ini. Maharani serius bagi merealisasikan profesionalisme institusi ketua kampung dan ketua masyarakat. Maharani mencadangkan penyelarasan kenaikan elaun sebagaimana daripada YB-YB yang lain supaya pendapatan sebanyak RM1,500.00 sebulan ini perlu dilaksanakan. Selain daripada itu, peruntukan dana kepada Ketua Kampung untuk pergerakan operasi bulanan serta tahunan bagi melaksanakan kebajikan rakyat dan melahirkan penempatan kampung yang berkualiti selaras dengan Johor Maju 2030 juga perlu dititikberatkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Maharani juga mencadangkan memperkasakan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) sebagai kerajaan yang prihatin dan paling dekat dengan rakyat, perlu terus meningkatkan penyampaian perkhidmatan seiring dengan kemajuan sosioekonomi dan teknologi. Walau bagaimanapun, PBT menghadapi kesukaran dalam menyampaikan perkhidmatan yang berkualiti dan tepat pada masa memenuhi kehendak rakyat berikutan kekangan kewangan dan keupayaan dalam tempoh pembinaan negeri maju, usaha akan diambil untuk memperkasakan PBT. Maka, peningkatan kepantasan dan keberkesanan penyampaian perkhidmatan mencapai *outcome* pembangunan yang berkesan untuk daerah-daerah negeri Johor secara menyeluruh hendaklah dijalankan dengan seadil-adilnya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, menyentuh pembangunan ekonomi, kita perlu segera bertindak untuk mendepani setiap cabaran global yang mendatang dan pada masa yang sama bertanggungjawab membina masa depan yang cerah buat anak-anak generasi hadapan. Maka bagi ke arah Johor Maju yang lebih baik, Bajet 2023 akan dipandu oleh 3R iaitu *responsive, responsible, reformist* dengan izin atau yang lebih bertanggungjawab. Cadangan Maharani yang pertama, Bajet 2023 akan segera responsif kepada sebarang cabaran dan melalui bantuan yang komprehensif kepada rakyat negeri Johor keseluruhan bukan sekadar kumpulan B40, tetapi juga M40, wanita, belia, OKU dan semua lapisan masyarakat.

Yang kedua, Bajet 2023 mestilah bertanggungjawab untuk mengimbangi dasar fizikal yang mengembang dengan melaksanakan pembaharuan fizikal ke arah kemampanan kewangan kerajaan dalam jangka panjang. Bajet ini bertanggungjawab membina daya tahan kerajaan negeri dengan kesan pelaburan yang tinggi di Malaysia bagi mendepani sebarang krisis yang mendatang. Yang ketiga, Bajet 2023 ialah reformis yang mengambil peluang merubah landskap pembangunan negara agar lebih inklusif dan mampan disamping menyokong industri negeri Johor Maju 2030 yang kukuh melalui pelaburan strategik.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seterusnya memperkukuhkan integriti dan menaik taraf sistem penyampaian perkhidmatan kerajaan. Meningkatkan integriti dan akauntabiliti sebagai usaha berterus ke arah meningkatkan tadbir urus yang baik dan kedaulatan undang-undang. Isu berkaitan integriti dan akauntabiliti perlu ditangani secara menyeluruh dan konsisten. Dalam tempoh kajian semula kedudukan Malaysia dalam Indeks Persepsi Rasuah iaitu SPI jatuh ke kedudukan ke-62 daripada 180 negara pada tahun 2017 berbanding ke-55 daripada 176 negara pada tahun 2016. Penurunan ini memerlukan pelaksanaan langkah proaktif yang lebih tegas dan teliti untuk mengukuhkan semula komitmen Malaysia ke arah memerangi rasuah. Memerangi rasuah adalah perkara yang mesti diutamakan. Maka Maharani meletakkan 3 strategi akan dilaksanakan untuk meningkatkan integriti dan akauntabiliti. Yang pertama, memperkukuhkan agenda pencegahan rasuah. Yang kedua, memupuk amal murni dan kerja beretika dan yang ketiga, meningkatkan ketulusan. Dengan usaha kerajaan Johor, dengan inisiatif 4 persijilan Sistem Pengurusan Anti Rasuah dengan peruntukan RM100,000.00 menjamin kerajaan negeri yang beretika dan berintegrasi menghasilkan produktiviti penjawat awam yang baik.

Yang Berhormat Datuk Speaker, teras kedua berkaitan dengan pembangunan ekonomi. Memperkasakan industri pelancongan. Memperkasa industri pelancongan adalah merupakan satu aspek yang cukup baik untuk dilaksanakan pada hari ini. Pembukaan semula sempadan antarabangsa pada tahun, pada April 2022 telah memberi impak kepada peningkatan bilangan pelancong, perkembangan ini berjaya merancakkan pertumbuhan sektor pelancongan dan kegiatan ekonomi tempatan. Justeru itu, beberapa inisiatif dirangka bagi terus merangsang industri pelancong. Muar adalah merupakan Bandar DiRaja, Muar Bandaraya menjelang 2030, Muar Bandar Pelancongan Warisan. Maharani yakin dan percaya landskap Muar wajar dijadikan pusat pelancongan warisan yang maju dan prihatin.

Warisan dan kemampunan adalah berkongsi tema yang sama dalam konteks warisan dan nilai sejarah, pelancongan bandar warisan merupakan aktiviti ekonomi yang didasarkan pada penggunaan aset fizikal pusat bandar dalam usaha untuk menarik pengunjung. Kemampunan pelancongan warisan memerlukan pengurusan bangunan-bangunan warisan yang diurus dengan teliti memastikan generasi akan datang mewarisi asas sumber yang mencukupi untuk menampung keperluan mereka.

Bangunan-bangunan yang bersejarah perlu, hendaklah dipelihara dengan sebaik-baiknya supaya tidak pupus di arus pembangunan. Muar sebagai bandar lokasi pelancongan warisan berdasarkan sumber rujukan yang mendalam mengenai reka bentuk bandar, imej bandar, lukisan mural yang cukup banyak bertemakan makanan, warisan dan langkah-langkah dalam mewujudkan aktiviti pelancongan. Dengan RM250,000.00 peruntukan untuk naik taraf infrastruktur fasiliti di muzium dan galeri terpilih yang diuruskan oleh Yayasan Warisan Johor maka Muar sebagai salah satu tempat yang perlu dinaik taraf. Pengiktirafan Muar sebagai Bandar Pelancongan Terbersih ASEAN maka Maharani mengharapkan menaikkan taraf *insfrastructure* kemudahan awam yang terjamin dan lebih selesa.

Yang Berhormat Datuk Speaker, teras ketiga jaringan keselamatan sosial. Maharani sekali lagi mencadangkan kepada kerajaan negeri Johor untuk diteliti bagi membangunkan sebuah sistem yang komprehensif...

YB Speaker : Yang terhormat, satu minit lagi.

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib (Maharani) : Dalam memudah cara proses penyaluran bantuan secara menyeluruh dan berpusat. Bagi Maharani, mekanisme ini akan berfungsi sebagai jaringan keselamatan sosial yang dapat mengenal pasti bantuan dalam jangka masa yang pendek, sederhana dan panjang kepada rakyat yang layak memerlukan bantuan daripada kerajaan negeri Johor. Melihat kepada fungsi yang lebih mendalam, sistem bersepadu ini juga boleh dijadikan fungsi untuk menyusun semula segala bentuk manfaat yang layak diterima oleh rakyat negeri Johor sejak dari lahir sehinggalah akhir hayat menerusi data rentas agensi katanya.

Perkara yang disebut di akses dalam Seminar Kebangsaan Pemulihan Negara dan Kerangkuman Sosial pada Oktober 2022 yang lepas. Bagi Maharani, sebarang kelewatan dalam menyalurkan bantuan akan menjejaskan kelangsungan hidup dan ketahanan perniagaan. Aspek ini seharusnya perlu ditekankan supaya dapat meningkatkan nilai tambah dan jangka hayat PMKS. Maharani menambah bahawa langkah proaktif tersebut bakal memajukan PMKS menjadi sebuah syarikat penengah yang akhirnya akan menjadi syarikat multinasional iaitu MNC milik tempatan tanggungjawab memacu proses pemulihan negara memerlukan sinergi dan pendekatan seluruh negara dengan keterlibatan semua pihak daripada kerajaan, swasta, industri, Badan Bukan Kerajaan (NGO) dan segenap lapisan masyarakat Johor.

YB Speaker : Yang Berhormat, masa sudah habis.

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib (Maharani) : Maharani, seminit lagi. Maharani mengharapkan hala tuju kebajikan nelayan pantai di sepanjang daerah Muar dinaik taraf kehidupan, ekosistem sepanjang pantai tidak diganggu serta diwujudkan unit pemantauan dengan kerjasama daripada pihak UTHM Cawangan Pagoh bagi mengekalkan ekosistem dan membolehkan anak-anak nelayan meneruskan pencarian pendapatan yang lebih baik. Dalam bajet negeri Johor ada menyebut tentang pembinaan rumah mampu milik, Mampu Milik Negeri Johor. Maharani mohon supaya projek taman perumahan Islam di Muar dapat diluluskan yang telah pun diluluskan dalam sidang Dewan yang lalu, dapat disegerakan demi memenuhi keperluan rakyat.

YB Speaker : Yang Berhormat, sila duduk Yang Berhormat.

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib (Maharani) : Terima kasih, dengan ini saya menyokong Bajet Johor 2023. Sekian, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Speaker : Terima kasih Maharani. Dijemput Kota Iskandar.

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad (Kota Iskandar) : (Selawat) Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam Maju Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pertama kali ingin menzahirkan rasa syukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan limpah kurnia izinNya saya diberi kesempatan di dalam Dewan yang mulia ini untuk bersama-sama mengambil bahagian dalam perbahasan Belanjawan Johor 2023 pada hari ini.

Tahniah kepada Yang Amat Berhormat Dato' Menteri Besar kerana berjaya membentangkan Belanjawan Johor 2023 yang menyeluruh dan prihatin bagi mencukupi semua lapisan rakyat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum Kota Iskandar meneruskan ucapan ini, terlebih dahulu Kota Iskandar ingin merakam sembah ucapan selamat hari ulang tahun keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada 22 hari bulan November yang lalu. Patik berdoa ke hadrat Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta Kerabat DiRaja dilanjutkan usia serta sentiasa berada dalam keadaan sihat walafiat agar dapat menaungi patik-patik semua dan Bangsa Johor sekalian.

Patik juga merafak sembah dan merakam ucapan tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Mejar Jeneral Tunku Ismail Ibrahim Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor di atas kejayaan JDT memenangi 4 piala yang lalu. Dan patik juga merafak sembah dan merakamkan ucapan setinggi tahniah, juga kepada Duli Yang Maha Mulia Major Jeneral Tunku Ismail Ibrahim Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor di atas pemasyhuran sebagai Canselor di Universiti Tun Hussien Onn Malaysia yang baharu. Patik juga yakin UTHM ini akan lebih maju dan berwibawa dalam melahirkan ramai modal insan yang berpengetahuan serta berkemahiran, sama-sama membantu melonjakkan kemajuan serta pembangunan negara khususnya negeri Johor Darul Ta'zim. Patik turut merafak sembah dan merakamkan setinggi ucapan tahniah di atas kemasyhuran Yang Amat Mulia Tunku Idris Iskandar Al-Haj, Tunku Temenggung Johor di atas pelantikan sebagai Pro-Canselor UTM ini. Dan tidak lupa ucapan tahniah juga kepada Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Azmi Rohani, Setiausaha Kerajaan Negeri Johor yang juga dilantik sebagai Pro-Canselor UTM yang baharu di umum sebentar yang lalu.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Kota Iskandar ingin merakamkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri yang ke-10. Dan juga Kota Iskandar merakam ucapan tahniah kepada Datuk Seri Ahmad Zahir Hamidi, Timbalan Perdana Menteri Malaysia.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam ucapan Belanjawan 2023 ini, Yang Amat Berhormat Dato' Menteri Besar telah menggariskan 6 teras utama dalam memacu usaha pemulihan ekonomi negeri demi memberi manfaat dan kesejahteraan Bangsa Johor. Namun usaha ini bukan hanya digalas oleh kerajaan negeri malah keseluruhan jenteranya termasuklah golongan pemimpin, agensi, pemain industri, pemegang taruh dan rakyat sekalian. Dalam kita melaksanakan semua usaha tersebut, terdapat beberapa isu dan perkara yang harus diberikan perhatian dan tumpuan utama dalam DUN Kota Iskandar seperti yang saya nyatakan berikut. Pertama, dalam konteks keselamatan dan kedaulatan negara. Isu keselamatan dan kedaulatan negara ini amat penting dan harap diberi perhatian utama oleh pihak kerajaan. Sama ada kerajaan negeri atau pun kerajaan persekutuan. Ini kerana ia merupakan maruah bagi setiap negara yang merdeka seperti Malaysia. Aspek keselamatan dan kedaulatan negara ini tidak harus dikompromi kerana ia jika tidak dipantau dan dijaga dengan baik maruah negara bukan sahaja diinjak-injak malah bakal kehilangan haknya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pada 24 Oktober yang lalu, berlaku insiden sekumpulan nelayan kita di perairan Selat Tebrau yang berhampiran dengan *Second Link* di Kota Iskandar, baru-baru ini dihalau dan dilontarkan dengan kata kesat oleh pasukan pengawal pantai jiran, mohon izin *police coast guard* yang amat tidak wajar ini. Masakan nelayan kita ini yang sudah berpuluh tahun malah mewarisi pekerjaan nenek moyang mereka sebagai nelayan tradisi diperlakukan sedemikian rupa. Insiden ini tersebut bukan sahaja tidak wajar dan tidak seharusnya berlaku malah mencerminkan imej dan maruah rakyat kita dihina. Mereka ini bukanlah penceroboh Datuk Speaker, tetapi hanya ingin mencari rezeki hasil bumi ciptaan Allah SWT. Puluhan tahun mereka mencari rezeki di kawasan tersebut, selama ini di situlah medan mereka mencari rezeki tetapi kenapa tiba-tiba mereka dihalau dan dihina dengan kata-kata yang kesat. Tindakan pihak berkuasa negara jiran itu, amat tidak wajar dan kerajaan harus mengambil tindakan segera dengan menghantar surat bantahan kepada negara berkenaan. Isu ini tidak boleh senyap begitu sahaja kerana tanpa ada bantahan seolah-olah mengaku kesalahan rakyat kita sedang selama ini disitulah mereka mencari rezeki dan melabuhkan jaring, menjala dan memancing. Sikap berdiam diri boleh dianggap tidak peduli dan boleh memberi kesan implikasi yang besar dan buruk pada masa akan datang. Jangan sampai negara tersebut bersikap ibarat diberi paha, diberi betis hendak paha. Lama kelamaan tuan tanah kehilangan hak akibat kecuai dan kelekaan.

Saya ingin menyentuh tentang sejarah. Pencerobohan ruang udara ketika lebih kurang 15 tahun yang lalu, ruang udara kita di ceroboh, DUN Perling tiada pula hari ini. Sampailah ke peringkat DUN Perling. Tetapi oleh kerana bantahan kita ketika itu, pergerakan Pemuda menyuarakan bantahan, perundingan GTG dengan Singapura akhirnya pencerobohan ruang udara dapat dielakkan. Sebab itulah, ketika ini di Dewan yang mulia ini, kita tidak dengar lagi dentuman, dentuman jet-jet pejuang daripada negeri Singapura.

Pengajaran sudah terbukti di depan mata, apabila kehilangan Batu Putih, kita menangis darah sekalipun, menuntut semua hak ke atasnya tidak akan mampu mengembalikan hak tersebut. Nasi sudah menjadi bubur. Apakah kita sanggup pula kehilangan hak asasi ke atas Selat Tebrau yang sememangnya sebahagian bersama hak kita. Apakah kita ingin melihat nama Selat Tebrau atau Selat Johor ditukarkan menjadi Selat Temasek?. Saya ulang sekali lagi. Apakah kita sanggup melihat nama Selat Tebrau atau Selat Johor ditukar menjadi Selat Temasek?. Kota Iskandar akan terus ke hadapan untuk mempertahankan hak kita ini.

Saya membangkitkan perkara ini, bukan bertujuan untuk menimbulkan seteru dengan negara jiran. Tetapi dengan niat mempertahankannya sememangnya menjadi hak milik kita malah, saya sendiri Datuk Speaker, pernah menjadi nelayan dan sehingga kini saya menjadi ahli Persatuan Nelayan Johor Selatan. Dan saya tahu kawasan itu sememangnya kawasan perairan kita. Jika nelayan-nelayan ini dihina, ibarat hinaan itu juga ditujukan kepada kita. Jadi kita jangan sambil lewa dan ambil mudah isu ini kerana ia maruah dan kedaulatan

negara. Kota Iskandar pada hari ini, mencadangkan kepada kerajaan negeri membuat semula semakan pemetaan persempadanan perairan di antara Singapura dan Johor khususnya di kawasan Perairan Selat Tebrau. Bayangkanlah Ahli-Ahli Dewan yang mulia ini, Jambatan *Second Link* itu mempunyai lebih 20 tiang. Hanya 3 tiang sahaja yang dimiliki oleh Singapura. Adakah laluan yang pada sekarang ini milik *Singapore* ataupun Singapura?. Ini yang menjadi tanda soal kita sebagai rakyat Bangsa Johor di negeri Johor yang bertuah ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, yang keduanya dalam aspek kesihatan. Seiring dengan pesat pembangunan bertambah jumlah. Aspek kesihatan Iskandar Puteri sewajarnya dipertingkatkan. Untuk makluman semua, Iskandar Puteri ini hanya mempunyai Klinik Kesihatan Kecil Gelang Patah yang sudah usang dibina sejak tahun 60-an. Nyata Klinik Kesihatan tidak mampu menampung keperluan warganya dengan kemudahan yang sangat terhad, terbatas dan telah menjejaskan pembangunan usaha naik taraf bangunan tersebut.

Justeru, Kota Iskandar khususnya memerlukan sebuah hostel kerajaan yang baru dan moden untuk menampung keperluan warganya. Di klinik sedia ada ini, kemudahan bilik rawatan tidak mencukupi serta sempit. Kemudahan awam tempat menunggu di bawah khemah sementara, tandasnya hanya sebuah dan kenderaan awam terpaksa di letak di bahu jalan. Taraf kesihatan rakyat harus seiring dengan kemajuan pesat negeri dan negara. Apanya, apalah gunanya negara maju tetapi kesihatan masih di takuk yang lama. Semoga perkara ini dapat dipertimbangkan dengan sewajarnya dan pembinaan dimasukkan dalam pelaksanaan Rancangan Malaysia yang Ke-12. Ya memang benar, ada beberapa hospital swasta yang menawarkan perkhidmatan rawatan kepada warga Kota Iskandar namun semuanya mampu diberi rawatan yang pastinya jauh lebih tinggi berbanding dengan yang disediakan oleh pihak kerajaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pembinaan Sultan Aminah HSA 2 sehingga kini masih tertangguh ekoran beberapa perkara terutamanya isu tanah belum selesai. Saya mencadangkan, minta maaf kepada Yang Berhormat Kempas supaya lokasi HSA ini dipindahkan ke kawasan Kota Iskandar ibarat besar tapak tangan, nyiru Kota Iskandar tadahkan. Malah kita ingin maklumkan pada sidang Dewan yang mulia ini. Lokasi bukan satu masalah kerana pihak UEM Sunrise banyak tanah beribu ekar berada di kawasan Kota Iskandar ini dan kita boleh rundingkan supaya HSA ini dipindah kepada Kota Iskandar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam konteks pendidikan. Saya juga ingin mencadangkan supaya Kolej Tingkatan Enam dapat dibina di kawasan Kota Iskandar. Kolej Tingkatan ini amat diperlukan kerana bukan semua anak kita lepasan tingkatan lima dapat dan mampu mengikuti pengajian ke peringkat asasi atau Diploma di pelbagai universiti. Jadi kolej tingkatan ini, dapat menampung platform bagi mereka mendapatkan pendidikan pra universiti. Kos pengajiannya juga lebih rendah berbanding dengan peringkat universiti kerana bukan semua keluarga mampu menampung kos tersebut.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam konteks kemudahan dan kelestarian kampung. Memang gah didengar apabila banyak kampung tradisi kini juga ada di Bandaraya Iskandar Puteri malah masyarakat turut mendapat pelbagai limpahan dan manfaat hasil daripada pembangunan pesat ini. Jika dahulu suasana kampung banyak kekurangan, namun kini pelbagai kemudahan dapat dinikmati warganya. Namun dalam rakyat melayari kehidupan bermasyarakat, masih beberapa kekurangan membelenggu misalnya isu bekalan air di kampung masih berada di tahap yang tidak memuaskan.

Saya suka memberi contoh, contoh Kampung Sungai Melayu yang merupakan sebuah kampung tradisional yang terlibat dengan ekopelancongan. Kampung ini juga berdekatan dengan Pusat Kota Iskandar, hanya sepuluh kilometer sahaja tetapi menghadapi masalah gangguan bekalan air hampir sudah tujuh bulan berlarutan. Akibat kebocoran paip fiber yang berusia lebih 45 tahun yang melintasi dari Kampung Sungai Danga ke Kampung Sungai Melayu melalui dasar sungai. Yang mana Sungai Melayu mempunyai 200 rumah penduduk,

900 orang penduduk. 200 rumah mempunyai sebuah sekolah, klinik desa dan masjid sangat-sangat memerlukan air.

Pada waktu sekarang pihak penduduk hanya mengharapkan ihsan SAJ menghantar air menggunakan tong statik yang disediakan. Isu kebocoran bekalan air akibat paip usang ini mesti diganti segera supaya bekalan air bersih dapat disalurkan kepada rakyat. Malu kita duduk kawasan bandar raya tetapi bekalan air sering terganggu dek kebocoran paip. Takkanlah kita nak mandi dan membasuh di sungai sedangkan ini zaman digitalisasi. Apatah lagi Kota Iskandar yang kita banggakan merupakan Pusat Pentadbiran Kerajaan Negeri yang canggih dan wajar dibanggakan. Kota Iskandar mengharapkan agar kesihatan, pihak kerajaan dapat mengatasi masalah ini dengan segera dengan pihak SAJ Ranhill Berhad supaya penduduk dapat menikmati semula air.

Seiring dengan taraf sebuah bandar raya banyak kampung tradisi menerima limpahan pembangunan tetapi banyak dah berubah khususnya dalam aspek pembangunan fizikal. Kini seiring dengan status bandar raya, kategori cukai harta turut berubah namun usahlah kategorinya di sama dengan jumlah cukai harta premis yang berada di bandar. Tindakan menyamakan kategori ini tidak adil dan amat membebankan rakyat di masa akan datang. Nilai cukai harta di kampung tradisi ini seharusnya lebih rendah dan diberi kategori tersendiri dari segi keistimewaan. Perkara ini harus diberikan perhatian supaya tidak membebankan penduduk dan rakyat di kawasan yang akan memasuki pentadbiran Majlis Bandaraya Iskandar Puteri.

Saya beri contoh sekali lagi, walaupun Sungai Melayu kampung tempat lahir saya dan merupakan salah satu kampung tradisional di kalangan 15 kampung tradisional yang berada di kawasan Majlis Bandaraya Iskandar Puteri. Apa yang berlaku, hari ni saya bawa satu salinan yang menyatakan di sini bahawa tidak kisahlah, cukai harta di Kampung Sungai Melayu sama dengan rumah saya di kawasan Mutiara Rini. Adakah ini adil kerana Sungai Melayu ini, kampung tradisional ini, infranya tak cukup. Tanah dimiliki oleh pemilik rumah. *Playground* tak ada, lampu, lampu kampung, jalan sempit. Adakah sama nilai cukai harta ini dengan mereka-mereka yang hidup di bandar khasnya di kawasan Majlis Bandaraya Iskandar Puteri.

Saya bekas Ahli Majlis, pernah kita usahakan dalam Jawatankuasa Penilaian Cukai Harta bersetuju bahawa kampung-kampung yang ada di dalam kawasan Iskandar Puteri yang melibatkan di kampung tradisional di kategorikan kampung atau pun cukai harta kampung tradisional moden. Jadi mereka berhak mendapatkan insentif-insentif yang lain. Jadi tidak adil. Saya harap Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dapat mengambil kira hal ini dalam Mesyuarat Jawatankuasa Kerajaan Negeri. Saya hanya ingin menyentuh isu perumahan. Kota Iskandar sentiasa menyokong usaha pihak kerajaan untuk membina Rumah Mampu Milik atau Mampu Biaya di merata negeri Johor, khasnya di Kota Iskandar ini masih perlu banyak rumah-rumah murah yang sepatutnya dibina di kawasan Majlis Bandaraya Iskandar Puteri.

Sebelum PRN yang lalu, YB DUN Benut bekas mantan Menteri Besar, Yang Berhormat Dato' Seri Ir. Hasni Mohamad telah melancarkan satu program Rumah Makmur Johor yang memiliki 2,222 unit. Saya bawa Mengkibol ke dia pun ada bukti, saya pun ada bukti. Cantik rumah dia. RM150,000.00, RM200,000.00 dan RM300,000.00. Alangkah indah dan baiknya saya ingin bertanya kepada kerajaan negeri kenapa projek ini masih tidak dapat dilaksanakan. Saya sebagai ADUN Kota Iskandar sentiasa dihubungi oleh rakyat-rakyat yang ketika di *launching*, mohon bicara Datuk Speaker. Ketika dilancarkan macam goreng pisang panas permintaannya terhadap Rumah Mampu Milik ini yang mana didirikan secara *landed* ataupun berteres. Saya minta kepada EXCO yang berkenaan dan kerajaan negeri dapat memberi jawapan dan maklum balas yang jelas untuk disampaikan kepada rakyat khasnya di kawasan Kota Iskandar.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin percepatkan mengenai jalan raya dan lalu lintas. Seiring dengan Kota Iskandar yang pesat membangun ini. Kesesakan lalu lintas pada waktu puncak menjadi isu perlu ditangani. Kesesakan lalu lintas sebagai contoh, simpang empat lampu isyarat di Taman Seri Pulai, Taman Teratai, Taman Pulai Perdana, Taman Pulai Jaya, Taman Pulai Mesra perlu diambilkan segera, dibaiki jalan raya rosak disini dengan kadar segera. Jalan Ulu Choh ke Kampung Gelang Patah ke Gelang Patah juga perlu dibaiki kerana mengalami kerosakan yang mengakibatkan kesesakan lalu lintas. Saya ingin juga bertanya kepada kerajaan negeri khususnya di bawah JKR. Ada satu projek J4, Jalan Besi, Jambatan Besi yang sudah 5 tahun sejak 2018 tidak dapat dilaksanakan lagi. Saya dimaklumkan hampir 3 atau 4 kontraktor yang telah berminat tapi *determinate*. Alangkah malunya, kawasan yang pesat ini yang menghubungkan yang berdekatan dengan Singapura, kerja-kerja tender ini tak dapat dilaksanakan sebentar lagi. Kita hendak supaya ada cahaya di hujung terowong...

YB Speaker : Yang Berhormat.

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad (Kota Iskandar) : Akhir sekali.

YB Speaker : Satu minit lagi. Satu minit lagi.

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad (Kota Iskandar) : Ok. Dalam konteks Orang Muda Johor, Kota Iskandar ingin menzahirkan ucapan terima kasih kepada kerajaan negeri kerana memilih Kota Iskandar sebagai tempat pilihan *Tunku Mahkota Johor Youth Center*, TMIYC yang ketiga negeri Johor yang mana kos pembinaannya berjumlah RM38 juta. Terima kasih kepada IRDA, terima kasih kepada MYP dan setinggi penghargaan kepada Duli Yang Amat Mulia Major Jeneral Tunku Ismail Ibrahim Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor di atas kesudian menyempurnakan Majlis Pecah Tanah TMIYC di Kompleks Sukan Iskandar Puteri pada 4 Disember yang lalu. Di kesempatan ini juga Kota Iskandar mengucapkan jutaan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar di atas kelulusan peruntukan RM2.5 juta kerja landskap dan pengindahan seni arca Iskandar Puteri dan RM2.5 juta bagi kerja pengindahan Kampung Sungai Melayu dan RM3.5 juta pengindahan Persimpangan Bertingkat Lebuhraya Pantai Fasa dua.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum mengakhiri ucapan saya, Kota Iskandar sekali lagi merafak sembah menjunjung setinggi kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan atas naungan Baginda menjadikan negeri Johor Darul Takzim amat dicintai kekal dan aman damai serta harmoni. Semoga Tuanku dan kerabat Diraja sentiasa dalam lindungan rahmat Allah jua. Kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar, tahniah dan syabas saya ucapkan di atas pembentangan bajet Belanjawan 2023 dan terima kasih saya termasuk kepada ketua-ketua jabatan, pegawai-pegawai kerajaan termasuk negeri dan *federal* yang terlibat membawa manfaat besar kepada lapisan rakyat Bangsa Johor yang kita sayangi. Kota Iskandar kota lestari, menjadi kesayangan semua warganya, Maju Johor slogan diberi, semoga manfaat kekal selamanya. Dengan ini Kota Iskandar mohon menyokong. Wabillahitaufik walhidayah assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh.

YB Speaker : Tahniah Kota Iskandar. Seterusnya Mahkota ada ke? Oh ada. Ok, dijemput YB Mahkota, silakan.

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain (Mahkota) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Mawar merah dalam jambangan, cantik diletak di atas para, mohon Mahkota ambil giliran, bahas demi bangsa negara. Izinkan Mahkota turut serta dalam membahaskan Belanjawan Johor 2023.

Sebelum meneruskan perbahasan ini, terlebih dahulu dengan hormat dan penuh takzimnya, patik mewakili seluruh rakyat DUN Mahkota merakamkan ucapan selamat hari ulang tahun

keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim ibni Al-marhum Sultan Iskandar yang jatuh pada 22 November yang lalu. Moga Allah SWT lanjutkan usia Baginda dan berada dalam keadaan sihat walafiat untuk terus menaungi Bangsa Johor sekali. Patik juga merakamkan junjungan kasih dan tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor yang telah memartabatkan pasukan JDT sebagai pasukan yang terkuat dalam negara, sekali gus terjangkit kehebatan JDT dalam SUKMA. Tahniah juga kepada anakanda Yang Berhormat EXCO Belia Dan Sukan. Mahkota mengucapkan tahniah di atas terbentuknya kerajaan perpaduan peringkat persekutuan dan tahniah kepada Perdana Menteri dan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri satu dan dua serta barisan kabinet. Berjuanglah demi untuk mempertahankan kedaulatan negara. Takziah kepada Yang Berhormat ADUN Sri Medan dan ADUN Kahang di atas kembalinya keluarga terdekat tempoh hari. Pertama kali, Mahkota ingin mengambil peluang ini untuk mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan syabas dan tahniah kepada barisan kepimpinan kerajaan Johor yang dikepalai oleh Datuk Onn Hafiz Ghazi, Menteri Besar.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan sidang Dewan sekali, keadaan Dewan begitu tenang, kurang soalan-soalan dan perbincangan yang panas serta usul-usul provok. Tapi Mahkota terasa macam berada dalam Majlis Tilawah al-Quran bila pembentang Bajet 2023 kedengaran alunan macam al-Quran, bacaan al-Quran walaupun dalam keadaan nada yang kurang ajinomoto dan masih banyak lagi yang perlu ditambah perasanya. Tapi ianya kelihatan enak bila disajikan dengan peruntukan atau bajet yang luar biasa. Bukan mudah untuk perbaiki kewangan yang ditinggalkan mereka yang kurang mahir dalam akauntan. Kelebihan Johor Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor seorang pengamal kira-kira, bila satu sen keluar semua mesti ada nilai dan pulangan. Sebab itu ekonomi bertambah. Barisan Nasional mempunyai dua Menteri Besar yang hebat-hebat sebelum ini. Seorang jurutera, pantang tengok benda yang tak tegak, mahupun rosak, pasti bantu mana-mana Wakil Rakyat yang memerlukan perbaikan infra dan sebagainya. Kini seorang akauntan, lagi dahsyat.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli Dewan sekali, Alhamdulillah Belanjawan Johor 2023 yang bertemakan “Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat” yang dibentangkan pada hari Khamis lalu berlangsung dengan lancar, malah menjadi aspirasi kesinambungan untuk perjuangan kita ke arah merealisasikan pertumbuhan ekonomi Johor yang gemilang pada masa hadapan. Sesungguhnya Belanjawan Negeri Johor merealitikan cerminan sebuah kerajaan yang sentiasa cakna, dengan keutamaan rakyat, apa yang penting langkah berhema ini bukan sahaja mampu diterjemahkan, kestabilan politik, tetapi jauh lebih utama memastikan perancangan kepada gerak kerja mantap demi memperkasa kesejahteraan Bangsa Johor. Inilah kesiapsiagaan kerajaan yang komited menyediakan perancangan ekonomi mampan, berdaya tahan serta memiliki hala tuju jelas bagi menghadapi pelbagai cabaran mendatang, apatah lagi ekonomi Malaysia turut dijangka bakal berhadapan dengan impak ketidakpastian ekonomi global yang tentunya akan memberi kesan kepada pertumbuhan ekonomi negeri Johor juga. Kerajaan negeri Johor telah membuktikan betapa mandat rakyat terhadap Barisan Nasional adalah amanah yang perlu dipikul. Apabila tindakan di laksana demi kepentingan akhlak, sememangnya selepas kita melalui Pilihan raya Negeri Johor pada Mac lalu dan sehingga ke hari ini ternyata negeri Johor terus proaktif dan rancak memastikan ekonomi pulih malah kini Johor mampu untuk menunjukkan prestasi memberangsangkan. Syabas dan tahniah.

Yang Berhormat Datuk Speaker, syukur Alhamdulillah dan moga kita terus dilimpahi keberkatan atas usaha murni yang memberi manfaat, melimpah ruah kepada rakyat sekali. Sehubungan dengan itu, Mahkota terpanggil untuk menyeru semua Ahli Dewan Negeri, pentadbir urus kerajaan dan semua para pemimpin sama ada yang dalam Dewan ini atau di luar Dewan untuk sama-sama menyokong setiap usaha yang dilaksanakan oleh kerajaan negeri ke arah pembangunan kesejahteraan. Hari ini di peringkat persekutuan, kita adalah kerajaan perpaduan selepas PRU-15. Maka kita terjemahkan konsep tersebut ke arah kesejahteraan dan kemajuan Bangsa Johor. Janglah di dalam Dewan bersorak

bertepuk, namun sebaliknya berlaku apabila bertindak tidak sehaluan dalam usaha mendapatkan sokongan rakyat. Empat puteri yang dilahirkan melalui kemenangan dalam PRU-15 bagi negeri Johor telah cukup untuk membantu Menteri Besar Johor dalam menyelesaikan dan memakmurkan negeri Johor. Mahkota perasan Wakil Rakyat yang sebelah sana, seramai lebih kurang 15 orang tidak menampakkan kesungguhan dalam membentuk kerajaan perpaduan peringkat persekutuan. Bila bentang Bajet 2023, macam tak dengar sokongan yang diberikan kepada kerajaan Johor, Barisan Nasional. Langsung tak angkat tangan persetujuan. Adakah perkongsian kuasa hanya berlaku di peringkat persekutuan? Adakah kita ini kawan dalam lawan atau pada ketika ini masih lagi malu-malu kucing. Moga kedudukan di sebelah kanan dan kiri akan membawa kepada percintaan selepas bernikah. Moga restu dari ayah bonda di peringkat persekutuan membawa lebih banyak idea demi untuk kemajuan dan kegemilangan Johor itu sendiri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selari dengan usaha dan perancangan mantap yang telah digariskan melalui Belanjawan 2023 ini, Mahkota ingin menyentuh berkaitan dengan inisiatif dalam strategi bantuan pendidikan. Apa yang pasti, pendidikan adalah aspek utama, malah dianggap sebagai pintu keluar daripada kemelatan dan beralih kepada kehidupan yang lebih baik. Dalam hal ini, keupayaan yang diangkat menerusi Belanjawan 2023 turut merangkumkan usaha-usaha memastikan bantuan pentadbiran di manfaat sepenuhnya kepada pelbagai saluran untuk sama-sama dinikmati. Biar pun di dalamnya turut meliputi aspek pendidikan, namun Mahkota mencadangkan agar pelaksanaannya bersifat menyeluruh, iaitu tidak ada golongan yang tercicir dan bukan hanya kepada golongan tertentu. Apa yang pasti golongan B40 wajar mendapat pembelaan khususnya anak-anak yang kurang cemerlang dalam bidang akademik ditarik agar mereka dapat bersama-sama dalam arus pembangunan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, lebih dari itu, apa-apa perancangan untuk pendidikan jangka pendek sama ada kursus, bengkel atau atas nama apa sekalipun perlulah dibuat secara terancang dan bukan sekadar melepas batuk di tangga, malah perlu di laksana berkala dengan pemantauan berterusan agar kejayaan dilakukan demi impak maksima kepada golongan anak Bangsa Johor. Apa yang pasti inisiatif bantuan pendidikan sebagai mana terkandung dalam Belanjawan 2023, Mahkota mencadangkan perlulah mempunyai peruntukan khas lebih besar kepada semua peringkat, bukan saja anggota JCS atau apa-apa NGO, malah juga golongan belia dari pelbagai peringkat ini, bagi memastikan Bangsa Johor secara holistik tidak terkecuali dalam usaha perancangan ke arah pembentukan masyarakat berilmu. Hikayat berbilang di negeri junjungan, jadi ingatan zaman berzaman, mari mantapkan dunia pendidikan, semoga Johor beroleh kemajuan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Mahkota terpenggil untuk menyentuh berkaitan Teras Kedua Pembangunan Ekonomi menerusi strategi kedua di bawah inisiatif kedua berkaitan Program Latihan Kemahiran Johor. Dalam hal ini, Program Latihan Kemahiran Johor yang diaplikasi amat memberangsangkan. Namun begitu, pemantauan yang teliti berkaitan pelaksanaannya perlulah disusuli secara aktif. Ini kerana persoalan berkaitan pencapaian pra mahir yang dilakukan mestilah berasaskan kepada keperluan semasa dan permintaan pasaran. Mahkota mencadangkan mereka bukan sahaja diberi ilmu, tapi yang paling penting, pembiayaan untuk memulakan langkah baru dalam mengembangkan perniagaan mereka. Mahkota berharap skim geran perlu diteruskan, malah diperluaskan dan ditambah pemberiannya selaras dengan keadaan hari ini supaya peniaga dapat memperbaiki ekonomi selepas COVID-19. Bantuan seperti Satu Azam, bekalan peralatan perniagaan hendaklah diteruskan dan ditambahbaikkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seterusnya berkaitan penambah baik dan pemerkasaan sektor pelancongan, Mahkota mengucapkan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar yang cakna berkaitan hal ini, biar pun masih muda, bukan umurnya, tapi kekacakannya yang muda. Namun syabas kerana dapat mengusai keseluruhan kawasan pelancongan negeri Johor termasuklah daerah Kluang. Untuk ini Mahkota ingin fokuskan

kepada trek pendakian Gunung Lambak. Bunyinya indah dan adalah peruntukan untuk Kluang, namun peruntukannya terlalu sedikit. Harapan dan cadangan Mahkota agar Yang Amat Berhormat Menteri Besar dapat menyalurkan lebih banyak, apatah lagi aktiviti pendakian semakin mendapat tempat di kalangan rakyat. Dalam hal lain, Mahkota ingin menyentuh berkaitan Insentif Ketiga Bangsa Johor, Bebas Dadah. Sememangnya ini adalah langkah yang amat baik malah sewajar Agensi Anti Dadah Kebangsaan terus diperkasakan dan digerakkan, bukan hanya kepada mangsa atau golongan penagih. Mahkota mencadangkan supaya AADK juga melibatkan anggota keluarga terbabit dalam usaha memberikan kefahaman untuk bersama-sama mengembalikan bekas-bekas penagih ke pangkuan masyarakat. Tak perlulah AADK membuat pertandingan memasak dan sebagainya. Tumpuan khusus mesti kepada keluarga penagih dan seterusnya menghindarkan keluarga penagih terlibat sama dengan perkara yang menjadi sampah masyarakat. Inilah usaha bersepadu yang mesti dilakukan ke arah memberikan pendidikan pencegahan dan kesedaran awal mengenai bahaya dadah.

Yang Berhormat Datuk Speaker, tepi pantai pohon kelapa, kain belacu sikat kain kasa, DUN dijaga tidak dilupa, rakyat kawasan sentiasa diingati. Mahkota ingin mengemukakan beberapa masalah dalam kawasan Mahkota. Masalah banjir, Mahkota ingin mengucapkan terima kasih kepada semua jabatan khasnya yang dalam daerah Kluang yang sentiasa peka dan memberikan kerjasama kepada ADUN, ADUN dalam menyelesaikan pelbagai masalah, khasnya dalam DUN Mahkota. Keadaan banjir semakin berkurangan, tapi masih perlu lagi penambah baik. Harapan Mahkota supaya pihak jabatan-jabatan menumpukan kepada agenda sifar banjir di dalam seluruh kawasan Mahkota. Peranan kesepaduan dan kerjasama semua jabatan akan berjaya menemui jalan penyelesaian, lagi cepat selesai kalau Yang Amat Berhormat Menteri Besar tambahkan ataupun turunkan peruntukan yang lebih besar khasnya di dalam kawasan Mahkota bagi keselesaan rakyat khasnya dan kebanyakan kawasan banjir ini telah alah di dalam kawasan kampung-kampung Melayu, yang menjadi penyokong tegar kepada Barisan Nasional. Adalah berpunca daripada, banjir ini adalah berpunca daripada kawasan perumahan baru di mana perubahan bertambah, tapi parit masih lagi di takuk lama. Keindahan landskap. Mahkota merakamkan ucapan terima kasih di atas pelbagai bentuk keceriaan, keindahan dalam kawasan Mahkota. Tapi malangnya kesemuanya telah mula ke arah kehancuran atau dengan kata lain dah mula tua. Sehubungan dengan itu, Mahkota mengharapkan supaya perkara-perkara ini harus dititikberatkan, diawasi atau diselenggarakan dengan sebaik mungkin umpama manusia, semakin tua kalau dihias dan dijaga secara berkala pasti ada yang teringin. Alhamdulillah esok genap 62 tahun umur Mahkota, Yang Berhormat Datuk Speaker (Dewan bertepuk.) Tapi masih boleh berlari lagi, cuma belum bersuami.

Yang Berhormat Layang-Layang selalu sebut macam baru umur 26 tahun, sebab itu saya suka duduk sebelah Layang-Layang sebab mungkin agaknya dia nampak yang lain lebih tua daripada Layang-Layang daripada yang di Kluang. Itu kehebatan orang Kluang.

Mahkota mencadangkan supaya keindahan ini dipelihara iaitu melibatkan proses merancang, mereka bentuk, melaksana dan menguruskan alam sekitar untuk keselesaan, keselamatan dan kesejahteraan sejagat dan sentiasa di pantau oleh jabatan yang berkenaan. Biarpun kemajuan dan pembangunan menjadi keutamaan, namun keseimbangan alam sekitar tetap dan harus dijaga dengan sebaik mungkin.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Mahkota mohon Yang Berhormat EXCO KPKT datanglah ke Kluang, kesian orang Kluang. Bangunan rumah pangsa di Jalan Rambutan memang lama sebelum saya dilahirkan rasanya. Tetapi, yang dilaksanakan oleh agensi pelaksana ialah Perbadanan Kemajuan Perumahan Negeri Johor, lama bangunan ini. Bangunan tersergam indah di tengah-tengah bandar Kluang, keadaan cat masih ok lah. Ok lah itu cakap orang daripada sudut bukan orang FELDA, orang FELDA lain cara cakap dia pasal Bukit Batu banyak FELDA, tapi ok lah macam untuk orang kawasan yang jauh di pedalaman. Tapi bumbungnya bocor, sistem kumbahan teruk, saluran najis masuk dalam

longkang, tak tau di mana kawasan DUN yang ada saluran najis, kumbahan najis masuk dalam longkang, tidak ada sistem yang baik. Menyebabkan persekitaran tidak sihat dan bau yang amat harum. Perlu disegerakan selenggaraan longkang, sistem kumbahan, infra dan sebagainya. Mohon dikemas kini, mana yang kosong dipenuhi, bagi rumah yang di bawah masih kosong pindahkanlah warga emas yang duduk di tingkat atas.

Mahkota mencadangkan kepada Yang Berhormat EXCO Agama pulak. Oh, tak ada pulak dia ni hari! Yang Berhormat Datuk Speaker, jangan marah saya tak datang semalam, marah EXCO Agama kenapa tak ada dalam masa ini? Tolong segerakan penubuhan rumah ataupun penginapan sementara untuk golongan asnaf dan gelandangan di dalam kawasan DUN Mahkota. Banyak kuarters kerajaan yang tidak diduduki malahan ada yang terbiar, gunakanlah bangunan-bangunan ini untuk kepentingan gelandangan.

Isu lembu berkeliaran. Kat Mahkota ini tak ada sangat gajah tapi yang ada lembu. Jangan sebut, takut malam ni dia datang pulak gajah tu. Isu lembu berkeliaran dan mengganggu lalu lintas sehingga menyebabkan berlaku dah dua kali kemalangan di antara manusia dan binatang. Mohon garis panduan dan tindakan PERHILITAN atau pun Veterinar dalam hal ini.

Mahkota mohon memperbanyakkan lagi pembinaan rumah flat yang berlif bagi kawasan Mahkota, bagi menempatkan golongan orang muda dan B40. Sebelum bubar Dewan Negeri, Mahkota telah mengutarakan, bangkitkan beberapa perkara, tapi masih belum dilaksanakan. Kerana apa perkara ini berlaku? Jangan malukan Johor! Bertindaklah dengan selaju mungkin dan kawasan Mahkota banyak kawasan terbiar yang perlu dibangunkan selaras dengan tema Bajet Johor Tahun 2023.

Masalah wifi ini, anakanda EXCO tolong selesaikan, EXCO muda mesti laju. Mahkota tak perlu ulas panjang sebab rakan-rakan Yang Berhormat-Yang Berhormat telah suarakan. Yang paling mustahak adalah tindakan segera mesti dilaksanakan. Selain daripada itu, lampu kampung, bila nak hantar? PM dah yang ke-10! Merdeka dah 65 tahun! Menteri Besar Johor dah ada yang ke-19, tapi kampung-kampung masih bergelap dan menakutkan! Kalau lampu dah macam-macam jenis keluar, lampu biasa, yang panjang, yang pendek, yang bulat, lampu LED, lampu solar, tapi sedih nak cakap, Mahkota lagi sedih, kawasan kampung dalam bandar. Harap Yang Amat Berhormat Menteri Besar berilah ADUN-ADUN ini peruntukan 100 batang lampu untuk kami terangkan kawasan kami. (Dewan bertepuk.) Bila gelap, itu yang menyebabkan rakyat pada PRU lepas salah pilih, bukan kerana dia suka sangat nak pilih, tersilap pilih.

Yang Berhormat Datuk Speaker serta para Ahli-Ahli sekalian, Mahkota bagi pihak rakan-rakan ADUN mohon Yang Amat Berhormat Menteri Besar kali ini tolong telitikan belum habis ni nak cakap sikit. Nak cakap malu, tak cakap mahu! Nak cakap macam mana Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Datuk Speaker lama dengan saya dalam Dewan Negara dah, Dewan Negeri dah, cuma martabat tu lebih sikit daripada saya, maklumlah orang perempuan memang dunia beralah bagi mereka.

Untuk Yang Amat Berhormat kaji dan teliti semula elaun bulanan ADUN. Gaji kita, pembiayaan *handphone* kita, *laptop*, *seating* elaun dan segala kemudahan bagi ADUN. Jangan ikut kerajaan pusat. Mereka baru berkenalan, belum secocok. Itu yang kena potong gaji. Tapi sebelum ini mereka dah nikmati gaji baru mereka. Yang potong Yang Berhormat Menteri, yang potong 20%. Jadi kalau di Johor EXCO-EXCO nak potong silakan 20%, ADUN-ADUN ditambah lagi, maknanya yang 20% itu diberi kepada kami. EXCO macam tak setuju Yang Berhormat, tapi tak termasuk Yang Berhormat Datuk Speaker, selamatlah hidup. Terlari pulak. EXCO nak potong, potong. Naik elaun ADUN, elaun EXCO dipotong, inilah amalan terbaik. Sistem beralah antara EXCO dan ADUN, bak kata arwah P. Ramlee kepimpinan terbaik dalam amalan berkeluarga. Saya tengok jam saja, okey boleh lagi. Ada lagi seperkara yang nak disebut Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Satu minit saja lagi Yang Berhormat.

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain (Mahkota) : Satu minit saja, okey hujunglah. Akhir kata Mahkota mengucapkan tahniah dan terima kasih sesungguhnya usaha ke arah merealisasikan Belanjawan 2023, Maju Johor Makmur Bersama Rakyat. Yang sememangnya mengandungi gerak kerja perancangan mantap tidak akan dapat di manifestasikan tanpa sokongan dari semua pihak. Justeru, Mahkota mengambil kesempatan ini untuk menyeru kepada semua agar kita sama-sama ketepikan perbezaan ideologi, tolak hasad dengki, jauhi nestapa iri hati, EXCO silalah berbudi kepada ADUN-ADUN yang ada. Marilah kita bersama-sama menanam tekad untuk terus memberikan sokongan dan dokongan terbaik bagi menjayakan segala agenda demi Bangsa Johor.

Jalan-jalan ke Teluk Semantan, melihat budaya indah berjalur, Belanjawan 2023 dilaksanakan, semoga Johor semakin makmur. Dengan sepenuh keyakinan, insya-Allah dengan kesungguhan yang diilhamkan kemajuan untuk negeri Johor yang kita semua cintai ini akan menjadi realiti, semoga setiap niat dan tugas kita ini mendapat keberkatan dan balasan daripada Allah SWT. Maka dengan ini Mahkota mohon menyokong. Mahkota tak nak ingkar kata Speaker. Anak raja makan sirih, sekian terima kasih. Wabillahirtaufik walhidayah, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. (Dewan bertepuk.)

YB Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Mahkota. Ahli-Ahli Yang Berhormat, tahniah kerana semuanya berbahas dengan bernas, fokus dan menepati masa. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan sehingga esok, 8 Disember 2022, jam 9:30 pagi.

Persidangan ditangguhkan jam 3:45 petang.

**PENYATA RASMI
MESYUARAT KEEMPAT (BELANJAWAN 2023)
BAGI PENGGAL PERSIDANGAN PERTAMA
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-15**

HARI KEENAM	KHAMIS, 8 DISEMBER 2022	BIL. 4 TAHUN 15

HADIR

YB Speaker,

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, PJN., DSAP., PIS.

YAB Menteri Besar

**(Pengerusi Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan
Pembangunan Ekonomi)**

Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, PMW.
(Machap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar

Dato' Zahari bin Sarip, DIMP.
(Buloh Kasap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Dato' Haji Mohd Jafni bin Md Shukor, DIMP.
(Bukit Permai)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya

Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy, KMN.
(Tenggaroh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Puan Hajah Khairin-Nisa binti Ismail @ Md On
(Serom)

**YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan
Sumber Manusia**

Tuan Mohd Hairi bin Mad Shah
(Larkin)

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam

Tuan Mohd Fared bin Mohd Khalid
(Semerah)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan

Tuan Ling Tian Soon
(Yong Peng)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna

Tuan Lee Ting Han
(Paloh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur

Tuan Ir. Ts. Mohamad Fazli bin Mohamad Salleh
(Bukit Pasir)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi

Cik Norlizah binti Noh
(Johor Lama)

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad, SPMJ., SUMW., PGDK., KMN., PIS., AMN., PSI.
(Benut)

YB Datuk Haji Samsolbari bin Jamali, DMSM., KMN., PIS.
(Semarang)

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan, AMN., PSI.
(Kahang)

YB Tuan Haji Abd Mutalip bin Abd Rahim, PSI, PIS.
(Layang-Layang)

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, DIMP., AMN., KMN., PIS., JP.
(Mahkota)

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli
(Parit Raja)

YB Puan Rashidah binti Ismail
(Pasir Raja)

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan, DIMP.
(Kukup)

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, DSAP., PJN.
(Rengit)

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap
(Pemanis)

YB Puan Haslinda binti Salleh, AMN., BCM.
(Tenang)

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin, PMW., BCM.
(Bukit Nanning)

YB Tuan Sahrihan bin Jani
(Gambir)

YB Tuan Tan Chong
(Bekok)

YB Tuan Muszaide bin Makmor
(Sedili)

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby, PPN.
(Kemelah)

YB Tuan Tan Eng Meng, PPN.
(Pekan Nanas)

YB Puan Fauziah binti Misri
(Penawar)

YB Puan Hajah Hasrunizah binti Hassan, PPN.
(Pulai Sebatang)

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri, DPSM.
(Parit Yaani)

YB Tuan Haji Selamat bin Takim
(Sungai Balang)

YB Tuan Aznan bin Tamin
(Tanjung Surat)

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib
(Permas)

YB Datuk Haji Ramlee bin Bohani, DPSM., JMN., AMN.
(Kempas)

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail
(Senggarang)

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad, DPSM., PPN.
(Kota Iskandar)

YB Tuan Liew Chin Tong
(Perling)

YB Tuan Azizul bin Bachok
(Tiram)

YB Tuan Chen Kah Eng
(Stulang)

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz
(Puteri Wangsa)

YB Cik Liow Cai Tung
(Johor Jaya)

YB Puan Gan Peck Cheng
(Penggaram)

YB Tuan Chiong Sen Sern
(Bukit Batu)

YB Tuan Ng Yak Howe
(Bentayan)

YB Tuan Ee Chin Li
(Tangkak)

YB Tuan Chew Chong Sin
(Mengkibol)

YB Puan Marina binti Ibrahim
(Skudai)

YB Puan Ng Kor Sim
(Jementah)

YB Tuan Wong Bor Yang
(Senai)

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal, DMIJ.
(Bukit Kepong)

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib
(Maharani)

TURUT HADIR

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Setiausaha Kerajaan Johor.
Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, PSM., SPMJ., DMIJ., PIS.

YB Penasihat Undang-Undang Negeri Johor.
Dato' Amir bin Nasruddin, DMIJ.

YB Pegawai Kewangan Negeri Johor.
Dato' Haji Salehuddin bin Haji Hassan, DMIJ., SIJ., PIS.

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan, DIMP., PJK., PSI.
(Sri Medan)

YB Tuan Hahasrin bin Hashim
(Panti)

YB Dato' Seri Haji Salahuddin bin Ayub, DSPN., DGSM.
(Simpang Jeram)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib, JSM., PIS.
(Endau)

Persidangan bermula jam 9.30 pagi.

YB Speaker mengetuai Persidangan.

DOA.

(Jurutulis membaca doa).

Jurutulis : PEMASYHURAN DARIPADA YANG BERHORMAT SPEAKER.

YB Speaker : Bismillahirrahmanirrahim. Allahuakbar. Allahuakbar. Allahuakbar (Bacaan selawat). Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera dan salam Maju Johor. Ahli-Ahli Yang Berhormat, terlebih dahulu Dewan yang mulia ini merakamkan setinggi tahniah kepada calon dan parti yang menang di PRK Padang Serai dan Pulau Tioman. Negara masih berada dalam situasi baru iaitu politik *adjustment* iaitu penyesuaian politik akibat keputusan PRU ke 15 yang di luar jangkaan. Kita yang di Dewan Mulia ini juga perlu melakukan *adjustment* sebagai pra syarat dengan izin, *moving forward* iaitu untuk maju ke depan. Justeru, saya menyeru Ahli-Ahli Yang Berhormat agar terus berhemah dan mengelak konflik berasaskan sentimen kaum dan agama, baik di dalam dan di luar Dewan. Terima kasih.

Jurutulis : SOALAN-SOALAN LISAN.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Benut.

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad (Benut) : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera. Datuk Speaker, soalan saya yang pertama.

Minta dinyatakan apakah inisiatif-inisiatif yang bakal dilaksanakan Johor Economic Tourism and Culture Office (JETCO) di Singapura terutama sekali dalam melipatgandakan peluang kerjasama Johor – Singapura dalam bidang pembangunan mampan *sustainable development*.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Salam sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Pejabat Ekonomi Pelancongan dan Kebudayaan Johor atau lebih dikenali sebagai Johor Economic Tourism and Culture Office di Singapura adalah inisiatif yang telah dicetuskan oleh Yang Berhormat Benut dan merupakan antara usaha kerajaan negeri dalam mendepani cabaran logo pasca COVID-19. Cadangan penubuhan JETCO telah memperoleh kelulusan kerajaan persekutuan pada Oktober 2020 dan dilihat sebagai agensi yang akan berperanan menjadi jambatan pengukuh hubungan dua hala bagi budaya dan pelancongan yang sedia terjalin di antara negeri Johor dan Singapura.

JETCO telah melaksanakan pelbagai inisiatif bagi menarik lebih banyak peluang pelaburan dan kerjasama menerusi usaha sama pintar bersama agensi-agensi yang berkaitan di Singapura. Pada tahun ini, JETCO telah mengadakan beberapa siri sesi libat urus yang melibatkan lebih 15 agensi yang berkaitan di Singapura. Selain itu, JETCO telah menyertai tiga ekspo berkaitan perdagangan dan pelancongan di Singapura, serta terlibat dalam beberapa siri suai kenal delegasi dari Singapura ke Johor seperti promosi perkhidmatan feri dari Singapura ke Desaru Coast. Pegawai-pegawai JETCO turut dilibatkan dalam lawatan Yang Amat Berhormat Menteri Besar ke Singapura pada bulan April serta lawatan jawatankuasa ini ke Singapura pada bulan September.

Semua usaha yang telah dilaksanakan dilihat dapat memberi impak yang positif dan memberangsangkan. Bagi tujuan menyelaraskan inisiatif serta hebahan program untuk tahun 2023 JETCO telah pun menganjurkan *focus group discussion* bersama agensi-agensi pada

November ini. Hasil dapatan itu, kita akan laksanakan antaranya kerjasama berkaitan *food security* untuk meningkatkan produktiviti dan rangkaian bekalan makanan, kerjasama berkaitan latihan tenaga pengajar bidang sains teknologi *engineering* dan matematik.

Perkongsian idea dan amalan terbaik *best practices* antara bandar dan komuniti mampan dengan pihak Singapura. Berkaitan dengan bidang pembangunan mampan ataupun *sustainable development*, kami ucapkan terima kasih atas usaha Yang Berhormat Benut dalam merangka, merancang dan melancarkan Pelan Pembangunan Mampan Negeri Johor 2030 yang menjadi dokumen rujukan utama kerajaan negeri Johor dalam hab pembangunan.

Dalam hal ini telah pun diumumkan di bawah Belanjawan 2023 juga bahawa kerajaan negeri akan melaksanakan kajian Pelan Induk Pembangunan Hijau di bawah *Programme United Kingdom Partnering For Accelerated Climate Transitions*. Program Geran Komuniti Iskandar Puteri Rendah Karbon turut akan diteruskan dan penggunaan kenderaan elektrik dalam bandaraya akan digalakkan.

Berkaitan kerjasama dengan Singapura, Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah pun mengadakan pertemuan dan perbincangan dengan *Minister For Sustainability And The Environment Singapura* pada bulan April serta Setiausaha Tetap *Ministry Of Sustainability And The Environment Singapura* pada bulan Julai mengenai kerjasama dalam bidang ini. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Sila Benut.

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad (Benut) : Terima kasih Yang Berhormat EXCO di atas penjelasan yang diberikan berkaitan dengan inisiatif-inisiatif, langkah-langkah dan juga pendekatan yang telah diambil berkaitan dengan penubuhan atau adanya JETCO di Singapura. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin merujuk kembali kepada tujuan asal penubuhan JETCO ini. Antaranya ialah untuk meningkatkan kompetensi perkhidmatan awam kita dalam menjalinkan interaksi, kerjasama hubungan pendedahan di peringkat yang lebih meluas. Kalau boleh dikatakan di peringkat antarabangsa, nak bawak Johor berada di persada yang sedemikian. Selain daripada tujuan tersebut, JETCO juga perlu berada di negara jiran kita kerana menjadi harapan kita supaya kebergantungan kepada MIDA, MATRED, AMDEC dan sebagainya juga dapat kita permudahkan ataupun kita lebih ke depan dalam hal yang berkenaan.

Jadi, selain daripada inisiatif yang baik yang telah Yang Berhormat Speaker, ataupun Yang Berhormat EXCO nyatakan tentang kolaborasi menggunakan platform JMC dan sebagainya untuk memperkukuhkan peranan JETCO, bagaimana pengiktirafan agensi-agensi pelaburan pusat terhadap JETCO kita ini? Apakah inisiatif yang kita buat untuk memastikan JETCO ini mendapat pengiktirafan? kerana Yang Berhormat Datuk Speaker, JETCO berbeza dengan misal kata Sarawak dia ada juga *create office*, ada juga penama agensi untuk menarik pelaburan dari segi pelancongan tetapi entiti Sarawak di Singapura berbeza dengan JETCO.

Kita telah mendapat kelulusan daripada kabinet, penubuhan JETCO di Singapura sementara Sarawak hanya syarikat sahaja berada di sana. Itu pun menjadi satu entiti yang dapat menarik pelaburan ke negeri Sarawak. Jadi, atas dasar itu apakah inisiatif usaha yang boleh kita buat supaya pengiktirafan ini benar-benar dapat diterima oleh MIDA, MATRED dan sebagainya. Itu satu kerana ianya dapat kita ukur dari segi keupayaan JETCO itu.

Jadi untuk usaha tersebut, persoalan saya ialah bersediakah kerajaan untuk mengambil langkah-langkah supaya hubungan dengan kerjasama MIDA di Singapura, MATRED di Singapura sebagai salah satu langkah untuk mendapatkan pengiktirafan terhadap usaha tersebut? Jadi, inisiatif-inisiatif ini adakah kerajaan akan menyusun langkah-langkah yang

sewajarnya supaya JETCO itu betul-betul dapat bersaing dengan MIDA, MATRED dan sebagainya sebagai meletakkan Johor berada di hadapan? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan Dan Hal Ehwal Pengguna :

Terima kasih Datuk Speaker, terima kasih atas cadangan Yang Berhormat Benut. Ia betul, memang JETCO ditubuhkan ada satu peranan yang sangat-sangat besar untuk kerajaan negeri Johor di Singapura kerana seperti mana yang dikatakan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar bahawa kita lihat Singapura sebagai satu rakan strategik untuk kita kerjasama dalam hal ehwal pelaburan, perdagangan dan juga perkara-perkara lain. Dan berkaitan dengan kerjasama JETCO dengan agensi-agensi pusat seperti MIDA, MATRED dan lain-lain di Singapura, kita akan adakan program-program seperti Festival Kebudayaan Johor di Singapura pada tahun depan. Kita akan adakan usaha sama sempena *Singapore Business Show 2023*. Maka, dengan kerjasama sebegini kita harap dapat wujudkan satu hubungan yang lebih erat dengan lebih baik dengan agensi persekutuan di Singapura. Dan, kita di kerajaan negeri Johor juga akan bincang dengan kerajaan persekutuan macam mana kita boleh memberi satu pengiktirafan kepada JETCO seperti mana yang disarankan oleh kerajaan negeri Johor, terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Kahang.

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan (Kahang) : Terima kasih Yang Berhormat Speaker. Soalan tambahan saya ialah, terlebih dahulu saya ucap tahniah di atas usaha agresif yang diambil oleh JETCO, selepas penubuhannya di Singapura. Tetapi saya mohon pencerahan dalam konteks menarik pelabur daripada Singapura ke Johor ini, bagaimana berjayanya JETCO dalam konteks membawa pelaburan ke Singapura, daripada Singapura ke Johor dan mohon pencerahan berapa banyak pelaburan, jumlah pelaburan yang telah pun di bawa dalam sejak penubuhan JETCO dan bagaimana pula dalam konteks respons pihak Singapura memandangkan ada agensi pusat di Lucia di Singapura seperti MATRED dan juga MIDA? Bagaimana pula respons pihak Singapura, adakah mereka terus berhubung dengan kita ataupun masih lagi melalui agensi pusat dalam konteks membuat pelaburan di negeri Johor ini? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan Dan Hal Ehwal Pengguna :

Terima kasih Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Kahang. Untuk makluman Dewan ini, setakat bulan 6 tahun ini, jumlah pelaburan untuk sektor pembuatan adalah dari luar negeri adalah RM5.6 bilion dan daripadanya hampir 70% iaitu hampir RM4 bilion adalah dari negeri Singapura. Dan untuk gerak kerja JETCO tahun ini JETCO telah pun mengadakan 15 siri perbincangan dengan pelbagai agensi di Singapura dan juga mengadakan tiga siri suai kenal untuk membawa arah pelabur dari Singapura untuk datang ke negeri Johor untuk melawat ke tapak-tapak berkaitan. Dan kita harap, kita percaya inilah antara keputusan-keputusan ini adalah antara kejayaan JETCO dan untuk tahun depan kita akan giatkan usaha lagi untuk menarik lebih banyak pelaburan dari Singapura melalui JETCO. Terima kasih.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Parit Raja.

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli (Parit Raja) : Yang Berhormat Tuan Speaker, Buah Durian dimasak serawa, soalan Parit Raja nombor 2.

Minta dinyatakan inisiatif kerajaan negeri bagi mengatasi gangguan bekalan air sejak bertahun kerana kepadatan penduduk di kawasan Pekan Parit Raja.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Assalamualaikum warahmatullahi ta'ala wabarakatuh. Salam sejahtera.

YB Speaker : Pantun dulu Yang Berhormat.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Soalan saya nombor 3.

Sila nyatakan tindakan yang akan diambil oleh kerajaan dan RSAJ untuk menangani masalah terlalu kerap berlaku paip air pecah dan mengakibatkan gangguan bekalan air khususnya di kawasan Tongkang Pechah.

YB Speaker : Tak ada pantun. Dijemput Yang Berhormat Johor Jaya.

YB Cik Liow Cai Tung (Johor Jaya) : Yang Berhormat Datuk Speaker , soalan saya nombor 4.

Apakah tindakan kecemasan bagi Ranhil SAJ ketika krisis air yang berlaku di sekitar kawasan Pasir Gudang baru-baru ini (Oktober) dan berapa isi rumah yang terbabit dan berapa tangki lori telah bergerak mengedarkan air kepada penduduk yang terjejas?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Selamat sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Speaker, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, membekalkan air bersih terawat dengan sempurna merupakan satu iltizam serta komitmen kerajaan negeri Johor sepertimana intipati ucapan Belanjawan Yang Amat Berhormat Menteri Besar. Namun begitu, terdapat beberapa cabaran dalam memastikan perbekalan air ini kekal sempurna terutamanya apabila melibatkan gangguan tidak terancang seperti paip pecah.

Oleh itu, izinkan saya menjawab secara bersekali soalan yang berkaitan dengan isu-isu paip pecah seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Parit Raja, Yang Berhormat Parit Yaani dan juga Yang Berhormat Johor Jaya. Untuk makluman Yang Berhormat Parit Raja, secara amnya bekalan air di kawasan Pekan Parit Raja adalah dalam keadaan baik. Isu bekalan air di kawasan Parit Raja yang timbul sejak kebelakangan ini berpunca daripada kekerapan paip bocor ataupun paip pecah bersaiz 300 milimeter di sepanjang Jalan Parit Raja – Kluang disebabkan oleh kerja-kerja pemasangan parit konkrit, bagi kerja pelebaran jalan Parit Raja hingga ke Kluang.

Sehingga tarikh ini, direkodkan terdapat 19 kali kes paip pecah yang bersangkutan dengan kerja-kerja tersebut. Oleh itu, bagi langkah jangka pendek pihak Ranhill SAJ telah berbincang dengan pihak JKR dan juga kontraktor dan menasihati langkah-langkah yang sewajarnya. Selain itu juga, RSAJ telah mengambil langkah segera dengan membuat pengolahan sistem bekalan air di kawasan terlibat bagi meminimumkan jumlah pengguna yang terjejas.

Antara penambahbaikan sistem bekalan untuk jangka masa panjang yang sedang dalam perancangan:

1. Pengolahan sistem dengan membekalkan sebahagian kawasan Parit Raja daripada Loji Rawatan Air Sembrong Barat apabila pembinaan Tangki Air Baharu Ayer Hitam berkapasiti 3.3 juta liter siap nanti.
2. Cadangan pembinaan loji rawatan air baharu berkapasiti 40 juta liter di kawasan Parit Raja.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi menjawab soalan Yang Berhormat Parit Yaani pula adalah dirujuk kepada keadaan fizikal paip lama dan uzur yang masih lagi diguna pakai di sekitar kawasan terjejas. Sehubungan itu, Ranhill SAJ sedang giat melaksanakan

penggantian paip-paip lama yang telah uzur di seluruh negeri Johor dan pelaksanaannya adalah mengikut perancangan serta keutamaan berdasarkan peruntukan. Walau bagaimanapun, untuk jangka masa pendek bagi kawasan Tongkang Pechah, pihak Ranhill SAJ sedang mengkaji kesesuaian pemasangan injap-injap sempadan bagi meminimumkan kawasan yang terjejas sekiranya berlaku kejadian paip bocor, pecah dari tangki utama yang membekalkan air ke kawasan tersebut.

Untuk makluman Yang Berhormat Johor Jaya, gangguan bekalan air yang berlaku di sekitar kawasan Pasir Gudang baru-baru ini merupakan gangguan bekalan air tidak terancang dan di luar jangkaan kerana berlakunya kejadian paip pecah berukuran 1,200 milimeter ketika kerja-kerja pemasangan paip utama yang dijalankan oleh pihak Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB) berhampiran Persiaran Seri Alam, Masai. Insiden tersebut telah menyebabkan gangguan bekalan air tidak terancang kepada kira-kira 120,000 akaun pengguna pada peringkat awal. Menyedari keadaan yang disifatkan sebagai kecemasan ini, pihak Ranhill SAJ telah bertindak serta merta menjalankan kerja-kerja pembaikan kecemasan dan berjaya melakukan inisiatif pengolahan sistem agihan yang berjaya menurunkan jumlah pengguna terjejas kepada sejumlah 62,272 akaun. Selain itu juga, sebanyak 46 buah lori tangki air terdiri daripada pihak Ranhill SAJ, pihak operator bekalan air lain, agensi kerajaan dan swasta telah digerakkan. Ranhill SAJ juga telah menggerakkan 19 unit tangki satu meter padu atas pacuan empat roda dan 76 unit tangki statik di lokasi strategik untuk mempercepatkan proses agihan kepada pengguna. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Ya Parit Raja sila.

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli (Parit Raja) : Terima kasih atas jawapan daripada Yang Berhormat EXCO. Pertamanya, Parit Raja merakamkan ucapan tahniah di atas pengiktirafan Yang Berhormat EXCO ke *Engineer ASEAN*, tahniah, (Dewan bertepuk), tahniah kita ucapkan. Parit Raja dimaklumkan gangguan air di kawasan Parit Raja adalah disebabkan kerja-kerja memasang paip konkrit di Jalan FT050. Namun apa yang dikesalkan ialah kekerapan ataupun kecuaiannya kontraktor sebanyak 19 kali, apa tindakan untuk kontraktor dan bagaimana RSAJ ini mengurus sistem aduan yang lebih strategik dan dinamik kerana kita tak nak masyarakat umum ini membuat aduan di laman sosial yang akhirnya mengundang persepsi yang tidak baik kepada kerajaan dan agensi. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Parit Raja. Untuk apa yang dilontarkan oleh Yang Berhormat Parit Raja tadi ialah kecuaiannya sebanyak 19 kali oleh pihak kontraktor. Seperti saya maklumkan dalam jawapan tadi, pihak RSAJ telah berjumpa, melakukan libat urus dengan pihak JKR dan juga pihak kontraktor dan bagi kes-kes biasa selalunya akan ada penalti kepada pihak kontraktor. Oleh itu, untuk masa akan datang kita telah pun merancang dengan baiklah dengan pihak kontraktor dan juga pihak JKR supaya kerja-kerja ini lebih dibuat secara lebih berhati-hati. Cuma hari kejadian tempat Yang Berhormat Parit Raja ialah lokasi sebenar paip itu tak dapat dikesan dengan betul. Jadi itu antara faktor utama yang menyebabkan banyak berlaku kerosakan semasa kerja-kerja pelebaran jalan di Parit Raja – Kluang itu. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, jemput Johor Jaya.

YB Cik Liow Cai Tung (Johor Jaya) : Yang Berhormat Datuk Speaker, tahniah saya ucapkan kepada YB EXCO atas anugerah yang diterima. Soalan tambahan saya, seperti apa yang dikatakan oleh YB EXCO tadi 120,000 akaun yang telah di apa, terjejas apabila krisis air ini berlaku di Pasir Gudang, di kawasan Pasir Gudang dan seperti apa yang dimaklumkan cuma 42 tangki air dan juga 76 unit tangki statik yang di apa, disediakan bagi 120,000 akaun sama ada ini logik ke tidak Yang Berhormat Datuk Speaker. Dan soalan saya adalah apa, kalau paip bocor ini adalah satu insiden yang tidak terancang, apakah pelan alternatif sebab kita tahu sekarang ini memang SAJ sentiasa tukar paip yang bocor

tetapi apakah pelan alternatif untuk mengelakkan perkara ini berlaku lagi dan apakah tindakan kerajaan terhadap Ranhill SAJ untuk mengelakkan krisis seperti berlaku lagi? Sekian, terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Speaker, terima kasih Yang Berhormat Johor Jaya. Untuk makluman Yang Berhormat, sebenarnya seperti apa yang saya sebut tadi 46 buah lori tangki telah disediakan, saya faham memang tidak mencukupi untuk kita cover sebanyak lebih kurang 62,272 akaun yang telah terjejas. Oleh itu, antara langkah yang akan dibuat oleh pihak Ranhill SAJ ialah mengadakan hubungan yang baik dengan operator-operator yang lain. Kita ada isu hari itu Yang Berhormat Johor Jaya, antaranya kebanyakan tangki-tangki sedia ada tak dapat digunakan, kebanyakan tangki-tangki ini ialah membawa minyak, membawa selain daripada air. Jadi kalau kita gunakan tangki yang biasa bawa minyak, bawa sawit ni, minyak sawit ini dia akan ambil proses lagi lama sebab kita nak proseskan. Namun begitu Yang Berhormat Johor Jaya kalau saya boleh tambah mengikut Akta WASIA (*Water Supply Industrial Act*), setiap kediaman sewajarnya menyediakan tangki air untuk bertahan selama 24 jam dan bagi industri antara 200 ke 600 milimeter paip perlu menyediakan tangki simpanan yang boleh menampung selama 36 jam, manakala 600 milimeter ke atas perlu menyediakan tangki yang dapat menampung air selama 48 jam. Antara sebab kenapa kita punya tangki air tak dapat dikeluarkan banyak ialah ada setengah kediaman kita ikut kepada *demand*, boleh jadi 24 jam bagi setiap rumah dia boleh jadi lebih lama sebab penggunaannya kurang. Jadi tangki-tangki air ini kita *supply* berdasarkan kepada *demand* daripada pihak pengguna.

YB Speaker : Tangki air itu percuma ke Yang Berhormat?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Tangki air itu patutnya disediakan kalau perumahan, pemaju. Ini memang ada dalam akta Yang Berhormat Datuk Speaker, dan untuk rumah kediaman kampung selalunya tak adalah. Jadi walau bagaimanapun, seperti yang saya sebutkan tadi dalam masa 24 jam sepatutnya Ranhill SAJ melalui kontraktor dia akan buat pembaikan. Disebabkan itu setiap rumah kediaman perlu menyediakan tangki 24 jam itu. Terima kasih.

Kalau saya boleh tambah tadi berkaitan dengan soalan Parit Yaani saya terlupa jawab berkaitan dengan aduan. Aduan ini Yang Berhormat Parit Yaani kita ada dua, satu berdasarkan sistem *online monitoring*, satu lagi ialah melalui aduan daripada pengguna seperti yang saya sebutkan tadi, setiap aduan daripada pengguna kalau domestik, kita akan perbaiki dalam masa 24 jam, manakala bagi kategori industri sama ada 36 jam sehingga ke 48 jam. Maksud 24 jam, 36 jam dan 48 jam selepas daripada masa tersebut, Ranhill SAJ akan bekalkan melalui *tanker-tanker*. Terima kasih.

YB Speaker : Parit Yaani masih nak ada soalan tambahan? Sila.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Saya kena tambah soalan juga sebab di tempat saya ni, nama dia Tongkang Pechah tapi bila berlaku paip pecah dia orang nak tukar nama Paip Pechah.

YB Speaker : Saya setuju...

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Dan sekarang ni Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat EXCO permasalahan ini kita dah maklum nak gantikan paip lama kepada paip baharu katanya mengikut jadual. Cuma kita nak cerita dengan rakyat ni jadualnya tu bila nak siap tu? Tahun depan ke, tahun satu lagi ke ha itu masalah dia. Saya ni kadang malam-malam pukul 2.00 pagi bila paip pecah, saya yang ditelefon nak kena gegar SAJ masa tu. Terima kasih banyak YB EXCO, terima kasih Datuk Speaker...

YB Speaker : Tempat saya menangis sebut Rengit Menangis sebab tak ada air...

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Ha sekali arung lah Rengit dengan Sri Medan tu, sama masalah.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Parit Yaani. Jadi janganlah tukar nama dulu kita selesaikan masalah ini dulu. Yang Berhormat Datuk Speaker dan Yang Berhormat Parit Yaani, kita ada 26,000 kilometer paip di seluruh negeri Johor Yang Berhormat Datuk Speaker. Daripada jumlah itu, 6,000 kilometer itu ialah paip lama yang mana setahun kita punya kemampuan berdasarkan peruntukan hanya 280 kilometer. Kalau kita bahagi secara kasar tu lebih kurang 10 tahun baru siap untuk seluruh negeri Johor. Walau bagaimanapun, seperti yang saya sebutkan tadi kita ada langkah-langkah yang kita boleh tambah baik seperti mengadakan lebih banyak injap-injap di setiap lokasi, menambah lebih banyak tangki-tangki air dan sebagainya. Jadi di samping kita nak siapkan paip-paip lama yang berjumlah 6,000 kilometer ini, kita pun ada *plan* lain supaya, satu, kejadian paip pecah ini tidak berlaku lebih kerap dan juga bekalan air tak terputus di kawasan-kawasan terutamanya di kawasan Tongkang Pechah. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Sungai Balang nak?

YB Tuan Haji Selamat bin Takim (Sungai Balang) : Ya..

YB Speaker : Soalan tambahan?

YB Tuan Haji Selamat bin Takim (Sungai Balang) : Ya, soalan tambahan.

YB Speaker : Oleh kerana ini isu ini isu penting, saya benarkan satu lagi.

YB Tuan Haji Selamat bin Takim (Sungai Balang) : Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada EXCO kita yang telah menjawab begitu panjang kepada semua sekali. Cuma air ini ialah merupakan sumber kehidupan. Jadi bila sebut pasal air ini, saya sendiri merasakan satu tekanan yang tinggi, sewaktu saya berada di sini pun masalah di kawasan saya pun telah tiga hari tak ada air. Jadi benda ini yang dicari dulu adalah merupakan ADUN kawasan. Jadi punca yang kita kenal pasti antara puncanya adalah kerana paip air itu terlalu lama dan juga ada permasalahan lain di antaranya tekanan terlalu tinggi dan juga tekanan terlalu rendah. Cuma apa yang saya nak usulkan di sini, saya mintalah pihak SAJ ataupun Ranhill membuat kajian ataupun pemantauan kawasan-kawasan yang terlalu lama yang kemungkinan paip itu berusia 40 tahun, 30 tahun. Justeru itu, apakah langkah yang perlu dibuat oleh SAJ ataupun Ranhill untuk mengatasi masalah jika berlaku sesuatu bencana ini.

Contohnya, kalau tempat saya semalam dalam kawasan di DUN Sungai Balang itu hanya disediakan lebih kurang empat tangki air jadi untuk menampung, menghantar waktu mendesak itu tidak dapat menampung keseluruhan penduduk dan kita *try* meminta bantuan pada daerah-daerah lain untuk membantu, untuk mengatasi masalah air ini dan alhamdulillah, walaupun Yang Berhormat EXCO berada di *Cambodia*, tetapi beliau telah dapat menghubungi saya untuk menghantar bantuan tangki-tangki. Cuma saya mintalah supaya bila berlaku bencana ini mohon pada pihak tertentu membantu bagi kawasan-kawasan terlibat. Itu sahaja, terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Sungai Balang. Saya faham isu yang berlaku di Sungai Balang hari itu antaranya disebabkan oleh kerja-kerja yang telah dibuat tapi bocor kembali di kawasan Sungai Balang dan kerja-kerja itu

terganggu apabila tanah runtuh. Seperti kalau saya boleh ambil contoh, soalan Johor Jaya tadi berkaitan dengan Pasir Gudang, lubang kebocoran itu kecil sahaja Datuk Speaker, hanya dua inci tetapi kedalamannya 8 meter dan ketika buat kerja pula dengan cuaca yang tidak baik dan sebagainya jadi dia sedikit sebanyak mengganggu. Saya faham Yang Berhormat Sungai Balang, kita pun dah menghantar beberapa tangki air. Seperti yang saya sebutkan tadi, tangki air ini kita tak bagi secara keseluruhan sebab ia bergantung kepada pengguna, setiap pengguna. Ada pengguna yang ada tangki air simpanan di rumah mungkin dia tidak perlukan *tanker-tanker* datang ke rumah. Oleh itu, semua ini akan disusun secara baik untuk masa akan datang. Seperti yang saya sebutkan tadi hubungan yang baik juga perlu antara operator air RSAJ dan juga pihak-pihak luar untuk membantu. Sebab kejadian-kejadian ini sebenarnya kebanyakannya tidak terancang tetapi insya-Allah saya dan pihak RSAJ sedang melakukan atau pun membuat satu pelan SOP untuk mengatasi masalah ini daripada berlanjutan. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Yang Berhormat Bukit Pasir, tolong percepatkan pembinaan loji air baru di Belahan Tampok, Rengit ya.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Insya-Allah Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ambil maklum.

YB Speaker : Ya, kalau tidak nanti kita tak benarkan lagi monopoli air di Johor ini. Di jemput Yang Berhormat Pasir Raja.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Yang Berhormat Datuk Speaker, cincin Suasana cincin Delima, soalan Pasir Raja nombor 5.

Senaraikan Program Outreach yang telah diadakan oleh YPKDT untuk mempromosi sesi kaunseling dan runding cara yang disediakan oleh YPKDT?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Pasir Raja. Yang Berhormat Pasir Raja telah meminta saya menyenaraikan Program *Outreach* yang telah diadakan oleh Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim untuk mempromosikan sesi kaunseling dan runding cara yang disediakan oleh mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim melalui Bajet Pre 3.0 Ihsan Johor di bawah sektor masyarakat dan modal insan telah mewujudkan pelbagai inisiatif bagi program perkhidmatan psikologi dan kaunseling untuk masyarakat negeri Johor. Antara inisiatif yang dilaksanakan adalah :

1. Mewujudkan perkhidmatan kaunseling atas talian secara percuma bagi melaksanakan perkhidmatan ini secara, dengan perkembangan teknologi terkini agar penyampaian dapat dilaksanakan dengan lebih berkesan dan tanpa halangan dari segi tempat dan kos. Perkhidmatan akan di promosi secara meluas ke semua agensi.
2. Menganjurkan webinar, bengkel, perkongsian ke arah kesihatan mental dan kaunseling secara percuma yang secara berkala sama ada secara *live* atau rakaman dengan melibatkan pakar-pakar atau selebriti yang berkaitan.
3. Menyediakan *mobile team* dengan menyediakan satu van khas yang akan digunakan bagi mempromosi perkhidmatan kaunseling terutama di kawasan luar bandar, di samping mempromosi perkhidmatan kaunseling kepada penduduk luar bandar yang mempunyai akses yang terhad dalam mendapatkan perkhidmatan ini secara bersemuka atau atas talian.

4. Mewujudkan *support group* dan kerjasama dengan pelbagai agensi dan NGO bagi mengenal pasti individu atau keluarga yang memerlukan sokongan moral.

Yang Berhormat Datuk Speaker, antara program *Outreach* yang telah dilaksanakan oleh Yayasan Pembangunan Keluarga untuk mempromosi sesi kaunseling dan runding cara yang disediakan oleh Yayasan Pembangunan Keluarga adalah seperti berikut:

1. Webinar kesihatan mental dilaksanakan di seluruh daerah 47 webinar dilaksanakan. Seramai 5,973 orang telah menyertai, 36,360 *views* di *Facebook* rasmi *Mind-X*.
2. Melaksanakan program anjuran jabatan dan program jemputan pihak luar dan juga sokongan moral kepada penerima manfaat di bawah Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim. 993 program telah dilaksanakan, 22,180 orang telah terlibat sebagai peserta di mana peserta merangkumi semua lapisan termasuk golongan pelajar, ibu bapa dan ibu tunggal.
3. Hebahan maklumat melalui pameran dan *flyers*. 10,000 orang telah menerima *flyers* tersebut termasuk hebahan kesemua agensi dan pejabat-pejabat Ahli Dewan Negeri.
4. Menyediakan 11 klinik kaunseling di seluruh daerah. Pertama, Yayasan Pembangunan Kota Iskandar, Yayasan Pembangunan Keluarga Daerah Johor Bahru, Yayasan Pembangunan Keluarga Daerah Muar, Yayasan Pembangunan Keluarga Batu Pahat, Yayasan Pembangunan Keluarga Segamat, Yayasan Pembangunan Keluarga Daerah Kluang, Yayasan Pembangunan Keluarga Daerah Pontian, Yayasan Pembangunan Keluarga Daerah Kota Tinggi, Yayasan Pembangunan Keluarga Mersing, Yayasan Pembangunan Keluarga Kulai, Yayasan Pembangunan Keluarga Daerah Tangkak.
5. Mengendalikan kes-kes kaunseling sebanyak 2,243 kes telah diterima oleh Yayasan Pembangunan Keluarga. Di antara kes-kes tersebut adalah perkahwinan 741 kes, keluarga 483 kes, kesihatan mental 595 kes, lain-lain masalah seperti masalah kewangan, keyakinan diri, masalah tempat kerja sebanyak 424 kes.

Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Sila Pasir Raja.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih YB EXCO yang telah menjawab. Pada masa kini, kita melihat semakin kerap kejadian yang melibatkan emosi dan juga psikologi. Selain daripada perkhidmatan, penaksiran psikologi, intervensi krisis, psiko terapi, *retreat* keluarga dan juga psiko pendidikan kepada sasaran, kumpulan sasar. Soalan tambahan saya adalah, apakah perancangan kerajaan negeri dalam memperhebatkan lagi usaha program kaunseling yang telah dijalankan? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Terima kasih Yang Berhormat Pasir Raja. Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi menjawab soalan tersebut bahawa Kerajaan Negeri Johor sentiasa berusaha dalam menyantuni Bangsa Johor. Antara usaha bagi tahun 2023 adalah Program Intervensi Keluarga dan Komuniti *Mind-X* akan diperluaskan lagi bagi meningkatkan kesejahteraan psikologi dan mental dengan peruntukan sebanyak RM200,000.00 seperti yang telah disampaikan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor, Datuk Onn Hafiz pada 1 Disember yang lalu dalam Belanjawan 2023.

Datuk Speaker, bahawa program ini bertujuan untuk menjadikan institusi keluarga sebagai agen utama pembangunan dan kesejahteraan secara holistik negeri Johor. Ia akan

memanfaatkan seramai 5,000 penerima di pelbagai peringkat termasuk kanak-kanak, dewasa hingga warga emas. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Jementah.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Terima kasih, soalan nombor 6.

Apakah langkah yang dijalankan oleh JTK Pelancongan bagi membangunkan sektor pelancongan di Jementah dan Segamat?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Jementah. Salam sejahtera dan salam Maju Johor. Soalan daripada Yang Berhormat Jementah ialah apakah langkah yang dijalankan oleh JTK Pelancongan bagi membangunkan sektor pelancongan di Jementah dan juga Segamat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, antara langkah yang telah dijalankan oleh Jawatankuasa Pelancongan Pejabat Daerah Segamat bagi membangunkan sektor pelancongan di Jementah dan Segamat adalah seperti berikut:

1. Menurap jalan Bukit Jementah. Telah memberi kemudahan kepada pengunjung atau pelancong untuk menjalankan aktiviti beriadah ke puncak Bukit Jementah.
2. Pemasangan papan tanda di Bukit Cinta untuk mempromosi kepada pengunjung tempat baru yang ada di Jementah.
3. Menaik taraf Dataran Segamat dan Taman Rekreasi Batu Hampar untuk kemudahan para pengunjung melakukan aktiviti bersama keluarga.
4. Pemeriksaan *Majestic Johor Standard* melibatkan produk pelancongan di daerah Segamat.
5. Pelaksanaan papan tanda tunjuk arah lokasi pelancongan di sekitar bandar Segamat.
6. Lukisan bidai kayu di sekitar kedai-kedai dalam kawasan bandar Segamat di bawah program Festival Bitara Seni dan oleh Balai Seni Negara.

Selain itu juga antara langkah yang akan dijalankan untuk membangunkan sektor pelancongan di Jementah dan Segamat adalah seperti berikut:

1. Menaik taraf prasarana pusat pengumpulan hasil pertanian Jementah bagi kemudahan pengusaha-pengusaha tanaman durian untuk memasarkan hasil tanaman mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, berdasarkan Pelan Induk Pelancongan Negeri Johor 2014-2023, kerajaan negeri sememangnya mempunyai perancangan untuk membangunkan sektor pelancongan di daerah Segamat sebagai destinasi pelancongan agri atau *orchard road* dengan izin. Antara langkah-langkah yang dicadangkan di dalam pelan induk ini adalah : membangunkan aktiviti-aktiviti pelancongan berasaskan dusun buah-buahan di daerah Segamat. Menaik taraf kemudahan fizikal aktiviti dan perkhidmatan tarikan pelancongan daerah Segamat khususnya di empat produk sokongan pelancongan sedia ada di daerah Segamat iaitu Air Panas Labis, Taman Bunga Batu Hampar, Hutan Lipur Sungai Bantang dan Taman Negara Endau-Rompin Selai. Menaik taraf stesen KTM di Segamat sebagai *staging point* ke tarikan pelancongan daerah Segamat khususnya tarikan ekopelancongan. Pembangunan pakej pelancongan agri-daerah Segamat, penganjuran festival buah-buahan antarabangsa Segamat.

Cadangan-cadangan ini akan dilaksanakan secara berperingkat dan melibatkan pelbagai agensi antaranya Pejabat Daerah, Pihak Berkuasa Tempatan, Perbadanan Taman Negara Johor, Jabatan Pertanian Negeri Johor dan Jabatan Perhutanan Negeri.

Selain itu, *Tourism Johor* dengan kerjasama Jabatan Perhutanan Negeri Johor, Perbadanan Taman Negara Johor, Pejabat Daerah Segamat, Majlis Perbandaran Segamat dan Majlis Daerah Labis akan terus mempergiatkan aktiviti mempromosi produk-produk pelancongan ini melalui saluran media-media elektronik dan cetak dengan menyasarkan segmen ekopelancongan sebagai inti pati utama destinasi ini. Dengan kerjasama pelbagai pihak berkepentingan industri serta medium digital sebagai contoh *Johor Tourism Interchange*, pakej-pakej pelancongan dan maklumat berkaitan produk ini boleh diakses kepada ahli-ahli industri terutama kepada para pelancong negara-negara jiran. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila Jementah.

YB Puan Ng Kor Sim (Jementah) : Terima kasih, Yang Berhormat. Soalan tambahan saya, Segamat berlokasi di kawasan pedalaman dan saluran logistik merupakan satu masalah yang menghalang ataupun tidak, tidak menyokong bagi orang-orang luar untuk melawat Segamat. Jadi, macam manakah untuk mengatasi masalah ini? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Saya lahir di Segamat, so saya hampir tahu apa masalah. Tetapi apa pun kalau saya tengok kan dalam segi logistik dah ada jalan baharu daripada Tangkak ke Segamat dan jalan itu telah dipendekkan dari dahulu dah 1 jam, sekarang dan 45 minit. Dan fasa ketiga pun dah diluluskan untuk dijalankan dan ini akan mengurangkan pergerakan datang ke Segamat. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Bentayan.

YB Tuan Ng Yak Howe (Bentayan) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 7.

Berapakah peruntukan yang diberikan untuk kerja-kerja penyelenggaraan pokok serta kerja-kerja berkaitan mengikut setiap PBT bagi tahun 2020, 2021 dan 2022?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Bentayan mengisahkan berapakah peruntukan yang diberikan untuk kerja-kerja penyelenggaraan pokok serta kerja-kerja berkaitan mengikut setiap PBT bagi tahun 2020, 2021 dan 2022?

Yang Berhormat Datuk Speaker, kerja-kerja penyelenggaraan pokok di kawasan PBT melibatkan kerja-kerja seperti mencantas dan menebang pokok. Pembelian, penggantian, penanaman semula pokok-pokok teduhan, menaik taraf infrastruktur di kawasan tanaman pokok, kerja-kerja penjagaan landskap serta kerja-kerja pembersihan kawasan sekitar.

Selaras dengan penganugerahan Bandar Pelancongan Terbersih Asian pada tahun 2018 dan 2022, antara inisiatif kebersihan yang dilaksanakan oleh Majlis Perbandaran Muar adalah penyelenggaraan pokok-pokok dan penjagaan landskap di seluruh kawasan Majlis Perbandaran Muar. Bagi tahun 2020 sebanyak RM995,000.00 telah diperuntukkan bagi tujuan tersebut. Manakala bagi tahun 2021, sebanyak RM697,000.00 dan pada tahun 2022 sebanyak RM499,000.00.

Bagi semua PBT pula jumlah keseluruhan yang telah diperuntukkan menggunakan peruntukan PBT bagi kerja-kerja penyelenggaraan pokok serta kerja-kerja berkaitan pada 2020 sehingga 2022 adalah sebanyak RM147 juta melibatkan 390 kerja. Sebagaimana pecahan berikut : pada tahun 2020 peruntukan RM48 juta untuk 137 kerja. Pada tahun

2021, peruntukan RM38 juta untuk 90 kerja dan pada tahun 2022 peruntukan RM60 juta bagi bilangan kerja 163. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, sila.

YB Tuan Ng Yak Howe (Bentayan) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker dan YB EXCO atas jawapan yang diberi. Saya selalu menerima aduan tentang pokok-pokok yang besar dan subur ini sentiasa membawa masalah keselamatan yang mengancam keselamatan orang awam atau masalah kebersihan. Dan, saya dapati tindakan yang diambil oleh PBT ini selalu mengamburkan masa yang panjang untuk ambil tindakan. Apakah maklumat yang saya diterima sebab, salah satu sebab yang mengamburkan masa yang panjang ialah sebabkan kerja-kerja penyelenggaraan ini hanya dibenarkan, diberikan satu syarikat sahaja untuk ambilkan kerja-kerja tersebut. Jadi, itulah terpaksa ambil masa yang panjang.

Jadi soalan tambahan saya ialah apakah tindakan atau penambahbaikan supaya keadaan ini boleh ditambah baik iaitu masa tindakan dapat dipendekkan? Sekian, terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih kepada YB Bentayan. Ya, saya setuju dengan kenyataan YB Bentayan bahawa dalam satu-satu isu tertentu bila pokok dan dahan tua ini atau rosak jatuh ke jalan-jalan raya, lepas itu tindakan yang diambil oleh kontraktor PBT mungkin sedikit lambat. Tetapi, di Majlis Perbandaran Kulai dan beberapa Majlis Bandaraya Perbandaran Johor Bahru, MBIP dan Iskandar Puteri biasanya kalau membuat satu-satu tender biasanya dia akan bahagikan kepada zon-zon. Contoh ada 4 zon, jadi 4 zon itu mungkin ada 4 kontraktor yang dah dipilih melalui *capability* mereka. Jadi biasanya satu-satu zon itu, kontraktor yang telah dipilih sentiasa bersedia 24 jam untuk menyelesaikan isu-isu ini. Tetapi, di peringkat Majlis Perbandaran yang mungkin kurang berduit atau Majlis Daerah seperti Tangkak, Mersing, daerah-daerah yang dari segi jumlah hasil tu sedikit, perkara ini tidak dapat dilakukan.

Jadi oleh itu, kadang-kadang, kenapa kadang-kadang dia tidak dapat pecahkan ikut zon sebab bajet yang dibuat semasa pembentangan bajet untuk setiap tahun itu sangat sedikit pasal kita ada perkara-perkara lain yang perlu diutamakan. Jadi saya ambil maklum tentang isu Bentayan, tapi saya ingat di Majlis Perbandaran Muar ini, baik dia punya YDP baik dia punya tuan DO dia, saya ingat lebih pro aktif, saya harap di peringkat DO dan PBT ini akan melihat perkara ini secara tuntaslah eh. Terima kasih.

YB Speaker : Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Terima kasih Datuk Speaker, Tangkak terima baik dengan penjelasan daripada YB EXCO tadi terutama bagi PBT-PBT yang bajet dia terhad tetapi isu ini sangat penting dan bahaya juga disebabkan pokok-pokok terutama di tepi jalan ataupun berdekatan dengan kediaman ini, kalau katakan tidak diuruskan dengan segera apabila terutama dalam musim monsun ini akan menjadikan kemalangan yang kita tidak dapat sangka, jadi cadangan ataupun adakah kerajaan negeri dapat membantu sebab di merata tempat ini memang apabila sebuah pemaju membina rumah atau kawasan kediaman atau membuat sebarang pembangunan kita memang menggalakkan supaya menanam pokok supaya mengindahkan lagi kawasan tersebut. Tetapi spesies pokok-pokok yang ditanam itu sangat penting juga dan adakah ada spesies yang dihalang macam pokok-pokok yang terlalu tinggi, dahannya mudah patah itu akan disyaratkan dari segi apabila memohon Kebenaran Merancang? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih kepada YB Tangkak. Eh, dah tentulah untuk kita di peringkat negeri Johor ini, kerajaan Johor, masyarakat rendah karbon. Dah tentulah kita perlu menggalakkan PBT-PBT ini atau agensi lain menanam lebih banyak pokok. Untuk isu jenis-jenis pokok ini, sebenarnya untuk

makluman Yang Berhormat dan Dewan yang mulia ini, kita di peringkat PBT-PBT ini dah ada senarai jenis-jenis pokok, jenis-jenis akar dan berapa lama dia boleh tahan. Cuma isunya ialah bila pokok dia dah terlalu besar, kita kena cantas. Tapi dalam isu-isu tertentu yang melibatkan ribut, melibatkan angin kencang yang ini akan menyebabkan pokok itu tumbang.

Antara pokok yang banyak terdapat di PBT-PBT ini ialah pokok yang dipanggil Pokok Hujan-Hujan. Pokok Hujan-Hujan ini turut dikenali sebagai Pokok Air-Air. Jadi di tepi jalan contoh di Majlis Perbandaran Kulai, kebanyakan pokok-pokok ini yang tingginya boleh mencapai 25 meter dan diameter 1.5 meter. Dahannya kuat, buahnya manis, jadi makanan binatang. Pokok teduhan dan pokok tadahan hujan. Terima kasih.

YB Speaker : Senai.

YB Tuan Wong Bor Yang (Senai) : Terima kasih di atas jawapan yang diberikan oleh Datuk EXCO. Soalan saya, semasa saya jadi Ahli Majlis di MPKu, saya pernah jumpa setiap kontraktor yang disebut oleh Datuk EXCO yang sebut tadi untuk mendapat kerja projek-projek untuk kerja penyelenggaraan pokok. Dan setelah *interview* dengan mereka satu-persatu saya mendapati ada kontraktor yang tiada kelengkapan seperti *sky lift* jadi masalahnya, persoalan saya macam mana mereka boleh bertindak segera semasa ada berlaku kejadian ribut dan pokok tumbang, jadi minta supaya kontraktor yang dilantik mereka memang ada kemampuan untuk menyelesaikan masalah pokok dalam masa yang singkat. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : YB Senai ini sepatutnya buat kerja YB eh? Bukan buat kerja ketua jabatan untuk *interview* kontraktor-kontraktor. Tapi saya jawab jugalah eh. Untuk makluman YB eh, betul, di peringkat kontraktor-kontraktor yang terpilih, dia ada syarat-syarat dia. Contoh eh, untuk mengeluarkan satu-satu sebut harga atau tender dia akan diiklankan. Lepas itu, ada syarat-syarat kontraktornya kena ada lesen kelas F, atau kelas D, atau kelas B, tengok berapa nilai harga itu.

Di dalam sebelum mereka menghantar dokumen ini kepada pihak MPKu yang mengeluarkan iklan, ada berbagai-bagai syarat yang perlu kontraktor patuhi dan sememangnya apa yang YB Senai itu cakap ada betulnya juga sebab ada kontraktor yang tidak memiliki *sky lift*. Sebab apa? Sebab kontraktor ini kadang-kadang, tahun ini mungkin dia dapat kerja, tahun depan dia tidak dapat kerja, lusa mungkin dia tidak dapat kerja. Kalau dia ada *sky lift* sendiri macam mana dia nak bayar sewa bulanan? Jadi apa yang di pihak syarat yang dikenakan di peringkat PBT ialah melonggarkan syarat *sky lift* ini dengan kaedah menyewa selama 24 jam. Jadi kontraktor itu sepatutnya, sepatutnya memang dah ada dalam syarat sebut harga menyewa atau memiliki *sky lift* sendiri. Dengan kaedah macam itu sahajalah. Sebab itulah saya nyatakan dengan YB Bentayan bahawa kontraktor-kontraktor yang mendapat kerja di PBT-PBT mereka kena bertugas dan bersedia 24 jam. Pasal kita tak tahu, ribut atau hujan lebat, dahan patah atau jatuh tidak tahu bila akan berlaku. Terima kasih.

YB Speaker : Ya, jelas jawapan itu eh. Saya jemput Yang Berhormat Kukup.

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan (Kukup) : Yang Berhormat Datuk Speaker. Ke Pulau Kukup naik sampan, soalan Kukup nombor 8.

Adakah kerajaan negeri mempunyai inisiatif untuk membantu peladang dalam usaha meningkatkan kembali penanaman pokok kelapa yang semakin kurang di negeri Johor.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Nak pantun ke Speaker?

YB Speaker : Ha, pantun. Jawab dengan pantunnya.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Pagi-pagi naik sampan, dengar jawapan nombor 8. (Dewan ketawa).

YB Speaker : Ha, tahniahlah, Buloh Kasap. Pandai juga dia berpantun. (Dewan ketawa).

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat ADUN Kukup atas soalan ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kelapa adalah antara tanaman utama di Johor. Untuk rekod pada tahun 2021, keluaran tanaman kelapa di Johor adalah seluas 12,151 hektar melibatkan 9,898 pengusaha dengan hasil keluaran lebih kurang 118,278 metrik tan dan antara daerah pengeluar utama kelapa ialah Batu Pahat, Pontian dan Muar. Jumlah keluaran ini adalah melebihi anggaran keperluan permintaan kelapa di Johor. Iaitu lebih kurang 105,000 metrik tan setahun. Walau bagaimanapun, merujuk kepada Kadar Sara Diri Negara iaitu dengan kadar 66.6% ia menunjukkan kekurangan yang sangat ketara di seluruh negara. Justeru, sebagai pengeluar utama kelapa negara, Johor mensasarkan keluaran kelapa yang lebih besar dari semasa ke semasa. Untuk kegunaan dalam negara dan di pasaran lain. Ia bersesuaian dengan hasrat Johor sebagai *food basket* bagi Malaysia dan *food bank* bagi negara serantau.

Selain daripada itu, bagi menampung keperluan tersebut dan akibat tanaman yang rosak, kekurangan nutrien, masalah iklim, musuh tanaman, diserang penyakit, kelapa tua yang tidak ekonomik dan lain-lain masalah global. Tambahan baru kawasan kelapa atau tanaman semula kawasan kelapa yang diperlukan ialah sekitar 2,650 hektar. Bagi memenuhi keperluan kelapa negara dan mengekalkan Johor sebagai pengeluar utama kelapa, maka kerajaan merancang memberi fokus kepada tanaman ini. Untuk tempoh 5 tahun ke hadapan, kerajaan Johor merancang membangunkan kawasan tanaman kelapa 1,325 hektar dengan unjuran pengeluaran sebanyak 124,313 metrik tan menjelang tahun 2027.

Berkaitan keperluan benih kelapa pula, dianggarkan sebanyak 53,000 benih kelapa diperlukan setahun. Untuk rekod, Johor merupakan pengeluar utama benih kelapa negara iaitu di Pusat Pertanian Jorak dengan benih kelapa Matak, MYD dan MRD, dan Pusat Pertanian Parit Botak dengan benih kelapa pandan dengan keluaran sekitar 28,000 setahun. Ia memang tidak mencukupi. Justeru itu, kerajaan negeri Johor telah merancang untuk meningkatkan lagi pengeluaran benih kelapa dengan mewujudkan pusat pengeluaran benih kelapa seperti di Taman Pertanian Johor Kongkong, Masai di bawah kelolaan Jabatan Pertanian. Bagi menyokong aktiviti penanaman kelapa adalah menjadi dasar kerajaan negeri bagi setiap permohonan tanah kerajaan untuk mengusahakan tanaman untuk pertanian dengan menggalakkan penanaman kelapa. Kawasan-kawasan kelapa baru juga turut diwujudkan di kawasan di kawasan KEJORA, Kota Tinggi dan Projek Pertanian Moden Kluang. Program-program menggalakkan rakyat untuk penanaman kelapa juga diwujudkan melalui program bantuan benih-benih kelapa bagi meningkatkan lagi keluaran tanaman dan seterusnya meningkatkan pengeluaran kelapa.

Jabatan Pertanian akan terus menggalakkan pekebun-pekebun kecil supaya memajukan tanaman kelapa mereka dengan cara menanam semula kawasan-kawasan kelapa tua yang sedia ada dengan memperkenalkan klon baru yang bermutu tinggi seperti kelapa Matak dan kelapa pandan.

Pada tahun 2022, kerajaan persekutuan telah memperuntukkan sebanyak RM500,000.00 terhadap program pemulihan atau tanam semula kelapa negeri Johor melibatkan kawasan

seluas 463 hektar. Manakala pada tahun 2022 juga, kerajaan negeri telah memperuntukkan sebanyak RM400,000.00 untuk program pemulihan atau tanam semula kelapa negeri Johor seluas 96 hektar.

Bagi pengusaha-pengusaha penanaman kelapa sedia ada, yang tersebut di atas tadi, kerajaan negeri turut menggalakkan mereka untuk mengusahakan tanaman secara integrasi atau selingan seperti tanaman koko dan kopi. Ianya secara tidak langsung akan membantu meningkatkan pengeluaran tanaman makanan lain hasil selain kelapa sedia.

Sebagai kesimpulan. Datuk Speaker. Tanaman kelapa adalah antara tanaman yang berpotensi untuk diusahakan di Johor. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ya, Kukup, sila.

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan (Kukup) : Terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk EXCO di atas jawapan yang sungguh memberangsangkan. Soalan tambahan saya, apakah bentuk inisiatif atau bantuan yang ditawarkan oleh pihak kerajaan negeri terhadap pengusaha-pengusaha tanaman kelapa yang gagal ataupun mengalami masalah kerugian akibat bencana alam, atau pun serangan perosak? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Kukup adalah berkaitan dengan bencana alam dan bencana alam yang dikaitkan dengan bantuan ini ialah seperti yang melibatkan kejadian banjir, ombak besar, ribut taufan, gempa bumi, kemarau dan sebagainya termasuk juga penyakit haiwan ternakan, penyakit pencemaran alam, kerugian dan sebagainya. Dan antara bentuk bantuan yang disediakan oleh Jabatan ialah termasuk infrastruktur asas ladang, input pertanian untuk menggantikan benih dan baja, membantu peralatan seperti mesin dan juga kawalan perosak penyakit. Walau bagaimanapun Datuk Speaker, saya mencadangkan supaya mereka yang terlibat dengan bencana alam ini yang memerlukan bantuan supaya berhubung dengan agensi-agensi kerajaan, agensi pertanian termasuk Jabatan Pertanian dan sebagainya. Terima kasih.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat orang kanan saya, Senggarang.

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail (Senggarang) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 9, sangat dihargai.

Mohon pihak Jabatan Agama Islam Johor menghapuskan bayaran bagi peperiksaan Sijil Darjah Khas Agama (SDKA) dan Sijil Darjah Enam Agama (SDEA).

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Bismillahirrahmanirrahim (bacaan selawat). Terima kasih Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Senggarang atas soalan. Tak ada pantun saya mula dengan pantun, 'Hentian Mahkota jeti nelayan, asam pedas ikan siakap, terima kasih Datuk Speaker budiman, benarkan Semerah bangun menjawab'.

Yang Berhormat Senggarang bertanya tentang permohonan sama ada Jabatan Agama Islam Negeri Johor boleh menghapuskan bayaran bagi peperiksaan Sijil Darjah Khas Agama (SDKA) dan Sijil Darjah Enam Agama (SDEA). Sebelum itu Yang Berhormat Datuk Speaker, izinkan saya mengalu-alukan kehadiran pemerhati dari Semerah dan juga Sri Medan, Parit Sulong pada pagi ini. Mereka berada di ruang pemerhati. (Dewan bertepuk). 'Kasihkan Semerah bagai ditatang, Parit Sulong indahnya pekan, saya ucapkan selamat datang, selepas sidang Dewan kita pergi makan'. Insya-Allah. Untuk makluman Yang Berhormat Ahli-Ahli Dewan...

YB Speaker : Makan kat mana tu Yang Berhormat? Pergilah tempat yang mahal sikit.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Ya Datuk, memang itu yang cuba, orang Semerah ni biasa asam pedas Datuk, hari ini kita bawa lain sikitlah, insya-Allah. Datuk saya kena ucap selamat hari jadi juga Datuk sebab Tok Pah sebab hari ini hari jadi Yang Berhormat Mahkota kita. (Dewan bertepuk). Kita doakan mudah-mudahan Yang Berhormat Mahkota kita dilimpahi dengan kesihatan bahkan lebih kaya raya dengan berkat rezekinya, insya-Allah. Saya difahamkan hari ini ulang tahun beliau yang ke-26, Datuk Speaker. (Dewan bertepuk).

YB Speaker : Dah ada pasangan baharulah...(Dewan ketawa).

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Yang itu Majlis Agama Islam boleh bantu Datuk. Lembaga Peperiksaan, Bahagian Pendidikan Islam, Jabatan Agama Islam Negeri Johor adalah sebuah jawatankuasa yang bertanggungjawab bagi mengurus semua peperiksaan awam Sekolah Agama Negeri Johor sama ada di peringkat rendah mahupun di peringkat menengah. Jenis peperiksaan yang dikendalikan di peringkat rendah ialah Sijil Darjah Enam Agama, Sijil Darjah Khas Agama manakala peperiksaan di peringkat menengah ialah Sijil Intensif Bahasa, Sijil Menengah Rendah Agama dan Sijil Menengah Agama.

Berdasarkan perbelanjaan tahun 2019 iaitu sebelum pandemik COVID-19, kenapa saya ambil contoh 2019 Datuk Speaker? Ia menggambarkan keadaan sebenar perbelanjaan yang digunakan oleh Lembaga Peperiksaan. Pengoperasian peperiksaan bagi kedua-dua peringkat ini adalah sebanyak RM1.3 juta. Saya bacakan sedikit lampirannya. Jumlah ini adalah bagi tujuan mengurus pengoperasian peperiksaan sepanjang tahun bermula dari proses pendaftaran sehingga keputusan diisytiharkan. Secara terperinci antara perbelanjaannya meliputi program-program seperti berikut, mesyuarat peperiksaan, taklimat dan bengkel-bengkel peperiksaan, pembelian dan bekalan buku resit, kertas, sijil, alat tulis, slip keputusan, borang dan pencetak, perkhidmatan cetakan soalan peperiksaan bersijil dan peperiksaan akhir tahun satu hingga lima, tuntutan perjalanan dan bayaran elaun-elaun pemeriksa ujian lisan, pengawas, penanda skrip jawapan dan juga majlis pengisytiharan keputusan peperiksaan itu sendiri.

Saya juga suka maklumkan Datuk Speaker bahawa kadar yuran yang dikenakan di negeri Johor ini pada umumnya masih berkadar rendah. Sijil Darjah Enam Agama, Darjah Enam dengan kertas bilangan 9 kertas, yurannya hanyalah RM20.00, bagi Sijil Darjah Khas Agama bagi Darjah Khas bilangan kertas peperiksaan 12 kertas, yurannya hanya RM30.00, bagi Sijil Intensif Bahasa bagi Tingkatan 1 dengan dua kertas RM30.00, Sijil Menengah Rendah Agama bagi Tingkatan 2, bilangan kertas 6 RM70.00 dan bagi Sijil Menengah Agama (SMA) Tingkatan 4 yang mempunyai 3 bidang dan juga 5 bidang masing-masing hanya berjumlah RM40.00 dan RM60.00 sahaja Datuk Speaker. Walau bagaimanapun, cadangan dan hasrat daripada Yang Berhormat Senggarang akan kami teliti sebaiknya. Insya-Allah Datuk Speaker, sekiranya pun ianya tidak dihapuskan bagi tujuan komitmen, kerajaan negeri dan Menteri Besar sendiri boleh membantu dari segi menambahkan beberapa sumber-sumber kewangan khususnya untuk membantu mereka yang benar-benar memerlukan dan susah Datuk Speaker. Terima kasih.

YB Speaker : Ya sila Senggarang.

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail (Senggarang) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Saya masih berkisar tentang Darjah Khas SKANJ, terima kasih juga YB EXCO atas jawapan itu tadi. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya, Senggarang difahamkan bayaran elaun untuk tenaga pengajar, guru-guru yang mengajar di Darjah Khas ini ialah sebanyak RM60.00 ketika ini bagi setiap pertemuan. Soalan Senggarang ialah bilakah semakan dan kenaikan elaun RM60.00 dibuat? Justeru Senggarang juga mohon untuk

dibuat semakin sekali lagi dan dinaikkan elaun ini sebanyak RM120.00 bagi setiap pertemuan. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Datuk Speaker, terima kasih YB Senggarang atas soalan tambahan. Datuk Speaker, memang dalam kapasiti portfolio saya kita sedang meneliti seberapa banyak bilangan keperluan bagi menimbang semula beberapa *allowance* dan bayaran yang perlu dibayar ke dalam pengoperasian Jabatan Agama Islam Negeri Johor dan Majlis Agama Islam Negeri Johor. Saya juga telah pun membuat libat urus di semua daerah, di 10,10 daerah, memang inilah Datuk Speaker di antara permintaan rakyat kita dan petugas-petugas kita di lapangan. Mudah-mudahan Datuk Speaker, bagi permulaan tahun ini, 7 bulan pertama ini seperti mana yang telah dibentangkan oleh Datuk Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar, kita meneliti peringkat berperingkat.

Saya juga suka mengumumkan dan mengulang semula dalam tempoh yang terhad ini kerajaan negeri sudah pun melalui bantuan Majlis Agama Islam Negeri Johor menaikkan *allowance* bagi Penggerak Masjid. Kemudian kita juga telah menambah *allowance* bagi guru-guru al-Quran. Yakin dan percayalah di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar semua keluhan bahkan permintaan rakyat Johor akan diperhalusi sebaiknya. Ia juga termasuk guru-guru agama kita, guru-guru KAFA kita bahkan pegawai masjid, imam, bilal, noja yang berada di seluruh negeri kita. Saya mohon sedikit masa lagi, benarkan kerajaan negeri untuk membuat penelitian bahkan ianya menjadi komitmen besar saya untuk meneliti dan membantu dan berusaha menaikkannya, insya-Allah. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, Dewan ini juga mengalu-alukan kehadiran tiga orang pemerhati daripada Pejabat ADUN Johor Lama dan dua orang daripada Pejabat ADUN Maharani. Dijemput Yang Berhormat Johor Jaya.

YB Cik Liow Cai Tung (Johor Jaya) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 10.

Nyatakan kekerapan, berapa kali berlaku banjir kilat di kawasan masai dan Lebuhraya Pasir Gudang serta rancangan penyelesaian.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Johor Jaya. Tadi saya jawab soalan pasal tak ada air, kali ini yang terlebih air, banjir.

Untuk makluman Yang Berhormat Johor Jaya, bagi tahun 2022 sebanyak lima kejadian banjir telah direkodkan di sekitar kawasan Masai iaitu pada 28 Jun 2022, 5 September 2022, 6 September 2022, 5 Oktober 2022 dan 12 November 2022. Dan sebanyak dua kali kejadian banjir direkodkan di Lebuhraya Pasir Gudang iaitu pada 28 Jun 2022 dan 5 September 2022. Bagi mengatasi masalah banjir di kawasan Masai Yang Berhormat, Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri Johor telah melaksanakan Rancangan Tebatan Banjir Sungai Masai melalui peruntukan kerajaan negeri. Pada ketika ini, projek dalam peringkat reka bentuk dan dijangka akan siap proses reka bentuk pada tahun hadapan. Manakala pelaksanaan fizikal pula dijangka akan bermula pada suku tahun keempat 2023, bergantung kepada peruntukan tahun semasa dan penyelesaian isu tanah di jajaran projek tersebut.

Untuk Lebuhraya Pasir Gudang pula Yang Berhormat, Lebuhraya Pasir Gudang ini terletak di bawah tanggungjawab JKR, JKR insya-Allah akan menyelenggara saliran tepi jalan, akan melaksanakan mengikut jadual pada tahun hadapan. Manakala bagi kawasan yang memerlukan pembaikan termasuk menaik taraf *culvert* akan dilaksanakan pada tahun 2023 menggunakan peruntukan MARRIS. Namun begitu Yang Berhormat, kalau saya boleh

tambah, kejadian banjir kilat pada 5 Disember yang lalu, 5 September yang lalu didapati hujan adalah sangat lebat sebanyak 90 milimeter per jam dalam tempoh satu setengah jam. Siasatan mendapati air lumpur berpunca daripada kawasan pembangunan berhampiran. Oleh itu, pihak Majlis Bandaraya Pasir Gudang (MBPG) telah mengarahkan pemaju untuk mengorek kolam takungan. Terima kasih Yang Berhormat.

YB Cik Liow Cai Tung (Johor Jaya) : Yang Berhormat Datuk Speaker, air itu merupakan keperluan asas bagi masyarakat. Jadi air kurang pun masalah, air lebih pun masalah. So, soalan tambahan saya. Tadi YB EXCO telah menerangkan, saya cuma nak tanya dalam satu tahun ini sebab telah banyak kali berlaku dengan banjir kilat di Lebuhraya Pasir Gudang, so walaupun JKR merancang untuk buat apa, kerja-kerja pada tahun hadapan, tetapi ini nampaknya dalam masa ni adalah masa yang sangat kritikal. So, saya mohonlah kerja-kerja boleh ditambahkan sebab bukan sahaja banjir kilat tetapi nampaknya apa lubang-lubang jalan tu pun banyak yang perlu dilaksanakan oleh JKR. So, sama ada satu *special task force* yang mungkin terlibat dengan Jabatan Meteorologi boleh dalam apa *special task force* ini supaya kalau air hujan turun dengan banyak bolehlah bagi amaran lebih awal kepada pengguna jalan raya supaya tidak menggunakan jalan tersebut. Sekian terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Johor Jaya. Untuk makluman Lebuhraya Pasir Gudang tadi jangka masa panjangnya untuk tahun depan kita akan besarkan *culvert* dan naik taraf *culvert* tersebut tapi untuk tahun ini telah pun dilaksanakan beberapa projek untuk penyelesaian jangka pendek iaitu JPS Negeri Johor telah membina dua unit pintu air dan meninggikan sebahagian tebing di Sungai Rinting. Antara penyebab utama itu adalah saluran parit milik JKR ok tapi disebabkan air terlalu tinggi daripada Sungai Rinting dia masuk semula ke dalam apa tu, laluan kenderaan di Lebuhraya Pasir Gudang.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, saya dan juga Yang Berhormat EXCO JPS, Alam Sekitar telah mengadakan beberapa siri libat urus dengan pihak-pihak Majlis, JKR, pihak Meteorologi dan sebagainya untuk kita buat kajian lebih terperinci. Kita dah senaraikan *hotspot-hotspot* banjir terutamanya di negeri Johor. *Hotspot* untuk banjir kilat dan insya-Allah dalam beberapa masa terdekat saya dan juga YB EXCO akan berbincang dan menengok macam mana untuk kita atasi seperti contoh amaran lebih awal kepada pengguna. Terima kasih Yang Berhormat.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Mengkibol.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya soalan 11, terima kasih.

Mengapakah MPK tidak mengambil tindakan terhadap aduan (No Aduan: MPK: 134/11/20) longkang pecah, jalan rosak dan retakan pada jalan di Taman Gunung Lambak yang telah diadakan pada November 2020?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh kepada Datuk Speaker, YB Mengkibol menanyakan mengapakah Majlis Perbandaran Kluang tidak mengambil tindakan terhadap aduan (MPK: 134/11/20) longkang pecah, jalan rosak dan retakan pada jalan di Taman Gunung Lambak yang telah diadakan pada November 2020? Yang Berhormat Datuk Speaker secara umumnya, semua aduan yang diterima akan ditapis, disusun mengikut keutamaan dan berapa teruk kerosakan yang berlaku, Pihak Berkuasa Tempatan akan menilai segala risiko dan bahaya kepada orang awam dan seterusnya melihat kepada kemampuan kewangan yang ada. Sekiranya aduan yang diterima dinilai kurang memberi risiko kepada orang awam, PBT akan menjalankan kerja-kerja pembaikan di kawasan yang lebih diberi

keutamaan. Untuk makluman Yang Berhormat, bagi aduan MPK 134/11/20, pihak Majlis Perbandaran Kulai telah pun melantik kontraktor untuk membaiki kerosakan tersebut dengan kos berjumlah RM20,000.00. Kerja-kerja di tapak telah bermula pada 21 November dan dijangka siapa pada 15 Disember ini. Kerja-kerja yang dilaksanakan adalah sebagaimana berikut: kerja-kerja membina tembok, meratakan, memadatkan tanah, kerja-kerja menurap jalan dan kerja-kerja menabur dan menambak batu *crusher run*. Terima kasih.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Seperti gambar yang saya tunjukkan di Dewan semalam, lubang ini memang sangat besarlah boleh muat satu motosikal. Jadi, terima kasih atas jawapan bahawa akan disiapkan bulan ini, terima kasih. Jadi soalan tambahan saya, disebabkan kita banyak aduan orang awam yang diserahkan kepada jabatan-jabatan kerajaan tidak dapat respons, jawapan langsung, *whatsapp* pun tak ada jawab, minta jemput buat *appointment* tak dapat. Contohnya kes ini, sebenarnya satu contoh sahaja, *keep of the eyes bird* dan pejabat ADUN Mengkibol hantar 3 pucuk surat, *whatsapp* dan sebagainya, *no response*. Ini sebagai contoh sahaya, saya harap pihak kerajaan ataupun Yang Berhormat Tan Sri Setiausaha Negeri boleh memberi satu arahan yang lebih jelas kepada para PBT supaya aduan awam, ini bukan YB minta apa kemudahan ke, pengecualian kompaun tak ada. Saya pun terima banyak kompaun *parking* tetap bayar. Saya harap satu sikap yang lebih responsif, profesional tak kira kami dari barisan kerajaan ke pembangkang. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ya sila.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Terima kasih kepada YB Mengkibol, kita ambil maklum tentang isu yang diutarakan. Insya-Allah kita akan tengok apa yang perlu diperbaiki. Terima kasih.

YB Speaker : Dijemput, Senggarang.

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail (Senggarang) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, lontong darat ketupat palas, soalan Senggarang nombor 12.

Mohon pihak JPS menghidupkan semula *gate* air di Kampung Patah Pedang dan Sungai Suloh serta menambah *gate* air di Kampung Sungai Ayam memandangkan *gate* air yang sedia ada tidak dapat mempercepatkan pengaliran air keluar terutamanya di musim tengkujuh.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih YB Senggarang. Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman operasi *flap gate* air Kampung Patah Pedang telah terhenti beroperasi pada tahun 1995, manakala *gate* Sungai Suloh Barat telah berhenti beroperasi pada tahun 2001. Ini adalah kerana muara pintu air tersebut telah tertutup oleh mendapan lumpur. Untuk makluman semua Ahli Dewan, proses mendapan ini merupakan satu proses semula jadi yang biasa berlaku di kawasan pantai sama ada pantai berlumpur atau pantai berpasir. Proses pemendapan ini merujuk kepada bahan-bahan yang diangkut oleh agen-agen pengangkutan pinggir pantai, di pantai atau berhampiran pantai oleh agen-agen pemendapan pinggir laut seperti ombak, angin, arus dan pasang surut lalu membentuk bentuk-bentuk muka bumi pinggir pantai seperti anak tanjung, beting pasir dan pantai. Antara faktor yang mempengaruhi pemendapan pinggir pantai ialah ombak, arus. *Sorry*, untuk makluman Ahli Dewan, sebagai langkah penyelesaian jangka pendek pihak jabatan telah menjalankan kerja-kerja pembersihan parit dan pintu air di Sungai Ayam secara berkala dan penggalian muara sungai dijalankan sekali dalam setahun bagi memastikan pintu air tersebut dapat berfungsi dengan sempurna mengalirkan air banjir. Kos penggalian muara Sungai Ayam ini adalah sebanyak RM200,000.00 dan kerja ini dijalankan sekali dalam setahun. Ini merupakan penyelesaian yang paling cepat dan melibatkan kos yang

rendah. Bagi penyelesaian jangka panjang, jabatan akan menjalankan kajian semula dan mengemukakan cadangan menaik taraf pintu air Sungai Ayam bagi meningkatkan kapasiti dan keupayaan mengalirkan air keluar dari Sungai Ayam. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput, Senai.

YB Tuan Wong Bor Yang (Senai) : Terima kasih Datuk Speaker, soalan saya 13.

Sila nyatakan rancangan Lapangan Terbang Antarabangsa Senai dalam usaha menambah destinasi antarabangsa baharu dan penerbangan domestik pada masa yang akan datang.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Senai. Soalan nombor 5 saya hari ini Yang Berhormat Datuk Speaker. Untuk makluman Yang Berhormat Senai, pada 1 November 2003, Senai Airport Terminal Services Sdn. Bhd. telah memeterai perjanjian konsesi dengan pihak kerajaan Malaysia yang telah memberi keizinan secara eksklusif untuk mengurus, mengendali, menyelenggara dan membangunkan Lapangan Terbang Antarabangsa Senai (LTAS) bagi tempoh 50 tahun sehingga 31 Oktober 2053. Justeru itu, sebagai agensi yang bertanggungjawab bagi memastikan Lapangan Terbang Antarabangsa Senai diurus dengan baik, Senai Airport Terminal Sdn. Bhd. telah mengambil pelbagai usaha dan inisiatif bagi menarik minat syarikat-syarikat penerbangan domestik dan antarabangsa untuk penerbangan terus ke negeri Johor. Pada tahun ini, tahun 2022 kita dapat menarik penerbangan daripada Surabaya, Jakarta, Ho Chi Minh dan juga Bangkok dan untuk tahun ini tiada daripada domestik. Dan pada tahun ini sahaja Yang Berhormat, jumlah penumpang yang telah masuk menggunakan *Airport Senai* ialah sebanyak 1.86 juta pengguna.

Kita menghadapi beberapa isu disebabkan COVID yang melanda dunia di mana perintah kawalan PKP dilaksanakan termasuk larangan perjalanan antara negeri serta penutupan sempadan antarabangsa. Untuk makluman Yang Berhormat, kita kekal iltizam untuk menarik dan meyakinkan pelbagai industri di antaranya ialah pelancongan perubatan, *medical-tourism*, pengajian tinggi, *edu-tourism*, pelancongan sukan, *sport-tourism*, pelancongan eko, *eco-tourism* dan sebagainya agar dapat melengkapkan rangkaian laluan dari semua destinasi *asian* dan antarabangsa. Untuk makluman Yang Berhormat, kita menjangkakan pada tahun sehingga tahun 2027 sebanyak 14 penerbangan domestik, 15 penerbangan *asian* dan 11 penerbangan antarabangsa. Iaitu ke Guangzhou, Incheon, Busan, Jeju, Shenzhen, Almaty, Taipie, Fiochi, Hong Kong, Tashkent dan Guilin. Terima kasih Yang Berhormat.

YB Tuan Wong Bor Yang (Senai) : Terima kasih jawapan yang diberikan dari warga YB EXCO. Soalan tambahan saya, memandangkan *Senai Airport* adalah pintu masuk negeri Johor, apa rancangan dalam menyediakan kemudahan pengangkutan awam untuk menuju ke *Senai Airport*? Seperti projek BRT dan RTS yang sedang dirancang oleh kerajaan. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Senai. Untuk makluman, projek pengangkutan yang akan menghubungkan Senai dan ke tempat lain ialah projek IRT, *Iskandar Rapid Transit* yang dijangka bermula pada tahun hadapan projek pembinaannya. Oleh itu, kita dapat penyuraian trafik daripada *Airport Senai* sendiri. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Oleh kerana soalan ini penting, saya benarkan soalan nombor 14. Tetapi tiada soalan tambahan. Silakan.

YB Puan Marina binti Ibrahim (Skudai) : Terima kasih tuan Speaker, soalan saya soalan nombor 14.

Apakah usaha kerajaan negeri bagi membantu Orang Asli di negeri Johor meningkatkan taraf dan kualiti kehidupan mereka? Saya percaya kerajaan negeri tidak boleh bergantung kepada JAKOA semata-mata dalam membantu masyarakat Orang Asli.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Terima kasih Datuk Speaker, terima kasih kepada ADUN Skudai atas soalan 14. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri Johor amat menekankan akan pendekatan kolaborasi antara jabatan bagi tujuan membangunkan dan meningkatkan kualiti hidup Orang Asli dalam pelbagai aspek. Contohnya, dalam aspek pembangunan aktiviti ekonomi masyarakat Orang Asli, kerjasama strategik antara JAKOA dengan agensi-agensi berkaitan seperti Jabatan Pertanian, Jabatan Perkhidmatan Veterinar dan Jabatan Perikanan sentiasa diperkukuhkan. Kerjasama strategik tersebut termasuklah perkongsian kepakaran bidang masing-masing serta insentif jabatan dan agensi masing-masing yang turut melibatkan peserta dalam kalangan masyarakat Orang Asli. Penglibatan ECER dalam wilayahnya di daerah Mersing dan Segamat juga menekankan pembangunan kualiti hidup dan sosioekonomi masyarakat Orang Asli dengan bantuan-bantuan insentif atau program pembangunan yang disasarkan khusus untuk mereka. Selain itu, kerajaan persekutuan telah memperkenalkan Program Pembasmian Kemiskinan Tegar Keluarga Malaysia bagi menumpukan usaha pembasmian kemiskinan tegar di seluruh negara. Pelaksanaan ini turut diperluaskan kepada kampung Orang Asli terpilih. Bagi fasa pertama, Kampung Orang Asli Kampung Pasir Intan telah terpilih dengan memberi manfaat kepada 55 ketua isi rumah dengan peruntukan sebanyak RM740,000.00. Dan fasa kedua akan menuruti selepas ini diperluaskan kepada daerah-daerah lain iaitu Kampung Orang Asli Pasir Salam, Johor Bahru dan Kampung Orang Asli Ulu Juaseh, Segamat dengan melibatkan 52 ketua isi rumah. Kerajaan negeri melalui Belanjawan 2023 turut memperuntukkan sejumlah RM452,000.00 iaitu RM152,000.00 diperuntukkan untuk pelaksanaan Program Pembangunan Modal Insan Masyarakat Orang Asli dan bagi meningkatkan keupayaan Orang Asli untuk bersama membangunkan sosioekonomi negeri Johor.

Manakala RM300,000.00 pula diperuntukkan bagi pembangunan Kampung Orang Asli Sejahtera, insentif ini akan memperkasakan institusi Orang Asli yang cekap dan berkesan bagi memacu pembangunan mampan dan menjadi contoh kepada kampung Orang Asli yang lain. Bagi meningkatkan taraf dan kualiti kehidupan masyarakat Orang Asli, JAKOA Negeri Johor telah menyalurkan pelbagai bantuan antaranya seperti, bagi tahun 2021 sebanyak RM1,486,967.00 telah disalurkan kepada 235 Orang Asli masyarakat merangkumi bantuan peralatan menangkap ikan, menternak madu kelulut, *input* pertanian, baka ternakan, latihan serta lain-lain bantuan yang berkaitan dengan Orang Asli. Yang kedua, sebanyak RM178,980.00 telah disalurkan kepada 36 orang usahawan Orang Asli yang merangkumi bantuan usahawan kedai runcit, usahawan *bakery*, usahawan kedai makan, usahawan *cookies*, usahawan bengkel motosikal, latihan serta lain-lain bantuan yang berkaitan. Kerajaan negeri juga telah memperuntukkan sebanyak RM100,000.00 bagi projek ternakan kupang di Kampung Orang Asli Seri Pantai Senggarang, Batu Pahat.

Untuk tahun 2022 pula, seramai 274 orang masyarakat Orang Asli telah menerima peruntukan berjumlah RM699,980.00 yang merangkumi bantuan peralatan menangkap ikan, ternakan madu kelulut, *input* pertanian, baka ternakan, latihan dan lain-lain. Dan yang kedua, seramai 14 orang masyarakat Orang Asli menerima peruntukan sebanyak RM108,000.00 merangkumi bantuan usahawan kedai runcit, usahawan *bakery*, usahawan kedai makan, *cookies* dan lain-lain. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya ada soalan yang disenaraikan belum dijawab secara lisan, akan dijawab secara bertulis dalam persidangan yang sama. Ahli-Ahli Yang Berhormat, persidangan ini ditangguhkan hingga jam 11.30 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 11.05 pagi.

Persidangan disambung semula pada jam 11.30 pagi.

Jurutulis : SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KEDUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2023) TAHUN 2022.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, Sambungan Perbahasan Atas Rundingan Bacaan Kali Kedua Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022 disambung sekarang. Sebelum itu izinkan saya mengalu-alukan kehadiran pemerhati iaitu 17 orang daripada Pejabat ADUN Semerah (Dewan bertepuk), 20 orang daripada Pejabat ADUN Larkin (Dewan bertepuk), dan 41 orang daripada Pejabat ADUN Senggarang (Dewan bertepuk). Ah ni dari kawasan saya ni. Dijemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam, dipersilakan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Bismillahirrahmanirrahim. (Membaca Doa). Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker atas ruang yang diberikan. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera, salam maju Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, atas kemeriahan Dewan kita ini, izinkan saya mengabadikan serangkap pantun. Jalan-jalan di Pekan Semerah, Beli ubi walau sebatang, Kita rasa sangat meriah, sebab galeri pemerhati ramai yang datang.

Datuk Speaker, ini adalah cantiknya unsur demokrasi di dalam negeri kita, membenarkan para pemerhati bahkan di kalangan rakyat terbanyak untuk hadir dan mendengar sesi perbahasan Dewan yang mulia ini. Terlebih dahulu, marilah kita sama-sama mengucapkan syukur kepada Allah SWT atas limpah kurnia-Nya dapat kita hadir dalam Mesyuarat Keempat Belanjawan 2023 Bagi Penggal Persidangan Pertama Dewan Negeri Johor kali ke-15.

Saya memulakan sesi penggulungan pada pagi ini dengan merakamkan ucapan selamat hari ulang tahun Keputeraan kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, pada tanggal 22 November yang lalu. Patik dan rakyat Semerah khususnya, serta Johor amnya, berdoa ke hadrat Allah SWT agar Duli Yang Maha Mulia Tunku Sultan Johor dan juga Duli Yang Maha Mulia Raja Permaisuri Johor dikurniakan keselamatan dan kesihatan serta dilanjutkan apalah jua kiranya akan usia Tuanku berdua serta bertambah-tambah lagi kebesaran dan kedaulatan.

Di samping itu, patik juga merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor di atas kejayaan pasukan bola sepak JDT menjuarai Piala Malaysia 2022. Patik juga merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor yang telah dimasyhurkan sebagai Canselor Universiti Tun Hussein Onn Malaysia baru-baru ini. Manakala Yang Amat Mulia Tunku Idris Iskandar Al-Haj Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Temenggong Johor dilantik sebagai Pro Canselor UTHM pada 3 Disember yang baru lalu. Kita juga mengabadikan ucapan tahniah kepada Setiausaha Kerajaan Johor, Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi Rohani yang juga dilantik sebagai Pro Canselor UTHM. Kita juga sama-sama mengambil kesempatan mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Malaysia Ke-10, Datuk Seri Anwar bin Ibrahim dan pelantikan Yang Amat Berhormat Datuk Seri Dr. Ahmad Zahid Hamidi sebagai Timbalan Perdana Menteri. Didoakan agar semua jemaah menteri di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dapat menggalas tugas sebaik-baiknya.

Datuk Speaker, ketertinggian tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar, Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, yang telah melahirkan gagasan inspirasi rakyat berteraskan “Maju Johor Makmur Bersama Rakyat” dalam pembentangan belanjawan kali ini. Sesungguhnya menginsafi bahkan melibatkan diri dalam prosesnya, belanjawan kali ini telah mengambil kira cadangan dan pandangan daripada semua pihak termasuk rakyat terbanyak. Melalui portfolio Hal Ehwal Agama Islam sendiri sesi libat urus di seluruh daerah seluruh Johor menyaksikan kita sendiri turut mendapatkan dapatan secara terus dari pemegang-pemegang taruh di seluruh negeri Johor bagi mendapatkan pandangan, bertanyakan soalan bahkan masyarakat sendiri boleh terus memberikan teguran, nasihat dan pandangan kepada kerajaan negeri Johor. Saya kira Yang Berhormat Datuk Speaker, kaedah yang sedang kerajaan Johor lakukan ini bertepatan dengan surah as-Shod, ayat 26, saya bacakan, (bacaan surah). “Wahai Daud, sesungguhnya engkau Kami jadikan khalifah, penguasa di bumi maka berilah keputusan perkara di antara manusia dengan adil dan janganlah engkau mengikuti hawa nafsu, kerana akan menyesatkan engkau dari jalan Allah. Sesungguhnya orang yang sesat dari jalan Allah akan mendapat azab yang berat, kerana mereka melupakan hari perhitungan”.

Saya mulakan penggulungan pada pagi ini dengan menjawab isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat ADUN sekalian. Bagi menjawab perkara yang dibangkitkan oleh ADUN Pemanis, yang juga saya jawab bersekali persoalan dari ADUN Layang-Layang yang mencadangkan agar elaun imam surau Jumaat dinaikkan dan dikaji semula elaun pegawai masjid dan surau. Untuk makluman Dewan yang mulia, tugas sebagai pegawai masjid dan surau ini adalah bagi memartabatkan syiar agama Islam, justeru kita berterima pada Majlis Agama Islam Negeri Johor yang memperuntukkan RM6.1 juta, manakala kerajaan negeri Johor sebanyak RM6.5 juta untuk membayar elaun bilal, imam, noja surau pada tahun ini. Tambahan pula, terdapat beberapa siri bantuan *One-Off* melalui Bantuan Kasih Bangsa Johor yang memperuntukkan RM500.00 pada setiap pegawai masjid dan surau seluruh negeri Johor meliputi penerima elaun kerajaan ataupun bukan penerima elaun kerajaan.

Selain itu, mereka juga diberikan insentif dari pihak Majlis Agama Islam Negeri Johor, di mana telah bersetuju memberikan Bantuan Khas berjumlah RM1,000.00 kepada setiap pegawai masjid dan surau yang bukan penerima elaun kerajaan. Dengan pelbagai bantuan khas yang diberikan pada tahun 2022 ini kepada semua pegawai masjid dan surau, bermakna kerajaan kini telah menunjukkan keprihatinan dalam mengambil berat terhadap institusi keagamaan terutamanya bagi masjid-masjid dan surau-surau. Tambahan pula, Yang Berhormat Datuk Speaker, saya maklumkan pada pagi ini sendiri, sedang berlangsung perbincangan di antara Jabatan Agama Islam Negeri Johor dengan PERKESO, bagi meneliti kemungkinan besar kita akan mula mencarumkan semua pegawai masjid dan surau dengan caruman PERKESO bagi memastikan kebajikan mereka yang bangun seawal subuh dan menutup pintu masjid seakhir Isyak akan terpelihara dengan baik (Dewan bertepuk). Inilah yang saya katakan, kerajaan Johor pada hari ini akan meneliti setiap keperluan, mendengar setiap perincian dan suara rakyat untuk diterjemahkan sebagai kebajikan negeri Johor yang makmur, insya-Allah.

Persoalan yang berikutnya dibangkitkan oleh ADUN Pemanis, adalah mencadangkan masjid, surau, sekolah agama dan tanah wakaf di FELDA diletakkan di bawah pengurusan Jabatan Agama Islam. Untuk makluman Dewan yang mulia, ini melibatkan isu akta tanah yang melibatkan GSA, *Group Settlement Area* yang juga memungkinkan penglibatan kerajaan persekutuan. Kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Agama Islam Negeri Johor dan Majlis Agama Islam Negeri Johor bersedia untuk mengambil alih tanah-tanah ini selepas diwakafkan. Namun Datuk Speaker, perincian, prosesnya perlu melibatkan tindakan kerajaan persekutuan bagi membolehkan pindah milik ini berlaku. Maka saya kira, dengan adanya kerajaan perpaduan yang baru, perbincangan-perbincangan lanjutan di antara kerajaan negeri dengan pihak FELDA boleh diteruskan untuk memungkinkan

peruntukan-peruntukan Jabatan Agama Islam dan Majlis Agama Islam boleh terus diberikan kepada sekolah agama, masjid, surau yang berada dalam kawasan FELDA.

Persoalan terakhir yang dibangkitkan oleh ADUN Pemanis, mengenai cadangan supaya hari pembelajaran kelas Darjah Khas dipinda dari hari Sabtu kepada hari Khamis. Untuk makluman Yang Berhormat-Yang Berhormat sekalian, cadangan tersebut perlu diperhalusi berikutan murid Darjah Khas adalah murid yang sama belajar di Tingkatan Satu pada hari Khamis di sekolah menengah harian ataupun asrama. Selain itu, guru-guru yang mengajar kelas Darjah Khas juga adalah guru yang sama yang mengajar di Sekolah Agama Kerajaan Johor. Sekiranya pindah kelas darjah khas ini dibuat pada hari Khamis, ia mungkin boleh menyebabkan ketiadaan guru, kekurangan guru, kerana gurunya bertindan dan bertindih sesi pendidikannya. Walau bagaimanapun, pihak portfolio Agama Islam mengambil cadangan ini untuk diperhalusi dan dikaji bagi menghormati cadangan yang diberikan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, semasa sesi perbahasan tempoh hari, Yang Berhormat Panti dan Yang Berhormat Kemelah memohon agar peruntukan penyelenggaraan sekolah agama, masjid, surau diberi perhatian. Terima kasih Yang Berhormat Panti dan Yang Berhormat Kemelah atas keprihatinan Yang Berhormat-Yang Berhormat atas isu ini. Majlis Agama Islam Negeri Johor dan Jabatan Agama Islam Negeri Johor sedar dan akan mengambil maklum tentang situasi yang berlaku di DUN Yang Berhormat-Yang Berhormat.

Bagi dua persoalan yang dibangkitkan oleh ADUN Senggarang mengenai keadaan Sekolah Agama Parit Kadir yang telah uzur, dan cadangan pemberian *laptop* kepada setiap sekolah bagi tujuan pengurusan dan pentadbiran. Menjawab soalan pertama, permohonan baik pulih Sekolah Agama Parit Kadir telah pun dimajukan ke Bahagian Pembangunan Jabatan Agama Islam Negeri Johor dan Juruteknik Jabatan Agama Islam telah pun membuat tinjauan di sekolah tersebut pada 16 Ogos yang lalu. Hasil tinjauan, kerja-kerja baik pulih akan mula dilaksanakan pada awal 2023 menggunakan bajet peruntukan yang insya-Allah, bakal diluluskan nanti.

Soalan seterusnya mengenai pemberian komputer riba kepada sekolah-sekolah agama. Kita sangat memahami keperluan ini, dan kita akan meneliti permohonan ini Datuk Speaker. Mudah-mudahan ada kaedah bagi peruntukan yang kita boleh olahkan, insya-Allah. Dan Yang Berhormat Endau, berkenaan kadar pengurusan jenazah dan pentauliahan pengurusan jenazah di hospital. Melalui Enakmen Pentadbiran negeri Johor setakat ini, tiada apa-apa klausa peruntukan yang boleh mengehadkan kadar pengurusan jenazah ataupun pentauliahan khas kepada individu yang menguruskan jenazah, khususnya di hospital. Walau bagaimanapun, Bahagian Dakwah Jabatan Agama Islam Negeri Johor sedang membuat penelitian bagi maksud cadangan ini untuk kita mencadangkan kos-kos tertentu dan kadar harga yang berpatutan bagi maksud menyelaraskan kos pengurusan jenazah di semua daerah, insya-Allah. Dan bagi tahun ini sendiri Datuk Speaker, kerajaan negeri Johor telah memperuntukkan RM62,000.00 bagi waris yang kurang berkemampuan untuk menanggung kos pengurusan jenazah dengan sasaran 100 kit pengurusan untuk 100 orang di seluruh daerah pada peringkat permulaan ini. Bermakna, bagi masyarakat yang kurang berkemampuan, peruntukan bagi pengurusan jenazah akan disalurkan.

Yang Berhormat Layang-Layang juga membangkitkan 4 isu semasa perbahasan beliau. Dan satu daripadanya saya telah menjawab semasa awal penggulungan tadi. Bagi 3 isu yang lain iaitu cadangan untuk menaikkan skim penghafaz al-Quran, had umur Jurunika dikaji semula dan perancangan Bahagian Pendidikan Islam bagi memastikan guru-guru sekolah tidak berpindah ke Kementerian Pendidikan Malaysia. Persoalan pertama, mengenai cadangan menaikkan skim penghafaz al-Quran di negeri Johor. Untuk makluman Datuk Speaker dan Dewan yang mulia, hasil semakan Jabatan Agama Islam Negeri Johor, di beberapa buah negeri seperti di Selangor dan Kelantan juga Terengganu mendapati setakat ini, Johorlah di antara negeri yang memberikan elaun kepada penghafaz yang antara yang

tertinggi iaitu berjumlah RM1,000.00 banyaknya. Mudah-mudahan cadangan kenaikan ini boleh juga kita perhalusi bergantung kepada kewangan negeri, insya-Allah.

Untuk soalan kedua, mengenai cadangan had umur Jurunikah dikaji semula. Untuk makluman Dewan yang mulia, menurut Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam Negeri Johor, Penolong Pendaftar Pernikahan, Penceraian Dan juga Rujuk orang Islam atau Jurunikah dilantik berdasarkan Seksyen 28(2) Enakmen Keluarga Islam. Calon-calon ini perlulah mendapat ulasan tahap kesihatan dari pegawai-pegawai perubatan yang bertugas. Skop tugas Jurunikah ini bukan sahaja urusan menikahkan pasangan, bahkan membantu Pendaftar Daerah dalam semua urusan berkaitan nikah, cerai dan rujuk orang Islam. Had maksimum yang dibenarkan bagi Jurunikah untuk kali ini berumur 70 tahun. Bermakna, bermaksud jika Jurunikah tersebut telah melepasi umur ini ia berkemungkinan mempunyai masalah kesihatan dan untuk itulah sebab ianya dihadkan bagi tujuan kelancaran pengurusan.

Soalan terakhir daripada Yang Berhormat Layang-Layang mengenai perancangan Bahagian Pendidikan Islam, bagi memastikan guru-guru sekolah agama tidak berpindah ke Kementerian Pendidikan Malaysia. Kerajaan Johor sedar bahawa tahun ini berlakunya pemindahan guru-guru sekolah agama ke Kementerian Pendidikan Malaysia. Ini bermaksud ada tawaran yang lagi baik di pihak Kementerian Pendidikan. Menyelami dan menginsafi perkara ini, Jabatan Agama Islam Negeri Johor sedang mengkaji untuk menambah baik skim perjawatan guru-guru dengan menimbal guna sistem kenaikan pangkat *time-based* berdasarkan kecemerlangan yang diguna pakai oleh KPM. Dengan cara ini, guru-guru kita sekolah agama yang bergred DG29 hanya memerlukan 8 tahun sahaja untuk kenaikan gred ke Gred DG32 berbanding sebelum ini memerlukan 10 tahun. Guru-guru yang layak akan mengambil ujian kompetensi untuk kenaikan pangkat. Setakat ini Jabatan Agama Islam bahawasanya menyiapkan modul kompetensi sebelum diserahkan ke Bahagian Sumber Manusia untuk diproses selanjutnya. Sekali lagi buktikan bahawa kerajaan hari ini menyelami, memahami keperluan guru-guru sekolah agama atas kelewatan, kelambatan kenaikan pangkatnya disebabkan oleh sistem kenaikan pangkat yang tidak mengikut Kementerian Pendidikan Malaysia. Insya-Allah, penambahbaikan Datuk Speaker akan berlaku sedikit masa lagi.

Sesi penggulungan saya diteruskan dengan menjawab Yang Berhormat Penawar mengenai isu kepadatan murid dan kekurangan tenaga pengajar di Sekolah Agama Bandar Penawar. Kami menyedari perkara ini dan Sekolah Agama Bandar Penawar telah pun menjadi keutamaan bagi maksud pembinaan fasa baru dan isu penyelesaiannya guru-gurunya bakal dilaksanakan pada peringkat awal tahun 2023.

Datuk Speaker, Dewan yang mulia, saya tekankan bahawa Majlis Agama Islam Negeri Johor di bawah portfolio Hal Ehwal Agama Islam dan juga Jabatan Agama Islam Negeri Johor merupakan antara agensi yang bertindak dengan baik bagi memakmurkan, membantu kemakmuran negeri Johor Darul Ta'zim. Misalnya Majlis Agama Islam Negeri Johor, MAIJ Urus Sdn. Bhd. syarikat di bawah naungan Jabatan Agama Islam Negeri Johor diwujudkan pada tahun 2008 yang berperanan memberi rawatan dialisis kepada pesakit-pesakit buah pinggang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya sentuh dalam tempoh 5 minit ini petunjuk prestasi utama yang telah diberikan tanggungjawabnya di bawah saya. Di bawah Teras Kemudahan dan Keperluan Asas seperti yang telah diumumkan oleh Datuk Menteri Besar dalam Bajet 2023, insya-Allah secara berperingkat mulai tahun hadapan 160 buah masjid dan surau akan mula dipasangkan internet secara percuma. Kita juga akan memula pemasangan di sekolah-sekolah agama yang sedang melaksanakan Program JPID Albayen, Johor Pendidikan Islam Digital ke arah pendidikan alaf ke-21. Ini semua adalah buah tangan, cenderahati terbaru kerajaan negeri Johor kepada semua rakyatnya terutama yang berada di kampung juga kepada pendidikan Islam kita. Insya-Allah, selepas ini, saya menyeru

kepada semua Yang Berhormat-Yang Berhormat galakkan lebih ramai orang muda kita datang mengimarahkan masjid dan surau kita, sebab selepas daripada ini, masjid dan surau mesti menjadi pusat kegiatan aktiviti masyarakat dan mereka tidak perlu lagi ke kafeteria ataupun ke mana-mana kelab komputer. Masjid dan surau mesti ambil peranan untuk menarik dan meramaikan orang muda ke dalam masjid dan surau kita. Ini antara idea yang kecil Datuk Speaker, tapi besar kesan dan manfaatnya. Insya-Allah.

Di bawah Teras Orang Muda Johor, saya, kita menyasarkan untuk seramai 50 Orang Muda khatam Al-Quran pada tahun ini. Insya-Allah pada tahun 2023 melalui Majlis Orang Muda Khatam Al-Quran di seluruh sekolah agama kerajaan Johor dan juga Kolej Islam MARSAH, program ini akan dilaksanakan, Insya-Allah. Berita baik juga mesti disampaikan kepada seluruh orang kampung kita, bahawa kerajaan Johor telah bersetuju melalui Bajet negeri Johor untuk menaikkan elaun guru-guru Al-Quran sama ada guru-guru Al-Quran Khas mahu pun guru-guru Al-Quran Am. Kena berterima kasih kepada kerajaan ini kerana kita prihatin menyelami keperluan penggerak-penggerak masjid dan surau. Insya-Allah, elaun bagi penggerak masjid dan surau juga akan mula dinaikkan pada kali ini.

Datuk Speaker, Dewan yang mulia, kita bermula dengan perlahan dan sedikit-sedikit, insya-Allah lama-lama jadi bukit. Semuanya bagi maksud Johor yang makmur. Seterusnya saya berkongsi Huffaz Bangsa Johor. Huffaz Bangsa Johor akan menarik perhatian 1,200 huffaz pada tahun 2023 ini. 200 huffaz akan dibiayai dengan peruntukan Majlis Agama Islam negeri Johor berjumlah RM1.3 juta. Program ini merupakan program Diploma yang ditawarkan di MARSAH melibatkan Diploma Tahfiz Al-Quran Wal Qiraat dan Diploma Pendidikan Tahfiz. Manakala jumlah Huffaz Bangsa Johor yang lain akan dibantu melalui program kerjasama MARSAH dengan IPTA dan IPTS, Program Intervensi Tahfiz.

Datuk Speaker, Dewan yang mulia, pada tahun 2023, menjadi pertimbangan dan penekanan kerajaan negeri untuk memastikan anak-anak tahfiz kita bukan hanya dapat menghafaz Al-Quran tapi dibekalkan dengan pendidikan akademik SPM dan juga kemahiran. Maka bagi tujuan ini, kita menyasarkan 450 orang pelajar tahfiz menduduki SPM pada tahun hadapan. 370 orang pelajar akan dibantu dengan peruntukan daripada Kementerian Pendidikan Malaysia dan madrasah tahfiz swasta yang melibatkan seluruh daerah dalam negeri Johor. Manakala kerajaan negeri melalui Perbadanan Islam Johor memperuntukkan RM25,000.00 kepada setiap satu sekolah iaitu Sekolah Menengah Bekok, Sekolah Menengah Segamat, Sekolah Menengah Kebangsaan Benut, Sekolah Menengah Simpang Renggam yang melibatkan 80 orang pelajar yang akan mengambil SPM pada tahun hadapan.

Bermakna Datuk Speaker, Johor menitikberatkan pendidikan anak tahfiz bukan hanya mengejar akhirat tetapi mesti juga menggapai dunia, Insya-Allah. Datuk Speaker, saya juga ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Kerajaan Negeri Johor khususnya Yang Amat Berhormat Menteri Besar atas keprihatinan beliau dalam memperkasakan syiar Islam. Ingin saya kongsi bahawa Insya-Allah dengan kenaikan yang bakal kita umumkan dan kita luluskan penggerak-penggerak juga penjawat-penjawat dalam portfolio Hal Ehwal Agama Islam khususnya dan juga masyarakat amnya akan mendapat manfaat.

Penutupnya Yang Berhormat Dato' Speaker, saya simpulkan di sini bahawa kepimpinan Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar pada penggal ini berteraskan pada visi Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat. Mudah-mudahan kita berikan kerjasama yang paling baik bagi merealisasikan tanggungjawab ini. Sebelum saya mengakhiri ucapan penggulungan saya, saya mengucapkan takziah kepada keluarga Yang Berhormat ADUN Seri Medan atas pemergian anakanda beliau, Allahyarham Abid Iskandar pada 4 Disember yang lalu. Semoga Yang Berhormat Seri Medan tabah dan sabar dalam mendepani ujian ini.

Datuk Speaker, saya mohon, ya juga takziah kepada YB Vidya atas pemergian ibu mertuanya. Bapa mertuanya pada tempoh hari yang lalu. Datuk Speaker saya mohon menggulung dan menyokong Belanjawan ini. Terima kasih.

YB Speaker : Terima kasih YB Semerah. Dijemput YB Johor Lama, oh, Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor. Dari Johor Lama saya bertandang, demi kemakmuran saling bergandingan, di Dewan yang mulia kita bersidang, giliran saya mulakan penggulungan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Alhamdulillah, marilah kita bersama-sama memanjatkan setinggi-tinggi kesyukuran ke hadrat Allah SWT kerana dengan izin-Nya dapat kita bersama-sama hadir dalam Mesyuarat Keempat Belanjawan 2023 Bagi Penggal Persidangan Pertama Belanjawan Tahun 2023 Dewan Negeri Johor ke-15 pada pagi yang mulia ini. Di kesempatan ini juga ingin saya melafazkan salam takziah kepada Yang Berhormat Seri Medan di atas pemergian anak kandung beliau, Abid Iskandar bin Dato' Zulkarnain. Allahyarham sempat berkhidmat selama sebulan di pejabat saya merangkap Ahli Dewan Muda Johor, orangnya ceria dan rajin membantu. Semoga Allah berikan ketabahan buat Yang Berhormat Datuk sekeluarga dan semoga Allahyarham ditempatkan di kalangan orang-orang yang beriman.

Sebelum meneruskan ucapan penggulungan ini, izinkan saya untuk merakamkan ucapan Selamat Hari Ulang Tahun Keputeraan Duli Yang Maha Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada tanggal 22 November yang lalu. Patik berdoa ke hadrat Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta seluruh kerabat di raja dilanjutkan usia serta sentiasa berada dalam keadaan sihat wal afiat agar dapat terus menaungi patik-patik semua dan Bangsa Johor sekaliannya. Patik menjunjung kasih di atas segala nasihat dan bimbingan yang diberikan oleh Duli Yang Maha Mulia Tuanku demi memastikan pendidikan negeri Johor khususnya terus di perkasa dengan memacu agenda Maju Johor 2030.

Patik juga ingin merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu. Kejayaan JDT menjadi pasukan pertama yang menjulang 4 piala dalam satu musim iaitu Piala Sumbangsih, Piala FA, Juara Liga Super dan terbaru Piala Malaysia sememangnya merupakan satu lakaran sejarah luar biasa dan gemilang yang cukup membanggakan. Patik juga menjunjung setinggi-tinggi kasih dengan ucapan tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor atas pemasyhuran sebagai Canselor Universiti Tun Hussein Onn Malaysia, juga kepada baginda Yang Amat Mulia Tunku Temenggong Johor, Tunku Idris Iskandar Alhaj Ibni Sultan Ibrahim dimasyhurkan sebagai Pro Canselor UTHM yang baru bersempena istiadat konvokesyen UTHM Ke-22 pada 3 Disember 2022 yang lalu.

Dikesempatan ini juga saya ingin mengucapkan tahniah kepada Setiausaha Kerajaan Negeri Johor, Tan Sri Dato' Dr. Azmi Rohani yang turut dimasyhurkan sebagai Pro Canselor UTHM yang baru. Tahniah Yang Berhormat Tan Sri.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar, Ahli-Ahli Mesyuarat Kerajaan Negeri dan Ahli-Ahli Yang Berhormat Dewan sekalian.

YB Speaker : Yang Berhormat, jangan lupa *birthday* YB Mahkota.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : YB Mahkota, selamat hari jadi.

YB Speaker : Ya, dia calon pun dah ada dah tu.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Yang Berhormat Datuk Speaker, Lanskap suasana politik pasca Pilihan Raya Umum ke-15 kini banyak berubah. Namun apa pun rakyat sudah memilih, raja-raja sudah memilih, Allah jua Maha Mengetahui segalanya yang terbaik buat hambanya. Berlapang dadalah kita semua dan sama-sama mendoakan yang terbaik untuk Malaysia yang dicintai. Patik turut Menjunjung Setinggi-tinggi Kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong Al Sultan Abdullah Ibni Almarhum Sultan Ahmad Shah berserta Majlis Raja-Raja yang telah dengan hemah dan bijaksana menyelesaikan kemelut pemilihan kepimpinan negara selepas Pilihan Raya Umum Yang Ke-15. Saya juga ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri Malaysia yang ke-10. Saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Dr. Ahmad Zahid Hamidi yang telah dilantik sebagai Timbalan Perdana Menteri Malaysia dan juga kepada Yang Amat Berhormat Dato' Seri Fadzilah Jusoh yang telah dilantik sebagai Timbalan Perdana Menteri Yang Kedua.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli-Ahli Yang Berhormat, pertama-tamanya saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih saya kepada setiap orang Ahli Dewan yang telah memberikan pandangan yang membina, cadangan dan teguran kepada pihak kerajaan terutamanya beberapa isu di bawah portfolio saya yang meliputi Pendidikan, Penerangan Dan Komunikasi Negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sepanjang perbahasan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat pada sesi persidangan kali ini, ramai dalam kalangan Ahli-Ahli Yang Berhormat membangkitkan isu berkaitan masalah capaian internet dan telekomunikasi di kawasan masing-masing. Ini termasuklah YB Kukup, YB Bekok, YB Skudai, YB Endau, YB Sungai Balang, YB Bukit Kepong, YB Pasir Raja, YB Sedili, YB Penawar dan YB Pekan Nanas.

Saya cerakinkan masalah yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat kepada 3 bahagian utama. Yang pertama, masalah internet di kawasan kampung Orang Asli. Yang kedua masalah di kawasan kampung dan FELDA. Dan yang ketiga kemudahan Internet di sekolah-sekolah. Saya ingin kongsikan dalam Dewan yang mulia ini berkaitan status capaian internet bagi kawasan perkampungan Orang Asli di negeri Johor. Isu ini telah dibangkitkan oleh YB Bekok, YB Skudai dan YB Endau. Pihak kerajaan melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) sentiasa memberi perhatian terhadap keperluan liputan telekomunikasi dan internet di kawasan perkampungan orang Asli.

Perancangan Jaringan Digital Negara (JENDELA) turut mengambil kira pembangunan di kawasan Orang Asli berdasarkan rekod oleh Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA). Terdapat 59 buah kampung Orang Asli di Johor. Melalui JENDELA fasa 1, terdapat sebanyak 13 buah menara sedang dalam pelaksanaan yang bakal memberi manfaat kepada seramai 4,078 penduduk di 14 buah kampung Orang Asli. Antaranya KOA Peta di Mersing, KOA Seri Tembayan, KOA Kudong dan KOA Kemidak di Segamat.

Selain itu, pihak kerajaan melalui MCMC juga telah siap membangunkan 16 buah menara telekomunikasi sebelum ini di bawah program pembangunan infrastruktur luar bandar yang memberi liputan kepada 13 kampung Orang Asli sudah mempunyai liputan daripada menara telekomunikasi yang dibangunkan oleh pihak penyedia perkhidmatan secara komersial manakala baki 16 buah kampung Orang Asli masih belum mempunyai peruntukan untuk pembinaan menara telekomunikasi.

Bagi isu capaian internet yang dibangkitkan oleh YB Bukit Kepong adalah dimaklumkan bahawa di bawah Program Jalinan Digital Negara (JENDELA) fasa 1, sebuah menara telekomunikasi telah pun dibina di Kampung Paya Redan, Pagoh dan sebanyak 10 stesen pemancar di sekitar Pagoh, 4 kilometer radius dari Maybank Pagoh telah dinaik taraf kepada teknologi 4G bagi menambah baik kualiti liputan di Pagoh.

Bagi meningkatkan mutu liputan di Sungai Balang, pihak Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia telah pun mempunyai perancangan untuk membina sebanyak 2 buah menara telekomunikasi di Kampung Sungai Balang Darat dan Kampung Sungai Balang Kechil Darat di bawah peruntukan JENDELA fasa yang akan datang. Inisiatif JENDELA fasa 1 bagi DUN Pasir Raja merangkumi perancangan pembinaan 4 buah menara pemancar 4G baru, penaiktarafan 56 stesen pemancar kepada teknologi 4G serta penyediaan sambungan gentian optik kepada 5,526 premis yang dijangka akan siap sepenuhnya selewat-lewatnya suku ke empat bagi tahun 2023.

Lokasi pembinaan 4 menara baru adalah di Kampung Tai Hong, Kampung Sungai Telor, FELDA Bukit Ramun dan Desa Mahkota, Kampung Rantau Panjang. Seterusnya, bagi kemudahan internet di sekolah-sekolah pula ke semua 1,192 buah sekolah di negeri Johor dibekalkan talian Internet yang terdiri daripada Unifi, Celcom dan Maxis, selain tiada had kuota dan internet. Bagi kuota data Internet, bagi Celcom dan Maxis, 3 modem dibekalkan ke sekolah yang mempunyai jumlah murid lebih 150 orang, manakala murid di bawah 150 orang akan dibekalkan satu modem.

Dalam masa yang sama bagi meningkatkan mutu perkhidmatan jalur lebar di kawasan sekolah terutamanya di kawasan luar bandar, pihak kerajaan melalui kawasan komunikasi dan digital telah pun melaksanakan program *Point Of Presence* atau singkatannya (POP) bertujuan menyediakan sambungan talian jalur lebar berkelajuan tinggi, gentian optik di 4,323 buah sekolah di seluruh Malaysia. POP ini dilaksanakan melalui 2 fasa di mana fasa 1 yang sedang dalam pelaksanaan melibatkan 50 buah sekolah di Johor, manakala fasa 2 yang dijangka dilaksanakan pada tahun hadapan melibatkan 568 sekolah di negeri Johor.

Usaha penambahbaikan liputan dan rangkaian adalah merupakan satu usaha yang berterusan yang dijalankan oleh kerajaan agar kualiti pengalaman oleh pengguna sentiasa diperbaiki dari semasa ke semasa. Bagi kawasan yang masih mengalami capaian internet dan telekomunikasi yang lemah seperti yang dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat dalam perbahasan, antara tindakan yang akan diambil oleh pihak MCMC dan syarikat-syarikat telekomunikasi berkaitan adalah dengan melakukan ujian pengukuran liputan bagi usaha mengurangkan kawasan *blind spot* dengan izin. Ujian ini adalah merujuk kepada kualiti perkhidmatan bagi mengenal pasti punca dan seterusnya mencadangkan penyelesaian yang boleh diambil tindakan yang segera.

Selain daripada itu Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan akan mengadakan platform bagi membincangkan agenda telekomunikasi negeri Johor secara berkala di dalam Jawatankuasa Pembangunan Infrastruktur Telekomunikasi Negeri Johor. Justeru, adalah amat besar harapan saya agar isu berkaitan capaian internet dapat ditangani dengan sebaik-baiknya. Patah sayap bertongkat paruh, saya akan memastikan dengan sedaya upaya saya dibantu oleh pihak MCMC dan pemegang-pemegang taruh untuk menangani permasalahan ini secepat yang mungkin, insya-Allah sama-sama kita semua doakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat Tangkak dan Yang Berhormat Bentayan yang telah memberikan cadangan untuk meluaskan fungsi Johor Pay serta mengintegrasikan *JohorPay* sebagai tempat pembayaran bersepadu. Cadangan ini sememangnya telah menjadi matlamat kerajaan melalui ICT Johor di mana *JohorPay* akan dijadikan platform bersepadu kerajaan negeri Johor. Dan terimaan bayaran agensi akan dilaksanakan secara berperingkat bagi tempoh 5 tahun akan datang dengan hala tuju untuk memusatkan semua pembayaran berkaitan agensi kerajaan negeri, Pihak

Berkuasa Tempatan, badan berkanun dan juga perkhidmatan kerajaan seperti bayaran balik pinjaman pelajaran Yayasan Pelajaran Johor dan PTPTN ke dalam *JohorPay*.

Selain daripada itu, kita juga merancang akan perluaskan lagi pembayaran utiliti seperti bayaran bil telefon, bil elektrik dan bayaran bil air serta dapat bekerjasama dengan Perbadanan Usahawan Johor (PUJB) di masa-masa akan datang dan membolehkan dimaksimumkan fungsi dan peranannya sebagai platform pembayaran yang akan membantu usahawan-usahawan di negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Parit Yaani telah memberikan agar Media Digital Johor (MDJ) diberikan tugas yang lebih mencabar dalam berperanan untuk menangani isu maklumat tidak sahih. Untuk makluman Yang Berhormat, pihak MDJ akan mengadakan kerjasama dengan pihak Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia, Cyber Security Malaysia, Jabatan Perlindungan Data Peribadi serta Polis Diraja Malaysia bagi tujuan mengesan dan mengenal pasti pihak-pihak atau individu yang tidak bertanggungjawab dalam menyebarkan maklumat palsu dan tidak benar bagi tujuan proses perundangan.

Beberapa sesi perbincangan akan diadakan bersama pemegang-pemegang taruh berkaitan bagi mencapai satu bentuk kerjasama yang dapat diguna pakai bagi tujuan membendung bukan sahaja berita palsu, malah juga dari segi perundangan yang boleh dikuatkuasakan kepada pesalah-pesalah siber ini. Yang Berhormat Datuk Speaker, YB Bekok, YB Tenang, YB Bukit Naning dan YB Sedili dalam perbahasan telah memberikan cadangan mengenai pembinaan IPTA/IPTS dalam kawasan di DUN dan Parlimen.

Kerajaan negeri melalui BPEN dan jabatan berkaitan mengambil perhatian akan hasrat Yang Berhormat sekalian mengenai perkara ini. Kerajaan berpandangan bahawa sebarang cadangan penubuhan institusi pendidikan tinggi baru terutamanya institusi awam perlu diteliti dari segi keperluan sebenar guna tenaga negara dan sama ada 20 buah universiti awam dan 417 institusi pengajian tinggi swasta sedia ada tidak dapat menampung kelompok pelajar berkaitan.

Untuk makluman YB, dalam ekosistem pendidikan tinggi awam sedia ada di negeri Johor terdapat 7 buah kampus universiti awam yang telah beroperasi iaitu UTM, UTHM dan 5 buah kampus cawangan universiti awam serta 27 buah institusi swasta bertaraf kolej sehingga universiti beroperasi di negeri Johor. Sekiranya sebuah institusi pendidikan tinggi baru ini ditubuhkan di Sedili ataupun di Bekok khususnya, satu kajian *feasibility* yang komprehensif perlu dilaksanakan dengan lebih terperinci bagi memastikan pelaburan yang dilaksanakan kerajaan dapat memberi manfaat kepada negara kita.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Bukit Naning juga ada membangkitkan isu mengenai padang sekolah dalam DUN Bukit Naning yang berada dalam keadaan daif. Untuk makluman Yang Berhormat, menurut rekod JPN Johor menunjukkan data setakat 6.12.2022 tiada aduan mengenai status padang sekolah dalam DUN Bukit Naning. 8 buah sekolah, 2 sekolah menengah, 4 sekolah kebangsaan dan 2 sekolah Jenis Kebangsaan Cina berstatus daif yang dilaporkan oleh pihak sekolah.

Pengurusan padang sekolah ianya termasuk dalam penyelenggaraan kontraktor pembersihan sekolah swasta yang dilantik bagi memastikan rumput padang dalam keadaan pendek dan terurus serta selamat untuk digunakan oleh murid-murid sekolah. Kelengkapan asas sentiasa dikemas kini mengikut keperluan murid berdasarkan anggaran belanja mengurus penggunaan padang oleh masyarakat setempat adalah tertakluk kepada garis panduan dan peraturan yang telah ditetapkan oleh KPM. Walau bagaimanapun, penambahbaikan segala keperluan untuk menaik taraf padang sentiasa dalam perhatian bagi meningkatkan kecemerlangan murid dalam aktiviti sukan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Puteri Wangsa ada mencadangkan kerajaan supaya menyediakan Skim Insurans Pendidikan kepada pelajar OKU. Sebagai makluman, berdasarkan semakan JPN Johor setakat ini mendapati semua murid telah menerima Skim Takaful Pelajar Sekolah Malaysia (TPSM). Skim ini merupakan Skim Takaful Perlindungan di bawah Takaful Malaysia bagi murid-murid sekolah di seluruh Malaysia di bawah KPM. TPSM memberikan perlindungan kepada murid-murid 24 jam sehari dan 7 hari seminggu.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Pasir Raja juga mencadangkan pembinaan trek olahraga di padang SMK Tun Habab. Jabatan Pendidikan Negeri Johor komited dalam usaha menyediakan prasarana dan kemudahan infrastruktur pendidikan kepada semua murid di sekolah negeri Johor ini. Bagi tujuan ini Yang Berhormat, JPN Johor akan melaksanakan analisis keperluan secara terperinci dengan mengambil kira bilangan dan kapasiti infrastruktur kemudahan sukan sekolah sedia ada serta perancangan pembangunan berdasarkan perbincangan bersama-sama dengan Pejabat Pendidikan Daerah Kota Tinggi, Pihak Berkuasa Tempatan bagi sesebuah kawasan.

Pada masa kini, keperluan utama dan kritikal JPN Johor semasa mengemukakan cadangan projek di dalam Rancangan Malaysia Ke-12 kepada pihak Kementerian Pendidikan Malaysia ialah pembinaan sekolah baru bagi sekolah yang padat, sekolah daif, menaik taraf atau menyelenggara sekolah sedia ada untuk memastikan murid di negeri Johor ini dapat mengikuti pembelajaran dalam keadaan selamat dan selesa.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Gambir juga telah membangkitkan isu mengenai murid-murid tercicir. Untuk makluman melalui Belanjawan Johor 2023 Teras 6 Strategi 3, Pendidikan Anak Muda Inisiatif 2 Pembangunan Murid sebanyak RM450,000.00 diperuntukkan bagi program *Johor Next Generation* yang bertujuan memberi peluang kedua mendapatkan sijil SPM dan peluang pekerjaan melalui program latihan yang akan diberikan. Selain daripada itu, tindakan alternatif bagi murid yang tercicir ini pula ialah dengan mendaftarkan mereka di GiatMARA. Untuk makluman semua, GiatMARA tidak meletakkan syarat lulus SPM untuk kemasukan program mereka. Pelajar juga boleh memohon kursus kemahiran di Pusat Latihan Kemahiran yang tidak memerlukan SPM sebagai syarat seperti Skill College Of Industrial Technologies Muar minimum 16 tahun, Akademi Minyak dan Gas Johor minimum UPSR dan PLP Skill Institut Melaka minimum PT3.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli-Ahli Yang Berhormat, YB Tanjung Surat pula bertanya tentang mekanisme pelaksanaan Program *Young Droneengineers* yang akan dilaksanakan pada tahun hadapan. Sebagai makluman, Program *Young Droneengineers* dan *Youngsters Coding* Program merupakan antara langkah kerajaan negeri bagi memupuk minat pelajar dalam menceburi bidang berkaitan IR4.0. Dari sudut komuniti belia luar bandar pula, mereka turut berpeluang untuk menceburi bidang yang sama melalui program-program yang dianjurkan oleh pihak MDEC yang diadakan secara berkala dan secara percuma. Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli-Ahli Berhormat sekalian, akhir kalam saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker, kerana memberikan keizinan dan peluang Timbalan Datuk Speaker, kepada saya untuk menggulung perbahasan pada pagi ini, khususnya bagi portfolio saya Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan Komunikasi Negeri Johor. Terima kasih Ahli-Ahli Dewan, segala teguran saya ambil cakna, saya terima segala pandangan, demi Johor sentiasa juara. Terima kasih juga Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar Johor dan tahniah di atas pembentangan Belanjawan 2023 ini. Dan semua Ahli-Ahli Yang Berhormat atas keprihatinan anda, khususnya bagi portfolio saya. Terima kasih kepada semua jabatan dan agensi di bawah portfolio saya, serta rakan-rakan media juga. Saya akan memberi sepenuh perhatian terhadap semua teguran, cadangan dan komen serta akan berusaha melaksanakan setiap cadangan yang sesuai yang telah dikemukakan di Dewan yang mulia ini, insya-Allah. Kerajaan perpaduan sudah dibentuk, demi negara berpaksikan kestabilan saya pulangkan semula sidang ini kepada Timbalan Datuk Speaker, silap dan salah harap dimaafkan.

Sesungguhnya yang baik itu datangnye dari Allah SWT dan yang buruk itu dari kelemahan dan kekhilafan saya sendiri. Sekian, wabillahi taufik walhidayah, wassalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam, terima kasih Yang Berhormat. Selanjutnya dijemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Selamat sejahtera, salam maju Johor. (Baca doa).

Terlebih dahulu patik ingin menjunjung kasih dan menzahirkan ucapan selamat hari ulang tahun keputeraan Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar yang jatuh pada 22 November yang lalu. Patik berdoa semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor, serta seluruh kerabat Johor dilanjutkan usia dalam keafiatan dan sentiasa berada dalam limpahan rahmat dan keampunan Allah SWT jua. Patik juga turut merakamkan ucapan tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor, di atas kejayaan pasukan bola sepak JDT menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu. Kejayaan JDT menjadi pasukan pertama menjulang 4 piala dalam satu musim, Piala Sumbangsih, Piala FA, Juara Liga Super dan terbaru Piala Malaysia, sangat membanggakan sekalian rakyat Johor Darul Ta'zim. Semoga kejayaan ini akan berterusan dan dapat melakar sejarah baru di masa yang akan datang.

Di kesempatan ini juga, saya, patik merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia, Major Jeneral Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor yang telah dimasyhurkan sebagai Canselor UTHM yang baru, serta ucapan tahniah kepada Yang Amat Mulia Tunku Idris Iskandar Al-Haj Ibni Sulatan Ibrahim, Tunku Temenggong Johor dan Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi Rohani, Setiausaha Kerajaan Johor, di atas lantikan sebagai Pro Canselor UTHM yang baru sempena Majlis Istiadat Konvokesyen Ke-22 Universiti Tun Hussein Onn Malaysia (UTHM).

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya juga ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim yang telah dilantik sebagai Perdana Menteri Malaysia yang Ke-10. Saya juga mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, Datuk Seri Dr. Zahid Hamidi serta Yang Amat Berhormat Datuk Seri Fadillah Yusof, juga Timbalan Perdana Menteri yang kedua serta seluruh barisan kabinet kerajaan Malaysia. Buah lada dimakan itik, tajam pisau jangan dialih, kerajaan dah ada, Menteri dah dilantik, Apa nak risau rakyat dah pilih.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, terlebih syukur alhamdulillah berkat kesungguhan pentadbiran kerajaan di bawah kepimpinan Yang Amat Berhormat Datuk Onn Hafiz bin Ghazi telah berjaya menjadikan satu belanjawan yang amat prihatin terhadap setiap golongan khasnya mereka yang memerlukan perhatian dan pembelaan. Manakala setiap pelosok dan kawasan dalam negeri Johor tidak terkecuali diberikan perhatian. Berdasarkan Belanjawan 2023, iaitu "Maju Johor Makmur Bersama Rakyat", yang ditunjangi 6 Teras ini, saya berpendapat belanjawan ini sememangnya inklusif, lestari, komprehensif dan sejahtera untuk rakyat Johor. Indah lagu nyanyian teruna, orang kaya belikan makanan, masa ditunggu telah pun tiba, izinkan saya membuat penggulungan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, bagi menyahut Belanjawan Negeri 2023 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor, di bawah portfolio yang dipertanggungjawabkan kepada saya iaitu Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur Negeri Johor meliputi teras keempat iaitu kemudahan dan keperluan asas melalui 3 strategi dan 6 inisiatif. Bagi menyahut strategi yang pertama iaitu penyelenggaraan dan naik taraf infrastruktur awam, antara inisiatif yang akan dilaksanakan

ialah pertama, membina, menaik taraf dan menyelenggara kemudahan jalan dan jambatan. Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan, sebanyak RM87.6 juta telah diperuntukkan bagi membina dan menaik taraf jalan negeri, jalan kampung dan jambatan di seluruh negeri Johor. Antaranya termasuklah menaik taraf jalan dan jambatan Sg. Mati ke Sawah Ring di Tangkak, dan membina jalan pintas dari Jorak ke Paya Panjang di daerah Muar.

Untuk makluman Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker dan Ahli Dewan, ada projek yang berada dalam peringkat pembinaan, ada projek yang dalam peringkat perancangan dan ada juga projek yang akan dimulakan pada tahun hadapan. Bagi projek-projek yang dalam pra pembinaan, yang mana kita di bawah portfolio saya, kita meneruskan projek-projek yang baik untuk rakyat. Antaranya ialah, cadangan menyiapkan jambatan konkrit menggantikan jambatan besi sedia ada di jalan Gelang Patah – Pendas, Johor. Selain itu, ada juga projek yang dalam pembinaan iaitu pembinaan jalan alternatif dari Jalan Merta ke Jalan Sekakap, Mersing, Johor serta menyiapkan baki kerja bagi pembinaan jalan baru Kg. Rahmat, di Batu Pahat. Datuk Timbalan Speaker, untuk projek-projek baru, antaranya ialah pembinaan jalan baru dari Jalan Balau ke Sedili Kecil di Kota Tinggi. Di daerah Batu Pahat, pembinaan persimpangan Jalan Tongkang Pechah ke Jalan Bindu serta membina jambatan jenis *culvert* di Jalan Tongkang Pechah, ini di bawah kawasan DUN Parit Yaani. Seterusnya, antara lagi kerja-kerja yang akan dibuat bermula pada tahun hadapan ialah menaik aras jalan serta membaiki sistem perparitan dan menggantikan pembetung di Jalan Perani laluan Kota Tinggi di bawah DUN Sedili.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, pada sesi perbahasan Yang Berhormat Tangkak ada membangkitkan berkenaan projek menaik taraf jalan dan jambatan Sg. Mati ke Sawah Ring, yang difahamkan projek pernah di umum oleh kerajaan negeri pada tahun 2019 ketika pembentangan Belanjawan 2020. Untuk makluman Ahli Dewan yang mulia, projek menaik taraf jalan dan jambatan Sg. Mati ke Sawah Ring ini bukannya projek baru. Ianya adalah projek di bawah status perancangan yang merupakan kesinambungan pelaksanaan projek ini. Dana peruntukan bagi projek ini telah digunakan untuk membayar kerja-kerja awalan iaitu perunding dan juga juru ukur. Projek ini telah dimulakan dengan proses reka bentuk melalui pelantikan perunding pada tahun 2019, pelaksanaan fizikal projek ini ditangguhkan berikutan komitmen peruntukan pembangunan dan pembinaan yang lebih mendesak dan perlu diselesaikan dahulu.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, kerajaan negeri menerima sebanyak RM691.5 juta peruntukan MARRIS untuk naik taraf *maintenance*, selenggaraan jalan-jalan di seluruh negeri Johor. Ada juga jalan-jalan yang diselenggarakan oleh Pihak Berkuasa Tempatan juga. Namun begitu, bagi tahun 2022 sukacita saya nak kongsi, peruntukan RM150 juta MARRIS di bawah JKR, 35% daripadanya ialah untuk kerja-kerja *pavement*, 23% bukan *pavement* dan kerja-kerja rutin 42%. Untuk makluman Yang Berhormat, Ahli-Ahli Dewan, RM691.45 juta peruntukan MARRIS ini besar. Namun begitu bukan semuanya digunakan untuk membaiki jalan. Ianya juga digunakan untuk membaiki sebagai contoh, potong rumput di tepi jalan, betulkan *signboard*, papan tanda dan sebagainya. Oleh itu hala tuju, portfolio saya untuk tahun hadapan kita akan meningkatkan *filing* untuk membaiki kerja jalan, longkang dan juga *road line* ditingkatkan ke 70%. Oleh itu, kita nak pastikan semua jalan-jalan raya kita baiki dulu, dan kebanyakan jalan raya yang ada di negeri Johor antara faktor utama kerosakannya ialah sistem perparitan. Bila sistem perparitan tak cukup baik, maka struktur tanah itu tak cukup baik, jadi jalan itu tak dapat bertahan dengan lebih lama. Banyak aduan yang saya terima berkaitan dengan *road line*, oleh itu pada tahun hadapan kita akan adakan satu *task force* khusus untuk memastikan *road line*, garisan jalan, ini dapat disiapkan di banyak tempat khususnya di kawasan-kawasan selekoh-selekoh tajam dan sebagainya.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya juga banyak menerima aduan berkaitan dengan kualiti kerja. Contohnya, kualiti tampalan jalan. Saya faham dan saya sendiri telah turun padang melihat, memang ada asas, apa tu, asas *complaint* ini berlaku. Oleh itu, pihak

saya dan pihak kerajaan negeri telah melantik JCCD, *Johor Centre Construction Development* untuk bertanggungjawab memantau kualiti kerja kontraktor dan prestasi kerja kontraktor. JCCD memperuntukkan RM220,000.00 bagi membangunkan sistem kontraktor yang terdiri daripada sistem pangkalan data, pemantauan infrastruktur negeri Johor dan sistem aduan bersepadu. Banyak juga yang kita terima aduan daripada pihak kontraktor kecil sama ada Bumiputera khususnya daripada kontraktor Bumiputera, apabila pihak konsesi lambat membayar kepada pihak kontraktor, oleh itu JCCD juga dilantik sebagai pengantara untuk menyelesaikan masalah-masalah ini.

Untuk makluman Dewan, pembayaran pihak JKR kepada pihak konsesi ialah 14 hari bekerja. Dan setakat sampai ke tempoh hari ini, kita tak pernah lewat membayar dalam masa tempoh 14 hari. Namun begitu kita faham, ada kontraktor yang mendapat bayaran lebih lambat daripada 14 hari, ada yang mengadu 6 bulan dan sebagainya. Oleh itu, saya telah meminta pihak JCCD mencari mekanisme, bagaimana kita nak pantau pembayaran antara pihak kontraktor dan juga pihak konsesi. Untuk makluman pihak kerajaan negeri tidak mempunyai kuasa, antara perjanjian pihak konsesi dan juga pihak kontraktor, namun kita boleh jadi pengantara untuk menyelesaikan masalah-masalah ini, Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Isu ini antaranya telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Kemelah.

Inisiatif kedua menaik taraf kemudahan lampu jalan. Bila sebut lampu jalan Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, kita maksudkan ialah lampu jalan sekali dengan lampu *amber*, lampu isyarat dan lampu di persimpangan. Kerajaan negeri telah memperuntukkan sebanyak RM3.5 juta untuk kita menggunakan teknologi hijau dalam pemasangan lampu-lampu jalan. Kalau saya boleh kongsi dalam Dewan yang mulia ini, rakyat sebenarnya dia bukan nak lampu, Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dia nak jalan tu terang. Jadi ada banyak kaedah kita nak terangkan jalan, bukan setakat kita guna lampu, lampu pun kita ada banyak kaedah boleh jadi lampu yang kita gunakan sistem lama, iaitu menggunakan kabel elektrik, ada juga lampu yang menggunakan sistem solar, dan boleh jadi ada sesetengah kawasan yang terlalu gelap Datuk Timbalan Speaker, kita cukup gunakan *reflector*, *reflector* lampu jalan itu, kalau kita lalu lampu kita akan dipantul semula ke jalan. Oleh itu, pihak saya, pihak JKR telah melakukan libat urus dengan pihak-pihak berkaitan antaranya TNB untuk kita guna sama tiang-tiang TNB di tepi jalan ini, mungkin kita boleh gunakan tiang-tiang TNB ni untuk kita tumpang lampu LED ataupun lampu solar supaya dapat jimatkan kos kepada kerajaan negeri. Daripada kita bina baru, kita kalau boleh kita dapatkan satu konsensus dengan pihak TNB untuk gunakan lampu-lampu ini. Kita tumpang lampu di atas tiang-tiang TNB. Selain itu seperti yang saya sebutkan tadi ni, pasal *reflector* ni, pemantul cahaya. Mungkin tiang-tiang TNB ataupun boleh digunakan sebagai tempat pemantul cahaya.

Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan, kalau perasan di tiang TNB tu dia ada tulis nombor 15454 pada asalnya simbol tu pemantul cahaya. Tapi mungkin sebab dah lama, jadi dia tak dapat lagi memantulkan cahaya. Jadi, oleh itu pihak JKR dan juga pihak TNB sedang dalam usaha mendapatkan persetujuan bersama untuk kita pastikan RM3.5 juta yang kerajaan negeri peruntukkan ini, dapat kita terangkan lebih banyak tempat di seluruh negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya pergi kepada Strategi Kedua iaitu Pengangkutan Awam Johor. Dalam Inisiatif Pertama iaitu Melancarkan Pergerakan Laluan Sempadan antara Johor Bahru ke Singapura melalui sempadan Tambak Johor. Antara yang telah dilakukan oleh pihak JKR ialah menggabungkan kaunter Jabatan Imigresen Malaysia, PLUS dan juga JPJ. Jadi 3 jabatan ini hanya perlu berhenti sekali untuk apa tu, kereta-kereta yang berdaftar nombor plat *Singapore* masuk ke Malaysia. Sebelum ini kita akan berhenti sebanyak 3 kali, untuk Imigresen, satu; untuk JPJ *road charge*, satu dan juga tol PLUS, satu. Kali ini dengan adanya projek ini, yang mana saya difahamkan kita dah siap satu zon di Bangunan Sultan Iskandar itu, supaya kelancaran itu lebih lancar untuk kenderaan masuk ke dalam Malaysia. Antara yang kita juga telah berhubung rapat dengan

pihak KDN di BSI ialah cadangan reka bentuk semula laluan motosikal *m-bike*, laluan kereta, laluan lori pada penggunaan hujung minggu.

Untuk makluman Datuk Timbalan Speaker, sebagai contoh pada hujung minggu lori tak banyak lalu di Tambak Johor. Jadi, laluan lori ini kosong tapi kereta banyak. Jadi, ini yang kita cuba nak aplikasikan supaya lorong-lorong lori ini dapat digunakan juga oleh kereta-kereta untuk sebagai tambah lorong daripada lorong yang sedia ada. Sekarang dalam peringkat reka bentuk dan insya-Allah, perbincangan lanjut kepada pihak KDN sebagai pemilik bangunan. Selain itu, pihak Imigresen juga telah menambah bilangan *e-gate* untuk pejalan kaki, untuk warganegara Malaysia daripada 14 kepada 32 unit dan untuk laluan masuk, 14 ke 26 unit bagi laluan keluar. Jadi 14 kepada 32 untuk masuk, 14 kepada 26 untuk laluan keluar. Kali ini sistem ini lebih efisien Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dia *detect* muka berbanding dengan *thumb print* tangan dan saya mendapat respons yang baik daripada pihak pengguna khususnya di *Facebook* dan media sosial yang lain, sistem ini lebih pantas. Dan, pihak Imigresen ada hasrat untuk memastikan pelancong ataupun warga asing juga boleh menggunakan *e-gate* ini.

Selain itu Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sebagai langkah tambahan kawalan trafik sempadan Johor Bahru – Singapura pun kita adakan satu mesyuarat khas untuk memastikan APAD, PAJ dan Polis Trafik dapat bantu untuk kenderaan masuk, sama ada masuk melalui JB Central dan sebagainya. Dan, untuk jangka masa panjang Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, dengan adanya RTS, *Rapid Transit System*, kereta api laju antara Johor Bahru ke Singapura, kita dapat mengurangkan insya-Allah 35% kesesakan di Tambak Johor dan tempoh perjalanan juga dapat dipendekkan kepada 15 minit berbanding 30 minit hingga 1 jam pada ketika ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya pergi kepada Inisiatif Kedua iaitu Penambahbaikan Perkhidmatan Bas Muafakat Johor. Keseluruhan kos bas Muafakat Johor ialah RM28.7 juta setahun manakala, yang mana RM10.7 juta itu datangnye daripada peruntukan kerajaan negeri dan RM18 juta datangnye dari Pihak-Pihak Berkuasa Tempatan.

Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan, setakat November tahun 2022 sebanyak RM11.3 juta kegunaan telah direkodkan dengan angka tepatnya RM11,350,371.00. Bila sebut penggunaan, boleh jadi pengguna yang berulang. Oleh itu saya dan pihak PAJ melihat semula apa kaedah terbaik supaya rakyat boleh menggunakan bas Muafakat Johor ini. Mengikut rekod ada 3 laluan yang paling ramai pengguna iaitu di P101, P102 dan P103 disebabkan kepadatan. Di Larkin, laluan Larkin Central - MBBJ - Saujana, MBBJ - JB Central – Stulang - PPR Stulang, Larkin Central ke Bakar Batu ke Sri Stulang. Ini 3 laluan yang paling ramai penggunaannya, syukur Alhamdulillah. Laluan yang paling sikit pula Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker ialah laluan Terminal Tiram - Kampung Sungai Tiram dan Terminal Kota Masai ke Cahaya Baru ke Terminal Kota Masai dan laluan Bayu Damai ke Sungai Rengit. 3 laluan ini hanya tertumpu kepada pelajar sekolah sahaja. Pihak PAJ akan mengubah laluan dan mengkaji semula kesesuaian laluan-laluan ini. Bagi laluan PE003 iaitu Bayu Damai ke Sungai Rengit, laluan ini akan dibuka kepada pelancong memandangkan ianya melalui kawasan Terminal Feri Desaru Coast.

Kategori pengguna BMJ, Bas Muafakat Johor paling ramai merupakan pelajar iaitu terdiri daripada kalangan pelajar sekolah dan golongan penuntut IPT dan juga kolej. Golongan kedua paling ramai merupakan golongan-golongan yang bekerja di sektor swasta serta kumpulan suri rumah tidak bekerja. Suri rumah ni suka guna bas Muafakat ni Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Mungkin sebab luas boleh bawa anak sekali. Perkhidmatan bas muafakat Johor ini juga dipanjangkan ke pelancong asing.

Untuk tahun hadapan pihak PAJ akan menggunakan peruntukan sebanyak RM50,000.00 untuk mengkaji kebolehlaksanaan pelancong-pelancong asing menggunakan bas Muafakat Johor. Mungkin kita *limit* kan dua minggu dan sebagainya supaya *ridership* pengguna dapat

kita *optimize* kan penggunaan bas Muafakat Johor ini. Khususnya insya-Allah kajian ini untuk laluan Bandaraya Johor Bahru, Pengerang, Muar dan juga Pontian.

Bagi perkhidmatan Bas Muafakat Johor di kawasan pelancongan ianya memberi faedah kepada pelancong asing yang akan melawat kawasan seperti di Desaru Coast, Tanjung Piai, Bandar Maharani, Bandaraya Johor Bahru dan kawasan peranginan di Mersing. Ianya akan meningkatkan kepenggunaan Bas Muafakat Johor kepada 2% sehingga 5% mengikut liputan kawasan. Sebanyak 9 laluan baru akan dimulakan pada tahun depan Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker melibatkan 12 buah bas. PAJ juga akan mengkaji insentif-insentif, kita nak galakan rakyat menggunakan Bas Muafakat ini, bas percuma atau pengangkutan awam, PAJ dalam kajian untuk memberikan insentif kepada pengguna-pengguna ataupun pengguna setialah kalau boleh kita sebutkan, supaya lebih ramai rakyat Malaysia menggunakan Bas Muafakat Johor atau pengangkutan awam yang lain.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker kalau saya boleh tambah, kerajaan negeri juga prihatin dengan keadaan *parking* terhad di Hospital Sultan Ismail (HSI) dan Hospital Sultanah Aminah (HSA). Oleh demikian, saya dan YB EXCO Kesihatan telah berbincang maka pihak PAJ bersetuju untuk mengeluarkan peruntukan sebanyak RM550,000.00 bagi perkhidmatan *shuttle bus* secara percuma kepada pesakit, kakitangan dan juga pelawat kedua-dua buah hospital ini. Pengguna bas yang ingin ke HSA boleh menaiki bas dari Terminal Larkin. Manakala yang hendak ke HSI boleh menaiki bas dari Lotus Supermarket Tebrau.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, kita juga akan mengkaji kebolehpayaan bas-bas ini membawa pesakit-pesakit juga. Sebab kita nak galakkan orang guna bas, jadi bas ini mestilah mesra OKU, mesra pesakit dan sebagainya. Kita bagi tempoh 3 bulan sebagai *trial run* kepada pihak bas untuk kedua-dua hospital ini.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Inisiatif Ketiga ialah Penyuraian Trafik RTS Link. Apabila RTS nanti siap pada 2026 dan akan mula beroperasi pada 2027 dijangkakan sebanyak 150,000 orang sehari akan menggunakan perkhidmatan RTS ini. Jadi, kita perlukan satu penyuraian trafik untuk mengeluarkan pengguna-pengguna perkhidmatan awam ini keluar daripada Johor Bahru. Oleh itu, satu *task force* telah pun ditubuhkan. *Task force*, Jawatankuasa *Task Force* Projek Pengangkutan Awam Berimpak Tinggi Negeri Johor. Saya dan juga YB EXCO Pelaburan duduk sekali dalam *task force* ini, sebab kita nak galakkan juga pelabur masuk ke negara kita. Oleh itu ketiga-tiga projek berimpak tinggi ini antaranya ialah *Rapid Transit System* (RTS), landasan berkembar elektrik Gemas ke Johor Bahru dan juga *Iskandar Rapid Transit* (IRT) dan dijangka siap mengikut jadual, insya-Allah.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, strategi ketiga ialah Infrastruktur Bekalan Air dan Elektrik. Banyak Yang Berhormat-Yang Berhormat membahaskan isu paip pecah dan sebagainya. Pagi tadi, saya pun telah menjawab bahawa terdapat 6,000km paip-paip lama yang sedang ditukar oleh pihak RSAJ, Ranhill SAJ. Oleh itu, ia memerlukan tempoh yang lama sebab setahun kita cuma mampu buat lebih kurang 234km sahaja Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Oleh itu, selain kita mengadakan pembaikan secara berkala ini, pembaikan berterusan untuk paip-paip lama, pihak RSAJ telah melakukan banyak kajian semula berkaitan *SOP-SOP* kalau saya boleh bacakan apabila ada berlaku kebocoran, SAJ, ada SAJ Info Centre untuk memastikan kontraktor sampai ke kawasan dalam masa satu jam, *response time* nya satu jam. Kemudian dikenal pasti dan seperti yang saya sebutkan pada pagi tadi, setiap rumah di Johor diminta untuk menyediakan tangki simpanan air untuk kegunaan 24 jam, bagi 200mm ke 600mm mungkin industri selama 36 jam dan untuk industri yang lebih besar 600mm, 48 jam. Sebaik, sepatutnya RSAJ melalui kontraktor dapat disiapkan dalam tempoh-tempoh ini. Kalau tak dapat siap dalam tempoh-tempoh ini maka RSAJ perlu menghantar bekalan air melalui *tanker-tanker* dan juga tangki-tangki di kawasan tersebut.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker...

YB Timbalan Speaker : Panjang lagi Yang Berhormat?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Macam tak panjang. RSAJ juga melakukan Program Rebat Air Negeri Johor untuk rakyat miskin dan miskin tegar. Pemberian rebat air sebanyak 23 meter padu per akaun kepada 3,500 akaun penerima yang telah tersenarai dalam sistem e-Kasih dan juga kumpulan Orang Asli di perkampungan Orang Asli. Ini merupakan satu inisiatif berterusan oleh pihak Rambah SAJ.

Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan juga, setiap kali pembayaran bil kepada RSAJ, tiada komisen dikenakan sama ada melalui tunai ataupun tanpa tunai. Dan juga, Rambah SAJ seperti tadi menyahut supaya setiap rumah ini ada tangki, jadi Rambah SAJ juga membuat Program Sumbangan Tangki Simpanan Percuma. Penyediaan tangki simpanan air bersih untuk komponen domestik bagi mempertingkatkan sistem bekalan air bersih kepada pengguna yang berada di kawasan bertekanan rendah. Program Sumbangan Tangki Simpanan Air ini dilihat dapat membantu mengelakkan daripada berlakunya bekalan air terputus dengan adanya simpanan air di rumah terutama di kawasan bertekanan rendah yang telah dikenal pasti.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya pergi kepada Jaminan Bekalan Elektrik yang stabil. Ini yang terakhir Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. TNB menyediakan rebat untuk domestik sebanyak 1%. Sekiranya gangguan berlaku selama 3 jam, selepas 3 jam. Untuk domestik 1% atau minimum RM10.00, untuk komersial 1% atau maksimum RM300.00 dan untuk industri 0.5% maksimum RM1,000.00.

90% daripada rangkaian jaringan bekalan elektrik di negeri Johor telah mempunyai sistem suar balik maksudnya, kalau *breakdown* di suatu tempat TNB boleh hidupkan secara *online* di kawasan itu.

Bagi mengurangkan masalah gangguan dan mempercepat tempoh pemulihan gangguan bekalan elektrik, TNB Johor memperuntukkan RM58 juta bagi Projek Sistem Bekalan Elektrik di Tampoi, di Kulai, di Mersing dan di Pasir Gudang. Projek Bekalan Elektrik Luar Bandar sebanyak RM7.04 juta akan memberi manfaat kepada 184 keluarga di 4 buah kampung. Antaranya ialah Kampung Tersusun Murni Jaya, Mukim Sedenak Kulai, Kampung Melayu Ulu Choh, Pekan Nanas, Pontian, Kampung Punggai Kota Tinggi, Pengerang dan Kampung Tersusun Tunku 3, Segamat.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, TNB juga mensasarkan RM550,000.00 sebagai CSR untuk memberi rebat bil elektrik RM40.00 sebulan kepada 1,040 orang miskin tegar. TNB juga turut melaksanakan Program Pencahaya Luar Bandar yang melibatkan 8 lokaliti luar bandar termasuk FELDA Ulu Tebrau di Johor Bahru, Kampung Lurus Darat di Batu Pahat dan Parit Amal di Pontian.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, akhir sekali saya sedar jaringan jalan raya yang baik, bekalan air dan elektrik yang baik merupakan prasyarat penting untuk Johor menjadi sebuah negeri maju. Pelbagai strategi telah dan sedang disusun bagi memastikan Johor memiliki jaringan jalan raya terbaik dan bertaraf dunia, pengangkutan awam yang terbaik serta bekalan elektrik dan bekalan air berada pada kualiti terbaik untuk rakyat negeri Johor.

Penat menari, duduk di hujung, ini pantun dah habis Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Penat menari duduk di hujung, basah baju, singgah di Paloh, hasrat negeri kita junjung, Johor Maju 2030. Sekian, Kepada Allah Berserah. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker atas ruang dan peluang. Sekian, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih, Yang Berhormat Bukit Pasir. Selanjutnya dijemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna. Jemput.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Salam Sejahtera, Salam Maju Johor. Izinkan saya memulakan ucapan penggulungan saya dengan merafak sembah menjunjung kasih dengan setinggi-tinggi tahniah dan ucap selamat kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan dan Yang DiPertuan Bagi Negeri Dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim sempena Sambutan Ulangtahun Hari Keputeraan Duli Yang Maha Mulia pada 22 November 2022. Patik berdoa semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku dan Permaisuri Johor serta kerabat Diraja dilanjutkan usia, dikurniakan kesihatan, sentiasa berada dalam limpahan rahmat dan berkekalan. Semoga di bawah naungan Tuanku, negeri Johor bertambah maju, aman dan sejahtera.

Setinggi-tinggi tahniah diucapkan kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas kejayaan pasukan bola sepak JDT mencatat sejarah selepas meraih kejayaan berlipat ganda, dengan izin, *quadruple* dalam arena bola sepak tempatan. Sudah pasti seluruh Bangsa Johor amat berbangga dengan pencapaian luar biasa ini.

Begitu juga, seluruh kontinjen Johor atas kejayaan di Kejohanan SUKMA baru-baru ini. Syabas diucapkan. Saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada sahabat di sebelah saya, Yang Berhormat Bukit Pasir merangkap Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur yang telah menerima pengiktirafan sebagai Jurutera ASEAN sempena *Conference of ASEAN Federation of Engineering Organization*, di Phnom Penh, Cambodia, 2 hari yang lepas. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, izinkan saya memulakan ucapan penggulungan ini dengan merakamkan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam sesi perbahasan Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan berfokus Tema, "Maju Johor : Makmur bersama Rakyat".

Pelbagai inisiatif melibatkan projek pembangunan inklusif mahu pun bantuan secara bersasar telah untuk manfaat seluruh rakyat negeri Johor telah diperkenalkan. Belanjawan ini turut dijangka dapat merancakkan ekonomi dan menggalakkan pertumbuhan domestik dalam masa terdekat.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, saya berterima kasih atas cadangan Yang Berhormat Kukup mengenai keperluan integrasi atas sinergi di antara semua jabatan atau agensi berkaitan pemulihan ekonomi dalam usaha kerajaan memberi keyakinan kepada pemain industri untuk terus membuat pelaburan di negeri ini. Justeru, kerajaan negeri telah mengambil langkah proaktif bagi perkara tersebut dengan melaksanakan beberapa inisiatif melalui Invest Johor yang berperanan sebagai agensi utama, atau *focal point* bagi sektor pelaburan di negeri ini untuk kerajaan negeri Johor.

Invest Johor telah giat memperkasakan jalinan kerjasama strategik bersama jabatan dan agensi berkaitan pelaburan sama ada di peringkat negeri mahu pun persekutuan seperti MIDA, MITI, JPDC, IIB dan lain-lain. Dan, ini dapat dizahirkan dengan penubuhan Jawatankuasa Pelaburan Johor yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar sendiri. Jalinan strategik ini dimeterai untuk mendapatkan titik tengah dan persetujuan semua pihak terbabit bagi mengurangkan karenah birokrasi, atau pun *red tape* dalam segala urusan berkenaan proses pelaburan dan seterusnya menyokong hasrat misi dan visi kerajaan negeri untuk menjenamakan negeri Johor sebagai destinasi mesra pelabur di rantau ini. *Kulai Fast Lane* yang melibatkan kerjasama rapat semua agensi, Pihak Berkuasa Tempatan yang berjaya dilaksanakan di daerah Kulai, turut akan dilaksanakan di seluruh negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sepertimana petikan Belanjawan Johor 2023, kerajaan negeri telah pun menzahirkan komitmen tinggi dalam memastikan sistem tadbir urus serta perkhidmatan kerajaan dapat ditambah baik dan dipertingkatkan selari dengan keperluan global. Ia dapat dilihat dalam Teras 1 iaitu Tadbir Urus Kerajaan menerusi strategi penyampaian perkhidmatan yang responsif dan strategik, Memperhebat Johor Bahru.

Bagi meningkatkan kredibiliti, kapasiti dan kompetensi Invest Johor sebagai *one stop centre*, pembangunan pelaburan negeri ini kerajaan negeri menerusi Teras 2 : Pembangunan Ekonomi dan di bawah strategi 1 : Memperkasa Misi Pelaburan akan melaksanakan inisiatif pemerikasaan dan pengkorporatan Invest Johor. Pelaksanaan inisiatif ini secara langsung dapat meningkatkan mutu perkhidmatan dan jenama Invest Johor sebagai agensi utama sektor pelaburan kerajaan negeri Johor.

Selepas 18 tahun ditubuhkan, tugas dan peranan Invest Johor semakin bertambah seiring dengan revolusi dan *trend* pelaburan. Ini memerlukan nilai tambah dalam agensi ini supaya ia kekal menjadi pemudah cara dalam memastikan kemasukan pelaburan bermutu tinggi ke negeri Johor dan mewujudkan persekitaran yang kondusif kepada para pelabur. Justeru, pemerikasaan kepada Invest Johor pada masa sekarang adalah satu tindakan yang tepat bagi memperluaskan skop perkhidmatan Invest Johor kepada sektor-sektor baharu, selain sektor pembuatan. Menawarkan khidmat nasihat dan juga sebagai penghubung perniagaan kepada bakal pelabur, merangka polisi pelaburan dan sebagai *marketing arm* kerajaan negeri Johor dalam hal pelaburan, perdagangan dan industri.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Yang Berhormat Perling membangkitkan satu pemerhatian bahawa wujudnya pendekatan untuk menarik pelabur masuk semata-mata untuk memperoleh nilai pelaburan tinggi sahaja. Dalam hal ini, izinkan saya menerangkan bahawa agensi-agensi kerajaan negeri dan persekutuan seperti Invest Johor, MIDA dan lain-lain sentiasa mengambil pendekatan yang komprehensif dalam meluluskan sesuatu pelaburan. Penilaian terperinci akan dibuat mengenai latar belakang setiap pelaburan. Antara kriteria terutama penilaian tersebut adalah tawaran kepakaran serta teknologi selain jumlah tawaran atau peluang pekerjaan yang dapat diwujudkan daripada pelaburan tersebut bagi manfaat pembangunan modal insan di negeri ini. Pihak Berkuasa Tempatan juga akan mempertimbangkan isu keperluan utiliti sebelum meluluskan sesuatu permohonan supaya ia tidak menjejaskan kawasan berhampiran.

Selain Jawatankuasa Pelaburan Johor, kerajaan negeri juga telah menubuhkan Jawatankuasa Pemandu Modal Insan Negeri Johor sebagai platform sinergi yang melibatkan pelbagai jabatan serta agensi terutamanya yang berkaitan sektor pelaburan, pendidikan dan sumber manusia bagi menyelaraskan pelan perancangan semua usaha pembangunan bakat atau penyediaan tenaga mahir yang selari dengan pelan pelaburan yang berjaya beroperasi dan diselesaikan.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Yang Berhormat Benut telah membangkitkan persoalan mengenai status pelaksanaan bagi cadangan inisiatif mewujudkan peruntukan pemudah cara pelaburan atau dikenali sebagai Tabung Fasilitasi Pelaburan, *Investment Facilitation Fund*. Cadangan pelaksanaan inisiatif tersebut telah dipertimbangkan oleh pelbagai agensi melalui beberapa sesi libat urus bagi menentukan mekanisme pelaksanaan inisiatif ini. Namun, Mesyuarat Kerajaan Negeri Johor baru-baru ini telah memutuskan bahawa pelaksanaan inisiatif ini ditunda bagi memberi keutamaan kepada pelaksanaan inisiatif-inisiatif lain.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, seterusnya berkaitan persoalan dan cadangan Yang Berhormat Pemanis, Bukit Naning, Parit Raja dan Pekan Nanas mengenai isu ketidakseimbangan pembangunan serta limpahan ekonomi kawasan selain Johor selatan.

Kerajaan di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar sentiasa mengambil pendekatan yang pragmatik dalam menentukan keseimbangan pembangunan dan limpahan ekonomi bagi manfaat seluruh wilayah dan warga negeri Johor.

Merujuk kepada Pelan Pembangunan Mampan Negeri Johor 2030 di bawah Teras Pemerkasaan Ekonomi dan Fasa 1 : Pembangunan berasaskan wilayah selain berfokuskan ekonomi mengikut kekuatan wilayah atau daerah, kerajaan akan melaksanakan projek-projek pemangkin ekonomi dengan menumpukan penggunaan sumber ekonomi optimum yang boleh dibuat pada skala yang lebih besar selain pelan perbandaran yang lebih terangkum dan menyeluruh. Antara contoh.

YB Timbalan Speaker : Yang Berhormat...

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Ya.

YB Timbalan Speaker : Banyak lagi?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : 5 minit Yang Berhormat Timbalan Speaker.

YB Timbalan Speaker : Azan dilaungkan. Sila duduk. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan sehingga jam 2.30 petang.

Persidangan ditangguhkan pada jam 1.05 tengah hari.

Persidangan disambung semula pada jam 2.30 petang.

YB Timbalan Speaker : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Ahli-Ahli Yang Berhormat, adalah menjadi hasrat kita untuk memastikan bahawa Sesi Penggulangan Ahli-Ahli Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa-Jawatankuasa akan dapat ditamatkan pada hari ini untuk memberi laluan kepada penggulangan oleh Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar pada hari Ahad nanti, insya-Allah.

Justeru itu, adalah diminta Ahli-Ahli Yang Berhormat Pengerusi-Pengerusi Jawatankuasa untuk memastikan bahawa penggulangan tidak melebihi 20 minit melainkan kepada mereka yang memberi laluan yang lebih kepada rakan sepejuangan mereka. Tanpa melewatkan waktu, dijemput Yang Berhormat Paloh, meneruskan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Terima kasih, Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, antara contoh projek-projek pemangkin ekonomi yang telah dan sedang dibangunkan oleh kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri, adalah *Pagoh Special Economic Zone* di wilayah utara negeri Johor, *Muar Furniture Park* dan Kawasan Perindustrian Gambir di daerah Muar dan Tangkak, Pengerang Integrated Petroleum Complex di wilayah pantai timur Johor, *Sedenak Technology Valley* di wilayah Johor tengah dan *Tanjung Langsat Integrated Complex* dan Hab Halal Iskandar di selatan Johor dan banyak lagi. Projek-projek pemangkin ini akan dapat memberi kesan berganda ataupun *multiplier effect*, dengan izin yang positif kepada ekonomi negeri amnya dan wilayah setempat secara khususnya. Mudah-mudahan semua pelan perancangan ini dapat direalisasikan bagi menyediakan taraf hidup yang wajar atau *descent standard of living* dan kondusif kepada semua rakyat negeri Johor dan seterusnya menangani jurang pendapatan antara wilayah.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, Yang Berhormat Stulang telah pun berkongsi pandangan bagi usaha-usaha menarik pelaburan yang berteknologi tinggi dan berimpak tinggi demi mencipta peluang pekerjaan dengan gaji yang lebih menarik untuk menarik golongan *upper income* selain saranan agar kerajaan negeri dapat merancakkan lagi usaha-

usaha penganjuran ekspo-ekspo perniagaan, acara, seminar kebudayaan, pameran dan sebagainya yang bertaraf antarabangsa. Seperti mana yang kita sedia maklum, potensi sektor penganjuran acara berteraskan *MICE, Meetings, Incentives, Convention and Exhibition* dapat memberi limpahan ekonomi yang besar dan tidak terkecuali sektor-sektor sokongan yang berkaitan.

Kerajaan negeri amat peka dengan perkara ini dan telah mengambil tindakan proaktif bagi meneroka segala peluang bagi menarik pelaburan dan seterusnya meraih manfaat dari penganjuran acara-acara tersebut. Kerajaan negeri menerusi Jawatankuasa Acara Perniagaan Johor akan memfokuskan pembangunan sektor *MICE* yang dilihat sebagai satu sumber perolehan baru bagi pertumbuhan ekonomi negeri Johor. Bagi usaha mempromosi, menyelaraskan dan memudahkan cara penganjuran acara-acara pelaburan atau perniagaan di negeri Johor, *Johor Convention Exhibition Bureau* telah pun diwujudkan dan berperanan untuk mengenal pasti potensi serta peluang penganjuran acara perniagaan yang berteraskan sektor *MyCEB*. *JCEB* juga giat berkerjasama dengan pihak *MyCEB* di peringkat pusat bagi meningkatkan lagi potensi hab penganjuran acara-acara yang disasarkan.

Bagi mendukung serta merangsang pembangunan industri ini, kerajaan negeri telah pun menyediakan peruntukan sebanyak RM300,000.00, bagi pelaksanaan inisiatif lima di bawah strategi misi galakan pelaburan iaitu penganjuran *Johor International Bases Summit*. Ini merupakan langkah awal kerajaan negeri dalam meneroka potensi sektor ini. Kerajaan Negeri Johor juga amat berharap pelaksanaan inisiatif ini akan dapat memberi impak yang positif dan maksima kepada ekonomi negeri dan kemakmuran rakyat negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, sebelum mengakhiri penggulungan saya, izinkan saya mengambil kesempatan ini untuk menyatakan bahawa indikator-indikator ekonomi yang dibentangkan dalam Belanjawan 2023, seperti jumlah pelaburan, perdagangan, kadar pengangguran dan sebagainya telah menunjukkan bahawa negeri Johor berada pada landasan pemulihan ekonomi yang betul. Namun demikian, kita sedia maklum bahawa atas pelbagai faktor dalaman dan luaran, pelbagai pihak telah menyebut bahawa tahun depan merupakan satu tahun yang agak mencabar. Oleh itu, dalam menghadapi tempoh pertumbuhan ekonomi serantau atau global yang semakin perlahan, kami perlu memberi tumpuan untuk meningkatkan daya saing Teras Johor atau *Our Core Capacity* terutamanya dari segi modal insan dan infrastruktur asas agar kita dapat manfaat paling besar apabila keadaan dalaman dan luaran bertambah baik. Itulah sebabnya kerajaan negeri dalam Belanjawan 2023, telah mengambil langkah proaktif untuk melabur dalam generasi muda bagi membantu kita keluar daripada kitaran berprestasi rendah yang membawa kepada pekerjaan bergaji rendah dan berkemahiran rendah.

Kerajaan negeri turut memberi fokus kepada isu-isu pembangunan mampan yang menjadi tumpuan pelabur. Kerajaan negeri melalui kerjasama dengan kerajaan United Kingdom akan melaksanakan Kajian Pelan Induk Pembangunan Hijau Johor di bawah program *UK Honoring For Accelerate Climate Transition* yang telah disambut baik oleh pelabur-pelabur antarabangsa.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, semua cadangan, input dan persoalan yang telah dikemukakan oleh semua Ahli-Ahli Yang Berhormat sepanjang sesi Perbahasan berhubungan Belanjawan ini, akan diambil perhatian serta tindakan yang sewajarnya. Akhir kata, saya ucapkan terima kasih kepada semua pihak termasuk semua pegawai JCS dan persekutuan yang bersatu hati menempuh cabaran dalam memacu perkembangan ekonomi negeri ke arah yang lebih cemerlang. Ahli-Ahli Yang Berhormat, bunga dedap di atas para, anak dusun pasang pelita, andai tersilap tutur bicara, jari disusun maaf dipinta. (Dewan bertepuk). Sekian, terima kasih. Salam Maju Johor.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Paloh, Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna. Seterusnya, dijemput Yang Berhormat Yong Peng, Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker. Salam sejahtera, salam perpaduan, salam Bangsa Johor, salam Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat.

Pertamanya, patik ingin merafak sembah dengan ucapan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Mejar General Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor yang telah dimasyhurkan sebagai Canselor UTHM yang baharu, ucapan tahniah juga diucapkan kepada Yang Amat Mulia Tunku Idris Iskandar Al Haj Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Temenggong Johor dan Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi Rohani, Setiausaha Kerajaan Johor yang dilantik sebagai Pro Canselor UTHM yang baharu.

Saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada sahabat EXCO YB Bukit Pasir, kerana dapat menerima pengiktirafan sebagai Jurutera ASEAN. (Dewan bertepuk). Dan juga ingin mengambil kesempatan ini juga untuk mengucap selamat hari jadi ke-26, bagi YB Mahkota. Akhir sekali, saya ingin mengucapkan tahniah kepada YB Larkin juga EXCO Belia dan Sukan, YB Paloh EXCO Pelaburan, kerana dalam tahun ini dan juga saya ucapkan tahniah kepada seisi Dewan dan juga Bangsa-Bangsa Johor, kerana dalam tahun ini bola jaring kita nombor satu, (Dewan bertepuk) bola sepak kita, JDT berkali-kali nombor satu, pasukan SUKMA kita, nombor satu.(Dewan bertepuk.) Pelaburan *FDI* pun nombor satu. Tahniah dan syabas Bangsa Johor. Katil empuk tertidur enak, di dodoi tidur pelbagai irama, Kerajaan Perpaduan telah dibina, Maju Johor Makmur Bersama. (Dewan bertepuk.)

Ucapan ribuan tahniah dan selamat maju jaya kepada Kerajaan Perpaduan yang dipimpin oleh Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar bin Ibrahim selaku Perdana Menteri Malaysia ke-10, tidak lupa juga kepada Yang Berhormat Menteri Kesihatan yang baru Dr. Zaliha Mustafa, Ahli Parlimen dari Johor, orang Johor, mudah-mudahan bawa lebih untuk Johor. Seterusnya, Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara, Datuk Aaron Ago anak Dagang, serta semua barisan kabinet Kerajaan Perpaduan, tahniah di atas pelantikan dan selamat menjalankan tugas.

Kami di dalam saf kepimpinan kerajaan negeri Johor sentiasa bersifat terbuka dan berlapang dada untuk bekerjasama dengan Kerajaan Perpaduan di pusat, yang penting bawa kestabilan politik dan kemakmuran ekonomi bagi negara tercinta kita Malaysia. Semoga inisiatif-inisiatif yang baik seperti pembinaan Hospital Pasir Gudang, peruntukan Kampung Baru dan projek-projek yang sedia ada diteruskan seperti biasa serta hasrat Bangsa Johor supaya pembinaan baharu Hospital Sultanah Aminah Kedua, yang telah dicadangkan pada *Rolling Plan* Ketiga dengan izin RMKe-12 akan diberi berita gembira pada pembentangan semula Bajet Belanjawan Negara 2023 nanti.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker, seperti semua sedia maklum, pada pembukaan Dewan pada minggu lalu, Menteri Besar Johor telah membentangkan Belanjawan 2023, yang memakan belanja sebanyak RM1,731.74 juta dengan tema Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat. Yang Amat Berhormat Menteri Besar, telah menggariskan beberapa teras di kesempatan ini, izinkan saya mengulas dua teras yang melibatkan portfolio saya selaku Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan Negeri Johor.

Pertamanya, adalah Teras Ketiga : Jaringan Keselamatan Sosial. Teras ini mempunyai sebanyak empat strategi dan sembilan belas inisiatif. Dan yang kedua, adalah Teras Keempat : Kemudahan Dan Keperluan Asas, yang diperincikan melalui empat strategi dan tiga belas inisiatif.

Pertamanya, ribuan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor di atas peruntukan sebanyak RM1.56 juta untuk peningkatan hubungan ukhuwah di antara Bangsa Johor. Dalam teras tiga ini melalui strategi keempat adalah pelbagai program dan inisiatif yang akan dijalankan. Pertamanya, RM500,000.00 bagi program Duta Perpaduan Johor. Program ini telah dilancarkan tahun ini dan mendapat sambutan yang menggalakkan dari belia-belia di Johor. Seramai 160 orang duta telah dipilih dan menjalani tiga bengkel Pemerkasa dan sekarang di dalam fasa masuk ke komuniti dan bersama komuniti. Oleh itu, bagi tahun hadapan, kita akan adakan lantikan baharu bagi belia-belia negeri Johor yang berminat.

Seterusnya, kita mempunyai program seperti Karnival Bangsa Johor dengan peruntukan RM200,000.00, penubuhan Jawatankuasa Harmoni dengan peruntukan RM50,000.00, pemberian kit rondaan kepada SRS aktif sebanyak RM180,000.00 dan juga Kursus Pemerkasakan Pasukan SRS dengan peruntukan RM50,000.00, Program Silang Budaya dengan peruntukan RM350,000.00, Projek Aqua Grow dengan peruntukan RM230,000.00. Jadi, jumlahnya RM1.56 juta untuk Program Perpaduan Bangsa Johor.

Sebelum gerak ke teras seterusnya, izinkan saya menjawab dan mengejut YB Tangkak dari kekeliruan, bagi inisiatif ketiga adalah berkenaan penubuhan Jawatankuasa Keharmonian Antara Penganut Berbagai Agama. Yang pertamanya, terima kasih atas cadangan berkenaan mengambil MCCBCHST menjadi anggota Jawatankuasa Keharmonian Antara Penganut Pelbagai Agama. Untuk makluman YB Tangkak, saya sendiri sudah mengadakan beberapa kali mesyuarat bersama mereka dan mereka memang sebahagian dari rakan strategik kita dalam penubuhan Jawatankuasa Harmoni ini. Dan kita akan masukkan juga wakil dari Agama Islam agar Jawatankuasa ini benar-benar dapat mengharmonikan masyarakat negeri Johor. Berkenaan peruntukan RM50,000.00 kepada MCCBCHST Johor yang dibawa oleh YB Tangkak, peruntukan berkenaan sudah dikreditkan ke dalam akaun mereka pada 25 Ogos 2022.

Oleh itu, saya mohon YB Tangkak semak balik dengan *informer* anda, supaya cadangan, cadangkan supaya YB Tangkak untuk jangan terlalu gopoh untuk menembak tanpa semak terlebih dahulu. Satu lagi, saya ingin mohon YB Tangkak untuk baca, dengar dan fahamkan ucapan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor berkenaan peruntukan RM50,000.00 bagi penubuhan Jawatankuasa Keharmonian Negeri Johor tersebut, kerana peruntukan itu bukan untuk diagihkan kepada rumah-rumah ibadat tapi bagi pelaksanaan program-program yang mendapat meningkatkan keharmonian antara agama di negeri Johor. Saya keliru dan tidak faham niat YB Tangkak untuk memecahkan bajet RM50,000.00 itu kepada semua rumah ibadat cuma dengan RM23.72. Jadi, saya harap YB Tangkak lebih peka dan cakna akan pembentangan di dalam Dewan dan jangan catit sikit-sikit, tapi mohon dengar dan catit sampai habis.

Yong Peng juga pesan kepada YB di sebelah sana, supaya jangan cakap tak serupa bikin, dalam Dewan dilaungkan hari-hari bahawa kita dalam landskap politik baru, nak kerjasama tapi senyap-senyap dekat luar buat sidang media pula. Kata itu dan ini mengutuk kerajaan negeri hari ini. Tidak baik macam tu. Untuk YB di sebelah sana, pantun ini untuk anda, sidang Dewan bukan waktu malam, dalam Dewan jangan main-main, kita jangan jadi talam, di dalam lain, di luar lain. (Dewan bertepuk.)

Seterusnya, bagi inisiatif terakhir untuk strategi keempat bagi teras tiga ini adalah Kerohanian Dan Kebajikan Masyarakat Tionghoa, India dan lain-lain sebanyak RM12 juta. Saya ulangi semula, strategi keempat bagi teras tiga ini adalah Kerohanian Dan Kebajikan Masyarakat Tionghoa, India dan lain-lain sebanyak RM12 juta. Catat eh YB. Ribuan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor dan saya percaya ianya akan memberi impak yang besar kepada Bangsa Johor yang berbilang bangsa dan agama.

Bagi teras keempat melalui strategi keempat adalah Meningkatkan Tahap Kesihatan. Fokusnya, adalah kepada menyediakan akses dan kemudahan fasiliti kesihatan untuk Bangsa Johor. Jutaan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor kerana memberikan peruntukan dan perhatian terhadap institusi kesihatan di negeri Johor. Tahun 2022, kami telah bantu HSA, HSI, Hospital Kota Tinggi, Hospital Pontian dengan peruntukan tidak kurang daripada RM1.2 juta. Terima kasih Yang Amat Berhormat Menteri Besar.

Sebelum saya mengulas inisiatif di bawah strategi ini, izinkan saya menjawab beberapa soalan berkenaan fasiliti kesihatan di negeri Johor yang diajukan oleh YB Gambir, YB Tangkak dan juga YB Kota Iskandar. Untuk makluman seisi Dewan, Klinik Kesihatan Bukit Gambir telah beroperasi semenjak tahun 1995, Klinik Kesihatan Paya Mas telah beroperasi semenjak tahun 1970 dan Klinik Kesihatan Gelang Patah telah beroperasi sejak 1975. Semua klinik kesihatan ini memang di bawah kategori klinik premier dan sudah lama beroperasi. Ianya sudah di bawah pemerhatian Jabatan Kesihatan Negeri Johor dan akan dicadangkan pembinaan klinik kesihatan baharu. Namun, sekarang masih dalam fasa di mana Pejabat Kesihatan Daerah sedang mengenal pasti tapak yang sesuai untuk cadangan pembinaan baharu. Dan juga untuk makluman YB Parit Raja, jangan risau, projek membina baru Klinik Kesihatan Parit Raja telah diluluskan dalam RP 2, RMKe-12 dengan peruntukan RM35 juta dan kerja awalan sedang dilaksanakan.

Saya dan barisan Jabatan Kesihatan Johor akan cuba untuk teliti kembali dan mempercepatkan urusan pencarian tapak yang sesuai. Sama-sama kita usaha dan doa agar lebih banyak peruntukan daripada Kerajaan Perpaduan untuk kita membangunkan fasiliti kesihatan di negeri Johor.

Bagi soalan dari YB Penawar, tidak dinafikan faktor geografi adalah antara penghalang capaian akses, *accessibility* minta izin, dengan kemudahan kesihatan. Namun begitu, dengan jaringan fasiliti kesihatan awam seperti klinik-klinik kesihatan di kawasan FELDA dan Pengerang dapat meningkatkan kepada capaian akses kesihatan dan rawatan selain perkhidmatan pra hospital atau ambulans yang dijalankan di fasiliti tersebut dapat memendekkan tempoh masa perjalanan bagi pesakit akut untuk datang ke hospital.

Bagi isu yang dibawa oleh YB Skudai mengenai kesihatan mental dan YB Jementah mengenai isu obesiti, sebenarnya Kementerian Kesihatan telah melancarkan Program Agenda Nasional Malaysia Sihat dan peringkat negeri Johor kita telah menyelesaikan pelancaran peringkat negeri dan telah menjelajah ke setiap daerah dalam negeri Johor. Tahun hadapan, kita akan berfokus kepada kesedaran dan program ini memang berfokus kepada kesihatan diri dari aspek mental dan juga fizikal yakni isu obesiti. JKN Johor akan sentiasa memantau dan membuat penilaian keperluan pembangunan hospital ataupun penambahan bangunan baharu di dalam hospital-hospital negeri Johor di mana di antara faktor yang diambil kira adalah peningkatan populasi yang mendadak dan beban kerja sedia ada di fasiliti kesihatan setempat.

Yang Berhormat Timbalan Datuk Speaker, saya harap saya dapat menjawab persoalan kepada semua yang bertanya. Inisiatif pertama dalam strategi ini adalah penubuhan Jawatankuasa Pembangunan Kesihatan Negeri Johor. Misi penubuhan Jawatankuasa ini adalah bagi mengumpulkan pakar-pakar perubatan dari pihak kerajaan dan swasta bagi mendapatkan pandangan dan nasihat profesional dalam memastikan setiap fasiliti serta kemudahan-kemudahan kesihatan di Johor ini sentiasa berada dalam kondisi yang baik dan kondusif. Selain itu, mereka juga berperanan dalam menjalankan program-program kesedaran dan aktiviti-aktiviti kesihatan. Jawatankuasa ini bukan sahaja sesama agensi kerajaan tetapi juga penglibatan dari pihak swasta melalui *Public Private Partnership Programme*, dengan izin. Hospital-hospital swasta juga akan bersama menjalankan Program CSR untuk Bangsa Johor.

Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker dan sidang Dewan sekalian, dari Januari 2022 hingga hari ini, sebanyak 3,600 kes denggi telah dikesan dan meragut tiga nyawa Bangsa Johor. Oleh itu, kerajaan negeri telah bersetuju untuk memberi peruntukan sebanyak RM200,000.00 bagi kita sama-sama menjalankan Program Hapuskan Denggi.

Inisiatif terakhir dalam strategi keempat ini adalah Bangsa Johor Bebas Dadah. Sebanyak RM200,000.00 bagi membasmi masalah dadah di negeri Johor. Peruntukan ini dipecahkan kepada dua iaitu RM100,000.00 untuk pelaksanaan program supaya memberi kesedaran kepada komuniti dan RM100,000.00 bagi mengeratkan Program AADK. Terima kasih kepada YB Mahkota atas cadangan. Saya akan Program AADK selepas ini akan lebih dekat bersama masyarakat dan komuniti. Johor mempunyai 17 *hotspot* kes penyalahgunaan dadah dan tahun ini kita berjaya hijaukan satu kawasan. Semoga dengan program-program ini kita dapat menghijaukan ke semuanya menjelang tahun 2025.

Sebelum saya menutup tirai perbahasan pada hari ini, izinkan saya menzahirkan ucapan ribuan terima kasih kepada mantan Menteri Perpaduan Negara, Datuk Halimah binti Mohamed Sadique yang banyak membantu negeri Johor dengan peruntukan RM13 juta untuk pembangunan Kampung Baru dan RM2 juta untuk pembaikan rumah ibadat selain Islam dalam negeri Johor. Tidak lupa juga, mantan Menteri Kesihatan, Khairy Jamaludin yang sentiasa membawa inisiatif dan program-program baharu dalam memperkasakan institusi kesihatan kita.

Serangkap pantun sebelum saya mengundur diri, sebulan lebih melihat drama, duduk tepi kenang nostalgia, negeri Johor teguh bersama, aman makmur kekal bahagia. Sekian, terima kasih. Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat. (Dewan bertepuk.).

YB Timbalan Speaker : Yang Berhormat Yong Peng, sorong papan tarik papan, terima kasih pendekkan ucapan. Ahli-Ahli Dewan, kita ucapkan selamat datang dan mengalu-alukan kehadiran rombongan daripada ADUN Bukit Permai dan ADUN Bukit Pasir yang bersama-sama kita dalam Dewan ini.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, dipersilakan Yang Berhormat Larkin, Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Yang Berhormat Datuk Speaker terlupa orang Larkin dekat atas ada juga. Orang Larkin makan ke Sungai Melayu, makan sembilang bermangkuk-mangkuk, izinkan Larkin untuk menggulung, jangan ada yang tidur pula. (Dewan ketawa.) Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

Pertamanya, saya dengan rasa rendah diri ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih di atas peluang yang diberikan kepada saya untuk mengambil bahagian dalam Sesi Penggulangan Perbahasan Di Mesyuarat Keempat Belanjawan Bagi Penggal Persidangan Pertama Dewan Negeri Johor Yang Ke-15.

Patik, seluruh warga Larkin, jabatan dan agensi ingin merakamkan ucapan Merafak Sembah dan menjunjung setinggi-tinggi kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang DiPertuan Bagi Negeri Dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim sempena ulang tahun keputeraan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada 22 November yang lalu. Patik dan seluruh warga jabatan dan agensi juga berdoa ke hadrat Allah SWT semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta seluruh kerabat DiRaja dilanjutkan usia, sentiasa berada dalam keadaan sihat wal afiat. Semoga negeri Johor ini akan terus makmur, aman di bawah naungan pemerintahan Duli Yang Maha Mulia Tuanku. Muafakat Itu Berkat, Raja dan Rakyat Berpisah Tiada.

Yang Berhormat Datuk Speaker, patik juga ingin merakamkan ucapan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor atas pemasyhuran sebagai Canselor Universiti Tun Hussien Onn Malaysia atau UTHM sempena Istiadat Konvensyen Yang Ke-22 UTHM pada 3 Disember yang lalu. Ucapan setinggi-tinggi tahniah juga kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor di atas kejayaan Pasukan Bola Sepak JDT menjuarai Piala Malaysia 2022 pada 26 November yang lalu. Sekali gus, menobatkan JDT sebagai pasukan pertama mencipta dan menjulang 4 piala dalam satu musim. (Dewan bertepuk.) Saya juga merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, Setiausaha Kerajaan Negeri Johor atas pemasyhuran sebagai Pro Canselor UTHM Sempena Istiadat Konvensyen UTHM pada 3 Disember yang lalu.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di kesempatan ini juga saya ingin merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Berhormat Benut, Yang Berhormat Simpang Jeram, Yang Berhormat Perling dan semua calon-calon yang berjaya memenangi kerusi Parlimen di Johor dalam Pilihan raya Umum Yang Ke-15 yang berlangsung pada 19 November yang lalu. Sekali gus, saya juga ingin merakamkan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim sebagai Perdana Menteri, Yang Amat Berhormat Datuk Dr. Zahid Hamidi selaku Timbalan Perdana Menteri 1, Yang Amat Berhormat Datuk Fadillah Yusof sebagai Timbalan Perdana Menteri 2 dan seluruh menteri-menteri yang telah mengangkat sumpah baru-baru ini. Semoga mandat dan amanah dapatlah dijalankan dengan jayanya.

Yang terakhir, ucapan tahniah, suka saya merakamkan ucapan tahniah kepada pentadbiran kerajaan negeri di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar kita yang telah membentangkan Belanjawan Negeri Johor 2023 bertemakan, "Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat", pada 1 Disember yang lalu.

Yang Berhormat Datuk Speaker, menerusi Persidangan ini, pelbagai maklum balas yang diberikan sama ada dalam bentuk soalan, cadangan, sokongan mahupun teguran yang dilontarkan oleh pihak di seberang sana mahupun rakan-rakan saya di pihak kerajaan dan semua saya telah ambil maklum. Selain daripada itu, saya juga telah memperhalusi soalan-soalan yang diajukan oleh Ahli-Ahli Dewan dan setiap maklum balas yang diberikan, saya menerima dengan berlapang dada dan sukacitanya saya untuk menjawab soalan-soalan berbangkit ini pada sesi penggulungan petang ini.

Bagi menjawab soalan-soalan Yang Berhormat Datuk Speaker, berikan ruang, masa kepada Larkin untuk menggulung lebih masa sikit kalau boleh, sebab 5 portfolio, harap maklum Yang Berhormat Datuk Speaker. Saya akan menyentuh isu berkaitan pembangunan usahawan terlebih dahulu. Disebabkan ia paling banyak dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat dalam sesi kali ini, terima kasih kepada semua Ahli-Ahli Dewan yang cakna dan mengambil berat mengenai keberadaan penggiat-penggiat usahawan di kawasan Ahli-Ahli Yang Berhormat. Menjawab cadangan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Panti, mengenai keperluan mewujudkan inisiatif khas seperti subsidi cukai bagi premis yang menjalankan kegiatan e-ekonomi. Penawaran latihan percuma kepada usahawan, subsidi peralatan atau laluan khas bagi permohonan geran yang sedia ada.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, PUJB merupakan agensi berkaitan pembangunan usahawan di bawah, saya lebih memberikan fokus kepada penawaran latihan, penawaran latihan percuma kepada usahawan, subsidi peralatan atau laluan khas bagi permohonan geran sedia ada. Manakala bagi perkara lain, sesuai diajukan pertanyaan kepada Bahagian Kerajaan Tempatan, Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Johor bagi cadangan subsidi cukai premis yang menjalankan kegiatan e-ekonomi dan Perbadanan Pengangkutan Awam Johor berkenaan cadangan servis percuma kenderaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Yang Berhormat Panti, penawaran latihan kepada usahawan yang dikelolakan oleh PUJB dilaksanakan secara berkala dan mengikut

keperluan serta kehendak para usahawan. Malahan, pihak PUJB hanya mengenakan yuran komitmen yang berpatutan, antara RM50.00 hingga RM100.00 setiap kali latihan dilaksanakan. Selain itu, berkenaan subsidi peralatan, pihak kerajaan negeri Johor mengambil maklum berkenaan perkara tersebut dan dibawa ke perbincangan lanjut bersama agensi berkaitan kerana berpandangan bahawa subsidi peralatan ini perlu dibahagikan jumlah peratusan antara penerima dan kerajaan berdasarkan nilai peralatan tersebut agar kedua-dua belah pihak mampu melaksanakannya.

Berkenaan laluan khas bagi permohonan geran sedia ada, adalah menerusi sistem Pusat Data Usahawan Padu. Dalam sidang DUN sebelum ini, saya telah memaklumkan bahawa para usahawan di Johor perlu mendaftar di dalam Sistem Padu ini yang dikelolakan sebagai salah satu mekanisme untuk mengumpulkan data usahawan di Johor ini. Ianya sangat penting kerana data tersebut menjadi rujukan dan pelaporan kepada kerajaan negeri berkenaan bentuk bantuan dan jumlah bantuan yang telah disalurkan kepada para usahawan. Malahan, saya juga telah mencadangkan agar Padu ini diwajibkan kepada semua agensi keusahawanan di Johor menerusi Majlis Pembangunan Usahawan Negeri Johor (MPUNJ) agar para usahawan mendaftar dan ia perlu segera dilaksanakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Pemanis ada mencadangkan agar institusi seperti PUJB, JCorp, YPJ dan Majlis Agama Islam Johor yang mempunyai kemampuan membeli aset-aset rumah kedai dan kawasan kilang industri agar menyediakan pakej *rent to own*, dengan izin, bagi membantu usahawan-usahawan yang sedia ada memiliki aset mereka sendiri dalam tempoh tiga hingga lima tahun berniaga.

Untuk makluman Yang Berhormat Pemanis, sehingga kini PUJB belum bercadang untuk membeli aset-aset rumah kedai dan kawasan kilang industri. Bagaimanapun, PUJB telah diberikan tanggungjawab untuk menguruskan lot komersial milik SSI melibatkan jumlah keseluruhan sedang diuruskan bagi tahun 2022 adalah sebanyak 98 unit bersamaan dengan 278 lot yang meliputi 5 daerah iaitu daerah Johor Bahru, Kluang, Mersing, Kota Tinggi dan Muar. Dan sebanyak 170 lot atau bersamaan 61.2% telah disewakan kepada usahawan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi menjawab cadangan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Pasir Raja berkenaan menghimpunkan semua agensi yang berkaitan dengan usahawan dan keusahawanan di bawah satu agensi pemudah cara, PUJB telah memainkan peranan sebagai penyedia program keusahawanan negeri Johor dan menjadikan *One Stop Centre* menerusi Majlis Pembangunan Usahawan Negeri Johor (MPUNJ) yang dianggotai seramai 49 agensi dan jabatan yang berkaitan daripada pihak persekutuan mahupun jabatan negeri. Atas sebab itu, menerusi persetujuan dan cadangan semua ahli MPUNJ telah mewujudkan satu sistem yang dipanggil PADU yang bertujuan menjadikan rujukan dan maklumat berkaitan usahawan bagi berdaftar yang telah menerima bantuan untuk pelaporan kepada pihak kerajaan negeri secara berkala. Kerajaan negeri juga bercadang untuk melaksanakan sesi *town hall* atau libat urus melibatkan MPUNJ merangkumi seluruh Johor menerusi 4 zon untuk memastikan peranan serta maklumat berkaitan pembangunan keusahawanan dapat disalurkan kepada semua.

Yang Berhormat Pasir Raja juga ada membangkitkan beberapa cadangan untuk membantu peniaga-peniaga kecil. Untuk makluman Yang Berhormat, saya menyambut baik cadangan yang dilontarkan namun perkara ini akan dipanjangkan ke EXCO Perumahan dan Kerajaan Tempatan bagi teliti dan diambil tindakan yang sepatutnya kerana untuk melonggarkan syarat tapak berniaga saya yakin saya akan berjumpa dengan, bersama dengan YB EXCO Perumahan untuk melonggarkan dari segi lesen dan sebagainya, insya-Allah.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Tanjung Surat dan Mahkota juga ada membangkitkan mengenai jumlah terkini usahawan yang telah mendaftar dengan sistem PADU selain mencadangkan skim bantuan atau geran yang dilaksanakan diteruskan serta

diperluaskan lagi. Untuk makluman Yang Berhormat, sehingga kini seramai 13,146 usahawan yang telah mendaftar di bawah sistem PADU. PUJB telah melaksanakan pelbagai program pembangunan usahawan seperti latihan, bantuan geran padanan perniagaan dan lain-lain. Di mana program ini telah memberi manfaat kepada hampir 130,000 usahawan di negeri Johor sejak tahun 2016 sehinggalah kini. Untuk makluman Yang Berhormat, PUJB komited dalam memastikan usahawan mendapat manfaat dalam merencanakan kembali industri perniagaan usahawan supaya terus berkembang daripada semasa ke semasa khususnya melalui pelbagai bantuan dan geran pada tahun 2023. Antara geran yang disebut menjadi perhatian oleh usahawan iaitu Geran Usahawan Bangsa Johor. Turut diperkenalkan juga satu geran berbentuk pemasaran yang baru dikenali sebagai Jelajah Usahawan Johor. Dan tidak juga dilupakan bagi persatuan komuniti diberikan nafas baru iaitu diberikan nama Program Pembangunan Ekonomi Setempat.

Sehubungan dengan itu, saya akan pastikan komitmen kerajaan negeri meningkatkan peruntukan bagi sektor keusahawanan bagi tahun mendatang terus dipertingkatkan agar peranan PUJB membantu para usahawan baru mahu pun sedia ada mampu dilaksanakan. Saya yakin Yang Amat Berhormat Menteri Besar kita dapat membantu meningkatkan sektor keusahawanan di Johor dan mengharapkan agar PUJB terus diberi kepercayaan oleh kerajaan negeri sebagai agensi pelaksana yang didukung oleh agensi Majlis Pembangunan Usahawan Negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Mengkibol di dalam perbahasannya turut mempersoalkan peruntukan RM1 juta untuk pelaksanaan Festival Usahawan Bangsa Johor dan mahu mengetahui keberkesanan penganjurannya. Untuk makluman Yang Berhormat Mengkibol, kerajaan negeri Johor menerusi PUJB telah pun berjaya menganjurkan Festival Islam dan Halal Antarabangsa Johor ataupun lebih dikenali FIJO pada tahun 2022 baru-baru ini. Pada tahun ini, yang bertempat di *Persada Johor International Konvensyen Centre* yang melibatkan 177 pempamer dan kehadiran seramai 132,000 orang pengunjung dengan nilai jualannya sebanyak RM20 juta. Selain itu, menerusi program ini juga sebanyak 5 syarikat Johor telah berjaya menandatangani MOU bersama syarikat Indonesia iaitu PT Irma Ardani Global Indonesia dengan nilai RM46 juta. PUJB juga telah melaksanakan Simposium Usahawan Nusantara yang diadakan tiga siri dengan jumlah pengunjung seramai 13,370 orang dan seramai 152 usahawan terlibat dengan jumlah jualannya RM117,000.00.

Yang Berhormat Datuk Speaker, isu berkaitan sumber manusia juga menjadi kedua paling banyak diutarakan membabitkan portfolio di bawah saya. Saya akan cuba menjawab setiap persoalan yang dibangkitkan Ahli-Ahli Dewan yang mulia ini. Yang Berhormat Panti, Pemanis dan Mahkota ada membangkitkan mengenai penyediaan peluang latihan, kemahiran, pepadanan pekerjaan dan pengumpulan bakat-bakat berkaitan dengan teknologi. Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada Yang Berhormat Panti, Pemanis dan Mahkota atas pandangan dan cadangan yang dikemukakan. Untuk makluman Yang Berhormat, Unit Strategik Modal Insan atau lebih dikenali SMI menyambut baik pandangan dan cadangan yang diberikan berkenaan perancangan dan pendekatan Program Latihan Kemahiran Johor ataupun PRO Mahir. Untuk makluman Yang Berhormat pada tahun 2022, sebanyak RM5.2 juta telah diperuntukkan kepada Unit Strategik Modal Insan Negeri Johor. Bagi pelaksanaan Program Latihan Kemahiran Johor PRO Mahir, daripada peruntukan ini seramai 1,304 orang peserta telah diberikan peluang latihan berserta penempatan pekerjaan sejurus tamat latihan dalam pelbagai sektor yang ditawarkan khususnya kepada rakyat Johor. Latihan yang dijalankan merupakan latihan yang mendapat permintaan yang tinggi dalam industri sebagaimana hasil perbincangan dan pemantauan bersama pusat latihan dan pihak industri. Dengan izin saya berkongsi bahawa Unit Strategik Modal Insan Negeri Johor sedang giat merangka dan merencana pelbagai inisiatif berkaitan program latihan kemahiran antaranya melalui Mesyuarat Jawatankuasa Pemandu Modal Insan Negeri Johor. Mesyuarat ini akan membincangkan berkenaan pemilihan latihan daripada permintaan industri bagi memenuhi keperluan pada tahun 2023. Daripada program dan inisiatif ini, matlamat pihak SMI agar peserta-peserta ini dapat menggunakan Sijil Kemahiran

Malaysia yang diperolehi untuk meningkatkan pendapatan diri sekali gus mengurangkan kadar pengangguran di negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Parit Yaani, Mengkibol dan Bukit Batu di dalam perbahasannya menyatakan dua inisiatif yang diumumkan dalam Belanjawan 2023 iaitu Gerak Kerjaya Johor serta Karnival TVET SMI 2023 yang amat diperlukan dan begitu mendesak terutamanya ketika negara sedang bergerak ke aras pemulihan ekonomi yang sebenar. Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan, kerajaan negeri Johor melalui Unit Strategik Modal Insan akan melaksanakan Karnival TVET SMI yang mensasar penglibatan pelajar sekolah dan golongan belia di negeri Johor seramai 1000 orang. Program ini adalah kesinambungan, kesinambungan daripada program-program Jelajah TVET Johor yang telah diadakan pada Ogos yang lalu. Penganjuran Karnival TVET ini bertujuan untuk memberikan pendedahan pendidikan TVET kepada pelajar-pelajar sekolah dan golongan-golongan belia di negeri Johor serta mengilap bakat-bakat kemahiran anak-anak muda Johor. Di samping itu, program ini dapat memberi pemahaman kepada para ibu bapa tentang kebolehpasaran graduan dalam aliran TVET sekali gus menepis persepsi pendidikan TVET adalah pilihan kedua.

Pada tahun 2022, Unit Strategik Modal Insan Johor telah menganjurkan Gerak Kerjaya Johor di tiga lokasi iaitu di Zon Tengah, di Kluang. Di Zon Selatan, di Plaza Angsana Johor Bahru dan di pejabat Unit Strategik Modal Insan Johor. Daripada ketiga-tiga lokasi temu duga itu, seramai 68 penyertaan daripada majikan yang terlibat dengan tawaran kekosongan jawatan sebanyak 6,798 dari pelbagai jawatan dan sektor. Temu duga terbuka ini juga telah pun menarik minat seramai 5,311 orang pengunjung untuk mencari peluang pekerjaan.

Bagi penganjuran Gerak Kerjaya Johor pada tahun 2023 akan dibahagikan juga kepada tiga zon iaitu Zon Utara, di Segamat, di Muar dan di Tangkak. Di Zon Tengah, Kluang, Batu Pahat, Kota Tinggi dan Mersing. Manakala di Zon Selatan, di Johor Bahru, Kulai dan Pontian. Gerak Kerjaya Johor 2023 bagi ketiga-tiga zon yang dinyatakan mensasarkan penglibatan majikan sebanyak 100 syarikat dengan penawaran minimum 5,000 jawatan kosong. Daripada program dan inisiatif ini, matlamat pihak Unit Strategik Modal Insan Johor agar pencari-pencari kerja dan masyarakat dapat manfaat peluang yang diperolehi sekali gus mengurangkan kadar pengangguran di negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi menjawab persoalan isu-isu belia dan sukan. Isu belia dan sukan juga tidak ketinggalan turut dibangkitkan beberapa Ahli Dewan Undangan pada sesi kali ini. Menjawab persoalan yang dibangkitkan Yang Berhormat Sri Medan mengenai pentingnya pendedahan golongan muda di Johor kepada pentas politik dan demokrasi selain dicadangkan menganjurkan program mendidik Orang Muda Johor tentang erti demokrasi. Takziah saya ucapkan kepada Yang Berhormat Sri Medan di atas kemangkatan anak beliau, anak kesayangan Yang Berhormat Sri Medan. Semoga anak beliau ditempatkan bersama-sama orang yang dikasihi oleh Allah SWT. Amin. Terima kasih Yang Berhormat Sri Medan yang terus mengambil berat dan mahu melihat pembangunan Orang Muda Johor berada di tahap yang terbaik. Untuk makluman Yang Berhormat menerusi Institut Dato' Onn ataupun IDO, satu akan diadakan pada tahun ini yang dinamakan Rubrik Naratif Johor yang merupakan sebuah program kerjasama dengan portfolio YB EXCO Pendidikan. Platform ini juga akan memberikan pendedahan kepada pelajar-pelajar sekolah tingkatan 5 dan 6 di Johor tentang sejarah pencapaian negeri Johor serta Demokrasi Undi 18, Undang-Undang Tubuh Kerajaan Negeri Johor, Sejarah Pentadbiran Kerajaan Negeri Johor, pencapaian dan pembangunan kerajaan negeri Johor, Institusi Raja Negeri Johor serta etiket dan protokol. Semua pendedahan yang dirancang bertujuan untuk mempersiapkan bakat-bakat terbaik negeri Johor dan memupuk minat-minat untuk berbakti semula di negeri Johor serta kesedaran terhadap kepentingan isu-isu dan maklumat berkenaan negeri Johor. Pelajar terlibat akan lebih cakna terhadap betapanya dan

menariknya negeri Johor berbanding negeri Johor. Untuk pelaksanaan program ini sejumlah RM200,000.00 telah pun diperuntukkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, isu mengenai persatuan-persatuan belia di kampung dan di daerah semakin dipinggirkan, turut dibangkitkan oleh Yang Berhormat Sedili. Yang mahukan kumpulan ini dibantu dan disalurkan peruntukan. Terima kasih Yang Berhormat Sedili. Untuk makluman Yang Berhormat Sedili, kerajaan negeri Johor sememangnya memberikan perhatian kepada aktiviti-aktiviti pembangunan persatuan dan buktinya sejak April hingga Oktober tahun ini sebanyak 125 persatuan telah dibantu dengan nilai bantuan sebanyak RM1.5 juta. Bagi pemerkasaan persatuan sukan pula bantuan disalurkan melalui Majlis Sukan Negeri Johor kepada persatuan-persatuan sukan negeri manakala persatuan-persatuan belia permohonan bantuan terus ke Pejabat Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor melalui pejabat saya untuk tapisan awal.

Bagi tahun 2023, insya-Allah ianya akan diteruskan dan bantuan akan diberikan kepada persatuan yang memohon mengikut kesesuaian program yang dilaksanakan serta mengikut keperluan serta memberi impak kepada golongan belia, khasnya golongan belia dalam negeri Johor. Walau bagaimanapun, pejabat saya sentiasa memberi sokongan dalam apa sahaja penganjuran yang memberi impak kepada belia dan masyarakat melalui surat sokongan kepada persatuan-persatuan sebagai membantu memudahkan cara untuk mendapatkan penajaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Pasir Raja di dalam perbahasannya ada menyatakan permohonan Padang Asrama Sekolah Menengah Kebangsaan Tun Habab untuk dinaiktarafkan kepada mini stadium termasuk trek olahraga bagi kemudahan sukan olahraga. Untuk makluman Yang Berhormat Pasir Raja, buat masa ini, Kementerian Belia dan Sukan tiada perancangan untuk menaiktarafkan atau membina baru fasiliti sukan mini stadium di Padang Asrama Sekolah Menengah Kebangsaan Tun Habab. Dari segi fasiliti sedia ada, Jabatan Belia dan Sukan Negeri Johor telah melaksanakan kerja-kerja baik pulih dua gelanggang futsal iaitu gelanggang futsal FELDA Pasir Raja pada tahun 2021 dan gelanggang futsal Kampung Baru Sungai Telur pada tahun 2022. Walau bagaimanapun, sebagaimana dalam jawapan lisan saya kepada Yang Berhormat Jementah, permohonan untuk pusat sukan atau mini stadium boleh dipanjangkan kepada Kementerian Belia dan Sukan untuk pertimbangan lanjut untuk kita sama-sama bawa manfaat kepada negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sukacita saya ingin mengambil perhatian kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat, selaku EXCO Belia dan Sukan Negeri Johor, saya juga ingin merancang dan berikhtiar mensasarkan untuk mewujudkan satu hab permotoran di Bandar Ayer Hitam.

YB Timbalan Speaker : Kat mana eh, kat mana?

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Di Bandar Ayer Hitam Datuk Speaker.

YB Timbalan Speaker : Betul, betul, betul, betul (Dewan bertepuk).

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Berdasarkan kepada rekod penganjuran masa lalu, Ayer Hitam adalah sebuah pekan yang telah banyak menganjurkan acara sukan pemotoran sebelum ini. Sebelum ianya terhenti sekitar tahun 2018 hingga 2019. Ayer Hitam yang biasa menganjurkan sukan permotoran seperti *Cub Prix*, *Motorcross*, *Pocket Bike*, *Mountain Bike* dan banyak lagi sehinggakan *drift* dan juga *go-cart*. Turut mempunyai rangkaian aktivis serta pencinta sukan permotoran yang pelbagai di sana. Dengan ini, saya akan bersama-sama Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker untuk mengusahakan dan membawa kepada kerajaan negeri bagi berhasrat untuk menghidupkan kembali kemeriahan sukan

permotoran yang telah bermula di situ membabitkan penggunaan tanah seluas 7 ekar kepunyaan Kementerian Dalam Negeri di bawah pentadbiran Jabatan Ketua Pengarah Tanah dan Galian, yang telah pun membenarkan agar tapak tersebut digunakan untuk manfaat pencinta-pencinta sukan permotoran. Tahniah Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker.

YB Timbalan Speaker : Terima kasih, terima kasih, terima kasih, terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Insya-Allah, pembinaan yang akan bermula seawal Januari 2023, nanti akan menyemarakkan lagi, menyemarakkan lagi sukan permotoran di negeri Johor bertambah dengan lokasi strategik di Bandar Ayer Hitam yang terletak di *Central Of Johor* dengan izin, justeru saya mintalah KBS, Majlis Sukan Negeri Johor membantu saya dalam perancangan kali ini untuk memastikan ianya terus tercapai.

Selain itu, saya juga akan memastikan hab-hab sukan yang terletak di Johor Bahru khususnya di kawasan Larkin akan ditambah baik di bawah kelolaan Perbadanan Stadium Johor dan Majlis Sukan Negeri Johor serta agensi-agensinya agar kelihatan terurus dan penyelenggaraan dijaga rapi supaya tidak menjadi gajah putih.

Saya juga berharap setiap daerah di negeri Johor ini juga akan diwujudkan fasiliti sukan atau hab sukan buat para atlet yang tidak dapat ke Johor Bahru selain adanya *Tunku Mahkota Ismail Youth Centre (TMIYC)*. Dengan peranan *Sport Johor* juga sebagai agensi yang merancang pengajuran sukan bersama *Tourism Johor* bertaraf *local* dan antarabangsa. Saya yakin penganjuran acara sukan pada tahun 2023 di Johor dapat dirancarkan lagi.

Cadangan Ahli-Ahli Yang Berhormat juga amat dialu-alukan sekiranya ada penambahbaikan atau pandangan berhubung hasrat untuk menaikkan fasiliti sukan di kawasan Ahli-Ahli Yang Berhormat nanti. Apatah lagi hari ini YB Hannah Yeo saya nampak dia lebih *open minded*, saya harap fasiliti ataupun bantuan peruntukan di peringkat negeri Johor akan dibawa kelangsungannya di Johor nanti, insya-Allah.

Menjawab soalan dan cadangan yang diajukan oleh Yang Berhormat Parit Yaani, penglibatan belia dalam program sukarelawan serta memperkasakan peranan orang muda Johor dalam masyarakat ke arah keseimbangan pembentukan nilai murni serta keyakinan jati diri belia Johor khasnya. Untuk makluman Yang Berhormat dan Ahli Dewan, kerajaan negeri Johor sememangnya sentiasa memberi fokus dan keutamaan memperkasakan peranan orang muda Johor dalam komuniti masyarakat dan Alhamdulillah ianya diterima baik oleh orang muda Johor.

Pemeriksaan budaya kesukarelawan dalam kalangan belia melalui *Southern Volunteer* pada tahun 2023 akan lebih rancak lagi, insya-Allah. Dengan pelaksanaan program kesukarelawan yang melibatkan penglibatan 56 kawasan DUN di Johor dengan konsep pembaikan rumah asnaf dan program ini akan berjalan dengan melibatkan belia di kawasan setempat serta penglibatan ADUN, pemimpin setempat. *Southern Volunteer* melalui pusat pembangunan belia Johor iaitu JOYDEC juga akan bekerjasama dengan Angkatan Pertahanan Awam Malaysia ataupun APM untuk melatih belia dalam menambah nilai pengetahuan tentang persediaan persiapan bencana dan mereka akan mendapatkan pengiktirafan oleh APM Malaysia setelah tamat kursus nanti.

Yang Berhormat Datuk Speaker, ke arah melahirkan pelapis serta membudayakan konsep kesukarelawan dalam kalangan anak muda. Program skuad muda dengan kerjasama Jabatan Pendidikan Negeri Johor akan dilaksanakan untuk mewujudkan Skuad Muda SB di setiap sekolah di 56 DUN. Dan insya-Allah pada masa akan datang, ianya akan diaktifkan

dalam kurikulum sekolah untuk memastikan budaya sukarelawan ini dapat diterap di kalangan murid-murid sekolah.

Konsep penglibatan belia dalam aktiviti kesukarelawan adalah terbuka walau bagaimanapun pihak pelaksana iaitu JOYDEC akan memastikan penglibatan belia-belia di antara 18 hingga 21 tahun akan diberikan keutamaan dalam setiap program yang dilaksanakan. Insya-Allah, saya dan agensi berkaitan akan sentiasa memperkasakan serta memastikan konsep kesukarelawan ini dijadikan sebagai budaya di kalangan orang muda Johor khasnya dalam mengimbangi pembangunan belia dalam pelbagai aspek pada masa akan datang.

YB Speaker : Yang Berhormat Larkin, panjang lagi?

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Dah habis dah, nak habis dah. Dua minit. Yang Berhormat, penutup. Yang Berhormat Datuk Speaker, kesimpulannya daripada ucapan, jawapan dan cadangan yang telah saya utarakan, sedikit sebanyak dapat memberikan pencerahan kepada sesi sidang Dewan akan soalan dan perkara yang telah diutarakan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat semua. Akhir sekali, selaku EXCO Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia Negeri Johor saya amat berbangga dengan jabatan-jabatan dan pasukan yang berada di bawah Portfolio saya. Dalam keadaan kekangan masa serta kewangan, selain beberapa cabaran lain, mereka tetap terus bekerja tanpa mengenal penat dan lelah. Tahniah kepada warga jabatan kerajaan negeri Johor. Pengorbanan mereka amat dihargai dan saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada mereka semua serta agensi-agensi kerajaan atas kerjasama dan sokongan serta bantuan yang telah diberikan sama ada di peringkat negeri mahupun persekutuan sepanjang hampir 10 bulan saya berkhidmat.

Kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh perkara-perkara yang berkaitan di bawah portfolio saya, saya telah cuba yang terbaik untuk memberikan semua jawapan kepada isu-isu yang dibangkitkan. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat perkara-perkara yang terlepas pandang, tindakan susulan akan diambil oleh ketua-ketua jabatan saya. Semoga segala yang tersimpul dapatlah dihuraikan, yang keruh dijernihkan, yang kurang ditambahkan. Semangat perpaduan kita tunjukkan, jadi pedoman sepanjang hayat. Belanjawan 2023, kita jayakan, Johor Maju Makmur bersama rakyat (Dewan bertepuk). Sekian, wabillahi taufik walhidayah. Wassalammualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam. Terima kasih Yang Berhormat Larkin. Seterusnya, dijemput Yang Berhormat Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera dan salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih di atas kesempatan yang diberikan untuk memberi ucapan penggulungan bagi pihak kerajaan dalam Persidangan Pertama Dewan Negeri Johor Kelima Belas.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pertamanya saya ingin merakamkan ucapan merafak sembah dan menjunjung setinggi-tinggi kasih serta Selamat Ulang Tahun Hari Keputeraan kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar Sultan Yang DiPertuan Bagi Negeri dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim.

Seterusnya, saya ingin merafak sembah ta'zim kepada Tuanku Mahkota Johor, Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim dan ingin merakamkan setinggi-tinggi tahniah di atas kejayaan pasukan Johor Darul Takzim yang telah menjadi pasukan pertama menjulang empat piala dalam satu musim iaitu Piala Sumbangsih, Piala FA, Liga Super Malaysia dan Piala Malaysia. Syabas

saya ucapkan kepada seluruh pasukan JDT. Selain daripada kejayaan unggul pasukan bola sepak negeri, saya juga ingin mengucapkan sekalung tahniah kepada semua kontinjen Johor yang telah mencipta sejarah buat kali pertama apabila berjaya menjuarai Sukan Malaysia (SUKMA) tahun 2022. Semoga negeri Johor akan terus makmur dan maju di bawah pemerintahan ke Bawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kesempatan ini juga, tahniah saya ucapkan kepada Yang Amat Berhormat Datuk Seri Anwar Ibrahim di atas pelantikan Yang Amat Berhormat sebagai Perdana Menteri Malaysia Yang Ke-10 dan juga di atas pelantikan Barisan Kabinet Kerajaan baru. Saya juga ingin menzahirkan ucapan sekalung tahniah di atas pelantikan Yang Berhormat Datuk Seri Hajah Nancy binti Syukri di atas pelantikan sebagai Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat. Semoga kita dapat bersama-sama memperkasakan Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat Malaysia. Saya berharap Kerajaan Perpaduan yang terbentuk daripada PRU 15 kali ini dapat membuka buku baru dengan meletakkan keutamaan dan proses pembangunan negara dan juga kemakmuran rakyat Johor. Di samping itu juga, saya ingin merakamkan ucapan setinggi-tinggi tahniah kepada Perkhidmatan Tadbir Negeri Johor yang diketuai oleh Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, Setiausaha Kerajaan Negeri Johor di atas pengurniaan Ijazah Doktor Falsafah dalam bidang Pentadbiran dan Pembangunan Tanah serta Anugerah Pelajar Terbaik. Tidak dilupakan juga ucapan syabas kepada pegawai-pegawai tadbir negeri Johor yang telah berjaya menamatkan pengajian di peringkat Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana dalam bidang pengurusan masing-masing.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pengukuhan institusi keluarga dan pemerkasaan wanita. Pembangunan Rumah Persona Johor. Terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat Skudai di atas keprihatinan terhadap pemerkasaan wanita. Sukacita saya ingin kongsi di Dewan yang mulia ini, di Johor sehingga kini tiada rumah perlindungan sementara, khususnya untuk wanita mangsa keganasan rumah tangga. Melalui teras jaringan keselamatan sosial, rumah perlindungan wanita atau lebih dikenali sebagai Rumah Persona Johor, telah menjadi agenda utama dan telah dizahirkan melalui pembentangan Belanjawan Johor 2023 pada 1 Disember 2022 yang lalu dengan peruntukan sebanyak RM1 juta bagi kerja-kerja awalan Rumah Pesona Johor di daerah Johor Bahru. Seperti yang dinyatakan dalam ucapan amanat Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor pada 14 Jun 2022 yang lalu, kerajaan telah menetapkan sasaran itu menjelang tahun 2027, sebanyak tiga buah pusat perlindungan wanita akan dibina iaitu daerah Johor Bahru bagi zon selatan, daerah Muar bagi zon utara dan daerah Kluang bagi zon tengah.

Program Intervensi keluarga dan Komuniti *Mind-X*. Terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat Skudai dan Yang Berhormat Putri Wangsa yang telah mencadangkan peruntukan untuk *Mind-X* dikekalkan sebanyak RM1 juta seperti Belanjawan 2022. Syiling bajet bagi Program *Mind-X* bagi 2023 telah ditetapkan kepada RM200,000.00 bagi menumpukan Program *Outreach* yang akan menggunakan *Mind-X Caravan* yang akan beroperasi sebagai bilik kaunseling bergerak. Program *Outreach* ini bertujuan mempromosikan perkhidmatan kaunseling percuma dan kesedaran kesihatan mental di kawasan pendalaman dan juga kawasan tumpuan utama. Objektif program ini bagi memastikan perkhidmatan yang disampaikan lebih berkesan dan memberi manfaat kepada seluruh lapisan masyarakat selaras dengan hasrat kerajaan negeri Johor. Dalam pelaksanaan program iaitu *Low Cost High Impact*, dengan izin. Walau bagaimanapun, cadangan bagi mengekalkan bajet RM1 juta adalah baik dan akan dicadangkan kepada kerajaan bagi Bajet Tahun 2024.

Yang Berhormat Skudai juga turut mencadangkan supaya kerajaan negeri mewujudkan sukarelawan-sukarelawan sokongan bagi membantu isu kesihatan mental dengan kerjasama Universiti Teknologi Malaysia. Kerajaan negeri Johor melalui Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim menyambut baik cadangan dalam melibatkan sukarelawan sokongan dari pihak UTM menangani isu kesihatan mental. Untuk makluman,

YPKDT telah berkolaborasi dengan kaunselor-kaunselor negeri Johor dalam pelaksanaan program kesihatan mental di setiap daerah dan juga melalui *webinar*. Sehingga ini, seramai 240 kaunselor dari negeri Johor telah bersama dalam pelaksanaan program-program di bawah *Mind-X*. Dalam pada itu, YPKDT dengan kerjasama Universiti Sains Islam Malaysia dan Universiti Teknologi Malaysia juga telah merangka *Blueprint Mind-X* yang merupakan pelan tindakan perancangan dan pelaksanaan kesejahteraan mental, psikologi dan sosial Bangsa Johor. Melalui teras pemerksaan sosial, penglibatan sukarelawan dalam menangani masalah sosial adalah diperlukan bagi memupuk nilai *altruism* secara berterusan supaya masalah sosial ditangani dengan kolektif. Ini membantu meningkatkan tahap kesampaian dan ketercapaian perkhidmatan kaunseling dan intervensi psikologi kepada segenap lapisan masyarakat Bangsa Johor.

Skim khas untuk ibu tunggal. Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Kemelah telah membangkitkan isu terhadap nasib ibu tunggal yang ingin menjana pendapatan melalui usaha perniagaan untuk keberlangsungan hidup keluarga mereka. Semua jabatan di bawah Portfolio Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat sentiasa menyantuni golongan sasaran terutamanya wanita. Bagi memastikan nasib ibu tunggal terjamin, Jabatan Pembangunan Wanita melalui Pejabat Pembangunan Wanita Negeri Johor amat prihatin terhadap nasib usahawan wanita termasuklah wanita yang berstatus ibu tunggal. Di bawah domain kemahiran, golongan wanita tanpa mengambil kira status, mereka ditawarkan kursus-kursus kemahiran yang boleh meningkatkan nilai tambah dan seterusnya mampu digunakan sebagai punca pendapatan mereka. Pada tahun ini juga, JPW telah memulakan dua program pembangunan-pembangunan usahawan wanita iaitu WeJANA. Program bimbingan dan latihan untuk tujuan memulakan perniagaan sendiri. *We-BRIDGE*, program bertujuan untuk menghubungkan wanita yang mempunyai perniagaan secara kecil-kecilan di platform *e-Commerce* sedia ada. Manakala di bawah Yayasan Pembangunan Keluarga, tiada disediakan skim khas kepada ibu tunggal sebagai permulaan perniagaan. Namun, di bawah pemberdayaan wanita dan golongan sasaran, disediakan pelbagai inisiatif bagi membantu golongan wanita khususnya di kalangan ibu tunggal untuk menjana pendapatan dalam bidang perniagaan. Salah satu inisiatif tersebut adalah melalui skim bantuan peralatan perniagaan di mana peserta boleh memohon bantuan alat perniagaan tersebut bagi membantu memulakan dan mengembangkan perniagaan mereka. Antaranya, bantuan-bantuan peralatan yang diberikan seperti mesin jahit, *oven*, *chiller*, *mixer* dan sebagainya. Selain itu, YPK juga menjalankan program Projek Skill Menjana Pendapatan Wanita. Menawarkan pelbagai jenis kemahiran kepada golongan wanita termasuk ibu tunggal bagi menggalakkan mereka untuk terlibat secara langsung dalam bidang perniagaan melalui kemahiran yang diterima. YPKDT juga memperkenalkan program skim permulaan perniagaan iaitu PEMULA. Walau bagaimanapun, program ini dikhususkan kepada golongan belia termasuk belia wanita. Di bawah Program PEMULA ini, peserta akan diberikan kursus kemahiran di beberapa buah pusat latihan kemahiran terpilih dan diberi kit asas permulaan perniagaan kepada peserta setelah tamat latihan. Antara kursus yang pernah dijalankan adalah kursus gunting rambut, kursus solekan, kursus teknologi motosikal dan kursus penyelenggaraan penghawa dingin. Kesemua inisiatif yang disediakan ini diberikan secara percuma kepada peserta.

Seterusnya isu kemiskinan haid di kalangan wanita. Terima kasih kepada Yang Berhormat Puteri Wangsa atas keprihatinan Yang Berhormat terhadap isu yang sebenarnya besar dalam negara kita. Kerajaan negeri Johor menyambut baik cadangan Yang Berhormat kerana isu kemiskinan haid ini membabitkan hak asasi kanak-kanak perempuan serta wanita. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri Johor melalui LPPKN atau Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara menyambut baik usaha kerajaan persekutuan dalam mengatasi isu kemiskinan haid seperti dalam pembentangan Bajet 2022 pada 29 Oktober 2021 oleh mantan Yang Berhormat Menteri Kewangan Malaysia. Beliau telah mengumumkan program pemberian kit kebersihan asas wanita atau pad sanitari kepada 130,000 remaja perempuan di Malaysia pada tahun 2022. Program pemberian kit asas wanita ini diharapkan dapat memberi manfaat kepada 10% daripada golongan ini

dalam menangani kemiskinan haid di Malaysia. Di samping itu, program ini juga bertujuan memperkasakan wanita dan remaja perempuan berkenaan menstruasi di samping menyebarkan pendidikan kesihatan reproduktif dan sosial kepada kumpulan sasaran remaja dalam komuniti bandar dan luar bandar. Program pemberian kit SERI, dengan izin, *Sosial Empowerment of Reproductive Health Initiatives* ini adalah melibatkan dua program utama.

Pertama, pemberian bekalan kit SERI secara berkala selama 12 bulan pada 130,000 orang remaja perempuan di 1,124 buah sekolah di seluruh Malaysia. Pembekalan kit ini akan diedarkan secara terus oleh pembekal kepada Pejabat Pendidikan Daerah untuk diedarkan kepada sekolah-sekolah terpilih. Di negeri Johor, program ini melibatkan 134 buah sekolah dengan jumlah penerima adalah seramai 15,000 pelajar perempuan. Pelaksanaan Program Pendidikan SERI oleh LPPKN Negeri Johor telah melibatkan 2,000 orang pelajar perempuan daripada 20 buah sekolah menengah dalam negeri Johor. Program ini dijalankan dengan bentuk ceramah dan aktiviti interaktif dalam kumpulan mengenai perkembangan dan kesihatan reproduktif remaja yang positif serta aspek pengurusan kebersihan haid.

Sidang Dewan yang dimulakan, saya kongsi, selain daripada pemberian kepada wanita pakai buang, LPPKN juga turut mengorak langkah dalam mendepani cabaran kemiskinan haid ini dengan mengambil inisiatif melaksanakan Program Pemberian kit SERI Tuala wanita Guna Semula kepada semua remaja perempuan di kalangan B40 seluruh Malaysia yang memenuhi kriteria yang ditetapkan. Sehingga November 2022, seramai 28,000 pelajar perempuan di seluruh negeri Johor telah menerima manfaat dari program pemberian kit SERI.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kadar bantuan JKM. Terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat Panti dan Yang Berhormat Kemelah yang telah menunjukkan keprihatinan terhadap perubahan kos sara hidup penerima bantuan. Sememangnya kita memahami dan sentiasa memikirkan kaedah-kaedah terbaik bagi memastikan nasib mereka terbela apatah lagi keadaan pada masa sekarang dalam kos sara hidup yang semakin meningkat. Kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Johor prihatin dengan senario ekonomi pada hari ini yang berada dalam keadaan mencabar dan tidak menentu. Justeru, JKM komited dalam menyediakan dan memberikan perkhidmatan yang terbaik kepada semua kumpulan sasaran yang memerlukan. Sebagai kerajaan negeri yang prihatin pada tahun 2021, kadar bantuan am telah dinaikkan daripada RM200.00 sebulan kepada RM300.00 sebulan. Selain dari kadar kenaikan kadar bantuan am, kadar semula berkaitan kadar bantuan kewangan persekutuan juga telah dilaksanakan pada 1 Januari 2021. Kadar bantuan kewangan bulanan JKM telah dinaikkan mengikut Surat Pekeliling Ketua Pengarah Kebajikan Masyarakat Bilangan 10 Tahun 2020. Kenaikan kadar baru bantuan kewangan persekutuan bagi bantuan kanak-kanak, bantuan orang tua, elaun pekerja cacat, bantuan OKU tidak berupaya bekerja dan bantuan penjagaan OKU, pesakit kronik terlantar adalah seperti berikut:

Elaun pekerja cacat kini dikenali sebagai elaun pekerja OKU daripada RM400.00 sebulan kepada RM450.00 sebulan dengan had kelayakan pendapatan RM1,500.00 sebulan berbanding sebelum ini RM1,200.00 sebulan. Bantuan Kanak-kanak, bantuan maksima dinaikkan daripada RM450.00 sebulan kepada RM1,000.00 sebulan bergantung kepada jumlah kanak-kanak di bawah usia 18 tahun ke bawah ditetapkan RM200.00 sebulan manakala 6 hingga 18 tahun ditetapkan RM150.00 sebulan. Bantuan Orang Tua kini dikenali sebagai Bantuan Warga Emas dinaikkan daripada RM350.00 kepada RM500.00 sebulan. Bantuan OKU Tidak Berupaya Bekerja dinaikkan dari RM250.00 sebulan kepada RM300.00. Bantuan Penjagaan OKU Terlantar Pesakit Kronik Terlantar dinaikkan daripada RM350.00 kepada RM500.00 sebulan.

Jabatan Kebajikan Masyarakat turut mengkaji dan menyelaras kembali penggunaan Pendapatan Garis Kemiskinan, PGK iaitu kenaikan daripada RM960.00 kepada RM1,169.00

untuk pendapatan isi rumah manakala pendapatan per kapita telah dinaikkan daripada RM224.00 kepada RM310.00. Kadar kenaikan ini dilaksanakan berkuat kuasa pada 1 Januari 2022 menerusi edaran Pekeliling Ketua Pengarah Kebajikan Masyarakat Bil. 11 Tahun 2021. Penggunaan Pendapatan Garis Kemiskinan Makanan 2019 sebagai syarat pemohon Bantuan Kewangan Persekutuan Jabatan Kebajikan Masyarakat. Kenaikan ini adalah bagi tujuan membantu kumpulan sasaran yang berkecukupan menerima bantuan mengikut skim yang bersesuaian.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Karnival OKU Negeri Johor, kerajaan negeri Johor menyambut baik cadangan Yang Berhormat Puteri Wangsa agar kerajaan negeri menganjurkan sebuah karnival khas untuk kumpulan OKU dan kanak-kanak istimewa bukan sahaja OKU fizikal tetapi juga keenam-enam kategori OKU yang diiktiraf di negara kita. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, kerajaan negeri Johor melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim sentiasa berusaha menyantuni pelbagai golongan rentan termasuk golongan OKU agar mereka tidak tercicir dan mendapat tempat terutama dalam menerima manfaat agenda pembangunan kerajaan melalui inisiatif-inisiatif yang disediakan. Kerajaan juga amat menghargai idea-idea dan cadangan untuk membantu memperkasakan golongan OKU. Bagi membantu golongan OKU dan juga keluarga mereka, negeri Johor melalui YPKDT telah melaksanakan pelbagai program antaranya Program Jejak Mari Golongan Sasar OKU pada tahun 2019. Antara pengisian yang telah dilaksanakan dalam program ialah Jualan Bazar Suri OKU.

Selain itu, turut diadakan ceramah berkenaan Pembangunan OKU dan sesi *town hall* disertai agensi-agensi kerajaan berkaitan seperti Jabatan Kebajikan Masyarakat, YPKDT, Jabatan Pembangunan Wanita dan Lembaga Pembangunan Penduduk dan Keluarga Negara. Selain itu, pepadanan pekerjaan OKU bersama beberapa majikan turut dilaksanakan sepanjang program ini berlangsung. Penyertaan sangat memberangsangkan daripada pelbagai OKU di seluruh negeri Johor bagi memastikan OKU yang tidak berjaya ditempatkan di pasaran kerja, mereka tidak diketepikan dalam mencari peluang sumber pendapatan. Seiring dengan kurangnya institusi kerajaan mahupun swasta menawarkan latihan dan sebagainya. Adalah wajar YPKDT sebagai agensi pelaksana di peringkat negeri untuk menyediakan latihan dan latihan kemahiran yang difikirkan bersesuaian mengikut kategori keupayaan bagi memenuhi keperluan khas setiap OKU mendapatkan ilmu dan kemahiran tanpa halangan yang membataskan mereka.

Justeru sebagaimana pengumuman Belanjawan 2023 Johor yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor kerajaan mengambil serius dalam membela Orang Kurang Upaya antaranya adalah peruntukan *Disability Empowerment Enhancement Program* dengan izin dengan peruntukan sebanyak RM300,000.00 kepada OKU dalam pelbagai sektor. Di dalam program ini terdapat tiga inisiatif yang telah dicadangkan. *Employer Job Coaching Assistance Skills Training*, Kursus Intensif Bahasa Isyarat Malaysia, *Disabled Skills And Career Course*, dengan izin. Walau bagaimanapun, satu inisiatif di dalam program ini dicadangkan untuk dibawa ke tahun 2024 iaitu *Johor Of Person With Disabilities Open Day* yang mana program ini merupakan karnival OKU yang akan menyediakan pelbagai pengisian antaranya program kesedaran OKU di mana program ini memberi pendedahan kepada keluarga dan masyarakat berkaitan OKU dari pelbagai aspek. Selain itu, program simulasi OKU yang mendedahkan kepada masyarakat agar merasai kekangan yang dihadapi OKU dengan menggunakan kerusi roda, simulasi cacat penglihatan dan sebagainya agar masyarakat dapat merasai dan menyelami kekurangan yang dihadapi oleh OKU. Di samping itu, pameran kerjaya serta penglibatan majikan yang mampu memberikan peluang pekerjaan kepada OKU juga akan disediakan. Penglibatan pusat-pusat latihan, kemahiran dalam membantu dan memberikan latihan kemahiran kepada OKU juga dilibatkan. *Sharing session* bersama individu OKU berjaya juga disediakan dalam pengisian program tersebut. *Open Day* atau karnival ini akan melibatkan pelbagai agensi atau jabatan kerajaan mahupun swasta, NGO dan masyarakat secara keseluruhannya. Justeru, kerajaan amat mengalu-alukan pendapat, pandangan atau buah fikiran dalam bersama-sama

berusaha memastikan golongan OKU ini tidak ketinggalan atau dipinggirkan malah terus diperkasakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, akhirnya inilah sahaja yang dapat saya sampaikan untuk sesi penggulangan kali ini. Terima kasih saya ucapkan sekali lagi kepada semua Ahli Dewan Yang Berhormat yang telah melibatkan, memberikan pandangan idea dan cadangan melibatkan jabatan di bawah portfolio Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat. Selain daripada itu, saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Datuk Onn Hafiz di atas peruntukan bagi segala inisiatif portfolio Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat yang berada dalam Teras Tiga iaitu Jaringan Keselamatan Sosial yang telah dibentangkan pada belanjawan yang lepas. Walau bagaimanapun Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya terdapat persoalan berbangkit yang belum dijawab, saya mohon pihak Yang Berhormat, boleh terus berhubung pejabat saya dan untuk saya dapatkan jawapan secara bertulis. Di kesempatan ini, saya ucapkan berbilang terima kasih kepada semua ketua jabatan, kakitangan jabatan dan kakitangan pejabat di bawah portfolio saya yang sentiasa bertungkus lumus dan bersiap sedia dengan segala tugas yang dipertanggungjawabkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebelum saya mengakhiri penggulangan, izinkan saya mendengarkan serangkap pantun dalam Dewan yang mulia ini. Bangsa Johor berbudi pekerti, berbilang kaum kekal makmur, marilah kita menabur bakti demi kemajuan negeri Johor. Sekian, Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.(Dewan bertepuk).

YB Timbalan Speaker : Terima kasih Yang Berhormat Serom, Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat. Ahli-Ahli Yang Berhormat, kita akan teruskan perbahasan penggulangan kita ini. Kepada mereka yang untuk berehat boleh keluar secara bergilir. Dengan itu saya persilakan Yang Berhormat Tenggaroh, Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan Alam Sekitar, Warisan dan Budaya.

Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Salam sejahtera dan Salam Maju Johor. Pertama-tamanya saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih di atas peluang yang diberikan kepada saya untuk mengambil bahagian dalam sesi penggulangan perbahasan di Mesyuarat Kedua Belanjawan 2023, Penggal Persidangan Keempat Dewan Negeri Johor Yang Ke-15 di dalam Dewan yang mulia pada petang ini.

Terlebih dahulu izinkan saya untuk merafak sembah ucapan setinggi-tinggi terima kasih dan selamat ke atas Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang Dipertuan Bagi Negeri dan Jajahan Takluk Negeri Johor Darul Ta'zim sempena ulang tahun keputeraan pada 22 November 2022 yang lalu. Patik turut merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor atas pencapaian cemerlang Kelab Bola Sepak JDT sejak bermulanya transformasi pasukan bola sepak negeri hingga kini. Saya turut berasa bangga dengan kejayaan lain yang diraih dalam acara sukan negeri Johor seperti muncul johan keseluruhan Sukan Malaysia, SUKMA 2022. Kecemerlangan Pasukan Bola Jaring *Johor Jewels* serta Pasukan Sepak Takraw *Johor Tigris*. Sesungguhnya kesemua kejayaan yang diraih ini telah mengharumkan nama Johor. Semua itu saya merakamkan ucapan tahniah dan syabas setiap kecemerlangan dalam bidang sukan dengan harapan ia akan berterusan pada tahun mendatang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin menzahirkan penghargaan dan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar atas pembentangan Belanjawan 2023 yang bertemakan "Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat", pada hari Khamis yang lalu. Belanjawan yang selari dengan agenda Maju Johor iaitu impian melihat negeri Johor sebagai negeri maju menjelang tahun 2030 yang menampilkan 6 teras disertakan dengan dokongan strategi dan inisiatif yang kompak ini, begitu inklusif dan holistik bertepatan

dengan ikhtiar ke arah kestabilan dan kemakmuran. Maka besarlah harapan untuk melihat segala strategi dan inisiatif pada setiap teras dapat direalisasikan dan dijayakan pada tahun hadapan sekali gus rakyat negeri Johor bukan sahaja meraih malah menikmati setiap manfaat daripada segala apa yang telah disediakan untuk mereka. Tahniah sekali lagi saya ucapkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, menerusi Persidangan ini saya telah melihat di dalam Dewan yang mulia pelbagai maklum balas yang diberikan sama ada dalam bentuk soalan, cadangan, sokongan mahu pun teguran yang dilontarkan oleh pihak di sebelah sana mahupun rakan-rakan saya di pihak sini telah saya ambil maklum. Selain itu saya juga telah memperhalusi soalan-soalan yang diajukan oleh Ahli-Ahli Dewan. Saya dapati banyak isu-isu yang, isu-isu banjir yang dan juga yang berkait rapat dengan isu pelancongan yang menjadi antara topik utama dalam perbahasan Ahli-Ahli Yang Berhormat. Setiap maklum balas yang diberikan kepada saya, saya akan menerima dengan berlapang dada dan sukacita saya untuk menjawab soalan-soalan tersebut pada petang ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pertamanya saya akan menyentuh isu perbahasan di bawah Teras 2, Kemajuan Ekonomi Strategi 3 iaitu Memperkasa Industri Pelancongan. Yang Berhormat Endau, Tenang dan Gambir semasa perbahasan ada menyentuh berkenaan kebimbangan dan hasrat supaya peruntukan Belanjawan Johor 2023 berkaitan pelancongan disalurkan di kawasan Ahli-Ahli Yang Berhormat. Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, penyediaan peruntukan belanjawan tahun ini berdasarkan permohonan dan perbincangan dengan agensi-agensi berkaitan. Kemudian peruntukan belanjawan ini akan diperincikan mengikut keutamaan dan keperluan serta sumber kewangan kerajaan negeri. Peruntukan belanjawan yang telah diluluskan pula akan dipantau prestasi pelaksanaan secara berkala bagi memastikan ia dapat dilaksanakan mengikut perancangan yang telah ditetapkan. Saya hanya akan membuat penyelarasan semula peruntukan belanjawan ini sekiranya ada keperluan atau terdapat mana-mana projek atau pun program yang telah dirancang tapi tidak dapat dilaksanakan pada tahun berkenaan. Saya juga ingin menyarankan kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini supaya dapat mengadakan perbincangan dengan agensi-agensi berkaitan sekiranya mempunyai cadangan berkaitan permohonan peruntukan pembangunan pelancongan di kawasan Yang Berhormat.

Yang Berhormat Bukit Kepong ada membangkitkan perancangan kerajaan negeri dalam penganjuran acara-acara pelancongan di negeri Johor pada tahun 2023. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri melalui Tourism Johor kini di dalam proses menyiapkan dan mencetak takwim acara pelancongan negeri Johor 2023. Acara-acara pelancongan tahun 2023 akan dipromosikan secara berterusan di sepanjang tahun 2023 bermula seawal Januari 2023. Antara acara-acara yang dikenal pasti ialah *Majestic Johor Festival*, Festival Layang-Layang Antarabangsa Pasir Gudang, Tunku Laksamana *Charity Golf*, *Ironmen Le'Tape*, *Desaru International Bike Way*, Nusantara Festival dan Makan Festival. Selain itu Bukit Kepong turut menyatakan daerah Muar sebagai salah satu destinasi kunjungan pelancongan. Untuk makluman Yang Berhormat, di daerah Muar mempunyai Hutan Taman Negeri Paya Gambut di mana tempat ini merupakan satu-satunya hutan paya gambut di negeri ini dan memiliki potensi untuk dibangunkan sebagai tarikan ekopelancongan. Pembangunan Hutan Simpan Air Hitam Utara sebagai Hutan Taman Negeri Paya Gambut yang memperkasakan konservasi alam sekitar, ekopelancongan dan penglibatan komuniti setempat adalah merupakan satu potensi hutan simpan ini diangkat sebagai destinasi pelancongan alam semula jadi. Dan penyelidik biodiversiti untuk utama di daerah Muar dan negeri Johor. Kerajaan negeri melalui Jabatan Perhutanan Negeri Johor telah menyediakan infra asas seperti jalan masuk, dewan terbuka, *amphitheater*, gazebo, jeti dan kemudahan tandas bagi tujuan kemudahan pengunjung dan pelawat. Perancangan dan pembangunan jangka panjang secara teliti bagi taman-taman negeri ini telah diterjemahkan melalui Pelan Induk Pembangunan Taman Negeri Air Hitam Utara yang disediakan melalui kerjasama Universiti Putra Malaysia tahun 2022 hingga 2024. Kekuatan rangkaian penglibatan komuniti

setempat dalam proses pembangunan dan pengurusan hutan ini juga merupakan pemangkin kepada ekopelancongan yang berteraskan alam sekitar dan perkembangan limpahan ekonomi setempat.

Yang Berhormat Panti memohon supaya dinaik taraf infra pelancongan di Gunung Muntahak dan Gunung Panti. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri melalui Jabatan Perhutanan Negeri Johor telah mengambil kira pembangunan dan naik taraf infra pelancongan di Gunung Muntahak dan Gunung Panti yang terletak di dalam kawasan pengurusan khas Hutan Simpan Panti yang dikenali sebagai *Panti Conservation Area*. Pada tahun 2023 sejumlah RM300,000.00 telah diluluskan oleh kerajaan negeri di bawah Belanjawan Negeri Johor bagi tujuan penaik taraf kemudahan infra di kawasan *Panti Conservation Area*. Perancangan dan pembangunan kawasan *Panti Conservation Area* ini telah di dokumentasi dalam Pelan Induk Pembangunan *Panti Conservation Area* yang telah disediakan dengan kerjasama Universiti Teknologi Malaysia pada tahun 2020. Dengan adanya perancangan jangka panjang ini adalah diharapkan agar *Panti Conservation Area* akan menjadi ikon ekopelancongan yang strategik bagi daerah Kota Tinggi dan negeri Johor.

Seterusnya, bagi menjawab persoalan Yang Berhormat Kukup mengenai keadaan terkini status Pulau Kukup setelah sekian lama tutup dan bilakah perancangan akan dibuka?

Untuk makluman Yang Berhormat Kukup, status Taman Negara Johor, Pulau Kukup adalah ditutup kepada pelancong bagi memberi laluan kepada kerja-kerja penyelenggaraan di sekitar kawasan Pulau Kukup. Penutupan ini disebabkan oleh kerosakan yang agak kritikal dan tidak dapat, tidak selamat digunakan oleh pelancong yang melibatkan 11 komponen iaitu papan lantai laluan pejalan kaki, *boardwalk* dengan izin, sepanjang 750 meter, papan lantai di empat pelantar iaitu pelantar terapung, pelantar berongan, pelantar *pavilion* dan pelantar pokok besar, papan lantai di jambatan masuk, papan lantai di jambatan keluar, papan lantai di sekitar *signage* Pulau Kukup, papan lantai di *spiderman groove*, papan lantai di *interactive mark play* dan papan lantai Jeti Sungai Ulap. Kerja-kerja penyelenggaraan ini dilaksanakan oleh pihak kontraktor yang dilantik dan di bawah seliaan Pihak Berkuasa Wilayah Pembangunan Iskandar (IRDA) bermula 1 September 2022 dan dijangka siap sepenuhnya pada 30 April 2023. Bagi penyelesaian jangka masa pendek, Perbadanan Taman Negara Johor mencadang untuk mendapat pandang teknikal daripada pihak Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri Johor bagi cadangan reka bentuk jeti sementara berserta kos pembinaan jeti tersebut.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Tenang menanyakan apakah perancangan negeri Johor dalam mempromosi tempat-tempat pelancongan di Labis seperti Kayu Hanyut, permainan gasing tradisonal serta ternakan kancil dan kijang, *Cabin Hills Eco Resort* dan *Sunrise Farm*. Untuk makluman pada tahun 2023, kerajaan negeri melalui Tourism Johor serta agenda-agensi berkaitan akan meneruskan dan memperhebatkan serta mempelbagaikan lagi kempen promosi pelancongan negeri Johor. Ini termasuklah di kawasan YB Tenang. Antara perancangan kerajaan negeri pada tahun 2023 adalah memperhebatkan kempen promosi melalui di dalam pameran pelancongan dalam mahupun di luar negara. Mempergiatkan kempen melalui media sosial, media Tourism Johor dan media massa, memperkasakan aplikasi GTI, memperbanyakkan penganjuran acara atau program pelancongan, memperbanyakkan program *farm trip* dan menerbitkan risalah pelancongan daerah.

Yang Berhormat Penggaram menyarankan kerajaan negeri memandangkan *ecotourism* di mana rakyat telah berminat untuk berkunjung ke tempat-tempat yang mempunyai keindahan alam semula jadi. Tidak dinafikan bahawa pelancongan alam semula jadi atau *ecotourism* dengan izin, kini menjadi salah satu tarikan pelancongan di kalangan pelancong domestik termasuk bangsa di Johor.

Saya menyambut baik cadangan Yang Berhormat Penggaram agar mewujudkan pas bermusim sebagai salah satu langkah bagi memudahkan proses pendaftaran dan menggalakkan lebih ramai pelancong domestik datang ke destinasi pelancongan alam semula jadi yang terdapat di negeri ini. Walau bagaimanapun perkara ini perlu diperhalusi dan dibincangkan terlebih dahulu dengan agensi berkaitan bagi mendapatkan pandangan sebelum dilaksanakan.

Yang Berhormat Pulau Sebatang mencadangkan agar Sungai Pulau Sebatang ini sebagai satu kawasan pelancongan yang baharu dan masukkan juga hak kerang-kerangan Pulau Sebatang ini sebagai satu produk agropelancongan yang baharu untuk kerajaan negeri Johor. Semasa lawatan saya ke daerah Pontian, saya telah berkesempatan untuk melawat Sungai Pulau Sebatang dan saya dapati ia mempunyai potensi untuk dijadikan salah satu tarikan pelancongan alam semula jadi atau pelancongan pertanian di daerah Pontian kerana mempunyai keunikan yang tersendiri dan melibatkan aktiviti komuniti setempat. Kerajaan negeri melalui Tourism Johor akan memasukkan Sungai Pulau Sebatang ini di dalam senarai produk pelancongan negeri Johor. Malah Tourism Johor juga telah mula mempromosi kawasan ini di dalam media sosial Tourism Johor. Namun begitu beberapa perlu dibuat penambahbaikan antaranya ialah isu air pasang surut, kemudahan infrastruktur dan aspek keselamatan.

Yang Berhormat Penawar mencadangkan agar lebih banyak lagi penganjuran aktiviti sukan dan rekreasi bertaraf antarabangsa akan diadakan dan ia boleh menjadi salah satu daya tarikan untuk menarik kehadiran pelancong ke negeri Johor amnya dan Penawar khususnya. Sememangnya pelancongan sukan dilihat terus menjadi salah satu penyumbang di dalam mempromosi produk pelancongan negeri Johor serta menarik lebih ramai pelancong untuk datang ke negeri ini. Ini terbukti dengan penganjuran acara-acara kejohanan sukan bertaraf nasional atau antarabangsa. Menyedari perkara ini, maka kerajaan negeri melalui pelbagai agensi berkaitan akan meneruskan serta menggalakkan lebih ramai penganjur acara sukan sama ada di dalam atau di luar negara untuk memilih Johor sebagai lokasi penganjuran acara sukan mereka. Saya juga mengambil maklum dan menyambut baik saranan Yang Berhormat Penawar berkaitan penambahbaikan keindahan serta pencahayaan di kawasan tumpuan pelancong. Untuk makluman Yang Berhormat Penawar, Majlis Perbandaran Pengerang dalam penambahbaikan dan pencahayaan dengan penggunaan lampu jenis LED sepenuhnya. Majlis Perbandaran Pengerang juga komited dalam usaha untuk tiang-tiang *decorative* bagi menarik pelancong dengan menghiasi laluan-laluan utama khususnya kawasan pelancongan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selesai menjawab isu berkaitan sektor pelancongan. Kini saya beralih bagi menjawab isu perbahasan di bawah teras lima, Keselamatan, Kebersihan Dan Kelestarian Alam Sekitar. Strategi dua iaitu Pemeliharaan dan Pemuliharaan dan strategi tiga iaitu Memperkasa Johor Lestari. Yang Berhormat Speaker, Yang Berhormat Perling, Yang Berhormat Sungai Balang, Yang Berhormat Puteri Wangsa, Yang Berhormat Penggaram membangkitkan isu penyelesaian banjir yang berpunca daripada isu perubahan iklim, kebersihan dan juga mencadangkan pengurusan banjir secara menyeluruh dan perlu diberikan lebih keutamaan. Faktor perubahan iklim memberi kesan kepada corak banjir kilat, banjir pantai dan juga kemarau. Kerajaan negeri dengan kerjasama kerajaan persekutuan telah mengambil beberapa langkah proaktif sebagai persediaan untuk berhadapan dengan fenomena tersebut. Untuk banjir kilat pada tahun 2021, JPS telah menambah baik dokumen hidro logikal prosedur nombor satu bertajuk *Estimation Of Design Rainstorm In Peninsular Malaysia* dengan izin, dokumen ini adalah dokumen rujukan utama bagi pemaju-pemaju pembangunan tanah di dalam mereka bentuk sistem saliran bagi tujuan kelulusan kebenaran merancang. JPS juga menyiapkan pelan induk saliran mesra alam bagi kawasan Tebrau atau Plentong dan juga bagi kawasan Pengerang.

Pelan induk bagi kawasan Johor Bahru sedang di pohon di dalam *Rolling Plan* Ke-3 tahun 2023. Kesemua pelan induk ini akan menjadi rujukan utama Pihak Berkuasa Tempatan bagi

menaik taraf sistem saliran dalaman. Untuk kawasan pertanian Johor Barat di daerah Pontian, Batu Pahat dan Muar, kerajaan telah pun menyiapkan laporan akhir yang mana elemen perubahan iklim juga telah diambil kira dalam menyediakan cadangan-cadangan mitigasi banjir termasuk banjir termenung.

Bagi kenaikan aras laut Pelan Persisiran Pantai Bersepadu Bagi Johor Timur yang mengambil kira kenaikan aras laut telah pun disiapkan pada tahun 2021. Pelan Persisiran Pantai Bersepadu Bagi Johor Barat telah pun dilaksanakan pada tahun 2010, akan dimohon untuk dibuat kajian semula di dalam *Rolling Plan* Ke-3 bagi mengambil kira kesan kenaikan aras laut. Pelan-pelan ini akan menjadi rujukan kepada pemohon kebenaran merancang di kawasan persisiran pantai. Bagi meningkatkan keberkesanan Sistem Ramalan dan Amaran Banjir Negeri Johor, sejumlah RM19 juta telah diluluskan oleh kerajaan persekutuan. Projek yang sedang berjalan ini dan dijangka siap pada awal tahun 2024 akan menaik taraf 140 stesen hidrologi dan akan membina baharu sistem hidrologi di 100 lagi lokasi.

Bagi fenomena kemarau, JPS sedang melaksanakan *National Water Balance Study* bagi Sungai Muar, Kesang, Johor dan Sedili Besar bagi memastikan sumber air mencukupi di setiap lembaran tersebut. Selanjutnya, peruntukan inisiatif pembinaan projek bagi mengelakkan hakisan pantai akan diteruskan dengan permohonan di bawah *Rolling Plan* Ke-4 2024. Bagi memastikan kelancaran operasi ketika musim banjir yang dijangka akan berlaku pada hujung tahun ini, JPS akan sentiasa memberi kerjasama dalam menyediakan data hujan, aras air sungai bagi kegunaan semua agensi yang berkaitan sebagai persediaan bagi kemungkinan kejadian yang berlaku.

Jabatan juga akan sentiasa peka dengan memberi amaran kepada semua Jawatankuasa Bencana Peringkat Daerah jika berlaku kejadian hujan lebat dan air pasang besar yang boleh menyebabkan risiko banjir. Selain itu, pihak IRDA juga telah menghasilkan *Climate Risk Variability Assessment* melalui *Low Carbon Society Blueprint for Iskandar Malaysia 2030*. *Climate action plan* di dalam *Climate Risk Variability Assessment* ini mendapati terdapat tiga kesan bahaya utama terhadap fenomena perubahan iklim iaitu banjir, kenaikan paras air laut dan hakisan pantai. Oleh yang demikian bagi memastikan Johor khususnya kawasan Iskandar Malaysia bersedia menghadapi risiko banjir, bencana banjir sebanyak 6 cadangan pelan tindakan dikenal pasti sebagai mana berikut:-

1. Menggalak pelaksanaan konsep bandar span
2. Melaksanakan langkah-langkah kawalah berstruktur untuk kawasan berisiko tinggi.
3. Melaksanakan pusat ramalan dan amaran banjir di Johor.
4. Mengembangkan sistem tersediaan krisis untuk komuniti di setiap Pihak Berkuasa Tempatan.
5. Menggalakkan integrasi infrastruktur hijau dalam pembangunan bandar dan
6. Mengemas kini peta bahaya banjir untuk kawasan-kawasan berisiko tinggi.

Yang Berhormat Sungai Balang melahirkan keresahan penduduk berkenaan hakisan yang agak kritikal di pantai-pantai di kawasan Sungai Balang seperti di Pantai Parit Penyengat, Pantai Seri Menanti dan Pantai Tanjung Pekong. Yang Berhormat Datuk Speaker, kawasan pantai barat khususnya di kawasan benteng Pantai Seri Menanti, Muar mengalami masalah hakisan pantai sejak tahun 90-an sehingga sekarang. Ia telah menyebabkan berlakunya hakisan pantai dan menyebabkan kerosakan pada benteng yang dibina. Namun begitu pihak kerajaan telah mengambil langkah pembaikan dari semasa ke semasa dengan jumlah perbelanjaan melebihi RM10 juta. Bagi penambahbaikan benteng pantai dan benteng batu di kawasan tersebut. Bagi RMK-12 juga peruntukan sebanyak RM8 juta telah dipohon untuk pelaksanaan pada tahun 2023 yang akan datang.

Yang Berhormat Tangkak, ada membangkitkan status terkini projek menaik taraf Sungai Mati dan Sawah Ring yang telah di umum. Untuk makluman Yang Berhormat Tangkak, peruntukan yang dimaksudkan telah dilaksanakan melalui projek membina dan menaik taraf

infrastruktur pengairan dan saliran di Skim Pengairan Pulau Penarik dan Skim Saliran Serom daerah Ledang, Johor. Di bawah peruntukan daripada Kementerian Pertanian dan Industri Makanan. Projek ini terletak di Parlimen Ledang dan DUN Gambir. Kos projek adalah sebanyak RM8.74 juta, projek ini telah bermula daripada November 2019 dan dijangka siap pada 2023. Status fizikal projek adalah 90% siap, skop projek ini adalah melibatkan kerja-kerja menaik taraf tali air sebanyak 21 tali air di Skim Pengairan Sawah Ring dan 4 tali air di Skim Pengairan Pulau Penarik termasuk pembinaan sebuah rumah pam baharu di Skim Pengairan Pulau Penarik. Projek ini dijangka memberi manfaat kepada 727 orang petani di Sawah Ring dan 11 orang petani di Pulau Penarik dengan menyalirkan sumber air yang lebih konsisten bagi keperluan pengairan.

Yang Berhormat Datuk Speaker seterusnya menjawab persoalan Yang Berhormat Senggarang mengenai membaik pulih rumah pam air di Kampung Parit Hailam dan Kampung Sungai Ayam, pintu air Sungai Ayam telah dibaiki dan pam bergerak telah di tempat buat sementara waktu bagi langkah jangka pendek. Kerja menaik taraf pintu tersebut akan dilaksanakan di bawah Projek Saliran Mesra Alam Sungai Suluh Fasa 2, kerja menaik taraf pintu air Senggarang pula akan dilaksanakan bermula suku kedua tahun 2023.

Akhir sekali adalah berkaitan agenda rendah karbon. Pemanis membangkitkan keseriusan kerajaan negeri untuk meneroka potensi pasaran karbon. Untuk maklumat Yang Berhormat Pemanis, pasaran karbon dilihat sebagai salah satu inisiatif yang diiktiraf di peringkat global bagi mengekang pelepasan gas rumah hijau yang lebih banyak. Oleh yang demikian kerajaan negeri melihat Johor berpotensi terlibat dalam perkara ini. Namun begitu, kajian yang mendalam haruslah dilaksanakan terlebih dahulu supaya ianya memberi impak yang maksimum terhadap kerajaan negeri dan rakyat amnya.

Selain itu, kerajaan negeri turut melihat keperluan bagi mengharmonikan inisiatif kerajaan persekutuan yang akan di jadual akan dilancarkan hujung tahun ini melalui *Instrument Voluntary Carbon Market*. Yang Berhormat Datuk Speaker, inilah sahaja yang dapat saya sampaikan bagi sesi penggulungan kali ini. Terima kasih saya ucapkan sekali lagi kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan dan cadangan yang melibatkan jabatan di bawah portfolio Pelancongan Alam Sekitar, Warisan dan Budaya.

Saya juga ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua ketua jabatan dan kakitangan jabatan di bawah portfolio saya yang sentiasa bertungkus lumus dan bersiap sedia dengan segala tugas yang dipertanggungjawabkan. Semoga segala yang tersimpul dapat diuraikan, yang keruh dijernihkan, yang kurang ditambahkan, akhirnya marilah kita rapatkan saf dalam erti kata yang sebenar. Berbeza pendapat di luar tetapi bersatu hati di dalam demi Johor yang kita sayangi. Sebelum saya akhiri ucapan saya izinkan saya menghadaikan serangkap pantun. Kepada YB yang ikhlas berbakti, memperhebat kesejahteraan Johor tugas diberi, marilah bersama bersatu hati, memastikan agenda Maju Johor sampai ke destinasi. Sekian, terima kasih. (Dewan bertepuk.).

YB Timbalan Speaker : Terima kasih YB Tenggaroh. Dijemput Yang Berhormat Bukit Permai, Pengerusi Jawatankuasa perumahan dan kerajaan tempatan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Salam Bangsa Johor dan salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, terlebih dahulu izinkan saya untuk merafak sembah ucapan setinggi-tinggi terima kasih dan ucapan selamat ke atas Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang Dipertuan Bagi Negeri Dan Jajahan Takluk Negeri Johor Darul Ta'zim, sempena ulang tahun keputeraan pada 22 November 2022 yang lalu, patik bersama sekalian warga Bukit Permai berdoa semoga Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor dan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Permaisuri Johor serta sekalian Kerabat Di Raja Johor dilanjutkan usia seterusnya berada dalam keadaan sihat wal afiat bagi menaungi patik-patik semua dan Bangsa Johor.

Patik turut merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Mejar Jeneral Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor atas pencapaian cemerlang dengan izin, *trio hat-trick* yang berjaya dirangkul oleh kelab bola sepak JDT. Kita sebagai rakyat Johor bukan sahaja bangga mempunyai Tunku Mahkota Johor yang bijaksana, berjiwa rakyat dan disayangi rakyat. Patik turut merakamkan setinggi-tinggi tahniah kepada Duli Yang Amat Mulia Mejar Jeneral Tunku Ismail Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Mahkota Johor yang telah dimasyhurkan sebagai Canselor UTHM yang baru. Manakala Yang Amat Mulia Tunku Idris Iskandar Al Haj Ibni Sultan Ibrahim, Tunku Temenggong Johor dan Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi Bin Rohani, Setiausaha Kerajaan Johor pula telah dilantik sebagai Pro Canselor UTHM yang baru. Semoga kepimpinan dan kewibawaan Tan Sri selaku ketua perkhidmatan awam negeri sewajarnya menjadi suri teladan kepada seluruh penjawat awam khususnya Pegawai Tadbir Negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin menzahirkan penghargaan dan ucapan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Datuk Menteri Besar atas pembentangan Bajet Johor 2023 yang bertemakan Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat pada hari Khamis yang lalu. Belanjawan yang selari dengan Agenda Maju Johor iaitu impian melihat Negeri Johor sebagai negeri maju dalam tahun 2030 yang menampilkan enam teras disertakan dengan dukungan strategi dan inisiatif yang inklusif dan holistik. Bertepatan dengan ikhtiar ke arah kestabilan dan kemakmuran. Maka, besarlah harapan untuk melihat segala strategi dan inisiatif yang di setiap teras dapat dijayakan pada tahun hadapan sekali gus rakyat negeri Johor bukan sahaja meraih malah menikmati setiap manfaat daripada segala apa yang telah disediakan untuk mereka. Tahniah sekali lagi saya ucapkan. Selamat datang kepada Puan Hajah Norani Zakaria bersama rombongan di atas sana.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Kerajaan Tempatan merupakan kerajaan ketiga selepas kerajaan pusat dan kerajaan negeri. Isu-isu di bawah bidang kuasa kerajaan tempatan merupakan isu yang begitu dekat dengan kehidupan rakyat. Saya bersama pasukan SUKKT yang diterajui oleh Encik Mohamad Farid bin Kassim serta tiga Datuk Bandar dan 13 Yang Dipertua juga barisan Ketua Whip dan Ahli Majlis komited untuk memastikan segala isu..

YB Timbalan Speaker : Yang Berhormat Bukit Permai kita beri laluan kepada seruan azan.

(Berhenti sebentar kerana memberi laluan laungan azan.)

YB Timbalan Speaker : Bukit Permai.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Saya bersama pasukan SUKKT yang diterajui oleh Encik Mohamad Farid bin Kassim serta 3 Datuk Bandar dan 13 orang Yang Dipertua juga barisan Ketua Whip dan Ahli Majlis komited untuk memastikan segala isu dapat ditangani secara maksimum. Bagi isu melibatkan perancangan bandar dan desa, saya sentiasa bersama Pengarah Plan Malaysia Negeri Johor, Tuan TPR Saidin bin Lateh untuk memastikan perancangan yang seimbang untuk rakyat Johor. Saya merakam jutaan terima kasih kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan isu berkaitan Kerajaan Tempatan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selaras dengan aspirasi Yang Berhormat Menteri Besar Johor di mana aspek kebersihan merupakan salah satu teras utama dalam memastikan pembangunan negeri Johor dipacu berlandaskan aspirasi yang komprehensif ini objektif Johor Bersih dilaksanakan untuk menjadikan negeri Johor sebagai sebuah negeri yang paling bersih di Malaysia dan memupuk budaya menjaga kebersihan di kalangan rakyat negeri Johor khususnya. Menyedari kepentingan usaha tersebut pemerkasaan aspek kebersihan telah dapat dijayakan melalui beberapa tindakan drastik dan bersasar merujuk kepada agenda kebersihan antaranya Majlis Pelancaran Johor Bersih Peringkat Negeri yang telah diadakan serentak di 16 PBT seluruh negeri Johor pada 2 Julai 2022.

Beberapa teras perkhidmatan diberi perhatian khusus bagi memastikan aspirasi ini terlaksana dengan konsisten. Antaranya ialah aspek kebersihan persekitaran, penyelenggaraan kemudahan awam dan landskap, penyelenggaraan infrastruktur, aktiviti *pruning* serta aspek kreativiti. Program Johor Bersih di 16 PBT yang melibatkan 384 zon Ahli Majlis telah diadakan serentak pada 22 Oktober 2022 dengan penglibatan 10,000 orang komuniti setempat. Program ini akan berterusan dan perlu menjadi agenda utama setiap PBT Negeri Johor bagi memastikan pelaksanaannya dijalankan sepanjang masa. Bersih itu indah, bersih itu anugerah.

Yang Berhormat Datuk Speaker, inisiatif *Johor Kulai Fast Lane* (KFL) telah dilaksanakan sepenuhnya pada Mei 2022 yang diterajui oleh Tuan Haji Natazha bin Hariss, Yang Dipertua Majlis Perbandaran Kulai. Objektif bagi pelaksanaan *Kulai Fast Lane* adalah sebagai panduan kepada agensi teknikal dalaman dan luaran, dengan izin *Principle Submitting Person* atau PSP dan pemaju turut serta dalam perancangan pemajuan industri yang ingin dilaksanakan secara pantas dan tangkas bermula daripada sebelum kelulusan pelan hingga bangunan siap di tapak, seterusnya kebenaran beroperasi dalam masa yang singkat melalui gabungan proses di peringkat kelulusan pelan, CCC dan lesen operasi.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Mesyuarat Jawatankuasa Perancang Negeri pada 25 Ogos 2022, melalui mesyuarat JPN 06/02/2022 telah bersetuju inisiatif *Kulai Fast Lane* (KFL) dipanjangkan ke semua PBT Negeri Johor untuk pemakaian bagi pemajuan industri atau pemajuan tertentu mengikut kesesuaian Pihak Berkuasa Tempatan yang akan dikenali sebagai *Johor Fast Lane*. Walau bagaimanapun, pelaksanaan *Johor Fast Lane* adalah berlandaskan kepada kriteria, pemilihan lokasi industri terancang dan tersusun yang sedia ada. Insya-Allah, 6 PBT Negeri Johor akan terlibat dalam inisiatif *Johor Fast Lane* ini pada tahun 2023. Dalam bahasa yang mudah, proses *documentation* permohonan pemajuan industri bermula daripada permohonan Kelulusan Kebenaran Merancang Pembinaan, sehingga ke kelulusan CCC dan Lesen Operasi, yang mengambil masa lebih 12 bulan dapat disingkatkan kepada 4 bulan sahaja. Telah termaktub sejak berzaman, Johor masyhur permata selatan, negeri damai makmur dan aman, mari bersama jaga keselamatan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam merealisasikan ke arah *The Greater Johor Bahru*, bagi menyelesaikan isu-isu keselamatan yang menjadi keutamaan di semua PBT. Bagi sektor pemerkasaan PBT berkaitan keselamatan yang diketuai oleh Yang Berhormat Dato' Asman Shah Bin Abd Rahman, Datuk Bandar Majlis Bandaraya Pasir Gudang. Selain daripada penambahan CCTV di kawasan lokasi tumpuan rakyat, pusat pelancongan dan pusat-pusat perniagaan, PBT juga telah mengadakan projek inisiatif kawasan *Blackspot* Johor Selamat yang merupakan projek untuk mengurangkan kadar kes jenayah. Johor Selamat telah dilancarkan pada 13 Ogos 2022 bertempat di Plaza Angsana Johor Bahru dengan kerjasama Polis DiRaja Malaysia.

Dalam ucapan Belanjawan 2023 oleh Yang Berhormat Menteri Besar Johor menyatakan inisiatif Pemasangan Kamera Litar Tertutup atau CCTV sebanyak RM5.25 juta telah diperuntukkan bagi projek pemasangan CCTV berteknologi AI di kawasan *hotspot* jenayah dan kawasan tumpuan pelancongan dengan anggaran pemasangan sebanyak 1,158 unit CCTV di dalam kawasan *The Greater Johor Bahru*.

Yang Berhormat Datuk Speaker, isu proses permohonan dan kelulusan lesen perniagaan di PBT Negeri Johor sering kali dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini. Lanjutan daripada itu, telah diwujudkan Sektor Pemerkasaan Lesen PBT Negeri Johor yang di ketuai oleh Puan Norliyati binti Md. Nor, Yang Dipertua Majlis Perbandaran Kluang. Objektif bagi sektor pemerkasaan ini adalah :

1. Bagi mempermudah proses permohonan lesen dan mengurangkan birokrasi serta penyeragaman proses permohonan dan pembaharuan lesen di setiap PBT dalam

negeri Johor.

2. Tempoh kelulusan permohonan lesen akan lebih singkat seterusnya perniagaan dapat beroperasi dengan kadar segera mengikut peruntukan undang-undang yang telah berkuat kuasa.

Selaras dengan objektif itu, Majlis Perbandaran Kulai telah menganjurkan Bengkel Penyelarasan Proses Permohonan Lesen PBT Negeri Johor pada 3 sehingga 5 Julai 2022 di Desaru melibatkan 16 PBT di Negeri Johor, Bahagian Perancang Ekonomi Negeri Johor atau BPEN, Majlis Kerajaan Tempatan dan Perbadanan Produktiviti Malaysia atau MPC Johor.

Seterusnya pada 9 November 2022, melalui ringkasan mesyuarat Bil. 1344/2022, Pihak Berkuasa Negeri atau PBN telah bersetuju dengan menambah baik proses permohonan lesen perniagaan di PBT Negeri Johor.

Pelaksanaan penambahbaikan proses permohonan lesen perniagaan ini diberi keutamaan kepada dua jenis lesen yang utama iaitu Lesen Penjaja dan Lesen Perniagaan Tidak Berisiko. Tempoh kelulusan bagi Lesen Penjaja Statik dan Lesen Perniagaan Tidak Berisiko hanya mengambil masa satu hari bekerja untuk kelulusan. Lesen penjaja sementara dan lesen penjaja bergerak seperti *food truck* kelulusan dalam 7 hari bekerja.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli-Ahli Yang Berhormat, sebagaimana isu yang telah dibangkitkan berkenaan *hotspot* banjir atau banjir kilat, Pihak Berkuasa Tempatan sentiasa memastikan infrastruktur seperti sistem saliran, kolam tadahan dan perangkap sampah diselenggarakan dengan baik. Bagi keseluruhan negeri Johor, terdapat 130 *hotspot* banjir yang dikenal pasti. Antaranya, di Majlis Bandaraya Johor Bahru sebanyak 36 kawasan *hotspot* banjir dan Majlis Bandaraya Pasir Gudang sebanyak 8 kawasan *hotspot* banjir. Manakala bagi Majlis Bandaraya Iskandar Puteri dan Majlis Perbandaran Kulai masing-masing sebanyak 6 kawasan *hotspot* banjir. Baki sebanyak 74 kawasan *hotspot* banjir adalah melibatkan lain-lain PBT.

Mesyuarat penyelarasan *hotspot* banjir telah dijalankan sebanyak tiga kali. Pertemuan yang dipengerusikan oleh Datuk Bandar Majlis Bandaraya Iskandar Puteri, Yang Berhormat Dato' Haji Mohd Haffiz bin Haji Ahmad bagi mengenal pasti isu dan punca masalah, cadangan penambahbaikan dan agihan peruntukan bagi pengurusan *hotspot* banjir dan banjir kilat di negeri Johor khususnya di kawasan PBT. Pelan Tindakan kawalan banjir bagi jangka pendek dan jangka panjang telah diwujudkan dan diselaraskan di 16 PBT berkenaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, *The Greater Johor Bahru* merupakan inisiatif kerajaan dalam mewujudkan kerjasama strategik antara Majlis Bandaraya Johor Bahru, Majlis Bandaraya Iskandar Puteri, Majlis Bandaraya Pasir Gudang dan Majlis Perbandaran Kulai yang menjadi teras kepada pembangunan negeri Johor amnya dan Johor Bahru khasnya. Inisiatif ini diketuai oleh Yang Berhormat Dato' Haji Mohd Noorazam bin Dato' Haji Osman, Datuk Bandar Majlis Bandaraya Johor Bahru. Majlis pelancaran dan menandatangani Deklarasi Persefahaman '*The Greater Johor Bahru*' dijadualkan akan diadakan bersama-sama pelancaran *Blueprint* Bandar Pintar Negeri Johor 2030 pada suku ketiga tahun 2023.

Yang Berhormat Datuk Speaker, memiliki sebuah kediaman menjadi impian setiap Bangsa Johor. Sebagai Kerajaan yang sentiasa mendengar denyut nadi dan suara rakyat, pastinya menyediakan rumah kepada golongan B40 dan M40 menjadi agenda utama kerajaan hari ini. Justeru, Kerajaan Negeri Johor melalui PKPJ yang dipimpin oleh YB Datin Paduka Dr. Suhailizan Suliman sentiasa cakna untuk menyediakan kemudahan perumahan yang mencukupi, berkualiti dan selesa serta mampu disewa atau dibeli bagi memenuhi keperluan dan permintaan tempat kediaman semua golongan rakyat terutamanya golongan berpendapatan rendah. Matlamatnya, tidak lain tidak bukan adalah untuk memperbaiki mutu

kehidupan rakyat di setiap pelosok negeri Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya merakamkan jutaan terima kepada YB Perling, Sungai Balang, Bukit Kepong, Panti, Tangkak, Bukit Nanning, Senggarang, Johor Bahru, Endau, Johor Jaya, Endau, Kemelah, Maharani, Kota Iskandar dan Sedili yang telah membahaskan isu perumahan di negeri Johor. Penghargaan ikhlas daripada saya kepada semua yang telah memberi cadangan dan pandangan, syor dan rujukan serta idea dan teguran. Hari ini saya akan menggulung isu-isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sejak minggu pertama saya sebagai EXCO Perumahan dan Kerajaan Tempatan, saya melihat ramai rakyat yang menunggu dan beratur untuk berurusan di pejabat Perumahan Johor. Bila disapa, mereka hadir untuk menghantar dokumen secara manual untuk memohon Rumah Mampu Milik Johor dan permohonan rumah PPR. Saya membayangkan jika mereka ini adalah ibu bapa kita, ahli keluarga kita, adik beradik kita yang datang daripada jauh, terpaksa menunggu berjam-jam hanya untuk menghantar dokumen permohonan.

Yang Berhormat Datuk Speaker dan Ahli Dewan yang dimulihkan sekali, rentetan daripada itu, saya dan pasukan PKPJ telah melihat semula sistem penyampaian perkhidmatan kita. Dari situlah bermulanya rejuvenasi keseluruhan sistem penyampaian perumahan di PKPJ. Oleh itu, dalam masa kurang dari 3 bulan saya dan pasukan telah melaksanakan satu perubahan yang drastik terutamanya berkaitan inisiatif penyampaian perkhidmatan atau dikenali sebagai *quick win* dalam menambah baik kaedah dan tatacara penyampaian perkhidmatan kepada rakyat khususnya Bangsa Johor. Hasil daripada itu, dulu, rakyat perlu beratur panjang di luar kaunter, sekarang tidak lagi. Dulu, rakyat dari segenap negeri dari Segamat, Tangkak, Mersing dan Kukup perlu datang ke Kota Iskandar untuk menghantar dokumen permohonan rumah secara manual, sekarang tidak lagi. Dulu, permohonan PPR, rakyat perlu sediakan 23 dokumen, sekarang tidak lagi, hanya 6 dokumen. Dulu, permohonan rumah mampu milik, rakyat perlu sediakan 17 dokumen seperti antaranya laporan-laporan CCRIS daripada Bank Negara, bukti penyata simpanan kewangan 10% daripada harga rumah yang dipohon, surat akuan kelayakan pinjaman daripada bank, semakan status pemilikan harta dan banyak lagi. Sekarang hanya tinggal 5 dokumen. Dulu, untuk menyediakan 23 dokumen untuk permohonan PPR atau 17 dokumen bagi RMMJ, pemohon perlu membelanjakan kos anggaran RM300.00 setiap permohonan, sekarang tidak lagi. Kerana semua urusan boleh dibuat di dalam talian dan minimum *zero cost* dan tidak ada kos permohonan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, sebagai contoh, kita menawarkan 117 rumah mampu milik di Batu Pahat. Dari jumlah tersebut, PKPJ telah menerima 8,000 permohonan. Selepas proses saringan, seramai 5,218 permohonan yang layak. Bayangkanlah sekiranya 8,000 orang ini datang ke PKPJ untuk menghantar dokumen permohonan dengan setiap orang secara purata perlu membelanjakan kos RM300.00, maka rakyat Johor perlu membelanjakan kos RM2.4 juta bagi setiap projek perumahan. Ini menjadi kos tersembunyi kepada rakyat atau *hidden cost*.

Yang Berhormat Datuk Speaker, di sepanjang tempoh perbahasan belanjawan kali ini juga, antara yang dibangkitkan oleh Ahli Dewan adalah berkaitan penawaran Rumah Mampu Milik Johor seperti yang diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri Besar dalam pembentangan belanjawan 1 Disember yang lalu. Menyasarkan pembinaan kira-kira 21,139 unit rumah untuk siap disempurnakan pada tahun 2026 iaitu dalam tempoh 5 tahun. Saya dan pasukan PKPJ sedar bahawa angka 21,139 unit ini adalah tidak mencukupi untuk 56 DUN dan 10 daerah di negeri Johor. Tetapi untuk sesebuah kawasan dibangunkan rumah mampu milik bukan hanya perlu melihat *demand* atau permintaan, tetapi juga perlu ada pemaju yang mempunyai perancangan pembangunan di sesebuah kawasan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dalam perbahasan sahabat saya YB Kota Iskandar, ada membangkitkan isu Rumah Makmur Johor. Untuk maklumat Yang Berhormat, isu Rumah Makmur Johor sedang diteliti oleh pihak Bahagian Perancang Ekonomi Johor iaitu BPEN bagi mencari *way out* dengan izin, yang bersesuaian. Insya-Allah perkara ini akan diberi keutamaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Senggarang dan Kemelah ada membangkitkan isu skim pembiayaan untuk rakyat memiliki rumah. Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada keprihatinan Yang Berhormat mengenai perkara ini. Saya tidak nafikan, inilah yang antara masalah utama yang menghantui rakyat yang ingin membeli rumah. Saya ingin berkongsi kisah benar seorang rakyat Johor bernama Zakiah, merupakan graduan lulusan Sarjana yang telah menerima Sijil Layak Memiliki Rumah. Tetapi hampir sahaja melepaskan sijil tersebut kerana gagal mendapat pinjaman bank. Bukan satu, tetapi empat bank telah menolak permohonan beliau. Inilah realitinya. Hasil semakan daripada pihak bank, adalah lebih mudah meluluskan kepada seorang individu yang memohon pinjaman RM420,000.00 berbanding dengan 10 orang yang memohon pinjaman bank dengan nilai RM42,000.00.

Yang Berhormat Datuk Speaker, dari kisah ini, kami sedar ekosistem perumahan Johor tidak boleh terhenti hanya dengan menyediakan dan menawarkan rumah semata-mata. Tetapi kerajaan perlu melihat kepada kemudahan pembiayaan kepada bakal pembeli seperti Zakiah. Oleh itu, sebuah platform yang dikenali sebagai *Johor Housing Centralize Financial Assistance* telah diwujudkan sebagai *one stop centre* bagi membantu mereka memperolehi pembiayaan dengan mudah. Ini akan melibatkan institusi kewangan, firma guaman, Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) serta para pemaju di bawah satu platform bersama bakal pembeli.

Bukan itu sahaja, pihak PKPJ juga telah menjalin kerjasama strategik bersama Syarikat Jaminan Kredit Perumahan (SJKP) serta Bank Simpanan Nasional, Bank Muamalat dan Bank Rakyat. Saya ingin mengambil kesempatan ini mengucapkan terima kasih kepada tiga bank ini kerana meletakkan kepentingan rakyat, kepentingan rakyat berbanding keuntungan. Berdasarkan rekod kami setakat hari ini, terdapat empat projek yang terlibat dengan kerjasama dengan SJKP dan tiga institusi kewangan ini. Hasilnya, sebanyak 85% telah berjaya mendapat kelulusan pinjaman bank dengan sekali permohonan dalam masa 7 hari.

Yang Berhormat Datuk Speaker, ada masa lagi? Dah tipis? Ok. Saya nak beri laluan kepada sahabat saya. Yang Berhormat Datuk Speaker, akhir kalam, di ruang dan kesempatan ini saya dengan rendah diri memohon ampun dan maaf bagi pihak Perbadanan Kemajuan Perumahan Johor, Setiausaha Kerajaan Tempatan, 16 PBT seluruh Johor dan Plan Malaysia kerana kepada Bangsa Johor sekiranya terdapat ketidaksempurnaan tugas dan perkhidmatan kami. Kami akan sentiasa berusaha memberi yang terbaik untuk Bangsa Johor. Saya juga sekali lagi merakamkan ucapan jutaan terima kasih kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat di sebelah sini dan di sebelah sana yang sentiasa peka terhadap isu perumahan dan kerajaan tempatan demi rakyat. Kita sebagai yang telah diamanahkan tidak ada sehari pun dalam hari kita ini, tidak memikirkan masalah dan kesusahan rakyat. Semoga kita sebagai Ahli Yang Berhormat, di depan menjadi teladan, di tengah membangun kekuatan, di sisi saling bergandingan, di belakang memberikan dukungan. Teguh, tenang, pandang, fikir, tadbir dan ambillah iktibar. Bertawaduk kepada Allah, disayangi, dipercayai, diyakini segenap rakyat atas segala usaha. Kepada Allah jua kita berserah, Allah berkati Johor, Allah pelihara Sultan. Sekian, wabillahi taufik wal hidayah, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Timbalan Speaker : Amin, amin, amin, terima kasih Yang Berhormat Bukit Permai. Dijemput Yang Berhormat Buloh Kasap, Pengerusi Jawatankuasa Pertanian Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar:

Bismillahirrahmanirrahim, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Speaker, saya sekali lagi bangun untuk membuat penggulangan bagi Jawatankuasa Pertanian Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar Negeri Johor. Pertamanya Yang Berhormat Datuk Speaker saya ingin merakamkan ucapan merafak sembah dan menjunjung setinggi kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Sultan Ibrahim Ibni Almarhum Sultan Iskandar, Sultan Yang DiPertuan bagi Negeri dan Jajahan Takluk Johor Darul Ta'zim sempena Ulang Tahun Keputeraan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada 22 November yang lalu. Daulat Tuanku. Saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor yang telah membentangkan Belanjawan Negeri Johor bagi tahun 2023 pada 1 Disember yang lalu dengan tema, "Maju Johor: Makmur Bersama Rakyat". Insya-Allah saya dan rakan-rakan akan bersama-sama Yang Amat Berhormat menggembleng seluruh tenaga dan berganding bahu bagi memakmurkan negeri Johor bagi mencapai hasrat Negeri Maju Menjelang 2030.

Yang Berhormat Datuk Speaker, awal bicara ini saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat yang menyentuh dan membangkitkan isu-isu berkaitan sektor pertanian dan pembangunan luar bandar negeri Johor termasuk juga cadangan-cadangan yang dilontarkan antaranya yang Berhormat Skudai, Benut, Sungai Balang, Panti, Bukit Kepong, Pemanis, Bukit Naning, Permas, Senggarang, Pasir Raja, Tenang, Endau Kemelah, Sedili, Gambir, Pulai Sebatang, Bukit Batu, Parit Raja, Penawar, Kempas, Mengkibol, Jementah, Layang-Layang dan Tiram. Dalam merencana pembangunan ke arah mencapai hasrat Negeri Maju Menjelang 2030, dasar-dasar serta pendekatan baharu dan segar diperlukan bagi pembangunan ekonomi yang mampan. Ini termasuklah dalam konteks jaminan Agenda Jaminan Bekalan Makanan yang sentiasa menjadi keutamaan dalam hala tuju pembangunan negeri Johor.

Berdasarkan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) 2021, pertumbuhan sektor pertanian adalah pada kadar 0.6% iaitu sumbangan sebanyak RM17 bilion, subsektor tanaman adalah penyumbang terbesar iaitu sebanyak 68.5% atau RM11.6 bilion, penyumbang kedua terbesar adalah subsektor ternakan iaitu sebanyak 25.5% atau RM4.33 bilion, dan ketiga adalah subsektor perikanan iaitu sebanyak 5.7% atau RM0.96 bilion.

Status negeri Johor sebagai pengeluar utama hasil pertanian negara bagi beberapa komoditi akan terus diperkukuhkan. Manakala bagi komoditi yang berpotensi dan bernilai tinggi akan dibangunkan. Sebagai pelengkap bagi seluruh perantaraan nilai bekalan makanan, komoditi-komoditi tersebut akan sentiasa ditambah baik atau dipertingkatkan dari segi *value added* atau nilai tambah produknya. Ia selari dengan hasrat Johor untuk berperanan sebagai *food basket* bagi Malaysia dan *food bank* kepada negara-negara serantau. Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor yang telah mengumumkan tujuh inisiatif di bawah strategi lima, teras kedua ekonomi bagi memperkasa industri makanan. Pada tahun 2023 kerajaan negeri akan memperuntukkan RM12.9 juta kepada tiga jabatan iaitu Jabatan Pertanian sebanyak RM10 juta, Jabatan Perkhidmatan Veterinar sebanyak RM2 juta dan Jabatan Perikanan sebanyak RM1 juta.

Untuk makluman Ahli Dewan, bagi merencanakan lagi pembangunan sektor pertanian di negeri Johor, peruntukan tersebut akan disokong juga oleh peruntukan-peruntukan daripada kerajaan persekutuan menerusi Kementerian Pertanian dan agensi-agensi berkaitan. Berdasarkan rekod tahun 2022, jumlah keseluruhan peruntukan pelbagai sumber sama ada daripada negeri atau persekutuan bagi pembangunan sektor pertanian di negeri Johor menerusi lapan jabatan dan agensi adalah berjumlah lebih kurang RM60 juta. Ianya adalah bagi pelaksanaan 149 program dan projek pembangunan dan telah memberi manfaat secara langsung kepada lebih 18,000 orang pengusaha dalam pelbagai subsektor.

Yang Berhormat Speaker, kolaborasi, bagi mengukuhkan produktiviti dan keterjaminan bekalan makanan kerajaan akan mengeratkan lagi kerjasama strategik antara pihak kerajaan menerusi agensi-agensi yang berkaitan dengan pihak pemain industri swasta dan Syarikat Berkaitan Kerajaan atau GLC.

Sebagaimana yang diutarakan oleh Yang Berhormat Benut mengenai memperhebatkan usaha secara *Public-private Partnerships* atau PPP atau kerjasama awam dan swasta dalam pembangunan sektor pertanian di Johor, ianya selari dengan pendekatan dalam Agenda Jaminan Bekalan Makanan Negeri Johor. Memang tidak dinafikan bahawa di Johor terdapat banyak syarikat-syarikat besar yang menjalankan sektor pertanian agro makanan. Persoalannya bagaimana pendekatan pihak kerajaan untuk meningkatkan lagi penglibatan dan kebersamaan *big player* ini membangunkan sektor pertanian di Johor. Ia juga telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Layang-layang menerusi program yang dinamakan Kolaborasi atau Mentor-Mentee.

Sehubungan itu, melalui Jabatan Pertanian Negeri Johor, Program Kolaborasi ini, iaitu usaha sama antara syarikat peneraju dan pengusaha kecil atau sederhana merupakan salah satu contoh pendekatan *Public-Private Partnership* atau PPP tadi yang diketengahkan oleh kerajaan negeri bagi memperkasa sektor pertanian di negeri Johor, termasuk syarikat-syarikat peneraju dan pengusaha di kawasan Simpang Renggam dan Kluang.

Program ini merupakan satu platform bagi membina jaringan kerjasama untuk meningkatkan daya saing hasil pertanian tempatan dengan pendekatan *win-win situation* dari segi jaminan harga, jaminan bekalan dan jaminan pemasaran, jaminan berkualiti produk, serta perkongsian kepakaran dan pengalaman. Untuk rekod, pada tahun 2022, program ini telah memberikan manfaat kepada 81 pengusaha dan insya-Allah, kerajaan negeri akan terus memperhebatkan program ini pada tahun hadapan.

Selain itu pada tahun hadapan, menerusi *Public-private Partnerships* ini antara Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) Negeri Johor dengan sebuah syarikat iaitu All Cosmos Industrial Sdn. Bhd., yang mana syarikat ini telah bersetuju untuk memperuntukkan RM500,000.00 bagi pelaksanaan Program Kolaborasi atau Mentor Mentee dengan pengusaha-pengusaha pertanian tempatan. Kebaikan menerusi pendekatan ini juga adalah pihak syarikat peneraju dapat berkongsi kebitaraan masing-masing kepada pengusaha kecil dan sederhana di bawahnya. Dengan *contract farming* yang wujud, pengusaha dapat memperluaskan ruang pemasaran mengikut kapasiti syarikat peneraju yang sememangnya terbuka luas. Bagi menyokong program ini, kerajaan telah memperuntukkan sejumlah RM600,000.00 yang akan memberi manfaat kepada syarikat peneraju dan pengusaha kecil dan sederhana untuk tahun 2023.

Simpang Renggam dan Kluang berpotensi sebagai Hab Pertanian seperti yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Benut dan Layang-Layang. Untuk rekod, daerah Kluang menghasilkan 1.06 juta liter susu atau 15.4% pengeluaran susu dalam negeri Johor pada tahun 2021. Dari segi ternakan ruminan, Kluang menyumbang lebih 15% atau 25,285 ekor pengeluaran daripada keseluruhan negeri Johor. Dari segi sumbangan pengeluaran ayam pedaging, Kluang menghasilkan 16.7% atau 65,237.32 metrik tan dan menyumbang 14.5% atau 329 juta biji telur setahun. Selain itu, daerah Kluang juga menempatkan beberapa pusat latihan institut pertanian seperti Institut Veterinar Malaysia dan fasiliti Projek Pertanian Moden, Kluang yang memberi kelebihan kepada daerah tersebut sebagai pengeluar utama bekalan makanan dalam negeri ini. Insya-Allah, dari semasa ke semasa, segala potensi dan kelebihan ini akan terus diperkasa dan diperhebatkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Sungai Balang, Bukit Naning dan Parit Raja atas perhatiannya dalam usaha untuk membangunkan *Industri Asas Tani* atau IAT. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri sememangnya memberikan perhatian dan tumpuan sepenuhnya dalam

usaha menaikkan sektor *Industri Asas Tani* di negeri Johor. Tidak hanya menumpukan kepada golongan petani, penternak dan nelayan, kerajaan negeri menerusi pelbagai agensi seperti Jabatan Pertanian, Jabatan Perikanan, Jabatan Perkhidmatan Veterinar dan sebagainya turut memainkan peranan di dalam memperkasakan usahawan pemprosesan makanan atau usahawan *Industri Asas Tani* (IAT). Sebagai contoh, setiap tahun kerajaan negeri akan menyalurkan peruntukan kepada Jabatan Pertanian Negeri Johor untuk membantu meningkatkan pengeluaran dan pendapatan usahawan IAT. Pada tahun 2022, Jabatan Pertanian Negeri Johor memperuntukkan sejumlah RM4,965,310.00 yang telah memberi manfaat kepada 180 orang usahawan IAT. Antara insentif atau program yang dijalankan adalah pembinaan dan menaik taraf bengkel pemprosesan makanan, perolehan mesin, perkakasan dan peralatan IAT, perolehan teknologi termasuk sistem IOT, penambahbaikan pembungkusan produk, *research & development* (R & D) dan seminar, latihan dan kursus IAT.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Pemanis dan Mengkibol juga telah menyarankan tentang penggunaan teknologi dan pemodenan dalam sektor pertanian. Bagi mendepani Revolusi Industri 4.0, pihak kerajaan turut tidak ketinggalan menyediakan kerangka dan strategi kepada para petani untuk bersiap sedia menghadapi perubahan teknologi. Melalui transformasi pembangunan pertanian, modenisasi bidang pertanian dirangka bagi menjamin bekalan makanan dan bahan mentah serta menjana pendapatan lebih tinggi dalam kalangan usahawan tani dan pekebun kecil. Pertanian moden dan bernilai tinggi telah dikenal pasti sebagai aktiviti pertumbuhan ekonomi utama pembangunan sektor pertanian. Pengenalan teknologi dan inovasi seperti penggunaan mekanisasi dan automasi dalam pengurusan ladang, penggunaan teknologi maklumat IOT, *drone* dan aktiviti pertanian serta pembangunan R&D dapat membantu bagi meningkatkan pengeluaran hasil tani. Ianya akan membantu petani, penternak, nelayan dan usahawan tani di sepanjang rantai nilai agro makanan sekali gus mengurangkan penggunaan tenaga buruh, mengurangkan beban kerja, menjimatkan masa dan yang paling penting adalah meningkatkan produktiviti.

Selain itu, bagi memperhebatkan penglibatan belia dalam sektor pertanian, kita perlu mengubah mentaliti daripada konsep pertanian tradisional kepada pertanian moden. Jabatan turut menyalurkan bantuan promosi dan latihan untuk menggalakkan mereka mengamalkan teknologi terkini bagi meningkatkan pengeluaran dan seterusnya pendapatan mereka. Banyak insentif-insentif baharu yang diketengahkan bagi tujuan pemilikan mekanisasi serta pengurusan projek yang lebih cekap dan melahirkan pertanian moden ini. Antara teknologi yang diketengahkan pada masa kini adalah penggunaan *drone* bagi tujuan pemantauan projek serta penggunaan *drone* bagi kerja tujuan semburan *input* baja dan racun. Di Johor, ianya sedang diperluaskan terhadap pelbagai aktiviti pengeluaran tanaman terutamanya tanaman nanas dan sawah padi. Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) Negeri Johor pada tahun 2022 juga telah memberikan bantuan *drone* kepada 4 usahawan pertanian secara *matching grant*. Selain daripada itu, penggunaan mekanisasi juga amat digalakkan bagi mengurangkan kebergantungan terhadap tenaga buruh asing, selain pengurusan projek yang lebih produktif. Sebagai contoh pada tahun ini, kerajaan negeri telah menyampaikan 42 unit traktor di bawah peruntukan pemilikan mekanisasi kepada petani yang terpilih. Pada tahun 2023, kerajaan negeri merancang untuk memperuntukkan RM900,000.00 bagi memperkasakan inisiatif ini.

Yang Berhormat Bukit Kepong, Tenang, dan Mengkibol juga telah membangkitkan cadangan tentang penggunaan tanah milik kerajaan yang belum dibangunkan untuk pelaksanaan aktiviti pertanian agro makanan. Umumnya, kerajaan amat menggalakkan cadangan ini dan ianya selaras dengan penekanan kerajaan bagi mengoptimumkan sumber tanah bagi tujuan pertanian agro makanan. Bagi tujuan tersebut, pemohon yang telah mengenal pasti tanah yang dicadangkan, boleh terus merujuk ke pejabat tanah daerah bagi mengenal pasti status dan hak milik tanah tersebut dan seterusnya membuat permohonan pajakan tanah untuk tujuan aktiviti pertanian.

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih juga kepada Yang Berhormat Pulai Sebatang dan Gambir atas keprihatinannya yang telah membangkitkan tentang bantuan kepada pengusaha tani yang terjejas akibat bencana. Untuk makluman, kerajaan persekutuan menerusi Program Pembangunan Semula Projek Agro Makanan ada menyediakan bantuan kepada pengusaha yang terjejas sama ada yang menjalani aktiviti tanaman atau penternakan, nelayan, agro pelancongan dan pengusaha *Industri Asas Tani* (IAT). Bantuan adalah berbentuk *input* pertanian atau peralatan mengikut kadar yang ditetapkan bagi membantu pengusaha memulakan kembali aktiviti pertanian mereka. Untuk makluman, pihak kerajaan telah memperuntukkan RM584,257.60 pada tahun ini bagi membantu petani atau penternak yang terkesan bencana. Ianya termasuklah bantuan kepada 82 orang pesawah di daerah Tangkak dengan nilai keseluruhan bantuan sebanyak RM92,802.60.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selain memperkasa peranan FAMA, kerajaan negeri juga melalui Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) Negeri Johor akan memfokuskan bagi memperkasa peranan Pusat Pengumpulan Hasil Pertanian atau PPHP sebagaimana yang disarankan oleh Yang Berhormat Mengkibol, Bukit Naning dan Tenang. Umumnya, di Johor terdapat 28 PPHP atau Pusat Pengumpulan Hasil Pertanian sedia ada, termasuklah di PPK Kluang, PPK Bakri dan PPK Labis. Ianya akan diperkasakan secara berfasa dan antara aspek yang menjadi penekanan adalah dari segi usaha untuk menaik taraf fasiliti peralatan automasi pemprosesan, fasiliti penyejukan dan penyimpanan bagi menjamin kuantiti serta kualiti produk pertanian. Untuk itu, kerajaan telah memperuntukkan RM2.7 juta bagi menaik taraf 6 PPHP di negeri Johor. Ianya termasuk:

1. PPK Batu Anam dengan nilai RM850,000.00
2. PPK Sri Medan dengan peruntukan RM850,000.00
3. PPK Pengerang dengan peruntukan sebanyak RM300,000.00
4. PPK Parit Sulong dengan nilai RM400,000.00
5. PPK Bukit Gambir dengan nilai RM200,000.00
6. PPK Ledang Tangkak dengan nilai RM100,000.00

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih juga kepada Yang Berhormat Benut, Sungai Balang, Pemanis, Senggarang, Tenang, Gambir, Pulai Sebatang, Kempas, Tiram yang telah membangkitkan perkara-perkara berkaitan institusi Ketua Kampung. Untuk makluman Ahli Dewan, kontrak penjawatan ketua kampung semasa akan tamat pada 31 Disember 2022. Insya-Allah kerajaan negeri akan melaksanakan pelantikan Ketua Kampung yang baharu pada bulan Disember ini dan akan bermula sesi Januari 2023. Umumnya, kadar elaun semasa Ketua Kampung di negeri Johor adalah berjumlah RM900.00 iaitu terbahagi kepada dua sumber peruntukan, RM500.00 daripada kerajaan pusat dan RM400.00 daripada kerajaan negeri. Kerajaan negeri pada dasarnya bersetuju dengan beberapa Ahli Yang Berhormat untuk mengkaji semula elaun ketua-ketua kampung ini. Cadangan ini telah pun dibincangkan di peringkat persekutuan (Dewan bertepuk) melalui Kementerian Pembangunan Luar Bandar (KPLB) pada bulan Julai dan Ogos yang lalu. Namun, selepas berlakunya perubahan kerajaan persekutuan selepas PRU-15, kerajaan negeri akan sekali lagi membawa cadangan tersebut kepada kerajaan persekutuan. Walau bagaimanapun di Johor, kita kekal di bawah pentadbiran kerajaan yang sama. Justeru, bagi pihak jawatankuasa ini, saya menyerahkan budi bicara dan keprihatinan Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor untuk menyatakan pendirian kita di pihak kerajaan negeri untuk membuat keputusan mengenai cadangan kenaikan kadar elaun ketua kampung di peringkat negeri.

Saya juga mengucapkan jutaan terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar atas inisiatif Belanjawan Johor 2023 bagi memperkasa institusi dan meningkatkan profesionalisme ketua kampung dengan peruntukan sebanyak RM500,000.00. Untuk itu, kerajaan negeri akan merangka kursus-kursus yang bersesuaian bagi meningkatkan tahap profesionalisme ketua-ketua kampung dalam negeri Johor serta memberi sokongan kepada

ketua kampung yang bersedia untuk melanjutkan pelajaran ke Diploma Eksekutif seperti yang dimaklumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Besar.

Kerajaan negeri mengambil maklum perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Panti, Bukit Kepong, Pemanis, Kemelah, Sedili, Parit Raja dan Penawar berkaitan dengan isu FELDA. Antara perkara yang dibangkitkan termasuklah isu pemilikan tanah lot generasi kedua FELDA, penyediaan infrastruktur asas dan perkara-perkara lain terutama yang berkaitan dengan generasi kedua FELDA. Untuk itu, Jawatankuasa ini bersetuju seperti yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Pemanis untuk mewujudkan satu Jawatankuasa Khas Bertindak di peringkat negeri Johor. Jawatankuasa ini nanti akan meneliti perkara-perkara yang berkaitan dengan FELDA terutamanya berkaitan dengan generasi kedua FELDA.

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih kepada Yang Berhormat Skudai, Panti dan Senggarang atas keprihatinan terhadap pembangunan masyarakat Orang Asli. Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) Negeri Johor pada tahun 2022 telah memperuntukkan RM4,513,690.00 yang melibatkan 11 program pembangunan masyarakat Orang Asli. Seperkara lagi yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Skudai, adalah berkaitan Orang Asli, jawapan daripada Jabatan Perhutanan adalah jabatan tiada halangan bagi masyarakat Orang Asli untuk mencari sumber rezeki berupa rotan, damak dan sebagainya melalui hasil hutan selagi tidak menceroboh hutan untuk dijadikan kawasan baru.

Kerajaan melalui Jabatan Orang Asli (JAKOA) sentiasa melihat kebajikan dan pembangunan masyarakat Orang Asli termasuk kerjasama strategik antara agensi-agensi berkaitan Jabatan Pertanian, Jabatan Perikanan dan Jabatan Perkhidmatan Veterinar. Untuk rekod, untuk makluman, tahun 2023, Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah mengumumkan peruntukan sejumlah RM452,000.00. Untuk Pembangunan Modal Insan Masyarakat Orang Asli dan Pembangunan Kampung Orang Asli Sejahtera.

Secara keseluruhannya, pembangunan sektor pertanian dan pembangunan luar bandar akan terus diberi perhatian yang tinggi oleh kerajaan negeri menerusi portfolio ini.

Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat yang membangkitkan pelbagai isu semasa Persidangan Dewan ini yang saya kira amat penting untuk diberi perhatian. Saya mohon maaf sekiranya maklum balas yang diberikan menerusi penggulungan ini tidak dapat menjawab semua persoalan secara terperinci. Sekiranya, terdapat persoalan yang kurang diperjelaskan, Ahli-Ahli Yang Berhormat bolehlah merujuk kepada pejabat kami untuk mendapatkan maklum balas tersebut secara bertulis atau menerusi sesi perbincangan dari semasa ke semasa.

Sebelum mengakhiri ucapan penggulungan ini, saya ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan terima kasih dan penghargaan kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar Johor, Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri Johor, Bahagian Perancang Ekonomi Negeri Johor (BPENJ), ketua-ketua jabatan dan agensi serta para pegawai terutamanya di bawah portfolio Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar yang banyak membantu dan memberikan kerjasama yang baik sepanjang tahun 2022 ini, termasuk semua pihak yang terlibat di lapangan. Semoga kerjasama ini dapat kita teruskan pada tahun hadapan. Sekian. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. (Dewan bertepuk.)

YB Timbalan Speaker : Waalaikumussalam warahmatullahi wabarakatuh, terima kasih. Ahli-Ahli Yang Berhormat, saya mengucapkan jutaan terima kasih dan setinggi-tinggi tahniah kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat Pengerusi-Pengerusi Jawatankuasa yang berjaya menamatkan penggulungan pada hari ini. Terima kasih saya juga tidak terhingga kepada atas kesabaran Ahli-Ahli Yang Berhormat hingga ke penghujung Sidang.

Yang Amat Berhormat Menteri Besar akan membuat penggulungan pada hari Ahad, 11 Disember 2022. Ahli-Ahli yang Berhormat, Persidangan ini saya tangguhkan sehingga hari Ahad, 11 Disember 2022, jam 9.30 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 5.12 petang.

**PENYATA RASMI
MESYUARAT KEEMPAT (BELANJAWAN 2023)
BAGI PENGGAL PERSIDANGAN PERTAMA
DEWAN NEGERI JOHOR YANG KE-15**

HARI KETUJUH	AHAD, 11 DISEMBER 2022	BIL. 4 TAHUN 15

HADIR

YB Speaker,

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, PJN., DSAP., PIS.

YAB Menteri Besar

**(Pengerusi Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan
Pembangunan Ekonomi)**

Datuk Onn Hafiz bin Ghazi, PMW.
(Machap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar

Dato' Zahari bin Sarip, DIMP.
(Buloh Kasap)

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan

Dato' Haji Mohd Jafni bin Md Shukor, DIMP.
(Bukit Permai)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya

Tuan Raven Kumar a/l Krishnasamy, KMN.
(Tenggaroh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Puan Hajah Khairin-Nisa binti Ismail @ Md On
(Serom)

**YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan
Sumber Manusia**

Tuan Mohd Hairi bin Mad Shah
(Larkin)

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam

Tuan Mohd Fared bin Mohd Khalid
(Semerah)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan

Tuan Ling Tian Soon
(Yong Peng)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna

Tuan Lee Ting Han
(Paloh)

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur

Tuan Ir. Ts. Mohamad Fazli bin Mohamad Salleh
(Bukit Pasir)

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi

Cik Norlizah binti Noh
(Johor Lama)

YB Dato' Ir. Hasni bin Mohammad, SPMJ., SUMW., PGDK., KMN., PIS., AMN., PSI.
(Benut)

YB Datuk Haji Samsolbari bin Jamali, DMSM., KMN., PIS.
(Semarang)

YB Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan, AMN., PSI.
(Kahang)

YB Tuan Haji Abd Mutalip bin Abd Rahim, PSI, PIS.
(Layang-Layang)

YB Dato' Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain, DIMP., AMN., KMN., PIS., JP.
(Mahkota)

YB Puan Nor Rashidah binti Ramli
(Parit Raja)

YB Puan Rashidah binti Ismail
(Pasir Raja)

YB Datuk Dr. Haji Mohd Puad bin Zarkashi, DSAP., PJN.
(Rengit)

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap
(Pemanis)

YB Puan Haslinda binti Salleh, AMN., BCM.
(Tenang)

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin, PMW., BCM.
(Bukit Naning)

YB Tuan Sahrihan bin Jani
(Gambir)

YB Tuan Tan Chong
(Bekok)

YB Tuan Muszaide bin Makmor
(Sedili)

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby, PPN.
(Kemelah)

YB Tuan Tan Eng Meng, PPN.
(Pekan Nanas)

YB Puan Fauziah binti Misri
(Penawar)

YB Puan Hajah Hasrunizah binti Hassan, PPN.
(Pulai Sebatang)

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri, DPSM.
(Parit Yaani)

YB Tuan Haji Selamat bin Takim
(Sungai Balang)

YB Tuan Aznan bin Tamin
(Tanjung Surat)

YB Tuan Haji Baharudin bin Mohamed Taib
(Permas)

YB Datuk Haji Ramlee bin Bohani, DPSM., JMN., AMN.
(Kempas)

YB Tuan Haji Mohd Yusla bin Ismail
(Senggarang)

YB Datuk Haji Pandak bin Ahmad, DPSM., PPN.
(Kota Iskandar)

YB Tuan Liew Chin Tong
(Perling)

YB Dato' Seri Haji Salahuddin bin Ayub, DSPN., DGSM.
(Simpang Jeram)

YB Tuan Azizul bin Bachok
(Tiram)

YB Tuan Chen Kah Eng
(Stulang)

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz
(Puteri Wangsa)

YB Cik Liow Cai Tung
(Johor Jaya)

YB Puan Gan Peck Cheng
(Penggaram)

YB Tuan Chiong Sen Sern
(Bukit Batu)

YB Tuan Ng Yak Howe
(Bentayan)

YB Tuan Ee Chin Li
(Tangkak)

YB Tuan Chew Chong Sin
(Mengkibol)

YB Puan Marina binti Ibrahim
(Skudai)

YB Puan Ng Kor Sim
(Jementah)

YB Tuan Wong Bor Yang
(Senai)

YB Dato' Dr. Sahrudin bin Haji Jamal, DMIJ.
(Bukit Kepong)

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib, JSM., PIS.
(Endau)

YB Tuan Haji Abdul Aziz bin Talib
(Maharani)

TURUT HADIR

(MENURUT FASAL 6(3) BAHAGIAN KEDUA UNDANG-UNDANG TUBUH KERAJAAN NEGERI JOHOR)

YB Setiausaha Kerajaan Johor.
Tan Sri Dato' Dr. Haji Azmi bin Rohani, PSM., SPMJ., DMIJ., PIS.

YB Penasihat Undang-Undang Negeri Johor.
Dato' Amir bin Nasruddin, DMIJ.

YB Pegawai Kewangan Negeri Johor.
Dato' Haji Salehuddin bin Haji Hassan, DMIJ., SIJ., PIS.

TIDAK HADIR (DENGAN MAAF)

YB Dato' Haji Zulkurnain bin Haji Kamisan, DIMP., PJK., PSI.
(Sri Medan)

YB Dato' Haji Jefridin bin Atan, DIMP.
(Kukup)

YB Tuan Hahasrin bin Hashim
(Panti)

Persidangan bermula jam 9.30 pagi.

YB Speaker mengetuai Persidangan.

DOA.

(Jurutulis membaca doa).

Jurutulis : PEMASYHURAN DARIPADA YANG BERHORMAT SPEAKER.

YB Speaker : Bismillahirrahmanirrahim. Allahuakbar. Allahuakbar. Allahuakbar. (Bacaan selawat). Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera dan salam Maju Johor.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, Dewan yang mulia ini ingin merakamkan setinggi tahniah kepada Yang Berhormat Simping Jeram yang dilantik sebagai Menteri dan Yang Berhormat Perling yang dilantik sebagai Timbalan Menteri. Selamat menjalankan tugas dan jangan lupa tahun hadapan sediakan jamuan durian untuk kita semua. Boleh Yang Berhormat ya? (Ketawa).

Jurutulis : SOALAN-SOALAN LISAN.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, dijemput Yang Berhormat Sedili.

YB Tuan Aznan bin Tamin (Tanjung Surat) : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh dan salam sejahtera. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 1.

Melihat ada di kalangan warga yang terlantar sakit di rumah, Sedili mencadangkan agar pihak klinik dan hospital mengadakan khidmat pemantauan pesakit di rumah bagi memberi rawatan kepada pesakit yang tidak berkemampuan seperti Klinik Bergerak khas terutamanya untuk penduduk luar bandar.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan : Terima kasih Datuk Speaker. Salam perpaduan, salam Bangsa Johor, salam Maju Johor. Seisi Dewan sekalian, terutamanya saya ingin mengambil kesempatan ini untuk ucap tahniah kepada Simping Jeram atas pelantikannya sebagai Menteri dan juga tahniah kepada Yang Berhormat Perling di atas pelantikan sebagai Timbalan Menteri yang telah diangkat sumpah pada semalam dan mudah-mudahan atas pelantikan tersebut, YB dapat membantu Negeri Johor untuk membawa lebih lagi pelabur... pelaburan yang berkualiti dan menawarkan pendapatan yang tinggi masuk ke Negeri Johor, mudah-mudahan.

Untuk makluman Yang Berhormat YB Sedili, perawatan di holistik kepada pesakit adalah prinsip kepada perkhidmatan kesihatan di semua klinik kesihatan di bawah Kementerian Kesihatan Malaysia. Perkhidmatan klinik bergerak memang sedia ada disediakan bagi golongan di luar bandar ataupun pinggir serta Orang Asli yang terletak berjauhan dan mengalami kesukaran untuk capai kepada fasiliti kesihatan.

Di Kota Tinggi terdapat 4 klinik bergerak, memberikan perkhidmatan di 4 lokaliti dan 1 khusus untuk kawasan Sedili yang meliputi kawasan pinggir. Bagi kes-kes seranta di rumah, terdapat lawatan rumah dilakukan melalui perkhidmatan domisiliari penjagaan pesakit di rumah yang diberikan daripada KK berdekatan. Melalui perkhidmatan ini, penjagaan pesakit termasuk dengan perawatan rehabilitasi turut diberikan kepada pesakit.

Pendidikan kesihatan termasuk cara penjagaan bagi pesakit terlantar turut diberikan kepada keluarga. Ini bagi memastikan ahli keluarga dapat dan mampu menjaga pesakit tersebut

secara berkualiti. Setakat ini terdapat 33 kes pada tahun 2022 termasuk kes terlantar di Kota Tinggi, termasuk di Sedili telah dilihat di bawah perkhidmatan ini.

Selain itu, terdapat juga lawatan rumah yang dilakukan di bawah perkhidmatan ibu hamil, *post-natal* dan anak, di mana jururawat boleh menyalurkan info untuk mengerakkan pasukan PPD dengan segera. Secara keseluruhan perkhidmatan kesihatan yang diberikan adalah menyeluruh merangkumi golongan kurang berkemampuan termasuk penduduk di luar bandar. Sekian jawapan saya. Sekian terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Selamat sejahtera, selamat pagi Yang Berhormat Datuk Speaker. Soalan Tangkak nombor 2.

Sila nyatakan skim-skim bantuan yang disediakan kepada petani dan sejauh manakah keberkesanan bantuan-bantuan ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Tangkak.

Yang Berhormat, terdapat pelbagai bantuan dan insentif Kerajaan menerusi pelbagai agensi yang diberikan kepada para pemain industri sektor pertanian sama ada kepada petani yang berskala kecil, sederhana mahupun besar. Secara umumnya, usahawan tani yang komited dengan projek-projek pertanian di bawah bidang-bidang berkaitan akan diberi insentif menerusi aliran aktiviti di dalam setiap peringkat rantai nilai iaitu:-

1. Aktiviti pembangunan ladang.
2. Insentif ke arah persijilan ladang.
3. Aktiviti pengeluaran hasil ladang.
4. Pembangunan produk.
5. Pemasaran.

Yang Berhormat Datuk Speaker, secara keseluruhan peruntukan pembangunan untuk tahun 2022 untuk para petani dan pemain industri pertanian luar bandar, terdapat 8 agensi dan jabatan yang terlibat iaitu Jabatan Pertanian Negeri Johor dengan peruntukan sebanyak RM32 juta, Jabatan Perikanan Negeri RM3.75 juta, Jabatan Perkhidmatan Veterinar RM6.18 juta, Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) Negeri Johor RM2.58 juta, Lembaga Perindustrian Nanas Malaysia RM11.108 juta, Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian atau MARDI RM1.48 juta, Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan atau FAMA RM1.075 juta dan Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia RM2.954 juta.

Keseluruhan peruntukan untuk tahun 2022 adalah sebanyak RM60.024 juta yang meliputi 149 program dan memberi manfaat kepada 18,251 penerima.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya tak dapat bacakan satu-persatu agensi ataupun jabatan yang terlibat cuma saya ingin berikan 2 contoh jabatan iaitu Jabatan Pertanian Negeri Johor. Jabatan Pertanian adalah agensi jabatan yang terlibat secara langsung membantu para petani. Melalui Jabatan Pertanian terdapat pelbagai projek pembangunan menerusi 3 kategori insentif yang boleh salurkan kepada golongan sasar iaitu-

1. Kategori insentif pembangunan tanaman makanan meliputi 12 projek dan pembangunan termasuk program atau projek pembangunan industri pengeluaran tanaman utama.
2. Projek Pembangunan Sawah Padi.

3. Projek Pembangunan Komoditi Berpotensi.
4. Projek Pembangunan Industri Kelapa.
5. Projek Pembangunan Dan Memperkasa Taman Agro Makanan.
6. Projek Pembangunan Industri Kopi.
7. Pembangunan Industri Pertanian Moden.
8. Projek Pembangunan Belia Tani.
9. Projek Pembangunan Pertanian Lestari.
10. Projek Pertanian Memperkasa Baka Baru Tanaman.
11. Projek Galakan Ekonomi Tanaman Rakyat.
12. Projek Agro Mix Farm, Segamat.

Menerusi projek tersebut, pengusaha tanaman makanan akan diberikan bantuan dari segi pembangunan kawasan sedia ada, memperoleh input pertanian, yang ketiga menyediakan infrastruktur ladang, yang keempat menerusi kemudahan pengendalian lepas tuai.

Yang kedua ialah kategori pembangunan industri asas tani yang melibatkan 2 projek iaitu Projek Pembangunan Industri Asas Tani dan kedua, Projek Perintis Keusahawanan Pertanian Negeri Johor.

Menerusi projek insentif tersebut, pengusaha industri asas tani atau IAT akan diberikan bantuan dari segi perolehan mesin dan peralatan. Yang kedua, dari segi bina baru dan naik taraf bengkel dan yang ketiga, pembungkusan dan pelabelan.

Untuk kategori yang ketiga pula ialah pembangunan modal insan. Ianya meliputi 2 projek iaitu projek pengembangan dan pertandingan. Yang kedua, projek program latihan keusahawanan tani.

Yang Berhormat Datuk Speaker, selain daripada Jabatan Pertanian satu lagi agensi yang saya boleh beri contoh ialah agensi atau jabatan Lembaga Pertubuhan Peladang atau LPP Negeri Johor. Lembaga Pertubuhan Peladang LPP turut berperanan dalam usaha membantu dan memperkasa para petani dan peladang dalam menjalankan aktiviti pertanian. Setiap tahun LPP menyediakan pelbagai peruntukan untuk membantu pekebun-pekebun kecil. Untuk tahun 2022 sahaja, sejumlah lebih kurang RM6.189 juta diperuntukkan kepada 119 orang peserta melalui 4 program iaitu :-

1. Program Geran *Agropreneur* Muda melibatkan RM889,000.00 kepada 53 orang peserta.
2. Program *Rise Up* melibatkan RM1,199,450.00 kepada 42 orang peserta.
3. Program *E-Satelite* melibatkan peruntukan sebanyak RM101,050.00 kepada 4 orang peserta.
4. Program *Agriprentice* melibatkan peruntukan sebanyak RM400,000.00 kepada 2 orang peserta.

Keseluruhan Lembaga Pertubuhan Peladang pada tahun 2022 menerusi 4 program telah memperuntukkan RM6,189,500.00 dan memberi manfaat kepada 119 orang peserta. Sekian.

YB Speaker : Ya sila Tangkak.

YB Tuan Ee Chin Li (Tangkak) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih dan tahniah kepada YB EXCO dan juga Jabatan Pertanian termasuk agensi-agensi yang terlibat dalam mempelbagaikan bantuan-bantuan terutama kepada petani... err tetapi kami sedia maklum, golongan petani ini masih ramai yang tercicir dalam skim-skim bantuan dan juga insentif yang telah disediakan oleh kerajaan untuk membantu mereka. Dan, salah satu masalah adalah mengenai penyebaran maklumat kepada mereka, mereka ada yang masih tidak tahu tentang skim bantuan ini, yang masih tidak tahu cara untuk memohon. Jadi Tangkak mintak adakah boleh Jabatan Pertanian terutama di peringkat daerah boleh maklumkan kepada Wakil-Wakil Rakyat berkenaan dengan skim-skim bantuan yang sedang dijalankan supaya kita boleh bantu.

Dan kedua apakah usaha yang akan diambil oleh Jabatan Pertanian bagi menyebarkan lebih luas ataupun memaklum lebih ramai golongan petani dan penternak berkenaan dengan bantuan-bantuan yang sedia ada. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih atas soalan tambahan daripada Tangkak. Saya bersetuju bahawa ramai daripada kalangan petani atau pekebun di peringkat lapangan tidak mengetahui secara keseluruhan peruntukan atau projek-projek pembangunan yang dibantu oleh Jabatan Pertanian termasuk juga Veterinar, Perikanan dan sebagainya. Kerana kalau mengikut keseluruhan peruntukan yang saya sebutkan tadi RM60.024 juta setahun melibatkan 149 program atau projek dan memberi manfaat kepada 18,251 penerima ini, sudah pasti tidak semua rakyat pemain utama di dalam bidang pertanian ini mengetahui projek atau program tersebut. Justeru seperti yang saya sebutkan dalam jawapan pada penggal lepas ataupun sesi yang lepas, saya harapkan agar petani-petani atau pemain-pemain utama sektor pertanian industri asas tani dan luar bandar ini, kerana berhampir... hampir atau berdekatan dengan Jabatan Pertanian, kerana ada banyak perkara yang Jabatan Pertanian boleh dedahkan kepada mereka.

Yang Berhormat Datuk Speaker, jika mereka gagal untuk mendekati Jabatan Pertanian, termasuk Perikanan, Veterinar dan Lembaga Pertubuhan Peladang, saya bimbang ada banyak peruntukan yang sepatutnya mereka perolehi, mereka tidak dapat mengetahui dan mereka tak dapat mengetahuinya. Justeru, sekali lagi saya ulang saya harap Wakil-Wakil Rakyat yang ada termasuk mereka yang terlibat dalam industri pertanian ini, termasuk veterinar dan penternakan dan perikanan, hadir kerap hadir ke jabatan-jabatan berkenaan mengetahui apa perkara yang terdapat ataupun yang disediakan oleh jabatan.

Tuan-tuan Ahli-Ahli Yang Berhormat saya ulang semula, terdapat RM60.024 juta peruntukan disediakan oleh kerajaan setiap tahun kepada para penternak, petani, nelayan dan sebagainya. Saya harap Ahli-Ahli Yang Berhormat akan sampaikan mesej ini ke bawah supaya rakan-rakan kita yang mengusahakan pertanian ini kerap hampir ke jabatan untuk mereka berikan penerangan kepada petani-petani. Dan saya telah mengingatkan kepada ketua-ketua jabatan terutama di bawah portfolio ini supaya sentiasa memberikan penerangan kepada mereka yang memerlukan. Terima kasih.

YB Speaker : Jemput Mengkibol.

YB Tuan Chew Chong Sin (Mengkibol) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih jawapan EXCO mengenai bantuan-bantuan terhadap pertanian. Mengikut jawapan yang saya terima di penggal yang lepas, pada tahun 2020, terdapat sebanyak

18,000 ekar tanah terbiar kerajaan. Mengikut jawapan yang saya terima pada penggal yang lepas semasa YB Semarang, rakan jawatan EXCO Pertanian, terdapat 10,000 hektar tanah terbiar di negeri Johor.

Jadi soalan saya, bagaimana adakah terdapat apa-apa skim bantuan untuk membantu terutamanya golongan muda mengguna teknologi moden untuk menerokai tanah terbiar ini demi menjamin *food security*? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat, bagi menjawab soalan Mengkibol, langkah pertama yang perlu dilakukan oleh mereka yang ingin mengusahakan tanah-tanah terbiar ini ialah pertama mengenal pasti tanah terbiar tersebut dan yang kedua ialah berhubung dengan pejabat tanah daerah supaya mengesahkan tanah terbiar ini dan boleh memohon untuk mengerjakan tanah tersebut atas kebenaran daripada atau kelulusan daripada pejabat tanah. Selain daripada itu, untuk mengusahakan tanah-tanah tersebut :

Pertama, pemain-pemain ini mestilah mengusahakan terlebih dahulu tanah tersebut. Tak boleh terus minta dengan kerajaan kerana kita bimbang jika peruntukan diturunkan kepada mereka yang bercadang untuk mengusahakan tanah-tanah ini, setelah peruntukan diturunkan tiba-tiba mereka tak menjalankan aktiviti pertanian atau terberhenti tengah jalan, jadi kita rugi. Jadi, mereka harus menjalankan dulu sebahagian, kerajaan akan bantu untuk sebahagian.

Dan untuk makluman Ahli Dewan, untuk program-program bagi masyarakat muda atau golongan muda ini, kita ada banyak program yang ditumpukan atau dikhususkan kepada anak muda antaranya ialah Program *Agropreneur* Muda (APM) iaitu insentif bantuan dalam bentuk geran untuk menjalankan projek-projek Pertanian dan Industri Asas Tani dan peruntukan maksimum untuk setiap anak muda yang memulakan program ini ialah sebanyak RM20,000.00 seorang yang akan diberikan kepada peserta yang berkecayaan. Yang penting pada saya ialah kenal pasti tanah-tanah terbiar ini, dapatkan kebenaran pejabat tanah barulah kita berhubung dengan pejabat pertanian. Terima kasih.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Mahkota.

YB Dato' Hajah Sharifah Azizah binti Dato' Syed Zain (Mahkota) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Buah durian jenis tembaga, soalan Mahkota nombor 3.

Mohon Pihak Berkuasa Tempatan khususnya di DUN Mahkota menyatakan secara terperinci langkah-langkah perancangan, persediaan dan pelaksanaan yang diambil oleh Kerajaan Johor bagi menghadapi banjir kilat dalam kerangka kesan perubahan iklim termasuk kedatangan musim tengkujuh tahun ini secara menyeluruh di Johor.

YB Speaker : Wah, senyum Mahkota hari ini ya.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Assalamualaikum warahmatullahi ta'ala wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) Negeri Johor sentiasa peka dengan masalah banjir kilat yang sering berlaku apabila kedatangan musim tengkujuh. Langkah-langkah perancangan, persediaan dan pelaksanaan telah diambil oleh PBT negeri Johor sebagaimana berikut :

Pertama, melantik kontraktor bagi kerja penggalan dan pembersihan sistem saliran bandar di bawah kawasan pentadbiran PBT. Kedua, memastikan *infrastructure* seperti sistem saliran, kolam tadahan dan perangkap sampah diselenggarakan dengan baik. Ketiga, kerja penggalan di laksanakan bagi memastikan kapasiti saliran mencukupi untuk menampung air sebagaimana reka bentuk.

Yang Berhormat Datuk Speaker, berdasarkan penyelarasan dan mesyuarat bersama Pihak Berkuasa Tempatan, terdapat 120 *hotspot* banjir kilat yang telah dikenal pasti di negeri Johor di dalam kawasan PBT. Dan, Pihak Berkuasa Tempatan yang paling banyak ialah berada di Majlis Bandaraya Johor Bahru iaitu 36 *hotspot* banjir dan tidak dinafikan Majlis Perbandaran Kluang, sekitar 23 *hotspot* banjir menjadikan jumlah keseluruhan 120. Bagi tahun, di peringkat MP Kluang telah membelanjakan sekitar sepanjang 3 tahun ini, tahun 2020 RM6.4 juta 15 projek; 2021 RM1.6 juta dan 2022 RM4 juta. Sebanyak RM12 juta diperuntukkan untuk mengatasi isu banjir kilat di daerah di PBT Kluang. Berjumlah kebanyakan jumlah dia 35 projek. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Endau.

YB Puan Hajah Alwiyah binti Talib (Endau) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Endau nombor 4.

Sebagai laungan Bangsa Johor, wajarkah penganjuran Sukan Bangsa Johor dipolitikkan di mana peruntukan untuk melaksanakan program tersebut tidak diuruskan oleh pihak pembangkang, dan adakah penyelar DUN berfungsi mengurus serta membelanjakan peruntukan kerajaan di kawasan pembangkang?

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Yang Berhormat Endau. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan dari Yang Berhormat Endau berbunyi wajarkah penganjuran Sukan Bangsa Johor dipolitikkan di mana peruntukan untuk melaksanakan program tersebut tidak diuruskan oleh pihak pembangkang, dan adakah penyelar DUN berfungsi menguruskan serta membelanjakan peruntukan kerajaan di kawasan pembangkang?

Penganjuran Sukan Bangsa Johor dipolitikkan. Jawapan saya Yang Berhormat Endau, janganlah politikkan sukan ini kerana sukan ini menyatupadukan semua Bangsa-Bangsa Johor. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Endau, sedikit info berkenaan Sukan Bangsa Johor. Untuk makluman Ahli Dewan yang mulia ini, sukan ini adalah kesinambungan daripada Program Karnival Jawatankuasa Penerangan Mukim-Mukim ataupun lebih dikenali JPMM yang telah diadakan pada tahun 2015 lagi. Ianya merupakan acara tahunan negeri Johor yang diberi nafas baru. Sejajar dengan pendekatan kerajaan negeri Johor ketika itu. Sukan ini turut dikenali sebagai Sukan Muafakat, bukan Muafakat Nasional, Sukan Muafakat dan Sukan Makmur sebelum ini. Ianya juga dijenamakan semula sebagai Sukan Bangsa Johor pada tahun ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Endau. Untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan negeri Johor mempunyai tatacara, setiap perbelanjaan haruslah mempunyai tatacara yang betul dan selaku EXCO yang dipilih, yang dilantik, saya memastikan tatacara kewangan haruslah menepati semua langkah-langkah. Dan, melalui Majlis Sukan Negeri Johor telah pun berjaya menganjurkan sukan Bangsa Johor ini pada 22 hingga 23 Oktober yang lalu. Tahniah diucapkan Yang Berhormat Kota Iskandar kerana DUN Kota Iskandar telah dinobatkan sebagai Juara Keseluruhan Sukan Bangsa Johor pada tahun 2022. (Dewan bertepuk). Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Jemput Pemanis.

YB Tuan Anuar bin Abd. Manap (Pemanis) : Terima kasih Datuk Speaker. Saya melihat Sukan Bangsa Johor ini merupakan satu usaha yang baik sebenarnya daripada kerajaan negeri untuk melahirkan lebih ramai atlet-atlet terutamanya apabila Johor telah mendapat tempat pertama pada Sukan SUKMA yang lepas. Jadi, soal dipolitikkan ini saya ingin

bertanya kepada YB EXCO, adakah dengan istilah politik ini, mereka yang menguruskan Sukan Bangsa Johor ini dengan baik dan dapat dilaksanakan dengan betul dari segi peruntukan ini. Kita lihat adalah sebenarnya satu perkara yang tidak sepatutnya diletakkan sebagai istilah politik, tapi lebih kita isytiharkan sebagai perkataan tanggungjawab kerana ia dapat dilaksanakan dengan baik. Jadi, soalan saya setuju tak Yang Berhormat EXCO, jika perkara ini kita dapat teruskan lagi pada masa akan datang untuk memastikan lebih ramai lagi bakat-bakat baru dan atlet-atlet yang berketerampilan kita boleh ketengahkan melalui Sukan Bangsa Johor ini. (Dewan bertepuk). Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Insya-Allah, terima kasih Yang Berhormat Pemanis. Yang Berhormat Datuk Speaker, sebab itu saya awal mukadimah tadi, saya tak nak sebut pasal politik sebab kita duduk di sini selaku pembangkang dan kerajaan negeri pun datangnya daripada politik. So, pastinya kita kena cari mekanisme bagaimana kaedah-kaedah untuk kita memastikan khususnya anak-anak muda dapat bersukan dengan cara yang betul. Sebab itulah penganjuran yang dianjurkan oleh kerajaan negeri *since*, dengan izin, bermula tahun 2015 ini dan terhenti Yang Berhormat Speaker dan Yang Berhormat Pemanis pada tahun 2018, 2019 kita terhenti dan seterusnya ada COVID dan insya-Allah dengan cadangan Pemanis ini, dengan berkat insya-Allah doa dan usaha daripada semua pihak, daripada blok kerajaan mahupun pegawai-pegawai kerajaan, insya-Allah usaha Sukan Bangsa Johor ini akan kita teruskan pada tahun-tahun seterusnya. Siapa saja jadi kerajaan kita perlu buat sukan ini dengan jayanya. Terima kasih Yang Berhormat Speaker. (Dewan bertepuk). .

YB Speaker : Elok juga Yang Berhormat adakan pertandingan bola sepak persahabatan *team* kerajaan lawan *team* pembangkang. Saya jemput Yang Berhormat Pasir Raja.

YB Puan Rashidah binti Ismail (Pasir Raja) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan Pasir Raja nombor 5.

Di dalam teras Jaringan Keselamatan Sosial terdapat lima komponen utama, salah satunya internet dan komunikasi. Sehingga hari ini, apakah status pelaksanaannya di kawasan-kawasan di dalam DUN Pasir Raja yang mempunyai masalah liputan?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, juga terima kasih kepada Yang Berhormat Pasir Raja atas soalan yang telah diberikan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman Yang Berhormat, pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) fasa 1 yang kini sedang giat dilaksanakan oleh kerajaan melalui SKMM adalah bagi meningkatkan tahap kesalinghubungan serta kualiti perkhidmatan jalur lebar di seluruh Malaysia termasuk di kawasan DUN Pasir Raja. Inisiatif JENDELA fasa 1 bagi DUN Pasir Raja merangkumi perkara seperti berikut :

Yang pertama, perancangan pembinaan 4 buah menara pemancar 4G baru. Kedua, penaiktarafan 56 stesen pemancar kepada teknologi 4G. Yang ketiga, penyediaan sambungan gentian optik kepada 5,526 premis yang dijangka akan siap sepenuhnya selewat-lewatnya suku keempat tahun 2023.

Juga dimaklumkan, lokasi pembinaan 4 buah menara baru adalah seperti berikut : Kampung Tai Hong dalam pelaksanaan, Kampung Baru Sungai Telor dalam pelaksanaan, FELDA Bukit Ramun dan Desa Mahkota, Kampung Rantau Panjang juga dalam perlaksanaan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, untuk makluman sidang Dewan yang mulia ini, usaha penambahbaikan liputan dan rangkaian adalah merupakan satu usaha yang berterusan oleh kerajaan agar kualiti pengalaman oleh pengguna sentiasa diperbaiki dari semasa ke

semasa. Fasa 2 JENDELA seterusnya akan memberi tumpuan untuk merapatkan jurang digital yang tidak tercapai ketika fasa 1. Maklum balas daripada orang awam juga bagi kawasan secara spesifik yang masih mempunyai masalah perkhidmatan adalah amat-amat dialukan bagi membolehkan tindakan selanjutnya diambil. Sebarang aduan yang berkaitan kualiti perkhidmatan dan rangkaian telekomunikasi bolehlah disalurkan terus kepada portal Aduan MCMC menerusi pautan laman web aduan SKMM. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput Yang Berhormat Bukit Batu.

YB Tuan Chiong Sen Sern (Bukit Batu) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan nombor 6.

Adakah kerajaan negeri mempunyai hasrat dan pelan jangka panjang untuk mengembangkan rangkaian pengangkutan awam di negeri Johor?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Selamat sejahtera, salam Maju Johor. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Bukit Batu.

Untuk makluman Yang Berhormat Bukit Batu, pengangkutan awam di negeri Johor dilihat sedang berkembang dengan pelan-pelan perancangan, pembangunan pengangkutan awam yang akan dilaksanakan dalam beberapa tahun mendatang. Selain Program Bas Muafakat Johor yang telah dilaksanakan sejak 2016, Program Bas Rapi Transit (BRT) atau juga dikenali sebagai IRT, *Iskandar Rapi Transit*. Projek Laluan Rail Berkembar Gemas – Johor Bahru dan Projek *Rapid Transit System* (RTS) daripada Johor Bahru ke Singapura juga dilihat akan mengubah mod pengangkutan di negeri Johor khususnya kawasan Iskandar Malaysia.

Kerajaan negeri melalui Pengangkutan Awam Johor (PAJ) akan memastikan projek-projek pengangkutan awam di Johor saling melengkapi. Bas Muafakat Johor sendiri akan menjadi sistem sokongan utama kepada sistem-sistem pengangkutan awam yang akan dibangunkan pada masa akan datang. Bas Muafakat Johor akan menjadi nadi kebolehsampaian penduduk yang berada di luar sistem pengangkutan tersebut untuk menggunakan sistem-sistem pengangkutan ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Pelan Induk Pengangkutan Johor yang dibuat oleh PAJ akan menjadi kitab rujukan utama dalam pembangunan pengangkutan awam di negeri Johor. Pelan Induk ini akan memastikan kesalinghubungan mobiliti dan akses kepada pelbagai mod pengangkutan awam. Menjelang tahun 2045, kerajaan negeri akan memastikan pengangkutan awam menjadi pilihan utama di negeri Johor dengan adanya projek-projek mega yang akan dan sedang dalam pelan-pelan perancangan pengangkutan awam akan datang. Pihak PAJ akan menjadi agensi pusat khidmat nasihat dan konsultasi kepada semua agensi dan pihak berkuasa di Johor dalam memantau kualiti perkhidmatan, menguruskan pembangunan dan menangani isu-isu yang berkaitan dengan pengangkutan awam supaya sektor pengangkutan awam di negeri Johor dapat berjalan dengan lancar. Sekian, terima kasih.

YB Speaker : Sila.

YB Tuan Chiong Sen Sern (Bukit Batu) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan tambahan saya bukan sahaja untuk mengembangkan rangkaian pengangkutan awam tetapi adakah kerajaan negeri, apakah langkah untuk mempromosikan pengguna untuk pengangkutan awam untuk rakyat kita? Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Bukit Batu. Seperti yang saya pernah maklumkan dalam sesi penggulangan saya tempoh hari, kita dalam proses mencari, menilai insentif-insentif untuk kita beri kepada pengguna pengangkutan awam. Buat masa ini kita faham, tak ramai yang menggunakan perkhidmatan awam. Satu, disebabkan mungkin jaringannya belum meluas lagi, yang kedua, mungkin tiada promosi seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi. Insya-Allah, PAJ dalam proses menambah baik sistem pengangkutan awam khususnya kepada pelancong-pelancong yang pernah saya sebutkan sebelum ini dan kita akan lakukan. Kita telah peruntukkan dana sebanyak RM50,000.00 untuk isu ini dan insya-Allah pada tahun hadapan kita akan mula melaksanakan. Terima kasih.

YB Speaker : Dijemput Penggaram.

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker. Jadi, Penggaram ingin tanya, bagaimana EXCO boleh menjamin jalan lingkaran luar seperti Jalan Kampung Rahmat dan Jalan Peserai ke Tongkang Pechah boleh dipercepatkan?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Penggaram. Soalan ini di luar daripada tajuk soalan asal berkaitan pengangkutan awam.

YB Speaker : Terpulang kepada Yang Berhormat, tak nak jawab pun tak apa.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Saya akan jawab bertulis nanti, Yang Berhormat. Terima kasih.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Bukit Naning.

YB Datuk Haji Mohd Fuad bin Tukirin (Bukit Naning) : Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 7.

Adakah kerajaan negeri menimbangkan untuk menyediakan elaun khas yang setimpal secara tetap kepada semua imam dan bilal surau-surau dalam negeri Johor?

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Bismillahirrahmanirrahim, (Doa). Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Bukit Naning. Dewan yang mulia, Yang Berhormat Bukit Naning bertanya, adakah kerajaan Johor sedia menimbangkan untuk menyediakan elaun khas yang setimpal secara tetap kepada semua imam dan bilal surau-surau dalam negeri Johor?

Perkara yang sama ini telah pun saya sebutkan semasa sesi penggulangan Khamis yang lalu. Walau bagaimanapun, bagi menghormati soalan yang diberikan, saya nyatakan semula di sini. Kerajaan Johor amat mengambil berat untuk meninggikan syiar Islam di negeri Johor. Antara yang paling penting dalam usaha kerajaan meninggikan syiar Islam adalah membantu, menjaga dan menyelia kebajikan pegawai-pegawai masjid dan surau yang terdiri dari para imam, bilal, noja yang dilantik di seluruh negeri Johor. Berhubung dengan pertanyaan Yang Berhormat Bukit Naning, suka saya menyatakan kajian dan kertas kerja bagi menimbang juga menilai semula kadar elaun bahkan kebajikan pegawai-pegawai masjid dan surau ini, terutamanya surau-surau sedang disediakan oleh Bahagian Pembangunan Masjid dan Surau, Jabatan Agama Islam Negeri Johor dan insya-Allah akan diperhalusi mengikut kemampuan kewangan kerajaan negeri. Pegawai-pegawai masjid dan surau ini sebahagian besarnya diberi elaun secara tetap sama ada dari peruntukan JAKIM ataupun dari kerajaan Johor itu sendiri. Walau bagaimanapun, pemberian elaun ini adalah mengikut kuota yang terhad sebagaimana berikut : pertama, bagi masjid hanya imam I dan

imam II sahaja yang layak menerima elaun bulanan berjumlah RM850.00 sebulan dari peruntukan yang disediakan oleh pihak JAKIM. Manakala, kerajaan negeri pula memperuntukkan elaun bulanan kepada seorang bilal masjid yang dibayar elaun sebanyak RM100.00 sebulan, seorang noja masjid yang dibayar elaun sebanyak RM80.00 sebulan, seorang bilal surau yang dibayar elaun sebanyak RM100.00 sebulan dan seorang bilal surau yang dibayar elaun sebanyak RM50.00 sebulan. Pembayaran elaun kepada pegawai-pegawai masjid dan surau kariah ini telah dilaksanakan pembayaran elaunnya pada tahun ini setakat dan sehingga bulan November tahun 2022. Ini bermakna bermula daripada tahun ini, tiada lagi tunggakan pembayaran berlaku seperti mana sebelumnya dan Jabatan Agama Islam Negeri Johor telah menetapkan bahawa bayaran-bayaran elaun pegawai-pegawai masjid, surau ini mestilah dibayar secara bulanan.

Untuk makluman, bagi tahun 2022 ini, pihak Majlis Agama Islam Negeri Johor telah memperuntukkan sebanyak RM6.13 juta. Manakala, peruntukan kerajaan negeri Johor sebanyak RM6.5 juta untuk dibayar kepada bilal masjid, noja masjid, imam surau dan bilal surau. Manakala pihak JAKIM pula memperuntukkan sebanyak RM14.8 juta untuk dibayar kepada setiap imam I dan imam II masjid seluruh negeri Johor. Tambahan pula, terdapat beberapa siri bantuan secara *One-Off* yang disalurkan khas kepada mereka ini, di antaranya adalah *One-Off* JAKIM yang memperuntukkan seorang RM500.00 kepada imam-imam, bilal dan noja masjid.

Seterusnya, Bantuan Kasih Bangsa Johor yang memperuntukkan sebanyak RM500.00 kepada setiap pegawai masjid dan surau seluruh negeri Johor meliputi penerima elaun kerajaan atau pun bukan penerima elaun kerajaan. Selain itu, mereka juga diberikan insentif daripada pihak Majlis Agama Islam Negeri Johor di mana Majlis Agama Islam Negeri Johor bersetuju memberikan bantuan khas berjumlah RM1,000.00 kepada setiap pegawai masjid dan surau yang bukan penerima elaun kerajaan. Dengan pelbagai bantuan khas yang diberikan pada tahun ini, kepada semua pegawai-pegawai masjid dan surau tersebut telah menunjukkan keprihatinan kerajaan dalam mengambil berat kepada institusi keagamaan khususnya agama Islam yang bertugas di masjid dan surau dalam negeri Johor. Pihak kerajaan amat menyedari bahawa elaun yang diberikan kepada pegawai masjid dan surau ini, jauh daripada mencukupi. Oleh itu, pihak kerajaan sedang berusaha menimbangkan dan menaikkan kadar elaun ini. Mudah-mudahan dapat kita laksanakan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pada sesi perbahasan Khamis lepas, saya sempat memaklumkan kepada Dewan bahawa telah berlaku perbincangan pada hari tersebut juga di antara Jabatan Agama Islam Negeri Johor dengan PERKESO. Marilah saya kongsi berita gembira yang bakal dinikmati oleh semua pegawai masjid seluruh negeri Johor. Bermula pada tahun 2023, saya bacakan Datuk Speaker, kesemua guru takmir, imam masjid, guru KAFA, mubaligh JAKIM, bilal masjid, noja masjid, imam surau, bilal surau, penggerak masjid dan surau DUN akan dicarumkan dengan PERKESO dan akan memberi faedah 1,783 orang termasuk guru-guru Quran negeri Johor yang berdaftar di dalam negeri ini, Datuk Speaker. Maksud tahun depan, kesemua mereka ini akan mula dicarumkan dengan PERKESO dan insya-Allah, kebajikan dan kepentingan mereka Datuk Speaker, akan sentiasa dan terus dipelihara oleh kerajaan negeri. Terima kasih.

YB Datuk Speaker : Tahniah Yang Berhormat. Saya jemput Yang Berhormat Kemelah.

YB Puan Saraswati a/p Nallathamby (Kemelah) : Selamat pagi, Salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 8. Terima kasih.

Apakah perancangan kerajaan bagi membela nasib golongan ibu tunggal dan B40 dari segi tempat tinggal seperti pembinaan rumah murah berkonsepkan sewa beli dalam DUN Kemelah?

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan: Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, Yang Berhormat Datuk Speaker. Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, kerajaan negeri sentiasa mengambil berat terhadap soal penyediaan rumah terutamanya untuk golongan B40. Pelbagai inisiatif dilaksanakan oleh kerajaan negeri dalam memberi akses kepada pemilikan rumah sama ada secara sementara melalui Rumah Mampu Milik, Program Perumahan Rakyat, Rumah Sewa Kerajaan, Rumah Transit atau Rumah Skim Sewa Beli. Bagi kawasan Segamat, perumahan Rumah Mampu Milik yang telah siap dibina dari tahun 2014 sehingga 2021 adalah sebanyak 833 unit. Manakala, sasaran siap sehingga 2025 adalah sebanyak 310 unit, iaitu di Taman Tasik Sejati - 106, Bandar Putera IOI Segamat - 33, Taman Pesona - 10, Bandar IOI- 87, Taman Idaman - 74, menjadikan jumlah 310 unit.

Selain itu, kerajaan negeri juga turut menyediakan Rumah Sewa Kerajaan di Segamat dengan memberikan kadar sewa sebanyak RM75.00 sebulan dengan jumlah 40 unit ditawarkan. Selain itu, kerajaan negeri juga telah mewujudkan skim *Rent to Own* melalui GLC sebanyak 8 projek dengan jumlah 1,227 unit. Namun, buat masa ini kerajaan negeri masih dalam kajian terutamanya melihat dari sudut data permintaan di kawasan luar bandar terutamanya DUN Kemelah. Terima kasih.

YB Speaker : Saya jemput, sebelum daripada itu, Ahli-Ahli Yang Berhormat saya ingin mengalu-alukan kehadiran para pemerhati. 21 orang daripada Pejabat ADUN Machap, ada ke? (Dewan bertepuk). ADUN Machap sekejap lagi dia akan masuk. 5 orang daripada Pejabat ADUN Buloh Kasap. (Dewan bertepuk.) 4 orang daripada Pejabat ADUN Kota Iskandar, (Dewan bertepuk.) 16 orang daripada Pejabat ADUN Bukit Permai (Dewan bertepuk.) 1 orang daripada Pejabat ADUN Yong Peng (Dewan bertepuk.) 6 orang daripada Pejabat ADUN Maharani (Dewan bertepuk.) dan tidak lain tidak bukan 16 orang daripada Pejabat ADUN Rengit, (Dewan bertepuk.) Kawasan sendiri ya. Diucapkan selamat datang kepada semua.

Dijemput Yang Berhormat Puteri Wangsa.

YB Cik Amira Aisya binti Abd Aziz (Puteri Wangsa) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, soalan saya nombor 9.

Mohon EXCO untuk nyatakan jika terdapat sebarang pelan bagi memperkasakan golongan OKU untuk berniaga dari rumah disebabkan oleh akses mobiliti yang terbatas?

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Terima kasih Datuk Speaker, saya juga ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Puteri Wangsa. Kerajaan negeri Johor melalui jabatan-jabatan di bawah portfolio Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat Negeri Johor sentiasa prihatin dalam menjaga kebajikan dan mendaya upayakan golongan OKU. Terdapat 2 jabatan utama di bawah portfolio yang golongan sasanya adalah OKU. Jabatan telah merancang dan melaksanakan pelbagai program bagi meningkatkan keupayaan OKU. Sebagai persediaan untuk memperkasakan OKU untuk terlibat dalam aktiviti perniagaan, Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri Johor telah menganjurkan Program Transformasi Minda Usahawan OKU sebanyak 4 siri kepada seramai 202 orang ahli jawatankuasa pertubuhan, penyelia, petugas dan pelatih Pertubuhan Kebajikan Pemulihan Dalam Komuniti (PKPDK) di negeri Johor. Program ini merupakan siri program bagi meningkatkan jati diri dan kemahiran usahawan yang berteraskan konsep usahawan sosial. Melalui program ini, diharap peserta dapat meningkatkan kemahiran dan pengetahuan berkaitan keusahawanan seterusnya boleh menjana pendapatan untuk manfaat dan kepentingan Orang Kurang Upaya khususnya pelatih-pelatih Pertubuhan Kebajikan Pemulihan Dalam Komuniti.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Yang Berhormat Puteri Wangsa dan Ahli Dewan yang mulia ini, selain itu, Jabatan Kebajikan Masyarakat juga menyalurkan geran pelancaran pada golongan OKU yang berminat menjalankan perniagaan, produktif, kemahiran dan potensi untuk menjana pendapatan individu dan keluarga. Kadar geran akan diberi secara *One-Off* kepada individu sehingga RM2,700.00 bagi menggalakkan dan membantu klien mencapai matlamat ke arah berdikari tanpa bergantung sepenuhnya kepada bantuan bulanan kerajaan.

Sejak tahun 2011 hingga Oktober 2022, seramai 997 Orang Kurang Upaya telah berdaftar dengan Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta'zim menerusi Unit Pembangunan Orang Kurang Upaya. Dan daripada jumlah berkenaan, seramai 177 OKU telah ditempatkan bekerja di sektor awam dan sektor swasta. Dengan kepesatan ekonomi dan peningkatan kos sara hidup yang tinggi, demi memastikan OKU yang telah berdaftar tetapi tidak dapat ditempatkan bekerja di sektor terbuka mendapat sumber pendapatan. Maka Yayasan Pembangunan Keluarga telah meningkatkan inisiatif program menjana pendapatan sendiri kepada OKU.

Bermula daripada tahun 2017 hingga 2019, Program *Zero To Hero* melestari pembangunan sosioekonomi orang kurang upaya telah diadakan dan seramai 136 oku daripada pelbagai kategori telah mengikuti program tersebut.

Pada tahun 2019 sehingga 2021, YPK telah memperkenalkan program latihan dan promosi bagi melatih OKU mahir teknikal, ekonomi serta meningkatkan daya saing tenaga kerja tempatan dan banyak lagi. Seramai 144 OKU telah terlibat. Antara kursus yang dilaksanakan antara lain adalah kursus *housekeeping*, baik pulih komputer, gadget, urutan, spa dan beberapa lagi.

Namun pada tahun 2020, ketika kita berdepan dengan wabak COVID-19, PLP tetap diteruskan dengan pelaksanaan kursus asas kemahiran secara *online* dilakukan melibatkan seramai 49 orang peserta.

Manakala pada tahun 2022, Program Bangkit OKU telah diperkenalkan. Seramai 85 OKU telah mengikuti kursus yang telah dilaksanakan. Inisiatif-inisiatif di atas telah dilaksanakan dalam memperkasakan OKU di lapangan bagi tujuan penempatan pekerjaan dan menjana pendapatan.

Dari jumlah keseluruhan itu, OKU yang terlibat 2017 sehingga 2020, seramai 45 OKU telah menerima bantuan peralatan perniagaan dan mereka berjaya menghasilkan pendapatan sendiri serta menggandakan hasil jualan.

Sesungguhnya Yang Berhormat Datuk Speaker, kerajaan negeri melalui JKM dan YPKDT sentiasa prihatin dalam mengupayakan dan memajukan golongan OKU Negeri Johor, khususnya supaya mereka mampu mengharungi cabaran kehidupan dari sudut ekonomi untuk masa kini dan masa akan datang. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Dijemput Puteri Wangsa.

YB Cik Amira Aisya binti Abd. Aziz (Puteri Wangsa) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih banyak-banyak kepada Yang Berhormat EXCO atas penjelasan itu tadi. Saya juga ingin ambil kesempatan untuk ucap tahniah kepada kerajaan negeri dan juga agensi-agensi terlibat atas usaha-usaha yang baik, memperkasakan golongan OKU.

Saya juga ingin bertanya dan sekiranya ada apa-apa perancangan bagi kerajaan negeri untuk mewujudkan dengan izin Yang Berhormat Datuk Speaker *one stop center platform* untuk golongan-golongan OKU dan juga golongan-golongan rentan ini mempromosikan

produk-produk mereka kerana kebanyakan daripada mereka yang berniaga secara atas talian tidak mempunyai kebolehan untuk melebarkan promosi jualan-jualan mereka. Sekiranya ada usaha daripada peringkat kerajaan negeri Johor, usaha ini boleh dikembangkan bukan sekadar golongan OKU tetapi juga kepada golongan ibu tunggal dan golongan-golongan rentan yang lain. Sekiranya belum ada perancangan ini, saya harap dapat dipertimbangkan oleh Yang Berhormat EXCO dan juga kerajaan negeri serta agensi-agensi yang terlibat. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Terima kasih Yang Berhormat Puteri Wangsa. Yang Berhormat Datuk Speaker, Kerajaan Negeri Johor sangat terbuka dan menyambut baik sebarang cadangan dan pandangan Yang Berhormat. Dan, ada di antara cadangan-cadangan Yang Berhormat tadi telah dilaksanakan oleh pelbagai jabatan-jabatan dan agensi-agensi Kerajaan untuk OKU-OKU yang terlibat.

Walau bagaimanapun Yang Berhormat Puteri Wangsa, saya mempersilakan Yang Berhormat bersama-sama ke pejabat saya untuk sama-sama berbincang bersama jabatan-jabatan dan agensi-agensi kerajaan untuk kita meneruskan program-program ini dan juga sesuai untuk setiap kawasan ADUN. Insya-Allah saya mengharapkan supaya semua cadangan, pandangan ini akan saya perhalusi dan segera laksanakan demi Bangsa Johor kita yang lebih maju. Terima kasih.

YB Speaker : Jemput Parit Yaani.

YB Datuk Mohamad Najib bin Samuri (Parit Yaani) : Assalamualaikum warahmatullahi taala wabarakatuh. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya tertarik dengan soalan Yang Berhormat Puteri Wangsa itu dan juga jawapan daripada Yang Berhormat EXCO Serom. Sedikit ingin saya kongsi sama berkenaan dengan bengkel sampul surat di Batu Pahat di bawah kelolaan Jabatan Kebajikan Masyarakat dan saya ingat bengkel tersebut memberi kemudahan kepada OKU-OKU kita ini untuk menjalankan aktiviti dan juga kerja-kerja merekalah. Itu saya kira JKM memberi elaun dan insentif harian kepada mereka. Dan soalan saya setuju atau tidak Yang Berhormat EXCO, bengkel sampul surat tersebut memberi peluang yang luas kepada golongan OKU. Terima kasih.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Parit Yaani. Parit Yaani telah memberikan cadangan yang baik juga. Betul, sebenarnya ada satu namanya yang dikendalikan oleh orang kurang upaya Yang Berhormat Datuk Speaker, namanya Bengkel Sampul Surat. Dan kerajaan sebenarnya, Kerajaan Negeri Johor telah memberi banyak bantuan serta geran kepada mereka untuk mereka meneruskan kesinambungan hidup mereka sebagai seorang OKU. Dan saya sangat menyambut baik cadangan Parit Yaani tersebut. Terima kasih Datuk Speaker.

YB Speaker : Dijemput Yang Berhormat Penggaram.

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker. Soalan nombor 10.

Baru-baru ini berlaku kemalangan maut melibatkan seorang pemuda 17 tahun yang terlanggar penutup '*manhole*' TM di tengah jalan. Apakah langkah dan tindakan kerajaan terhadap syarikat utiliti yang selalu menjalankan kerja tidak sempurna sehingga memberi ancaman keselamatan kepada orang awam pengguna jalan raya?

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih Yang Berhormat Penggaram. Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, kerajaan negeri amat memandang serius mengenai perkara-perkara yang melibatkan keselamatan pengguna jalan raya terutamanya di jalan

persekutuan dan jalan negeri. Sebarang kerja-kerja penyelenggaraan oleh syarikat utiliti di seluruh rizab jalan JKR seperti permohonan izin lalu, korekan jalan dan penyelenggaraan kecemasan perlu mendapat kebenaran daripada Jurutera Daerah, di mana lokasi penyelenggaraan tersebut dilaksanakan.

Selain itu, JKR Daerah Batu Pahat juga ada melaksanakan rondaan pemeriksaan dan mana-mana syarikat utiliti yang melaksanakan kerja tanpa permit atau kebenaran akan diarahkan memberhentikan kerja-kerja tersebut serta-merta.

Untuk makluman Yang Berhormat Penggaram, sejak kebelakangan ini JKR Daerah Batu Pahat mendapati banyak *manhole* telah dibuka pada waktu malam dan tidak ditutup dengan sempurna sama ada akibat kecuaihan pihak kontraktor ataupun vandalisme. Tindakan segera telah diambil seperti melaksanakan tampalan sementara pada ruangan antara penutup *manhole* dan permukaan jalan oleh syarikat konsesi jalan. Sebagai inisiatif awal dan lantaran daripada kejadian kemalangan yang telah berlaku di jalan milik PBT tersebut, JKR Daerah Batu Pahat juga telah mengadakan satu mesyuarat khas bersama-sama Telekom Malaysia Zon Selatan dan Telekom Malaysia Batu Pahat pada 9 November 2022 bagi memohon penjelasan lanjut mengenai situasi semasa yang berlaku kepada pihak TM Zon Selatan sendiri. JKR Batu Pahat juga mengingatkan syarikat utiliti supaya membuat permohonan bagi sebarang kerja-kerja penyelenggaraan yang hendak dilaksanakan termasuk kerja-kerja kecemasan bagi memudahkan pemantauan dan mengenal pasti sekiranya berlaku kecurian oleh pihak yang tidak bertanggungjawab yang mensasarkan kabel-kabel milik TM dan juga TNB. JKR Batu Pahat juga telah membentangkan kepada TM mengenai prosedur kawalan trafik semasa pembinaan bagi kerja-kerja di tengah jalan dan bahu jalan.

Selain itu Yang Berhormat Datuk Speaker, pihak TM juga telah diminta untuk mengaras semula semua *manhole* yang berada di permukaan jalan bagi menyamai aras sedia ada bagi memastikan jalan raya yang selamat dan untuk semua jenis kenderaan. Terima kasih Yang Berhormat.

YB Speaker : Sila Penggaram.

YB Puan Gan Peck Cheng (Penggaram) : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Kita difahamkan banyak... kita memang faham utiliti memang penting kepada masyarakat. Tetapi kita nampak sesetengah jalan diturap, lepas itu tak lama lagi dikorek balik. Jadi di sini, Penggaram nak tanya adakah kerajaan mempunyai rancangan penyelarasan dan libat arus antara agensi-agensi kerajaan dan pihak utiliti yang... *sorry*, terlibat dengan kerja-kerja penyelenggaraan jalan raya termasuk di PBT lah. Tolong belakang rumah, selalu berlaku SAJ kadang-kadang dikorek, dia tak tampal dengan baik, agar kualiti dan keselamatan di jalan raya sentiasa dalam tahap, tahap maksima.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker. Terima kasih Yang Berhormat Penggaram. Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan, Koridor Utiliti Johor menjadi satu badan yang menyelenggara isu-isu utiliti di negeri Johor. Saya telah melakukan libat urus dengan pihak TM, TNB dan juga SAJ supaya kita dapat pastikan tiada lagi kerja-kerja korek, kita ada polisi *no digging policy* yang insya-Allah kita akan laksanakan dalam masa terdekat. Namun begitu Yang Berhormat Datuk Speaker dan Yang Berhormat Penggaram, kebanyakan isu korek ini isu kecemasan dan juga kerja-kerja baru. Kerja-kerja baru selalunya di bahu jalan dan selalu kalau Yang Berhormat tengok ada pengorekan berlaku di tengah jalan itu isu kecemasan.

Dan, saya pun dapat banyak laporan kerja-kerja kecemasan ini selalunya dibuat dulu tanpa meminta permit daripada Pihak Berkuasa Tempatan, daripada pihak JKR. Tapi insya-Allah dalam masa terdekat kita adakan sesi libat urus bersama mereka. Saya juga akan berhubung dengan YB EXCO Penerangan dan Komunikasi juga akan terlibat kerana TM di

bawah beliau. Dan saya dah jumpa *personal* dengan syarikat-syarikat utiliti dan nampaknya mereka akan berikan kerjasama untuk pastikan tiada lagi kerja-kerja 2,3 kali pengorekan berlaku di satu tempat. Terima kasih Yang Berhormat.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya ada soalan yang disenaraikan belum dijawab secara lisan, akan dijawab secara bertulis dalam Persidangan yang sama.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, Persidangan ditangguhkan sehingga jam 10.50 pagi.

Persidangan ditangguhkan pada jam 10.30 pagi.

Persidangan disambung semula pada jam 10.50 pagi.

SOALAN-SOALAN BERTULIS.

Jawapan kepada soalan-soalan bertulis oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat ada dibentangkan di atas meja mesyuarat.

Jurutulis: SAMBUNGAN PERBAHASAN ATAS RUNDINGAN BACAAN KALI YANG KEDUA BAGI RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN (2023) TAHUN 2022.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, Perbahasan atas Rundingan bagi bacaan kali yang kedua Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022 disambung sekarang.

Yang Amat Berhormat Machap akan menggulung Perbahasan Bajet 2023. Bajet yang bertemakan, “Maju : Johor Makmur Bersama Rakyat Bertunjangkan Kebersamaan, Kesaksamaan, Adil dan Kesejahteraan Hidup Berkualiti”.

Dalam konteks kebersamaan ini saya amat tertarik apabila 2 Timbalan Menteri Kewangan berbalas pantun melalui media sosial. Dulu mereka adalah seteru politik iaitu Setiausaha Agung UMNO, Yang Berhormat Ahmad Maslan dan Setiausaha Organisasi DAP, Steven Sim. Ahli Parlimen Bukit Mertajam, Steven Sim berkata demi pertiwi dia akan bekerjasama dengan Ahmad Maslan di Kementerian Kewangan. Dia berpantun, “sama-sama dayung bahtera; dayung arah kota permata, sama-sama bangun negara, junjung titah lupa sengketa”.

Ahmad Maslan, Ahli Parlimen Pontian membalas pantun itu, “Dayung arah kota permata, handal panglima jadi hikayat; junjung titah lupa sengketa, ayuh bersama demi rakyat”. (Dewan bertepuk).

Ahli-Ahli Yang Berhormat, demi rakyat mari kita Bangsa Johor melangkah bersama. Beras segantang sudah disukat, lalu disimpan di atas para; andai seluruh kita muafakat, Johor damai rakyat sejahtera, Yang Berhormat Machap dijemput.

YAB Menteri Besar : Bismillahirrahmanirrahim. (Bacaan selawat). Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, salam sejahtera, salam Maju Johor. Yang Berhormat Datuk Speaker, pertama-tamanya bersyukur saya ke hadrat Allah SWT kerana dengan limpah kurnia dan inayatnya jua, dapat kita bersama-sama hadir dalam Dewan yang mulia ini, bagi menunaikan tanggungjawab sebagai Ahli-Ahli Dewan Negeri Johor.

Izinkan saya untuk menyingsing tirai ucapan penggulangan pada pagi ini dengan berkongsi sepotong hadis, daripada Abu Hurairah RA, junjungan Nabi Muhammad SAW bersabda, (bacaan hadis) “Tidak dikatakan bersyukur kepada Allah pada siapa yang tidak tahu berterima kasih kepada manusia.” Justeru, saya ingin memulakan langkah pada pagi ini,

dengan merakamkan ucapan tahniah, dan terima kasih kepada Ahli-Ahli Yang Berhormat yang telah berbahas membawa suara rakyat setempat dan negeri dengan tuntas, matang dan bernas. Saya turut ingin merakamkan penghargaan, atas segala maklum balas, kritikan dan idea yang konstruktif dan membina. Insya-Allah setiap perkara yang dibahas akan dipertimbangkan dengan sebaik mungkin oleh kerajaan negeri.

Saya juga ingin mengucapkan tahniah dan jutaan terima kasih kepada Yang Berhormat Datuk Speaker dan Yang Berhormat Datuk Timbalan Speaker kerana telah berjaya mengendalikan sesi perbahasan pada sidang Dewan kali ini dengan begitu tertib, teratur dan bijaksana. Tahniah saya ucapkan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya turut ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan takziah kepada Yang Berhormat Kahang, Tuan Vidyananthan a/l Ramanadhan atas kehilangan ibu mertua beliau, yang pergi meninggalkan kita pada hari Ahad yang lalu. Takziah juga saya rakamkan kepada Yang Berhormat Sri Medan, Dato' Zulkurnain bin Haji Kamisan dan keluarga atas kembalinya ke rahmatullah anakanda beliau juga pada hari Ahad yang lalu. Marilah kita sama-sama mendoakan semoga roh Allahyarham dicucuri rahmat dan diletakkan di kalangan para kekasih-Nya. Semoga Yang Berhormat Tuan Vidyananthan dan Yang Berhormat Dato' Zulkarnain sekeluarga diberikan kekuatan, kecekalan juga ketabahan dalam menghadapi ujian yang amat hebat ini. Dengan izin Datuk Speaker, marilah kita sama-sama berdiri dan menghadiahkan bacaan ummul kitab bagi yang beragama Islam dan mohon bertafakur bagi yang bukan beragama Islam. Al-Fatihah (Bacaan Surah Al-Fatihah) Amin amin yarabbal alamin.

Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi pihak kerajaan negeri saya turut ingin mengambil kesempatan untuk menzahirkan ucapan tahniah kepada semua Ahli-Ahli Parlimen yang baharu dilantik menjadi Menteri, mahu pun Timbalan Menteri. Khususnya 7 orang Ahli Parlimen dari Johor iaitu Yang Berhormat Datuk Seri Mohamed Khaled Nordin, Yang Berhormat Datuk Seri Azalina Othman, Yang Berhormat Dr. Zaliha Mustafa, Yang Berhormat Datuk Seri Salahuddin Ayub, Yang Berhormat Datuk Seri Haji Ahmad Maslan, Yang Berhormat Tuan Liew Chin Tong, Yang Berhormat Akmal Nasrullah Mohd Nasir dan Yang Berhormat Teo Nie Ching. (Dewan bertepuk). Selamat maju jaya saya ucapkan, semoga pelantikan beliau ini akan membawa limpahan rahmat kepada Malaysia amnya dan negeri Johor khususnya.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya percaya sebagaimana semua warga Dewan sedia maklum adalah menjadi hasrat dan visi kerajaan negeri untuk menjadikan Johor sebuah negeri yang maju menjelang tahun 2030. Dan Belanjawan ini telah dirangka dan diperhalusi, agar menjadi *catalyst* bagi menjayakan agenda yang digagaskan ini. Dalam ruang yang diberikan ini, saya turut berkongsi bersama Ahli Dewan sekalian bahawa Belanjawan 2023 yang bertemakan, "Maju Johor : Makmur Bersama Rakyat," digubal dengan mengambil kira semua pandangan serta maklum balas pelbagai pemegang taruh demi memastikan agenda Maju Johor dapat dilaksanakan. Belanjawan yang mempunyai 6 Teras 26 Strategi dan 110 Inisiatif ini, telah melalui proses *budget screening*, sesi *lab district* di daerah-daerah dan sesi permukiman agar hala tuju dan keutamaan negeri yang ditetapkan di dalamnya diteliti dan diperhalusi dengan sebaik-baiknya. Namun ia akan terus ditambah baik, dengan maklum balas yang diberikan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat demi rakyat, demi negeri Johor tercinta ini. Perkara ini sentiasa menjadi tonggak pegangan dan prinsip kerajaan negeri dalam setiap apa yang kita lakukan. Sentiasa inklusif serta mengambil kira kepentingan dan kemaslahatan semua tanpa meminggirkan sesiapa.

Dengan izin, *just like the ever-changing nature of technologies industries and markets, the government must also be receptive and quick to adapt*. Sehubungan itu, Belanjawan Negeri Johor Tahun 2023 diunjurkan bagi Belanjawan *Surplus* setelah 2 tahun negeri ini berada dalam keadaan belanjawan defisit. Impak daripada sokongan fiskal yang besar yang perlu dilakukan pada masa itu, kerana kita berdepan dengan pandemik COVID-19.

Untuk tahun 2023 ini, kemampuan fiskal kerajaan negeri dalam menghadapi ketidaktentuan ekonomi dan pasaran perlu diambil kira bagi memastikan perancangan terhadap segala inisiatif dapat dilaksanakan dengan penghasilan *outcome* kepada pemberat keutamaan negeri melalui teras-teras yang telah digariskan. Pada masa yang sama, kerajaan negeri juga bertanggungjawab dan komited untuk memastikan impak daripada ketidaktentuan ekonomi kepada rakyat akan dapat dikawal dan diserap dengan sebaik mungkin agar keterkesanan mereka dapat diminimumkan. Justeru kawalan fiskal yang lebih ketat perlu dilaksanakan bagi memastikan kedudukan rizab negeri dalam keadaan yang baik. Ingin saya kongsi juga, bahawa agenda Belanjawan Johor Tahun 2023, bukan hanya dibiayai melalui peruntukan kerajaan negeri, malah turut didukung dan disokong oleh Pihak Berkuasa Tempatan, Badan Berkanun Negeri serta GLC.

Yang Berhormat Datuk Speaker, barisan EXCO kerajaan negeri telah menjawab pelbagai isu dan persoalan yang dibangkitkan sepanjang sidang Dewan ini. Justeru, saya tidak berhasrat untuk mengulang apa yang telah diperjelaskan kerana penjelasan mereka amat komprehensif. Penggulangan saya pada pagi ini, akan menjawab dan memberi penjelasan kepada perkara-perkara pokok yang akan kerajaan negeri laksanakan melalui Belanjawan 2023 ini. Dengan kata-kata tersebut, izinkan saya memulakan maklum balas berdasarkan teras yang telah digariskan kepada pelbagai perkara dan cadangan yang telah disentuh oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat sepanjang sidang Dewan ini berlangsung.

Yang Berhormat Datuk Speaker, teras pertama ialah Tadbir Urus Kerajaan. Perkara pertama yang dibangkitkan di bawah teras ini, adalah mengenai pembentukan kaukus yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Perling dan disambut oleh Yang Berhormat Benut. Berhubung perkara ini, saya menyerahkannya kepada kebijaksanaan Ahli-Ahli Parlimen dari Johor. Pada hemat saya, sememangnya ia merupakan tanggungjawab Ahli-Ahli Parlimen untuk membawa suara hati Bangsa Johor ke Dewan Rakyat dan kerajaan persekutuan. Sehubungan itu, marilah kita bersama-sama menggembeleng tenaga dan ikhtiar bagi menjayakan inisiatif-inisiatif dan dasar-dasar kerajaan persekutuan yang boleh mensejahterakan Bangsa Johor.

Saya memohon dan merayu kepada semua Ahli-Ahli Parlimen dari negeri Johor untuk terus memperjuangkan projek-projek keutamaan rakyat negeri yang melibatkan peruntukan daripada kerajaan persekutuan. Antaranya termasuklah pembinaan lorong tambahan di lebuh raya PLUS antara Yong Peng hingga Senai Utara. Projek pelebaran Lebuh raya Senai – Desaru, pembinaan Hospital Sultanah Aminah 2 Johor Bahru, projek-projek bekalan air negeri, rancangan-rancangan tebatan banjir, sekolah-sekolah rendah dan menengah yang perlu dinaik taraf, kualiti pendidikan negeri dan negara, insentif-insentif untuk pelabur terus melabur di Johor. Perluasan kadar penembusan jalur lebar, juarailah juga usaha mengembalikan projek *High Speed Rail* (HSR) dan teruskanlah projek *Rapid Transit System* yang akan memberi limpahan ekonomi kepada Johor.

Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara kedua yang dibangkitkan menyentuh kebajikan ketua kampung dan ketua masyarakat. Terima kasih kepada Yang Berhormat Kukup, Perling, Benut, Sungai Balang, Tiram, Tanjung Surat, Gambir, Pulai Sebatang, Maharani, Kempas, Senggarang, Pemanis dan Tenang yang membangkitkan pelbagai saranan dan cadangan untuk meningkatkan profesionalisme institusi ketua kampung dan ketua masyarakat. Sesungguhnya ketua kampung dan ketua masyarakat berkhidmat siang dan malam bagi membantu masyarakat setempat. Bagi menghargai kepimpinan dan peranan institusi akar umbi ini, sukacita saya umumkan bahawa kerajaan negeri bersetuju untuk menaikkan elaun sebanyak RM300.00 sebulan kepada ketua kampung dan ketua masyarakat daripada RM900.00 kepada RM1,200.00 sebulan. (Dewan bertepuk).

Di samping itu, kerajaan negeri juga berharap, agar kerajaan persekutuan akan turut menyambut baik inisiatif murni ini seterusnya menambah sekurang-kurangnya RM300.00

lagi sebulan bagi menjadikan elaun mereka RM1,500.00 sebulan (Dewan bertepuk). Elaun Speaker nak naik ke, Datuk Speaker?

YB Datuk Speaker : Tengah menunggu.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara seterusnya adalah mengenai elaun ADUN yang turut disentuh dalam perbahasan Yang Berhormat Kukup, Yang Berhormat Benut, Perling, Puteri Wangsa, Tenang, Pulai Sebatang dan Mahkota. Dalam keadaan ekonomi yang masih lagi tidak menentu, saya yakin dan percaya rakan-rakan Ahli-Ahli Yang Berhormat memahami dan bersetuju untuk kita memberikan keutamaan kepada rakyat terlebih dahulu buat masa ini. Namun, insya-Allah setelah keadaan ekonomi semakin pulih dan hasil negeri juga meningkat, kerajaan negeri akan mengkaji dan mempertimbangkan cadangan ini sehabis baik. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Speaker, beralih ke teras kedua, iaitu pembangunan ekonomi yang juga banyak dibangkitkan oleh Ahli-Ahli Yang Berhormat. Kerajaan negeri telah mengadakan pertemuan dengan pelabur-pelabur dari Singapura, China, Amerika Syarikat, Korea, Jepun, Jerman, United Kingdom, Australia, Belanda dan juga pelabur-pelabur dari dalam negara. Alhamdulillahlah kesemua pelabur-pelabur ini mengakui bahawa Johor merupakan destinasi yang strategik dan kondusif untuk mereka menaruh keyakinan dan melakukan pelaburan. Kerajaan negeri akan terus berusaha, untuk memastikan Johor kekal menjadi destinasi pilihan utama para pelabur menerusi pendekatan tadbir urus terbaik serta polisi-polisi yang mesra perniagaan dan pelabur. *We will continue to strive to be a business and investment friendly state.* Dalam pada itu, kerajaan negeri juga akan berusaha untuk terus menarik lebih ramai pelabur berimpak tinggi terutamanya dalam bidang pembangunan pusat data Revolusi Industri 4.0, perkhidmatan perniagaan global pelancongan, pembuatan, petrokimia, minyak dan gas serta sekuriti makanan.

Johor Economic Tourism and Cultural Office (JETCO) yang juga merupakan cetusan Yang Berhormat Benut akan terus diperkasakan dengan kerjasama Invest Johor dan juga agensi-agensy persekutuan seperti MIDA, MITI dan IRDA. Dengan izin, *The State will continue to cut out the red tape and provide well train human resources and well plain industrial estates, but we need assistance from the Federal Government and regards to attractive fiscal incentive sound macroeconomic policies, fundamentals that with enable private enterprises to operate successfully.* Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri yang kacak, saya mohon perhatian dan bantuan. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih diucapkan kepada Yang Berhormat Kukup, Benut, Perling, Bukit Naning, Permas, Parit Yaani, Tanjung Surat dan Pekan Nanas yang menyentuh tentang pelbagai pelaburan di negeri Johor dalam perbahasan mereka. Terima kasih juga kepada Yang Berhormat Tanjung Surat yang membahaskan kepentingan *upskilling* dan *reskilling* bagi menyokong sektor pelaburan negeri. Setiap pelaburan yang masuk ke negeri ini mestilah bermatlamatkan kepada penjaan pekerjaan yang berkualiti dan berkemahiran tinggi kepada Bangsa Johor. Bangsa Johor perlu dilatih secara terancang dan diposisikan sebagai bangsa yang kompeten, cekap, berdisiplin dan boleh dipertanggungjawabkan supaya kita dapat bersaing di peringkat global.

Pada masa yang sama, saya sedar masih ada Bangsa Johor yang terdiri daripada pekerja separa dan kurang mahir. Mereka ini tidak akan dilupakan. Bahkan usaha berterusan untuk melaksanakan program *upskilling* dan *reskilling* bagi meningkatkan keupayaan mereka akan turut dilaksana dan diperkukuhkan. Antara contoh, program peningkatan kemahiran yang dirangka adalah program pro mahir dalam bidang automotif minyak dan gas, aeroangkasa, kesihatan, elektronik serta robotik oleh Unit Strategi Modal Insan, *Iskandar Malaysia Sustainable Tourism Upskilling and Reskilling* oleh IRDA, PERANTIS ISKANDAR oleh EduCity Iskandar. Program *Skill In Oil and Gas* dan Program *Bridging Gaps* oleh Johor Petroleum Development Corporation (JPDC).

Selain itu, pengoperasian *Hub Skills Johor* pada tahun hadapan sepertimana saya umumkan serta pembukaan *Sankyu Technical Academy* juga akan menjadi *catalyst* penyediaan modal insan bagi menepati kehendak pasaran dalam konteks pembangunan kemahiran TVET. (Dewan bertepuk). Sebagai tambahan, Jawatankuasa Induk Modal Insan yang telah ditubuhkan juga akan menangani perkara ketidaksepadanan kemahiran pekerja dan graduan tempatan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara kedua di bawah teras Pembangunan Ekonomi yang ingin saya sentuh ialah pertanian. Saya berterima kasih kepada Yang Berhormat Benut, Sungai Balang, Layang-Layang, Bukit Kepong, Bukit Nanning, Senggarang, Endau, Pemanis, Permas, Gambir, Kempas dan Tenang kerana telah menyentuh berkenaan sektor yang penting ini. Ianya penting kerana sektor ini merupakan satu-satunya sektor yang mencatatkan pertumbuhan semasa pandemik COVID-19. Ia menyumbang sebanyak RM17 bilion bersamaan 12.9% kepada KDNK negeri. Seterusnya, meletakkan negeri Johor sebagai penyumbang utama kepada pengeluaran tanaman makanan negara. (Dewan bertepuk).

Saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada rakan-rakan di Jabatan Pertanian, Jabatan Perkhidmatan Veterinar, Perikanan, Lembaga Pertubuhan Perladangan, Lembaga Kemajuan Ikan serta agensi berkaitan di negeri Johor yang telah membantu mencapai prestasi yang cukup memberangsangkan itu. Insya-Allah dengan kemasukan daerah Segamat dalam Wilayah Ekonomi Pantai Timur (ECER) pada 6 September yang lepas, hasrat kerajaan negeri untuk menjadikan daerah Segamat sebagai hab utama agro makanan akan dapat dilaksanakan. Penyertaan Segamat ini bakal memberi manfaat kepada rakyat negeri Johor dengan pelaksanaan projek-projek dan program-program yang akan diimplementasikan oleh Majlis Pembangunan Wilayah Ekonomi Pantai Timur (ECERDC) di daerah tersebut.

Pelbagai inisiatif serta insentif akan disediakan bagi merancakkan lagi sektor pertanian dalam usaha meningkatkan produktiviti hasil pertanian sejajar dengan usaha kerajaan menjadikan Johor sebagai *food basket* kepada Malaysia dan seterusnya menjadi *food bank* kepada negara serantau. Sekali gus meningkatkan pendapatan para pengusaha dalam sektor ini. Dalam usaha ini, kerajaan negeri mensasarkan peningkatan bagi 5 tahun ke hadapan dengan pertambahan pengeluaran bagi setiap industri tanaman makanan utama sebagaimana berikut:

Pertama, pengeluaran industri buah-buahan seperti tembikai, betik dan pisang akan ditingkatkan sebanyak 32.46% dengan pengeluaran berjumlah 948,000 metrik tan. Pengeluaran industri sayur-sayuran seperti bendi, timun dan cili akan ditingkatkan sebanyak 32.9% dengan pengeluaran sebanyak 181,000 metrik tan. Ketiga, meningkatkan hasil pengeluaran akuakultur sebanyak 62% dengan peningkatan produktiviti hasil berjumlah 39,000 metrik tan. Peningkatan industri ternakan ruminan sebanyak 22.4% dengan pengeluaran berjumlah 188,000 ekor. Peningkatan pengeluaran tenusu sebanyak 88% dengan pengeluaran sebanyak 17 juta liter.

Selain itu, menyokong inisiatif untuk meningkatkan produktiviti hasil pertanian, kerajaan negeri dengan kerjasama kerajaan persekutuan juga mensasarkan untuk membangunkan sebuah pusat pengumpulan, pemprosesan, pembungkusan dan pengedaran (CPPDC) di Desaru. Serta memperkasa 6 pusat pengumpulan hasil pertanian (PPHP) dengan kos RM2.7 juta. Daerah yang terlibat adalah seperti berikut :

Pertama, PPK Batu Anam di Segamat. Kedua, PPK di Sri Medan dan PPK Parit Sulong di Batu Pahat. Ketiga, PPK Pengerang di Kota Tinggi. Keempat, PPK Bukit Gambir dan Ledang di Tangkak.

Yang Berhormat Datuk Speaker, teras ketiga adalah berkaitan Jaringan Keselamatan Sosial. Saya bersyukur ke hadrat Allah SWT kerana mempunyai sokongan jentera kerajaan yang sentiasa mengambil berat dan responsif terhadap perkara yang membabitkan perumahan, kebajikan wanita, anak-anak istimewa dan perpaduan. Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara pertama yang ingin saya sentuh dalam teras ini ialah berkaitan perumahan. Terima kasih kepada Yang Berhormat Stulang, Permas, Kemelah, Sedili, Gambir, Pulau Sebatang, Bukit Batu, Tanjung Surat, Senai, Parit Raja, Penawar, Pekan Nanas, Jementah, Layang-Layang, Maharani, Kota Iskandar dan Mahkota yang telah menyentuh isu ini. Agenda perumahan merupakan yang agenda amat dekat di hati saya dan kerajaan negeri akan memberi fokus kepada 6 perkara. 6 perkara tersebut ialah:

Pertamanya ialah Rumah Mampu Milik. Seperti yang saya sebut tempoh hari, kerajaan negeri mensasarkan pembinaan 21,000 unit Rumah Mampu Milik dalam tempoh 5 tahun ini. Kedua, Program Perumahan Negeri Johor. Ia melibatkan pembangunan Rumah Impian Bangsa Johor, Rumah Transit Bangsa Johor, Program Rumah Kasih Johor dan Perluasan Skim Rent to Own atau sewa beli dan sewa milik. Di samping itu, terdapat juga rumah-rumah PPR yang disewakan dengan harga yang minimum. Namun demikian, kerajaan negeri menyedari tentang berlakunya *sublet* atau sewa atas sewa. Perkara ini amatlah dikesali dan PKPJ akan mengambil tindakan penguatkuasaan yang tegas bagi menangani isu yang bersifat penganiayaan terhadap Bangsa Johor yang benar-benar memerlukan. Ketiga, Dasar Perumahan Johor. Dasar ini melibatkan Program Galakan Pembinaan Rumah Mampu Milik Johor, penyelarasan harga rumah, caj gantian, penyelarasan jenis dan pindaan komposisi pembangunan atas tanah kurang 5 ekar serta pelaksanaan *fastlane approval*. Keempat, Rejuvenasi Rumah Pangsa Negeri Johor iaitu kerja baik pulih rumah pangsa yang telah berusia lebih 25 tahun. Kita juga sedar, antara perkara yang menyebabkan flat dan pangsapuri awam tidak di selenggara dengan baik adalah kelemahan pengurusan Jawatankuasa Penduduk. Oleh itu, kerajaan negeri melalui Pejabat Setiausaha Kerajaan Bahagian Kerajaan Tempatan telah menubuhkan Jawatankuasa *Task force* JMB Negeri Johor bagi menyelesaikan masalah ini.

Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, saya telah melawat Pangsapuri Saujana pada hari Jumaat yang lepas. Suka saya melaporkan semua jalan telah pun siap diturap. (Dewan bertepuk). Kerja-kerja mengecat luar bangunan, penggantian lif, pembersihan bangunan dan menaik taraf fasiliti bangunan juga telah dimulakan dan ia bermula secara fasa dan akan siap sepenuhnya insya-Allah pada tahun hadapan dengan kos sebanyak RM10.7 juta. (Dewan bertepuk). Kelima, Setinggalan Sifar Negeri Johor 2035. *Task force* Setinggalan Negeri Johor telah diwujudkan bagi menyelaraskan pemindahan setinggalan. Ia meliputi inisiatif penyediaan rumah bagi penduduk setinggalan melalui Program Skim Perumahan Prihatin Johor Sewa Milik dan menawarkan perumahan mampu milik atau PPR yang tersedia kepada mereka yang layak. Sebagai contoh, tapak setinggalan di Lorong Aris Batu 8½ Skudai. Ke semua penduduk telah ditawarkan rumah di Program Perumahan Rakyat kecuali 4 orang penduduk tidak layak kerana berstatus bukan warganegara. Namun begitu, terdapat segelintir pihak yang berselindung di belakang pemimpin-pemimpin yang mengganggu inisiatif ini. Ada juga yang mengambil kesempatan dan membuat keuntungan dengan mencerooboh tanah dan membina rumah-rumah untuk disewakan. Sebagai contoh, saya telah pergi ke Kampung Bakar Batu, saya sedih melihat keadaannya yang daif dan sangat membahayakan keselamatan penghuninya. Atas sebab itu lah saya berikan penekanan agar perkara ini ditangani dengan sebaiknya kerana Bangsa Johor berhak mendapat kediaman yang kondusif.

Keenam, penyelesaian isu *property overhead*. Kerajaan negeri telah menganalisis data yang dikeluarkan oleh Pusat Maklumat Harta Tanah Negara (NAPIC), mengenai hartanah tidak terjual di negeri Johor. Dapatan awal hartanah tidak terjual melibatkan pangsapuri perkhidmatan mewah yang mensasarkan segmen pembeli tertentu. Walau bagaimanapun, data-data yang dikeluarkan masih perlu diperincikan agar penyelesaian boleh dibuat secara tuntas. Justeru, kerajaan negeri akan membentuk satu *task force* yang melibatkan

BPEN, BKPJ, PLAN Malaysia dan Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta, JPPH. Dalam pada, dalam masa yang sama, kerajaan negeri akan berkerjasama dengan kerajaan persekutuan bagi mengkaji pelaksanaan dasar berkaitan *Malaysia My Second Home* atau MM2H.

Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara kedua di bawah Teras Ketiga, ialah Kebajikan Dan Wanita. Terima kasih Yang Berhormat Mahkota, Parit Raja, Pasir Raja, Kemelah, Pulau Sebatang, Penawar, Tenang, Penggaram, Gambir, Skudai, Puteri Wangsa, Tangkak dan Johor Jaya yang telah menyentuh perkara ini. Kerajaan negeri konsisten untuk menjadikan Johor “*A Fair State And Not A Welfare State*”. Menyadari kepentingan teras ini kerajaan negeri telah bergerak sebagai satu pasukan dan tidak akan lagi bekerja dalam *silos* masing-masing. Syukur alhamdulillah, seramai lebih 150,000 Bangsa Johor dibantu setiap tahun melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat, JKM dan Majlis Agama Islam Negeri Johor.

Kebajikan golongan ibu tunggal juga diambil berat oleh kerajaan negeri menerusi Yayasan Pembangunan Keluarga Darul Ta’zim. Mekanisme serampang dua mata telah diambil menerusi Projek Komuniti Di Hati yang membuka peluang perniagaan dalam bidang masakan bagi meningkatkan pendapatan ibu-ibu tunggal. Program ini juga melibatkan kerja-kerja kesukarelawanan dan kebajikan komuniti setempat. Masakan yang disediakan oleh ibu-ibu tunggal ini akan diagihkan kepada kumpulan sasar seperti golongan asnaf, miskin, miskin tegar dan mereka yang memerlukan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kalau hendak rasa air tangan ibu tunggal boleh singgah DUN Mahkota. DUN Mahkota ada eh?

YB Speaker : Ibu tunggal ke, ibu tunggal Yang Amat Berhormat?

YAB Menteri Besar : Ibu tunggal.

YB Speaker : Ibu tunggal.

YAB Menteri Besar : Selamat hari lahir yang ke-26 Dato’ Sharifah Azizah. (Dewan bertepuk).

YB Speaker : Baru 26 tahun Yang Amat Berhormat umur dia.

YAB Menteri Besar : Hadiah nanti minta dengan Datuk Speaker. Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara yang ketiga adalah berkenaan anak-anak istimewa. Kerajaan negeri menyedari bahawa terdapat 7 kategori anak-anak istimewa iaitu kurang upaya pendengaran, kurang upaya penglihatan, kurang upaya pertuturan, kurang upaya fizikal, pembelajaran, mental dan kurang upaya pelbagai. Mereka adalah insan-insan yang sangat istimewa dan memerlukan bantuan daripada kerajaan negeri dan juga persekutuan. Mereka harus diberikan pendidikan dan bimbingan yang khusus dan profesional untuk berdikari seperti kanak-kanak biasa.

Untuk makluman Dewan, pada tahun 2022 peruntukan sebanyak RM850,000.00 telah disalurkan untuk penambahbaikan pusat komputer dan pusat fisioterapi Sekolah Pendidikan Khas Cerebral Palsy di Johor. Selain itu, kerajaan negeri juga telah menyalurkan peruntukan sebanyak RM458,000.00 kepada Sekolah Pendidikan Khas Nur Azalea bagi menampung kos operasi dan membaik pulih bangunan. Insya-Allah, adalah diharapkan peruntukan yang disalurkan oleh kerajaan negeri ini dapat digunakan demi keselesaan dan menyuntik semangat ibu bapa, guru-guru dan anak-anak istimewa ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara keempat di bawah Teras Jaringan Keselamatan Sosial, yang ingin saya sentuh adalah mengenai perpaduan. Yang Berhormat Bentayan dan Mengkibol telah bertanya tentang bantuan kepada sekolah Cina, ketika mengadakan

sidang media baru-baru ini. Ingin saya tegaskan, bahawa pelbagai bantuan telah diberikan bukan hanya kepada masyarakat Cina tetapi juga kepada masyarakat India, Sikh dan lain-lain. Hal ini terbukti apabila kerajaan negeri telah menyalurkan peruntukan hampir RM14.5 juta (Dewan bertepuk), kepada masyarakat Tionghoa, India, Sikh dan lain-lain yang merangkumi bantuan kepada sekolah, NGO dan rumah-rumah ibadat.

Di samping itu, kerajaan negeri telah membiayai tapak khairat kematian masyarakat India di Pasir Gudang yang pertama seumpamanya di negeri Johor. (Dewan bertepuk). Bantuan-bantuan lain juga diberikan kepada kuil-kuil, tokong-tokong dan juga gereja-gereja. Tidak cukup dengan itu, kerajaan negeri juga telah memberikan cukai tanah nominal RM10.00 kepada lebih 70 buah Sekolah Jenis Kebangsaan Cina dan Tamil.

Yang Berhormat Datuk Speaker, seperti yang saya sebutkan tadi, kerajaan negeri telah dan akan terus secara konsisten membantu Bangsa Johor tidak mengira bangsa, agama, darjat mahu pun keturunan. *We are truly a color blind when it comes to helping the people of Bangsa Johor* (Dewan bertepuk), atau dalam bahasa lain dengan izin Yang Berhormat Datuk Speaker, (bahasa Jawa),

YB Speaker : Cakap Jawa ke tu Yang Berhormat?

YAB Menteri Besar : Saya cuba.

YB Speaker : Oh, ok.

YAB Menteri Besar : Kalau Yang Berhormat Bentayan dengan Mengkibol tak faham, (bahasa Cina), kalau masih lagi tak faham (bahasa Tamil). (Dewan bertepuk). Dengan izin Yang Berhormat Datuk Speaker.

YB Speaker : Banjar tak ada Yang Berhormat?

YAB Menteri Besar : Banjar, biar Datuk Speaker yang bercakap. Yang Berhormat Datuk Speaker, Teras keempat adalah berkaitan Kemudahan dan Keperluan Asas. Ia melibatkan pengangkutan awam dan jalan raya. Perkara pertama di bawah teras ini adalah mengenai pengangkutan awam. Saya merujuk kepada perbahasan Yang Berhormat Perling, Seri Medan dan Endau yang prihatin tentang perkhidmatan dan pembangunan infrastruktur pengangkutan awam negeri Johor. Kerajaan negeri sentiasa prihatin untuk menyediakan pengangkutan yang efisien dan selesa. Pertamanya, adalah berkenaan *Rapid Transit System*, RTS. Projek ini telah mencapai 24% kemajuan dan dijangka siap pada tahun 2026. Jumlah penumpang RTS dianggarkan seramai 10,000 orang setiap jam. Dengan jangka perjalanan *train* 6 minit antara stesen. Dengan kapasiti ini ia berupaya membantu mengurangkan sekurang-kurangnya 35% daripada jumlah pengguna di Tambak Johor. Kedua, adalah bas *Rapid Transit* yang telah dijenamakan semula kepada *Iskandar Rapid Transit*. Status terkini pembangunan IRT telah mencapai 23.98% kemajuan kerja. Inisiatif baru ini akan mengurangkan kesesakan jalan raya di sekitar Bandaraya JB selain memberi impak positif kepada ekonomi negeri Johor.

Dan ketiga, adalah berkenaan Bas Muafakat Johor. Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat sepanjang ianya dilancarkan sehingga November tahun ini, bas Muafakat Johor telah dimanfaatkan seramai 11.3 juta orang pengguna yang mana golongan pelajar merupakan pengguna yang tertinggi diikuti oleh golongan pekerja di sektor swasta. Pihak kerajaan negeri juga akan sentiasa memperhalusi sebarang cadangan tambahan laluan baru bagi memenuhi permintaan masyarakat setempat.

Yang Berhormat Datuk Speaker, perkara kedua di bawah Teras ke-4 ialah jalan raya. Saya sedar dan insaf akan keadaan jalan raya di negeri ini. Di laman media sosial, tidak lekang netizen menyalurkan maklumat berkenaan jalan raya di negeri Johor ini. Sebagai contoh,

Facebook, Community Roder, Roda Johor, Aku Budak Kluang, Bangsa Johor, Persatuan Bangsa Johor, Brotherhood Johor dan banyak lagi. Sesungguhnya, saya menghargai maklumat-maklumat yang telah disalurkan kepada saya dan kerajaan negeri dan setiap satunya akan diambil tindakan penyelesaian, insya-Allah. Pemantauan secara berkala sering saya lakukan bersama Yang Berhormat EXCO Kerja Raya, Pengarah JKR dan pihak konsesi bagi memastikan tindakan proaktif dilakukan bagi menjamin keselamatan dan keselesaan pengguna jalan raya. Untuk makluman Dewan, kerajaan negeri telah memperuntukkan sebanyak RM150 juta bagi menyelenggara jalan negeri di bawah seliaan Jabatan Kerja Raya. RM300 juta bagi menyelenggara jalan Pihak Berkuasa Tempatan, RM170 juta bagi menyelenggara jalan-jalan kampung di bawah seliaan pejabat daerah. RM24 juta bagi jalan pertanian oleh Jabatan Pengairan dan Saliran Johor. RM50 juta bagi membina baru dan menaik taraf jalan-jalan kampung.

Yang Berhormat Datuk Speaker, kita beralih kepada Teras ke-5 iaitu Keselamatan, Kebersihan dan Kelestarian Alam Sekitar. Isu banjir bukanlah satu perkara baru di negeri ini. Saya dan barisan EXCO telah turun ke kawasan-kawasan banjir untuk melihat sendiri keadaan mereka yang menderita akibat kehilangan harta benda sewaktu bencana ini berlaku. Walau pun pelbagai inisiatif telah dilaksanakan oleh kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri melalui Jabatan Pengairan dan Saliran, JPS dan Pihak Berkuasa Tempatan, PBT saya berpandangan bahawa, dengan perubahan iklim ataupun *climate change*, yang semakin pantas berlaku, sudah tiba masanya untuk kita belajar daripada pengalaman negara-negara luar, berhubung cara mengatasi masalah banjir ini dengan lebih berkesan. Ini termasuklah mengambil langkah-langkah pencegahan supaya kita tidak perlu lagi menumpukan tenaga di pusat pemindahan ketika banjir semata-mata.

Atas keprihatinan terhadap perkara ini, Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Johor juga telah bertitah kepada kerajaan negeri untuk belajar bagaimana negara-negara maju mengatasi masalah banjir di negara mereka. Sebagai contoh, negara Belanda. Negara ini unik kerana hampir dua pertiga daripada permukaannya berada di bawah paras laut. Justeru, kemungkinan untuk berlaku banjir di negara mereka adalah tinggi. Namun, jarang sekali kita mendengar negara ini dilanda banjir yang buruk. Sudah tiba masanya kita belajar dan mengkaji pengalaman negara seperti Belanda dalam aspek pengurusan banjir ini.

Seterusnya, adalah berkaitan kebersihan dan kelestarian alam sekitar. Negeri Johor sewajarnya berbangga memiliki enam Taman-Taman Negara yang berpotensi untuk dibangunkan sebagai Taman-Taman Negara yang bertaraf antarabangsa. Ia kaya dengan kepelbagaian biodiversiti flora dan fauna. Ini termasuklah Taman Negara Endau - Rompin, Gunung Ledang, Tanjung Piai, Pulau Kukup, Tapak RAMSAR dan Taman Laut Sultan Iskandar.

Selain penyelenggaraan, baik pulih dan promosi, pelbagai inisiatif juga telah dirangka agar Taman-Taman Negara ini mampu menjadi tarikan utama pelancong-pelancong dari dalam dan luar negara. Saya percaya, Yang Berhormat EXCO Pelancongan dan Alam Sekitar yang bertanggungjawab, bersama-sama Perbadanan Taman Negara Johor (PTNJ) telah menyediakan pelan komprehensif untuk memperkenalkan kepada dunia tentang Taman Negara Johor. Ini termasuklah merangka beberapa inisiatif seperti *Smart Trash Management, Edu Tourism, Community Based Tourism*, Kemudahan Yang Bertaraf Eko, Pengurusan Taman Yang Efektif Melalui Penggunaan Digital dan Sumber Kewangan Yang Mapan Melalui Dasar *Environment, Social dan Governance (ESG)*.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Teras Keenam ialah Orang Muda Johor. Orang Muda Johor merupakan aset yang begitu berharga, yang akan mencorakkan masa depan Bangsa Johor. Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, baru-baru ini saya telah berjumpa dan berkesempatan berjumpa dengan Duta Korea Selatan dan Jepun. Saya bertanya kepada mereka, apakah rahsia kejayaan kedua-dua negara tersebut membangunkan negara dan ekonomi selepas Perang Dunia Yang Kedua sehingga berjaya menjadi kuasa

ekonomi dunia pada masa ini? Jawapan yang mereka berikan, yang pertama ialah barisan kepimpinan yang mempunyai hala tuju dan visi yang jelas. Dan yang paling penting kedua, penekanan yang diberikan terhadap pendidikan anak-anak muda yang merupakan resepi utama dalam membentuk generasi yang maju dan berdaya saing.

Mengambil iktibar daripada pengalaman dan kejayaan mereka, Orang Muda Johor mesti diupayakan dengan program latihan dan pendidikan yang sesuai, agar mereka akan menjadi anak-anak muda terbaik bangsa, permata negeri yang jika dibuang ke hutan menjadi gunung, dicampak ke laut menjadi pulau, dilempar ke langit menjadi bintang. Itulah harapan besar kerajaan negeri kepada Orang Muda Johor. (Dewan bertepuk).

Bagi mencapai hasrat tersebut, Institut Dato' Onn (IDO) diberi tanggungjawab melaksanakan Sekolah Kepimpinan Orang Muda Johor bagi melahirkan pemimpin-pemimpin pelapis bertaraf global dan berkarakter Johor. Modul Kepimpinan Medini akan dibangunkan oleh IDO yang meliputi modul polisi, komunikasi dan pembinaan sahsiah. Mereka yang cemerlang pula akan ditaja untuk mengikuti kursus-kursus di universiti-universiti terkemuka luar negara selama satu hingga dua minggu.

Selain itu, melalui program-program seperti Dewan Muda Johor, Ruang Narasi Hikmah, *Johor International Youth Conference* dan *Johor Young CEO Talent* pula, Orang Muda Johor akan diperkasa sebagai pasukan pemikir yang boleh menyumbang idea-idea yang bernas, menyediakan medium demokratik yang tersusun dalam menyalurkan kritikan, 'semak dan imbang' kepada pentadbiran negeri Johor. Kesemua inisiatif ini disusun untuk menyediakan Orang Muda Johor sebagai pemimpin dan generasi masa hadapan.

Pembangunan Orang Muda Johor juga perlu diintegrasikan dengan semangat kesukarelawanan. Justeru itu, Sukarelawan *Southern Volunteers* akan terus diperkasa dan ditambah keahliannya melalui pelbagai inisiatif untuk meningkatkan peranan dan penyertaan mereka dalam aktiviti kesukarelawanan seperti *Youth Engagement Southern Volunteers* (SV) Prihatin dan Skuad Muda *Southern Volunteers* (SV).

Selain itu, Program Pembangunan *Tunku Mahkota Ismail Youth Centre* (TMIYC) akan terus diperluaskan sebagai hab kepelbagaian aktiviti Orang Muda Johor yang merangkumi aktiviti keusahawanan, kesenian, kebudayaan, sukan dan rekreasi. Saya ingin memaklumkan bahawa pembangunan TMIYC Iskandar Puteri yang dijangka siap sepenuhnya pada pertengahan tahun 2024, membuktikan keseriusan kerajaan negeri dalam membangunkan Orang Muda Johor secara terancang dan sistematik.

Yang Berhormat Datuk Speaker, penutup. Dengan bersemangat Skudai berdiri, Skudai tak ada ya. Larkin khuşyuk tak berkelip mata, aspirasi rakyat sentiasa di hati, pantas cerakin segera laksana. (Dewan bertepuk).

Yang Berhormat Datuk Speaker, Duli Yang Amat Mulia Tunku Mahkota Johor sering bertitah, '*Vision without execution is hallucination*'. Dalam konteks kita pada hari ini, adalah jelas bahawa penggulungan belanjawan ini bukanlah satu tanda pengakhiran. Sebaliknya ia merupakan satu titik permulaan kepada perjuangan yang sebenar, perjuangan berlandaskan pelaksanaan. Perjuangan ini tidak boleh ditangguh-tangguh dan mesti segera dilaksanakan.

Sehubungan itu, saya, barisan EXCO serta setiap anggota perkhidmatan awam negeri Johor akan menitikberatkan proses pelaksanaan dengan pemantauan secara berterusan. Menggunakan kaedah garis masa berstruktur. Memastikan ROI atau *Return of Investment* agar manfaatnya akan dinikmati oleh Bangsa Johor. Sebagai bukti komitmen dan kesungguhan kerajaan negeri dalam melaksanakan Belanjawan Johor 2023, kad pelaporan kemajuan atau *progress report card*, status pelaksanaan program dan projek akan dikeluarkan setiap empat bulan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pada kesempatan ini, saya ingin merakamkan ucapan setinggi-tinggi terima kasih kepada Yang Berhormat Tan Sri Dato' Dr. Setiausaha Kerajaan Negeri Johor, barisan EXCO, Pegawai Kewangan Negeri, Timbalan-Timbalan Setiausaha Kerajaan, Bahagian Perancang Ekonomi Negeri Johor, serta semua yang terlibat bekerja bersengkang mata siang dan malam tanpa mengenal erti penat mahupun lelah demi merencana dan menggubal Belanjawan Negeri Johor 2023 ini. (Dewan bertepuk).

Hakikatnya, 'bulat air kerana pembetung, bulat manusia kerana muafakat'. 'Jikalau tidak dipecah ruyung, mana mungkin kan dapat sagunya', kerana 'yang bulat tidak akan datang bergolek, yang pipih tidak akan datang melayang'. Justeru, marilah kita berganding bahu, mendepani segala cabaran yang mendatang demi memartabatkan negeri Johor yang kita cintai ini.

Yang Berhormat Datuk Speaker, menutup tirai penggulungan belanjawan dan tahun 2022 yang bakal berlabuh tidak lama lagi, serta dalam kita mengatur langkah menuju tahun 2023, marilah kita sama-sama menghayati firman Allah SWT dalam Surah al-Baqarah ayat 177 yang berbunyi, (bacaan surah). Yang bermaksud, "Kebaikan itu bukanlah menghadap wajahmu ke arah Timur mahu pun ke arah Barat, tetapi kebaikan itu adalah orang yang beriman kepada Allah, hari akhirat, para malaikat, kitab-kitab, dan nabi-nabi. Dan memberikan harta yang dicintainya kepada kaum kerabat, anak yatim, orang-orang miskin, orang-orang yang dalam perjalanan yakni musafir, peminta sedekah dan untuk memerdekakan hamba sahaya, yang melaksanakan solat dan menunaikan zakat, orang-orang yang menepati janji apabila berjanji. Dan orang yang sabar dalam kesusahan, penderitaan dan ketika peperangan. Mereka itulah orang-orang yang benar dan mereka itulah orang-orang yang bertakwa".

Yang Berhormat Datuk Speaker, semoga kita tergolong di kalangan orang-orang yang benar dan bertakwa. Sama-samalah kita semua terus berkhidmat dan berbakti pada agama, bangsa dan tanah air. Kuning isi durian Segamat, mudah terkopek gugurnya lama, Maju Johor aspirasi keramat, kekal makmur sederap bersama. (Dewan Bertepuk). Dari jauh durian dibawa, pahit manis sama sepangsa. Ayuh sederap membina wibawa, demi Johor demi bangsa (Dewan bertepuk). Kepada Allah kita berserah, sesungguhnya muafakat itu berkat. Sekian, wabillahi taufik wal hidayah, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

YB Speaker : Ada 2 pantun durian tu ada jamuan durian ke lepas ni Yang Amat Berhormat?

YAB Menteri Besar : Insya-Allah.

YB Speaker : Ada?

YAB Menteri Besar : Apabila selesai Yang Berhormat kita sama-sama menjamu selera.

YB Speaker : Berapa kilogram Yang Amat Berhormat?

YAB Menteri Besar : 2 lori besar Yang Berhormat.

YB Speaker : (Ketawa). Untuk makluman Yang Amat Berhormat, ada 21 orang pemerhati daripada Pejabat ADUN Machap di atas tu (Dewan bertepuk).

Ahli-Ahli Yang Berhormat rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang Enakmen Perbekalan (2023) Tahun 2022 dibacakan untuk kali yang kedua sekarang.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan. Yang tidak bersetuju. Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang kedua.

Jurutulis : Suatu Enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan untuk perkhidmatan tahun 2023 dan bagi memperuntukkan wang itu untuk perkhidmatan bagi tahun itu.

Dewan Bersidang Sebagai Jawatankuasa.

Jurutulis : JADUAL

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu sejumlah wang sebanyak RM1,482,000.00, bagi Kepala Perbelanjaan B.01, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Yang Berhormat Datuk Pengerusi. bagi Maksud Bekalan B.01, peruntukan sebanyak RM1,482,000.00 adalah diperlukan untuk pengurusan pejabat Suruhanjaya Perkhidmatan Awam. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM974,000.00 diperlukan untuk pembayaran emolumen serta elaun-elaun kepada anggota jabatan dan bakinya sebanyak RM508,000.00 ialah untuk perbelanjaan-perbelanjaan pengurusan yang lain. Terima kasih Datuk Pengerusi.

YB Pengerusi : Perkara ini dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM177,398,000.00. Bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Bagi Maksud Bekalan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan, peruntukan sebanyak RM177,398,000.00 diperlukan bagi perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran pejabat-pejabat di bawah kawalan Pejabat Setiausaha Kerajaan dalam melaksanakan program-program dan aktiviti-aktiviti kerajaan bagi memajukan dan meningkatkan taraf hidup rakyat negeri Johor. Peruntukan yang diperlukan bagi tiap-tiap aktiviti adalah seperti berikut:-

Pentadbiran Am Bahagian Pengurusan, RM32,679,000.00; Pelbagai Perkhidmatan, RM,44,476,000.00; Menteri Besar Johor, RM14,961,000.00; Bahagian Perancang Ekonomi Negeri Johor, RM7,036,000.00; Dewan Negeri Johor, RM31,248,000.00; Badan Kawal Selia Air Johor (BAKAJ), RM6,158,000.00; Audit Dalam, RM1,786,000.00; Pemberian kepada Agensi, RM19,000,000.00; Kem Sultan Ibrahim, RM13,549,000.00; Akademi Perkhidmatan Tadbir Negeri Johor, RM4,840,000.00; Bahagian Pemantauan dan Kesejahteraan Rakyat, RM1,665,000.00.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu wang sejumlah RM27,035,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Bagi Maksud Bekalan B.03 Pejabat Setiausaha Kerajaan, sejumlah RM27,035,000.00 disediakan bagi pelaksanaan aktiviti-aktiviti seperti berikut :-

Kerajaan Tempatan, RM13,708,000.00; Perumahan, RM11,356,000.00; Landskap, RM1,971,000.00.

YB Pengerusi : Perkara itu kemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM17,769,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Bagi Maksud Bekalan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan, sejumlah RM17,769,000.00 disediakan bagi pelaksanaan aktiviti-aktiviti seperti berikut :-

Kebudayaan, RM10,500,000.00; Tourism Johor, RM2,018,000.00; Johor Economic, Tourism and Cultural Office (JETCO) RM5,251,000.00.

YB Pengerusi : Perkara ini kemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM10,000,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Peruntukan berjumlah RM10,000,000.00 disediakan di bawah Maksud Bekalan B.03 Pejabat Setiausaha Kerajaan, untuk perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran di bawah Bahagian Hal Ehwal Wanita dan Keluarga.

YB Pengerusi : Perkara itu kemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM47,860,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia : Bagi Maksud Bekalan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan, sejumlah RM47,860,000.00 disediakan bagi pelaksanaan aktiviti-aktiviti seperti berikut :-

Bahagian Pengurusan Sumber Manusia, RM6,604,000.00; Rakan Muda dan Sukan, RM34,500,000.00; Unit Strategik Modal Insan, RM1,745,000.00; Institut Dato' Onn, RM3,696,000.00; Sukan, Belia dan Sukarelawan sebanyak RM1,315,000.00. Terima kasih.

YB Pengerusi : Perkara itu kemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM1,856,000.00 bagi Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelaburan, Perdagangan dan Hal Ehwal Pengguna : Peruntukan berjumlah RM1,856,000.00 disediakan di bawah Maksud Bekalan B.03 Pejabat Setiausaha Kerajaan untuk perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran di bawah Invest Johor.

YB Pengerusi : Perkara itu kemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM34,639,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pendidikan, Penerangan dan Komunikasi : Bagi Maksud Bekalan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan sejumlah RM34,639,000.00 disediakan bagi pelaksanaan aktiviti-aktiviti seperti berikut :-

ICT@Johor, RM26,968,000.00; Media Digital Johor, RM7,671,000.00.

YB Pengerusi : Perkara ini kemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM16,425,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.04, Perbendaharaan Negeri itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Bagi Maksud Bekalan B.04, peruntukan sebanyak RM16,425,000.00 diperlukan bagi pengurusan dan pentadbiran Perbendaharaan Negeri. Daripada jumlah tersebut sebanyak RM7,438,000.00 diperuntukkan untuk perbelanjaan emolumen, RM2,989,000.00 untuk perbelanjaan Perkhidmatan dan Bekalan; RM188,000.00 untuk pemilikan aset, RM810,000.00 untuk perbelanjaan Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap dan baki RM5,000,000.00 untuk perbelanjaan Pulang Balik Hasil dan Hapuskira.

YB Pengerusi : Perkara itu kemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM22,756,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.07, Jabatan Pertanian itu; RM84,371,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.08, Jabatan Pengairan dan Saliran itu; RM12,565,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.10, Jabatan Perkhidmatan Veterinar itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Pengerusi, bagi Maksud Bekalan B.07, peruntukan sebanyak RM22,756,000.00 adalah diperlukan untuk pengurusan Jabatan Pertanian. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM16,099,000.00 diperlukan untuk pembayaran emolumen serta elaun-elaun kepada anggota-anggota jabatan dan bakinya sebanyak RM6,657,000.00 ialah untuk perbelanjaan-perbelanjaan pengurusan yang lain.

Di bawah Maksud Bekalan B.08, Jabatan Pengairan dan Saliran, peruntukan yang diperlukan adalah berjumlah RM84,371,000.00. Sejumlah RM31,276,000.00 disediakan untuk perbelanjaan emolumen, RM50,770,000.00 diperlukan untuk Perkhidmatan dan Bekalan termasuk pengendalian dan penyelenggaraan sungai-sungai, RM641,000.00 disediakan untuk pemilikan aset jabatan dan RM1,684,000.00 pula disediakan untuk Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap termasuk bayaran Gantian Cuti Rehat kepada anggota-anggota jabatan yang bersara.

Di bawah Maksud Bekalan B.10, Jabatan Perkhidmatan Veterinar, peruntukan sebanyak RM12,565,000.00 diperuntukkan untuk perbelanjaan pentadbiran dan pengurusan Jabatan Perkhidmatan Veterinar termasuk emolumen kakitangan dan bagi melaksanakan tugas-tugas pengurusan yang berkaitan dengan haiwan serta meningkatkan kemajuan industri ternakan di seluruh negeri Johor.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM7,087,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.12, Pejabat Kebun Bunga DiRaja Johor itu; RM6,343,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.13, Jabatan Perancangan Bandar dan Desa itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Yang Berhormat Datuk Speaker, bagi Maksud Bekalan B.12, peruntukan berjumlah RM7,087,000.00 diperlukan untuk perbelanjaan pengurusan Pejabat Kebun Bunga DiRaja Johor.

Peruntukan sebanyak RM6,343,000.00 di bawah Maksud Bekalan B.13 pula adalah untuk Jabatan Perancangan Bandar dan Desa bagi melaksanakan tugas-tugas pengawalan pembangunan fizikal, penyelarasan perancangan fizikal, serta penyediaan rancangan-rancangan tempatan.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan, Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM19,552,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.19, Jabatan Perhutanan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Di bawah Maksud Bekalan B.19, peruntukan sebanyak RM19,552,000.00 diperlukan untuk perbelanjaan Pengurusan dan Pentadbiran Jabatan Perhutanan. Dari jumlah tersebut sebanyak RM14,661,000.00 adalah perbelanjaan emolumen, manakala baki sebanyak RM4,891,000.00 adalah untuk lain-lain perbelanjaan termasuk perkhidmatan dan bekalan jabatan, aset serta pemberian dan kenaikan bayaran tetap.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM280,592,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.21, Jabatan Agama Islam itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Dengan izin Datuk Speaker, bagi Maksud Bekalan B.21, Jabatan Agama Islam, peruntukan sebanyak RM280,592,000.00 diperlukan untuk melaksanakan kegiatan Agama Islam dalam usaha meninggikan syiar Islam termasuk perbelanjaan pengurusan di bawah Pendidikan Agama Islam serta bantuan kepada sekolah-sekolah Arab dan sekolah agama rakyat / KAFA. Peruntukan yang diperlukan bagi tiap-tiap aktiviti ialah sebagaimana berikut :

Jabatan Agama Islam (Pentadbiran Am) RM61,841,000.00. Pendidikan Agama Islam RM218,751,000.00.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM41,176,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.23, Jabatan Kebajikan Masyarakat itu hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat : Bagi Maksud Bekalan B.23, Jabatan Kebajikan Masyarakat, peruntukan yang diperlukan bagi Tahun 2023 ialah berjumlah RM41,176,000.00. Dari jumlah tersebut, sebanyak RM5,066,000.00 diperlukan untuk pembayaran emolumen kepada anggota-anggota jabatan, RM2,602,000.00 untuk perbelanjaan perkhidmatan dan bekalan, RM380,000.00 untuk pemilikan aset dan baki sebanyak RM33,128,000.00 untuk perbelanjaan pemberian dan kenaikan bayaran tetap yang merupakan bantuan-bantuan dan sumbangan kebajikan kepada individu dan juga masyarakat. Ini termasuklah bantuan kepada penduduk-penduduk miskin dan bantuan malapetaka seperti banjir.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju, Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM88,769,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.24, Jabatan Kerja Raya itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Bagi Maksud Bekalan B.24, Jabatan Kerja Raya, peruntukan yang diperlukan bagi Tahun 2023 ialah berjumlah RM88,769,000.00. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM53,416,000.00 diperlukan untuk pembayaran emolumen kepada anggota-anggota jabatan, RM31,644,000.00 untuk perbelanjaan perkhidmatan dan bekalan. RM503,000.00 untuk pemilikan aset. RM3,186,000.00 untuk perbelanjaan pemberian dan kenaikan bayaran tetap manakala baki sebanyak RM20,000.00 diperlukan bagi menampung perbelanjaan-perbelanjaan lain jabatan.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM6,279,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.26, Muzium DiRaja Abu Bakar Istana Besar Johor itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Di bawah Maksud Bekalan B.26, Muzium DiRaja Abu Bakar Istana Besar Johor, peruntukan yang diperlukan ialah berjumlah RM6,279,000.00. Dari jumlah tersebut sebanyak RM3,138,000.00 adalah perbelanjaan emolumen, manakala baki sebanyak RM3,141,000.00 adalah untuk lain-lain perbelanjaan termasuk perkhidmatan dan bekalan jabatan, aset dan kenaikan bayaran tetap.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM605,000,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.28, Sumbangan Kepada Kumpulan Wang Berkanun itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Di bawah Maksud Bekalan B.28 pula, peruntukan sebanyak RM605,000,000.00 diperlukan untuk Sumbangan Kepada Kumpulan Wang Berkanun. Jumlah tersebut diperlukan sebagai caruman kepada Kumpulan Wang Pembangunan dan Kumpulan Wang - Kumpulan Wang di Bawah Seksyen 10 yang lain.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM13,581,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.29, Jabatan Kehakiman Syariah itu; RM3,040,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.32, Jabatan Mufti itu; RM2,904,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.33, Jabatan Pendakwaan Syariah itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Dengan izin Datuk Speaker, di bawah Maksud Bekalan B.29, peruntukan sebanyak RM13,581,000.00 disediakan untuk perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran Jabatan Kehakiman Syariah bagi Tahun 2023. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM7,128,000.00 disediakan untuk perbelanjaan emolumen, sebanyak RM5,721,000.00 untuk perbelanjaan Perkhidmatan dan Bekalan, sebanyak RM493,000.00 untuk perbelanjaan Pemilikan Aset dan sebanyak RM239,000.00 untuk perbelanjaan pemberian dan kenaikan bayaran tetap.

Di bawah Maksud Bekalan B.32, peruntukan sebanyak RM3,040,000.00 disediakan untuk perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran bagi Jabatan Mufti.

Di bawah Maksud Bekalan B.33, peruntukan sebanyak RM2,904,000.00 disediakan untuk perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran bagi Jabatan Pendakwaan Syariah.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM5,679,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.41, Pejabat Daerah Johor Bahru itu; RM5,720,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.42, Pejabat Daerah Muar itu; RM6,037,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.43, Pejabat Daerah Batu Pahat itu; RM5,049,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.44, Pejabat Daerah Pontian itu; RM5,574,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.45, Pejabat Daerah Segamat itu; RM4,806,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.46, Pejabat Daerah Kluang itu; RM5,645,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.47, Pejabat Daerah Kota Tinggi itu; RM6,215,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.48, Pejabat Daerah Mersing itu; RM3,885,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.49, Pejabat Daerah Kulai itu; RM3,830,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.50, Pejabat Daerah Tangkak itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Di bawah Maksud Bekalan B.41, Pejabat Daerah Johor Bahru diperuntukkan sebanyak RM5,679,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.42, Pejabat Daerah Muar diperuntukkan sebanyak RM5,720,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.43, Pejabat Daerah Batu Pahat diperuntukkan sebanyak RM6,037,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.44, Pejabat Daerah Pontian diperuntukkan sebanyak RM5,049,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.45, Pejabat Daerah Segamat diperuntukkan sebanyak RM5,574,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.46, Pejabat Daerah Kluang diperuntukkan sebanyak RM4,806,000.00. Di bawah Maksud bekalan B.47, Pejabat Daerah Kota Tinggi diperuntukkan sebanyak RM5,645,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.48, Pejabat Daerah Mersing diperuntukkan sebanyak RM6,215,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.49, Pejabat Daerah Kulai diperuntukkan sebanyak RM3,885,000.00 dan di bawah Maksud Bekalan B.50, Pejabat Daerah Tangkak diperuntukkan sebanyak RM3,830,000.00. Kesemua peruntukan tersebut disediakan bagi perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran Pejabat-pejabat Daerah di seluruh negeri Johor.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju, jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM28,062,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.51, Pejabat Tanah dan Galian itu; RM7,539,000.00 bagi kepala Perbelanjaan B.52, Pejabat Tanah Johor Bahru itu; RM5,173,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.53, Pejabat Tanah Muar itu; RM6,897,000.00 bagi kepala Perbelanjaan

B.54, Pejabat Tanah Batu Pahat itu; RM3,740,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.55, Pejabat Tanah Pontian itu; RM5,268,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.56, Pejabat Tanah Segamat itu; RM4,693,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.57, Pejabat Tanah Kluang itu; RM5,981,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.58, Pejabat Tanah Kota Tinggi itu; RM6,214,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.59, Pejabat Tanah Mersing itu; RM3,926,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.60, Pejabat Tanah Kulai itu; RM3,814,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.61, Pejabat Tanah Tangkak itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Di bawah Maksud Bekalan B.51, Pejabat Tanah Dan Galian, diperuntukkan sebanyak RM28,062,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.52, Pejabat Tanah Johor Bahru diperuntukkan sebanyak RM7,539,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.53, Pejabat Tanah Muar diperuntukkan sebanyak RM5,173,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.54, Pejabat Tanah Batu Pahat diperuntukkan sebanyak RM6,897,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.55, Pejabat Tanah Pontian diperuntukkan sebanyak RM3,740,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.56, Pejabat Tanah Segamat diperuntukkan sebanyak RM5,268,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.57, Pejabat Tanah Kluang diperuntukkan sebanyak RM4,693,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.58, Pejabat Tanah Kota Tinggi diperuntukkan sebanyak RM5,981,000.00 dan di bawah Maksud bekalan B.59, Pejabat Tanah Mersing diperuntukkan sebanyak RM6,214,000.00. Di bawah Maksud Bekalan B.60, Pejabat Tanah Kulai diperuntukkan sebanyak RM3,926,000.00 dan di bawah Maksud Bekalan B.61, Pejabat Tanah Tangkak diperuntukkan sebanyak RM3,814,000.00. Kesemua peruntukan tersebut disediakan bagi perbelanjaan pengurusan dan pentadbiran Pejabat-Pejabat Tanah di seluruh negeri Johor.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Jadual jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Jurutulis : FASAL 2.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ini ialah supaya Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Jurutulis : FASAL 1.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ini ialah supaya Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Dewan Negeri Bersidang Semula.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya memohon memaklumkan bahawa Rang Undang-Undang ini telah pun ditimbangkan dalam Jawatankuasa satu persatunya dan dipersetujukan tanpa pindaan. Maka saya membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang yang dinamakan Enakmen Perbekalan 2023 Tahun 2022 dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju, Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang ketiga dan diluluskan.

Jurutulis : Bahawa dengan ini adalah Diperundang-undangkan oleh Dewan Negeri Johor seperti berikut :

Enakmen Ini bolehlah dinamakan Enakmen Perbekalan 2023 Tahun 2022 dan hendaklah mula berkuat kuasa pada 1 Januari 2023.

ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN NEGERI JOHOR TAHUN 2023.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Dewan ini serta merta berpindah menjadi Jawatankuasa bagi keseluruhan Dewan Negeri untuk menimbangankan anggaran Perbelanjaan Pembangunan Negeri Johor Tahun 2023 yang telah dibentangkan sebagai Kertas Mesyuarat Bilangan 34 Tahun 2022 dan memperakukan sama ada peranggaran itu patut diluluskan oleh Dewan ini dengan dipinda atau tiada dipinda.

Peruntukan yang diperlukan untuk peranggaran Pembangunan Tahun 2023 adalah berjumlah RM600,000,000.00 di bawah Empat Jawatankuasa seperti berikut :

1. Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan Pembangunan Ekonomi Negeri Johor RM438,000,000.00.
2. Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar Negeri Johor RM30,000,000.00.
3. Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam Negeri Johor RM47,000,000.00.
4. Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur Negeri Johor RM85,000,000.00.

Penjelasan lanjut bagi peruntukan tersebut akan diberi di peringkat jawatankuasa berkenaan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rundingan itu dipersetujukan.

Dewan Bersidang Sebagai Jawatankuasa.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM240,000,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan P.70, Pejabat Menteri Besar Johor itu; RM142,500,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan P.71, Pejabat Setiausaha Kerajaan Pembangunan itu; RM55,500,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan P.72, Pejabat Setiausaha Kerajaan Pengurusan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Di bawah Maksud Pembangunan 70, Pejabat Menteri Besar Johor, peruntukan sebanyak RM240,000,000.00 disediakan bagi Tahun 2023. Daripada jumlah

tersebut, sebanyak RM183,000,000.00 diperlukan bagi menjalankan kerja-kerja pembangunan termasuk Pembangunan Fizikal, Pembangunan Sosial dan Pembangunan Kerja-kerja Kecil. Sebanyak RM7,000,000.00 pula disediakan untuk perbelanjaan Pengambilan Balik Tanah bagi tujuan projek-projek pembangunan kemudahan awam manakala selebihnya sebanyak RM50,000,000.00 disediakan bagi Projek-projek Khas Daerah di seluruh negeri Johor.

Di bawah Maksud Pembangunan 71, Pejabat Setiausaha Kerajaan Pembangunan, peruntukan sebanyak RM142,500,000.00 disediakan untuk Tahun 2023. Sebanyak RM28,000,000.00 disediakan bagi Projek Pembangunan Ekonomi dan Inklusif. Sejumlah RM41,500,000.00 pula diperuntukkan bagi Projek-projek Pembangunan Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Selain daripada itu, RM13,250,000.00 disediakan bagi projek-projek di bawah Pertanian dan Industri Asas Tani.

Untuk Pembangunan Modal Insan, Keluarga dan Masyarakat diperuntukkan sejumlah RM8,700,000.00. Bagi pelaksanaan projek-projek berkaitan Pengurusan Sumber dan Alam Sekitar, disediakan sejumlah RM 23,300,000.00 manakala RM7,200,000.00 disediakan bagi Pembangunan Sains, Teknologi dan Inovasi. RM1,000,000.00 pula disediakan bagi Program Pembangunan Belia dan Sukan. Bagi penggalakan aktiviti pelancongan di negeri Johor, peruntukan sejumlah RM10,550,000.00 disediakan. Akhir sekali sebanyak RM9,000,000.00 disediakan untuk Infrastruktur dan Kemudahan Awam.

Di bawah Maksud Pembangunan 72, Pejabat Setiausaha Kerajaan Pengurusan, peruntukan sebanyak RM55,500,000.00 disediakan untuk tahun 2023. Sebanyak RM43,538,000.00 disediakan bagi kerja-kerja penyelenggaraan, baik pulih dan naik taraf kuarters kerajaan dan bangunan negeri, bangunan-bangunan milik kerajaan negeri di luar negeri Johor dan bangunan kerajaan di Pusat Pentadbiran Kerajaan Negeri, Kota Iskandar serta Masjid Kota Iskandar. Di samping itu juga, sebanyak RM4,502,000.00 pula disediakan bagi pembinaan bangunan-bangunan kerajaan negeri, dan akhir sekali RM7,460,000.00 disediakan bagi kerja-kerja kecil.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM47,000,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan P.73, Jabatan Agama Islam itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Di bawah Maksud Pembangunan 73, Jabatan Agama Islam, peruntukan sebanyak RM47,000,000.00 disediakan untuk tahun 2023. Sejumlah RM3,150,000.00 disediakan untuk Pusat Islam Iskandar dan RM37,680,520.00 pula untuk pembangunan sekolah-sekolah agama di seluruh negeri Johor serta Pejabat Pendidikan Islam Negeri Johor.

Peruntukan sejumlah RM674,480,000.00 disediakan bagi kenderaan penguatkuasaan dan jentera pelaksanaan kerja-kerja yang dirancang bagi membina rumah pegawai, guru-guru agama dan kakitangan Jabatan Agama Islam Negeri Johor. Peruntukan sejumlah RM2,300,000.00 adalah bagi kelengkapan dan kemudahan di Makam DiRaja dan tanah-tanah Perkuburan. Peruntukan sebanyak RM3,195,000.00 adalah untuk membina dan memperelok masjid-masjid Johor, bangunan-bangunan Pejabat Agama Islam Negeri Johor dan bangunan-bangunan Mahkamah Syariah Negeri Johor.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM85,000,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan P.74, Jabatan Kerja Raya itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Komunikasi : Di bawah Maksud Pembangunan 74, Jabatan Kerja Raya peruntukan sebanyak RM85,000,000.00 disediakan untuk tahun 2023. Sebanyak RM37,859,920.00 diperlukan untuk kerja-kerja pembinaan, menaik taraf serta memperelok jalan dan jambatan negeri dan sebanyak RM4,200,000.00 untuk melebar jalan-jalan negeri, membina tembok tepi sungai dan rancangan mengelak banjir dan menaik taraf.

Peruntukan sejumlah RM3,000,000.00 juga disediakan untuk menaik taraf sistem mekanikal dan elektrik di bangunan-bangunan kerajaan dan RM2,700,000.00 diperuntukkan untuk kerja-kerja kecil yang lain. Sejumlah RM6,840,060.00 disediakan untuk kerja-kerja pembinaan, menaik taraf, ubahsuai serta kemudahan dan keperluan bangunan-bangunan kerajaan di negeri Johor, bagi menaik taraf bangunan-bangunan utama kerajaan serta kemudahan dan keperluan bangunan.

Sejumlah RM30,000,000.00 diperuntukkan untuk bangunan-bangunan negeri, manakala RM250,020,000.00 adalah untuk bangunan Yayasan Warisan Johor. Akhir sekali RM150,000.00 disediakan untuk kenderaan dan jentera.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM30,000,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan P.75, Jabatan Pengairan dan Saliran itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Pengerusi, bagi Maksud Pembangunan 75 Jabatan Pengairan dan Saliran, peruntukan sebanyak RM30,000,000.00 disediakan untuk pelaksanaan projek-projek bagi tahun 2023. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM4,875,100.00 adalah bagi jentera, kenderaan, loji dan pintu air serta kelengkapan dan sebanyak RM200,000.00 disediakan untuk premis dan bangunan jabatan. Sebanyak RM721,000.00 disediakan untuk kajian dan reka bentuk projek. Di samping itu, sebanyak RM18,391,980.00 disediakan bagi Rancangan Tebatan Banjir, Saliran Mesra Alam, Zon Pantai dan Lembangan Sungai. Sebanyak RM2,221,920.00 disediakan bagi Pengurusan Sumber Air dan Hidrologi, Pembangunan Infrastruktur Pengairan, Saliran Pertanian dan Asas Tani serta muara sungai di seluruh negeri Johor. Dan akhir sekali sebanyak RM3,590,000.00 disediakan bagi Pengurusan Keselamatan Empangan serta lintasan dan jalan ladang.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Pengerusi, oleh sebab maksud-maksud perancangan yang dinyatakan dalam Kertas Mesyuarat Bilangan 34 Tahun 2022 itu telah pun selesai ditimbang, maka saya membawa rundingan supaya ketetapan-ketetapan Jawatankuasa itu dimaklumkan serta merta kepada Dewan Negeri.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Dewan Negeri Bersidang Semula.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon memaklumkan bahawa Jawatankuasa Dewan ini telah pun menimbang dan meluluskan tanpa pindaan maksud-maksud perangkaan yang dinyatakan dalam Kertas Mesyuarat Bilangan 34 Tahun 2022.

Dari itu saya membawa rundingan supaya Dewan ini bersetuju dengan ketetapan Jawatankuasa itu iaitu :-

Peruntukan wang berjumlah RM600,000,000.00 yang dicadangkan bagi Anggaran Perbelanjaan Pembangunan Tahun 2023 itu diluluskan oleh Dewan Negeri ini. Dan dengan itu mengambil ketetapan bahawa sejumlah wang yang tidak melebihi RM600,000,000.00 hendaklah dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan dalam Tahun Kewangan 2023 bagi menyempurnakan maksud yang dinyatakan dalam Kertas Mesyuarat yang tersebut.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rundingan itu dipersetujukan.

Jurutulis : RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN PERBEKALAN TAMBAHAN (NO. 3) TAHUN 2022.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang yang dinamakan Enakmen Perbekalan Tambahan Ketiga Tahun 2022 dibacakan kali yang pertama.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang pertama.

Jurutulis : Suatu Enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan untuk perbelanjaan tambahan bagi perkhidmatan tahun 2022 dan bagi memperuntukkan wang itu untuk maksud-maksud yang tertentu.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon memaklumkan bahawa saya akan membawa rundingan untuk bacaan kali yang kedua bagi Rang Undang-Undang ini pada hari ini juga dan saya membawa rundingan supaya Peraturan Tetap 112(2) ditangguhkan sementara, agar pertimbangan Rang Undang-Undang ini pada peringkat-peringkat yang lain dapat diselesaikan pada hari ini juga.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju.

Peraturan Tetap 112(2) ditangguhkan sementara.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang. Tambahan peruntukan ini merupakan tambahan ketiga bagi Perbelanjaan Bekalan Tahun 2022. Tambahan peruntukan yang diperlukan adalah sebanyak RM16,745,000.00 sebagaimana yang dimasukkan di dalam Enakmen Perbekalan Tambahan di bawah 7 Jawatankuasa seperti berikut :-

1. Jawatankuasa Hasil Bumi, Pentadbiran, Kewangan, Perancangan dan Pembangunan Ekonomi Negeri Johor, RM2,547,000.00;
2. Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar Negeri Johor, RM1,629,000.00;
3. Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan Negeri Johor, RM701,000.00;
4. Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya Negeri Johor, RM290,000.00;
5. Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan, Koperasi dan Sumber Manusia Negeri Johor, RM2,036,000.00;
6. Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam Negeri Johor, RM8,342,000.00;
7. Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur Negeri Johor, RM1,200,000.00.

Penjelasan lanjut bagi tambahan-tambahan tersebut akan diberi di peringkat Jawatankuasa berkenaan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang kedua.

Jurutulis : Suatu Enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan untuk perbelanjaan tambahan bagi perkhidmatan tahun 2022 dan bagi memperuntukkan wang itu untuk maksud-maksud yang tertentu.

Dewan Bersidang Sebagai Jawatankuasa.

Jurutulis : JADUAL.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM36,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.01, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan. Koperasi dan Sumber Manusia : Bagi Maksud Bekalan B.01, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam, peruntukan tambahan sebanyak RM36,000.00 diperlukan untuk pembayaran Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju, jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM302,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Bagi Maksud Bekalan B.03 Pejabat Setiausaha Kerajaan, peruntukan tambahan sebanyak RM302,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022. Peruntukan tambahan yang diperlukan bagi aktiviti seperti berikut :-

Bahagian Perancang Ekonomi Negeri Johor, RM131,000.00; Badan Kawalselia Air Johor (BAKAJ), RM79,000.00; Audit Dalam, RM92,000.00.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM701,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Bagi Maksud Bekalan B.03 Pejabat Setiausaha Kerajaan, peruntukan tambahan sebanyak RM701,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan, Sumbangan Berkanun untuk kakitangan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022. Peruntukan tambahan yang diperlukan bagi aktiviti seperti berikut :-

Perumahan, RM665,000.00; Landskap RM36,000.000.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM2,000,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.03, Pejabat Setiausaha Kerajaan itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Belia, Sukan, Pembangunan Usahawan. Koperasi dan Sumber Manusia : Bagi Maksud Bekalan B.03 Pejabat Setiausaha Kerajaan, Rakan Muda dan Sukan, peruntukan tambahan sebanyak RM2,000,000.00 untuk menampung kekurangan geran kepada Majlis Sukan Negeri Johor bagi perbelanjaan Temasya Sukan Malaysia (SUKMA) XX, Majlis Sukan Negara 2022. Terima kasih.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM503,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.07, Jabatan Pertanian itu; RM1,126,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.08, Jabatan Pengairan dan Saliran itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Bagi Maksud Bekalan B.07 Jabatan Pertanian, peruntukan tambahan sebanyak RM503,000.00 diperlukan bagi menampung Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.08 Jabatan Pengairan dan Saliran, peruntukan tambahan sebanyak RM1,126,000.00 diperlukan untuk pembayaran Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM7,743,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.21, Jabatan Agama Islam itu hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Dengan izin Datuk Pengerusi, bagi Maksud Bekalan B.21 Jabatan Agama Islam, peruntukan tambahan sebanyak RM7,743,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan, Sumbangan Berkanun untuk kakitangan, Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022 serta Bayaran Ganti Cuti Rehat kakitangan. Peruntukan tambahan yang diperlukan bagi aktiviti seperti berikut : Pentadbiran Am RM1,691,000.00; Pendidikan Agama Islam, RM6,052,000.00.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM1,200,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.24, Jabatan Kerja Raya itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Kerja Raya, Pengangkutan dan Infrastruktur : Bagi Maksud Bekalan B.24, Jabatan Kerja Raya, peruntukan tambahan sebanyak RM1,200,000.00 diperlukan untuk menampung Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM290,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.26, Muzium DiRaja Abu Bakar Istana Besar Johor itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pelancongan, Alam Sekitar, Warisan dan Budaya : Bagi Maksud Bekalan B.26, Muzium DiRaja Abu Bakar Istana Besar Johor, peruntukan tambahan sebanyak RM290,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan, Sumbangan Berkanun untuk kakitangan, Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022 serta Bayaran Perhubungan dan Utiliti.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM487,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.29, Jabatan Kehakiman Syariah itu dan RM112,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.33, Jabatan Pendakwaan Syariah itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YB Pengerusi Jawatankuasa Hal Ehwal Agama Islam : Dengan izin Datuk Pengerusi, bagi Maksud Bekalan B.29, Jabatan Kehakiman Syariah, peruntukan tambahan sebanyak RM487,000.00 bagi menampung kekurangan Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022 serta menampung kekurangan peruntukan pelarasan Elaun Panel Hakim Mahkamah Rayuan Syariah, Elaun Khas Ketua Pendaftar, Pegawai Penyelidik kepada Panel Hakim Mahkamah Rayuan Syariah Negeri Johor dan Bayaran Elaun Hakim.

Bagi Maksud Bekalan B.33, Jabatan Pendakwaan Syariah, peruntukan tambahan sebanyak RM112,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

YB Pengerusi : Ahli-Ahli Yang Berhormat, kita perlukan lebih kurang 15 minit lagi jadi kita teruskan walaupun bau durian makin kuat. Sabar dulu.

Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM117,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.43, Pejabat Daerah Batu Pahat itu; RM478,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.44, Pejabat Daerah Pontian itu; RM238,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.45, Pejabat Daerah Segamat itu; RM315,00.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.47, Pejabat Daerah Kota Tinggi itu; RM72,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.48, Pejabat Daerah Mersing itu; hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Bagi Maksud Bekalan B.43, Pejabat Daerah Batu Pahat, peruntukan tambahan sebanyak RM117,000.00 diperlukan untuk menampung kekurangan Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.44 Pejabat Daerah Pontian, peruntukan tambahan sebanyak RM478,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.45, Pejabat Daerah Segamat, peruntukan tambahan sebanyak RM238,000 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.47, Pejabat Daerah Kota Tinggi, peruntukan tambahan sebanyak RM315,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Sumbangan Berkanun untuk kakitangan.

Bagi Maksud Bekalan B.48, Pejabat Daerah Mersing, peruntukan tambahan sebanyak RM72,000.00 diperlukan untuk menampung kekurangan Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Jadual jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Perkara di hadapan Jawatankuasa ini iaitu jumlah wang sebanyak RM100,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.52, Pejabat Tanah Johor Bahru itu; RM70,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.53 Pejabat Tanah Muar itu; RM376,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.54, Pejabat Tanah Batu Pahat itu; RM226,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.55, Pejabat Tanah Pontian itu; RM226,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.58, Pejabat Tanah Kota Tinggi itu; RM27,000.00 bagi Kepala Perbelanjaan B.61, Pejabat Tanah Tangkak itu hendaklah jadi sebahagian daripada Jadual ini.

YAB Menteri Besar : Bagi Maksud Bekalan B.52, Pejabat Tanah Johor Bahru, peruntukan tambahan sebanyak RM100,000.00 diperlukan untuk menampung kekurangan Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.53, Pejabat Tanah Muar, peruntukan tambahan sebanyak RM70,000.00 diperlukan untuk menampung kekurangan Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.54, Pejabat Tanah Batu Pahat, peruntukan tambahan sebanyak RM376,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.55, Pejabat Tanah Pontian, peruntukan tambahan sebanyak RM226,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.58, Pejabat Tanah Kota Tinggi, peruntukan tambahan sebanyak RM226,000.00 bagi menampung kekurangan untuk pembayaran Emolumen, Elaun Tetap kerana perubahan kadar bayaran Elaun Sara Hidup dan Imbuhan Tetap Perumahan, Sumbangan Berkanun untuk kakitangan serta Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

Bagi Maksud Bekalan B.61, Pejabat Tanah Tangkak, peruntukan tambahan sebanyak RM27,000.00 diperlukan untuk menampung kekurangan Bayaran Khas Aidilfitri Tahun 2022.

YB Pengerusi : Perkara itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Perkara itu dipersetujukan.

Jurutulis : FASAL 2.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ini ialah supaya Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Jurutulis : FASAL 1.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ini ialah supaya Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Dewan Negeri Bersidang semula.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-Undang ini telah pun ditimbang dalam Jawatankuasa satu persatunya dan dipersetujukan tanpa pindaan. Maka saya membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang yang dinamakan Enakmen Perbekalan Tambahan Ketiga Tahun 2022 dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang ketiga dan diluluskan.

Jurutulis : Bahawa dengan ini adalah Diperundang-undangkan oleh Dewan Negeri Johor seperti berikut:- Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Perbekalan Tambahan, (No.3) Tahun 2022.

RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN SETIAUSAHA KERAJAAN JOHOR (PEMERBADANAN) (PINDAAN) 2022.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang yang dinamakan Rang Undang-Undang Enakmen Setiausaha Kerajaan Johor (Pemerbadanan) (Pindaan) 2022 dibaca kali yang pertama.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang pertama.

Jurutulis : Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Setiausaha Kerajaan Johor (Pemerbadanan) 1953.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Peraturan Tetap 58 ditangguhkan sementara agar rundingan untuk bacaan kali kedua bagi Rang Undang-Undang ini pada peringkat-peringkat yang lain dapat diselesaikan pada hari ini juga.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju.

Peraturan Tetap 58 ditangguhkan sementara.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Rang Undang-Undang ini adalah bertujuan untuk meminda Enakmen Setiausaha Kerajaan Johor (Pemerbadanan) 1953. Rang Undang-Undang Enakmen Setiausaha Kerajaan Johor (Pemerbadanan) (Pindaan) 2022 mengandungi 2 Fasal. Fasal 1 mengandungi tajuk ringkas dan permulaan berkuat kuasa Enakmen dicadangkan. Fasal 2 bertujuan untuk memasukkan peruntukan baharu Seksyen 4A selepas Seksyen 4 kepada Enakmen Setiausaha Kerajaan Johor (Pemerbadanan) 1953 untuk memberi kuasa kepada Perbadanan menubuhkan syarikat atau badan di bawah Akta Syarikat 1965 dengan kelulusan Majlis Mesyuarat Kerajaan bagi tujuan melaksanakan fungsi-fungsinya atau menjalankan apa-apa kuasa Perbadanan sama ada di bawah kawalan atau sebahagian kawalan Perbadanan itu sendiri atau secara bebas.

4A, Kuasa tambahan Perbadanan : (1) Tertakluk kepada mana-mana undang-undang bertulis Perbadanan hendaklah mempunyai kuasa untuk melakukan semua perkara yang perlu bagi atau suai manfaat atau bersampingan dengan pelaksanaan tugasnya dan hendaklah mempunyai kuasa untuk:

1. Dengan kelulusan Majlis Mesyuarat Kerajaan, menubuhkan syarikat di bawah Akta Syarikat, Akta 125 atau perbadanan bagi tujuan pelaksanaan fungsi-fungsinya atau menjalankan apa-apa kuasa perbadanan sama ada di bawah kawalan atau sebahagian kawalan perbadanan itu sendiri atau secara bebas.
2. Bagi tujuan di perenggan (a), tiada syarikat ditubuhkan oleh perbadanan boleh menubuhkan apa-apa syarikat berikutnya di bawah akta syarikat 1965 kecuali dengan kelulusan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan. Rang undang-undang ini akan melibatkan kerajaan dalam perbelanjaan wang tambahan yang amaunnya pada masa ini tidak dapat ditentukan.

Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon mencadangkan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang kedua sekarang.

Ahli-Ahli bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang kedua.

Jurutulis : Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Setiausaha Kerajaan Pemerbadanan 1953.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Jurutulis : FASAL 1.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ialah supaya Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Jurutulis : FASAL 2.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ini ialah supaya Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Dewan Negeri bersidang semula.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-Undang ini telah pun ditimbangkan dalam jawatankuasa satu persatunya dan dipersetujukan tanpa pindaan. Dari itu, saya membawa rundingan supaya Rang-Undang-Undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang Enakmen Setiausaha Kerajaan Johor (Pemerbadanan) (Pindaan) 2022 dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang. Rundingan dikemukakan bagi mendapatkan keputusan.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju, Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang ketiga dan diluluskan.

Jurutulis : Bahawa dengan ini Diperundang-undangkan oleh Dewan Negeri Johor seperti berikut :- Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Setiausaha Kerajaan Johor (Pemerbadanan) (Pindaan) 2022 dan hendaklah mula disifatkan berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Negeri melalui pemberitahuan dalam Warta.

RANG UNDANG-UNDANG ENAKMEN (ELAUN-ELAUN) KERABAT DIRAJA (PINDAAN) 2022.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang yang dinamakan Rang Undang-Undang Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja (Pindaan) 2022 dibaca kali yang pertama.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang pertama.

Jurutulis : Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja 1960 (Enakmen No. 21/1960).

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Peraturan Tetap 58 ditangguhkan sementara agar rundingan untuk bacaan kali kedua bagi Rang Undang-Undang ini pada peringkat-peringkat yang lain dapat diselesaikan pada hari ini juga.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan, Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju.

Peraturan Tetap 58 ditangguhkan sementara.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Rang Undang-Undang ini adalah bertujuan untuk meminda Jadual Pertama kepada Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja 1960. Pindaan ini diperlukan sebelum pembayaran dibuat berikutan terdapat kenaikan kadar Elaun Kerabat dan penerima baharu.

Rang Undang-Undang Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja (Pindaan) 2022 mengandungi dua (2) Fasal; Fasal Pertama mengandungi tajuk ringkas dan permulaan berkuat kuasa enakmen dicadangkan. Fasal Kedua bersetuju meminda Jadual Pertama kepada Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja 1960. Rang Undang-Undang ini akan melibatkan Kerajaan dalam perbelanjaan wang tambahan setakat yang tersebut. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya memohon mencadangkan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang kedua sekarang. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju, Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang kedua.

Jurutulis : Suatu Enakmen untuk meminda Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja 1960 (Enakmen No. 21/1960).

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Jurutulis : FASAL 1.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ialah supaya Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini..

Jurutulis : FASAL 2.

YB Pengerusi : Perkara di hadapan Jawatankuasa ialah supaya Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Dewan Negeri bersidang semula.

YAB Menteri Besar : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-Undang ini telah pun ditimbangkan dalam jawatankuasa satu persatunya dan dipersetujukan tanpa pindaan. Dari itu, saya membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja (Pindaan) 2022 dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Rundingan dikemukakan bagi mendapatkan keputusan, Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

Jurutulis : Bahawa dengan ini Diperundang-undangkan oleh Dewan Negeri Johor seperti berikut:- Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen (Elaun-Elaun) Kerabat DiRaja (Pindaan) 2022 dan hendaklah mula disifatkan berkuat kuasa pada tarikh ia disiarkan dalam Warta.

RANG UNDANG-UNDANG MAJLIS PERBANDARAN PONTIAN 2022.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang dibaca kali yang pertama.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang pertama.

Jurutulis : Suatu Enakmen untuk membuat peruntukan-peruntukan berbangkit untuk ubahsuaian-ubahsuaian gelaran apabila taraf Majlis Daerah Pontian ditukar dan bagi perkara-perkara berkaitan dengannya.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Peraturan Tetap 58 ditangguhkan sementara agar rundingan untuk bacaan kali kedua bagi Rang Undang-Undang ini pada peringkat-peringkat yang lain dapat diselesaikan pada hari ini juga.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan itu dikemukakan bagi mendapatkan keputusan. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju.

Peraturan Tetap 58 ditangguhkan sementara.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang kedua sekarang.

Yang Berhormat Datuk Speaker, pertama, penggubalan Enakmen bagi Pihak Berkuasa Tempatan yang dinaik taraf adalah merupakan satu proses perundangan yang biasa dan telah dilaksanakan di Pihak Berkuasa Tempatan lain di Malaysia yang telah dinaik taraf. Mengikut Seksyen 4(2) Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171) seperti Enakmen Majlis Perbandaran Muar 2001, Enakmen Majlis Perbandaran Batu Pahat 2001, Enakmen Majlis Perbandaran Kluang 2001 dan Enakmen Majlis Perbandaran Segamat 2018.

Kedua, Majlis Daerah Pontian ditubuhkan pada 1 November 1976 selaras dengan kuat kuasa Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171). Ketiga, kini adalah wajar supaya Majlis Daerah Pontian diberikan pertimbangan untuk pengiktirafan kepada Majlis Perbandaran Pontian. Pengiktirafan yang diberikan ini secara tidak langsung akan dapat memberikan perkhidmatan perbandaran yang terbaik kepada penduduk selain dapat mempertingkatkan lagi prestasi dalam pelbagai aktiviti yang dipertanggungjawabkan kepada Majlis Daerah Pontian.

Keempat, selain dari telah memenuhi kriteria-kriteria bagi kenaikan Majlis Daerah kepada Perbandaran, kenaikan taraf juga memberi kelebihan kepada Majlis Daerah Pontian dengan penambahan perjawatan, kenaikan jumlah geran tahunan dan projek-projek pembangunan bersesuaian dengan taraf sebagai perbandaran.

Kelima, tambahan pengiktirafan perbandaran yang diberikan juga akan menjadi dorongan serta pemangkin kepada segala perancangan pembangunan yang dirancang selaras dengan hasrat kerajaan negeri. Ini secara tidak langsung akan menjadi daya penarik kepada pelabur-pelabur asing mahupun tempatan dalam membuat pelaburan ke negeri Johor.

Keenam, oleh yang demikian, bersesuaian dengan kenaikan taraf Majlis Daerah Pontian kepada Majlis Perbandaran Pontian, maka Rang Undang-Undang Enakmen Majlis Perbandaran Pontian 2022 ini digubal bertujuan untuk mengadakan peruntukan-peruntukan berbangkit untuk ubahsuaian-ubahsuaian gelaran sesuai dengan kenaikan taraf tersebut.

Yang Berhormat Datuk Speaker, Rang Undang-Undang ini mengandungi 3 Fasal. Fasal 1, mengandungi tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa Enakmen yang dicadangkan. Fasal 2, memperkenalkan gelaran yang digunakan dalam konteks Majlis Perbandaran Pontian dan ubahsuaian-ubahsuaian gelaran-gelaran itu apabila mula berkuat kuasa Enakmen yang dicadangkan. Fasal 3, memperkenalkan kecualian semua perkara yang dilakukan oleh atau terhadap Majlis Perbandaran Pontian di bawah mana-mana undang-undang bertulis berhubungan dengan Pihak Berkuasa Tempatan. Sebelum mula berkuat kuasa, Enakmen yang dicadangkan yang hendaklah tidak menyentuh apa-apa prosiding perundangan yang telah dilaksanakan dan prosiding perundangan oleh atau terhadap Majlis Perbandaran boleh dimulakan seolah-olah tiada apa-apa penukaran taraf seperti Enakmen yang dicadangkan yang telah mula berkuat kuasa. Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon mencadangkan.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Tahniah Pontian. Ahli-Ahli Yang Berhormat, suka saya mengingatkan bahawa, menurut Peraturan 59 maka bolehlah dibahaskan akan Rundingan itu, tetapi hendaklah dihadkan perbahasan itu kepada dasar-dasar dan faedah-faedah Rang Undang-Undang ini sahaja. Ada? Tak Ada?

YB Speaker : Dan Faedah-Faedah Rang Undang-Undang ini sahaja. Ada? Tak ada?

Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang. Ahli-Ahli yang bersetuju jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rang Undang-Undang ini dibaca kali yang kedua.

Jurutulis : Suatu Enakmen untuk membuat peruntukan-peruntukan berbangkit untuk ubahsuaian-ubahsuaian gelaran apabila taraf Majlis Perbandaran Pontian ditukar dan bagi perkara-perkara berkaitan dengannya.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Jurutulis : FASAL 1.

YB Speaker : Perkara di hadapan Jawatankuasa ialah supaya Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini. Ada pencilahan?

Ahli-Ahli yang bersetuju, jemput angkat tangan. Yang tidak bersetuju, Fasal 1 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Jurutulis : FASAL 2.

YB Speaker : Perkara di hadapan Jawatankuasa ialah supaya Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini. Ada pencilahan atau pun nak minta penjelasan?

Ahli-Ahli yang bersetuju, jemput angkat tangan. Yang tidak bersetuju, Fasal 2 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Jurutulis : FASAL 3.

YB Speaker : Perkara di hadapan Jawatankuasa ialah supaya Fasal 3 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini. Tidak ada pencilahan ya?

Ahli-Ahli yang bersetuju, jemput angkat tangan. Yang tidak bersetuju, Fasal 3 jadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang ini.

Dewan Negeri bersidang semula.

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-Undang ini telah pun dipertimbangkan dalam Jawatankuasa satu persatu dan dipersetujui tanpa pindaan.

Dari itu, saya membawa rundingan supaya Rang Undang-Undang ini baca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Rundingan di hadapan Dewan ini ialah supaya Rang Undang-Undang Enakmen Majlis Perbandaran Pontian 2022 dibaca kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Ahli-Ahli yang bersetuju, jemput angkat tangan, yang tidak bersetuju. Rang Undang-Undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

Jurutulis : Bahawa dengan ini adalah Diperundang-undangkan oleh Dewan Negeri Johor seperti berikut :- Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Majlis Perbandaran Pontian 2022 dan hendaklah mula berkuatkuasa pada 31 Mac 2021.

YB Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani dan Kemajuan Luar Bandar: Yang Berhormat Datuk Speaker, saya mohon membawa rundingan supaya Dewan ini ditangguhkan.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, berakhir sudah Persidangan Mesyuarat Keempat Belanjawan..

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Datuk Speaker...

YB Speaker : 2023..

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Datuk Speaker..

YB Speaker : Bagi Penggal Pertama Dewan Negeri Johor yang ke-15. Tak.. mohon maaf..

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Sabar Datuk Speaker. (Dewan ketawa).

YB Speaker : Bau durian, makin kuat. (Dewan ketawa).

YB Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Kerajaan Tempatan : Yang Berhormat Datuk Speaker, saya menyokong rundingan itu.

YB Speaker : Ahli-Ahli Yang Berhormat, berakhir sudah Persidangan Mesyuarat Keempat Belanjawan (2023) Bagi Penggal Pertama Dewan Negeri Johor Yang Ke-15. Tahniah, Ahli-Ahli Yang Berhormat yang berjaya menjalankan tugas dengan tertib dan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Menteri Besar di atas kelulusan *Budget* 2023. (Dewan bertepuk).

Selamat bercuti. Insya-Allah jumpa di Qatar pada 18 Disember ini. Kalau jumpa saya, Insya-Allah saya belanja makan, makanan Qatar yang hebat-hebat seperti harees, balalet, thareed, kabsa dan juga luqaimat. Jemput, jemput.

Ahli-Ahli Yang Berhormat, Dewan ini saya tangguhkan sehingga ke satu tarikh yang akan ditetapkan.

Dewan ditangguhkan pada jam 1.35 tengah hari.

PEGAWAI-PEGAWAI BERTUGAS:

Jurutulis

Tuan Haji Zainal bin Eran

Penolong Jurutulis

Encik Azlan Afandi bin Sauffee Afandi

Koordinator

Cik Norzita binti Abdul Aziz

Pembantu Penerbitan

Puan Malina binti Mohd Nasir
Puan Noraisah binti Mohd Yusof
Encik Ariff bin Abu Bakar

Pembantu Operasi (Bentara)

Encik Razine bin Sulaiman
Encik Hamdan bin Markom
Encik Norhayadi bin Hussien
Encik Muhamad Khirunizam bin Pahmi
Encik Mohd Norazri bin Kasim
Encik Mohd Sapri bin Manan
Encik Muhamad Khairul Asyraf bin Abdullah
Encik Muhammad Khairul bin Arop

Setiausaha Pejabat (Pelapor Dewan)

Puan Hajah Zalinah binti Ali
Puan Hajah Saniah binti Kassim
Puan Junaidah binti Paing
Puan Hajah Rumiah binti Semirono
Puan Hajah Azlin bin Bahrin
Puan Hajah Fareza binti Musa
Puan Zahiti binti Muhamad Hamdi
Puan Siti Rojimah binti Abd. Razak
Puan Noor Dalilah binti Dahalan
Puan Hajah Haironisha binti Zainal Abidin
Puan Hajah Hairun Nurul Ain binti Zainal Abidin
Puan Shuriati binti Abdul Hajar
Puan Norazilawati binti Misri
Puan Norlydialina binti Isnin
Puan Norhafizah binti Osman
Puan Raihanah binti Ismail
Puan Fakhrinnazia binti Fuad
Puan Nor Wahidah binti Elias

Rakaman

Encik Nor Risam bin Esa
Encik Azizan bin Md Sidi
Encik Khairul Anuar bin Umar Usman

Juruaudio Video

Encik Noorazhan bin Mohd Salleh
Encik Ismail bin Abu Bakar

*UNIT DEWAN
PEJABAT JURUTULIS
DEWAN NEGERI JOHOR
1 HINGGA 11 DISEMBER 2022*